

Sammanträde med:

Regional tillväxtnämnd

Sammanträdesdatum: 2022-02-10

Tid: kl. 10:00-cirka 15:00

Plats: Digitalt, möteslänk skickas separat

Eventuella gruppmöten med teknik ordnas av respektive parti.

Meddela förhinder snarast möjligt till nämndsekreterare June Fors
e-post june.fors@regionorebrolan.se eller telefon 017-602 71 73.

Du som är ersättare meddelar om du kommer att närvara.

Ledamöter kallas

Irén Lejegren (S), ordförande
Charlotta Englund (C), vice ordförande
Willhelm Sundman (L), 2:e vice ordförande
Rolf Karlsson (S)
Yvonne Nilsson (S)
Bulent Oktay (S)
Theres Andersson (S)
Annalena Järnberg (S)
Bo Rudolfsson (KD)
Anders Brandén (M)
Torbjörn Appelqvist (M)
Fredrik Persson (MP)
Patrik Nyström (SD)
Fredrik Dahlberg (SD)
Kenneth Lantz (V)

Ersättare underrättas

Ingrid Båve (S)
Bror-Erik Israelson (S)
Margareta Scherlund (S)
Malko Prince M'peti Eliya (KD)
Anders Lycketeg (C)
Anna Danielsson (M)
Magnus Johansson (M)
Florencia Aroca López (M)
Carola Sunesson (SD)

1. Protokollsjustering

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att ordföranden och Charlotta Englund (C)justerar dagens protokoll med Willhelm Sundman (L) som ersättare.

Protokollet ska vara justerat senast den 24 februari 2022.

2. Information - Förstudie kring regional yrkeshögskolesamverkan

Föredragande: Maria Svensson Hallberg

3. Verksamhetsberättelse 2021, regional tillväxtnämnd

Diarienummer: 22RS75

Föredragande: Heléna Luthman

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att godkänna verksamhetsberättelse 2021 för regional tillväxtnämnd, samt

att överlämna den till Regionkansliets ekonomistab för sammanställning av Region Örebro läns årsredovisning 2021.

Sammanfattning

Förslag till verksamhetsberättelse 2021 för regional tillväxtnämnd redovisas.

Förslaget är framtaget av tjänstepersonorganisationen och är en återrapportering för helåret avseende måluppfyllelse utifrån beslutad verksamhetsplan med budget 2021.

Det ekonomiska resultatet är i likhet med tidigare år ett överskott. Utfallet per 2021-12-31 är +7,6 miljoner kronor bättre än budget. Motsvarande överskott för 2020 var +10,4 miljoner kronor. Överskottet kan härledas i sin helhet till den pågående coronapandemin.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd 2022-02-10, Verksamhetsberättelse 2021 för regional tillväxtnämnd
- Verksamhetsberättelse 2021 för regional tillväxtnämnd

4. Budgetjustering 2022 för regional tillväxtnämnd

Diarienummer: 22RS76

Föredragande: Heléna Luthman

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att fastställa reviderad budget enligt föredragningsPM till regional tillväxtnämnd den 10 februari 2022.

Sammanfattning

Budgetjustering föreslås till följd av ökad projektvolym som ej var känt när budgeten beslutades i oktober 2021. Justeringen innebär förändring i så väl intäkter som kostnader och påverkar inte den totala budgetramen.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd 2022-02-10, Budgetjustering 2022 för regional tillväxtnämnd
- Verksamhetsplan med budget för regional tillväxtnämnd 2022, Budgetjustering 2022

5. Attestliggare för Regional utveckling 2022

Diarienummer: 21RS11712

Föredragande: Heléna Luthman

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att godkänna redovisad attestliggare för regional utveckling 2022 samt

att delegera till regional utvecklingsdirektör att besluta om erforderliga förändringar av attesträtter fram till nästa beslut om attestliggare tas.

Sammanfattning

En attestförteckning har sammanställts för förvaltningen regional utveckling 2022 där beslutsattestanter och kontrollattestanter framgår. Attestanterna utses på delegation från regionstyrelsen till den regionala utvecklingsdirektören. Attesterna är sammanställda utifrån förvaltning och inte nämnd, då uppsättningen i ekonomisystemet inte medger en särredovisning på ett enkelt sätt.

Attestliggaren för regional utveckling består av två delar:

- Attestförteckning som anger ansvarsenhet, typ av attesträtt samt högsta belopp som

en person kan attestera vid ett enskilt tillfälle enligt regelverket i ekonomisystemet.

- Förteckning över personer på Regionservice, avdelning för leverantörsfakturor respektive avdelning för leverantörsfakturor som har attesträtt för regional utvecklings verksamheter.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd 2022-02-10, Attestliggare för Regional utveckling 2022
- Attestförteckning 2022 för Regional utveckling
- Kontrollattestanter 2022 för Regional utveckling
- Attesträtter 2022 för avdelningen leverantörsfakturor
- Attesträtter 2022 för avdelningen kundfakturor

6. Information - Tidsplan för arbetet med verksamhetsplan och budget 2023

Föredragande: Helena Luthman

7. Återrapportering av det regionala tillväxtarbetet enligt villkorsbeslut för 2021

Diarienummer: 20RS13328

Föredragande: Mirela Redzic

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att godkänna redovisningen av det regionala tillväxtarbetet enligt förslag samt

att paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Rapportering enligt villkorsbeslut för 2021.

Region Örebro län ansvarar för att årligen ge en sammanfattning av verksamheten inom regional tillväxt till regeringen.

Region Örebro län, som ansvarig för det regionala tillväxtarbetet, får årligen ett villkorsbeslut där regeringen anger vilka återrapporteringskrav som gäller.

I villkorsbeslutet anges också om det finns några särskilda uppdrag till Region Örebro län.

Ärendet avser Region Örebro läns redovisning av det regionala tillväxtarbetet.

Bifall till redovisningen föreslås.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd 2021-02-10, Återrapportering av det regionala tillväxtarbetet enligt villkorsbeslut för 2021
- Rapport - Återrapportering av det regionala tillväxtarbetet enligt villkorsbeslut för 2021
- Regeringsbeslut II 10 - utgiftsområdena 1 Rikets styrelse, 19 Regional utveckling och 22 kommuner

8. Information - Lägesbild för ekonomin kopplat till 1:1-anslaget

Föredragande: Lena Kihl

9. Medfinansiering av Utveckling av Project Support Office med inriktning Artificiell intelligens, AI

Diarienummer: 21RS11730

Föredragande: Helena Nilsson, Lena Kihl

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att delegera till ordförande att, efter hörande av presidiet, fatta beslut om medfinansiering av projektet Utveckling av Project Support Office med inriktning AI med högst 6 000 000 kronor samt

att finansiering sker inom ramen för regionalt utvecklingsstöd – statligt stöd.

Sammanfattning

Region Örebro län, Kliniskt forskningscentrum FoU, ansöker om medfinansiering till projekt Utveckling av Project Support Office med inriktning Artificiell intelligens, AI.

Projektet ska leda fram till att hållbara processer för innovationsstöd, projektstöd och mäklade av idéflöden (Forskning och Utbildning, idéutveckling, bolag) inom AI Hälsa har utvecklats och etablerats.

Projektet har skapat förutsättningar för effektiv intern samverkan och ökat förståelsen för hur Region Örebro län kan erbjuda ett effektivt stöd för såväl externa som interna utvecklings- och innovationsprocesser kopplat till AI Hälsa.

Region Örebro län söker även finansiering från det regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i regional tillväxt och sysselsättning Östra Mellansverige. För närvarande pågår beredning av ansökan hos Tillväxtverket och vissa kompletteringar och justeringar av projektet kommer att göras. Strukturfondspartnerskapets prioriteringsmöte sker den 25 februari. Mot denna

bakgrund saknas idag en komplett ansökan för ett beslut angående medfinansiering av 1:1 anslaget. I och med att nästa regionala tillväxtnämnd sker först den 30 mars föreslås att ordföranden ges i uppdrag att ta beslut om medfinansieringsärendet, efter hörande av presidiet, efter justerad ansökan och underlag.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regional tillväxtnämnd 2022-01-10, Medfinansiering av Utveckling av Project Support Office med inriktning Artificiell intelligens, AI

10. Utökad medfinansiering och förlängning av projektperioden i projekt East Central Sweden (ECS) The Innovative Smart Region

Diarienummer: 17RS5764

Föredragande: Lena Kihl

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att Region Västmanland beviljas ytterligare 687 500 kronor för genomförande av projekt East Central Sweden (ECS) The Innovative Smart Region,

att finansiering sker inom ramen för regionalt utvecklingsstöd – statligt stöd samt

att projektet avslutas senast 2023-06-30.

I övrigt gäller regional tillväxtnämnds beslut från 2017-12-07. Projektet har också tidigare beviljats en förlängning av projektperioden till 2021-12-31.

Sammanfattning

Projektet ska leda till en väl uppbyggd struktur, arbetssätt, samarbetsformer, kompetens och ledarskap, inom områdena Hållbar livsmedelsförsörjning, Life science med välfärd och hälsa, Morgondagens energilösningar och Smart industri, som gör att de kommer fler företag, entreprenörer såväl som andra personer inom forskningsmiljöer, offentliga verksamheter osv till nytta.

Östra Mellansverige har identifierat fyra områden där regionen har samlad kompetens att adressera utvecklingsriktningar i näringslivet. De fyra områdena är: Hållbar livsmedelsförsörjning, Life science med välfärd och hälsa, Morgondagens energilösningar och Smart industri. Östra Mellansveriges fem län har enats kring att fortsätta utvecklingen inom dessa områden för att stärka näringslivet, forskningsmiljöerna och kopplingen dem emellan. Östra Mellansverige vill även öka det internationella samarbetet, involvera mindre företag i innovationsprocesserna och öka företagens investeringar i forskning och utbildning.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd 2022-02-10, Utökad medfinansiering och förlängning av projektperioden i projekt East Central Sweden (ECS) The Innovative Smart Region
- Projektbeskrivning 2022-01-17, Utökad medfinansiering och förlängning av projektperioden i projekt East Central Sweden (ECS) The Innovative Smart Region
- Tidigare projektbeskrivning 2017-10-23, Utökad medfinansiering och förlängning av projektperioden i projekt East Central Sweden (ECS) The Innovative Smart Region

11. Utökad medfinansiering samt förlängd projektperiod i projekt Smart tillväxt

Diarienummer: 20RS3419

Föredragande: Lena Kihl

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att Almi Mälardalen AB beviljas ytterligare 426 275 kronor för genomförande av projekt Smart tillväxt 2021-2023 till och med 2023-09-31,

att finansiering sker inom ramen för regionalt utvecklingsstöd – statligt stöd samt

att projektet får påbörjas tidigast 2021-01-01 och avslutas senast 2023-09-31.

I övrigt gäller regional tillväxtnämnds beslut från 2020-08-24.

Sammanfattning

Projektet ska utveckla metoder för hållbar affärsutveckling som utformas utifrån de regionala utmaningar som finns i respektive län.

Förlängningen innebär att projektet kan arbeta med ytterligare 61 (252 tidigare) företag med behovsanpassad rådgivning och bidra till ytterligare 68 (336 tidigare) arbetstillfällen i Mälardalen. Almi kan ta ett steg i att implementera sitt lärande kring Team för Tillväxt och realisera modellen tillsammans med utvalda aktörer. En förlängning ger möjlighet att paketera och förankra arbetet med jämställdhetsintegrering över hela Östra Mellansverige (ÖMS) och tillsammans med stödsystemet ta fram nya arbetssätt för att nå personer med utländsk bakgrund. Genom förlängningen kan Almi komma längre i arbetet med kompetensförsörjningsfrågan i företagens strategier. Projektet vill också testa en ny modell för expertfrågor där ALMI bolagen i ÖMS samverkar i kundmöten via digitala verktyg. För att stärka återkoppling och lärande från projektet kommer projektet att sätta upp en utökad styrgrupp som även innefattar Regionalt utvecklingsansvariga på regionerna i ÖMS.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd 2022-02-10, Utökad medfinansiering samt förlängd projektperiod i projekt Smart tillväxt
- Projektbeskrivning 2022-01-17, Utökad medfinansiering samt förlängd projektperiod i projekt Smart tillväxt
- Tidigare projektbeskrivning 2020-06-15, Utökad medfinansiering samt förlängd projektperiod i projekt Smart tillväxt

12. Utökad medfinansiering och förlängning av projektperioden i projekt Fossilfritt 2030 – Rena resan

Diarienummer: 19RS7576

Föredragande: Mirela Redzic

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att Region Örebro län beviljas ytterligare 289 268 kronor för genomförande av projekt Fossilfritt 2030 – Rena resan,

att finansiering sker inom ramen för regionalt utvecklingsstöd – statligt stöd, samt

att projektet avslutas senast 2023-10-31.

I övrigt gäller regional tillväxtnämnds beslut från 2019-12-11.

Sammanfattning

Projekt Fossilfritt 2030 – Rena resan beviljades 2019-12-11, 2 567 649 kronor från det statliga 1:1-anslaget. Ett samverkansprojekt mellan Region Örebro län, Biogas Öst AB, Region Östergötland och Region Sörmland som ska bidra till att minska klimatpåverkan från resor i Östra Mellansverige (ÖMS). Projektmålet är att projektet ska bidra till att det hållbara resandet ökar i ÖMS, vilket innebär att fler ska välja cykel eller kollektivtrafik vid projektets slut. Mot bakgrund kvarvarande medel inom Europeiska regionala utvecklingsfonden söker Region Örebro län om en utökning av projektets medfinansiering med 289 268 kronor samt en förlängning av projektperioden till 2023-10-31. Den nya totala medfinansieringen i projektet blir därmed 2 856 917 kronor. Den nya procentsatsen blir 21 procent.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd 2022-02-10, Utökad medfinansiering och förlängning av projektperioden i projekt Fossilfritt 2030 – Rena resan
- Projektbeskrivning 2022-01-17, Utökad medfinansiering och förlängning av projektperioden i projekt Fossilfritt 2030 – Rena resan
- Tidigare projektbeskrivning 2017-11-04, Utökad medfinansiering och förlängning av projektperioden i projekt Fossilfritt 2030 – Rena resan

13. Utökad medfinansiering och förlängning av projektperioden i projekt Resurseffektiva och framtidssäkra byggnader i Östra Mellansverige, ÖMS

Diarienummer: 19RS2711

Föredragande: Mirela Redzic

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att Region Örebro län beviljas ytterligare 171 981 kronor för genomförande av projekt Resurseffektiva och framtidssäkra byggnader i ÖMS,

att finansiering sker inom ramen för regionalt utvecklingsstöd – statligt stöd, samt

att projektet avslutas senast 2023-10-31.

I övrigt gäller regional tillväxtnämnds beslut från 2019-06-19.

Sammanfattning

Projekt Resurseffektiva och framtidssäkra byggnader i ÖMS beviljades 2019-06-19, 1 061 124 kronor från det statliga 1:1-anslaget. Projektet genomförs som ett samverkansprojekt mellan Region Örebro län, Energikontoret Östra Götaland (del av Region Östergötlands förvaltning från 2019) och Energikontoret i Mälardalen med mål om att fler företag inom sektorn bostäder och lokaler i Östra Mellansverige minskar sina klimatutsläpp och intensifierar sitt arbete för framtidssäkra, resurseffektiva byggnader. Mot bakgrund kvarvarande medel inom Europeiska regionala utvecklingsfonden söker Region Örebro län om en utökning av projektets medfinansiering med 171 981 kronor samt en förlängning av projektperioden till 2023-10-31. Den nya totala medfinansieringen i projektet blir därmed 1 233 105 kronor. Den nya procentsatsen blir 16 procent.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd 2022-02-10, Utökad medfinansiering och förlängning av projektperioden i projekt Resurseffektiva och framtidssäkra byggnader i Östra Mellansverige, ÖMS
- Projektbeskrivning 2022-01-17, Utökad medfinansiering och förlängning av projektperioden i projekt Resurseffektiva och framtidssäkra byggnader i Östra Mellansverige, ÖMS
- Tidigare projektbeskrivning 2019-05-23, Utökad medfinansiering och förlängning av projektperioden i projekt Resurseffektiva och framtidssäkra byggnader i Östra Mellansverige, ÖMS

14. Egen finansiering från det statliga 1:1-anslaget till projekt Elkapacitet och effektanvändande i Östra Mellansverige

Diarienummer: 21RS12133

Föredragande: Mirela Redzic

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att Region Örebro län beviljas 9 procent av projektets bokförda kostnader, dock högst 729 708 kronor för genomförande av projekt Elkapacitet och effektanvändande i Östra Mellansverige,

att finansiering sker inom ramen för regionalt utvecklingsstöd – statligt stöd,

att projektet får påbörjas tidigast den 3 januari 2022 och avslutas senast den 31 oktober 2023 samt

att följande villkor gäller för Region Örebro läns beslut:

- Beslutet gäller under förutsättning att projektets budget är fullt finansierad.
- I samband med genomförandet av projektet ska det framgå att Region Örebro län medfinansierar projektet.
- Projektägaren får inte snedvrider konkurrensen genom att gynna vissa enskilda företag utan projektets insatser ska vara allmänt näringslivsfrämjande och komma grupper av företag till del.
- I övrigt gäller Region Örebro läns Allmänna villkor för medfinansiering (beslutades 2019-11-05, dnr 19RS9026).

Sammanfattning

Energikontoret Region Örebro län och Energikontoret i Mälardalen kommer att ta en övergripande roll för kapacitetsutmaningarna i allmänhet och nätutvecklingsplanerna i synnerhet med stöd till det regionala näringslivet i omställningsarbetet. Detta kommer bland annat att ske genom att tillsammans med elnätsföretag, näringslivet samt regioner och kommuner stärka arbetet med att identifiera och hantera de utmaningarna som nya elsystem ställer på kommuner och regioner. Projektet kommer också arbeta för att stärka samarbetet kring dessa frågor med andra regioner, såväl som lärosäten och science-parks.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd 2022-02-10, Egen finansiering från det statliga 1:1-anslaget till projekt Elkapacitet och effektanvändande i Östra Mellansverige
- Projektbeskrivning 2022-01-17, Egen finansiering från det statliga 1:1-anslaget till projekt Elkapacitet och effektanvändande i Östra Mellansverige

15. Utökad medfinansiering och förlängning av projektperioden i projekt Visual lift

Diarienummer: 20RS7153

Föredragande: Mirela Redzic

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att Linköpings universitet beviljas ytterligare 500 000 kronor för genomförande av projekt Visual lift,

att finansiering sker inom ramen för regionalt utvecklingsstöd – statligt stöd samt

att projektet avslutas senast 2023-10-31.

I övrigt gäller delegationsbeslut från 2020-12-07.

Sammanfattning

Projekt Visual lift beviljades 2020-12-07, 750 000 kronor från det statliga 1:1-anslaget. Det är ett samverkansprojekt mellan Linköpings universitet, Örebro universitet, Mälardalens högskola, Curt Nicolin Gymnasiet AB, Mälardalens Industrial Technology Center AB och Norrköpings Science Park AB. Projektet syftar till att skapa en innovations-, utvecklings- och lärandemiljö både virtuellt och fysiskt. Fokus ligger också på verktyg, tjänster och kompetens som på kort sikt kan stötta industrin till att bli effektiv och lönsam. Mot bakgrund kvarvarande medel inom Europeiska regionala utvecklingsfonden söker Linköpings universitet om en utökning av projektets medfinansiering med 500 000 kronor samt en förlängning av projektperioden till 2023-10-31. Den nya totala medfinansieringen i projektet blir därmed 1 250 000 kronor. Procentsatsen blir 7 procent.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd 2022-02-10, Utökad medfinansiering och förlängning av projektperioden i projekt Visual lift
- Projektbeskrivning 2022-01-17, Utökad medfinansiering och förlängning av projektperioden i projekt Visual lift
- Tidigare delegationsbeslut 2020-12-07, Utökad medfinansiering och förlängning av projektperioden i projekt Visual lift

16. Rapportörer med uppdrag från regional tillväxtnämnd

Diarienummer: 22RS791

Föredragande: Eva Getzman

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att införa ett rapportörskap för löpande bevakning av olika sakfrågor,

att ersättning och arvoden utgår ifrån gällande reglemente avseende Arvoden och ersättningar till förtroendevalda i Region Örebro län 2019-2022 samt

att ordföranden i nämnden ges uppdrag att besluta att utse rapportörer för utvalda sakområden, efter hörande av presidiet, och i samverkan med berörda förtroendevalda.

Sammanfattning

Regional tillväxtnämnd föreslås utse rapportörer för att bevaka och följa olika sakfrågor lite extra. Nämndens ansvarsområden är breda och många varpå det skulle stärka nämndens samlade kompetens om några förtroendevalda utses att särskilt följa några sakfrågor.

Rapportörsuppdraget innebär att löpande följa och hålla sig uppdaterad inom det specifika sakområdet. Rapportörerna återkopplar till nämnden vid lämpliga tillfällen. Rapportören upprättar med fördel kontakt med tjänstemännen inom förvaltningen Regional utveckling utifrån angiven sakfråga att följa.

Uppslag till sakområden att bevaka och följa är i dagsläget:

- Folkhögskolorna
- Regionalt kompetensförsörjningsarbete (exempelvis utbildning, validering, matchning eller kompetensattraktion)
- Kulturella och kreativa näringar samt sociala företag
- Energiområdet
- Skogen
- Besöksnäring
- Velfärdsfrågor utifrån beslutade handlingsplaner
- Landsbygdsfrågor
- Företagsstöd och projektstöd.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd 2022-02-10, Rapportörer med uppdrag från regional tillväxtnämnd

17. Verksamhetsstöd till Agro Örebro för år 2022

Diarienummer: 22RS421

Föredragande: Kristina Eklöf

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att ge ett driftsbidrag till Agro Örebros verksamhet till ett belopp av 800 000 kronor för verksamhetsåret 2022 samt

att driftsbidraget belastar befintlig budget för regional tillväxtnämnd.

Sammanfattning

Region Örebro län och Länsstyrelsen Örebro har gemensamt tagit fram en handlingsplan för livsmedelskedjan i Örebro län. Handlingsplanen består av fyra insatsområden;

- 1) Konkurrenskraft, konsument och marknad
- 2) Regler och villkor
- 3) Offentlig konsumtion och upphandling
- 4) Innovation och utbildning

Inom respektive insatsområde finns prioriterade åtgärder.

Region Örebro län har ett delat ansvar med Länsstyrelsen Örebro i genomförandet av handlingsplanen. Det delade ansvaret ligger inom områdena konkurrenskraft, konsument och marknad och offentlig konsumtion och upphandling.

Den ekonomiska föreningen Agro Öst, en plattform för östsvenska utvecklingsprojekt inom lantbruks- och livsmedelsindustrin, har sedan några år drivit en lokalförening i Örebro län, kallad Agro Örebro. Agro Örebros uppdrag är att samverka med länets livsmedelsproducenter (primärproduktion och industriell produktion/förädling) för att stärka förutsättningarna för ökad konkurrenskraft och lönsamhet men även för ökad attraktionskraft för branschen som sådan och för regionalt producerade produkter och tjänster. Ett tredje fokus för Agro Örebro är skapa bättre förutsättningar för stärkt kompetenskraft i företagen.

Agro Örebro driver sin verksamhet framförallt i enlighet med de prioriterade åtgärderna inom handlingsplanen för den regionala livsmedelsstrategins områden konkurrenskraft, konsument och marknad” samt ”offentlig konsumtion och upphandling”. Därutöver förväntas Agro Örebro stötta de delar inom området ”innovation och utbildning” som rör kompetensförsörjning.

Tidigare har det årliga verksamhetsbidraget från Region Örebro län varit 500 000 kronor.

Förslaget är att Region Örebro län för verksamhetsåret 2022 ger ett årligt verksamhetsbidrag på 800 000 kronor till Agro Örebro. Verksamheten har utvecklats och tar en allt större roll i genomförandet av den regionala livsmedelsstrategin. Se redovisad Verksamhetsrapport för 2021.

Agro Örebro förväntas löpande redogöra för verksamhetens framdrift med förvaltningen Regional utveckling. En verksamhetsrapport ska lämnas till regional tillväxtnämnd senast december 2022.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd 2022-02-10, Verksamhetsstöd till Agro Örebro för år 2022
- Årsrapport 2021 med bilagor för Agro Örebro

18. Redovisning av delegationsbeslut

Diarienummer: 22RS6

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regional tillväxtnämnd 2022-01-19, Redovisning av delegationsbeslut

19. Information - Bergslagen Cycling

Föredragande: Simon Tullstedt

3

Verksamhetsberättelse 2021, regional tillväxtnämnd 22RS75

Tjänsteställe, handläggare
Ekonomi, Heléna Luthman

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 22RS75

Organ
Regional tillväxtnämnd

Verksamhetsberättelse 2021, regional tillväxtnämnd

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att godkänna verksamhetsberättelse 2021 för regional tillväxtnämnd, samt

att överlämna den till Regionkansliets ekonomistab för sammanställning av Region Örebro läns årsredovisning 2021.

Sammanfattning

Förslag till verksamhetsberättelse 2021 för regional tillväxtnämnd redovisas. Förslaget är framtaget av tjänstepersonorganisationen och är en återrapportering för helåret avseende måluppfyllelse utifrån beslutad verksamhetsplan med budget 2021.

Det ekonomiska resultatet är i likhet med tidigare år ett överskott. Utfallet per 2021-12-31 är +7,6 miljoner kronor bättre än budget. Motsvarande överskott för 2020 var +10,4 miljoner kronor. Överskottet kan härledas i sin helhet till den pågående coronapandemin.

Ärendebeskrivning

Under året har området för utbildning och arbetsmarknad arbetat med flera projekt för att skapa bättre förutsättningar för kompetensutveckling och validering. En gemensam webbsida för all vuxenutbildning i länet har lanserats. I olika projekt har man fokuserat på att utveckla metoder för hållbara strukturer för vägledning inom såväl grundskola som i vuxenutbildningen. Ett långsiktigt arbete har också påbörjats tillsammans med länets kommuner och Örebro universitet för att förbättra elevers måluppfyllelse i hela länet.

Under 2021 har område Näringslivsutveckling mobiliserat och tagit fram projekt kring viktiga utvecklingsområden för länet, Industrihub, Artificiell

Tjänsteställe, handläggare
Ekonomi, Heléna Luthman

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 22RS75

Intelligens (AI) affärsutveckling, Entreprenörskapsteamet, utökning av ett hållbarhetsspår i timbanken.

Välfärd och folkhälsa har under året arbetet med utvecklingsstrategins prioriterade område "hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård". Den uppföljning som gjorts visar att det pågår många aktiviteter inom området och att det finns behov av en utvecklad Forsknings- och utbildningsverksamhet (FoU) kopplad till regional utveckling, med tydligare inriktning på insatser som är förebyggande och hälsofrämjande, samt har en starkare samverkan med det civila samhället.

Under året har Region Örebro län och Länsstyrelsen Örebro tillsammans startat ett Energi- och klimatråd i länet. Syftet med rådet är att öka takten med energi- och klimatomställningen i länet. Under året släppte FN:s klimatpanel sin sjätte rapport. Rapporten fastställer, utifrån vetenskaplig grund, att det är mänsklig påverkan som orsakar global uppvärmning och att växthusgasutsläppen minskar för sakta. Denna händelse styrker att satsningen på energi- och klimatrådet är rätt.

Måluppfyllelsen är något sämre än i delårsrapporten. Flera av nämndens mål har gått från grön till gul enligt tabellen nedan. Antalet mål som har hamnat på rött, som har en större negativ avvikelse från målnivån är dock detsamma. Det är i likhet med rapporteringen i delårsrapporten det territoriella målet om energianvändning och nettoutsläppen av växthusgaser som inte uppnås.

Orsaken till den totalt något lägre måluppfyllelsen kan i flera fall härledas till den pågående coronapandemin.

Vid uppföljning av fullmäktiges effektmål kan konstateras att utfallet är detsamma som vid delårsrapporteringen.

Regionala tillväxtnämndens åtta uppdrag ligger samtliga inom toleransnivåningen av dem har en större negativ avvikelse från målnivån. I jämförelse med delårsrapporten är det ett uppdrag mer som bedöms vara uppfyllt per 2021-12-31.

Tjänsteställe, handläggare
Ekonomi, Heléna Luthman

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 22RS75

Resultat måluppfyllelse	Uppnått eller överträffat målnivån	Mindre, acceptabel avvikelse från målnivån	Större negativ avvikelse från målnivån
	grön	gul	röd
Effektmål från regionfullmäktige	2	2	
Nämndens mål	6	9	1
Nämndens uppdrag	6	2	

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Se underlag i verksamhetsberättelsen.

Ekonomiska konsekvenser

Se underlag i verksamhetsberättelsen.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd den 10 februari 2022.

Verksamhetsberättelse 2021, regional tillväxtnämnd.

Petter Arneback
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till:

Regionkansliet – Ekonomistaben

Verksamhetsberättelse

Regional tillväxtnämnd

Helår 2021

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Väsentliga händelser	3
3	Nämndens mål, strategier och uppdrag	8
3.1	Sammanfattning resultat av mål och uppdrag	8
3.2	Perspektiv: Invånare och samhälle	9
3.3	Perspektiv: Process	32
3.4	Perspektiv: Resurs	41
4	Ekonomi	44
4.1	Resultatrapport regional tillväxtnämnd	44
4.2	Årets resultat	45
4.3	Vidtagna åtgärder för att nå ekonomi i balans	47
4.4	Investeringar	47
5	Personalekonomi	48
5.1	Personalkostnader	48
5.2	Kostnadsanalys	48
5.3	Antal tillsvidareanställda årsarbetare	48
5.4	Sjukfrånvaro	49
6	Framtida utmaningar	50
7	Intern styrning och kontroll	52
7.1	Internkontrollplan	53
7.2	ISK-bedömning	55

1 Inledning

I Örebro län finns både styrkor att bygga vidare på och utmaningar att möta upp. Styrkorna i Örebro län är bland annat det centrala läget i Sverige, Örebro stad som ett starkt och växande centrum, många starka företag, Universitetssjukhuset Örebro och växande Örebro universitet. För länets framgång är utvecklingen i alla kommuner, utifrån sina specifika förutsättningar, centralt. Dock är det ömsesidiga beroendet mellan kommunerna starkt och en viktig anledning till samverkan.

I Regional tillväxtnämnds ansvarsområde ingår följande sakområden: näringslivsutveckling, utbildning och arbetsmarknad social välfärd och folkhälsa samt energi och klimat.

Sakområdena tillhör förvaltningen Regional utveckling och all verksamhet inom förvaltningen tar sitt avstamp i den regionala utvecklingsstrategin (RUS), vilken också genomsyrar övergripande mål, inriktningsmål, nämndmål och indikatorer i Regional tillväxtnämnds verksamhetsplan för 2021. En gemensam utgångspunkt i all verksamhet som bedrivs inom nämndens ansvarsområde är att skapa utvecklingskraft, engagemang och samverkan hos externa aktörer.

Syftet med verksamhetsberättelsen för regional tillväxtnämnd är att ge en uppföljning av beslutad verksamhetsplan med budget 2021. Verksamhetsplan med budget för 2021 utgår från förutsättningar, inriktningar och mål som uttryckts i regionfullmäktiges verksamhetsplan. Nämnden har i verksamhetsplan med budget 2021 konkretiserat effektmål, inriktningar och indikatorer. I regional tillväxtnämnds verksamhetsplan återfinns RUS som en röd tråd som genomsyrar all verksamhet från effektmål och nämndmål till handlingsplaner och aktiviteter som leder till genomförande och måluppfyllelse. Uppföljningen i delårsrapporten ger en prognos på måluppfyllelse och trender för verksamheten under andra halvåret.

Rapporten vänder sig till politiker och tjänstemän inom Region Örebro län och till länets invånare, som vill följa den regionala tillväxten i vårt län.

2 Väsentliga händelser

Sammanfattning av väsentliga händelser

- Under året har området för utbildning och arbetsmarknad arbetat med flera projekt för att skapa bättre förutsättningar för kompetensutveckling och validering. En gemensam webbsida för all vuxenutbildning i länet har lanserats. I olika projekt har man fokuserat på att utveckla metoder för hållbara strukturer för vägledning inom såväl grundskola som i vuxenutbildningen. Ett långsiktigt arbete har också påbörjats tillsammans med länets kommuner och Örebro universitet för att förbättra elevers måluppfyllelse i hela länet.
- Under 2021 har område Näringslivsutveckling mobiliserat och tagit fram projekt kring viktiga utvecklingsområden för länet, Industrihub, AI affärsutveckling, Entreprenörskapsteamet, utökning av ett hållbarhetsspår i timbanken.
- Velfärd och folkhälsa har under året arbetat med utvecklingsstrategins prioriterade område "hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård". Den uppföljning som gjorts visar att det pågår många aktiviteter inom området och att det finns behov av en utvecklad

FoU verksamhet kopplad till regional utveckling, med tydligare inriktning på insatser som är förebyggande och hälsofrämjande, samt har en starkare samverkan med det civila samhället.

- Under året har Region Örebro län och Länsstyrelsen tillsammans startat ett Energi- och klimatråd i länet. Syftet med rådet är att öka takten med Energi- och klimatomställningen i länet. Under året släppte FNs klimatpanel sin sjätte rapport. Rapporten fastställer, utifrån vetenskaplig grund, att det är mänsklig påverkan som orsakar global uppvärmning och att växthusgasutsläppen minskar för sakta. Denna händelse styrker att satsningen på Energi- och klimatrådet är rätt.

Utbildning och arbetsmarknad

En gemensam webbsida för all vuxenutbildning i länet lanserades, i samverkan med länets kommuner, under 2021. Webben ger stöd och information till länets medborgare om yrkesutbildningar, kompetensutveckling och validering. Webben är en central plattform som fortsatt utvecklas i samverkan med länets aktörer.

Genom projektet *Skolresultaten i regionen har förbättrats - att leda och styra en komplex organisation* pågår ett utvecklingsarbete i samverkan med länets kommuner, Örebro universitet samt Region Örebro län, i syfte att påbörja ett långsiktigt arbete med att öka elevers måluppfyllelse i hela länet. Under 2021 har workshops genomförts tillsammans med skolchefer, verksamhetschefer, kommunchefer samt specifika samverkansrådet för skola utbildning och kompetensförsörjning.

Projekt *#vägled* i Östra Mellansverige fokuserar på vägledningsfrågor, från grundskolan till vuxenutbildning. I samverkan har metoder utvecklats för hållbara strukturer inom vägledning. Under 2021 beviljades ett Erasmus+ projekt, *#guidance*, där Region Örebro är projektägare. Syftet är att utveckla och testa innovativa digitala arbetssätt och verktyg inom studie- och yrkesvägledning. Fem länder ingår varav åtta partners är delaktiga.

Effekter av Coronapandemin

Coronapandemins påverkan på arbetsmarknaden och medborgares förutsättningar till försörjning har förändrats för vissa branscher och enskilda individer. Tyvärr är situationen inom vissa branscher fortfarande svår och osäker. Konsekvenserna är en ökad arbetslöshet för de som innan pandemin var arbetslösa har kommit än längre ifrån arbetsmarknaden. Besöksnäringen och handeln är viktiga instegsbranscher för unga och utrikesfödda och där ser man tydligt pandemins konsekvenser.

Området utbildning och arbetsmarknad samordnar och koordinerar det regionala utvecklingsarbetet genom dialog med länets aktörer. Förutsättningarna att initiera och bjuda in till dialog och samverkan har under pandemin begränsats då många aktörer tvingats fokusera på akuta verksamhetsfrågor. En effekt av pandemin är att den påskyndat och synliggjort behovet av digitala verktyg för regionalt utvecklingsarbete. Det finns nu ett fortsatt behov av att utveckla digitala verktyg (både hård- och mjukvara), kompetenshöjande insatser för kvalitativa hybridmöten samt anpassade lokaler för ett hållbart regionalt digitalt utvecklingsarbete.

Arbetet i Vård- och omsorgscollege har till stor del ställts om till digitalt både gällande arbete kring språkbud, handledarutbildningar och kring arbete med attraktion till yrket.

I och med Coronapandemin finns ett fortsatt högt tryck på vård- och omsorgsbranschen vilket leder till att medarbetare och ansvariga har behövt finnas på plats och fokusera på det dagliga arbetet. Utvecklingsfrågorna har därför till viss del fått stå tillbaka under året, även om utvecklingsarbete har initierats kring validering.

Fellingsbro folkhögskola och Kävesta folkhögskola har under vårterminen haft en del av undervisningen på distans. Den undervisning som varit på plats har planerats utifrån anpassning för att minska risk för smittspridning. Skolorna har haft full beläggning på respektive internat vilket också innebär stora utmaningar, kopplat till pandemin. All antagning har under våren skett på distans och söktrycket har varit högt på båda skolorna. Trots det höga antalet sökanden har höstterminen ändå inte fullt uppnått ingångsvärdet för någon av skolorna. Resultatet av antalet delta-veckor har inte riktigt uppnåtts på Fellingsbro folkhögskola men på Kävesta folkhögskola uppnåddes ingångsvärdet med liten marginal. Båda skolorna ser ut att hålla respektive tilldelat ingångsvärde från staten. Utifrån pandemin så är detta en vanlig situation vid många folkhögskolor i landet. Ingen skola förlorar deltagarveckor även om ingångsvärdet inte uppfyllts.

Studiemiljön har ställt höga krav på personal och deltagare på skolorna. Pandemin gör situationen att hålla skolverksamheterna igång mycket ansträngande då arbetet innebär en oerhörd tung belastning.

Båda skolorna har en egen verksamhetsberättelse där det finns mer information om årets arbete.

Näringslivsutveckling

Under första halvåret 2021 har område Näringslivsutveckling mobiliserat och tagit fram projekt kring viktiga utvecklingsområden för länet, Industrihub, AI affärsutveckling, Entreprenörskapsteamet, utökning av ett hållbarhetsspår i timbanken. Samtliga projekt är under våren beslutade av nämnden för Regional tillväxt.

En översyn av länets innovationsstödssystem har genomförts under våren. Samtliga aktörer inom systemet samt ledningsgruppen i BRO har deltagit i utvärderingen. Rapporten godkändes av Strategisk ledning för Innovationsstödssystemet i december.

Under 2021 har en kartläggning av hållbar turism samt en klusteranalys genomförts tillsammans med länets kommunala tjänstemän. Syftet med kartläggningen är att stärka den gemensamma regionala bilden av besöksnäringen vilket ligger som grund för kommande insatser för fortsatt hållbar tillväxt och utveckling.

Under året har ett projekt som syftar till att stärka företagens omställning och tillväxt samt till att utveckla konkurrenskraftiga reseanledningar har med hjälp av finansiering från Tillväxtverket drivits.

Ett nytt område för tillgänglighetsanpassning av Bergslagsleden har börjat projekteras under våren. Invigning sker i april/maj 2022.

Under 2021 har Business Region Örebro fortsatt att driva fram konceptet Smart Move. Smart Move är länets samlade arbete för att attrahera och behålla kompetens i Örebroregionen. Flera kommunkampanjer enligt konceptet har genomförts under året.

Business Region Örebro har varit den drivande och stöttande partnern i samband med den stora

etableringen av ett växthus för tomater och en rökodling i Lindesberg/Frövi. BillerudKorsnäs har tecknat ett avtal med företaget WA3RM, som utvecklar cirkulära lösningar genom att ta till vara på fabrikers restströmmar. Tack vare avtalet kommer spillvärme från produktionen på BillerudKorsnäs bruk i Frövi tas tillvara och användas till driften av den cirka 20 hektar stor industrietableringen. Första spadtaget tas den 18 mars 2022.

Insatser för att stärka Region Örebro läns interna arbete med att utveckla kompetens, förmågor och tillämpningar av AI har intensifierats under året. Detta gäller såväl i antal projekt och piloter som initierats som allokerad finansiering (egen och medfinansiering)

Effekter av coronapandemin

I starten av pandemin våren 2020 togs ett antal initiativ i syfte att stödja och stärka det regionala näringslivet. En del av dessa initiativ har fortsatt även på 2021. Exempelvis omställningscheckar, företagsjour, nyföretagarrådgivning i Timbanken och hemesterkampanjer,

Område Näringslivsutveckling har även mobiliserat och finansierat projekt inom React EU, EUs omställningsmedel, exempel på projekt är Hållbar affärsutveckling, Exportfrämjande, Lärlingsprojekt för besöksnäringen samt ett AM-projekt. Vi har även fått ytterligare medel till affärsutvecklingscheckar som syftar till om- och återstart.

Välfärd och folkhälsa

Område välfärd och folkhälsa har under 2021 bedrivit verksamhet med utgångspunkt från Region Örebro läns verksamhetsplan och fastställd aktivitetsplan för området.

Arbete med tre handlingsplaner med utgångspunkt i regionala utvecklingsstrategins prioriterade område "hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård" har utförts. En första uppföljning av handlingsplanerna genomfördes under året. Den visar att det pågår många aktiviteter inom det prioriterade området men att det ännu är för tidigt att se konkreta resultat på befolkningsnivå av dessa. Uppföljningen visade också på behov av en utvecklad FoU verksamhet kopplad till regional utveckling, tydligare inriktning på insatser som är förebyggande och hälsofrämjande och starkare samverkan med civila samhället. Arbetet med genomförande av de tre handlingsplanerna har inriktats mot olika insatsområden där God och nära vård, psykisk hälsa och inkluderande arbetsliv prioriterats.

På insatsområdet God och nära vård har ett arbete med att utforma en gemensam målbild för omställningen genomförts genom att ett hundratal politiker och chefstjänstemän från regionen och länets kommuner deltagit i tre work-shop tillfällen. Det förslag som är framtaget ska nu beslutas i länets kommuner och i regionen. Flera projekt pågår inom insatsområdet God och nära vård. Bland dem kan nämnas "Ny överenskommelse om hälso- och sjukvård i hemmet" som i sin tur innehåller flera olika delprojekt, "Trygga kompetensen" där regionen och länets kommuner arbetar fram en gemensam kompetensförsörjningsplan för området och "Digitalisering" som syftar till att stödja användningen av teknik för att förbättra och effektivisera vården och skapa större delaktighet för den enskilde. Genom överenskommelsen mellan regeringen och SKR om "God och nära vård" finns resurser för att driva omställningsarbetet.

Effekter av coronapandemin

Den pågående pandemin har även under 2021 i stor utsträckning påverkat arbetet inom området.

Samverkansorganisationen har använts för samordning av arbetet med smittbekämpning, vård och vaccinationer i den kommunala hälso- och sjukvården. Arbetet har bedrivits med en hög grad av snabbhet och väl utvecklad samverkan. Flera medarbetare inom området har haft nyckelfunktioner i arbetet. Arbetet inom området har huvudsakligen ställts om och digital teknik har tagits i anspråk för möten, utbildningar, seminarier och work-shops. En rapport har utarbetats med en sammanställning av kunskapsunderlag kring pandemins långsiktiga sociala och folkhälsokonsekvenser. Underlag som kan användas för att inom olika områden bli medveten om risker skapade av pandemin men också de positiva effekter som den kan leda till. Under 2021 genomfördes också en Covid-uppföljning av Liv och hälsa ung. Den visar generellt en försämring av den självskattade hälsan bland unga i grundskolans år 9 och gymnasiet år 2.

Energi och klimat

Under året har Region Örebro län och Länsstyrelsen tillsammans startat ett Energi- och klimatråd i länet. Med i rådet sitter alla länets kommuner, 19 företag, 3 organisationer och Örebro universitet. Syftet med rådet är att öka takten med Energi- och klimatomställningen i länet. Frågor som ska arbetas med inom rådet är sådana där samverkan krävs för att effektiva resultat ska kunna nås. Under året släppte FNs klimatpanel sin sjätte rapport. Rapporten fastställer, utifrån vetenskaplig grund, att det är mänsklig påverkan som orsakar global uppvärmning och att växthusgasutsläppen minskar för sakta. Denna händelse styrker att satsningen på Energi- och klimatrådet är rätt.

Effekter av coronapandemin

Verksamhetens har påverkats genom att de flesta fysiska möten har fått ställas in, eller ställas om till digitala forum. Aktiviteter i projekten som behöver ske fysiskt har fått flyttas fram och nu finns en oro att dessa aktiviteter inte kommer hinnas med innan projektiden är slut i vissa projekt. Kraven på webinarier och dess kvalitet har ökat. En positiv påverkan är att digitaliseringen av möten har ökat explosionsartat och därmed har en positiv utveckling skett som kommer fortsätta även efter pandemin.

3 Nämndens mål, strategier och uppdrag

Symbolförklaringar

Färgindikatorer, resultat måluppfyllelse helår och resultat genomförande av uppdrag helår.

- = uppnått eller överträffat målnivån
- ◆ = mindre, acceptabel avvikelse från målnivån
- = större negativ avvikelse från målnivån

Förändringspilar, utveckling under året, resultat helår jämfört med föregående år alternativt årets början

- ↑ = resultatet har förbättrats
- = resultatet är oförändrat
- ↓ = resultatet har försämrats

Indikatorer, status för perioden vid helår

- = helt
- ◆ = delvis
- = inte alls
- = värde saknas för perioden

3.1 Sammanfattning resultat av mål och uppdrag

Resultat måluppfyllelse	Uppnått eller överträffat målnivån	Mindre, acceptabel avvikelse från målnivån	Större negativ avvikelse från målnivån
	grön	gul	röd
Effektmål från regionfullmäktige	2	2	
Nämndens mål	6	9	1
Nämndens uppdrag	6	2	

Måluppfyllelsen är något sämre än i delårsrapporten, fler målsättningar har gått från grön till gul. Antalet mål som har hamnat på rött, som har en större negativ avvikelse från målnivån är dock detsamma. Det är i likhet med rapporteringen i delårsrapporten det territoriella målet om energianvändning och nettoutsläppen av växthusgaser som inte uppnås.

Orsaken till den totalt något lägre måluppfyllelsen kan i flera fall härledas till den pågående Coronapandemin.

Nämndens åtta uppdrag ligger samtliga inom toleransnivån- ingen av dem har en större negativ avvikelse från målnivån. I jämförelse med delårsrapporten är det ett uppdrag mer som bedöms var uppfyllt.

Förutom ovanstående har nämnden också fyra strategier. Vid avstämning per sista december 2021 har en bedömts som uppnådd och de övriga tre som en acceptabel negativ avvikelse från

målnivån.

3.2 Perspektiv: Invånare och samhälle

Effektmål 7. Länets invånare och de som verkar i Örebro län har stark konkurrenskraft, hög och jämlik livskvalitet och god resurseffektivitet.

Kommentar

Den sammanfattande bedömningen av nämndens effektmål 2021 är en sammanvägning av nämndmålen. De indikatorer som används för uppföljning av målen baseras till stor del på extern statistik. Viss eftersläpning råder i denna, varför statistiken inte fullt ut på ett rättvisande sätt återspeglar läget för år 2021.

Verksamheten inom nämnden präglas fortsatt till stor del av effekter av pandemin. Det finns verksamheter inom nämndens ansvar där måluppfyllelsen är god, medan andra har stora utmaningar till följd av pandemin. Under 2021 har nämnden gjort särskilda satsningar som ska bidra till återstart i länet. Flertalet satsningar återfinns inom näringslivsutveckling såsom AI och affärsutveckling samt stärkning av AI Impact lab, förstärkning av kommande industrisatsning, besöksnäring med mera. Vidare har också en satsning på en Webbportal för vuxenutbildning samt digital kulturutveckling genomförts.

Även för år 2021 har nämndens verksamhet en god måluppfyllelse i de verksamhetsmål där verksamheten kunnat arbeta i befintliga strukturer och där upplevts som en drivande, samlande och möjliggörande kraft inom nämndens ansvarsområde. Denna bild växte fram under 2020 och har ytterligare stärkts under 2021.

Ett flertal initiativ och övergripande riktningar för sakområdet driver mot målet. Bärande i insatser är ökad konkurrenskraft genom strukturbyggande initiativ som främjar teknikutveckling, branschbreddande insatser och möjliggörande av entreprenöriella ambitioner.

Arbetet med genomförande av handlingsplanerna inom det prioriterade området 5.6 i Regionala utvecklingsstrategin "Hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård" pågår med stor kraft. Däremot finns tecken som tyder på att folkhälsan utvecklats negativt under det senaste året. Detta kan troligen vara en effekt av pandemin och särskilt de långsiktiga effekter på samhället den medfört.

En stor utmaning återfinns fortsatt inom energi och klimat området. Det finns fortsatt en positiv utveckling inom till exempel ökade solcellsinstallationer, dock är det allvarligt att totala utsläppen av växthusgaser minskar så långsamt.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Antal nystartade företag per 1000 invånare i Örebro län ska vara högre än i jämförbara län (Västmanlands län, Kronobergs län, Värmlands län och Jönköpings län). Kommentar Uppdaterad kvalitativ statistik för 2021 (Tillväxtanalys) finns tillgänglig tidigast i februari. De preliminära siffrorna som vi kan få fram i skrivande stund (via Bolagsverket) pekar dock på en ökning från tidigare år. 2020 var antalet nystartade företag per 1000 invånare i Örebro län 9,7. Detta placerade oss före Värmland (9,5), men bakom Västmanland och Jönköping (10,3).		 —
Bruttoregionalprodukt, BRP, per sysselsatt ska öka mer procentuellt än i jämförbara län (Västmanlands län, Kronobergs län, Värmlands län och Jönköpings län). Kommentar BRP per sysselsatt ökade med 0,17% i Örebro län från 2019 till 2020. I samtliga jämförbara län minskade BRP per sysselsatt undersamma period. I Västmanland med -5,6%, Kronoberg -4,4%, Värmland -4,7% och Jönköping -4,0%. Siffror för 2021 kommer under våren 2022.		 —
Andel unga samt andel vuxna som anser sig ha gott hälsotillstånd, självskattad hälsa, ska öka. Skillnaden mellan kvinnor och män samt grupper med olika utbildningsnivå ska minska. Kommentar Liv och hälsa undersökningen som omfattar vuxna genomförs under 2022.		 —
Utsläpp av växthusgaser ska minska Kommentar Växthusgaserna i länet har minskat med 2,1%. Det är alldeles för lite, minskningen måste vara minst 6% per år sedan 2010 för att målvärdena till 2030 och 2045 ska kunna nås. (Senast tillgänglig statistik 2019)		 —
Energianvändningen i Örebro län ska bli effektivare Kommentar Energianvändningen per BRP har ökat något sedan senaste mätning. Det är viktigt att alla sektorer i länet fortsätter med aktiviteter för att energieffektivisera, då elektrifieringen som är nödvändig för den gröna omställningen kommer att kräva större energi användning.		 —

Mål: Region Örebro län har ökat sin förståelse för och har påverkat EU:s politiska agenda till Örebroregionens fördel.

Kommentar

Utvecklingsledare för internationella frågor, förvaltningens sakområden och Central Sweden arbetar tillsammans för den internationella dimensionen i det regionala utvecklingsarbetet. Fokus för arbetet inom Central Sweden, Region Örebro läns Brysselkontor, är områdena Innovation,

Energi och klimat samt infrastruktur och transporter. Intern kunskapshöjning inom områdena Utbildning och arbetsmarknad, Kultur och ideell sektor samt Velfärd och Folkhälsa kopplat till internationella frågor har skett under året. Förvaltningen Regional utveckling har arbetat med EU samråd inom till exempel energi, transport, social ekonomi och skogsområdet. Region Örebro län är också aktivt i de internationella nätverken AER, REVES och CPMR. Förvaltningen har deltagit i programmering av ett nytt regionalfondsprogram samt Interreg Central Baltic. Även förberedande arbete för kommande regionala handlingsplan för nya ESF+ har skett.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Antal remissvar, konsultationer och andra insatser som regionen spelat in för att påverka EU:s politiska agenda till Örebroregionens fördel. <i>Kommentar</i> 8 st (Helår 2020 - 10 st)	8 st	■ —
Antal informationstillfällen till de politiska församlingarna och till tjänstepersoner i Region Örebro län <i>Kommentar</i> 40 st (Helår 2020 -42 st)	40 st	■ —
Antal initiativ/samarbeten sprungna ur internationella plattformar och nätverk <i>Kommentar</i> 5 st (Helår 2020 - 4 st)	5 st	■ —

Mål: Territoriellt mål: Örebro län har en stark entreprenöriell identitet med nationell attraktionskraft och global konkurrenskraft. Den ökade tillväxten i näringslivet är hållbar med minskad klimatpåverkan.

Kommentar

Den nationella positionen inom prioriterade områden i innovationsstrategin har stärkts och Örebroregionen efterfrågas även i flera sammanhang som kan ge framtida tillväxtutsikter.

Samverkan med nyckelaktörer i länet driver mot att både möjliggöra och stärka entreprenöriell förmåga och identitet, såväl på system som på individnivå.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Andel svenska och utländska företag som etableras i länet ska öka jämfört med senast tillgängliga statistik. <i>Kommentar</i> Senaste mätningen avser 2019 och visar att antal företagsetableringar (som andel av företagsstocken) i Örebro län fortsätter öka från 17,2 procent 2018 till 20,3 procent 2019. I hela riket ses under samma period en liknande ökning. År 2019 och framåt är inte helt jämförbart med 2018 och tidigare eftersom SCB har bytt källa och metod för att klassificera förvärvsarbetande.		◆ —

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Andel företag där minst 20 procent av omsättningen går till export ska öka jämfört med senast tillgängliga statistik. <i>Kommentar</i> Vid senaste mätningen 2019 ses en svag minskning till 3,5 procent jämfört med 3,7 procent år 2018. År 2019 och framåt är inte helt jämförbart med 2018 och tidigare eftersom SCB har bytt källa och metod för att klassificera förvärvsarbete.		 —

Mål: Verksamhetsmål: Region Örebro län agerar och upplevs som en drivande, samlande och möjliggörande kraft för länets innovationsstödsystem och det företagsfrämjande systemet genom nya arbetssätt, metoder och styrmodeller, både interna och externa.

Kommentar

Något fler aktörer har kontakt med Region Örebro län regelbundet jämfört med tidigare och över 80% av dessa upplever oss tydliga i vår RUA-roll. En majoritet tycker också att vi blivit bättre över tid.

Antalet samverkansprojekt i ENSA var fler än tidigare, och även antalet företag som beviljats stöd i Timbanken ökade något jämför med 2020.

När det gäller företagsstöden uppvisar dessa en något sjunkande trend när det gäller antalet miljödrivna case som beviljats stöd. Även antalet stöd som beviljats kvinnor som driver företag sjönk.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Utvärdering/kvalitativ analys bland relevanta aktörer avseende Region Örebro län:s bidrag som samverkansledare i entreprenörskapsfrämjande systemet i Örebroregionen <i>Kommentar</i> Enligt enkäten har kontakten mellan Region Örebro län och aktörerna har ökat något jämfört med 2020. Samtliga svarar nu att man har regelbunden kontakt med Region Örebro län; en tredjedel har veckovisa kontakter, en tredjedel har månadsvisa kontakter och en tredjedel har kontakt några gånger om året. 81 % av de 26 svarande uppger att RÖL är tydlig i sin roll som utvecklingsansvarig i innovations- och entreprenörskapssystemet. 16 % uppfattar att RÖL blivit mycket bättre än tidigare år och 42 % tycker att vi blivit något bättre. 42 % upplever att vi är lika bra som tidigare och ingen uppfattar att vi försämrats. De svarande som efterlyser ökad tydlighet i vår RUA-roll (t.ex. vilka förflyttningar vi vill se) inser samtidigt att det är ett komplext system och att det även ligger ett ansvar på de som ingående aktörer i systemet att vara tydliga med de behov man har. Ett citat som är representativt för utvecklingen under 2021 är ”Tycker det finns kloka tendenser och en ökad kraftsamling mot gemensamt mål.” Flera svarande poängterar även i årets enkät betydelsen av dialogen med oss.	 Helt	 —

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Antal samverkansprojekt i genomförandet av handlingsplanen för Näringsliv och entreprenörskap ska öka jämfört med 2020. Kommentar Under 2021 har vi haft 5 samverkansprojekt igång inom ramprojektet ENSA. Så många projekt har aldrig pågått samtidigt tidigare.	5 st	5 st —
Antal beviljade företagsstöd till företag som drivs av kvinnor ska öka jämfört med 2020. Kommentar Under 2021 har vi beviljat totalt 82 st företagsstöd varav 76 st inom vårt ordinarie 1:1-anslag. Av stöden inom 1:1-anslaget är 29 procent till kvinnor som driver företag, 22 st stöd. Det är betydligt färre än under 2020.	22 st	42 st —
Antal företag som tagit del av affärsrådgivning via Timbanken ska öka jämfört med 2020. Kommentar Totalt registrerades 143 bolag i länets alla kommuner i Timbanken 2021. Motsvarande siffra för 2020 är 132. Vid sidan av detta fanns också 310 personer som fick stöd i att starta företag via Timbankens upphandling av nyföretagarrådgivning i en extra satsning för att mildra pandemins negativa konsekvenser på länets näringsliv. Dessa rådgivningstimmar finansierades med extra beslutade medel.	143 st	132 st —
Antal beviljade företagsstöd till företag som investerar i miljödriven affärsutveckling ska öka jämfört med 2020. Kommentar Under 2021 beviljades 8 st företagsstöd som kan kopplas till någon sorts miljödriven affärsutveckling. Det är färre än under 2020, men procentuellt i samma nivå då betydligt färre stöd beviljades 2021 jämfört med 2020.	8 st	12 st —
Antal sociala företag i länet ska öka jämfört med 2020. Kommentar Region Örebro län genomförde i samverkan med Coompanion Mälardalen i projektet Socialt företagande i Örebro län (finansierat av Tillväxtverket) en kartläggning under 2020 av det sociala företagandet inom civilsamhället i länet. Kartläggningen visade att 100 organisationer själva ansåg att de helt eller delvis passade in i kriterierna för att vara ett socialt företag, enligt regeringens strategi. Enligt en hårdare definition utifrån kriterierna såg vi 28 sociala företag och enligt en mjukare definition 47. Region Örebro län gör ett antal insatser för att stärka det sociala företagandet i länet tillsammans med samverkanspartners. Ett nytt stöd riktas till sociala företag (start- och expansionsstöd) som öppnade under våren. På uppdrag av Region Örebro län har Coompanion Mälardalen genomfört samordnings-träffar för sociala företag bland annat på temat upphandling samt utvecklat en digital säljplattform för sociala företags varor och tjänster som kommer att kunna användas som ett stöd i upphandling. Plattformen lanseras i början av 2022. Coompanion Mälardalen är den främsta rådgivningsaktören för sociala företag i länet.		 —

Mål: Territoriellt mål: Örebro län har ett innovationsstödssystem som är gemensamt sammanhållet, effektivt och leds med tydlighet och är därmed attraktivt för såväl individer som kapital.

Kommentar

Region Örebro län håller samman processen med att utveckla länets innovationsstödssystem, ett flerårigt arbete som driver mot det uppställda territoriella målet. Det gemensamma målet är att bygga ett innovationsstödssystem som kännetecknas av gemensamma prioriteringar, en övergripande samsyn runt gemensam måluppfyllelse, med hänsyn tagen till särintressen.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Andel investering i forskning och utveckling av bruttoregionalprodukt (BRP) ska öka mer procentuellt än i jämförbara län. (Jönköping, Kronoberg, Värmland och Västmanland). Kommentar Senast tillgängliga statistik är från 2019 och visar på en uppgång till 1,8 procent jämfört med 1,4 procent 2017. Jämförelselänen har en minskad eller oförändrad andel under samma period.		 —
Kunskapsintensiva företag, andel medarbetare med minst treårig högskoleutbildning i privat sektor ska öka jämfört med senast tillgängliga statistik. Kommentar Enligt den senaste tillgängliga statistiken, som avser 2019, sågs en svagt uppåtgående trend, framförallt bland kvinnor. Andelen i riket ökar mer än i länet både bland kvinnor och män. Kvinnor står för en högre kunskapsnivå än män. År 2019 och framåt är inte helt jämförbart med 2018 och tidigare eftersom SCB har bytt källa och metod för att klassificera förvärvsarbete.		 —
Internationaliseringsgrad, andel företag där minst 20 procent av omsättningen går till export ska öka jämfört med senast tillgängliga statistik.. Kommentar Vid senaste mätningen 2019 ses en svag minskning till 3,5 procent jämfört med 3,7 procent år 2018. År 2019 och framåt är inte helt jämförbart med 2018 och tidigare eftersom SCB har bytt källa och metod för att klassificera förvärvsarbete.		 —

Mål: Verksamhetsmål: Region Örebro län agerar och upplevs som en drivande, samlande och möjliggörande kraft för länets näringsliv och dess centrala aktörer genom nya arbets-sätt, metoder och styrmodeller. Under 2021 ska en ny modell för finansiering, styrning och ledning av innovationsstödsystemet ha testats/implementerats.

Kommentar

Region Örebro län genomför en undersökning varje år där samverkansaktörer ges möjlighet att reflektera över det regionala utvecklingsledarskapet. Samtliga svarar att man har regelbunden kontakt med Region Örebro län. Denna enkät utvecklas varje år för att fånga hur det regionala ledarskapet i näringslivsfrågorna upplevs.

I relation till arbetet med innovationssystemets ledning och styrning kommer nya arbetssätt och styrmodeller utarbetas. Målbilden är reviderad till att under 2022 utveckla dessa fullt ut.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Utvärdering/kvalitativ analys bland relevanta aktörer avseende Region Örebro län:s bidrag som finansär och samverkansledare i innovationsfrämjande systemet i Örebroregionen Kommentar Enligt enkäten har kontakten mellan Region Örebro län och aktörerna har ökat något jämfört med 2020. Samtliga svarar nu att man har regelbunden kontakt med Region Örebro län; en tredjedel har veckovisa kontakter, en tredjedel har månadsvisa kontakter och en tredjedel har kontakt några gånger om året. 81 % av de 26 svarande uppger att RÖL är tydlig i sin roll som utvecklingsansvarig i innovations- och entreprenörskapssystemet. 16 % uppfattar att RÖL blivit mycket bättre än tidigare år och 42 % tycker att vi blivit något bättre. 42 % upplever att vi är lika bra som tidigare och ingen uppfattar att vi försämrats. De svarande som efterlyser ökad tydlighet i vår RUA-roll (t.ex. vilka förflyttningar vi vill se) inser samtidigt att det är ett komplext system och att det även ligger ett ansvar på de som ingående aktörer i systemet att vara tydliga med de behov man har. Ett citat som är representativt för utvecklingen under 2021 är "Tycker det finns kloka tendenser och en ökad kraftsamling mot gemensamt mål." Flera svarande poängterar även i årets enkät betydelsen av dialogen med oss.	 Helt	 —
Antal ärenden /idéer/idébärare som förmedlats mellan aktörerna i innovationsstödsystemet ska öka jämfört med 2020. Kommentar Majoriteten av aktörerna i innovationssystemet har under 2021 varit tvungna att på olika sätt hantera Coronapandemins konsekvenser. Detta har gjort det omöjligt att följa förmedlingen av ärenden mellan aktörerna		 —
Antal AI-relaterade initiativ och projekt finansierade av Region Örebro län ska öka från 2020 till 2021. Kommentar Insatser för att stärka Region Örebro läns interna arbete med att utveckla kompetens, förmågor och tillämpningar av AI har intensifierats under året. Detta gäller såväl i antal projekt och piloter som initieras som allokerad finansiering (egen och medfinansiering).		 —

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Finansiering mätt i svenska kronor avseende AI-relaterade projekt (interna och externa) ska öka från 2020 till 2021. <i>Kommentar</i> Finansiering riktad mot insatser har ökat under 2021. Det gäller såväl direkt finansiering allokerad mot interna AI-projekt som medfinansiering till ansökningar mot Europeiska Regionala Utvecklingsfonden, samt, finansiering av interna tjänster för att stärka upp processer som driver mot att stärka AI-arbetet i Örebroregionen.	 Helt	 —
Antal projekt finansierade av Region Örebro län som stärker Örebroregionens innovat-ionsstöds-system ska öka jämfört med 2020. <i>Kommentar</i> Under 2021 har en av huvudaktörerna i Innovationsstödssystemet, Alfred Nobel Science park, fått sitt uppdrag och framförallt sina resurser begränsade då Karlskoga kommun sålt sina aktier till övriga ägare. Detta har gjort att förutsättningarna till ökad projektverksamhet varit sämre. Övriga aktörer, ORU Holding, Inkubera och ALMI Företagspartner har drivit projekt i syfte att stärka rådgivning och förutsättningar för näringsliv och offentlig sektor inom innovationsområdet.	 Delvis	 —
Finansiering i miljoner svenska kronor som rik-tas mot initiativ, projekt och aktiviteter som stär-ker Örebroregionens innovationsstödsystem ska öka jämfört med 2020. <i>Kommentar</i> Beräkningen av den sammanlagda finansieringen blir klar i mitten av februari.		 —

Mål: Territoriellt mål: Örebro län är en attraktiv och internationellt konkurrenskraftig region för hållbar utveckling och tillväxt inom besöksnäringen och då särskilt inom området naturturism. Med rik tillgång till natur och friluftsliv tillgängliggör vi naturen för alla.

Kommentar

Flera initiativ är genomförda för att stärka tillgängligheten i länets naturturism och utveckla erbjudandet runt t.ex. vandring och cykling på av Region Örebro län förvaltade leder. Vidare har insatser gjorts för att stärka möjligheten till hållbart resande till besöksmål.

Samverkansstrukturen inom besöksnäringen utvecklas och Region Örebro län tar ett ökat ansvar för att hålla ihop frågorna som ska stärka måluppfyllelsen.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Antal gästnätter i Örebro län ska öka med 33 procent jämfört med 2016. <i>Kommentar</i> Tillväxtverket presenterar inkvarteringsstatistiken för 2021 där vi ser att Örebro län har minskat antalet gästnätter med 30% i jämförelse med 2019. Pandemins effekter har fortsatt påverka besöksnäringen, både negativt och positivt. Logivolymen har drabbat städerna värst, där hotell har den största differensen. Campingövernattningar är mer stabilt, även efterfrågan på ställplatser. Logianläggningar på landsbygden, runt naturområden och mindre tätorter har ökat. Två exempel är att Nora som stad har haft sin bästa sommar 2021, likaså Loka Brunn		 —

Indikatorer	Utfall	Målvärde
med all time high under 2021.		
Ökad omsättning och förädlingsvärde bland besöksnäringens företag		—
Kommentar Vi följer data från SCB som påvisar att besöksnäringens branscher har minskat både i omsättning och förädlingsvärde med ca 500 miljoner kronor i Örebro län mot 2019. SCB data presenteras för 2020.		
Antal vandrare på Bergslagsleden och cyklister inom Bergslagen cycling ska öka jämfört med 2020.	50 000 st	100 000 st
Kommentar En indikator som vi förstod skulle bli svår att uppnå då 2020 var ett år där pandemin skapade folkvandring till rastplatser kopplade till Bergslagsleden och gav en ökning på 100%. Men vi kan se en ökning av vandrare/besökare jämfört med 2019 med ca. 50% vilket då är en nedgång, eller snarare en balansering, mot 2020. Siffror som står sig väl om vi tittar på övriga landet. Vi ser också att vi har lite bättre spridning på besökarna vilket är mer intressant än att vi ökar antalet vandrare. Den överbelastning vi hade på vissa platser 2020, som i sig är ohållbar för naturen, har i år då blivit mer balanserad men fortfarande med viss övervikt på ett antal platser.		
Ökad tillgänglighet friluftsliv - i naturen och i sökbara kanaler - jämfört med 2020.	 Helt	 —
Kommentar Vår digitala närvaro har stärkts ytterligare via Naturkartan som har fått fler spelare i länet. Tiveden har gått med och Länsstyrelsens naturreservat är nu tillgängliga via en insats från Regionen. Detta gör att verktyget blir ännu bättre för besökaren. De nya kartorna vid start och mål är på väg ut, ca. 10 av 17 är på plats och med dem har vi en bättre och modernare information ute i fält. Kompletterat med den kartatlas som Calazo gjort med de nya kartorna som grund, har vi ett brett informationsflöde för besökaren. Både i planeringsskedet och i fält. En tillgänglighetsanpassad sträcka med tillhörande vindskydd är under uppbyggnad. Beräknad invigning våren 2022. Det blir vår andra satsning på att få ut alla i friluftslivet, oavsett förmåga.		
Ökad upplevd ledkvalité av gäster på Bergslagen cyklingsleder och Bergslagsledens leder.	 Delvis	 —
Kommentar Under 2021 implementerade Bergslagsleden ytterligare ett rapporteringssystem för vandraren, sedan tidigare finns rapportmail, via Naturkartans digitala verktyg. På detta sätt finns ytterligare möjlighet att rapportera eventuella fel eller tillkomna skador direkt på plats på leden. Med detta vill vi uppnå en bättre precision på rapporteringen samt korta ner tiden för åtgärder. Glädjande nog ser Bergslagsleden ingen ökning i rapporteringen av felaktigheter utan snarare en minskning under 2021. Bergslagen Cycling har infört en digital möjlighet att felrapportera problem längs lederna och ge feedback på nytillkomna leder. Dessa rapporter jämförs mellan ledutvecklare och över tid för att följa upp kvaliteten på lederna och användarnas nöjdhet. Planerad användarundersökning vid MTB-startplatserna var ej möjlig att genomföra pga. Covid-pandemin, inför 2022 undersöker vi möjligheten att göra en digital användarundersökning.		
Ökat antal forum för hållbar turism.	 Helt	 —
Kommentar Under våren genomförde Region Örebro län en kartläggning av Hållbar Turism för att identifiera behoven av insatser. Under processens gång har dialogforum genomförts. Hållbarhetsdagen arrangerades under hösten samt att insatser och nätverksträffar inom hållbarhet har genomförts av vår Företagskoordinator. Visit Academy är ett digitalt verktyg som under året köpts in för länets företag att delta vid utvecklingsarbete inom sin egen verksamhets hållbarhetsarbete. Antalet forum är fler 2021 än 2020.		

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Öka antalet företagare som deltar i affärsutvecklande insatser.	 Helt	 —
Kommentar Under mars månad blev vi beviljade ett projekt från TVV om en Företagskoordinator i länet för att skapa, bjuda in till och genomföra affärsutvecklande insatser för besöksnäringens företag i länet. Insatserna har baserats på behovsenkäter och varit lyckosamma i deltagande och resultat. Delaktigheten och dialogen med länets kommuner har varit en positiv effekt och en stor del av framgångsfaktorn. Företagskoordinatören har skapat både fler insatser och fått fler företag att delta än tidigare år, totalt 62 medverkande företag under 8 stycken insatser.		

Mål: Verksamhetsmål: Region Örebro län agerar och upplevs som en drivande, samlande och möjliggörande kraft för länets näringsliv och dess centrala aktörer genom nya arbetsätt, metoder och styrmodeller.

Kommentar

Region Örebro län genomför en undersökning varje år där samverkansaktörer ges möjlighet att reflektera över det regionala utvecklingsledarskapet. Samtliga svarar att man har regelbunden kontakt med Region Örebro län. Denna enkät utvecklas varje år för att fånga hur det regionala ledarskapet i näringslivsfrågorna upplevs.

Nya och utvecklade samverkansmodeller provas för att förbättra måluppfyllelsen.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Region Örebro län upplevs som en drivande, samlande och möjliggörande kraft i de nya nätverken Branschrådet (BR), Regionala turismutvecklingsgruppen (RTU) samt Aktörs-nätverket (ANB).	 Helt	 —
Kommentar Samverkansstrukturen upplevs som en positiv kraft och arbetssätt där den gemensamma samsynen och frågorna stärkts mellan nätverken. Under 2021 har en kartläggning av Hållbar Turism genomförts samt en Klusteranalys för en regional samlad metod av datainsamling, mognadsindex hos företagen samt grund för insatser. Enkät har genomförts inom Regionala Turismutvecklingsgruppen (RTU) för att belysa självskattningen av kommunikation och förankring inom den enskilda kommunen. Resultatet är presenterat för KC/RD i juni. Utvärdering av Samverkansstrukturen har flyttats fram, med beslut av KC/RD. I november genomförde vi en workshop med RTU med resultat av önskat gemensamt arbetssätt och mål.		
Upprätta resurssatt aktivitetsplan som är förankrad i respektive kommun.	 Delvis	 —
Kommentar Då vi under 2021 reviderat RUS och även våra inriktningar på område 10 har vi valt att resurssätta vår gemensamma aktivitetsplan under 2022, då den är baserad på RUS tre inriktningar. I oktober 2021 lanserades även Regeringens nationella besöksnäringstrategi som vi kopplar samman med våra framtida insatser. Som ett första steg finns en överenskommelse att påbörja arbetet med en kartläggning av Öppen Data inom Örebro läns besöksnäring. Uppstartsmöte med hela Samverkansstrukturen är planerad till mars		

Indikatorer	Utfall	Målvärde
2022. Kartläggningen är en grundläggande förutsättning för en framgång av insatser inom digitalisering.		
Ökad konvertering av digitala besökare på Bergslagsleden och Bergslagen cykling.	 Helt	 —
Kommentar Bergslagsleden (BL) återfinns i det digitala verktyget Naturkartan som även utgör den digitala kartan på BL:s hemsida. Under första halvan av 2021 har RÖL informerat och drivit kampanjer i aktuella digitala kanaler gällande användandet av den digitala kartan. Både i planeringsstadiet, men även ute i terrängen. En instruktionsfilm har tagits fram som finns tillgänglig för alla att använda. Det är ett ökat intresse för detta, genom kommunikation med entreprenörer samt den vanliga användaren. Detta sker via email, telefon eller i befintliga forum. Det kommer att ta ytterligare tid att komma igenom den barriär som finns av det gamla sättet att jobba med kartor.		

Mål: Territoriellt mål: I Örebro län har fler fullföljt sin grundläggande utbildning och har förutsättningar för ett livslångt lärande.

Kommentar

- Det pågår ständiga processer där utbildningsaktörer och Region Örebro län utvecklar, främjar och ger förutsättning för gemensamma strategier inom utbildningsområdet. Som exempel har aktivitetsplanen till samverkansdokumentet *Kunskapslyft barn och unga 2016-2022* reviderats och ett arbete med att genomföra och implementera de regionala aktiviteterna pågår. Aktiviteterna i planen spänner över flera nivåer i styrkedjan och insatsområden för skola och utbildning. Som exempel kan nämnas kompetenshöjande insatser, stärkande av forskningsbaserat arbetssätt, läroprojekt för olika professioner samt insatser för att stärka samverkan mellan skola, socialtjänst och hälso- och sjukvård.
- Inom Gymnasiesamverkan (Gysam) pågår ett samarbete med de fristående gymnasieskolorna för att arbeta med elevernas förutsättningar för fortsatta studier eller anställningsbarhet i arbetslivet.
- Projektet *Tillsammans för alla barns bästa (TABB) 2020-2023* genomför förändringsarbete tillsammans med fyra delprojekt i länet. Arbetet syftar till att testa olika samverkansformer för att hitta fungerande modeller för skola, socialtjänst och hälso-sjukvård. Målet är att barn och unga ska få ett tidigt, adekvat och samverkat stöd utifrån det behov som finns.
- Samverkansprojektet med Örebro universitet *Samverkan för att främja skolnärvaro* avslutades och slutrapporterades under våren 2021. Som ett resultat av samverkansprojektet startar en ny delkurs inom lärarprogrammet på Örebro universitet, *Samverkan för att främja skolnärvaro och psykosocial hälsa*.
- All yrkesutbildning för vuxna på gymnasial nivå är samlad på den gemensamma hemsidan. Den bidrar till att medborgarna lätt kan hitta, söka och fullfölja en utbildning.

- Fellingsbro och Kävesta folkhögskola har trots omställningen på allmän kurs till distans, lyckats med uppdraget att deltagarna kunnat fullfölja sina utbildningar och uppnått sina behörigheter och tagit examen helt enligt plan för vårterminen. För mer och fördjupande information hänvisas till båda folkhögskolornas egna verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Andelen elever med behörighet till gymnasieskolans nationella program ska öka i jämförelse med senast tillgängliga statistik. <i>Kommentar</i> Örebro län 2021: 81,9% (flickor 83,2%, pojkar 80,6%) Örebro län 2020: 80,0% (flickor 81,6%, pojkar 78,6%) År 2020 och 2021 ökade resultaten i de flesta län inklusive Örebro län. Det kan inte uteslutas att Covid-19-pandemin påverkat själva betygssättningen och resultaten dessa år därför inte är helt jämförbara med tidigare år. Liksom tidigare år fanns 2021 tydliga skillnader mellan flickors och pojkars resultat, till pojkars nackdel.	81,9%	80% —
Andelen invånare som slutfört gymnasieutbildningen inom 4 år ska öka i jämförelse med senast tillgängliga statistik. Skillnader mellan kvinnor och män ska minska. <i>Kommentar</i> Örebro län 2021: 73,4% (kvinnor 76,6%, män 70,6%) Örebro län 2020: 71,6% (kvinnor 73,9%, män 69,7%) Vid senaste mätningen 2021 hade andelen ökat för både kvinnor och män i Örebro län. Skillnaden mellan kvinnor och män har ökat något.		 —
Andelen i befolkningen 25-64 år, med minst tvåårig eftergymnasial utbildning ska öka. Skillnader mellan män och kvinnor ska minska. Båda indikatorerna mäts i jämförelse med senast tillgängliga statistik. <i>Kommentar</i> Örebro län 2020: 38,3% (kvinnor 45,5%, män 31,3%) Örebro län 2019: 37,8% (kvinnor 44,7%, män 31,1%) Vid senaste mätningen 2020 hade andelen ökat för både kvinnor och män i Örebro län, men skillnaden mellan kvinnor och män har också ökat.		 —

Indikatorer

Utfall

Målvärde

Andelen invånare som slutfört gymnasieutbildningen inom 4 år ska öka

Kommentar

Region Örebro län

Senaste mätningen, 2021, visar att andelen som slutfört gymnasieutbildningen inom fyra år har ökat jämfört med föregående år. Det är framförallt kvinnors andel som ökat jämfört med föregående år.

Kommun	Kvinnor	Män	Totalt
Lekeberg	83,9%	95,0%	90,1%
Askersund	84,6%	70,0%	76,8%
Lindesberg	76,0%	75,2%	75,6%
Örebro	77,3%	73,8%	75,4%
Degerfors	80,9%	67,9%	73,8%
Nora	74,6%	71,9%	73,2%
Karlskoga	81,2%	64,1%	71,9%
Hallsberg	74,6%	68,7%	71,4%
Kumla	70,6%	64,4%	67,3%
Hällefors	70,0%	57,4%	62,3%
Laxå	68,4%	46,2%	59,4%
Ljusnarsberg	58,3%	51,6%	54,5%
Örebro län	76,6%	70,6%	73,4%

Mål: Verksamhetsmål: Region Örebro län agerar och upplevs som en drivande, samlande och möjliggörande kraft till länets skolhuvudmän genom att stötta med omvärldsbevakning, metoder och nya samverkansformer.

Kommentar

- Genom projektet *Skolresultaten i regionen har förbättrats* - att leda och styra en komplex organisation pågår ett utvecklingsarbete i samverkan med länets i kommuner, Örebro universitet samt Region Örebro län, i syfte att påbörja ett långsiktigt arbete med att öka elevers måluppfyllelse i hela länet. Under 2021 har workshops genomförts tillsammans med skolchefer, verksamhetschefer, kommunchefer samt specifika samverkansrådet för skola utbildning och kompetensförsörjning.
- Projekt TABB arbetar med riktat stöd till de projekt som deltar. Projektet drivs i nätverksmodell och deltagarna deltar även i större nationella nätverk.

- Inom Gymnasiesamverkan (Gysam) pågår ett samarbete med de fristående gymnasieskolorna för att arbeta med elevernas förutsättningar för fortsatta studier eller anställningsbarhet i arbetslivet.
- Ett gemensamt administrativt elevstödsprogram, kopplat till folkbokföringen, för samtliga kommunala gymnasieskolor är upphandlat. Implementering pågår.
- Ett gemensamt antagningsförfarande inom gymnasiesärskolan är beslutat. Handläggare är Antagningsenheten, Myndighetskansliet, Örebro kommun.
- Under året har en utvecklingsgrupp inom ramen för #vägled startat i länet. Olika organisationer och professioner har bjudits in till gruppen vars syfte är att öka kunskapen och inspirationen att tillsammans utveckla den vida vägledningen, erfarenhetsutbyte och dialog i sina organisationer.
- Inom ramen för projekt #vägled har en digital mötesplats skapats och etablerats i samverkan med partners i #vägled – *Framtidens vägledning i Östra Mellansverige*. Mötesplatsen riktades till skolhuvudmän, arbetsgivare, myndigheter och branschorganisationer.
- Samverkan mellan de fem regionerna i Östra Mellansverige fortsätter genom det nya projektet #vägled – *Kompetens!*. Projektmedel beviljades av Europeiska Socialfonden december 2021 och kompetenshöjande insatser kommer riktas till ansvariga för vägledningsfrågor. Aktörer som ingår i projektet är Kumla, Örebro, Askersund samt Sydnärkes utbildningsförbund.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Andelen deltagare i samverkansgrupper som bedömer att förutsättningar för samverkan har stärkts i jämförelse med senast tillgängliga uppföljning. Kommentar Ingen uppföljning har genomförts i nuläget.		
Nyttjande av tilldelade deltagarveckor från folkbildningsrådet på Fellingsbro folkhögskola och Kävesta folkhögskola. Målvärde: 100% Kommentar Kävesta folkhögskola 103% och Fellingsbro 99,2%. Ingångsvärdet påverkas inte till nästkommande år, och inga veckor går förlorade. Enligt bedömning kommer målvärdet att uppnås (läsår).	 Helt	

Mål: Territoriellt mål: Örebro län har en stark kompetensförsörjning som bidrar till att branscher och arbetsgivare har tillgång till rätt kompetens.

Kommentar

- Region Örebro län arbetar tillsammans med andra aktörer för att stärka och utveckla länets vuxenutbildning. Vägledning, validering och utvecklingen av SFI är prioriterade delar. Uppdraget att utbilda till brist/framtidsyrken är prioriterat. Kombinationsutbildningar har startas och nya kommer att utvecklas.
- Vård- och omsorgscollege har uppnått målen i årsplanen för 2021-2022. Regionala processer för återcertifiering 2023-2027 är påbörjade.
- En handlingsplan för Region Örebro läns arbete med validering är framtagen.
- Projektet regionala program- och yrkesråd har startat. Projektets syfte är att etablera en regional struktur för branschsamverkan för gymnasiala utbildningar.
- En bättre matchning, EBM har slutfört första delen i läraryrsörjningspiloten. Arbetet bygger på samverkan mellan regioner, lärosäten och kommuner. Att förbättra kompetensförsörjningen till lärare, data/IT och samhällsbyggare kommer att fortsätta i samarbete med Mälardalsrådet, numera deltar nio regioner.
- Det pågår två socialfondsprojekt med resurser till företag inom besöksnäringen och industrin för kompetensutvecklingsinsatser till ledning och anställa, projektet *Besökskraft* och projektet *CompCor* där Region Örebro län är delägare men ej projektägare.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Sysselsättningsgrad, andelen förvärvsarbetande, 20-64 år ska öka. Skillnader mellan olika grupper ska minska. Båda indikatorerna mäts i jämförelse med senast tillgängliga statistik. Kommentar För kvinnor minskade sysselsättningsgraden från 77,5 procent år 2019 till 76,7 procent år 2020. Motsvarande för män var en minskning från 80,0 procent till 78,9 procent. Liknande förändringar skedde också i riket som helhet. Skillnaden mellan kvinnor och män har alltså minskat genom att sysselsättningsgraden minskat mer för män jämfört med kvinnor. Skillnaden mellan inrikes och utrikes födda har minskat genom att sysselsättningsgraden minskat mer för inrikes födda jämfört med utrikes födda. Bland utrikes födda har skillnaderna mellan kvinnor och män ökat från 7,2 till 7,6 procentenheter. Bland inrikes födda har skillnaderna mellan kvinnor och män minskat från 1,2 till 0,7 procentenheter. För kvinnor minskade sysselsättningsgraden från 77,5 procent år 2019 till 76,7 procent år 2020. Motsvarande för män var en minskning från 80,0 procent till 78,9 procent. Liknande förändringar skedde också i riket som helhet. Skillnaden mellan kvinnor och män har alltså minskat genom att sysselsättningsgraden minskat mer för män jämfört med kvinnor. Skillnaden mellan inrikes och utrikes födda		 —

Indikatorer	Utfall	Målvärde
har minskat genom att sysselsättningsgraden minskat mer för inrikes födda jämfört med utrikes födda. Bland utrikes födda har skillnaderna mellan kvinnor och män ökat från 7,2 till 7,6 procentenheter. Bland inrikes födda har skillnaderna mellan kvinnor och män minskat från 1,2 till 0,7 procentenheter.		
Utbildningsnivå, eftergymnasialnivå. Andelen i befolkningen 25-64 år, med minst tvåårig eftergymnasial utbildning ska öka. Skillnader mellan män och kvinnor ska minska. Båda indikatorerna mäts i jämförelse med senast tillgängliga statistik.	38,3%	37,8% —
Kommentar Örebro län 2020: 38,3% (kvinnor 45,5%, män 31,3%) Örebro län 2019: 37,8% (kvinnor 44,7%, män 31,1%) Vid senaste mätningen 2020 hade andelen ökat för både kvinnor och män i Örebro län, men skillnaden mellan kvinnor och män har också ökat.		

Mål: Verksamhetsmål: Region Örebro län agerar och upplevs som en drivande, samordnande och möjliggörande kraft för länets aktörer inom utbildning och kompetensförsörjning genom att stötta med omvärldsbevakning, dialog forum och nya samverkansformer.

Kommentar

- Region Örebro län samordnar och ger stöd till aktörerna för genomförandet av den regionala handlingsplanen för kompetensförsörjning. Uppföljning har genomförts via enkät. Dialog med området näringslivsutveckling och andra företagsfrämjande aktörer pågår och planeras för att stödja fler insatser samt öka kunskapen om att finansiera utvecklingsarbete genom projekt. I samverkan med andra regioner, länets komvux och branschvalidering har arbete med validering utvecklats.
- Inom Gysam (Regionalt nätverk för gymnasiesamverkan) pågår utvecklingsarbete med programråd och utbildningsplanering.
- Inom REKO (Regionalt kompetensforum för vuxnas lärande) har utvecklingsarbete utförts inom SFI och validering.
- Utveckling av vuxwebben sker kontinuerligt i dialog med utbildningsanordnare.
- Under 2021 har ett nytt projekt startats, Regionala program- och yrkesråd, samt en förstudie för Regional yrkeshögskolesamverkan.
- Under året har Vård- och omsorgscollege agerat motor och mötesplats för kontinuerligt samarbete mellan länsdelar och aktörer, samt utvecklingsfrågor som valideringsarbetsplatser, digital marknadsföring, språkutveckling inom branschen och samverkansfrågor kring den nya vård- och omsorgsutbildningen som startats i mitten av 2021.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Andel samverkansaktörer som bedömer att förutsättningar för matchning och kompetensförsörjning stärkts.	0%	0% —
Kommentar Aktörer som deltar i genomförandet av den regionala handlingsplanen fick ta del av en uppföljningsenkät. Enkäten skickades till 43 adresser och 43 svar inkom. Inom samtliga prioriterade insatser pågår utvecklingsarbete dock saknas några aktörer för de strukturella insatserna gällande näringslivet.		

Mål: Territoriellt mål: Örebro län har invånarna en god, jämlik och jämställd hälsa med goda livsvillkor och levnadsvanor där alla känner delaktighet, tillit och sammanhang.

Kommentar

Arbetet med genomförande av handlingsplanerna inom det prioriterade området 5.6 i Regionala utvecklingsstrategin "Hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård" pågår med stor kraft. Där emot finns tecken som tyder på att folkhälsan utvecklats negativt under det senaste året. Detta kan troligen vara en effekt av pandemin och särskilt de långsiktiga effekter på samhället den medfört.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Framtidstro – andel barn i årskurs 9 som har en ljus framtidstro ska öka jämfört med år 2017. Skillnaden mellan flickor och pojkar ska minska.		 —
Kommentar En Covid uppföljande Liv och hälsa ung undersökning har genomförts 2021. Denna kan inte direkt jämföras med tidigare års Liv och hälsa ung eftersom den genomförts med ett mindre underlag. Denna tyder dock på ett lägre resultat avseende ljus framtidstro och oförändrad skillnad mellan pojkar och flickor.		
Barn i ekonomiskt utsatta familjer – Andel barn 0-17 år som lever i ekonomiskt utsatta familjer ska minska jämfört med år 2015.		 —
Kommentar Andel barn i ekonomiskt utsatta familjer mäts med viss eftersläpning. Senaste siffran är från 2019 då 11,8% av barnen i Örebro län 0-17 år bor i ekonomiskt utsatta familjer. Det är en mindre höjning från 2018 men fortfarande en lägre siffra jämfört med 2015.		
Självskattat hälsotillstånd, unga – andel unga i årskurs 2 gymnasiet som anser sig ha ett gott allmänt hälsotillstånd ska öka jämfört med år 2017. Skillnaden mellan kvinnor och män ska minska.		 —
Kommentar Under 2021 genomfördes en Covid uppföljning av Liv och hälsa ung undersökningen. Den är inte helt jämförbar med tidigare års undersökningar då den inte omfattade lika många skolor. Den tyder dock på en viss försämring av den självskattade hälsan bland barn och unga och dessutom en något större skillnad mellan pojkar och flickor.		

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Självskattat hälsotillstånd, vuxna – andel vuxna och äldre som anser sig ha ett gott allmänt hälsotillstånd ska öka jämfört med år 2017. Skillnaden mellan kvinnor och män samt med olika utbildningsnivå ska minska.		
Kommentar Data saknas. Mätning kommer att ske under 2022.		

Mål: Verksamhetsmål: Region Örebro län har en väl fungerande organisation för samverkan med och mellan kommuner, civila samhället och andra aktörer där förutsättningar för utveckling mot en god, jämlik och jämställd hälsa skapas liksom förutsättningar för stöd till utsatta grupper.

Kommentar

Under 2021 har arbetet i samverkansgrupperna fortsatt att utvecklas positivt. Chefgruppen för social välfärd samt vård och omsorg har på ett tydligare sätt strukturerats med AU som representerar länsdelsgupperna.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Andelen deltagare i verksamhetens samverkansgrupper som bedömer att grupperna utvecklar och stödjer utvecklingen mot en god, jämlik och jämställd hälsa skapas liksom förutsättningarna för stöd till utsatta grupper ska öka jämfört med 2019.	100%	95%
Kommentar Baseras på enkät undersökning till nätverk och samverkansgrupper som samordnas av Valfärd och folkhälsa.		
Andelen deltagare i verksamhetens samverkansgrupper som bedömer att samverkans-strukturen fungerar ska öka jämfört med 2019.	100%	95%
Kommentar Baseras på enkätundersökning till alla som deltar i nätverk och samverkansgrupper som samordnas av Valfärd och folkhälsa.		

Mål: Territoriellt mål: Örebro län är i framkant i arbetet med cirkulär och biobaserad ekonomi med en effektiv förädling inom skogs- och jordbruket där både traditionella och nya varor och tjänster utvecklas och bidrar till en hållbar tillväxt i hela Örebro län.

Kommentar

Arbetet med att utveckla den cirkulära och biobaserade ekonomin i länet är fortfarande i startgroparna. Under året har nedan satsning förverkligats som lägger en bra grund för att nå målet om att ligga i framkant med cirkulär och biobaserad ekonomi.

Etableringen av Wa3rm - Sveriges grönaste industriprojekt – skapar över 200 nya gröna jobb och Sveriges största växthusbaserade tomatodling. De cirkulära lösningarna kan locka till sig fler etableringar och öka utvecklingsmöjligheterna för länet. Det som främst bidragit till etableringen är långsiktigt strategiskt arbete med tydliga innovationsstrategiska prioriteringar i Business Region Örebro med en god samverkan mellan kommuner, BRO, företag och myndigheter för att marknadsföra Örebroregionen som ett attraktivt investeringsalternativ.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Omsättning inom bioekonomi i Örebro län.		■ —
Kommentar Handlingsplan för innovationer och skogsråvara i världsklass beslutades i början av 2021. Tidig höst blev det övergripande skogsprogrammet som Länsstyrelsen ansvarar för godkänt. De båda programmen lanserades med en gemensam presskonferens i skogen i slutet av september. De båda programmen lägger grund för fortsatt jobb med den skogliga bioekonomin i länet. Indikatorn kan ej redovisas då statistiken tidigare köptes in via ett projekt. Nu har Region Örebro län tillsammans med regionerna Värmland, Halland och Västerbotten beslutat att köpa in statistiken framöver. Första rapporteringen sker vid delår 2022.		

Mål: Territoriellt mål: I Örebro län är energin som används förnybar, energianvändningen är effektiv och nettoutsläppen av växthusgaser nära noll.

Kommentar

Utsläppen av växthusgaser måste minska mycket snabbare, vilket gör att andelen förnyelsebar energi och energieffektiviseringen måste öka. I Örebro län har Regionen och Länsstyrelsen startat ett Energi- och klimatråd, Energi och klimatprogrammet är uppdaterat och antaget av Region Örebro län och Länsstyrelsen. Alla förutsättningar finns, nu måste planerna gå till handling.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Installerad solcellseffekt(MW) i länet jämfört med tidigare år.	● Helt	● —
Kommentar Indikatorn mäts en gång per år. 2021 helårssiffror kommer till delårsrapporten 2022 2020: Solcellseffekten har fortsatt öka i Örebro, 79%. Installerad effekt är 2020 31,41 MW att jämföra med 18,42 MW 2019. Inom Regional utveckling bidrar vi genom två projekt, Framtidens sol i Östra Mellansverige och Varsamhetskrav och sol.		
Andelen fossiloberoende personbilar i länets fordonspark. Med fossiloberoende avses elfordon, laddhybrider, gas- eller etanoldrivna fordon.	● Helt	● —
Kommentar Indikatorn mäts en gång per år och utfall för 2021 redovisas vid delårsrapporten 2022 2020: Andelen fossiloberoende personbilar i länet har ökat från 9,0% till 9,9%. 1 juli 2018 infördes bonus malus systemet, mellan 2018 och 2019 var ökningen större än både föregående år men även än detta år. Har bonus malus effekten redan avstannat? Det behövs fler insatser att sprida Handlingsplan för hållbara resor och transporter i Örebro län.		

Mål: Verksamhetsmål: Region Örebro län skapar drivkraft, engagemang och samverkan för länets aktörer gällande förnybar energi, effektiv energianvändning och växthusgasutsläpp nära noll.

Kommentar

Region Örebro Län skapar drivkraft, engagemang och samverkan i länet genom projekt, aktiviteter och nätverk. Projekten och aktiviteterna styrs av Energi- och klimatprogrammet. Under året har det drivits projekt inom resurseffektiva byggnader, hållbart resande, solceller och energiefektivisering. Det har varit en del i resultaten, att installerad effekt från solceller har ökat och att det är nu tillåtet att dela energi mellan byggnader. Det har även lett till en dialog om gemensamma krav för upphandling av transporter hos kommuner och Region.

Indikatorer	Utfall	Målvärde		
Andel samverkansaktörer som anser att Region Örebro län skapar drivkraft, engagemang och samverkan.	89%	80%		—
Kommentar I år har enkäten skickats till 127 aktörer jämfört med 85 föregående år. Resultatet är något lägre än förra året men fortfarande bra. Det respondenterna upplever som särskilt bra är att Region Örebro län fungerar som en pådrivare inom förnybar energi, energigemenskaper och smart energianvändning samt att vi driver kommunerna framåt i deras arbete.				
Antal externa deltagare vid aktiviteter. Fördelning per kön ska redovisas.	1 375 st	500 st		—
Kommentar Omställningen till digitala träffar som pandemin har medfört gör att antal externa deltagare ökat explosionsartat detta år. Medverkat har 540 kvinnor och 835 män. Andelen kvinnliga deltagare har ökat från 35% till 39%. Energi- och klimatdagen fortsätter att ligga i topp tillsammans med webinarium om Tamarinden, Byggnadsintegrerad solceller och laddinfra för flerbostadshus.				
Andel nöjda deltagare i externa aktiviteter.	94%	80%		—
Kommentar Av de som väljer att svara på utvärdering av Energikontorets aktiviteter är 94% nöjda det är liknande resultat som för 2020.				

Uppdrag: Att tillsammans med andra berörda nämnder (hälso- och sjukvårdsnämnd, kultur- och fritidsnämnd) fortsätta arbetet med gemensamma aktiviteter kring TABB (Tillsammans för alla barns bästa)

Kommentar

Projektet *Tillsammans för alla barns bästa* (TABB) är, genom aktivitetsplan till samverkansdokumentet *Kunskapslyft barn och unga 2016-2022*, ett första steg i arbetet mot förbättrad samordning och ansvarsfördelning mellan skola, socialtjänst och hälso- och sjukvården. Projekt startade den 1 januari 2020. Fyra överenskommelser har tecknats med kommuner och hälso-

sjukvården om att deras respektive delprojekt omfattas av huvudprojektet. Under Coronapandemin har arbetet ställt om från fysiska till i första hand digitala träffar.

TABB-projektet ingår också i det nationella nätverket och utvecklingsarbetet TSI (tidiga och samordnade insatser). TSI samordnas och drivs av Skolverket och Socialstyrelsen. Tillsammans med liknande nationella projekt, som fokuserar på skottlandsmodellen GIRFEC för att utveckla samverkansformer, bildar TABB nätverket GIRFEC på svenska.

TABB uppdaterar intressenterna kontinuerligt under året via de samverkansråd som är upprättade i Region Örebro. Intressent-/uppföljningskonferens genomfördes den 7 oktober 2021.

Det har beslutats om en förlängning av projektet. Den nya sluttiden är den sista juni 2023.

Under augusti anslöt Nora kommun till projektet TABB.

Uppdrag: Att tillsammans med andra aktörer stärka och utveckla lärcentrum. Vägledning, validering och handledning bör vara centrala delar inom lärcentraverksamhet i länets kommuner.

Kommentar

Lärcentra är idag en integrerad del av den kommunala vuxenutbildningen inom länets kommuner. Varje kommun har gjort olika anpassningar för sina lärcentra. Lärcentra bemannas av lärare eller handledare och varje enskild studerande får stöd för sina studier.

I länet har inga kommuner idag planer på att bygga fler lärcentra utan stärka de befintliga. Däremot är det allt fler kommuner som ökar den interna samverkan mellan kommunernas arbetsmarknadsenheter och vuxenutbildningen. I takt med att behoven av försörjningsstöd ökar behöver kommunerna vara aktiva med olika utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser. Vägledning och validering för att ge stöd ut i arbetslivet blir ett arbete som kommuner gör i högre utsträckning och i samverkan med arbetsförmedlingen. Dock påverkar reformeringen av arbetsförmedlingen de lokala resurserna. Det pågår en dialog kring vad REKO och Region Örebro län kan och behöver utveckla vidare inom validering. På den nya hemsidan (vux.regionorebro-lan.se) kommer fler funktioner utvecklas för att stödja både vägledningen och valideringen. Flera kommuner sökte i samverkan och beviljades statsstöd för utveckling av lärcentra under 2020 och 2021.

Campus finns på några platser i Sverige och fler är intresserade. Region Örebro län har fått ta del av hur Campus Västervik är uppbyggt samt vad som planeras för att starta Campus Dalsland. Campus arbetar strategiskt för att på en fysisk plats erbjuda relevanta yrkeshögskole- eller högskoleutbildningar utifrån den lokala/regional efterfrågan. Campus är inte utbildningsanordnare men erbjuder lokaler, infrastruktur och skriver sedan avtal med anordnarna. Om det finns intresse hos kommunerna kommer en studieresa kunna anordnas dock efter pandemin.

Projektet Validering i regional kompetensförsörjning, 1:1-projekt, startades vid årsskiftet. Projektet syftar till att komplettera Region Örebro läns deltagande i Valideringslyftet som drivs av Myndigheten för yrkeshögskolan och där landets alla regioner deltar, och bidra till att skapa förutsättningar till en regional struktur kring validering.

Uppdrag: Att fortsätta arbetet med att verka för att användandet av Alfred Nobel som varumärke stärks. Huvudinriktningen är att varumärket främst ska användas i innovations- och industriella sammanhang. Uppdraget ska genomföras i samverkan med Karlskoga kommun, Örebro universitet och med stiftelsen Björkborn.

Kommentar

Projektet Personen Alfred Nobel startade vid årsskiftet 2020. Projektmålet som det angivits i projektplanen är: "Genom att anknyta till personen Alfred Nobel, hans anda och livsgärning, stärka aktörer i Örebro län i deras arbete med internationalisering, forskning, innovationer och kompetensförsörjning."

Arbetet i projektet har varit indelat i tre delprocesser:

1. Genom storytelling undersöka om personen Alfred Nobel, genom sin anda och livsgärning, kan få relevans som varumärke för länet i nutid.
2. Björkborn – visualisera ett framtida Björkborn som kan utgöra en mötesplats för industri, akademi och allmänhet och som genomsyras av Alfred Nobels anda och livsgärning.
3. Genomförandeplan – redovisa förslag på insatser som kan möjliggöra ökad användning av Alfred Nobels namn och person som varumärke för verksamheter i Örebro län. Projekttiden har förlängts med tre månader till och med mars 2022.

Uppdrag: Regeringsuppdrag att i projektform arbeta med att stärka och utveckla hållbar regional utveckling i det regionala tillväxtarbetet.

Kommentar

Uppdraget startade i maj 2020 och bedrivs som ett projekt som pågår till och med maj 2023.

Region Örebro län har av Tillväxtverket beviljats medel i projektet Vägar till hållbar utveckling. Syftet med projektet är att hitta nya arbetssätt och ett ledarskap som främjar hållbar utveckling.

Insatser för Vägar till hållbar utveckling i Örebro län sker i fyra områden:

1. **I Coronas kölvatten** - Hur kan vi dämpa effekterna av pandemin i länet och främja en utveckling av besöksnäringen som är långsiktig och hållbar?
2. **Rusta barn och unga för framtiden** - Hur kan vi bidra till att fler fullföljer och avslutar sin grundläggande utbildning i hela länet, att måluppfyllelsen i grund- och gymnasieskolan ökar, att fler klarar gymnasiet samt att skillnader mellan olika grupper minskar?
3. **Hållbarhetsintegrera regionala utvecklingsmedel** - Hur kan vi använda de regionala utvecklingsmedlen för att på bästa sätt stimulera hållbar utveckling i Örebro län?
4. **Hållbar omställning av arbetssätt och metoder** - Hur kan vi som regionalt utvecklingsansvarig ställa om arbetssätt som främjar hållbar utveckling i Örebro län?

Arbetet har pågått enligt plan år 2021, med undantag för att ett omtag kring område 1 håller på att göras. Det saknades förutsättningar för att fortsätta med frågan och en ny fråga att utforska håller på att tas fram.

Uppdrag: Att skapa förutsättningar och driva på utvecklingen av tillämpningar av AI inom främst industri och offentlig sektor. Region Örebro läns interna organisationsövergripande arbete med tillämpning av AI för beslutsstöd och sjukvårdsutveckling ska bekräfta länets position som ledande inom AI.

Kommentar

Region Örebro län driver inom ramen för sitt regionala utvecklingsansvar en rad initiativ och satsningar inom området, interna såväl som externa. Under 2021 har medel tillförts den med Örebro universitet gemensamt ägda strukturen AI Impact Lab med särskilt syfte att utveckla kompetens och förmåga runt affärs- och innovationsutveckling ur tillämpad AI-forskning. Denna satsning bedöms stärka inte bara det inomregionala innovationssystemet och industriella strukturer, utan även bidra till att nyttor skapas inom ramen för insatser i Östra Mellansveriges innovationsarbete och i nationella strukturer.

Det interna arbetet med det etablerade AI-rådet dess operativa stödfunktion har under året utvecklats. Arbetet kännetecknas av i tilltagande grad utvecklade synergier med interna insatser runt AI, digitalisering och IT-drift. Särskilt värdefull har resurstillförsel runt en intern, koordinerande roll på 50% varit. Denna roll har stärkt de interna strukturerna, accelererat kunskapsöverföringen internt och positionerar fortsatt regionorganisationen i relation till nationella aktörer såsom Inera, AI Sweden och SKR i frågan.

Särskilt bör även nämnas den mellan HS, HS FoU och RU gemensamma projektansökan mot Europeiska Regionala Utvecklingsfonden som ligger för beredning och beslut i Q1 2022 med syfte att utveckla en intern kapacitet och struktur för AI-tillämpningar i Hälso- och sjukvården. Projektet omfattar en ambition att bygga en projektstödsfunktion som, i samverkan med externa parter, skall bidra till ökade forskningsmedel, stärkt idé- och innovationsutveckling samt företagstillblivelse inom AI-tillämpningar.

Uppdrag: Fortsätta arbetet med att tillgänglighetsanpassa delar av Bergslagsleden. Under 2021 ska ytterligare minst ett område utmed Bergslagsleden tillgänglighets anpassas.

Kommentar

Uppdraget är påbörjat, men på grund av bl a yttre omständigheter så kommer det inte att slutföras under våren 2021.

Uppdrag: Fortsätta arbetet med att stärka Campus Grythyttan och Grythyttan som ort via aktiva insatser.

Kommentar

Uppdraget har startat men inte slutfört. Arbetet kommer att fortsätta under 2022. Ett samarbete mellan Campus Grythyttan, Örebro Universitet, Hällefors kommun samt Region Örebro län är påbörjat. Diskussion pågår kring möjligheterna att stödja någon form av centrumbildning.

Effektmål 9. Länets invånare och företag har tillgång till bra digitala tjänster utifrån deras behov.

Kommentar

Området *Utbildning och arbetsmarknad* har tillsammans med regionala utbildningsanordnare utvecklat en gemensam webbsida för all vuxenutbildning i länet, <https://vux.regionorebro-lan.se/>. Sidan ger stöd till länets medborgare och utgör en regional digital infrastruktur för individers livslånga lärande. Webbsidan ger medborgarna kontaktvägar till studie- och yrkesvägledarna i länet.

Utbildningsakuten där olika kurser och kompetensutvecklingsmöjligheter för företag och individer presenteras har flyttats in på hemsidan. Kampanjen "Nu är nu" har genomförts två gånger, januari och april. Kampanjerna syftade till att sprida kunskap om vuxenutbildningens alla möjligheter och har syns på Facebook, Instagram, LinkedIn, YouTube samt alla digitala skärmar inom regionen och kommunerna. Vidare har banners funnits på alla hemsidor i både regionen och kommunerna. Utvecklingsarbetet är uppmärksammat av många regioner i Sverige samt presenterats i föreläsningsform.

Guidance – Digital Tools and Method Development, är ett nytt projekt inom Erasmus+ (2021-2023). Projektet syftar till att ta lärdom av pandemins effekter på hur studie- och yrkesvägledare har påverkats av digitala arbetssätt och metoder. Målet är att ta fram goda exempel och riktlinjer som kan spridas till relevanta intressenter och målgrupper.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Ett ökat utbud av e-tjänster för att möta kravet om "Digitalt först".	 Delvis	 —
Kommentar Tempot i utvecklingen av digitala tjänster har fått en skjuts av pandemin. Mellan regionen och kommunernas hälso- och sjukvård finns nu möjligheten till att hålla digitala videomöten där patienter och anhöriga deltar. Arbete pågår för att säkerställa att dessa kan göras på ett integritetssäkert sätt.		

3.3 Perspektiv: Process

Strategi: Kvalitet och utveckling

Kommentar

Området utbildning och arbetsmarknad använder metoden "tjänstedesign" i flera projekt. Metoden innebär ett holistiskt perspektiv och utgår från målgruppens behov. Samhällsutmaningar är många och komplexa, varför samskapande metoder är nödvändiga.

Området arbetar med allt fler aktörer både internt och externt för att utveckla och förbättra för medborgarna.

Flera av medarbetarna inom området Utbildning och arbetsmarknad har genomfört utbildningen LFA som är en metod för kvalitetsutveckling och verksamhetsplanering.

Tjänstedesign och expeditionsmetodik som verktyg för utforskande och processororienterat arbete blir ett allt mer vanligt arbetssätt inom området. I utvecklingsarbetet involveras också patienter, brukare och medborgare i allt högre utsträckning så att deras perspektiv och erfarenheter tas till vara. Detta leder till en högre kvalitet i de utvecklingsarbeten som genomförs.

Området Energi och klimat arbetar nästan bara med projekt alla projekt föregås av en workshop enligt metoden LFA (logic frame work approach). Projekten följs upp och lärande tas tillvara inför start av nytt projekt. Lärande mellan de olika projekten sker på områdesmöten.

Område Näringslivsutveckling driver en rad externa nätverk i syfte att identifiera behov och möjligheter för en hållbar tillväxt. Dessa behov och möjligheter förs in i de regionala processerna som t ex revideringen av en ny RUS.

Strategi: Digitalisering

Kommentar

Området utbildning och arbetsmarknad har genom sökta klimatkompensationsmedel förändrat ett arbetsrum till en studio för att kunna anordna mer professionella digitala konferenser och möten, samt fått möjligheter till kompetensutveckling gällande att leda hybridmöten.

Planering och införande av *Teams* har påbörjats inom Regional utveckling. En medarbetare inom *Utbildning och arbetsmarknad* kommer att vara en resurs, som "superanvändare" för förvaltningen.

Under 2021 har ett projekt för utveckling av en regional testbädd för välfärdsteknik startat tillsammans med sex kommuner. Projektet är treårigt och finansieras med regionala utvecklingsmedel.

Användningen av digitala mötesformer kvarstod i stor utsträckning även under den del av året när fysiska möten var möjliga. Detta kommer att vara ett fortsatt arbetssätt inom området.

Den pågående pandemin har drivit på utvecklingen av digitala möten. Område Näringslivsutveckling har framgångsrikt ställt om sitt samordningsuppdrag så att det fungerat digitalt under 2021.

Pandemin har möjliggjort ett jättekliv framåt gällande digitala möten och efter pandemin kommer många kvarstå och inga onödiga resor göras. I vissa projekt är digitalisering ett delmoment som tex digitalisering och styrning av el, värme och kyla i fastigheter.

Strategi: Hållbar utveckling

Kommentar

Området utbildning och arbetsmarknad har genom sökta klimatkompensationsmedel fått kompetensutveckling med fokus på digitala möten. Vidare har digitala hjälpmedel köpts in till medarbetarna för att förbättra arbetsmiljön kring digitala möten hemifrån. Detta har bidragit till en hållbar omställning.

Region Örebro läns folkhögskolor, Fellingsbro och Kävesta, erbjuder måltider som främjar hälsa och välbefinnande samt har en liten miljöpåverkan.

Område Näringslivsutveckling genomförde Hållbarhetsdagen den 6 oktober där frågor kring hållbar turism utifrån ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt perspektiv lyftes. Eventet genomfördes digitalt.

Fokus på ekologisk hållbarhet i alla projekt eftersom det är områdets grunduppdrag. I det vävs den sociala hållbarheten in. Tex kampanjen ”Leif och Lena” som syftar att få fler kvinnliga besökare till fastighetsnätverket evenemang och webbsida. Där har även fortsatta diskussioner skett hur fler perspektiv kan vävas in som tex etnicitet.

Analysen i projektet Rena resan visade att kvinnor tenderar att resa mer hållbart och i större utsträckning välja kollektivtrafik, cykel och gång än män. Vilket blev grunden till en hel kampanj att locka män att cykla.

Strategi: Regional utvecklingsstrategi

Kommentar

All den information som vi samlar in och sammanställer i uppföljning ger oss en möjlighet att lära oss mer om länets utmaningar och utveckling. Det ger oss förutsättningar att tillsammans navigera vidare och fatta beslut om inriktning och prioriteringar. I RUS-uppföljningen 2021 identifierades tre områden att kraftsamla kring och integrera i genomförandet, som innefattar en kombination av utmaningarna beskrivna i RUS och en kombination av inriktningar i de prioriterade områdena:

- **Ökad inkludering** - Hur kan en mer jämlik utbildningsnivå skapas i länet och öka delaktigheten i samhället för en socialt hållbar utveckling?
- **Stärka barn och ungas förutsättningar att möta sin framtid** - Hur kan Region Örebro län bidra till att fler fullföljer och avslutar sin grundläggande utbildning i hela länet? Att måluppfyllelsen i grund- och gymnasieskolan ökar? Att fler klarar gymnasiet samt att skillnader mellan olika grupper minskar?
- **Omställning till ett långsiktigt hållbart näringsliv och en cirkulär ekonomi** – Hur

kan en långsiktig och hållbar omställning av Örebro län skapas för att nå målet om att Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsland? Hur kan en utveckling av näringslivet som är långsiktig och hållbar främjas?

Ökad inkludering

Bakgrundsbeskrivning

Länets invånare har högre utbildningsnivå, inkomstnivå och sysselsättningsgrad än tidigare och den allmänna hälsan är god. Samtidigt ser vi en trend i samhället som innebär att skillnaderna mellan olika grupper och kommuner (inom och mellan) ökar. Personer med sämre livsvillkor – det vill säga de som har lägre utbildningsnivå, sämre ekonomi och de som saknar arbete – mår sämre och har sämre förutsättningar än personer med bättre livsvillkor. Det finns en ökad upplevd otrygghet i samhället. Coronapandemin har lett till att de som redan lever under utsatta förhållanden har fått det svårare och skillnader i livsvillkor och levnadsförhållanden riskerar att öka ojämlikheterna i hälsa även på lång sikt.

Resultat vi har uppnått i det regionala utvecklingsarbetet

Den samlade bilden är att trenden mot ökade skillnader mellan olika grupper och geografiskt är stark, trots att vi har gjort flera förflyttningar genom vårt regionala utvecklingsarbete. Samtliga resultat som står under Stärka barn och ungas förutsättningar att möta sin framtid gäller även för Ökad inkludering.

Coronapandemins effekter har slagit ojämlikt inom befolkningen och lett till insikter om att vi behöver behandla olika grupper olika för att nå jämlikhet. Nya statliga medel för att arbeta med nära vård, hälsa och psykisk hälsa har kunnat användas i samverkansarbetet. Samverkan mellan kommun, civila aktörer och hälso- och sjukvården har fått ett ökat fokus, där frågan om särskilda insatser för sårbara grupper prioriteras i högre grad än förut. Effekterna av detta arbete kan ses mer långsiktigt.

Fler yrkesvuxutbildningar utifrån det regionala arbetslivets behov har utvecklats. Information är framtagen så att fler ska kunna göra normbrytande utbildningsval och marknadsföring samordnas regionalt. Det är generellt fler vuxna utrikesfödda som har behov av utbildning på gymnasial nivå, men även andra grupper har behov av yrkesutbildning eller yrkesväxling. Effekter på medellångsikt innebär att arbetsgivare kan rekrytera fler med rätt kompetens. Det som främst bidragit till förflyttningen är statliga medel och förändrade stadsstödsbidragsregler, samt regional samverkan.

Vi ser ökad samverkan mellan skola och arbetsliv som långsiktigt förväntas leda till fler medvetna val och att fler fullföljer sin utbildning. Det som främst bidragit till förflyttningen är det ÖMS-gemensamma projektet #vägled som bidrar till att skapa och stimulera hållbara och mer strukturerade former för vägledning för studie- och yrkesval. Dessutom bidrar regionala SYV-nätverk för grundskola och gymnasieskola och två regionala program/branschråd som har skapats under hösten.

Kulturaktörer och civilsamhället har inte kunnat genomföra utåtriktad verksamhet under coronapandemin. Samtidigt har pandemin lett till att civilsamhället har fått en stark roll i hanteringen av krisen. Kulturen i länet har utvecklats och nått nya målgrupper genom kultur utomhus, fler

besökare i kulturmiljöer och digital verksamhet. Studieförbunden har nått nya målgrupper genom digital utveckling. Folkbiblioteken har stärkt sin roll. Samverkan mellan olika aktörer i länet och nationellt har ökat genom krisen.

Utmaningar

En försämrad folkhälsa påverkar hela vårt uppdrag. Länets aktörer behöver jobba mer tillsammans över samhällsområden för att skillnader mellan grupper inte ska bli ännu större. Vi behöver använda relevanta nätverk och mötesplatser. Socioekonomiska strukturer är svåra att bryta. Vi behöver förhålla oss till skillnader i förutsättningar för olika grupper och territoriellt för att kunna nå ökad jämlikhet och jämställdhet.

Stärka barn och ungas förutsättningar att möta sin framtid

Bakgrundsbeskrivning

Örebro län har länge haft en låg måluppfyllelse i grund- och gymnasieskolan i nationella jämförelser och färre ungdomar än i riket når behörighet till gymnasieskolan. Vid sidan av undervisning i skolan har fritid, uppväxtvillkor, segregation och föräldrars situation stor betydelse för utveckling av kunskaper och kompetenser. Psykisk hälsa är en viktig faktor för möjligheten att klara av skolan. Flickor uppgår i lägre grad än pojkar att de mår bra.

Resultat vi har uppnått i det regionala utvecklingsarbetet

Det finns trender i samhället som försämrar barn och ungas möjligheter att möta sin framtid – försämrad folkhälsa som stärkts under pandemin, ökade skillnader i hälsa och livsvillkor, den upplevda ökade otryggheten i samhället samt klimatomställningen som går för långsamt. Vi har ändå gjort förflyttningar genom vårt regionala utvecklingsarbete. Samtliga resultat som står under Ökad inkludering gäller även för denna kraftsamling.

Liv & hälsa ung 2021 – ett år in i pandemin, visar att pandemin inneburit försämringar för barn och ungas allmänna hälsotillstånd, tandhälsa och psykiska välbefinnande. Fysisk aktivitet och matvanor har försämrats, likaså tillit till andra (flickor), utsatthet av vuxen i sin närhet, deltagande i föreningsaktivitet samt framtidstro för sin personliga del. Nya statliga medel för att arbeta med barns psykiska hälsa har kunnat användas i samverkansarbetet, vilket har satt fokus på att stärka barn och ungas förutsättningar att möta sin framtid.

Vi ser en ökad samverkan i länet för att ge barn och ungar rätt förutsättningar att möta sin framtid, med det långsiktiga målet om ökad måluppfyllelse i skolan. Region Örebro län samordnar och utvecklar relevanta nätverk och aktörerna prioriterar samverkan. Flera projekt har bidragit till förflyttningen och de båda gymnasienätverken Gysam och Gysär kompletteras med de fristående skolorna, vilket gynnar ungdomar i hela länet.

Koldioxidutsläppen har minskat i länet, men långt ifrån tillräckligt för att nå målen. En omställning måste ske i samhället, vilket är avgörande för barn och ungas framtid.

Utmaningar

Vi behöver jobba ännu mer tillsammans över samhällsområden för att barn och unga ska få en god folkhälsa och kunna bidra till vårt hållbara näringsliv och samhälle framöver. Vi behöver

öka delaktigheten och utgå från barnets perspektiv när vi genomför insatser i det regionala utvecklingsarbetet.

Omställning till ett långsiktigt hållbart näringsliv och en cirkulär ekonomi

Bakgrundsbeskrivning

En av länets – och hela världens – största utmaningar är klimatutmaningen som kräver en stor omställning i samhället. Den innebär att behöver minska våra utsläpp, bli mer energieffektiva och det behövs satsning på cirkulära affärsmodeller, teknikutveckling och hållbara innovationer. Denna omställning ställer nya krav på länets kompetensförsörjning.

Resultat vi har uppnått i det regionala utvecklingsarbetet

Vi har gjort förflyttningar genom vårt regionala utvecklingsarbete för ett mer hållbart näringsliv. Trots det går klimatomställningen för långsamt och vi behöver fortsätta arbeta för en omställning av näringslivet för att skapa konkurrenskraft.

Etableringen av Wa3rm - Sveriges grönaste industriprojekt – skapar över 200 nya gröna jobb och Sveriges största växthusbaserade tomatodling. De cirkulära lösningarna kan locka till sig fler etableringar och öka utvecklingsmöjligheterna för länet. Det som främst bidragit till etableringen är långsiktigt strategiskt arbete med tydliga innovationsstrategiska prioriteringar i Business Region Örebro med en god samverkan mellan kommuner, BRO, företag och myndigheter för att marknadsföra Örebroregionen som ett attraktivt investeringsalternativ.

Energieffektivisering hos företag sker i allt större grad. Investerings takten av solceller i små och medelstora företag har ökat. Skogens betydelse i energi- och klimatfrågor har belysts. Koldioxidutsläppen har minskat i länet, men långt ifrån tillräckligt för att nå målen

Vi har visat på nya framtidslösningar för ökad takt i klimatomställningen. Vi har genomfört insatser för att öka det hållbara resandet i länet och deltagit i framtagande av gemensamma krav för upphandling, bland annat för hållbara transporter och energikartläggning. Vi har arbetat med visualisering av tekniska och beteendemässiga lösningar för energieffektivisering. Påverkansarbete genom bland annat fastighetsnätverket och politiska inspel har lett till lagändring för energidelning mellan fastigheter.

Inom kollektivtrafiken har åtgärder genomförts för en snabbare busstrafik i Örebro stad, utökat reseutbud för tågtrafiken i Mälardalen och fortsatt arbete med hållbara bränslen.

Det har varit ökat fokus på utbyggnad av digital infrastruktur och dialog och prioritering enligt den nya stödformen. Det som främst bidragit till förflyttningen är arbetet i Läns-IT-gruppen för prioriterade byggnader, samt en ökad dialog mellan det offentliga och privata om digital infrastruktur.

Ett industriellt utvecklingscentrum har initierats i länet, tack vare ett stärkt industriellt utvecklingsarbete. Det möjliggör en tydligare rollfördelning mellan innovationssystemets aktörer och bidrar till en effektivare leverans mot företagen. Det som främst bidragit till förflyttningen är analyser som visat på ett glapp i främjandeinsatser från spets till bredd. Samtidigt skapades en gemensam och ökad förståelse och kunskap kring industrins betydelse för den regionala ekonomin samt industrins förutsättningar för hållbar utveckling.

Fortsatt mobilisering runt AI bidrar till ökad omställningstakt och till datadriven samhällsutveckling. Det som främst bidragit till förflyttningen är långsiktigt strategiskt arbete i det regionala innovationssystemet med tydliga innovationsstrategiska prioriteringar.

Långsiktigt strategiskt arbete med att främja det unga entreprenörskapet har lett till att entreprenörskapet hos barn och unga är starkt. Vi har stärkt finansieringen av Ung företagsamhet (UF), som premierar hållbarhet och som haft rekordmånga elever. ENSA-projektet möjliggjorde spridning av konceptet Ung Drive från en till sju kommuner.

Utmaningar

Omställningen till ett långsiktigt hållbart näringsliv och en mer cirkulär ekonomi måste gå vidare. Det finns mer att göra inom industrin, inom transportområdet och inom upphandling. En utmaning som vuxit sig allt starkare är länets kraftförsörjning i och med den ökande elektrifieringen. Vi behöver fokusera mer på vilka kompetenser som kommer att vara viktig i framtiden och anpassa insatser efter det.

Även den sociala dimensionen behöver vägas in – t.ex. hur ser barn och unga sin framtid i Örebro's hållbara näringsliv och hur kan personer som lever i utanförskap vara med och bidra? Hur stimulerar vi nya former av företagande? Hur använder vi vårt främjandesystem till att stötta teknikutveckling, digitalisering och innovationer för att skapa en hållbar omställning?

Mål: Region Örebro län har ett regionalt ledarskap som skapar tillit, förtroende och ett gemensamt lärande hos länets aktörer.

Kommentar

Översyn och uppdatering av regional utvecklingsstrategi, RUS under 2021

Vid översyn, i relation till händelser och trender i omvärlden identifierades behov av uppdatering. I dialog med partnerskapet för regional utveckling har regionledningen beslutat att inte göra en ny RUS utan att behålla strukturen i nuvarande RUS och att göra nödvändiga uppdateringar så att RUS fortsatt ska vara en samlande kraft, vår gemensamma långsiktiga vägvisare där vi hanterar gemensamma utmaningar där samverkan krävs. Partnerskapet för regional utveckling har involverats i uppdateringen. Uppdateringen har utgått ifrån resultat från dialog med partnerskapet, om vad som bör uppdateras, vad som bör lämnas orört vid uppdateringen samt vilka händelser/trender/mål/strategier som bedöms påverka RUS och som ska vara underlag.

Uppdateringen har varit en process under 2021 med ett 40-tal medarbetare involverade från Region Örebro län. Resultatet från fem workshopdagar med Forum för genomförande har utgjort underlag för textuppdateringarna inför och efter remissen. Forum för genomförande har bestått av utvecklingsledare med ansvar för handlingsplaner och perspektiv i RUS. Även representanter från hälso- och sjukvården, digitaliseringsenheten samt ledningsgruppen på förvaltning regional utveckling har deltagit. Ledningsgruppen på förvaltningen regional utveckling, har också haft uppdateringen på agendan vid varje möte.

Remissversionen av strategin har sänts på politisk remiss under juni till september 2021 till or-

organisationerna i partnerskapet för regional utveckling, LRF samt arbetsmarknadens parter. Totalt 44 organisationer har inkommit med remissvar. Alla organisationer från partnerskapet lämnade svar, samt ytterligare 27 organisationer i samband med remisskonferensen. Alla i partnerskapet, förutom en, svarade att remissförslaget var bra i stort. Inkomna synpunkter har beaktats och justeringar av strategin har gjorts och redovisats för regional utvecklingsförvaltnings tre nämnder, partnerskapet för regional utveckling och för Regionala samverkansrådet vilka har ställt sig positiva till uppdateringarna.

Utöver uppdateringen av RUS har två fredagsakademier och två dialogmöten om samhällsutmaningar kopplade till RUS genomförts under året. Många av aktiviteterna i partnerskapet, till exempel Lokadagarna, har digitaliserats med anledning av coronapandemin.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Andel organisationer inom partnerskapet för regional utveckling, som har mål och prioriteringar som kopplar till RUS, i sin verksamhetsplan ska öka. Kommentar Andel organisationer som har mål och prioriteringar som kopplar till RUS har ökat jämfört med föregående år, men är densamma som basmätningen år 2019. Mätningen 2021 visar att 20 procent har målformuleringar och/eller insatser hämtade från RUS, jämfört med 8 procent år 2020 och 20 procent år 2019. 40 procent av organisationerna i partnerskapet uppger att de till viss del har använt RUS som underlag för sin verksamhetsplanering, vilket innebär att det totalt är 60 procent (9 av 15) som använder RUS i någon omfattning som underlag för verksamhetsplaner.	20%	20% —
Andel organisationer inom partnerskapet för regional utveckling, som har högt förtroende för Region Örebro län i rollen som regionalt utvecklingsansvarig ska öka. Kommentar Förtroendet för Region Örebro län i rollen som regionalt utvecklingsansvarig har ökat. Mätningen 2021 visar att 87 procent antingen har högt eller mycket högt förtroende för Region Örebro län. Detta kan jämföras med år 2020, då motsvarande siffra var 69 procent och år 2019, då 56 procent angav att de har högt förtroende och ingen angav mycket högt förtroende. Ingen angav lågt förtroende i 2021 eller 2020 års mätning, medan 6,2 procent angav lågt förtroende år 2019.	87%	56% —
Andel organisationer som använder statistik och underlag kopplat till RUS, för uppföljning och/eller nya beslut ska öka. Kommentar Andelen organisationer som använder statistik och underlag kopplat till RUS, för uppföljning och/eller nya beslut har minskat. Mätningen 2021 visar att 7 procent använder rapporter, statistik eller annan information från RUS, jämfört med 39 procent år 2020 och 47 procent år 2019. Det är även en högre andel som svarat Nej år 2021 jämfört med de två tidigare åren. Under 2022 ska vi se över hur vi kan göra det regionala utvecklingsuppdraget än mer ändamålsenligt och med anledning av det sjunkande resultatet kommer vi utforska behov av statistik och underlag för uppföljning och genomförande hos aktörerna i partnerskapet.	7%	47% —

Mål: Handlingsplaner och understrategier kopplade till RUS integrerar viktiga perspektiv som jämställdhet, barn och unga, internationellt samarbete samt integration.

Kommentar

Andelen handlingsplaner som är jämställdhetsintegrerade har ökat till 69 procent. Andelen handlingsplaner som integrerar perspektiven barn och unga, internationellt samarbete samt integration har också ökat.

Indikatorer	Utfall	Målvärde	
Andel handlingsplaner och understrategier kopplade till RUS som är jämställdhetsintegrerade ska öka. Kommentar Andel handlingsplaner som är jämställdhetsintegrerade har ökat. Av de 16 handlingsplaner som är kopplade till RUS, så är 11 (69 procent) jämställdhetsintegrerade, jämfört med 64 procent år 2020 och 58 procent år 2019.	69%	58%	
Andel handlingsplaner och understrategier kopplade till RUS som har integrerat perspektiven barn och unga, internationellt samarbete samt integration, där det är relevant, ska öka. Kommentar Andel handlingsplaner som integrerat perspektiven barn och unga, internationellt samarbete samt integration har ökat. Av 16 handlingsplaner har 14 (87 procent) integrerat minst ett av perspektiven. Av dessa 14 handlingsplaner har fyra integrerat samtliga perspektiv och sex har integrerat två perspektiv. 56 procent har integrerat barn och unga, 56 procent har integrerat internationellt samarbete och 62 procent har integrerat integration.	87%	67%	

3.4 Perspektiv: Resurs

Effektmål 10. Region Örebro län är en attraktiv arbetsgivare med hälsofrämjande, jämställda och jämlika arbetsplatser och bidrar till en hållbar kompetensförsörjning.

Kommentar

Resultatet från 2021 års medarbetarenkät visar att HME, Hållbart medarbetarengagemang, ligger kvar på samma nivå som vid 2018 års mätning. Resultatet är 79 av 100.

Resultatet från Nyckeltalsinstitutets attraktiv arbetsgivarindex (AVI) visar på en ökning till 119 för år 2020 jämfört med 113 år 2019. Förändringarna i de olika nyckeltalen är små men en stor enskild faktor som förbättrats är avgångar vilka gått från 15% under 2019 till 4,6% 2020. Jämix minskar något från 136 år 2019 till 130 år 2020. Den stora nedgången relaterar till nyckeltalet aktivt arbete där det bedömts att vi inte kunnat jobba lika aktivt som tidigare. Hälsoindex ökar till 94 år 2020 jämfört med 85 år 2019. Det är marginella förändringar i flera nyckeltal som ligger bakom ökningen.

2021 har precis som 2020 präglats av den rådande pandemin, så även arbetet med frågor kopplade till att vara en attraktiv arbetsgivare. Sedan sensommaren 2020 arbetar stora delar av verksamhetens medarbetare stora delar av sin arbetstid på distans vilket inneburit ökade krav och förväntningar på digitala arbetssätt och verktyg för både chef och medarbetare.

Att arbeta på distans innebär både möjligheter och utmaningar i frågor kopplade kring arbetsmiljö, ledarskap m m. Inom förvaltningen har alla arbetsplatsträffar genomfört dialogträffar under vintern med fokus på hur man upplevt arbetsmiljön under 2020, vad vi lärt oss av det samt vad vi behöver utveckla framåt.

Under våren har förvaltningen även genomfört en kompetensförsörjningsanalys i verksamhetens alla delar. Generellt sett upplevs förutsättningarna för fortsatt god kompetensförsörjning som bra. I arbetsmiljöfrågor samt frågor kopplat till kompetensförsörjning och karriär har förvaltningens HR-funktion bistått mycket i regionorganisationsövergripande arbete.

Under hösten har förvaltningen fortsatt utvecklingsarbetet kring tillitsbaserad ledning och organisationskultur. Alla förvaltningens arbetsplatsträffar har genomfört workshops i syfte att identifiera nuvarande kultur och önskvärd utveckling. Arbetet kommer tas vidare under 2022. Sjuk-skrivningstalen har fortsatt vara lägre jämfört med föregående år.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
HME – Hållbart medarbetarengagemang ska öka i jämförelse med tidigare medarbetarenkät.	79	>79
Kommentar I medarbetarenkäten för 2021 är förvaltningens svarsfrekvens hela 95% vilket är mycket glädjande. Totalindexet HME, Hållbart medarbetarengagemang, ligger kvar på samma värde som år 2018, dvs 79. Vi ser en ökning i delindex Ledarskap där förvaltningen har ett förbättrat resultat från 84 till 86. Delindex Styrning är oförändrat, 73, och delindex Motivation minskar något från 79 till 78. Någon analys på resultatet har ännu inte hunnit göras.		

Indikatorer	Utfall	Målvärde
AVI – Attraktiv arbetsgivarindex ska öka i jämförelse med föregående år. Kommentar Indexet AVI från Nyckeltalsinstitutet mäter Attraktiv arbetsgivare. Siffror för 2021 har ännu inte kommit utan redovisas i delårsrapporten för 2022. Nyckeltalet för förvaltningen regional utveckling ökade från 113 år 2019 till 119 för år 2020. Ökningen återfanns i nyckeltalet "avgångar", det vill säga antal avgångar i procent av antal tillsvidareanställda, där förvaltningen såg att föregående år har varit ett år där rörligheten stannat av. År 2020 slutade 4,6% av de tillsvidareanställda att jämföra med 15% för år 2019. Ett utvecklingsarbete inom förvaltningen för att ledningsmässigt leda mer utifrån ett tillitsbaserat ledarskap pågår. Det förändrar hur ledning såväl som medarbetare förväntas agera, vilket förhoppningsvis ska leda till ökad motivation och högre måluppfyllelse i verksamheten. När metoder och verktyg för att integrera den beslutade värdegrunden är klara kommer det arbetet att kopplas ihop med förvaltningens pågående arbete kring tillitsbaserade ledning och kultur.	119	113
Jämix – Jämställdhetsindex ska öka i jämförelse med föregående år. Kommentar Jämix är ett index som mäter nio olika variabler och viktar dessa från 1-20 där 1 är lägst och 20 högst. Som mest kan en verksamhet få värdet 180. Siffror för 2021 har ännu inte kommit utan kommer redovisas i delårsrapporten för 2022. År 2020 hade värdet sjunkit något jämfört med år 2019. Den primära anledningen till att värdet sjunkit var nyckeltalet "aktivt arbete" där bedömningen gjordes att förvaltningen inte kunnat arbeta lika aktivt som tidigare år.	130	136
Frisktalet ska förbättras i jämförelse med föregående år. Kommentar Frisktalet för 2021 är 65,75, en ökning med 5% enheter jämfört med 2020. Frisktalet för män är 75,44%, för kvinnor 60,56%. Frisktalet för både män och kvinnor ökar, men mest ökar det för kvinnor. Varför det fortfarande är stor skillnad mellan dem båda finns ingen analys av i dagsläget.	66%	62%
Personalomsättningen externt ska redovisas. Den ska minska i jämförelse med föregående år. Kommentar 14 stycken tillsvidareanställda har lämnat förvaltningen under år 2021. Tio av dem har gått till extern arbetsgivare vilket är en liten ökning jämfört med tidigare år. Fyra har gått i pension.		
Region Örebro läns nya värdegrund ska påbörja att implementeras under året. Kommentar Regionstyrelsen beslutade i maj 2021 om en ny värdegrund för Region Örebro län. Under hösten togs därefter beslut om en övergripande strategi för arbete med kultur och beteenden utifrån Region Örebro läns värdegrund. En regiongemensam arbetsgrupp fick därefter i uppdrag att utifrån strategin ta fram verktyg och metoder som förvaltningarna kan använda för integrering av värdegrunden i respektive verksamhet. Förvaltningen regional utveckling är aktiv i det gemensamma arbetet och kommer påbörja det interna arbetet så snart metoder och verktyg görs tillgängliga.	 Delvis	

Effektmål 11. Region Örebro län har en långsiktig stark och hållbar ekonomi samt uppnår en verksamhetsmässig och finansiell god hushållning.

Kommentar

Nämnden redovisar ett positivt helårsutfall på +7,6 miljoner kronor 2021.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Styrelsen och nämnderna redovisar ett resultat i balans.	 Helt	 —
Kommentar Nämnden redovisar ett överskott för 2021.		

Uppdrag: Nämnden ska upprätta och genomföra ekonomisk handlingsplan i syfte att bibehålla eller nå ekonomisk balans. Handlingsplanen ska vara omsatt i konkreta, hållbara och långsiktiga åtgärder och kan avse både kostnadsreduceringar och intäktsförstärkningar. Åtgärderna ska beskrivas med ekonomisk och verksamhetsmässiga konsekvenser. Uppföljning av handlingsplanen ska vara en del av nämndens del- och årsrapportering till regionstyrelsen.

Kommentar

Nämnden har de senaste åren haft en ekonomi i balans och lämnat årliga överskott. Detta gäller även för helår 2021, då nämnden redovisar ett överskott om +7,6 miljoner kronor.

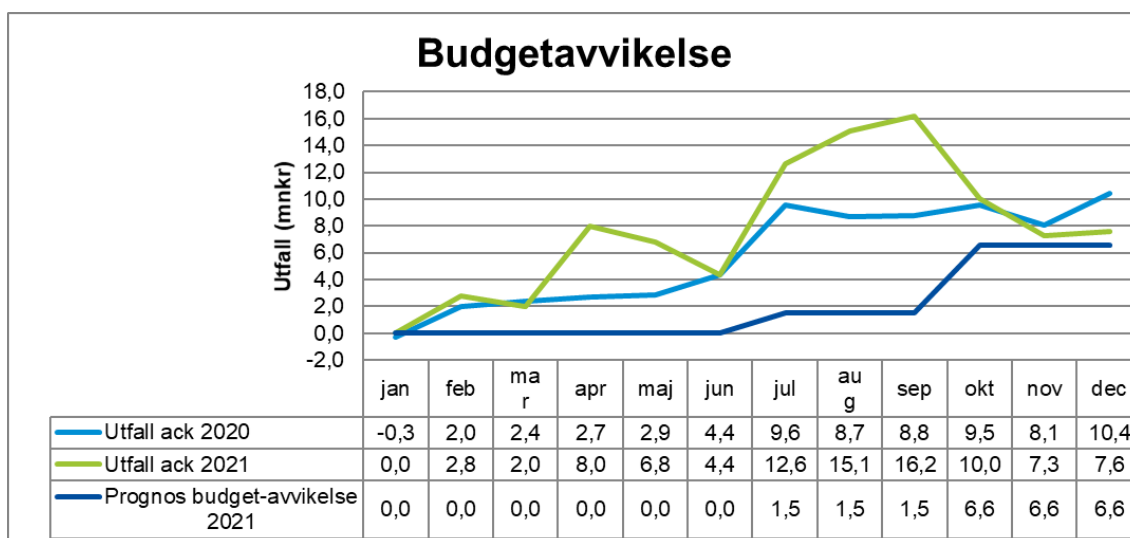
4 Ekonomi

4.1 Resultatrapport regional tillväxtnämnd

Resultatrapport

Belopp i mnkr	Utfall 2021	Budget 2021	Utfall 2020	Budget- avvikelse	Utfalls- avvikelse
Erhållna bidrag	106,4	94,1	92,9	12,3	13,5
Övriga intäkter	22,3	22,1	21,7	0,2	0,6
Summa intäkter	128,7	116,2	114,6	12,5	14,1
Personalkostnader	-147,4	-142,2	-135,2	-5,2	-12,2
Lämnade bidrag	-54,2	-52,9	-56,0	-1,3	1,8
Övriga kostnader	-63,2	-64,9	-51,7	1,7	-11,5
Avskrivningar, inventarier	-1,2	-1,1	-1,3	-0,1	0,1
Summa kostnader	-266,0	-261,1	-244,2	-4,9	-21,8
Verksamhetens netto-kostnad	-137,3	-144,9	-129,6	7,6	-7,7
Finansnetto	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0
Resultat	-137,4	-145,0	-129,7	7,6	-7,7

Budgetavvikelse

Sammanfattande analys

Från år 2021 har nämnden tilldelats en rambudget. Det här innebär att nämndens tilldelade regionbidrag inte fördelas ut varje månad i bokföringen, vilket ger ett förändrat sätt att redovisa resultatet. I redovisningen kommer ekonomin därför följas via avvikelse mot budgetram. Budgetramen motsvaras av det beräknade regionbidraget. För regional tillväxtnämnd uppgår budgetramen för 2021 till 145,0 miljoner kronor. En justering (minskning) av budgetramen har skett

som en konsekvens av lägre nivå på hyresdebitering. Detta påverkar således inte verksamheten eller resultatet för nämnden.

Nämndens resultat är i likhet med tidigare år ett överskott. Utfallet per 2021-12-31 är +7,6 miljoner kronor bättre än budget. Motsvarande överskott för 2020 var 10,4 miljoner kronor. Det positiva resultatet har flera orsaker men flera av dem kan härledas till den pågående Coronapandemin.

Utfallet för helåret inom sakområdena varierar. Område utbildning och arbetsmarknad exklusive folkhögskolorna visar ett mindre underskott -0,7 miljoner kronor. Folkhögskolorna visar tillsammans ett överskott på +1,6 miljoner kronor, trots att man under året belastas med kostnader för uppehållslöneskulden, en förändring i redovisning som infördes 2021. Område näringslivsutveckling visar ett överskott på +2 miljoner kronor. Området tilldelades extra satsningar för 2021 i form av riktade medel till externa aktörer. Aktörerna har på grund av pandemin inte haft möjlighet att genomföra alla de tänkta aktiviteterna. Område välfärd och folkhälsa samt område energi och klimat gör tillsammans ett överskott på +1 miljon kronor.

Den största avvikelserna finns dock inom förvaltningskansliet, som gör ett överskott på +3,7 miljoner kronor. Överskottet kan förklaras genom medveten vakanshållning, allmän kostnadsrestriktivitet samt att förvaltningens gemensamma utvecklingsmedel (FUM) inte beslutats fullt ut under året. I detta överskott ingår också återbetalningen från Regionservice som uppgår till +2,3 miljoner kronor.

Den stora avvikelserna mot beslutad delårsprognos som var +1,5 miljoner kronor, härleds till stor del av effekter av pandemin. Ambitionen var att under hösten upparbeta mycket av överskottet som arbetades upp under våren. I och med ytterligare restriktioner som innebar verksamhet på distans har medlen inte arbetats upp. Det gäller även för extra satsningar till aktörer och förvaltningens utvecklingsmedel. Under hösten har prognosen revideras, och skillnaden mot utfallet och den sista prognosen i november uppgår till 1 miljon kronor.

4.2 Årets resultat

Intäkter

På intäktssidan är det framförallt erhållna bidrag som har en större positiv budgetavvikelse. Detta beror på förutbetalda statsbidrag till folkhögskolorna samt en ökad volym av projektintäkter inom övriga områden. Nämnden har också fått bidrag av engångskaraktär som använts till verksamhetsanknutna tjänster eller som lämnade bidrag till andra aktörer.

Personalkostnader

Personalkostnaderna är -5,2 miljoner kronor högre än budget. Ökningen kan förklaras genom dels en ökad projektvolym, som till stor del finansieras externt och täcks av de ökade bidragen, men också genom en ökning av semesterlöneskulden. Från 2021 och införandet av det nya ekonomisystemet Raindance har förändringen av uppehållslöneskulden för folkhögskolorna belastat resultatet. Detta har inte skett tidigare år och ingen kompensation för detta har skjutits till från

Regionledningen. För 2021 innebär det en högre kostnad men som kan hanteras utan ekonomiska konsekvenser på sista raden. Detta kan över tid dock påverka folkhögskolornas ekonomi.

Övriga kostnader

Lämnade bidrag är -1,3 miljoner kronor högre än budget och är till stor del beroende av hur aktörerna upparbetar kostnader och rekviderar medlen.

Utfallet för övriga kostnader är 1,7 miljoner kronor bättre än budgeterat, vilket till stor del beror på covid-19 och återhållsamhet på kostnadssidan. Skolorna har en lägre kostnad än budgeterat. Det beror på inställda resor, ej genomförda aktiviteter samt minskade kostnader för material och mat. Överskottet beror också på lägre kanslikostnader, vilket till stor del beror på den återbetalning som gjorts från Regionservice i december.

Driftredovisning regional tillväxtnämnd

Belopp i mnkr	Budgetavvikelse 2021	Omsättning *) 2021	Relation (%)	Budgetavvikelse 2020
Område utbildning och arbetsmarknad (exkl folkhögskolor)	-0,7	24,4	-2,9	-0,4
- Fellingsbro Folkhögskola	1,0	67,4	1,5	2,4
- Kävesta Folkhögskola	0,6	41,2	1,5	1,5
Område näringslivsutveckling	2,0	47,1	4,2	-0,5
Område välfärd och folkhälsa	0,7	23,0	3,0	0,8
Område energi och klimat	0,3	16,7	1,8	0,7
Förvaltningsgemensamt	3,7	53,8	6,9	5,9
Resultat	7,6	273,6	2,8	10,4

*) Definition av omsättning är ackumulerade intäkter och ackumulerat budgeterat resultat.

Utbildning och arbetsmarknad (-0,7 mnkr), underskottet beror till största delen på extra verksamhetsstöd till Gammelkroppa under året.

Fellingsbro folkhögskola (+1,0 mnkr), överskottet beror på lägre kostnader för resor, material, mat och aktiviteter som ej kunnat genomföras under året till följd av coronapandemin. Dessutom har statsbidragen varit på en högre nivå än budget.

Den ökade kostnaden till följd av att uppehållslöneskulden från 2021 nu belastar resultatet har kunnat hanteras inom ramen för personalkostnader genom lägre kostnader till följd av sjukskrivningar och avsaknad av kompetensutveckling.

Kävesta folkhögskola (+0,6 mnkr), även Kävesta har ett överskott bestående av lägre kostnader under året för resor, material, mat och aktiviteter som ej kunnat genomföras under året till följd av pandemin samt något högre nivå på statsbidragen.

I likhet med Fellingsbro folkhögskola har man under 2021 belastas med kostnader för uppehållslöneskulden. Även här har detta kunna hanteras inom ramen för personalkostnader.

Näringslivsutveckling (+2,0 mnkr), för 2021 tilldelades området 4,3 mnkr av nämndens särskilda satsningar. Överskottet består av dessa medel som inte har betalats ut till aktörerna enligt de beslut som har tagits under året.

Aktörerna har på grund av pandemin inte hunnit arbeta upp kostnader eller haft möjlighet att genomföra de aktiviteter som var tänkt.

Välfärd och folkhälsa (+0,7 mnkr) Den fortsatta pandemin har påverkat arbetssättet. I princip inga rese-, konferens- eller övernattningskostnader, utan all verksamhet har skett digitalt. Området har också under året haft ökad extern finansiering i form av nya statsbidrag.

Energi och klimat (+0,3 mnkr) Överskottet beror minskade rese-, konferens- och övernattningskostnader, till största del på grund av pandemin. Verksamheten har dock kunnat fortgå, fysiska möten har ersatts med digitala och utfallet motsvarar nästan ett normalt verksamhetsår.

Förvaltningskansliet (+3,7 mnkr) Överskottet beror till stor del av den pågående pandemin, såsom inställda resor, möten och konferenser samt ersättning för sjuklönekostnader. Inom området finns också vakanser som inte har tillsatts. I denna post återfinns även ett överskott från förvaltningens utvecklingsmedel samt återbetalning av Regionsservice ca +2,3 miljoner kronor. Debiteringen av de gemensamma kanslikostnaderna till våra övriga två nämnder har sänkts med -3,1 miljoner kronor.

4.3 Vidtagna åtgärder för att nå ekonomi i balans

Ekonomi följs löpande upp under året.

4.4 Investeringar

Sammanställning av bruttoinvesteringar, mnkr	Utfall 2021	Budget 2021	Utfall 2020
Immateriella anläggningstillgångar innevarande års budget			
Immateriella anläggningstillgångar överfört från tidigare års budget			
Byggnadsinvesteringar innevarande års budget			
Byggnadsinvesteringar överfört från tidigare års budget			
Medicinteknisk utrustning innevarande års budget			
Medicinteknisk utrustning överfört från tidigare års budget			
IT-utrustning innevarande års budget			
IT-utrustning överfört från tidigare års budget			
Övrig utrustning innevarande års budget	0,7	6,4	0,3
Övrig utrustning överfört från tidigare års budget	0,5	1,8	
Investeringsbidrag (konto 2322, minus- belopp)			
Summa	1,2	8,2	0,3

5 Personalekonomi

5.1 Personalkostnader

	Utfall 2021	Utfall 2020
Lönekostnadsökningstakt (%)	8,7	7,0
Lönekostnad (40-41) (mnkr)	-99,4	-91,4

5.2 Kostnadsanalys

Konto	Kategori	Utfall 2021, mnkr	Utfall 2020, mnkr	Förändring, mnkr	Förändring %
4011+4081	Månadslöner	-84,3	-82,1	-2,2	2,7
4012	Timanställda	-0,8	-0,5	-0,3	60,0
4031	Obekväm arbetstid	-0,1	-0,1	0,0	0
4032	Övertid/mertid	-0,4	-0,4	0,0	0
4033	Jour och beredskap	0	-0,1	0,1	-100
4040	Förändring skuld jour, beredskap och övertid	0	-0,1	0,1	-100
4110+4150	Semesterkostnad inkl. skuldförändring	-10,6	-5,5	-5,1	92,7
4120	Sjuklön	-0,9	-1,2	0,3	-25,0
	Övrigt konto 40xx-41xx	-2,3	-1,4	-0,9	64,3
	Totalt kontoklass 40-41	-99,4	-91,4	-8,0	8,8

5.3 Antal tillsvidareanställda årsarbetare

Yrkesgrupp	Antal årsarbetare per 31 dec 2021			Antal årsarbetare per 31 dec 2020			Förändring		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Administratör	38,8	9,6	48,4	38,8	10,0	48,8	0,0	-0,4	-0,4
Chef	16,0	12,0	28,0	14,0	6,0	20,0	2,0	6,0	8,0
Elevassistent	10,0	6,0	16,0	10,0	6,0	16,0	0,0	0,0	0,0
Handläggare	81,8	47,5	129,3	80,0	47,5	127,5	1,8	0,0	1,8
Ingenjör/tekniker/hantverkare		1,0	1,0		1,0	1,0	0,0	0,0	0,0
Kock/ kallskänka/ köksbiträde	7,0	1,0	8,0	6,5	1,0	7,5	0,5	0,0	0,5

Yrkesgrupp	Antal årsarbetare per 31 dec 2021			Antal årsarbetare per 31 dec 2020			Förändring		
Kurator/ famrådg/ kurativt arb	2,0		2,0	2,0		2,0	0,0	0,0	0,0
Lärare o annan pedagog	49,4	26,1	75,5	46,9	25,4	72,3	2,5	0,7	3,2
Städerska	5,8		5,8	5,8		5,8	0,0	0,0	0,0
Vaktmästare o för-rådsarbetare	1,0	2,0	3,0	1,0	2,0	3,0	0,0	0,0	0,0
Summa	211,8	105,2	317,0	205,0	98,9	303,9	6,8	6,3	13,1

Siffrorna rörande antalet chefer stämmer tyvärr inte. En utredning har visat att manuella uppdateringar som gjordes i personalsystemet hösten 2020 påverkat statistikinhämtningen, som inte varit möjlig att rätta bakåt. Vi räknar med att kunna presentera korrekta siffror under 2022.

5.4 Sjukfrånvaro

Kategori	Utfall 2021			Utfall 2020			Förändring antal timmar, procent		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Schemalagda timmar	427 142	212 987	640 128	420 515	210 477	630 992	6 626	2 509	9 136

Kategori	Utfall 2021			Utfall 2020			Förändring antal timmar, procent		
Sjukfrånvaro, korttidsfrånvaro (tim)	8 609	2 832	11 441	9 758	3 496	13 253	-1 149	-663	-1 812
Sjukfrånvaro, långtidsfrånvaro (tim)	9 203	2 828	12 031	7 862	3 860	11 723	1 341	-1 033	308
Sjukfrånvaro totalt (tim)	17 812	5 660	23 472	17 620	7 356	24 976	192	-1 696	-1 504
Sjukfrånvaro, korttidsfrånvaro % *	2,02 %	1,33 %	1,79 %	2,32 %	1,66 %	2,10 %	-0,30 %	-0,33 %	-0,31 %
Sjukfrånvaro, långtidsfrånvaro % *	2,15 %	1,33 %	1,88 %	1,87 %	1,83 %	1,86 %	0,28 %	0,51 %	0,02 %
Sjukfrånvaro totalt % *	4,17 %	2,66 %	3,67 %	4,19 %	3,49 %	3,96 %	-0,02 %	-0,84 %	-0,29 %
*) Procent av schemalagd tid									

6 Framtida utmaningar

Utbildning och arbetsmarknad

Utmaningarna inom skola och utbildning är fortsatt stora både nationellt, regionalt och lokalt. Arbetet med att stärka förutsättningarna för att alla barn och unga, efter grundskolan och gymnasiet, ska kunna gå vidare till studier och arbete, är inte bara en fråga för skolan. Det är en fråga för *samhällets alla aktörer*. En stor utmaning är att engagera och organisera det gemensamma utvecklingsarbetet på alla nivåer. Folkhögskolornas utmaningar består främst av att behålla undervisning av god kvalitet utifrån de förändrade villkoren coronapandemin ger.

Utmaningarna inom kompetensförsörjning och matchning minskar inte, utan coronapandemin har i hög utsträckning bidragit till att få fler att förstå att livslångt lärande är viktigt. En del av arbetet kräver förändringar på nationell och strukturell nivå. Som stöd för det regionala utvecklingsarbetet finns en regional handlingsplan. I den nya nationella strategin för hållbar utveckling är kompetensförsörjning och kompetensutveckling ett av fyra prioriterade områden. Strategin lyfter Region Örebro läns roll när det gäller att samordna och driva regional kompetensförsörjning. Det finns behov av att öka samverkan internt och externt, exempelvis mellan näringsliv samt utbildning, arbetsmarknad. Förändringshastigheten inom arbetslivet är hög, vilket innebär att medarbetarnas kompetens måste uppdateras kontinuerligt för att motsvara behoven.

I och med Coronapandemin har vård- och omsorgsbranschen och dess kompetensförsörjningsutmaningar hamnat ännu mer i fokus vilket leder till att arbetet i Vård- och omsorgscollege blir än mer viktigt framöver. Attraktion till yrket och att hitta fler vägar till utbildning och arbete i branschen är utmaningar som vi ser framåt.

Validering är en komplex fråga med många aktörer och olika ansvarsområden. Validering kan även ses från olika nivåer och är tätt sammankopplad med frågan om det större arbetet med regional kompetensförsörjning. Utmaningen är att skapa begriplighet kring frågan utifrån ett regionalt tillväxtperspektiv, roll och ansvar och samverkan med olika aktörer.

Samhällsutmaningarna inom skola och kompetensförsörjning är centrala inom det regionala utvecklingsarbetet. Region Örebro län har en viktig roll att möta samhällsutmaningarna och bjuda in till kraftsamling.

Näringslivsutveckling

Fortsatt utveckling av det regionala innovationssystemet kommer behöva prioriteras i närtid. Dels för att kunna stärka strukturer som kan bidra till insatser som utvecklar länets konkurrenskraft och innovationsförmåga. Det är även avgörande för att kunna positionera länet som investeringsyta och göra oss relevant som samverkanspart för att öka nationellt och Europeiskt intresse och för vårt län.

Ett uthålligt arbete med innovations- och teknikutveckling ger både möjligheter och utmaningar. Inte minst är det giltigt när det gäller att beskriva de affärs- och tillväxtmöjligheter som finns i och med att nya nischer utvecklas och driver t.ex. hållbarhets- och omställningsfrågor.

Att fortsatt möjliggöra för idébärare, entreprenörer och individer att utvecklas genom det system som vi tillhandahåller är en möjliggörare för utvecklingskraft. En särskild utmaning är fortsatt att bredda upptagningen och tillgängliggöra det entreprenörskapsfrämjande systemet för flera - för att stärka länets entreprenöriella förmåga och identitet.

Företagens kompetensförsörjning är vidare en nyckelfråga att arbeta vidare med, där synergier i

den interna organiseringen måste eftersökas för att stärka insatser. Att utveckla samverkan med lärosäten, kommuner, branschorganisationer, etc. blir avgörande för framgång.

För att lyckas med det regionala utvecklingsuppdraget så krävs mandat och engagemang från alla länets kommuner. En framtida utmaning ligger i att i första hand behålla men även i öka det engagemang kommunerna har i Område Näringslivsutvecklings ansvarsområden.

I all samverkan är en av framgångsfaktorerna kommunikation. Vi behöver öka kunskapen om och genomförandet av strategisk kommunikation inom Område Näringslivsutvecklings ansvarsområden.

Välfärd och folkhälsa

Verksamheten kommer fortsättningsvis i hög utsträckning ta sin utgångspunkt i genomförandet och uppföljningen av handlingsplanerna utifrån den regionala utvecklingsstrategin (RUS). De tre handlingsplaner som utgår från det prioriterade området "Hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård" löper ut 2022 varför ställningstagande behöver göras till hur dessa ska uppdateras eller ersättas.

Utvecklingen mot en god och nära vård är långsiktig och omställningen har bara inletts. Under 2022 fortsätter arbetet och konkretiseras efterhand. Arbetet med underlag för en ny överenskommelse om hälso- och sjukvård i hemmet går in i ett mer konkret skede och flera viktiga ställningstagande till utformningen av den framtida utformningen av vården kommer att behöva göras under året.

Energi och klimat

Fortsatt är den framtida utmaningen att öka takten med energi- och klimatomställningen. I elektrifieringens fotspår kommer en till utmaning elförsörjning och el-kapacitet. Trenden visar att detta är områdena som kommer att kunna sökas projektmedel till bland annat inom Europeiska regionalfonden och Interreg-programmen. Med mycket tillgängliga medel blir kompetensförsörjning nästa utmaning. Kommer interna och externa aktörer hitta och kunna anställa rätt kompetens för att lösa utmaningarna?

7 Intern styrning och kontroll

Intern styrning och kontroll (ISK) är en process som regionstyrelsen, nämnderna och verksamhetsledningarna har för att tillsammans upprätthålla en effektiv ledning och styrning av verksamheten. Processen ska säkerställa en ändamålsenlig och lagenlig verksamhet, det vill säga att verksamheten bedrivs i enlighet med de krav som ställs på verksamheten:

Intern styrning

- a) Att verksamheten fullgör sina föreskrivna uppgifter samt uppnår beslutade mål och uppdrag.
- b) Att verksamheten bedrivs inom tilldelade ekonomiska ramar.

Intern kontroll

- c) Att verksamheten följer de styrande dokument som Region Örebro län har beslutat samt lagar, förordningar, föreskrifter och avtal som gäller för verksamheten.
- d) Att redovisningen och uppföljningen av verksamheten och ekonomin är rättvisande och ändamålsenlig.
- e) Att informationssäkerheten är tillgodosedd utifrån kraven på konfidentialitet, riktighet, tillgänglighet och spårbarhet.

Den interna kontrollen ska vara tillräcklig enligt Kommunallagen (KL) 6 kap. 6 §. Med tillräcklig menas att processen för den interna styrningen och kontrollen ska vara ändamålsenligt utformad efter verksamhetens förutsättningar, art och omfattning.

Nämnderna ansvarar för att verksamheten inom sina ansvarsområden bedrivs i enlighet med kraven samt att verksamheten inom sina ansvarsområden upprätthåller en tillräcklig intern styrning och kontroll.

Regionstyrelsen ska utifrån sin uppsiktsplikt göra ett utlåtande i årsredovisningen om den interna styrningen och kontrollen för verksamheten inom Region Örebro län har varit tillräcklig.

7.1 Internkontrollplan

Symbolförklaringar

✓ = Avslutad ✗ = Ej genomförd

HR

Risken att systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) inte efterlevs.

Status	Åtgärd
✓	Regionövergripande åtgärd: Varje chef ska säkerställa efterlevnaden av SAM utifrån de regionövergripande dokument som finns, och uppföljning ska ske i ledningsgrupper och i samverkansgrupper. <i>Kommentar</i> Har åtgärden bidragit till önskad effekt? Kontroll av efterlevnaden av SAM-processen sker i samverkan med fackliga parter. Bedömningen är att förvaltningen överlag uppfyller de krav som finns. Ska risken ingå i nästkommande års riskanalys? Nej

Ekonomi

Risken att projektet att införa ett nytt ekonomisystem inte klarar att leverera resultat enligt mål i projektplan.

Status	Åtgärd
✓	Regionövergripande åtgärd: Säkerställ att slutanvändarna genomför utbildning och får stöd i det nya ekonomisystemet. <i>Kommentar</i> Har åtgärden bidragit till önskad effekt? Projektet har infört driftsättning, genomfört användarutbildningar och sammanställt utbildningsmaterial för aktuella slutanvändargrupper. Utbildningsmaterial finns publicerat på regionens intranät. Kommunikation gällande utbildningar har skett enligt projektets kommunikationsplan. Ekonomienheten på förvaltning regional utveckling har stöttat medarbetarna inom nämndens ansvarsområden för att på ett bra sätt komma igång med användningen av det nya ekonomisystemet. Arbete med utbildning och kompetenshöjning i användningen av systemet kommer att pågå kontinuerligt. Ska risken ingå i nästkommande års riskanalys? Nej

Informationssäkerhet

Risken att verksamheten inte efterlever tillämplig dataskyddslagstiftning (GDPR och Patientdatalagen). Samt NIS-direktivet och lag (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster.

Status	Åtgärd
✓	Regionövergripande åtgärd: Säkerställ ett systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete med användande av de resurser som i prioritering i förhållande till andra angelägna verksamheter, kan anslås. All berörd personal ska ha god kunskap om och medverka till att följa regelverk för informationssäkerhet, att informationsklassa och riskbedöma vid inköp, upphandling och förändring som kan påverka informationssäkerheten. <i>Kommentar</i> Har åtgärden bidragit till önskad effekt? Förvaltningen återbesatte 2020 en central funktion kopplat till frågorna varför arbetet med ett systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete under 2021 åter kunnat växlas upp på ett tillfredsställande sätt. Ska risken ingå i nästkommande års riskanalys? Nej
⚠	Regionövergripande åtgärd: Säkerställ att informationsklassning av IT-stöd som innehåller personuppgifter har genomförts i enlighet med riktlinje för informationsklassning. Dokumentnr434302. Rapportera hur många system som är klassade och hur många som återstår. (Förvaltningen/verksamheten ska dokumentera vilka system som är informationsklassade och vilka som kvarstår att informationsklassa (Dokumentationen ska inte ske i Stratsys) Inför årsrapporten för informationssäkerhet kommer denna dokumentation att efterfrågas.) <i>Kommentar</i> Har åtgärden bidragit till önskad effekt?

Status	Åtgärd
	Alla system är ännu inte informationsklassade men system som är kopplade till Serviceresor är klassade och åtgärder är vidtagna för att säkerställa korrekt hantering. <i>Ska risken ingå i nästkommande års riskanalys?</i> Ja
✓	Regionövergripande åtgärd: Informationsägare/objektägare ska säkerställa att identifierade informationssäkerhetsbrister åtgärdas. Kommentar <i>Har åtgärden bidragit till önskad effekt?</i> Utifrån genomförda informationsklassningar pågår arbete med åtgärder. <i>Ska risken ingå i nästkommande års riskanalys?</i> Ja

Juridik

Risken att otillbörlig påverkan, muta/bestickning och korruption förekommer.

Status	Åtgärd
✓	Regionövergripande åtgärd: Implementera ny riktlinje när denna är framtagen och beslutad. Kommentar Avvaktar ny riktlinje.

7.2 ISK-bedömning

Ändamålsenlighet	Ange Ja/Nej	Ev. kommentar/ Om förslag till förbättringar finns ange dem
Upplevs den interna styrningen och kontrollen som en integrerad del av planeringen, genomförandet, uppföljningen och förbättringen av verksamheten?	Ja	
Upplevs den interna styrningen och kontrollen bidra till en ändamålsenlig och lagenlig verksamhet; att verksamheten bedrivs i enlighet med krav a-e?	Ja	
Tillämpning		
Finns dokumentation att tillgå som visar hela processen för den interna styrningen? (identifiera framgångsfaktorer, värdera framgångsfaktorer, ta fram och besluta aktiviteter samt följa upp och utvärdera aktiviteter)	Ja	
Finns dokumentation att tillgå som visar hela processen för den interna kontrollen? (identifiera risker, värdera risker, ta	Ja	

Ändamålsenlighet	Ange Ja/Nej	Ev. kommentar/ Om förslag till förbättringar finns ange dem
fram och besluta åtgärder samt följa upp och utvärdera åtgärder)		

4

Budgetjustering 2022 för regional tillväxtnämnd

22RS76

Tjänsteställe, handläggare
Ekonomi, Heléna Luthman

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 22RS76

Organ
Regional tillväxtnämnd

Budgetjustering 2022 för regional tillväxtnämnd

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att fastställa reviderad budget enligt föredragningsPM till regional tillväxtnämnd den 10 februari 2022.

Sammanfattning

Budgetjustering föreslås till följd av ökad projektvolym som ej var känt när budgeten beslutades i oktober 2021. Justeringen innebär förändring i så väl intäkter som kostnader och påverkar inte den totala budgetramen.

Ärendebeskrivning

Budgetprocessen för 2022 bereddes och beslutades under augusti-oktober 2021. Efter det har den planerade projektvolymen ökat, vilket föranleder förändringar i både budgeterade intäkter och kostnader. Den totala budgetramen är oförändrad, men omsättningen har ökat inom område utbildning och arbetsmarknad med 6,4 miljoner kronor. Förändringarna har markerats med gult i bilagda Verksamhetsplan med budget 2022 och framgår av tabellen på nästa sida.

Tjänsteställe, handläggare
Ekonomi, Heléna Luthman

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 22RS76

<i>Belopp i mnkr</i>	<i>NY budget 2022</i>	<i>Tidigare beslut 2022</i>
Verksamhetens intäkter		
<i>Erhållna bidrag</i>	99,9	93,5
<i>Övriga intäkter</i>	24,2	24,2
<i>Summa intäkter</i>	124,1	117,7
Verksamhetens kostnader		
<i>Personalkostnader</i>	-153,6	-150,2
<i>Lämnade bidrag</i>	-50,3	-50,3
<i>Övriga kostnader</i>	-71,5	-68,7
<i>Avskrivningar, inventarier</i>	-1,3	-1,1
<i>Summa kostnader</i>	-276,7	270,3
<i>Verksamhetens nettokostnader</i>	-152,6	-152,6
<i>Finansnetto</i>	-0,1	-0,1
Resultat	-152,7	-152,7

Beredning

Budgeten har tidigare beslutats på regional tillväxtnämnds sammanträde den 6 oktober 2021.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Inga konsekvenser kan bedömas.

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser kan bedömas. Tilldelad budgetram kommer att hållas.

Uppföljning

Ekonomiska rapporter lämnas löpande till regional tillväxtnämnd.

Tjänsteställe, handläggare
Ekonomi, Heléna Luthman

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 22RS76

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd den 10 februari 2022.

Verksamhetsplan med budget 2022.

Petter Arneback
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till:

Förvaltning Regional utveckling

Region Örebro län

Verksamhetsplan med budget 2022

Regional tillväxtnämnd

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	3
2 Vision och värdegrund	4
3 Mål, strategier och uppdrag	5
4 Budget.....	21
5 Organisation	24
6 Uppföljning	25
7 Intern styrning och kontroll	25

1 Inledning

Sedan urminnes tider har vårt län präglats av möten och möjligheter. En central geografisk punkt. Här möts inte bara vägar och vatten, utan även kunskap och utveckling. Ett logistiskt nav där det händer, där det pulserar av liv. I hjärtat av Sverige. Här ska alla ges möjlighet att leva i ett samhälle där vi tar hand om varandra, där vi andas frisk luft och är i naturen för rekreation. En framtid med en god och hållbar tillvaro för människor som lever och verkar här.

Förutsättning för regional utveckling har förändrats väldigt fort och inom många områden under pandemin. Kraven på myndigheter och organisationer att snabbt kunna anpassa såväl arbetssätt som att utveckla nya stöd har ökat. Pandemin har förändrat förutsättningar att leva i vårt län.

Dynamiken mellan arbete och bostaden och resan däremellan har förändrats för många vilka har gett nya förutsättningar för länets innevånare. Vi är betydligt mer digitala idag än innan pandemin vilket också drivit på utvecklingen och förändrat flera arbetssätt. Vi reser nu betydligt mindre mellan bostaden och arbetsplatsen. Även antalet resor i arbetet och på fritiden har minskat. Cykling och gång har ökat vilket ger positiva effekter på folkhälsan. Kollektivtrafiken och flygtrafiken har tappat många resenärer och frågan är hur förändringarna i resmönster kommer att bli efter pandemin. En annan förändring som kan ändra förutsättningar är att mer hemarbete har skapat nya flyttkedjor på bostadsmarknaden där fler valt att jobba från landsbygden.

Hälsofrämjande insatser kommer att vara viktiga då det finns oro kring ökning av den psykiska ohälsan när fler isolerats under lång tid. Även att fler drabbas av arbetslöshet och osäkerhet påverkar den psykiska hälsan. Arbetslösheten har stigit under pandemin i gruppen långtidsarbetslösa. Vuxenutbildningen kommer att vara avgörande för den omställning samhället genomgår.

Många branscher, som regionala utvecklingsaktörer arbetar för och med, är hårt drabbade av pandemin, exempelvis turism- och kultursektorn. När restriktioner minskar efter pandemin så öppnas möjligheter för turistbranschen och kultursektorn att återigen locka tillbaka gäster och publik. Genom extra satsningar inom utbildningsområdet, kultursektorn och företagsstöd, utöver Region Örebro läns ordinarie insatser, lägger regionen grunden för morgondagens arbetstillfällen.

Vår viktigaste framtidsfråga är klimatet. Pandemin har visat minskade luftföroreningar i stora städer i världen mycket tack vare förändrade resmönster. Omställningen mot ett mer hållbart samhälle är viktig för Örebro län. Både för att bidra till en mer hållbar planet men också för länets konkurrenskraft. Utvecklingen går väldigt fort och länet ska vara ledande i denna omställning och vi vill vara ett grönt logistik län. Regional utveckling har och ska ha en viktig roll i klimatomställningen i Örebro län.

Under år 2022 kommer det att vara fortsatt fokus inom regional tillväxt på utveckling kopplat till effekterna av pandemin. Även den internationella utvecklingen är prioriterad. Pandemin har slagit hårt mot liv och hälsa, men också mot ekonomin och arbetsmarknaden. Massiva insatser har gjorts nationellt, både för att överbrygga pandemins akuta verkningar men också för att stimulera en snabb återhämtning. Vi ska komma starkare ut ur pandemin som län och redan under 2021 så startade rekordmånga nya företag och intresset för företagsrådgivning var mycket stort.

Region Örebro län ser nu en möjlighet att göra en extra insats i länet, utöver de nationella satsningarna, för att bidra till en fortsatt utveckling för länets näringsliv. Det är oerhört viktigt att arbetslösheten inte biter sig fast. Hög sysselsättning bidrar inte bara till att flera hushåll kan

uppnå en dräglig levnadsstandard och därmed bättre allmän folkhälsa utan också till att resurstillskottet för välfärden kan garanteras på sikt. Region Örebro län stärker därför insatserna för innovation och företagande, bland annat med ett extra tillskott till företagsfrämjande insatser.

I Regional tillväxtnämnds ansvarsområde ingår följande sakområden som samtliga tillhör förvaltning regional utveckling: Näringslivsutveckling, utbildning och arbetsmarknad, social välfärd och folkhälsa samt energi och klimat.

Förvaltning regional utvecklings arbete med genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin (RUS) ska bidra till stark konkurrenskraft, hög och jämlik livskvalitet samt god resurseffektivitet.

Syftet med verksamhetsplan med budget för regional tillväxtnämnd är att ange riktning för prioriterade uppgifter inom nämndens verksamhetsområde. Verksamhetsplan med budget för 2022 utgår från förutsättningar, inriktningar och mål som uttryckts i region fullmäktiges verksamhetsplan. Nämnden har i verksamhetsplan med budget 2022 konkretiserat effektmål, inriktningar och indikatorer. I regional tillväxtnämnds verksamhetsplan återfinns RUS som en röd tråd som genomsyrar all verksamhet från effektmål och nämndmål till handlingsplaner och aktiviteter som leder till genomförande och måluppfyllelse.

En gemensam utgångspunkt i all verksamhet som bedrivs inom nämndens ansvarsområde är att skapa drivkraft, engagemang och samverkan hos externa aktörer.

Verksamhetsplan med budget 2022 vänder sig till politiker och tjänstepersoner inom Region Örebro län samt till länets invånare.

2 Vision och värdegrund

Region Örebro läns **vision**:

Tillsammans skapar vi ett bättre liv

Region Örebro läns nya **värdegrund**:

- Samarbete – Vi lyfter varandra och samverkar över gränser. Det är vår förmåga till samarbete som ger kraft att tillsammans skapa ett bättre liv.
- Utveckling – Vi är lärande, utforskar möjligheter och förbättrar ständigt på hållbart sätt med invånaren i fokus.
- Professionalism – Vi håller hög kvalitet, ger tillit och skapar utrymme för det professionella omdömet. All kontakt med oss ska bidra till ett bättre liv för invånare, kollegor och Örebro län.

3 Mål, strategier och uppdrag

Regionfullmäktiges verksamhetsplan med budget är Region Örebro läns övergripande styrdokument. Det syftar till att utveckla Region Örebro läns verksamheter för att tillgodose invånarnas och samhällets behov på bästa sätt. I verksamhetsplanen anges mål, inriktningar och ambitioner. Verksamhetsplanen innehåller tre perspektiv som är särskilt viktiga för att styra mot visionen ”Tillsammans skapar vi ett bättre liv”. Det är perspektiven

- invånare och samhälle
- process
- resurser.

Inom perspektiven har regionfullmäktige fastställt effektmål med indikatorer. De beskriver hur Region Örebro läns nämnder och verksamheter förväntas bidra för att invånarnas och samhällets behov ska tillgodoses på bästa sätt. Regionfullmäktige har också pekat ut viktiga strategier för arbetssätt, metoder och processer. Nämnderna ska konkretisera ansvaret och kan fastställa specifika mål och uppdrag som gäller för nämndernas ansvarsområden.

3.1 Perspektiv: Invånare och samhälle

Perspektivet invånare och samhälle beskriver inriktningar, ambitioner och de viktigaste målsättningarna för nämndens verksamheter för att invånarnas och samhällets behov ska tillgodoses på bästa sätt.

Näringslivsutveckling

Örebro län har ett starkt näringsliv, ett högt entreprenörskap och är attraktivt för etableringar och investeringar

Denna målbild innebär att personer har goda förutsättningar att starta, driva och utveckla företag i samtliga kommuner i länet och i alla branscher. För att lyckas krävs god infrastruktur, god kompetensförsörjning, ett högt entreprenörskap och ett gott företagsklimat med hög grad av internationalisering och innovation. Den globala ekonomin behöver mötas genom att ständigt rusta för en fortsatt omställning och förnyelse i länets näringsliv. Målet är att Örebro län är attraktivt och attraherar både nationella och internationella etableringar och investeringar.

Utifrån den regionala utvecklingsstrategin har Region Örebro län beslutat om en handlingsplan för näringsliv och entreprenörskap. Handlingsplanen är framtagen tillsammans med Business Region Örebro och det företagsfrämjande systemet i länet. Handlingsplanen sätter ramarna för utveckling och tillväxt i det geografiska området Örebro län. Genom förankrade satsningar ska samverkan stärka länets entreprenöriella identitet och innovativa attraktionskraft.

Det regionala utvecklingsuppdraget sker i nära samverkan med kommunerna inom ramen för Business Region Örebro (BRO). BRO ägs av Region Örebro län som gett Örebro kommun i uppdrag att driva verksamheten. Målen för verksamheten är att förbättra näringslivets förutsättningar och konkurrenskraft i länet, att bidra till att Örebro län upplevs som attraktivt och att befintliga och nya företag ges goda förutsättningar att utvecklas.

En viktig förutsättning för att näringslivet ska kunna utvecklas är tillgång till kapital i de olika utvecklingsfaserna. Region Örebro län är via Almi Mälardalen och Almi Invest engagerade i att mobilisera marknadskompletterande lån, rådgivning och riskkapital till företag för att skapa tillväxt.

Utmaningar som återfinns inom områdena näringsliv och entreprenörskap är flera. Örebro län ligger även under riksgenomsnittet när det gäller nyföretagande. Tillgängligheten till en god, likvärdig och långsiktig nyföretagarrådgivning i hela länet behöver säkerställas. Tillgängligheten till riskkapital, framförallt i tidiga skeden, behöver stärkas för att skapa förnyelse i näringslivet. De nationella och internationella insatserna för industrins utveckling behöver kanaliseras på ett effektivare sätt till industriföretagen i länet. Örebro län har flera sårbara kommuner där tillgång till infrastruktur som bredband och kollektivtrafik är väsentlig. Effekterna av pågående pandemi har slagit olika mellan branscherna. Vissa branscher som bygg, jordbruk och till viss del industrin har inte märkt av några större negativa effekter medan branscher inom besöksnäringen påverkats mycket negativt. Det kommer att krävas långsiktigt stöd för återhämtning till dessa branscher.

Ett starkt innovationssystem bidrar till ökad konkurrenskraft och skapar attraktionskraft

Denna målbild innebär att samverkan mellan universitet och samhälle gör utbildning och forskning attraktiv och konkurrenskraftig. Målet är att stärka innovationssystemet och därmed öka vår regionala konkurrenskraft och stimulera hållbar tillväxt. Örebro läns innovationsmiljöer behöver stärkas genom samarbete med liknande miljöer nationellt och internationellt.

Den regionala innovationsstrategin har sin utgångspunkt i EU:s arbete med Smart Specialisering. Strategin definierar två specifika specialiseringar inom vilka aktörerna inom innovationsstödsystemet ska kraftsamla. Syftet med detta är att öka tillväxten, andelen kunskapsintensiva företag, specialiseringen och internationaliseringen hos såväl näringsliv, akademi och offentlig sektor som civilsamhälle.

Örebroregionens innovationsstödsystem hålls samman av Region Örebro län.

Aktörerna i systemet är Örebro universitet med ORU Holding och Innovationskontor, Almi Mälardalen, Almi Invest, Alfred Nobel Science Park samt Inkubera AB. Vidare är Örebro kommun och Karlskoga kommun viktiga samarbetspartners och finansiärer av innovationsstödsystemet. Deltagande i europeiska nätverk såsom Vanguardinitiativet och de tematiska S3-plattformarna, är en del i Region Örebro läns kraftsamling för att utveckla arbetet inom de utpekade styrkeområdena.

Utmaningarna är flera bland annat att hitta formerna och finansieringen för kunskapsöverföringen mellan Universitetet och det omgivande samhället. Det befintliga innovationsstödssystemet behöver fortsätta verka i en systemansats med tydligt definierade roller och uppdrag. Samtidigt behöver innovationsstödssystemet stärka sin driftsorganisation, idag är stor del av verksamheten uppbyggd av projekt.

Kultur evenemang och naturupplevelser ger en god livsmiljö och lockar besökare. Det bidrar till ett levande och pulserande län

Målbilden är att alla människor i länet har tillgång till stimulerande fritidsaktiviteter, oberoende av bakgrund och intresse. Målet är att kultur, evenemang och naturupplevelser har utvecklats vidare och blivit än mer attraktiva, konkurrenskraftiga och hållbara. Upplevelser och evenemang av högsta klass är en viktig del av länets varumärke. Destinationsutvecklingen bör tydligt koppla till Örebro läns unika förutsättningar.

Region Örebro län arbetar i enlighet med den befintliga handlingsplanen för besöksnäring och driver utvecklingsfrågor kopplade till besöksnäringen samt samordnar länets destinationsarbete. Region Örebro län är även ansvariga för Bergslagsleden.

Trenden idag inom besöksnäringen i Sverige går allt mer åt ett större hållbarhetstänk. Mat och livsmedel är en viktig fråga för att få gästen att stanna en natt till och när efterfrågan på närproducerat och kravodlat växer, ställer många av restaurangerna kopplat till besöksnäringen om. Efterfrågan på hållbart resande ökar också.

Turism och besöksnäring är viktig för landsbygdens utveckling. Upplevelser och evenemang inom turism och besöksnäring ger goda förutsättningar och möjligheter till ökade intäkter för landsbygdsföretag inom besöksnäringen. Besöksnäringen lyfts fram som förebild när det gäller jämställdhet och integration, då det är en näring som har hög andel utrikesfödda.

Utmaningar för området är att utveckla produkter som förlänger säsongen för en mer hållbar turism samt regionalt synliggör dess gemensamma utbud av reseanledningar och besöksmål som en del av en mer attraktiv destination.

Utbildning och arbetsmarknad

Målbilden är att – genom stark samverkan av (mellan) många olika samhällsaktörer – uppnå en jämlik hälsa bland barn och vuxna, att fler fullföljer och avslutar sin grundläggande utbildning och att elever gör mer medvetna val. Målbilden är också att utveckla nya former för lärande samt nya sätt att lokalisera utbildning för att överbrygga såväl attityder som geografiska hinder.

För att lyckas krävs en satsning på en likvärdig förskola och skola av hög kvalitet samt på metoder och medel som sätter barnens behov i centrum.

Den regionala samverkan och samhandlingen bidrar till att skapa förutsättningar för att barn och unga får en god framtid, gör medvetna val samt att fler fullföljer en grundläggande utbildning. När fler fullföljer och avslutar sin grundläggande utbildning i hela länet, kan individen nå sin fulla potential samtidigt som samhällets behov av kompetens uppfylls. Vidare prioriteras arbetet med att minska skillnaden mellan kvinnor och män när det gäller fullföljda studier.

Region Örebro län bidrar till att det livslånga lärandet stärks, att fler fullföljer och avslutar sin grundläggande utbildning och att elever gör medvetna val, genom att på en strategisk nivå leda, driva och samordna frågor utifrån samverkansdokumentet *Kunskapslyft barn och unga 2016-2022* med tillhörande aktivitetsplan.

Utbildning och efterfrågan på arbetsmarknaden matchar varandra och kompetensutveckling attraherar arbetskraft.

Målbilden är att utbildningarnas relevans och tillgänglighet matchar arbetsgivarnas behov och

är så attraktiva att fler utbildar sig inom de områden som efterfrågas.

Arbetsgivare har en särskild viktig roll i det regionala kompetensförsörjningsarbetet, inte minst genom att definiera kompetensbehoven och kommunicera och samverka med utbildningsanordnare. En väl fungerande kompetensförsörjning behövs för den omställning på arbetsmarknaden som krävs inom (både) näringsliv och offentlig sektor för att nå en hållbar regional utveckling och ett konkurrenskraftigt näringsliv. Örebro universitet och utbildningsanordnare inom yrkeshögskolan, gymnasiala utbildningar för unga och vuxna och folkhögskolan är viktiga aktörer för att stärka näringslivets och offentliga organisationers kompetensförsörjning.

Arbetskraftsförsörjningen i hela länet är en utmaning. Inom länet finns skillnader när gäller demografi, näringslivsstruktur och attraktivitet. Ett ökat utvecklingsarbete i samverkan mellan utbildningsanordnare och arbetsliv behövs inom jämställdhet, mångfald och likabehandling. Det behövs en ökad samverkan för att få till utbildningar, arbetstillfällen och integration för utrikesfödda och de med låg utbildningsnivå.

De regionala styrkeområdena kommer bidra till att nya företag och verksamheter med fokus på hållbarhet, hälsa och miljö växer fram. Matchningen fokuseras på länets bristyrken och på de regionala styrkeområdena, i dialog med Örebro universitet och andra utbildningsanordnare.

Region Örebro län bidrar till att matchningen och kompetensförsörjningen förbättras genom att leda, driva och samordna frågor utifrån den regionala handlingsplanen för kompetensförsörjning.

Det är viktigt för länets kompetensförsörjning att unga kvinnor och män går vidare till sysselsättning eller studier efter avslutad gymnasieutbildning. En utmaning är att fånga upp de unga i åldern 16-29 som varken arbetar eller studerar, en annan att instegsbranscher som är viktiga för framförallt ungas och utrikesföddas etablering på arbetsmarknaden har påverkats av pandemin. Ytterligare en utmaning är att många branscher är könssegregerade och att kvinnor är överrepresenterade i lågavlönade sektorer.

Välfärd och folkhälsa

Målbilden är att invånarna i Örebro län upplever en god hälsa och ett gott välbefinnande vilka är jämlikt och jämställt fördelade över befolkningen.

Målbilden innebär att Region Örebro län, utöver breda folkhälsoinsatser, även gör särskilda insatser för utsatta grupper. Psykisk hälsa är ett prioriterat område, särskilt bland barn och unga. Eftersom den är sämre bland flickor och kvinnor är den också ett exempel på skillnader i hälsa beroende av olika livsvillkor. Den psykiska ohälsan liksom annan ohälsa, påverkas av personers livsvillkor och av deras levnadsvanor, varför arbetet för att påverka dessa är väsentliga.

Utmaningarna är flera. En utmaning för länet är att skillnaden i hälsa och levnadsvanor ökar mellan olika grupper. Det ökande antalet äldre, den ökade ojämlika hälsan samt den ökande specialiseringen utmanar också behovet av förstärkt samverkan mellan Region Örebro län, länets kommuner samt andra vårdgivare och organisationer, såsom civilsamhället. Ytterligare en utmaning är att stödja och bidra till kunskapsutveckling så att insatser leder mot önskade resultat. Pandemin har inneburit påfrestningar för många grupper i samhället. Det finns en tydlig risk för långsiktiga icke önskvärda konsekvenser både socialt och för folkhälsan. Dessa behöver uppmärksammas och leda till aktiva åtgärder för att motverka dessa.

Energi och klimat

Region Örebro län har en ledande roll i att samordna, utveckla och driva det regionala energi- och klimatarbetet i länet. Arbetet genomförs med det regionala energi- och klimatprogrammet som grund och i samarbete med länsstyrelsen och andra privata och offentliga aktörer i länet.

Energi- och klimatprogrammet anger att Region Örebro län och den övriga offentliga sektorn

ska vara en förebild på dessa områden. I hela samhället behövs det göras mer för att vi ska nå de nationella och regionala klimatmålen. En av utmaningarna finns inom omställning till en fossilfri transportsektor. Ett långsiktigt strategiskt arbete med hela transportutmaningen måste utvecklas inklusive biogasens möjligheter som drivmedel. Ett annat fokusområde är att öka energi- och resurseffektiviteten i nya och befintliga byggnader och företag. Att verka för att andelen förnybar energi ökar i länet är också ett viktigt område liksom att stödja en miljödriven näringslivsutveckling. Vidare måste bioekonomin och den cirkulära ekonomins möjligheter att bidra till hållbar tillväxt i länet stärkas. Den regionala utvecklingsstrategin och Energi- och klimatprogrammet kommer att styra de prioriteringar som måste till inom område energi och klimat.

Region Örebro läns utvecklingsarbete inom energi och klimat är strategiskt, men också operativt. Den operativa verksamheten genomförs i huvudsak genom initiering, utveckling och genomförande av olika projekt i samverkan med andra aktörer i samhället för att främja resurseffektivitet och minskad klimatpåverkan. Ett framgångsrikt regionalt utvecklingsarbete handlar om att främja samarbete och initiera samt delta i samverkan på flera nivåer i samhället, både lokalt, regionalt, nationellt och inom EU. Detta innebär också ett proaktivt påverkansarbete för att främja regionens intressen inom området.

Storregionalt samarbete

Globaliseringen innebär ett allt större omvärldstryck på regionerna och länen. De storregionala sammanhangen och samarbetena är betydelsefulla för länet. Frågor som exempelvis rör infrastruktur och pendling, kompetensförsörjning och utbildningsmöjligheter samt klimatförändringar är inte längre enbart länsvisa utan behöver också hanteras över länsgränserna. Inom det regionala utvecklingsarbetet samverkar vi med Stockholm-Mälardalsregionen och andra angränsande regioner för att tillsammans vara konkurrenskraftiga på den globala marknaden. Region Örebro län är medlemmar i Mälardalsrådet, som är ett forum för samverkan i strategiska frågor för att främja utvecklingen av Stockholm-Mälardalsregionen. Inom ramen för Mälardalsrådets uppdrag pågår arbete inom både kompetensförsörjning och infrastrukturfrågor. Inom arbetet med EU:s strukturfonder så utgör Östra Mellansverige ett geografiskt område inom vilket fem län arbetar tillsammans för att utveckla och öka sin gemensamma tillväxt.

Internationellt samarbete

Region Örebro län tar en aktiv roll i internationellt samarbete, framför allt inom Europa, och har medlemskap i flera olika nätverk med direkt intresse för det regionala utvecklingsarbetet. Detta innebär också förbättrade möjligheter att söka extern finansiering för olika utvecklingsprojekt. Genom aktiv närvaro i Bryssel, via Central Sweden, och samverkan i olika europeiska nätverk får Region Örebro län och Örebro län värdefulla kontakter, breddar regionalt utvecklingsarbete samt får stöd i att påverka EU-politiken till regionens fördel.

Målet med Region Örebro läns internationella engagemang är att skapa förutsättningar för och ge ett mervärde till det regionala utvecklingsarbetet i genomförandet av prioriteringar och ansvarsområden i den regionala utvecklingsstrategin. Detta ska ske genom att i första hand tillvarata de möjligheter till delaktighet och inflytande som EU-medlemskapet ger. Genom att agera proaktivt mot EU:s institutioner ska Region Örebro läns internationella engagemang även gå ut på att bedriva ett fokuserat påverkansarbete som främjar länets intressen.

Region Örebro län påverkar aktivt EU-agendan utifrån länets förutsättningar. De övergripande mål som gäller för det europeiska samarbetet ligger till grund för såväl den nationella strategin för hållbar regional utveckling som för arbetet med EU:s strukturfonder. Även den regionala utvecklingsstrategin tar sin utgångspunkt i detta.

De övergripande mål som gäller för det internationella arbetet, de globala målen 2030, har blivit alltmer framträdande och länets reviderade regionala utvecklingsstrategi tar även avstamp i

dess mål. I slutet av 2019 lanserades också den ”gröna given”, EU:s nya tillväxtstrategi och ett ramverk för klimatarbetet inom EU, som kommer genomsyra det europeiska samarbetet framöver och således även vårt regionala arbete. Övergripande fokus för 2022 är fortsatt att klargöra innehåll och möjligheter i de nya EU-programmen och EU:s arbete med återhämtningen efter pandemin samt mobilisera för nya internationella projekt. Att bryta ned, analysera och förstå den gröna givens påverkan och möjligheter för hela det regionala utvecklingsarbetet är också fortsatt prioriterat.

Område näringslivsutveckling fortsätter arbeta med länets innovationsstrategi och koppla den till EU:s ambitioner med Smart Specialisering och de nätverk och plattformar som relaterar till det samt fortsätter vara en aktiv del av de nätverk som formar EUs agenda på området.

Område energi och klimat kommer fortsätta utveckla den lärandeorganisation som arbetats upp och föra kunskap vidare och påverka EUs energiagenda till Region Örebro Läns fördel. Främst kommer internationellt utvecklingsarbete riktas till områden som omställning transportsektorn, bioekonomi och cirkulär ekonomi, robust och förnybart energisystem (med fokus på sol-el och kraftförsörjning) samt fastighetsomställning (nätverk).

Område utbildning och arbetsmarknad kommer fortsätta sitt internationella engagemang genom en långsiktig satsning i att öka antalet skolor och andra utbildningsaktörer som kan dra nytta av internationella utbyten och partnerskap inom EU.

Område välfärd och folkhälsa planerar för ett ökat internationellt engagemang genom intressebevakning på den internationella arenan, påverkansinsatser och internationell externfinansiering.

Effektmål 7. Länets invånare och de som verkar i Örebro län har stark konkurrenskraft, hög och jämlik livskvalitet och god resurseffektivitet.

Indikatorer

Antal nystartade företag per 1000 invånare i Örebro län ska vara högre än i jämförbara län (Västmanlands län, Kronobergs län, Värmlands län och Jönköpings län).

Bruttoregionalprodukt, BRP, per sysselsatt ska öka mer procentuellt än i jämförbara län (Västmanlands län, Kronobergs län, Värmlands län och Jönköpings län).

Andel unga som anser sig ha gott hälsotillstånd, självskattad hälsa, ska öka. Skillnaden mellan kvinnor och män ska minska.

Andel vuxna som anser sig ha gott hälsotillstånd, självskattad hälsa, ska öka. Skillnaden mellan kvinnor och män samt grupper med olika utbildningsnivå ska minska.

Utsläpp av växthusgaser ska minska. Ton koldioxidekvivalenter ska minska med 60 procent till år 2030 jämfört med 2005.

Energianvändning i Örebro län ska bli effektivare. Total slutanvändning av energi per bruttoregionalproduktenhet (kWh/miljoner kronor) ska vara minst 50 procent effektivare år 2030 jämfört med 2005.

Mål: Region Örebro län har ökat sin förståelse för och har påverkat EU:s politiska agenda till Örebroregionens fördel.

Indikatorer

Antal remissvar, konsultationer och andra insatser som regionen spelat in för att påverka EU:s politiska agenda till Örebroregionens fördel.

Indikatorer

Antal informationstillfällen till de politiska församlingarna och till tjänstepersoner i Region Örebro län

Antal initiativ/samarbeten sprungna ur internationella plattformar och nätverk

Mål: Territoriellt mål: Örebro län har en stark entreprenöriell identitet med nationell attraktionskraft och global konkurrenskraft. Den ökade tillväxten i näringslivet är hållbar med minskad klimatpåverkan.

Indikatorer

Andel svenska och utländska företag som etableras i länet ska öka jämfört med senast tillgängliga statistik.

Andel företag där minst 20 procent av omsättningen går till export ska öka jämfört med senast tillgängliga statistik.

Mål: Verksamhetsmål: Region Örebro län agerar och upplevs som en drivande, samlande och möjliggörande kraft för länets innovationsstödsystem och det företagsfrämjande systemet genom nya arbetssätt, metoder och styrmodeller, både interna och externa.

Indikatorer

Utvärdering/kvalitativ analys bland relevanta aktörer avseende Region Örebro län:s bidrag som samverkansledare i entreprenörskapsfrämjande systemet i Örebroregionen

Antal samverkansprojekt i genomförandet av handlingsplanen för Näringsliv och entreprenörskap ska öka jämfört med 2021.

Antal beviljade företagsstöd till företag som drivs av kvinnor ska öka jämfört med 2021.

Antal företag som tagit del av affärsrådgivning via Timbanken ska öka jämfört med 2021.

Antal beviljade företagsstöd till företag som investerar i miljödriven affärsutveckling ska öka jämfört med 2021.

Antalet nyanställda i de sociala företagen i länet ska öka.

Strategi

Region Örebro län ska verka för ett företagsklimat där entreprenörer har goda förutsättningar att starta, driva och utveckla företag. Region Örebro län ska skapa förutsättningar för ökad internationaliseringsgrad samt ökat kunskapsinnehåll i näringslivet. Region Örebro län ska underlätta för fler etableringar, investeringar och finansieringsmöjligheter. Region Örebro län ska även skapa förutsättningar för att sociala företag ska kunna startas och drivas.

Region Örebro län ska systematiskt länka handlingsplanen för Näringsliv och entreprenörskap mot ett antal uppsatta effektmål. Region län ska driva en gemensam vilja att flytta position i sakfrågan och aktivt driva ett regionalt ledarskap genom att pröva och utvärdera nya arbetssätt.

Mål: Territoriellt mål: Örebro län har ett innovationsstödssystem som är gemensamt sammanhållet, effektivt och leds med tydlighet och är därmed attraktivt för såväl individer som kapital.

Indikatorer

Andel investering i forskning och utveckling av bruttoregionalprodukt (BRP) ska öka mer procentuellt än i jämförbara län. (Jönköping, Kronoberg, Värmland och Västmanland).

Kunskapsintensiva företag, andel medarbetare med minst treårig högskoleutbildning i privat sektor ska öka jämfört med senast tillgängliga statistik.

Internationaliseringsgrad, andel företag där minst 20 procent av omsättningen går till export ska öka jämfört med senast tillgängliga statistik..

Mål: Verksamhetsmål: Region Örebro län agerar och upplevs som en drivande, samlande och möjliggörande kraft för länets näringsliv och dess centrala aktörer genom nya arbetssätt, metoder och styrmodeller.

Indikatorer

Utvärdering/kvalitativ analys bland relevanta aktörer avseende Region Örebro län:s bidrag som finansiär och samverkansledare i innovationsfrämjande systemet i Örebroregionen

Antal AI- relaterade initiativ och projekt finansierade av Region Örebro län ska öka jämfört med 2021.

Finansiering mätt i svenska kronor avseende AI-relaterade projekt (interna och externa) ska öka jämfört med 2021.

Antal projekt finansierade av Region Örebro län som stärker Örebroregionens innovationsstödssystem ska öka jämfört med 2021.

Finansiering i miljoner svenska kronor som riktas mot initiativ, projekt och aktiviteter som stärker Örebroregionens innovationsstödssystem ska öka jämfört med 2021.

Strategi

Region Örebro län ska verka för att fördjupa en långsiktig samverkan samt struktur och kapacitetsuppbyggnad inom länets utpekade innovationsstrategiska prioriteringar – vår Smarta Specialisering. Region Örebro län ska bidra till att utveckla och stärka den innovationsstödjande infrastrukturen i länet i syfte att etablera internationellt konkurrenskraftiga forsknings- och innovationsmiljöer.

Region Örebro län ska i samverkan utveckla rollen som regionalt utvecklingsansvarig (RUA) genom strukturerade kopplingar till interna strategier och handlingsplaner. Region län ska driva en gemensam vilja att flytta position i sakfrågan Innovationsutveckling och aktivt driva ett regionalt ledarskap genom att pröva och utvärdera nya arbetssätt.

Mål: Territoriellt mål: Örebro län är en attraktiv och konkurrenskraftig region för hållbar utveckling och tillväxt inom besöksnäringen och då främst inom natur, kultur och måltid.

Indikatorer

Antal gästnätter i Örebro län ska öka med 33 procent jämfört med 2016.

Ökad omsättning och förädlingsvärde bland besöksnäringens företag

Antal vandrare på Bergslagsleden och cyklisterna inom Bergslagen cycling ska öka jämfört med 2021.

Ökad upplevd ledkvalitet av gäster på Bergslagens cyklingleder och Bergslagens leder.

Ökat antal forum för hållbar turism.

Öka antalet företagare som deltar i affärsutvecklande insatser.

Mål: Verksamhetsmål: Region Örebro län agerar och upplevs som en drivande, samlande och möjliggörande kraft för länets näringsliv och dess centrala aktörer genom nya arbetssätt, metoder och styrmodeller.

Indikatorer

Region Örebro län upplevs som en drivande, samlande och möjliggörande kraft i de nya nätverken Branschrådet (BR), Regionala turismutvecklingsgruppen (RTU) samt Aktörsnätverket (ANB).

Öka de gemensamma resurserna som avsatts för turismutveckling i länet jämfört med år 2021.

Ökat antal digitala besökare på Bergslagsleden och Bergslagen cycling.

Strategi

Region Örebro län ska verka för att öka tillgängligheten och utbudet av kultur, upplevelser och evenemang. Region Örebro län ska skapa förutsättningar för ökad tillväxtmognad för små- och medelstora företag inom besöksnäringen. Länets attraktionskraft ska stärkas genom ökad samordning och paketering av besöksmål och besöksattraktioner.

Region Örebro län ska utveckla rollen som Regionalt utvecklingsansvarig (RUA) genom strukturerade kopplingar till interna strategier och handlingsplaner. Region Örebro län ska driva en gemensam vilja att flytta position i sakfrågan och aktivt driva ett regionalt ledarskap genom att pröva och utvärdera nya arbetssätt. Region Örebro län ska leda länet till en starkare samsyn genom tydligt gemensamt mål om att flytta vår position mot en självklar plats att bo och besöka samt att bedriva verksamhet på.

Mål: Territoriellt mål: I Örebro län har fler fullföljt sin grundläggande utbildning och har förutsättningar för ett livslångt lärande.

Indikatorer

Andelen elever med behörighet till gymnasieskolans nationella program ska öka i jämförelse med senast tillgängliga statistik.

Indikatorer

Andelen invånare som slutfört gymnasieutbildningen inom 4 år ska öka i jämförelse med senast tillgängliga statistik. Skillnader mellan kvinnor och män ska minska.

Andelen i befolkningen 25-64 år, med minst tvåårig eftergymnasial utbildning ska öka. Skillnader mellan män och kvinnor ska minska. Båda indikatorerna mäts i jämförelse med senast tillgängliga statistik.

Andelen invånare som slutfört gymnasieutbildningen inom 4 år ska öka

Mål: Verksamhetsmål: Region Örebro län agerar och upplevs som en drivande, samlande och möjliggörande kraft till länets skolhuvudmän genom att stötta med omvärldsbevakning, metoder och nya samverkansformer.

Indikatorer

Andelen deltagare i samverkansgrupper som bedömer att förutsättningar för samverkan har stärkts i jämförelse med senast tillgängliga uppföljning.

Nyttjande av tilldelade deltagarveckor från folkbildningsrådet på Fellingsbro folkhögskola och Kävesta folkhögskola. Målvärde: 100%

Strategi

Region Örebro län ska verka för att det livslånga lärandet stärks, att fler fullföljer och avslutar sin grundläggande utbildning och att elever gör medvetna val. Region Örebro län ska på en strategisk nivå leda, driva och samordna frågor och insatser utifrån samverkansdokumentet, Kunskapslyft för barn och unga 2016-2022 med tillhörande aktivitetsplan, samt systematiskt länka samverkansdokumentet mot ett antal uppsatta effektmål. Region Örebro län ska driva mot den gemensamma målbilden och aktivt verka för ett regionalt ledarskap genom att pröva, följa upp och lära.

Mål: Territoriellt mål: Örebro län har en stark kompetensförsörjning som bidrar till att branscher och arbetsgivare har tillgång till rätt kompetens.

Indikatorer

Sysselsättningsgrad, andelen förvärvsarbetande, 20-64 år ska öka. Skillnader mellan olika grupper ska minska. Båda indikatorerna mäts i jämförelse med senast tillgängliga statistik.

Utbildningsnivå, eftergymnasialnivå. Andelen i befolkningen 25-64 år, med minst tvåårig eftergymnasial utbildning ska öka. Skillnader mellan män och kvinnor ska minska. Båda indikatorerna mäts i jämförelse med senast tillgängliga statistik.

Mål: Verksamhetsmål: Region Örebro län agerar och upplevs som en drivande, samordnande och möjliggörande kraft för länets aktörer inom utbildning och kompetensförsörjning genom att stötta med omvärldsbevakning, dialog forum och nya samverkansformer.

Indikatorer

Andel samverkansaktörer som bedömer att förutsättningar för matchning och kompetensförsörjning stärkts.

Strategi

Region Örebro län ska verka för att utbildningsutbudet är relevant och tillgängligt utifrån länets bristyrken och regionala styrkeområden enligt smart specialisering samt att arbetsgivarnas behov attraherar fler att utbilda sig i linje med dessa. Region Örebro län ska också verka för att en regional infrastruktur för kompetensförsörjning och livslångt lärande för företag och individer. Vidare ska Region Örebro län skapa ökade förutsättningar för att utveckla stödstrukturer för arbetslivets strategiska kompetensförsörjningsarbete.

Region Örebro län ska systematiskt länka handlingsplanen för kompetensförsörjning mot ett antal uppsatta effektmål. Därutöver ska Region Örebro län driva mot den gemensamma målbilden och flytta position i sakfrågan och aktivt driva ett regionalt ledarskap genom att pröva, följa upp och lära.

Mål: Territoriellt mål: I Örebro län upplever invånarna en god hälsa och en hög grad av socialt, fysiskt och psykiskt välbefinnande, vilka är jämlikt och jämställt fördelad över befolkningen.

Indikatorer

Barn i ekonomiskt utsatta familjer – Andel barn 0-17 år som lever i ekonomiskt utsatta familjer ska minska jämfört med senast tillgängliga statistik.

Andel invånare med gott självskattat hälsotillstånd ska öka. Skillnader mellan män och kvinnor/ pojkar och flickor ska minska. Skillnader mellan olika delar av länet ska minska. Samtliga jämförelser görs mot senast tillgänglig statistik.

Mål: Verksamhetsmål: Region Örebro län arbetar tillsammans med olika samverkansparter och genomför breda folkhälsoinsatser och särskilda insatser för grupper i utsatta livssituationer, där utvecklings- och samverkansarbetet skapar en god, jämlik och jämställd hälsa samt goda livsvillkor för länets befolkning.

Indikatorer

Antalet breda folkhälsoinsatser som pågår.

Antalet insatser för särskilda grupper som pågår.

Deltagare i samverkansgrupperingarnas uppfattning av nyttan av de insatser som pågår.

Strategi

Region Örebro län utvecklar och stödjer samverkan genom en fungerande samverkansstruktur inom ramen för de specifika samverkansråden för folkhälsa respektive social välfärd samt vård och omsorg.

Region Örebro län utvecklar och stödjer kunskaps- och metodutveckling inom områdena folkhälsa och social välfärd. Verksamhet inom områdena folkhälsa och social välfärd i regionen bedrivs med utgångspunkt i evidens och aktuell kunskap.

Inom Regionala utvecklingsstrategins prioriterade område "Hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård" finns tre handlingsplaner; "God jämlik och jämställd hälsa", "Sammanhållen vård

och omsorg” och ”Social Velfärd” som innehåller strategier för uppfyllelsen av målsättningar i RUS. Handlingsplanerna genomförs genom intern samverkan inom Region Örebro län och tillsammans med andra aktörer inom regionen.

Mål: Territoriellt mål: Örebro län är i framkant i arbetet med cirkulär och biobaserad ekonomi med en effektiv förädling inom skogs- och jordbruket där både traditionella och nya varor och tjänster utvecklas och bidrar till en hållbar tillväxt i hela Örebro län.

Indikatorer

Bioekonomins andel av BRP samt utveckling av klimatutsläpp (%)

Mål: Territoriellt mål: I Örebro län är energin som används förnybar, energianvändningen är effektiv och nettoutsläppen av växthusgaser nära noll.

Indikatorer

Installerad solcellseffekt(MW) i länet jämfört med tidigare år.

Andelen fossiloberoende personbilar i länets fordonsflotta. Med fossiloberoende avses elfordon, laddhybrider, gas- eller etanoldrivna fordon.

Mål: Verksamhetsmål: Region Örebro län skapar drivkraft, engagemang och samverkan för länets aktörer gällande förnybar energi, effektiv energianvändning och växthusgasutsläpp nära noll.

Indikatorer

Andel samverkansaktörer som anser att Region Örebro län skapar drivkraft, engagemang och samverkan.

Antal externa deltagare vid aktiviteter. Fördelning per kön ska redovisas.

Andel nöjda deltagare i externa aktiviteter.

Uppdrag: Att tillsammans med andra berörda nämnder (hälso- och sjukvårdsnämnd, kultur- och fritidsnämnd) fortsätta arbetet med gemensamma aktiviteter kring TABB (Tillsammans för alla barns bästa)

Uppdrag: Att tillsammans med andra aktörer stärka och utveckla lärcentrum. Vägledning, validering och handledning bör vara centrala delar inom lärcentraverksamhet i länets kommuner.

Uppdrag: Regeringsuppdrag att i projektform arbeta med att stärka och utveckla hållbar regional utveckling i det regionala tillväxtarbetet.

Uppdrag: Att skapa förutsättningar och driva på utvecklingen av tillämpningar av AI inom främst industri och offentlig sektor. Region Örebro läns interna organisationsövergripande arbete med tillämpning av AI för beslutsstöd och sjukvårdsutveckling ska bekräfta länets position som ledande inom AI.

Uppdrag: Fortsätta arbetet med att stärka Campus Grythyttan och Grythyttan som ort via aktiva insatser.

Uppdrag: För att möta utmaningen med ett ökat behov av el och möjliggöra nya etableringar hitta lösningar på hur el kan användas på ett hållbart sätt. Detta måste ske i samverkan mellan nätbolag, kommuner, Länsstyrelse och andra organisationer.

Uppdrag: Att påbörja insatser utifrån handlingsplanen Innovation och skogsråvara i världsklass, tillsammans med relevanta aktörer.

Effektmål 8. Länets invånare, samhället och företag har tillgång till bra digitala tjänster, utifrån deras behov.

Indikatorer

Ett ökat utbud av digitala tjänster för att ge ökad delaktighet och tillgänglighet för invånare, organisationer och företag och möta kravet om ”Digitalt först”.

3.2 Perspektiv: Process

Perspektivet process är strategier för arbetsmetoder och arbetsprocesser för att målen i perspektivet invånare och samhälle ska kunna uppfyllas. Strategierna är långsiktigt övergripande tillvägagångssätt för hur effektmålen ska uppnås och anger inriktningen för hur verksamheten ska utföras.

Strategi: Kvalitet och utveckling

Strategier för kvalitet och utveckling

- Att skapa värde tillsammans med de Region Örebro län finns till för.
- Att leda för hållbarhet.
- Att involvera och motivera medarbetare.

- Att utveckla värdeskapande processer.
- Att förbättra verksamheten och skapa innovationer.

Region Örebro län är utpekad av regeringen som regional utvecklingsansvarig i Örebro län. I förordningen beskrivs uppdraget som att:

- Utarbeta och fastställa en strategi för länet utveckling, regional utvecklingsstrategi.
- Samordna insatser för att genomföra strategin. Insatser ska skapa hållbar regional utveckling.
- Följa upp och låta utvärdera och årligen redovisa resultat till regeringen.

Ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet ska vara en integrerad del i analyser, strategier, program och insatser.

Den organisation som ansvarar för det regionala tillväxtarbetet ska bland annat samordna insatser för genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin. Ansvarig organisation är också skyldig att följa utvecklingen i länet och analysera, följa upp och utvärdera det regionala utvecklingsarbetet. Arbetet ska ske löpande, systematiskt och långsiktig.

Den regionala utvecklingsstrategins tre övergripande mål som speglar de tre hållbarhetsdimensionerna, är beroende av varandra:

- stark konkurrenskraft,
- hög och jämlik livskvalitet,
- god resurseffektivitet,

Det krävs tvärssektoriell samverkan, samhandling och en konsekvent integrering av de tre hållbarhetsdimensionerna i allt utvecklingsarbete för att nå målet om ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle. Arbetssättet behöver vara utmaningsdrivet och utforskande där utvecklingsstrategins mål eller prioriterade områden sätts i centrum. När vi kraftsamlar kring insatser behöver vi tänka utanför områdes- och organisationsgränser. En beskrivning av helheten och hur olika delar hänger ihop och påverkar varandra är ett steg för att öka förståelsen, tydliggöra olika aktörers ansvar samt öka delaktigheten. Infrastruktur för uppföljning och utvärdering samt en plan för kommunikation och samverkan gör att det finns möjligheter för god systematik i lärandet.

Kontinuerlig uppföljning av den regionala utvecklingsstrategin är en viktig del i själva genomförandet. En del av uppföljningen är kvantitativ där effektmålen följs upp med hjälp av indikatorer. För att kunna tolka och förstå indikatorernas utfall behöver det kompletteras med kvalitativ information som samlas in i samband med uppföljning av de prioriterade områdena, handlingsplaner, dialoger med länets aktörer och andra analyser. Varje prioriterat område påverkar samtliga övergripande mål och flera effektmål i den regionala utvecklingsstrategin. Därför identifierar vi vilka insatser som binder ihop de prioriterade områdena i den regionala utvecklingsstrategin och skapar en gemensam förståelse om hur allt hänger ihop. Genom att aktörer samlas kring gemensamma insatser blir det större kraft i genomförandet, då fler jobbar tillsammans. Detta gäller såväl internt inom organisationen, som mellan olika regionala aktörer, men också nationellt med andra regioner samt internationellt och då framförallt inom EU.

Beroende på vilka insatser som är mest angelägna att arbeta med framöver, kan sättet utvecklingsarbetet bedrivs på skilja sig åt utifrån utmaningens art. Det kan leda till att en ny handlingsplan arbetas fram, att en utforskande expedition startas, att ett nätverk initieras eller förändras eller att ett projekt startas.

Strategi: Digitalisering

Strategier för digitalisering

- Att skapa en hög grad av förankring och ägandeskap i linjeorganisationen för att öka den

digitala mognaden i organisationen.

- Att arbeta med utbildning och en lärande organisation för att förändra och utveckla arbetssätt.

Strategi: Hållbar utveckling

Strategier för hållbar utveckling

- Att samverka och kommunicera tvärfunktionellt inom ordinarie lednings-, huvud-, och stödprocesser.
- Att skapa en hög grad av förankring och ägandeskap i linjeorganisationen gällande hållbarhetsfrågorna.
- Att ha en tydlig målstyrning och kontinuerligt följa upp Program för hållbar utveckling för att försäkra att verksamheterna rör sig mot beslutade mål.
- Att arbeta med utbildning och en lärande organisation för att kontinuerligt utveckla och integrera förståelse av vad hållbar utveckling betyder för verksamheterna.

Strategi: Regional utvecklingsstrategi

Sverige har i mars 2021 fått en ny nationell strategi, Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030. Strategin utgör inriktningen för den regionala utvecklingspolitiken. Genomförandet av den regionala utvecklingspolitiken ska vara samordnad med landsbygdspolitiken, politiken för hållbar stadsutveckling, miljöpolitiken samt andra berörda politikområden. Strategin med dess strategiska områden och prioriteringar är vägledande för inriktningen av de regionala utvecklingsstrategierna.

Stora samhällsutmaningar som genomsyrar hela den nationella strategin för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030 är:

- miljöproblem och klimatförändringar
- demografiska förändringar
- ökade klyftor både inom Sverige och inom EU.

Dessa samhällsutmaningar samt förutsättningarna för en hållbar regional utveckling varierar mellan olika delar av landet. Därför behöver insatser för en hållbar regional utveckling ha ett territoriellt perspektiv.

Den regionala utvecklingspolitiken ska bidra till en hållbar utveckling i alla delar av landet. Utvecklingskraften i städer, tätorter samt gles- och landsbygder ska stärkas och klyftorna ska minska. Möjligheterna att bo, leva och verka i hela landet ska förbättras. Alla människor ska kunna känna delaktighet, påverka sin livsmiljö, forma sina liv och få tillgång till utvecklingsresurser utifrån sina förutsättningar oavsett var i landet man bor. Goda, attraktiva och omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer är betydelsefullt i detta, liksom att verka för bevarande av biologisk mångfald och ekosystemtjänster för att skapa motståndskraftiga samhällen i ett förändrat klimat. Näringslivet ska ges goda förutsättningar att stärka konkurrenskraften och bidra till omställningen till hållbar utveckling.

Den regionala utvecklingsstrategin, RUS ska ses över vart fjärde år. Region Örebro läns nuvarande RUS, Tillväxt och hållbar utveckling – Regional utvecklingsstrategi för Örebro län 2018-2030, är antagen 2018. Region Örebro län har därför genomfört en översyn av strategin. I dialog med partnerskapet för regional utveckling har Region Örebro län beslutat att inte göra en ny RUS utan att behålla strukturen i nuvarande RUS och att göra nödvändiga uppdateringar.

Strategi för regional utvecklingsstrategi

- Ett utmaningsdrivet genomförande för att nå RUS övergripande mål.
- Att samordna insatser för genomförandet av RUS i samverkan med länets kommuner och övriga externa aktörer.

Uppföljning av regional utvecklingsstrategi för Örebro län 2018-2030 har identifierat tre områden att kraftsamla kring och integrera i genomförandet:

- Omställning till ett långsiktigt hållbart näringsliv och en cirkulär ekonomi.
- En ökad inkludering.
- Stärka barn och ungas förutsättningar att möta sin framtid.

Mål: Region Örebro län har ett regionalt ledarskap som skapar tillit, förtroende och ett gemensamt lärande hos länets aktörer.

Indikatorer

Andel organisationer inom partnerskapet för regional utveckling, som har mål och prioriteringar som kopplar till RUS, i sin verksamhetsplan ska öka.

Andel organisationer inom partnerskapet för regional utveckling, som har högt förtroende för Region Örebro län i rollen som regionalt utvecklingsansvarig ska öka.

Andel organisationer som använder statistik och underlag kopplat till RUS, för uppföljning och/eller nya beslut ska öka.

Mål: Handlingsplaner och insatser kopplade till RUS integrerar viktiga perspektiv som jämställdhet, barn och unga, internationellt samarbete samt inkludering.

Indikatorer

Andel handlingsplaner kopplade till RUS som är jämställdhetsintegrerade ska öka.

Andel handlingsplaner kopplade till RUS som har integrerat perspektiven som anges i den regionala utvecklingsstrategin, där det är relevant, ska öka.

Strategi: Storregionalt och internationellt samarbete

Strategier för storregionalt och internationellt samarbete

- Att samverka storregionalt för att stärka länets utveckling.
- Att samverka internationellt enligt Region Örebro läns internationella strategi för att stärka länets utveckling.

3.3 Perspektiv: Resurs

Perspektivet resurs beskriver hur Region Örebro län ska vara en attraktiv arbetsgivare med en hållbar kompetensförsörjning och ha en långsiktig stark och hållbar ekonomi och uppnå verksamhetsmässig och finansiell god hushållning.

Effektmål 9. Region Örebro län är en attraktiv arbetsgivare med hälsofrämjande, jämställda och jämlika arbetsplatser och bidrar till en hållbar kompetensförsörjning.

Indikatorer

Hållbart medarbetarengagemang, HME, ska öka i jämförelse med tidigare medarbetarenkät.

Attraktiv arbetsgivarindex, AVI, ska öka i jämförelse med föregående år.

Jämställdhetsindex, Jämix, ska öka i jämförelse med föregående år.

Frisktalet ska förbättras i jämförelse med föregående år.

Indikatorer

Personalomsättningen externt ska redovisas. Den ska minska i jämförelse med föregående år.
Region Örebro läns nya värdegrund ska integreras under kommande år.

Effektmål 10. Region Örebro län har en långsiktig stark och hållbar ekonomi samt uppnår en verksamhetsmässig och finansiell god hushållning.

Indikatorer

Styrelsen och nämnderna redovisar ett resultat i balans.

Uppdrag: Nämnden ska upprätta och genomföra ekonomisk handlingsplan i syfte att bibehålla eller nå ekonomisk balans. Handlingsplanen ska vara omsatt i konkreta, hållbara och långsiktiga åtgärder och kan avse både kostnadsreduceringar och intäktsförstärkningar. Åtgärderna ska beskrivas med ekonomisk och verksamhetsmässiga konsekvenser. Uppföljning av handlingsplanen ska vara en del av nämndens del- och årsrapportering till regionstyrelsen.

4 Budget

4.1 Ekonomiskt utgångsläge och utveckling

Även 2021 års ekonomiska resultat förväntas bli positivt för nämnden som helhet. Den beslutade prognosen vid delåret var ett överskott om 1,5 mnkr. Denna prognos var ytterst försiktig. Även om restriktionerna hävs under hösten kommer viss verksamhet fortfarande att ske digitalt och att genomföra fysiska konferenser samt möten kommer bli svårt att hinna med under den tid som återstår av 2021.

Fortsatt restriktivitet angående övriga kostnader och vakanshållning gäller fortfarande, vilket talar för att nämndens överskott blir ytterligare positivt.

Nämnden har tilldelats en pris- och löneuppräknings om 2,1 procent, vilket underlättar för verksamheterna inom nämnden. I budgeten har 1 procent av uppräknings fördelats ut till respektive verksamhet. Övrig del av löne- och prisuppräknings har fördelats till de verksamheter som haft svårt att få ihop budgeten. En utmaning i budgeten är precis som tidigare år mobilitetsstödet, det vill säga det bidrag till studerande örebroare på folkhögskolor runt om i Sverige. Denna ökade kostnad har till stor del finansierats med del av pris- och löneuppräknings samt tillfälliga överskott inom andra verksamheter. Ytterligare en utmaning finns inom Fellingsbro folkhögskola då de är en personalintensiv verksamhet.

Nämnden har tilldelats en ettårig satsning om 4 miljoner kronor i särskilda satsningar för år 2022. Medlen skall prioriteras till återstart och omställning för jobb, utbildning och företagande.

2021 års särskilda satsningar om 5 miljoner kronor kvarstår och medlen ska prioriteras till återstart av Örebro län för jobb och tillväxt.

Sammanställning särskilda satsningar	-
-	-
Område Näringsliv	

Almi, permanent utökning av verksamhetsbidrag	300
Almi, ettårig, utökning av verksamhetsbidrag	700
50% tjänst avs AI	400
Bergslagen Cycling	500
Kriskommunikation	240
Fokusområden	4 300
Område Energi & klimat	
50% tjänst avseende skoglig näring	380
50% tjänst avseende elektrifiering	380
Område Utbildning & arbetsmarknad	
Grundläggande struktur för samverkan	1 000
Kompetensförsörjning	800
	9 000

Samtliga verksamheter har precis som för 2021 varit restriktiva med övriga kostnader och mot bakgrund av det digitala arbetssätt som har tvingats fram under pandemin kommer vi med all säkerhet se att verksamheterna nu övergår till nya arbetssätt med sk hybridmöten osv.

Nämnden har haft positiv utveckling vad gäller statsbidrag under 2021. Detta ser ut att hålla i sig även för år 2022, särskilt Område välfärd och folkhälsa.

Nämnden omsätter 270,3 miljoner kronor i budget och finansieras både av regionen (56%) och externt (44%) genom statsbidrag, projektbidrag och övriga intäkter. Att nämnden kan bibehålla den goda externa finansieringen kommande år är viktigt för att bibehålla ambitionsnivån i verksamheten.

4.2 Budget 2022

Utgångsläget för nämndens ekonomi 2022 bedöms som gynnsam mot bakgrund av den pris- och löneuppräkning om 2,1 procent som tilldelats nämnden. Till detta kommer den ettåriga satsningen om 4 miljoner kronor i prioriterade medel som kommer att nyttjas till "Återstart och omställning för jobb, utbildning och företagande" samt de 5 miljoner kronor i prioriterade medel som beslutades inför 2021 som avser "Återstart av Örebro län för jobb och tillväxt".

Precis som tidigare år är det ett särskilt fokus på folkhögskolornas ekonomi. De har under de senaste åren arbetat strukturerat med ekonomiuppföljningar och de åtgärder som återfanns i beslutad handlingsplan för budget i balans. Arbeta med kostnadsrestriktivitet och att inte ersätta pensionsavgångar är delar som skolorna arbetat med i budgetarbetet. Resultatet för folkhögskolorna 2021 förväntas bli positivt mot bakgrund av effekter av pandemin och omställning av verksamhet. Detta påverkar förutsättningarna för skolornas ekonomi 2022 positivt. Nivån på statsbidragen är något osäker men vi har förutsatt att nivån är samma som för 2021.

Samtliga sakområden har budgeterat övriga kostnader i 2018 års prisnivå, vilket varit nödvändigt för att motverka löneökningen. Trots detta utgångsläge så har majoriteten av områden klarat av att få en budget i balans. Den tilldelade pris- och löneuppräkningen om 1

procent underlättar till viss del. Folkhögskolorna har fått full uppräknings och på så sätt fått ihop sin budget.

Inom Område utbildning och arbetsmarknad har det däremot varit tufft och förutom full uppräknings har övriga områden bidragit med sina överskott. Inom detta område har en del av den tillsvidareanställda personalstyrkan tidigare till största del varit finansierade via externa projekt, nu saknas den finansieringen då projekten är avslutade.

Förvaltningskansliet (som även arbetar mot samhällsbyggnadsnämnden och kulturnämnden) är fortsatt mycket kostnadsrestriktiv som en konsekvens av de kostnadsreduceringsuppdrag som beslutats inom Region Örebro län. Personal som slutar återbesätts inte per automatik utan viss vakanshållning av tjänster sker. Inom kansliets budget finns även en reserv om 1,0 mnkr att fördela/besluta om under året.

Ekonomi följs upp månatligen med målsättningen att tidigt fånga upp negativa avvikelser. Möjligheten att följa upp mobilitetsstödet är begränsat och sker främst terminsvis i efterhand.

Allt sammantaget bedöms nämnden ha en god ekonomi och kunna bedriva sin verksamhet på i stort sett nuvarande nivå även under 2022.

4.3 Ekonomiska nyckeltal

Procent	Budget 2022	Prognos 2021	Budget 2021
Lönekostnadsökningstakt	3,4%	7,0%	1,7%

4.4 Resultatbudget regional tillväxt

Belopp i mnkr	Budget 2022	Prognos 2021	Budget 2021
Verksamhetens intäkter			
Erhållna bidrag	99,9	96,1	94,1
Övriga intäkter	24,2	23,3	22,1
Summa intäkter	124,1	119,4	116,2
Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader	-153,6	-141,3	-142,2
Lämnade bidrag	-50,3	-52,9	-52,9
Övriga kostnader	-71,5	-67,5	-64,9
Avskrivningar, inventarier	-1,3	-1,1	-1,1
Summa kostnader	-276,7	-262,8	-261,1
Verksamhetens nettokostnader	-152,6	-143,4	-144,9
Finansnetto	-0,1	-0,1	-0,1
Resultat *)	-152,7	-143,5	-145,0

Belopp i mnkr	Budget 2022	Prognos 2021	Budget 2021
---------------	-------------	--------------	-------------

*) Resultat budget 2022 ska överensstämma med nämndens budgetram från regionfullmäktige

4.5 Driftbudget regional tillväxt

Belopp i mnkr	Budget 2022		Prognos 2021	
	Omsättn ing	Varav budget- ram	Omsättn ing	Varav budget- ram
Område utbildning och arbetsmarknad (exkl folkhögskolor)	25,8	17,4	21,8	16,4
- Fellingsbro Folkhögskola	70,4	28,0	63,4	27,4
- Kävesta Folkhögskola	42,5	21,3	41,7	20,3
Område näringslivsutveckling	44,7	40,0	43,9	37,4
Område välfärd och folkhälsa	23,4	10,4	21,5	9,8
Område energi och klimat	14,8	4,3	14,0	3,5
Förvaltningsgemensamt	55,2	31,3	54,0	28,7
Summa	276,8	152,7	260,3	143,5

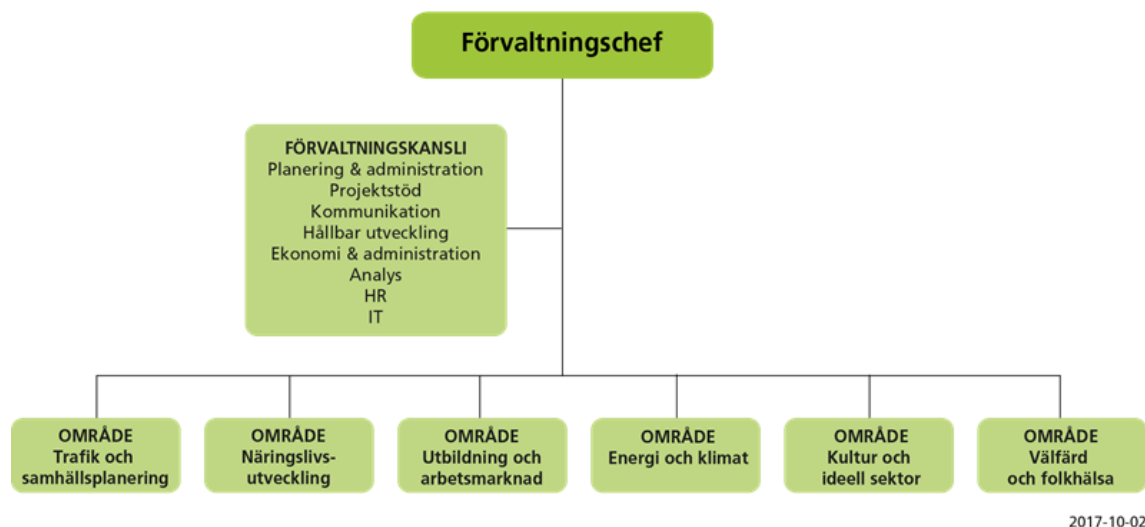
4.6 Investeringsbudget

Belopp i mnkr	Budget 2022	Prognos 2021	Budget 2021
Immateriella anläggningstillgångar			
Byggnadsinvesteringar			
Medicinteknisk utrustning			
It-utrustning			
Övrig utrustning	5,2	6,4	6,4
Summa	5,2	6,4	6,4

5 Organisation

Förvaltning regional utveckling består av 6 sakområden och ett förvaltningskansli. Förvaltningens verksamhet är indelad i tre politiska nämnder. Regional tillväxtnämnd, samhällsbyggnadsnämnden och kulturnämnden.

Till regional tillväxtnämnd hör sakområdena näringslivsutveckling, utbildning och arbetsmarknad, välfärd och folkhälsa samt energi och klimat. Förvaltningskansliet hör organisatorisk till regional tillväxtnämnd, men ger stöd till hela förvaltningen.

6 Uppföljning

Uppföljning av regional tillväxtnämnds måluppfyllelse och resultat sker i delårsrapport 1 och verksamhetsberättelsen. I uppföljningen ingår även uppföljning av internkontrollplan med risker och åtgärder.

Det ekonomiska utfallet och årsprognos rapporteras månadsvis i periodrapporter.

7 Intern styrning och kontroll

Intern styrning och kontroll (ISK) är en process som regionstyrelsen, nämnderna och verksamhetsledningarna har för att tillsammans upprätthålla en effektiv ledning och styrning av verksamheten. Processen ska säkerställa en ändamålsenlig och lagenlig verksamhet, det vill säga att verksamheten bedrivs i enlighet med de krav som ställs på verksamheten:

Intern styrning

- Att verksamheten fullgör sina föreskrivna uppgifter samt uppnår beslutade mål och uppdrag.
- Att verksamheten bedrivs inom tilldelade ekonomiska ramar.

Intern kontroll

- Att verksamheten följer de styrande dokument som Region Örebro län har beslutat samt lagar, förordningar, föreskrifter och avtal som gäller för verksamheten.
- Att redovisningen och uppföljningen av verksamheten och ekonomin är rättvisande och ändamålsenlig.
- Att informationssäkerheten är tillgodosedd utifrån kraven på konfidentialitet, riktighet, tillgänglighet och spårbarhet.

Förenklat kan man säga att den interna styrningen syftar till att "få bra saker att hända" för att verksamheten ska fullgöra/uppnå krav a-b och den interna kontrollen syftar till att "undvika negativa händelser" som kan leda till att verksamheten inte bedrivs i enlighet med krav c-e. Aktiviteter kopplade till den interna styrningen dokumenteras i nämndens verksamhetsplan och åtgärder kopplade till den interna kontrollen dokumenteras i internkontrollplanen som är del av verksamhetsplanen.

Den interna kontrollen ska vara tillräcklig enligt Kommunallagen (KL) 6 kap. 6 §. Med tillräcklig menas att processen för den intern styrning och kontroll ska vara ändamålsenligt utformad efter verksamhetens förutsättningar, art och omfattning. Nämnderna ansvarar för att verksamheten inom sina ansvarsområden bedrivs i enlighet med kraven samt att verksamheten inom sina ansvarsområden upprätthåller en tillräcklig intern styrning och kontroll. Vid uppföljningen av helår ska förvaltningar och nämnder göra en bedömning (ISK-bedömning) om den interna styrningen och kontrollen har varit tillräcklig. Regionstyrelsen gör sedan utifrån sin uppsiktsplikt en samlad bedömning i årsredovisningen.

7.1 Internkontrollplan

Internkontrollplanen består dels av regionövergripande risker med åtgärder som berör samtliga nämnder samt nämndspecifika risker med åtgärder.

Uppföljningen av IK-planen dokumenteras i delårsrapport samt i verksamhetsberättelsen. Resultatet av uppföljningen bereds i verksamhetsdialoger mellan förvaltningschef och regiondirektören.

Förklaringar till IK-planen nedan:

Verksamhet: Process/område.

Risk: Händelse som, om den inträffar kan leda till att verksamheten inte bedrivs i enlighet med krav c, d och e.

Åtgärd: Hur verksamheten vill hantera de risker som inte accepteras.

Verksamhet	Risk	Åtgärd
HR	Risken att systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) inte efterlevs.	Regionövergripande åtgärd: Varje chef ska säkerställa efterlevnaden av SAM utifrån de regionövergripande dokument som finns, och uppföljning ska ske i ledningsgrupper och i samverkansgrupper.
Ekonomi	Risken att leverantörsfakturer inte betalas i tid.	Regionövergripande åtgärd: Månadsvisa kontroller av ej attesterade fakturer i centralen i ekonomisystemet Raindance.
Informati onssäkerh et	Risken att verksamheten inte efterlever tillämplig dataskyddslagstiftning (GDPR och Patientdatalagen). Samt NIS-direktivet och lag (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster.	Regionövergripande åtgärd: Säkerställ ett systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete med användande av de resurser som i prioritering i förhållande till andra angelägna verksamheter, kan anslås. All berörd personal ska ha god kunskap om och medverka till att följa regelverk för informationssäkerhet, att informationsklassa och riskbedöma vid inköp, upphandling och förändring som kan påverka informationssäkerheten.
		Regionövergripande åtgärd: Säkerställ att informationsklassning av IT-stöd som innehåller personuppgifter har genomförts i enlighet med riktlinje för informationsklassning.

Verksamhet	Risk	Åtgärd
		Regionövergripande åtgärd: Informationsägare/objektägare ska säkerställa att identifierade informationssäkerhetsbrister åtgärdas.

5

Attestliggare för Regional
utveckling 2022

21RS11712

Tjänsteställe, handläggare
Ekonomi, Heléna Luthman

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 21RS11712

Organ
Regional tillväxtnämnd

Attestliggare för Regional utveckling 2022

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att godkänna redovisad attestliggare för regional utveckling 2022 samt

att delegera till regional utvecklingsdirektör att besluta om erforderliga förändringar av attesträtter fram till nästa beslut om attestliggare tas.

Sammanfattning

En attestförteckning har sammanställts för förvaltningen regional utveckling 2022 där beslutsattestanter och kontrollattestanter framgår. Attestanterna utses på delegation från regionstyrelsen till den regionala utvecklingsdirektören. Attesterna är sammanställda utifrån förvaltning och inte nämnd, då uppsättningen i ekonomisystemet inte medger en särredovisning på ett enkelt sätt.

Attestliggaren för regional utveckling består av två delar:

- Attestförteckning som anger ansvarsenhet, typ av attesträtt samt högsta belopp som en person kan attestera vid ett enskilt tillfälle enligt regelverket i ekonomisystemet.
- Förteckning över personer på Regionservice, avdelning för leverantörsfakturer respektive avdelning för leverantörsfakturer som har attesträtt för regional utvecklings verksamheter.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Inga konsekvenser kan bedömas.

Tjänsteställe, handläggare
Ekonomi, Heléna Luthman

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 21RS11712

Ekonomiska konsekvenser

Inga konsekvenser kan bedömas.

Uppföljning

Löpande kvartalsvis vid nämndens sammanträden.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd den 10 februari 2022.

Attestförteckning 2022 för Regional utveckling.

Attesträtter 2022 för avdelningen leverantörsfakturor.

Attesträtter 2022 för avdelningen kundfakturor.

Petter Arneback
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till

Förvaltning Regional utveckling – Ekonomi

Beslutattestanter Regional utveckling 2022

Regelverk	Namn	Användare	Maxbelopp	Ansvarsenhet
BESLUT	Ing-Marie Göthe IGO002	IGO002	50 000 000	Alla
BESLUT	Anneli Baier ABA061	ABA061		0 Alla
BESLUT	Ann-Sofie Alfredsson AAL031	AAL031		0 Alla
BESLUT	Hanna Fyrpil HFY002	HFY002		0 Alla
BESKRIP	Lena Westin LWE029	LWE029	100 000	Alla
BESLUT	Melissa Persson MPE101	MPE101	500 000	10140, 63100-63105, 63115, 63120, 63130,63132-63135, 63140, 63144, 63150
BESLUT	Anci Gunnarsson AGU062	AGU062	500 000	63100-63105, 63115, 63120, 63130, 63140, 63144, 63150
BESLUT	Anna Johnsson AJO140	AJO140	500 000	63100-63105, 63115, 63120, 63130, 63132-63135, 63140, 63144, 63150
BESLUT	Lisa Rosander ERO008	ERO008	500 000	10140, 63057, 63100-63105, 63115, 63120, 63130, 63132-63133, 63140, 63144, 63150
BESLUT	Petter Arneback PAR008	PAR008	50 000 000	Alla
BESLUT	Therese Hjelseth THJ005	THJ005	5 000 000	62818-62820, 62826, 62828-62832, 62837-62856,62898-62899, 68102, 68190
BESLUT	Niklas Lundgren NLU002	NLU002	5 000 000	Alla
BESLUT	Eva Getzman EGE005	EGE005	100 000	62190, 63190, 64190, 65190,66190, 67190, 68190
BESLUT	Eva Getzman EGE005	EGE005	3 000 000	61402-61408, 62954-62956, 62959-62965, 62998-62999, 10140
BESLUT	Katarina Sandh KSA044	KSA044	6 000 000	66000-66999, 61901-61902, 62002, 62010, 62016, 62020, 62022, 62618-62627, 62634, 62636, 62638-32639, 62641-62651, 62698-62699
BESLUT	Kristina Eklöf KEK028	KEK028	5 000 000	62998
BESLUT	Kristina Eklöf KEK028	KEK028	10 000 000	62506, 62575-62576, 62578-62586, 62599, 65102, 65190, 65201, 65301, 65303, 65901, 65903, 65905-65906
BESLUT	Johan Ljung JLJ013	JLJ013	500 000	61961
BESLUT	Johan Ljung JLJ013	JLJ013	50 000 000	10140, 61202, 62405-62406, 62408, 62411-62417, 62499, 64111, 64190, 64211-64212, 64225, 64230, 64240, 64315, 64318, 64320, 64330, 64425, 64435, 64445, 64450, 64520, 64630, 64640, 64650, 64711, 64720, 64730, 64740, 64820, 64712, 64714, 64437
BESLUT	Fredrik Eliasson FEL002	FEL002	5 000 000	10140

BESLUT	Fredrik Eliasson FEL002	FEL002	50 000 000	62405-62406, 62408, 62411-62417, 62499, 64111, 64190, 64211-64212, 64225, 64230, 64240, 64315, 64318, 64320, 64330, 64425, 64435, 64445, 64450, 64520, 64630, 64640, 6450, 64711, 64720, 64730,
BESLUT	Annelie Skinnars ASK012	ASK012	500 000	10140, 64212, 64230, 64240
BESLUT	Sandra Lee SLE021	SLE021	1 000 000	10140, 64230
BESLUT	Karin Wallin KWA027	KWA027	500 000	62405-62406, 62408, 62411-62417, 62499, 64111, 64190, 64211-64212, 64225, 64230, 64240, 64315, 64318, 64320, 64330, 64425, 64435, 64445, 64450, 64520, 64620, 64630, 64640, 64650, 64711, 64720, 64730, 64740, 64820, 61961
BESLUT	Linus Grabö LGR034	LGR034	100 000	10140
BESLUT	Semhar Tomas STO009	STO009	1 000 000	10140, 64520, 64730, 64740
BESLUT	Therese Brage TPE014	TPE014	300 000	64730, 64740
BESLUT	Marcus Österdahl MOS027	MOS027	6 000 000	64111, 64211-64212, 64225, 64230, 64240, 64315, 64318, 64320, 64330, 64425, 64435, 64445, 64450, 64520, 64620, 64630, 64640, 64650, 64711, 64720, 64730, 64740, 64820
BESLUT	Jan Carlsson JCA030	JCA030	1 000 000	64437
BESLUT	Jan Carlsson JCA030	JCA030	5 000 000 000	10140, 61202, 62405-62406, 62408, 62411-62417, 62499, 64111, 64190, 64211-64212, 64225, 64230, 64240, 64315, 64318, 64320, 64330, 64425, 64435, 64445, 64450, 64520, 64620, 64630, 64640, 64650, 64711, 64720, 64730, 64740, 64820
BESLUT	Dan Höijer Stagnell DST014	DST014	50 000 000	10140, 62405-62406, 62408, 62411-62417, 62499, 64111, 64211-64212, 64225, 64230, 64240, 64315, 64318, 64320, 64330, 64425, 64435, 64445, 64450, 64520, 64620, 64630, 64640, 64650, 64711-64712, 64720, 64730, 64740, 64820, 61202, 64190
BESLUT	Ella Cedergren Truman ETR006	ETR006	100 000	64111, 64211-64212, 64225, 64230, 64240, 64315, 64318, 64320, 64330, 64425, 64435, 64445, 64450, 64520, 64620, 64630, 64640, 64650, 64711, 64720, 64730, 64740, 64820
BESLUT	Ewa Lindberg ELI089	ELI089	100 000	61305

BESLUT	Ewa Lindberg ELI089	ELI089	100 000	65905
BESLUT	Ewa Lindberg ELI089	ELI089	500 000	10140
BESLUT	Ewa Lindberg ELI089	ELI089	5 000 000	62303, 62306-62323, 62399, 62954-62956, 62959-62965, 62998-62999, 63050-63055, 63057, 63059, 63100-63105, 63115, 63120, 63130, 63132-63135, 63140, 63144, 36150, 63190, 63300-63301, 63304, 63306, 63310, 63314-63317, 63320-63322, 63330, 63340-63344, 63348-63350, 63352, 63354, 63360-63361, 63370-63371, 63500,
BESLUT	Laila Berglund LBE071	LBE071	100 000	62303, 62306-62323, 62399, 63132, 10140
BESLUT	Brita Nordqvist BNO009	BNO009	300 000	10140, 63300-63301, 63304, 63306, 63310, 63314-63317, 63320-63222, 63330, 63340-63344, 63348-63350, 63352, 63354, 63360-63361, 63370-63371
BESLUT	Mattias Ekström MEK025	MEK025	300 000	63310, 63316, 63344, 63360, 63370
BESLUT	Michael Karlsson CKA075	CKA075	300 000	10140, 63315, 63321-63322, 63350, 63352, 63354, 63361, 63371
BESLUT	Patrik Bergman PBE038	PBE038	300 000	63301, 63306, 63314, 63330
BESLUT	Patrik Bergman PBE038	PBE038	5 000 000	10140
BESLUT	Torkel Freed TFR016	TFR016	1 000 000	10140, 6330-63301, 63304, 63306, 63310, 63314-63317, 63320-63322, 63330, 63340-63344, 63348-63350, 63352, 63354, 63360-63361, 63370-63371
BESLUT	Helena Sikh HSI002	HSI002	200 000	63306, 63315, 63342, 63350, 63352, 63354, 63361, 63371
BESLUT	Ingmar Ångman IAN067	IAN067	5 000 000	10140, 62711, 62713, 62715-62721, 62799, 67102, 67190, 67201-67203, 67301
BESLUT	Karin Brage KBR029	KBR029	100 000	62711, 62713, 62715-62721, 62799, 67102, 67202
BESLUT	Kristina Luhr KLU005	KLU005	100 000	67102, 67202
BESLUT	Lena Karlsson LKA097	LKA097	100 000	67102, 67202
BESLUT	Marie Cesares Olsson MCE009	MCE009	300 000	62719, 67102, 67301
BESLUT	Tarja Nordling TNO012	TNO012	300 000	62713, 67201
BESLUT	Staffan Juliusson YJU003	YJU003	0	64435

BESLUT	Staffan Juliusson YJU003	YJU003	7 000 000	10140, 64111, 64211-64212, 64225, 64230, 64240, 64315, 64318, 64320, 64330, 64425, 64445, 64450, 64520, 64620, 64630, 64640, 64650, 64711, 64720, 64730, 64740, 64820, 64435-64437, 64712-64714
BESLUT	Leif Rosenberg LRO002	LRO002	200 000	10140, 63316, 63320, 63340-63341, 63343-63344, 63360, 63370
BESLUT	David Sörbye DSO008	DSO008	50 000 000	Alla
BESLUT	Helena Luthman HLU027	HLU027	50 000 000	Alla
BESLUT	Ann-Sofie Windh AWI079	AWI079	0	Alla
BESLUT	Zoltan Doczi ZDO001	ZDO001	100 000	61402
BESLUT	Kristin Gustafsson KGU015	KGU015	100 000	67102
BESKRP	Bayram Akkus	BAK010	7 000 000	Alla
BESKRP	Anette Westin Helmer	AWE013	6 000 000	Alla
BESKRP	Mikael Åman	MAM011	7 000 000	Alla

Kontrollattester Regional utveckling 2022

Regelverk	SIGN	Namn	Användare	Maxbelopp	Ansvarsenhet
KONTRA	103	Susanne Larsson SLA024 (EKO)	SLA024	100 000	Alla
KONTRA	10N	Ing-Marie Göthe IGO002	IGO002	50 000 000	Alla
KONTRA	10Q	Jennie Heiwall JHE067	JHE067	100 000	10010-10190
KONTRA	10Y	Malena Carlson MCA016	MCA016	200 000	10140, 63300-63301, 63304, 63306, 63310, 63314-63317, 63320-63322, 63330, 63340-63344, 63348-63350, 63352, 63354, 63360-63361, 63370-63371
KONTRA	10Ä	Gordana Danqi GDA024	GDA024	100 000	61202, 63190, 62190, 64190, 65190, 68190
KONTRA	10Ä	Gordana Danqi GDA024	GDA024	500 000	63050-63053, 63055, 63057, 63059, 63100-63105, 63115, 63120, 63130, 63132-63135, 63140, 63144, 63150, 63300-63301, 63304, 63306, 63310, 63314-63317, 63320-63322, 63330, 63340-63344, 63348-63350, 63352, 63354, 63360-63361, 63370-63371, 63500, 61404
KONTRA	10Ä	Gordana Danqi GDA024	GDA024	5 000 000	10140, 64111, 64211-64212, 64225, 64230, 64240, 64315, 64318, 64320, 64330, 64425, 64435, 64445, 64450, 64520, 64620, 64630, 64640, 64650, 64711, 64720, 64730, 64740, 64820,
KONTRA	11S	Sara Sundfjäll SSU030	SSU030	0	Alla
KONTRA	11X	Anneli Baier ABA061	ABA061	5 000 000	Alla
KONTRA	11Z	Ann-Sofie Alfredsson AAL031	AAL031	50 000 000	Alla
KONTRA	125	Hanna Fyrpil HFY002	HFY002	300 000	Alla
KONTRA	127	Lena Westin LWE029	LWE029	6 000 000	Alla
KONTRA	12Q	Marita Finnberg MFI003	MFI003	0	Alla
KONTRA	12Q	Marita Finnberg MFI003	MFI003	100 000	10010-10190
KONTRA	18K	Jan Sundelius JSU019	JSU019	100 000	62711, 67102
KONTRA	106	Annika Axelsson AAX013	AAX013	100 000	10140
KONTRA	242	Johan Stenkvis JST046	JST046	100 000	Alla
KONTRA	243	Agneta Svensson ASV049	ASV049	300 000	61101-61102, 61202-61204, 61302-61306, 61403-61408, 61701-61707, 61801, 61901-61902, 61951-61952, 61961, 64111, 64211-64212, 64225, 64230, 64240, 64425, 64435, 64445, 64450, 64520, 64620, 64630, 64640, 64650, 64711, 64720, 64730, 64740, 64820
KONTRA	244	Annica Johansson AJO184	AJO184	100 000	10140, 63300-63301, 63304, 63306, 63310, 63314-63317, 63320-63322, 63330, 63340-63344, 63348-63350, 63352, 63354, 63360-63361, 63370-63371
KONTRA	245	Maria Sjöo MSJ039	MSJ039	200 000	10140, 63300-63301, 63304, 63306, 63310, 63314-63317, 63320-63322, 63330, 63340-63344, 63348-63350, 63352, 63354, 63360-63361, 63370-63371
KONTRA	246	Ann-Christine Axén AAX008	AAX008	100 000	63330
KONTRA	247	Berit Pettersson BPE038	BPE038	100 000	10140, 63330
KONTRA	249	Karin Storm KST043	KST043	100 000	63301, 63330
KONTRA	24A	Kerstin Puolakanaho KPU001	KPU001	100 000	63301, 63330
KONTRA	24B	Mikael Henning MHE130	MHE130	100 000	63301, 63330
KONTRA	24C	Yvonne Lind YLI007	YLI007	100 000	63330
KONTRA	24D	Ann Hammer HAN008	HAN008	150 000	63100-63105, 63115, 63120, 63130, 63132-63135, 63140, 63144, 63150
KONTRA	24E	Melissa Persson MPE101	MPE101	500 000	10140, 63100-63105, 63115, 63120, 63130, 63132-63135, 63140, 63144, 63150
KONTRA	24F	Anci Gunnarsson AGU062	AGU062	500 000	63100-63105, 63115, 63120, 63130, 63140, 63144, 63150,
KONTRA	24H	Lisa Rosander ERO008	ERO008	500 000	10140, 63057, 63100-63105, 63115, 63120, 63130, 63132-63133, 63140, 63144, 63150
KONTRA	24J	Petter Arneback PAR008	PAR008	50 000 000	Alla
KONTRA	24K	David Erlandsson DER018	DER018	100 000	62818-62820, 62826, 62828-62832, 62837-62856, 62898-62899, 68102, 68190
KONTRA	24L	Katja Hagström KED007	KED007	100 000	62818-62820, 62826, 62828-62832, 62837-62856, 62898-62899, 68102, 68190
KONTRA	24M	Linda Svensson LSV033	LSV033	100 000	62818-62820, 62826, 62828-62832, 62837-62856, 62898-62899, 68102, 68190
KONTRA	24N	Mirja Mattsson MMA115	MMA115	300 000	62818-62820, 62826, 62828-62832, 62837-62856, 62898-62899, 68102, 68190

KONTRA	24O	Niklas Jakobsson NJA013	NJA013	100 000	62818-62820, 62826, 62828-62832, 62837-62856, 62898-62899, 68102,68190
KONTRA	24P	Roland Dahl RDA011	RDA011	100 000	62818-62820, 62826, 62828-62832, 62837-62856, 62898-62899, 68102,68190
KONTRA	24Q	Stefan Bernström SBE067	SBE067	100 000	62818-62820, 62826, 62828-62832, 62837-62856, 62898-62899, 68102,68190
KONTRA	24R	Therese Hjelseth THJ005	THJ005	5 000 000	62818-62820, 62826, 62828-62832, 62837-62856, 62898-62899, 68102,68190
KONTRA	24S	Ylva Gullberg YGU005	YGU005	100 000	62818-62820, 62826, 62828-62832, 62837-62856, 62898-62899, 68102,68190
KONTRA	24T	Anna Sandberg ASA111	ASA111	100 000	Alla
KONTRA	24U	Gunn Svedberg GSV012	GSV012	100 000	61202, 61302
KONTRA	24V	Göran Schultz GSC004	GSC004	100 000	61302-61306, 62002, 62010, 62016, 62020, 62022, 62303, 62306-62323, 62399, 62405-62406, 62408, 62411-62417, 62499, 62506, 62575-62576, 62578-62586, 62618-62627, 62634, 62636, 62638-62639, 62641-62651, 62698-62699, 62711, 62713, 62715-62721, 62799, 62818-62820, 62826, 62828-62832, 62837-62856, 62898-62899, 62954-62956, 62959-62965, 62998-62999
KONTRA	24W	Jessica Jeppson JJE008	JJE008	100 000	61302-61306, 62002, 62010, 62016, 62020, 62022, 62303, 62306-62323, 62399, 62405-62406, 62408, 62411-62417, 62499, 62506, 62575-62576, 62578-62586, 62618-62627, 62634, 62636, 62638-62639, 62641-62651, 62698-62699, 62711, 62713, 62715-62721, 62799, 62818-62820, 62826, 62828-62832, 62837-62856, 62898-62899, 62954-62956, 62959-62965, 62998-62999
KONTRA	24X	Johan Jonsson JJO070	JJO070	100 000	61302
KONTRA	24Y	Malin Lindqvist MSJ040	MSJ040	300 000	61302-61306, 62965
KONTRA	24Z	Niklas Lundgren NLU002	NLU002	5 000 000	Alla
KONTRA	24Å	Ola Ström OST010	OST010	100 000	61302-61306, 62002, 62010, 62016, 62020, 62022, 62303, 62306-62323, 62399, 62405-62406, 62408, 62411-62417, 62499, 62506, 62575-62576, 62578-62586, 62618-62627, 62634, 62636, 62638-62639, 62641-62651, 62698-62699, 62711, 62713, 62715-62721, 62799, 62818-62820, 62826, 62828-62832, 62837-62856, 62898-62899, 62954-62956, 62959-62965, 62998-62999
KONTRA	24Ä	Rebecca Larsson RLA018	RLA018	100 000	61302-61306, 62002, 62010, 62016, 62020, 62022, 62303, 62306-62323, 62399, 62405-62406, 62408, 62411-62417, 62499, 62506, 62575-62576, 62578-62586, 62618-62627, 62634, 62636, 62638-62639, 62641-62651, 62698-62699, 62711, 62713, 62715-62721, 62799, 62818-62820, 62826, 62828-62832, 62837-62856, 62898-62899, 62954-62956, 62959-62965, 62998-62999
KONTRA	24Ö	Sofia Kjörk SKJ006	SKJ006	100 000	Alla
KONTRA	250	Susanne Rosendahl SRO022	SRO022	100 000	62818-62820, 62826, 62828-62832, 62837-62856, 62898-62899, 62963
KONTRA	250	Susanne Rosendahl SRO022	SRO022	300 000	61102, 62954, 62998
KONTRA	251	Unni Livengård ULIO24	ULIO24	100 000	Alla
KONTRA	252	Eva Getzman EGE005	EGE005	100 000	62190, 63190, 64190, 65190, 66190, 67190
KONTRA	252	Eva Getzman EGE005	EGE005	3 000 000	61402-61408, 62954-62956, 62959-62965, 62998-62999, 10140
KONTRA	253	Gordon Hahn GHA033	GHA033	100 000	61402
KONTRA	254	Lena Kihl LKIO02	LKIO02	100 000	62954-62956, 62959
KONTRA	254	Lena Kihl LKIO02	LKIO02	300 000	61402-61408
KONTRA	255	Mirela Redzic MRE023	MRE023	100 000	61402, 61405
KONTRA	256	Per Holmström PHO005	PHO005	100 000	61402, 62956, 62190
KONTRA	257	Rasmus Bergander RBE019	RBE019	100 000	61402-61408, 62954-62956, 62959-62965
KONTRA	258	Anders Bro ABR030	ABR030	100 000	62634, 62636, 62638-62639, 62647-62648, 66102, 66190, 66302
KONTRA	259	Anette Granberg AGR019	AGR019	100 000	62022, 62634, 62636, 62638-62649, 63132, 66102, 66190
KONTRA	25A	Anne Myllylä AMY009	AMY009	100 000	62646, 66190

KONTRA	25B	Eva-Carolin Carlbom ECA030	ECA030	100 000	62626-62627, 62634, 62636, 62638-62649, 66102
KONTRA	25C	Jerry Eriksson JER039	JER039	100 000	62625, 62022
KONTRA	25D	Johanna Ström JST053	JST053	100 000	62623-62624, 62651, 66102, 62022, 66190
KONTRA	25E	Katarina Sandh KSA044	KSA044	6 000 000	61901-61902, 62002, 62010, 62016, 62020, 62022, 62618-62627, 62634, 62636, 62638-62651, 62698-62699, 66000
KONTRA	25F	Kristoffer Pettersson KPE065	KPE065	100 000	66102, 66190, 62625, 62010
KONTRA	25G	Lena Adem LAD009	LAD009	100 000	62634, 62636, 62638-62639, 66102
KONTRA	25H	Lena Backlund LBA019	LBA019	100 000	62619
KONTRA	25H	Lena Backlund LBA019	LBA019	300 000	62649, 66102, 66190
KONTRA	25I	Linda Adolphson LAD012	LAD012	300 000	62010, 62016, 62022, 66102, 66206, 66208-66209
KONTRA	25J	Linda Berg Ottoson LOT004	LOT004	100 000	62626-62627, 62634, 62636, 62638-62649, 66102, 66190, 66210
KONTRA	25K	Mia Eklund EMI004	EMI004	100 000	62623-62624, 62002, 62010, 62016, 62020, 62022, 62619-62627, 66102, 62002, 62022
KONTRA	25M	Mona Hedfeldt MHE107	MHE107	100 000	62634, 62636, 62638-62639, 62648, 66102, 66302-66303
KONTRA	25N	Peter Alsbyer PAL009	PAL009	200 000	62626-62627, 62634, 62636, 62638-62649
KONTRA	25O	Petra Jansson PJA029	PJA029	100 000	62626, 62642, 66190
KONTRA	25P	Ulrika Stigbäck UST013	UST013	100 000	62022, 62622, 62634, 62636, 62638-62649, 66102, 62022, 66190
KONTRA	25Q	Johan Karlström JKA092	JKA092	100 000	65102, 65903
KONTRA	25Q	Johan Karlström JKA092	JKA092	300 000	65301
KONTRA	25Q	Johan Karlström JKA092	JKA092	400 000	65303
KONTRA	25R	Johan Södergren JSO035	JSO035	100 000	61202, 62575-62576, 62578-62586, 65102, 65901, 65190
KONTRA	25S	Klas Brynte KBR034	KBR034	100 000	62575, 65102, 65190
KONTRA	25T	Kristina Eklöf KEK028	KEK028	5 000 000	62998
KONTRA	25T	Kristina Eklöf KEK028	KEK028	10 000 000	62506, 62575-62576, 62578-62586, 62599, 65102, 65190, 65201, 65301, 65303, 65901, 65903, 65905-65906
KONTRA	25U	Linda Gustafsson LGU065	LGU065	100 000	62506, 62575-62586, 62599, 65102, 65201, 65190
KONTRA	25V	Lisa Virén LVI013	LVI013	100 000	61402, 62506, 62575-62586, 62599, 62898, 65102, 65901
KONTRA	25W	Malena Pirsech MPI014	MPI014	100 000	65102
KONTRA	25X	Malin Wistrand MWI077	MWI077	200 000	62583, 65102, 65190, 65201, 62583, 65102, 65190, 65201
KONTRA	25Y	Mikael Jorstig MJO219	MJO219	100 000	62506, 62575-62586, 62599, 65102, 62506, 62575-62576, 62599, 65102
KONTRA	25Z	Niklas Halldén NHA022	NHA022	100 000	65102
KONTRA	25Å	Simon Tullstedt STU004	STU004	100 000	62580, 65190, 68190
KONTRA	25Å	Johan Ljung JLJ013	JLJ013	500 000	61961
KONTRA	25Å	Johan Ljung JLJ013	JLJ013	50 000 000	10140, 61202, 62405-62406, 62408, 62411-62417, 62499, 64111, 64190, 65211-64212, 6255, 64230, 64240, 64315, 64318, 64320, 64330, 64425, 64435, 64445, 64450, 64520, 64620, 64630, 64640, 64650, 64711, 64720, 64730, 64740, 64820, 64712, 64714, 64437
KONTRA	25Ö	Fredrik Eliasson FEL002	FEL002	5 000 000	10140
KONTRA	25Ö	Fredrik Eliasson FEL002	FEL002	50 000 000	62405-62406, 62408, 62411-62417, 62499, 64111, 64190, 64211-64212, 64225, 64230, 64240, 64315, 64318, 64320, 64330, 64425, 64435, 64445, 64450, 64520, 64620, 64630, 64640, 64650, 64711, 64720, 64730, 64740, 64820
KONTRA	260	Jan Berglöf JBE074	JBE074	250 000	64190
KONTRA	260	Jan Berglöf JBE074	JBE074	300 000	62411, 62832
KONTRA	260	Jan Berglöf JBE074	JBE074	400 000	10140, 62415-62416, 64225, 64620
KONTRA	261	Lina Ramberg LRA011	LRA011	100 000	64225
KONTRA	261	Lina Ramberg LRA011	LRA011	500 000	64212
KONTRA	262	Sofie Östlund YOS003	YOS003	50 000 000	64225
KONTRA	263	Stefan Boere SBO037	SBO037	300 000	62416, 64225, 62416, 64225, 64190
KONTRA	264	Annelie Skinnars ASK012	ASK012	100 000	64315, 64318, 64320, 64330, 64315, 64318, 64320, 64330, 10140, 64212, 64230, 64240,
KONTRA	265	Emelinda Lindholm ELI075	ELI075	500 000	64230, 64240
KONTRA	266	Petra Hallin PHA041	PHA041	100 000	64230
KONTRA	267	Sofia Koivukorpi SKO012	SKO012	200 000	64230

KONTRA	268	Anna Norgren ANO085	ANO085	300 000	64211-64212, 64225, 64230, 64240
KONTRA	269	Christer Sundberg CSU023	CSU023	300 000	64111, 64230
KONTRA	26A	Fanny Oskarsson FOS004	FOS004	100 000	64212, 64225, 64240, 64212, 64225, 64240
KONTRA	26A	Fanny Oskarsson FOS004	FOS004	200 000	64230
KONTRA	26B	Kristoffer Hedin KHE045	KHE045	200 000	64230, 64445, 64711
KONTRA	26C	Monica Stål MST048	MST048	100 000	64212, 64225, 64230, 64212
KONTRA	26D	Sandra Lee SLE021	SLE021	100 000	64212
KONTRA	26D	Sandra Lee SLE021	SLE021	300 000	64225
KONTRA	26D	Sandra Lee SLE021	SLE021	1 000 000	10140, 64230
KONTRA	26E	Sandra Van Eijk SEI001	SEI001	100 000	64212
KONTRA	26E	Sandra Van Eijk SEI001	SEI001	400 000	64230
KONTRA	26F	Alexandra Sjövall ASJ036	ASJ036	100 000	64212, 64225, 64230, 64630, 64212, 64225, 64230, 64630
KONTRA	26G	Ann-Catrine Larsson ALA157	ALA157	200 000	64111, 64211-64212, 64225, 64230, 64240, 64315, 64318, 64320, 64425, 64435, 64445, 64450, 64520, 64520, 64630, 64640, 64650, 646711, 64711, 64720, 64730, 64740, 64820
KONTRA	26H	Beba Mehmedagic BME008	BME008	100 000	6411, 64211-64212, 64225, 64230, 64240, 64315, 64318, 64320, 64330, 64425, 64435, 64445, 64450, 64520, 64620, 64630, 64640, 64650, 64711, 64720, 64730, 64740, 64820
KONTRA	26I	Erik Trygg ETR004	ETR004	1 000 000	64212, 64225, 64230, 64240, 64630, 64212, 64225
KONTRA	26J	Johan Sjöström JSJ024	JSJ024	100 000	64225, 64230, 64630, 64225, 64230, 64630
KONTRA	26K	Örjan Albrektsson OAL001	OAL001	1 500 000	64111, 64315, 64318, 64320, 64330, 64425, 64435, 64445, 64450, 64520, 64620, 64630, 64640, 64650, 64711, 64720, 64730, 64740, 64820
KONTRA	26K	Örjan Albrektsson OAL001	OAL001	2 000 000	10140, 64211-64212, 64225, 64230, 64240
KONTRA	26L	Ahmed Alaeddine AAL105	AAL105	100 000	62408, 62413-62414, 64190, 64320
KONTRA	26M	Dino Keljalic DKE005	DKE005	300 000	61961, 62405-62406, 2408, 62411-62417, 62499, 64320
KONTRA	26M	Dino Keljalic DKE005	DKE005	500 000	64190
KONTRA	26N	Karin Wallin KWA027	KWA027	500 000	62405-62406, 62408, 62411-62417, 62499, 64111, 64190, 64211-64212, 64225, 64230, 64240, 64315, 64318, 64320, 64330, 64425, 64435, 64445, 64450, 64711, 64720, 64730, 64740, 64820, 61961
KONTRA	26O	Patrik Ståhl PST027	PST027	100 000	64320
KONTRA	26P	Simon Jäderberg SJA080	SJA080	100 000	10140, 62413, 62417, 64320, 64190
KONTRA	26Q	Linus Grabö LGR034	LGR034	100 000	10140, 64330
KONTRA	26R	Semhar Tomas STO009	STO009	1 000 000	10140, 64520, 64730, 64740
KONTRA	26S	Therese Brage TPE014	TPE014	300 000	64730, 64740
KONTRA	26T	Åsa Jansson AJA054	AJA054	100 000	64315, 64318, 64320, 64330
KONTRA	26U	Bayram Akkus BAK010	BAK010	0	Alla
KONTRA	26U	Bayram Akkus BAK010	BAK010	7 000 000	10140, 64111, 64211-64212, 64225, 64230, 64240, 64315, 64318, 64320, 64330, 64425, 64435, 64437, 64445, 64450, 64520, 64620, 64630, 64640, 64650, 64711-64712, 64720, 64730, 64740, 64820
KONTRA	26V	Isabell Karlsson IKA055	IKA055	100 000	61101-61102, 61202, 61302
KONTRA	26W	Jörgen Engström JEN005	JEN005	1 000 000	64315, 64318, 64320, 64330, 64315, 64318, 64320, 64330
KONTRA	26X	Karina Wikdahl KWI029	KWI029	6 000 000	64111, 64211-64212, 64225, 64230, 64225, 64230, 64240, 64315, 64318, 64320, 64330, 64425, 64450, 64520, 64620, 64630, 64640, 64650, 64711, 64720, 64730, 64740, 64820
KONTRA	26Y	Linda Ilbäcks LIL002	LIL002	300 000	64435
KONTRA	26Y	Linda Ilbäcks LIL002	LIL002	800 000	64711, 64720, 64730, 64740
KONTRA	26Z	Marcus Österdahl MOS027	MOS027	6 000 000	64111, 64211-64212, 64225, 64230, 64240, 64315, 64318, 64320, 64330, 64425, 64435, 64445, 64450, 64520, 64620, 64630, 64640, 64650, 64711, 64720, 64730, 64740, 64820
KONTRA	26Ä	Jan Carlsson JCA030	JCA030	200 000	63132
KONTRA	26Ä	Jan Carlsson JCA030	JCA030	300 000	62309, 64437, 64425, 64435, 64445, 64450, 10140

KONTRA	26Ä	Jan Carlsson JCA030	JCA030	5 000 000 000	61202, 62405-62406, 62408, 62411-62417, 62499, 64111, 64190, 64211-64212, 64225, 64230, 64240, 64315, 64318, 64320, 64330, 64425, 64435, 64445, 64520, 64620, 64630, 64640, 64650, 64711, 64720, 64730, 64740, 64820
KONTRA	26Ö	Beatrice Mod BMO006	BMO006	100 000	64315, 64318, 64320, 64330, 64315, 64318, 64320, 64330
KONTRA	270	Anette Westin Helmer AWE013	AWE013	100 000	64435, 64437, 64712
KONTRA	272	Andreas Ryding ARY009	ARY009	100 000	64315, 64318, 64320, 64330
KONTRA	273	Dalia Anwar DAN018	DAN018	100 000	64212
KONTRA	274	Erika Lindskog ELI036	ELI036	100 000	64315, 64318, 64320, 64330
KONTRA	275	Gunnel Adler GSU001	GSU001	100 000	65315, 64318, 64320, 64330
KONTRA	276	Janet Lindgren JLI019	JLI019	1 500 000	64212
KONTRA	277	Dan Höijer Stagnell DST014	DST014	50 000 000	62405-62406, 62408, 62411-62417, 62499, 64111, 64211-64212, 64225, 64230, 64240, 64315, 64318, 64320 64330, 64425, 64230, 64240, 64315, 64318, 64320, 64330, 64425, 64435, 64445, 64450, 64520, 64620, 64630, 64640, 64650, 64711, 64720, 64730, 64740, 64820, 10140, 61202, 64190, 64712
KONTRA	278	Ella Cedergren Truman ETR006	ETR006	100 000	64111, 64211-64212, 64225, 64230, 64240, 64315, 64318, 64320, 64330, 64425, 64435, 64445, 64450, 64520, 64620, 64630, 64640, 64650, 64711, 64720, 64730, 64740, 64820
KONTRA	279	Johan López-Karlsson JLO039	JLO039	100 000	64640
KONTRA	27A	Marie Fredriksson MFR068	MFR068	100 000	64212, 64620, 64640, 64720, 64212, 64620, 64640, 64720
KONTRA	27B	Mats Åhlgren MAH049	MAH049	100 000	64640, 64820
KONTRA	27C	Sofia Runestav SRU010	SRU010	100 000	64212, 64225, 64445, 64640, 64650, 64212
KONTRA	27D	Anita Thorsberg Ladinek ALA154	ALA154	300 000	62303, 62306-62323, 62399, 63132, 63134-63135, 63190
KONTRA	27E	Anna Elverskog AEL051	AEL051	0	61305, 62303, 62306-62313
KONTRA	2ÖU	Helena Luthman HLU027	HLU027	50 000 000	Alla
KONTRA	2XI	David Sörbye DSO008	DSO008	50 000 000	Alla
KONTRA	306	Ann-Sofie Windh AWI079	AWI079	300 000	Alla

ATTESTRÄTTER 2022-01-01

Nedanstående personer vid Regionservice, Avdelningen för leverantörsfakturor, har rätt att attestera för förvaltning **140, Regional utveckling**

Namn	Anv Id	Attest av makuleringar*	Kontrollattest och beslutsattest bokföringsorder vertyp EBMFK Kassa/Bank (bokföring plusgiro och moms samt skattekonto)	Kontrollattest och beslutsattest balansAE (källa LR och EB)	Kontrollattest och beslutsattest för hantering av 6% bidrag (EBMFE konto 3830 alla AE)
Boija Marika	MBO054	x	x	x	
Boman, Lena	LBO041	x		x	
Eriksson, Anna	AER163	x		x	
Eriksson, Mårten	MER161	x		x	
Finnberg Marita	MFI003	x	x	x	
Heiwall Jennie	JHE067	x	x	x	
Johansson, Petra	PJO033	x		x	
Kulin Thomas	TKU007	x	x	x	x
Kvelland, Anna-Lena	AKV012	x	x	x	x
Larsson Susanne	SLA024	x		x	
Lê Da	DLE010	x	x	x	
Lorenz Jenny	JLO035	x	x	x	
Nilsson Helen	HNI004	x	x	x	x
Mithander, Linda	LMI013	x	x	x	x
Persson, Lina	LPE105	x		x	
Skovlund Eva-Lena	ESK002	x	x	x	x
Sundfjäll Sara	SSU030	x	x	x	
Wedberg Anna	AJA048	x	x	x	
Avdelningschef					
Vestin Annie	AVE015	x	x	x	
AUS-stab					
Almgren Camilla	CAL027	x	x	x	

börjar anställning 17 jan 2022

* Avser makuleringar av leverantörsfaktura och ska föregås av anteckning på faktura/bifogat underlag som styrker makuleringen.

ATTESTRÄTTER 2022-01-01

Nedanstående personer vid Regionsservice, Avdelningen för kundfaktura, har rätt att attestera för förvaltning **140 Regional utveckling**

Namn	Anv Id	Attest av krediteringar* <5000	Rätt att attestera mellan balanskonton i MEA (KR/PG)	Kontrollattest och beslutsattest bokföringsorder vertyp EBMFK Kassa/Bank (bokföring plusgiro)	Rätt att attestera utanordningar avseende felaktiga inbetalningar	Rätt att attestera felaktigt registrerade poster i RD utifrån ett av förvaltningen attesterat underlag	Kontrollattest fakturor som avser privata vårdgivare (upp till 10 000 000)
Albertsson Linda	LT1005	x	x	x	x	x	
Alp Musa	MAL064	x	x	x	x	x	
Begic Sabina	SBE076	x	x	x	x	x	
Embrant Linda	LEM003	x	x			x	x
Gyllin Viktor	VG002	x	x	x	x	x	
Hadjar Wester Madeleine	MWE067	x	x	x	x	x	
Hermansson Ulrika	UHE006	x	x	x	x	x	
Johansson Gunilla	GJO030	x	x	x	x	x	
Johansson Johannes	JJO101	x	x	x	x	x	
Johansson Linda	LJO109	x	x	x	x	x	
Jäderqvist Annelie	AAN045	x	x			x	x
Larsson Hanna	HLA032	x	x	x	x	x	
Lilja Anette	AOI001	x	x			x	x
Olsson Jenny	JOL048	x	x			x	x
Strand Tina	TST027	x	x	x	x	x	
Tapper Elvira	YTA006	x	x	x	x	x	
Mikale Åman	MAM011	x	x	x	x	x	x
Avdelningschef							
Wirsén Björklund Malin	MBJ053	x	x		x	x	x
AUS-stab							
Almgren Camilla	CAL027	x	x		x	x	x

Föräldraledg t o m 31 augusti 2022

* Avser krediteringar av kundfaktura. Ska föregås av en blankett och ska i första hand attesteras av verksamhet.

Vi har kvar kundreskontran för fakturor 2020 och tidigare

7

Återrappportering av det regionala tillväxtarbetet enligt villkorsbeslut för 2021 20RS13328

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 20RS13328

Organ
Regional tillväxtnämnd

Återrapportering av det regionala tillväxtarbetet enligt villkorsbeslut för 2021

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att godkänna redovisningen av det regionala tillväxtarbetet enligt förslag samt

att paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Rapportering enligt villkorsbeslut för 2021.

Region Örebro län ansvarar för att årligen ge en sammanfattning av verksamheten inom regional tillväxt till regeringen.

Region Örebro län, som ansvarig för det regionala tillväxtarbetet, får årligen ett villkorsbeslut där regeringen anger vilka återrapporteringskrav som gäller. I villkorsbeslutet anges också om det finns några särskilda uppdrag till Region Örebro län.

Ärendet avser Region Örebro läns redovisning av det regionala tillväxtarbetet.

Bifall till redovisningen föreslås.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Beslutet får inga konsekvenser för perspektiven.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd den 10 februari 2022.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 20RS13328

Återrapportering av det regionala tillväxtarbetet enligt villkorsbeslutet för 2021.

Villkorsbeslut för 2021.

Petter Arneback
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till:

Regeringen/Näringsdepartementet (wordformat – ange diarienummer N2020/03076), n.registrator@regeringskansliet.se

Tillväxtverket (wordformat), tillvaxtverket@tillvaxtverket.se, Ä2021-7242

Återrapportering av det regionala tillväxtarbetet enligt villkorsbeslut för 2021

Återrapportering

2022-01-31

Innehåll

Återrapportering 1 – Regionalt utvecklingsarbete	4
1.1 Den regionala utvecklingsstrategin och aktuella utmaningar.....	4
1.2 Likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet	10
1.3 Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet 20	
1.4 Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet	31
1.5 Tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystemet	40
Återrapportering 2 – Fördelning av anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder	47
Återrapportering 3 – Samverkan med andra aktörer	53
3.1 Samverkan med länsstyrelsen.....	53
3.2 Samverkan med andra statliga myndigheter	55
3.3 Samverkan med kommuner.....	60
3.4 Samråd med organisationer	64
3.5 Samråd med näringsliv	67
Återrapportering 4 – Hållbarhet i det regionala utvecklingsarbetet	70
4.1 Jämställdhet.....	70
4.2 Integration.....	72
4.3 Miljö och klimat	74
Återrapportering 5 - Arbetet med att analysera, följa upp och utvärdera det regionala utvecklingsarbetet.....	77
6 Övriga medskick ni vill göra angående det regionala utvecklingsarbetet 2021.	83

Återrapportering 1 – Regionalt utvecklingsarbete

Syftet med resultatbeskrivningen är att ge en bild av vilka resultat som har uppnåtts baserat på de insatser som regionerna har varit delaktiga i utifrån sitt regionala utvecklingsansvar samt att skapa ett lärande inom det område som återrapporteringen gäller.

1.1 Den regionala utvecklingsstrategin och aktuella utmaningar

1.1.1 Den regionala utvecklingsstrategin

- Beskriv kortfattat hur arbetet med den regionala utvecklingsstrategin och samordningen av insatser för genomförandet av strategin har bedrivits under året.

I detta sammanhang, beskriv även kortfattat hur ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet integrerats i arbetet.

Ni erbjuds även att kortfattat redovisa hur arbetet har bidragit till Agenda 2030.

Observera! Information om uppföljning och utvärdering av den regionala utvecklingsstrategin behöver inte redovisas då den informationen inhämtas i återrapportering 5 – Arbetet med att analysera, följa upp och utvärdera det regionala utvecklingsarbetet.

Beskriv kortfattat hur olika territoriella perspektiv har beaktats i arbetet med den regionala utvecklingsstrategin. Med territoriella perspektiv avses hur insatser och prioriteringar tar hänsyn till varierande förutsättningar mellan till exempel landsbygder och städer av olika storlek och karaktär, men också olika funktionella samband över kommun-, läns-, och landsgränser.

Regionledningen har gett förvaltningen regional utveckling i uppdrag att göra en översyn av regional utvecklingsstrategi, RUS¹, under 2021 samt att involvera Partnerskapet för regional utveckling i arbetet. I dialog med partnerskapet för regional utveckling har regionledningen beslutat att inte göra en ny RUS utan att behålla strukturen i nuvarande RUS och att göra nödvändiga uppdateringar. Partnerskapet för regional utveckling har involverats i uppdateringen. Uppdateringen har utgått ifrån resultat från dialog med partnerskapet, om vad som bör uppdateras, vad som bör lämnas orört vid uppdateringen samt vilka händelser/trender/mål/strategier som bedöms påverka RUS och som skulle vara underlag. Uppdateringen har varit en process under 2021 med ett 40-tal medarbetare involverade från Region Örebro län. Resultatet har utgjort underlag för textuppdateringarna inför och efter remissen. Remissversionen av strategin har sänts på politisk remiss under juni till september 2021 till organisationerna i partnerskapet för regional utveckling, LRF samt

¹ Örebro läns utvecklingsstrategi 2018-2030, Tillväxt och hållbar utveckling i Örebro län, nedan kallad RUS, antogs av regionfullmäktige 6 mars 2018.

arbetsmarknadens parter. Totalt 44 organisationer har inkommit med remissvar. Inkomna synpunkter har beaktats och justeringar av strategin har gjorts och redovisats för regional utvecklingsförvaltnings tre nämnder, partnerskapet för regional utveckling och för Regionala samverkansrådet vilka har ställt sig positiva till uppdateringarna. Övergripande handlar uppdateringarna om ett antal förändrade förutsättningar och trender kopplat till utvecklingen i Örebro län. Till exempel; att skillnader i samhället blir större, både mellan olika grupper och mellan geografiska områden, att arbetsmarknaden har förändrats och lokalisering spelar mindre roll på grund av ökat distansarbete. Behovet av snabb omställning lyfts tydligare, utifrån flera perspektiv. Ett ökat fokus på digitalisering och landsbygders betydelse beskrivs. Tillagt är även skrivningar om trygghetsfrågor, förstärkt krisberedskap och totalförsvaret. Det genomsyrande perspektivet integration är ändrat till inkludering. Beslut om en uppdaterad RUS tas i början av 2022.

Samverkan mellan flera aktörer är en förutsättning för genomförandet av RUS därför har Örebro län ett regionalt samverkansråd på politisk nivå för den övergripande samordningen av RUS. I samverkansrådet ingår totalt 33 ledamöter med representanter från länets 12 kommuner och Region Örebro län. Det finns även ett partnerskap för regional utveckling på tjänstepersonnivå. I partnerskapet ingår, förutom Region Örebro län, länets tolv kommuner, Örebro universitet, Handelskammaren Mälardalen, SISU Örebro, Länsstyrelsen i Örebro län samt Örebro läns bildningsförbund.

Utöver uppdateringen av RUS har två fredagsakademier och två dialogmöten om samhällsutmaningar kopplade till RUS genomförts under året. Många av aktiviteterna i partnerskapet, till exempel Lokadagarna, har digitaliserats med anledning av coronapandemin.

För att konkretisera genomförandet av RUS tas handlingsplaner fram inom olika områden. Under året har följande handlingsplaner tagits fram:

- Digitaliseringsstrategi 2021-2026
- Kulturplan 2020-2023 – reviderad 2021
- Biblioteksplan för Region Örebro län 2020-2023, reviderad 2021
- Handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi 2022-2025
- Örebro läns energi- och klimatprogram 2021-2025
- Innovationer och förädlad skogsråvara i världsklass – regional handlingsplan

RUS-arbetet bidrar till de globala hållbarhetsmålen, Agenda 2030. De tre övergripande målen i vår regionala utvecklingsstrategi bidrar inom de tre dimensionerna av hållbar utveckling. Genom att hela tiden sträva efter stark konkurrenskraft, hög och jämlik livskvalitet och god resurseffektivitet i genomförandet styr vi mot en hållbar utveckling – ekonomiskt, socialt och ekologiskt.

All den information som vi samlar in och sammanställer i uppföljning ger oss en möjlighet att lära oss mer om länets utmaningar och utveckling. Det ger oss förutsättningar att tillsammans navigera vidare och fatta beslut om inriktning och prioriteringar. I RUS-uppföljningen 2021 identifierades tre områden att kraftsamla kring och integrera i genomförandet, som innefattar en kombination av utmaningarna beskrivna i RUS och en kombination av inriktningar i de prioriterade områdena:

- **Ökad inkludering** - Hur kan en mer jämlik utbildningsnivå skapas i länet och öka delaktigheten i samhället för en socialt hållbar utveckling?
- **Stärka barn och ungas förutsättningar att möta sin framtid** - Hur kan Region Örebro län bidra till att fler fullföljer och avslutar sin grundläggande utbildning i hela länet? Att måluppfyllelsen i grund- och gymnasieskolan ökar? Att fler klarar gymnasiet samt att skillnader mellan olika grupper minskar?
- **Omställning till ett långsiktigt hållbart näringsliv och en cirkulär ekonomi** – Hur kan en långsiktig och hållbar omställning av Örebro län skapas för att nå målet om att Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsland? Hur kan en utveckling av näringslivet som är långsiktig och hållbar främjas?

Ökad inkludering

Bakgrundsbeskrivning

Länets invånare har högre utbildningsnivå, inkomstnivå och sysselsättningsgrad än tidigare och den allmänna hälsan är god. Samtidigt ser vi en trend i samhället som innebär att skillnaderna mellan olika grupper och kommuner (inom och mellan) ökar. Personer med sämre livsvillkor – det vill säga de som har lägre utbildningsnivå, sämre ekonomi och de som saknar arbete – mår sämre och har sämre förutsättningar än personer med bättre livsvillkor. Det finns en ökad upplevd otrygghet i samhället. Coronapandemin har lett till att de som redan lever under utsatta förhållanden har fått det svårare och skillnader i livsvillkor och levnadsförhållanden riskerar att öka ojämlikheterna i hälsa även på lång sikt.

Resultat vi har uppnått i det regionala utvecklingsarbetet

Den samlade bilden är att trenden mot ökade skillnader mellan olika grupper och geografiskt är stark, trots att vi har gjort flera förflyttningar genom vårt regionala utvecklingsarbete. Samtliga resultat som står under Stärka barn och ungas förutsättningar att möta sin framtid gäller även för Ökad inkludering.

Coronapandemins effekter har slagit ojämlikt inom befolkningen och lett till insikter om att vi behöver behandla olika grupper olika för att nå jämlikhet. Nya statliga medel för att arbeta med nära vård, hälsa och psykisk hälsa har kunnat användas i samverkansarbetet. Samverkan mellan kommun, civila aktörer och hälso- och sjukvården har fått ett ökat fokus, där frågan om särskilda insatser för sårbara grupper prioriteras i högre grad än förut. Effekterna av detta arbete kan ses mer långsiktigt.

Fler yrkesvuxutbildningar utifrån det regionala arbetslivets behov har utvecklats. Information är framtagen så att fler ska kunna göra normbrytande utbildningsval och marknadsföring samordnas regionalt. Det är generellt fler vuxna utrikesfödda som har behov av utbildning på gymnasial nivå, men även andra grupper har behov av yrkesutbildning eller yrkesväxling. Effekter på medellångsikt innebär att arbetsgivare kan rekrytera fler med rätt kompetens. Det som främst bidragit till förflyttningen är statliga medel och förändrade stadsstödsbidragsregler, samt regional samverkan.

Vi ser ökad samverkan mellan skola och arbetsliv som långsiktigt förväntas leda till fler medvetna val och att fler fullföljer sin utbildning. Det som främst bidragit till förflyttningen är det ÖMS-gemensamma (ÖMS, Östra Mellansverige) projektet #vägled som bidrar till att skapa och stimulera hållbara och mer strukturerade former för vägledning för studie- och yrkesval (SYV). Dessutom bidrar regionala SYV-nätverk för grundskola och gymnasieskola och två regionala program/branschråd som har skapats under hösten.

Kulturaktörer och civilsamhället har inte kunnat genomföra utåtriktad verksamhet under coronapandemin. Samtidigt har pandemin lett till att civilsamhället har fått en stark roll i hanteringen av krisen. Kulturen i länet har utvecklats och nått nya målgrupper genom kultur utomhus, fler besökare i kulturmiljöer och digital verksamhet. Studieförbunden har nått nya målgrupper genom digital utveckling. Folkbiblioteken har stärkt sin roll. Samverkan mellan olika aktörer i länet och nationellt har ökat genom krisen.

Utmaningar

En försämrad folkhälsa påverkar hela vårt uppdrag. Länets aktörer behöver jobba mer tillsammans över samhällsområden för att skillnader mellan grupper inte ska bli ännu större. Vi behöver använda relevanta nätverk och mötesplatser. Socioekonomiska strukturer är svåra att bryta. Vi behöver förhålla oss till skillnader i förutsättningar för olika grupper och territoriellt för att kunna nå ökad jämlikhet och jämställdhet.

Stärka barn och ungas förutsättningar att möta sin framtid

Bakgrundsbeskrivning

Örebro län har länge haft en låg måluppfyllelse i grund- och gymnasieskolan i nationella jämförelser och färre ungdomar än i riket når behörighet till gymnasieskolan. Vid sidan av undervisning i skolan har fritid, uppväxtvillkor, segregation och föräldrars situation stor betydelse för utveckling av kunskaper och kompetenser. Psykisk hälsa är en viktig faktor för möjligheten att klara av skolan. Flickor uppgår i lägre grad än pojkar att de mår bra.

Resultat vi har uppnått i det regionala utvecklingsarbetet

Det finns trender i samhället som försämrar barn och ungas möjligheter att möta sin framtid – försämrad folkhälsa som stärkts under pandemin, ökade skillnader i hälsa och livsvillkor, den upplevda ökade otryggheten i samhället samt klimatomställningen som går för långsamt. Vi har ändå gjort förflyttningar genom vårt regionala utvecklingsarbete. Samtliga resultat som står under Ökad inkludering gäller även för denna kraftsamling.

Liv & hälsa ung 2021 – ett år in i pandemin, visar att pandemin inneburit försämringar för barn och ungas allmänna hälsotillstånd, tandhälsa och psykiska välbefinnande. Fysisk aktivitet och matvanor har försämrats, likaså tillit till andra (flickor), utsatthet av vuxen i sin närhet, deltagande i föreningsaktivitet samt framtidstro för sin personliga del. Nya statliga medel för att arbeta med barns psykiska hälsa har kunnat användas i samverkansarbetet, vilket har satt fokus på att stärka barn och ungas förutsättningar att möta sin framtid.

Vi ser en ökad samverkan i länet för att ge barn och unga rätt förutsättningar att möta sin framtid, med det långsiktiga målet om ökad måloppfyllelse i skolan. Region Örebro län samordnar och utvecklar relevanta nätverk och aktörerna prioriterar samverkan. Flera projekt har bidragit till förflyttningen och de båda gymnasienätverken Gysam och Gysär kompletteras med de fristående skolorna, vilket gynnar ungdomar i hela länet.

Koldioxidutsläppen har minskat i länet, men långt ifrån tillräckligt för att nå målen. En omställning måste ske i samhället, vilket är avgörande för barn och ungas framtid.

Utmaningar

Vi behöver jobba ännu mer tillsammans över samhällsområden för att barn och unga ska få en god folkhälsa och kunna bidra till vårt hållbara näringsliv och samhälle framöver. Vi behöver öka delaktigheten och utgå från barnets perspektiv när vi genomför insatser i det regionala utvecklingsarbetet.

Omställning till ett långsiktigt hållbart näringsliv och en cirkulär ekonomi

Bakgrundsbeskrivning

En av länets – och hela världens – största utmaningar är klimatutmaningen som kräver en stor omställning i samhället. Den innebär att behöver minska våra utsläpp, bli mer energieffektiva och det behövs satsning på cirkulära affärsmodeller, teknikutveckling och hållbara innovationer. Denna omställning ställer nya krav på länets kompetensförsörjning.

Resultat vi har uppnått i det regionala utvecklingsarbetet

Vi har gjort förflyttningar genom vårt regionala utvecklingsarbete för ett mer hållbart näringsliv. Trots det går klimatomställningen för långsamt och vi behöver fortsätta arbeta för en omställning av näringslivet för att skapa konkurrenskraft.

Etableringen av Wa3rm - Sveriges grönaste industriprojekt – skapar över 200 nya gröna jobb och Sveriges största växthusbaserade tomatodling. De cirkulära lösningarna kan locka till sig fler etableringar och öka utvecklingsmöjligheterna för länet. Det som främst bidragit till etableringen är långsiktigt strategiskt arbete med tydliga innovationsstrategiska prioriteringar i Business Region Örebro (BRO) med en god samverkan mellan kommuner, BRO, företag och myndigheter för att marknadsföra Örebroregionen som ett attraktivt investeringsalternativ.

Energieffektivisering hos företag sker i allt större grad. Investeringstakten av solceller i små och medelstora företag har ökat. Skogens betydelse i energi- och klimatfrågor har belysts. Koldioxidutsläppen har minskat i länet, men långt ifrån tillräckligt för att nå målen. Vi har visat på nya framtidslösningar för ökad takt i klimatomställningen. Vi har genomfört insatser för att öka det hållbara resandet i länet och deltagit i framtagande av gemensamma krav för upphandling, bland annat för hållbara transporter och energikartläggning. Vi har arbetat med visualisering av tekniska och beteendemässiga lösningar för energieffektivisering. Påverkansarbete genom bland annat fastighetsnätverket och politiska inspel har lett till lagändring för energidelning mellan fastigheter.

Inom kollektivtrafiken har åtgärder genomförts för en snabbare busstrafik i Örebro stad, utökat reseutbud för tågtrafiken i Mälardalen och fortsatt arbete med hållbara bränslen.

Det har varit ökat fokus på utbyggnad av digital infrastruktur och dialog och prioritering enligt den nya stödformen. Det som främst bidragit till förflyttningen är arbetet i Läns-IT-gruppen för prioriterade byggnader, samt en ökad dialog mellan det offentliga och privata om digital infrastruktur.

Ett industriellt utvecklingscentrum har initierats i länet, tack vare ett starkt industriellt utvecklingsarbete. Det möjliggör en tydligare rollfördelning mellan innovationssystemets aktörer och bidrar till en effektivare leverans mot företagen. Det som främst bidragit till förflyttningen är analyser som visat på ett glapp i främjandeinsatser från spets till bredd. Samtidigt skapades en gemensam och ökad förståelse och kunskap kring industrins betydelse för den regionala ekonomin samt industrins förutsättningar för hållbar utveckling.

Fortsatt mobilisering runt AI (artificiell intelligens) bidrar till ökad omställningstakt och till datadriven samhällsutveckling. Det som främst bidragit till förflyttningen är långsiktigt strategiskt arbete i det regionala innovationssystemet med tydliga innovationsstrategiska prioriteringar.

Långsiktigt strategiskt arbete med att främja det unga entreprenörskapet har lett till att entreprenörskapet hos barn och unga är starkt. Vi har stärkt finansieringen av Ung

företagsamhet (UF), som premierar hållbarhet och som haft rekordmånga elever. ENSA-projektet möjliggjorde spridning av konceptet Ung Drive från en till sju kommuner.

Utmaningar

Omställningen till ett långsiktigt hållbart näringsliv och en mer cirkulär ekonomi måste gå fortare. Det finns mer att göra inom industrin, inom transportområdet och inom upphandling. En utmaning som vuxit sig allt starkare är länets kraftförsörjning i och med den ökande elektrifieringen. Vi behöver fokusera mer på vilka kompetenser som kommer att vara viktig i framtiden och anpassa insatser efter det.

Även den sociala dimensionen behöver vägas in – t.ex. hur ser barn och unga sin framtid i Örebro's hållbara näringsliv och hur kan personer som lever i utanförskap vara med och bidra? Hur stimulerar vi nya former av företagande? Hur använder vi vårt främjandesystem till att stötta teknikutveckling, digitalisering och innovationer för att skapa en hållbar omställning?

1.1.2 Utmaningar

- Beskriv kortfattat vilka utmaningar som har varit särskilt aktuella under året vad gäller ert regionala utvecklingsansvar och genomförandet av det regionala utvecklingsarbetet. Hur har dessa utmaningar hanterats?

Se text ovan

1.2 Likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet

1.2.1 Likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd

Observera att kommersiell service redovisas separat under 1.2.2.

- Ange vilka prioriteringar inom det strategiska området likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd som ni har arbetat med under året.

Hög livskvalitet med goda och attraktiva livsmiljöer: Ja ☒ Nej ☐

God samhällsplanering: Ja ☒ Nej ☐

God tillgång till kommersiell och offentlig service: Ja ☒ Nej ☐

- Beskriv kortfattat hur arbetet med likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd har genomförts under året. Beskriv även eventuella utmaningar i genomförandet.

I detta sammanhang, beskriv även kortfattat hur ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet integrerats i arbetet.

Ni erbjuds även att kortfattat redovisa hur arbetet har bidragit till Agenda 2030.

Besöksnäring

Under året har insatser gjorts för att stärka kompetensförsörjningen inom besöksnäringen. Detta har dels skett genom Besökskraft och Yrkestraineer via Handelskammaren där man implementerar validering och trainee på arbetsplatserna samt kompetensutveckling hos medarbetarna. Det stärker även dialogen och samverkan mellan näringsliv och utbildningsaktörerna. Handelskammaren har efter behov planerat en konferens kring kompetensförsörjning som äger rum i början av 2022.

Förflyttning av frågan har även skett i aktörsnätverket för besöksnäringen. Inom förvaltningen Regional utveckling har kontinuerlig dialog skett med länets utbildningsaktörer som Virginska Gymnasiet och Restaurang och hotellhögskolan vid campus Grythyttan (RHS) som är viktiga i samverkan för framtiden kompetensutveckling. Vi har tillsammans belyst de brister som finns men även stärkt sammanhanget till att fler företag anmält intresse att ta emot praktikanter/LIA (Lärande i arbete och är kopplat till Yrkehögskolan).

Projektanställd Företagskoordinator för länets besöksnäringföretag samt en databaserad klusteranalys tillsammans med länets kommuner har gett en starkare samordning av både länets besöksnäringföretag och insatser. Genom klusteranalysen har vi fått en tydligare gemensam bild av besöksnäringens värde och betydelse i form av datamätning och indexmognad. Utifrån denna gemensamma behovsbild utgår vi från vilka insatser och aktiviteter vi genomför och hänvisar till. Företagskoordinatorn arrangerar nätverk och kunskapsseminarium, studieresor och stöttar i företagets utvecklingsarbete inom hållbar turism och digitalisering där de erbjuds att delta i ett produktprogram. Fler företag har börjat samverka utifrån att erbjuda våra besökare attraktiva upplevelser och besöksanledningar.

Regionens ledsystem för vandring och cykel, Bergslagsleden och Bergslagen Cycling, har uppdaterat den fysiska skyltningen vid respektive startplats och lanserat nya webbkartor. De nya startskyltarna har fått förbättrade kartor, mer lättbegriplig information om ledsträckningarna och QR-koder samt taggar för att besökarna lätt ska hitta den digitala informationen om lederna. Ledbeskrivningarna som tidigare enbart har funnits på papper och PDF har digitaliserats för ökad tillgänglighet och sökbarhet. Nya digitala funktioner har införts för att besökarna enkelt ska få information om service längs lederna och kunna felanmäla problem till respektive ledhuvudman.

Civilsamhälle och kultur

Region Örebro län har aktivt deltagit i flera webinarier som EU-kommissionen och OECD (Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling) har genomfört. Stödåtgärder och insatser som civilsamhälle och social ekonomi har vidtagits i länet har bland annat beskrivits och diskuterats. Vi har vidare deltagit i ett OECD-finansierat projekt (SILK) tillsammans med flera andra länder utom och inom EU. Ett internationellt erfarenhetsutbyte kring social

ekonomi har ägt rum. Projektet RaiSE har beviljats fortsättning ytterligare ett år för att skapa en digital plattform för sociala företag. Plattformen beräknas vara klar och lanseras 2022. Region Örebro län har påbörjat ett utvecklingsarbete för att området som helhet ska bli mer aktivt i EU-sammanhang. En ansökan om Cultural planning, tillsammans med kommuner i länet tas fram.

Kulturaktörer och civilsamhälle har på grund av pandemin inte kunnat genomföra utåtriktad verksamhet, vilket har minskat möjligheten att ta del av kultur såväl och delta i föreningsliv och folkbildning. Upplevelser och evenemang utomhus, digitalt samt i naturen och i kulturmiljöer i det egna länet har ökat stort. Den digitala utvecklingen har skapat en stark utveckling inom kulturområdet i länet och en ny efterfrågan. Utvecklingen förutsätts fortsätta inom både kultur och civilsamhället efter pandemin.

Föreningslivet har förlorat medlemmar. Professionella kulturskapare utan offentlig finansiering har haft svårt att försörja sig. Samtidigt har pandemin lett till att civilsamhället har fått en stark roll i hanteringen av krisen samt att kulturen i länet har utvecklats på nya sätt bland annat kultur utomhus, mer besökare i kulturmiljöer och digital verksamhet. Statliga, regionala och kommunala offentliga bidrag som har fördelats under pandemin har varit viktiga stöd både för kultur och civilsamhälle. Dialogen mellan olika parter har utvecklats vilket skapar bättre utveckling på sikt. Insikt om folkbibliotekens samhällsviktiga funktion har också utvecklats.

Den evidensbaserade metoden Dans för hälsa till unga kvinnor med psykisk ohälsa har implementerats i flera av länets kommuner. Stärka unga kvinnors psykiska hälsa utifrån att det är en grupp som uppvisar ohälsa i regionala undersökningar.

Samhällsplanering

Skapandet av Forum för samverkan kring fysisk planering med regional bäring har bidragit till en gemensam höjd kunskap och en stärkt referensram för fysisk planering. Detta har skett genom omvärldsanalys och kommunernas och Region Örebro läns positiva inställning till ett informellt kunskapsutbyte. Det är personer som arbetar med och eller ansvarar för fysisk planering på kommunerna plus motsvarande på Länsstyrelsen som deltar i detta forum.

Strukturkartorna i den regionala utvecklingsstrategin har utgett en stödjepunkt i Region Örebro läns remissyttranden berörande fysisk planering och trafikpliktsbeslut inom allmänna kollektivtrafiken. RUS:en har väl speglat långsiktiga planeringsförutsättningar tack vare sin solida analys vilket har gjort att den har kunnat utgöra ett underlag under flera år.

Nya företeelser och förändringar kopplade till pandemin har fått oss att förändra vårt arbetssätt i syfte att förstå effekten och potentialen av en förändrad bostads- och

arbetsmarknad. Insikt om hur den övergripande branschstrukturen ser ut i Örebro län och hur ökat distansarbete kan stärka länets ekonomiska hållbarhet. Insikter utifrån arbets- och pendlingsförhållanden under pandemin. Omvärldsstudie av transporternas klimatpåverkan, nya rekryteringsmönster på arbetsmarknaden, ojämlikheten mellan könen på arbetsmarknaden.

Välfärd och folkhälsa

Under året har en förstudie kring barnfattigdom tagits fram, ett underlag för gemensam satsning i länet. En delrapport som bland annat innehåller kartläggning av förekomst på DESO² nivå i länet har tagits fram. Den visar stora skillnader mellan länets kommuner men också mellan olika områden inom kommunerna. Delrapporten innehåller också en kartläggning av pågående verksamhet av många olika aktörer för att motverka barnfattigdom. Det resulterar i ökad medvetenhet om situationen och ett underlag för framtida samverkan inom regionen.

Projektet CROSS, Civila samhället och regionens offentliga aktörer i samverkan kring samhällsutmaningar, handlar om att utforska en modell som kan användas för samverkan mellan offentlig verksamhet och civila samhället. Sex lokala projekt har formats i länet där modeller kring samverkan runt välfärdsgap prövas. Sex kommuner med tillhörande vårdcentraler ingår i projektet – Karlskoga, Askersund, Kumla, Nora, Hällefors och Ljusnarsberg. Lokala projekt med lokala styrgrupper och gemensamt lärande har formats.

Cherries (projekt inom Horizon). Målet med projektet är ökad innovationskraft, god och jämlik hälso- och sjukvård, god och jämlik folkhälsa och ökad grad av delaktighet och inflytande. Behovsinventeringen ligger till grund för innovationsarbete i form av pilotprojekt under 2021. Ett pilotprojekt bedrivs inom ramen för CHERRIES. Det är Laxå kommun som driver projektet tillsammans med en rad samarbetsparter, bland annat Regionen via vårdcentralen, Sydnärkes folkhälsoteam, RF-SISU och en rad andra civilsamhällesorganisationer. Projektet syftar till att hitta metoder för att utveckla uppsökande verksamhet riktad till ofrivilligt ensamstående äldre personer. Projektet ska även utveckla och erbjuda en rad aktiviteter av olika slag för att minska den ofrivilliga ensamheten bland äldre.

Region Örebro län är samordnare för det svenska AER nätverket (Assembly of European Regions, AER) och har även en ordinarie plats i AER politiska byrå. Inom ramen för AER är Region Örebro Län task force leader inom livsmedel och task force leader inom demokrati. Båda dessa områden är viktiga utifrån territoriella perspektiv lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.

² DeSO är en rikstäckande indelning som följer läns- och kommungränserna och som delar in Sverige i 5 984 områden

- *Beskriv kortfattat hur arbetet med likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd har bidragit till att möta samhällsutmaningarna och ta till vara möjligheterna med demografiska förändringar, globalisering, miljöproblem och klimatförändringar, socioekonomi och sammanhållning samt teknisk utveckling.*

Pandemin har haft en negativ påverkan på det önskvärda läget god, jämlik och jämställd folkhälsa. Hela samhället har påverkats av pandemin, men vissa grupper har drabbats hårdare än andra. De som redan lever under utsatta förhållanden har fått det svårare, och skillnader i påverkan på livsvillkor och levnadsförhållanden riskerar att öka ojämlikheterna i hälsa även på lång sikt. En av pandemins effekter är att vårdskulden har ökat vilket slår särskilt hårt mot sårbara grupper i länet. Samtidigt har pandemin också gjort att fokus har riktats mot dessa grupper och pengar skjutits till från statligt håll. Det har bland annat skett en ökad prioritering kring psykisk hälsa, särskilt barns psykiska hälsa där det kommit igång ett antal olika samverkansarbeten. Generellt så kan vi också se att synen på samverkansarbetet med kommun, civila aktörer, hälso-och sjukvård etc. har fått ett ökat fokus från alla parter där frågan prioriteras gentemot särskilda insatser för sårbara grupper i större grad än förut.

Initialt och under pandemins första faser var samhällets beredskap dålig och pandemins effekter har slagit ojämnt inom befolkningen. Efterhand har kunskap om samhällets mest sårbara grupper vuxit fram, frågorna prioriterats i högre grad från kommunal, regional och statligt håll. Insikter kring att vi behöver behandla olika grupper olika för att nå dit vi vill är också något som är sprunget ur denna insikt. Det har också kommit statliga medel för att arbeta med nära vård, hälsa och psykisk hälsa vilket gjort att det funnit ekonomiska medel som kunnat användas i samverkansarbetet med andra aktörer.

Det är en upplevd otrygghet i samhället. Många faktorer har påverkat till exempel inkomstklyftor, ökad fattigdom, områden med stor arbetslöshet, dålig målluppfyllelse i skolan, ojämnt fördelad folkhälsa, kriminalitet bland unga, medias rapportering, digitala klyftor och oförmåga att använda sig av källkritik. Civilsamhälle och kultur arbetar förebyggande men här krävs också andra insatser och åtgärder av andra slags aktörer och sektorsövergripande samverkan. Om vi ser till förebyggande insatser så ges årligen stöd till föreningar som arbetar med utanförskap och till sociala innovationer. En mycket viktig aktör är också folkbildningen. Kulturens fokus på en väl fungerande kulturell infrastruktur i alla delar av länet och i alla slags områden är också en del i det förebyggande arbetet.

Samhällssamtalet har arrangerats i webinarieform genom Partnerskapet för sociala innovationer där samhällsutmaningar identifieras och ventileras. Webinarierna har samlat aktörer från civilsamhälle och offentlig verksamhet för att diskutera bland annat hur bygger vi ökad tillit i välfärden. Effekten av samtalen är att olika aktörer möts och diskuterat, i sin förlängning kan det bli möjligt med gemensamma projekt. Ett projekt som har blivit beviljat av Vinnova under året handlar om digital inkludering av hemlösa.

Medel för att stärka pojkars möjlighet till kulturutövande på fritiden har gjort det möjligt för flera aktörer i länet att komma igång med projekt som har fokus på socioekonomiskt svaga områden och pojkars kulturutövande.

Inom projektet Hälsa på! utvecklas kommunernas arbete med kultur i äldreomsorgen för ytterligare utveckling inom området.

Bokstart genomförs i samverkan med folkbiblioteken, BVC och logopedin och vänder sig till familjer med barn i åldern 0-3 år med syftet att uppmuntra föräldrar och andra vuxna att läsa för barn. Det är ett viktigt arbete för alla barns möjlighet till språkutveckling, vilket i sin tur ökar möjligheten att vara en del av samhället.

Regional biblioteksutveckling har stöttat utvecklingen av ett nytt gemensamt bibliotekssystem för folkbibliotek i länet, med syfte underlätta åtkomsten av biblioteksmedier för länets invånare.

- *Beskriv kortfattat hur olika territoriella perspektiv har beaktats i arbetet med likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd. Med territoriella perspektiv avses hur insatser och prioriteringar tar hänsyn till varierande förutsättningar mellan till exempel landsbygder och städer av olika storlek och karaktär, men också olika funktionella samband över kommun-, läns- och landsgränser.*

Region Örebro län stödjer föreningslivet och folkbildningen genom årligt stöd till regionala organisationer och studieförbund. Stöd för sociala innovationer kan också sökas av civilsamhällets organisationer för att arbeta innovativt och lokalt på olika platser i länet. Genom kultursamverkansmodellen är Region Örebro län en viktig aktör för att skapa en väl fungerande kulturell infrastruktur i hela länet. Region Örebro län är med och stärker det kommunala arbetet med kulturskolsamverkan så att till exempel barn i alla delar av länets ska kunna ta del av ett varierat utbud.

Flera satsningar har också genomförts för att stärka länets kulturella infrastruktur/kulturutbud och de KKN-företag/kulturskapare (KKN, kulturella och kreativa näringar) som har sin verksamhet i olika delar av länet och därigenom bidra till tillväxt och likvärdiga möjligheter till välfärd genom ett levande kulturliv. Det handlar till exempel om kompetensutveckling och stöd till fortbildning inom flera kulturområden för att stärka kulturskapares möjligheter att verka och leva i länet. Regelbundna möten genomförs i NÄRK (Nätverket för regional kulturverksamhet) för att diskutera gemensamma frågor för fortsatt utveckling av länets kulturella infrastruktur inom de konstområden som Region Örebro län ansvarar för. En GIS-kartläggning har också genomförts av länets kulturella infrastruktur och dess olika delar, som på sikt kan fungera som underlag för att bedöma var framtida satsningar behövs inom olika delar av kulturområdet för att olika kulturformer ska finnas för hela länet.

Under 2021 har samhällsbyggnadsnämnden beslutat om att införa närtrafik. Det innebär att där det är gles eller ingen alls linjelagd kollektivtrafik så går det att bli hämtad på en angiven adress och körd till en närtrafikhållplats. En närtrafikhållplats har tillgång till tätare linjelagd kollektivtrafik och ligger oftast i anslutning till andra samhällsfunktioner eller kommersiell service.

- Ge exempel på insatser som har genomförts under året. Insatserna kan vara helt eller delvis finansierade med anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder men även insatser med egna medel/annan finansiering kan redovisas. Ange 5 – max 10 insatser och fyll i tabellen nedan.

Namn på insats och kort beskrivning	Mål <i>Ange vilket eller vilka mål, fastställda i den regionala utvecklingsstrategin, det regionala strukturfondsprogrammet respektive de territoriella samarbetsprogrammen (Interreg), som insatsen ska bidra till.</i> <i>Ni erbjuds att ange vilket eller vilka av de globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030 som insatsen ska bidra till.</i>	Resultat i form av prestationer <i>Beskriv resultat av insatsen eller förväntade resultat.</i> <i>Med prestationer avses antal och omfattning av genomförda aktiviteter. Till exempel antal deltagande organisationer eller antal framtagna kunskapsunderlag.</i>	Resultat i form av effekter på kort, medellång och lång sikt <i>Beskriv resultat av insatsen eller förväntade resultat.</i> <i>Ange om resultatbeskrivningen baseras på en uppföljning, utvärdering eller egen bedömning. Ange även om det är faktiska eller förväntade resultat.</i> <i>Med effekter på kort sikt avses förändrad förmåga hos målgruppen. Till exempel ny/ökad kunskap.</i> <i>Med effekter på medellång sikt avses förändrat beteende hos målgrupper. Till exempel tillämpning av ny kunskap eller nya varor/tjänster.</i> <i>Om möjligt, beskriv även effekter på lång sikt. Med effekter på lång sikt avses effekter av förändrat beteende hos målgruppen eller på samhällsnivå. Till exempel ökad konkurrenskraft eller bättre hälsa.</i>
Regional testbädd Projektets syfte är att utveckla en regional testbädd som ska vara en samverkansplattform mellan kommuner, forskning och näringsliv. Kommunerna är i behov av att på ett innovativt och kvalitativt sätt digitalisera sina verksamheter för att möta den demografiska utmaningen för att invånare oavsett funktionsvariation och	RUS – Hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård Bidrar till att nå målet om Ökad innovationskraft	Delmål 1 Formalisera en struktur och organisation för testbädden Delmål 2 Design och utveckling av testbäddsmodell för välfärdsteknik Delmål 3 Genomförande av tester i testbäddens testmiljöer där kommunala verksamheter, invånare, forskare och näringslivsaktörer samskapar kring välfärdsteknik	Övergripande mål Testbädden är en samverkansplattform där mötet mellan forskning, näringsliv, kommuner och andra utförare av välfärdstjänster driver en innovativ utveckling som främjar att människor oavsett funktionsvariation och ålder kan leva självständiga, aktiva och trygga liv i tillgängliga boendemiljöer. Projektmål

ålder ska kunna leva självständiga och trygga liv i tillgängliga boendemiljöer med stöd av välfärdstekniktjänster.		Genomföra strukturerade behovsinventeringar i samtliga medverkande kommuner Genomföra minst 1 testprojekt per kommun, från test till implementering Delmål 4 Sprida erfarenheter av tester samt tydliggöra för företag och innovationer vilka behov av välfärdsteknik som finns	En upparbetad testbädd med en stöd- och samverkansstruktur som ökar länets kommuner och andra utförares förmåga att i samverkan med forskning och näringsliv testa välfärdsteknik och nya arbetssätt som alternativ till andra insatser. Testbädden bidrar också till en ökad kunskap kring e-hälsa och välfärdstjänster utifrån aspekterna juridik, inköp och avtal, lönsamhet, etik, struktur för införande och utvärdering.
--	--	---	--

1.2.2 Kommersiell service

- Beskriv kortfattat hur arbetet med att främja tillgänglighet till kommersiell service i serviceglesa områden har genomförts under året. Beskriv även eventuella utmaningar i genomförandet.

I detta sammanhang, beskriv även kortfattat hur ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet integrerats i arbetet.

Ni erbjuds även att kortfattat redovisa hur arbetet har bidragit till Agenda 2030.

I början på 2021 så antogs det Regionala Serviceprogrammet för Örebro län. De prioriterade områdena i Örebro län är dagligvaruförsörjning, drivmedelsanläggningar, grundläggande betaltjänster och servicepunkter. Regionen har ett nära samarbete kring kommersiell service med främst länsstyrelsen, men även Coompanion och i vissa fall ALMI. Under 2021 har länsstyrelsen fått mer medel till kommersiell service inom landsbygdsprogrammet och de flesta större beslut har därför under 2021 fattats av länsstyrelsen. Enbart mindre investeringar och särskilda insatser beviljas av regionen. Regionen har fattat 12 beslut inom kommersiell service varav två stycken hemsändningsbidrag. Fyra butiker i länet har beviljats särskilt driftstöd till dagligvarubutiker i sårbara och utsatta lägen.

Många av de investeringar som görs är viktiga för att butikerna ska bli kvar på orten. Blir butikerna kvar behöver inte invånarna åka till centralorterna för att utföra sina inköp. Det i sin tur gör att det blir mer attraktivt att bo kvar på landsbygden. Dessutom är det oftast ett par arbetstillfällen i bygden om butiken finns kvar. Många av de stöd som fattas inom kommersiell service går till investeringar för att sänka elförbrukningen. Det kan vara nya kyl-och frysdiskar eller att byta belysning.

Länet har under året fått flera nya obemannade butiker och ytterligare satsningar på obemannade butiker är på gång. Servicetäckningen är förhållandevis god i länet, men det finns några platser/orter där invånarna har mer än 20 km till närmsta dagligvaruhandel med fullsortiment. På ett par av dessa platser pågår i dagsläget utvecklingsarbete med att starta obemannade butiker tillsammans med lokala föreningar. För att få till en lyckad satsning på de orter som saknar butik behövs det ett engagemang från de bofasta och oftast är det en förening som håller i utvecklingsarbetet.

- *Beskriv kortfattat hur olika territoriella perspektiv har beaktats i arbetet med att främja tillgänglighet till kommersiell service i serviceglesa områden. Med territoriella perspektiv avses hur insatser och prioriteringar tar hänsyn till varierande förutsättningar mellan till exempel landsbygder och städer av olika storlek och karaktär, men också olika funktionella samband över kommun-, läns- och landsgränser.*

Det är främst i de serviceglesa områdena som regionen beviljar olika sorters stöd och det är även de butikerna som är prioriterade. I flera av de områdena där invånarna har långt till närmaste fullsortimentsbutik pågår det diskussioner om att starta upp obemannade butiker. Länsstyrelsen, Region Örebro län och projektet Servicelyftet (drivs av Coompanion) har varit ute och informerat och hjälpt föreningar som visat intresse att öppna butik med att visa på goda exempel och vara bollplank för många av de frågor som dyker upp.

- *Ge exempel på insatser som har genomförts under året. Insatserna kan vara helt eller delvis finansierade med anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder men även insatser med egna medel/annan finansiering kan redovisas. Ange 5 – max 10 insatser och fyll i tabellen nedan.*

Se text ovan

1.2.3 Tidigare insatser inom ramen för arbetet med likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd som har gett resultat under året

Om möjligt – ge exempel på insatser som genomförts tidigare år men som gett resultat under 2021. Ange 5 – max 10 insatser och fyll i tabellen nedan.

<i>Namn på insats och kort beskrivning</i>	<i>Vilka resultat har uppnåtts? Ange om resultatbeskrivningen baseras på en uppföljning, utvärdering eller egen bedömning.</i>
Flygcharter ORB Förutom Norge är Tyskland den största utlandsmarknaden för turism både i Sverige och i Örebroregionen. Mellersta Sverige erbjuder kultur- och naturupplevelser i kombination som är en av huvudanledningarna för tyskar att välja Sverige som resmål. Då direktflyg idag saknas till Örebroregionen är tillgängligheten inte lika god som hos konkurrerande destinationer. Projektets målsättning är att utveckla Örebro Airport som hubb för inkommande chartertrafik från Düsseldorf	Egen uppföljning utifrån slutrapport och avslutsmöte Projektmål Etablerat en direktcharterlinje från Düsseldorf till Örebro inom ramen för Region Örebro läns befintliga samarbete med Visit Sweden. Etablerat Örebro Airport som en flyghubb för inkommande chartertrafik för mellersta Sverige. Utvecklat nätverk av svenska säljare (produktägare) och tyska köpare (resarrangörer). Genomfört produktutveckling med utgångspunkt från målgruppens behov, ska öka med tio exportmogna och hållbara produkter per år (enbart för Örebroregionen).

i Tyskland till mellersta Sverige; Örebro, Dalarna och Värmland	Projektet har under projektperioden utsatts för flera yttre omständigheter som försvårat arbetet med att nå projektmålen. Utmaningarna har haft olika karaktär där den ordinarie projektledaren avslutade sin tjänst under projektets första år, flertalet flygkonkurser drabbade projektet både under projektets första och andra år, och Coronapandemin satte stopp för en stor del av arbetet under år tre. Dessa omständigheter har inneburit att de på förhand specificerade målen inte har kunnat nås i olika omfattning. Projektet har däremot kunnat etablera varaktiga relationer med researrangörer och produktägare. Ett antal reseprodukter av god kvalitet har också utvecklats med utgångspunkt i den relevanta målgruppens behov och önskemål, dock inte i den omfattning som specificerats i målsättningen. Trots att de på förhand specificerade målen inte uppnåts så har projektets arbete genererat flera positiva sideeffekter. Genom etablerade kontakter med researrangörer och genomförda resor har projektet och besöksnäringen i vår region fått kunskap om den relevanta målgruppens efterfrågan och behov. Omvänt så har marknadsföringen lett till att Örebroregionen blivit en destination som researrangörer känner till och som tagits emot väl.
Besöksvänliga Tiveden Projektet är ett nationellt pilotprojekt som ska skapa en helhet av upplevelsevärdena i och runt Tivedens nationalpark. Projektet ska utveckla Tivedenområdet som besöksdestination och förbättra upplevelsen för besökaren genom att skapa förutsättningar för paketering och utveckling av service i form av boende, aktiviteter och infrastruktur. Erfarenheter och nya kunskaper ska överföras till andra besöksmål med liknande förutsättningar, nationalparksförvaltare och aktörer inom besöksnäringen, regionalt och nationellt, för att kunna lära av projektet.	Egen uppföljning utifrån slutrapport och avslutsmöte Projektmål Utveckla Tivedenområdet som besöksdestination genom fler samarbeten och paket. Förbättra upplevelsen för besökare. Projektets aktiviteter bedöms ha bidragit till en positiv utveckling i enlighet med projektmålet. Därmed anses projektet ha bidragit positivt till effektmålet om ökad nationell attraktionskraft i den regionala utvecklingsstrategin. En fortsatt god samordning mellan de deltagande kommunerna och relevanta aktörer kring destinationsfrågorna är viktigt för att upprätthålla och utveckla Tivedenområdet som en attraktiv besöksdestination. Under projektet har nya verksamheter och samverkansplattformar uppkommit, samtidigt som nya paketeringar av tjänster utvecklats. Vilket har förstärkt samarbetet inom Tiveden ytterligare. Projektet har bidragit med information och ökad kunskap för besöksnäringens fortsatta investeringsunderlag. Marknadsföringsinsatser har också ökat medvetenheten om det utbud som finns kopplat till Tiveden.
Cykelområde Kottaberget, en etableringsmodell för hållbar naturturism Projektet syftar till att göra en förstudie för att etablera ett hållbart naturturistområde. Kommuner och regioner är ofta kunniga i vilka steg som behöver göras och hur	Egen uppföljning utifrån slutrapport och avslutsmöte Projektmål En förstudie innehållande underlag och modeller för etablering av en naturturistsatsning i Nora kommun.

planeringen går till inför etableringen av ett större företag, men det saknas erfarenhet och modeller för hur etablering av en större naturturismsatsning på privatägd mark ska göras.	Projektet gör bedömningen att projektmål och delmål till största delen är uppfyllda. Projektet kan därför anses ha bidragit positivt till effektmålen om ökad entreprenöriell aktivitet och ökad tillväxt i näringslivet i den regionala utvecklingsstrategin. En rapport, plan och karta med tydligare markering för leder har tagits fram. Arbetet har haft positiv förankring i politik, kommun, myndigheter, markägare och lokalbor. Flera träffar med Svea skog har genomförts angående arrende och avtal vilket gett tillgång till den information som behövs för att påbörja arbetet med kalkyler för affärsutveckling, kostnad för dagkort och skötsel. Beräkningsmodellerna visar potentialen för framtida inkomstkällor.
--	--

1.3 Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet

1.3.1 Kompetensförsörjning och kompetensutveckling

- Ange vilka prioriteringar inom det strategiska området kompetensförsörjning och kompetensutveckling som ni har arbetat med under året.

Väl fungerande infrastruktur för kompetensförsörjning och livslångt lärande: Ja ☒ Nej ☐

Utvecklat regionalt kompetensförsörjningsarbete: Ja ☒ Nej ☐

- Beskriv kortfattat hur arbetet med kompetensförsörjning och kompetensutveckling har bedrivits under året.

I detta sammanhang, beskriv även kortfattat hur ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet integrerats i arbetet.

Ni erbjuds även att kortfattat redovisa hur arbetet har bidragit till Agenda 2030.

Observera! Redovisningen av denna punkt ska innehålla uppgifter om det arbete som har bedrivits utöver fokusområdena validering, regionalt yrkesvux, etablering av lärcentrum samt analyser och prognoser.

Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) utgör styrdokumentet. Den regionala handlingsplanen utgör stöd för genomförande och innehåller insatserna som ska prioriteras för att nå önskvärt läge till 2030. De tre strategiska inriktningarna är möt efterfrågan på arbetskraft i bristyrken och regionala styrkeområden, förbättra arbetsgivarnas strategiska arbete med kompetensförsörjning samt riva hinder för utsatta grupper på arbetsmarknaden.

Under 2021 har en översyn av RUS genomförts och förslag till ändringar har tagits fram. Den nationella strategin för hållbar regional utveckling är tydlig när det gäller behov av strukturer för livslångt lärande. Det har lyfts in under önskvärt läge. Strukturomvandlingen påverkar kompetensbehoven och livslångt lärande både för omställning och konkurrenskraft. Nu styr området även mot god resurseffektivitet, för grön omställning kräver kompetensutveckling. En uppdatering av den regionala handlingsplanen för kompetensförsörjning planeras till hösten 2023.

Under året har arbetet med kunskapsunderlag och prognoser prioriterats. Insatser inom utbildningssystemet med fokus på utbud av yrkesutbildningar utifrån den regionala efterfrågan och ökad samverkan med näringslivet. Utvecklingsarbete inom validering. Samt att öka samverkan med området näringslivsutveckling, branscher och arbetsmarknadens parter.

Arbetet med regional kompetensförsörjning bedrivs i hög grad i samverkan och genom regional samordning. Ett årshjul med strategiska aktiviteter utifrån handlingsplanen utgör grunden för det regionala kompetensförsörjningsarbetet. År 2021 har fortsatt präglats av pandemin. Några av de större mötesplatser har inte kunnat genomföras som planerat. Däremot har dialog och arbetsmöten ersatts med många digitala möten. Nya arbetssätt och former har utvecklats. Eftersom det är samverkan och samordningen med ett stort antal aktörer öppnar de digitala mötena upp för att både kunna involvera fler, samt nå fler inom en större geografi mer effektivt. Under åren har utvecklingsarbetet pågått genom projektfinansiering. En ökad tydlighet i uppdrag och finansiering efterfrågas inom regional kompetensförsörjning framåt.

Inom Östra Mellansverige, ÖMS pågår en samverkan mellan regionerna inom både skolutveckling och regionala kompetensförsörjning. Flera större ÖMS-projekt med medel från ESF-rådet har genomförts under året med fokus studie- och yrkesvägledning och kompetensutveckling till besöksnäringen.

En Bättre Matchning (EBM) är det storregionala samarbetet inom strategisk kompetensförsörjning med inriktning mot högre utbildning mellan regionalt utvecklingsansvariga i de nio länen Stockholm, Uppsala, Västmanland, Örebro, Sörmland, Östergötland, Gävleborg, Dalarna och Värmland. Samarbetet har vuxit och ytterligare en region har anslutit. En Bättre Matchning fokuserar på de tre yrkes- och utbildningsområdena: Stärkt lärarförsörjning, IT/Data och Samhällsbyggare. Samarbetet inom de olika områdena sker på olika sätt. Samverkan inom lärarförsörjningen är nu organiserad i närmarare samarbete med kommuner/skolhuvudmän, lärosäten och regionerna. Det pågår ett gemensamt utvecklande av kunskapsunderlag för att stödja lärosätenas utbildningsplanering samt bidra till en höjd kunskap om utpekade utmaningar hos beslutfattare på kommunal, regional och nationell nivå.

- *Beskriv kortfattat hur arbetet med kompetensförsörjning och kompetensutveckling har bidragit till att möta samhällsutmaningarna och ta till vara möjligheterna med demografiska förändringar, globalisering, miljöproblem och klimatförändringar, socioekonomi och sammanhållning samt teknisk utveckling.*

Olika samhällsutmaningar har identifierats i arbetet med den regionala utvecklingsstrategin, tre av dessa - Ett minskat utanförskap, Omställning till en cirkulär ekonomi och Ett mer attraktivt Örebro län, diskuterades i början av året. Pandemin och ökad kunskap om samhällsutmaningarna verkar få fler att förstå och inse betydelsen av arbetet med

kompetensförsörjning och kompetensutveckling som en av lösningarna. Det innebär att fler både internt och externt initierar och påbörjar projekt och utvecklingsarbete för att möta samhällsutmaningarna. Unga som varken arbetar eller studerar, UVAS är en stor grupp. Dialog och förstudier har startats upp med koppling till socioekonomi och sammanhållning mellan sakområden. De demografiska utmaningarna och ett mer attraktivt län innebär att platsen har stor betydelse för regional utveckling. Under året har en ny konstellation av utvecklingsledare besökt några kommuner för att öka lokalkännedomen om länet samt förstå hur arbets- och bostadsmarknad utvecklas i länet. Samt undersöka om nya samarbetsområden/former är möjliga mellan kommunerna och mellan regionen och kommunerna samt inom regionen.

Teknikcollege är en regional samverkansplattform mellan industriföretag och utbildningsanordnare men där regionen deltar tillsammans med arbetsmarknadsparter. Industrin gröna omställning och framtida kompetensbehov behöver också finnas med i Teknikcollege utvecklingsarbete där fokus är på industrin kompetensbehov.

Vikten av ett utbud och tillgängligheten när det gäller kompetensförsörjning och kompetensutveckling är i stort fokus. Många utbildningsanordnare bidrar i hög utsträckning att ta fram nya utbildningar utifrån efterfrågan. Branscher och arbetsgivare samt deras anställda får och har olika möjlighet att ta till sig det allt större utbudet. Det innebär att vi behöver fortsätta utveckla stödstrukturer för arbetslivets strategiska kompetensförsörjningsarbete främst när det gäller de små och medelstora företagen. Regional yrkeshögskolesamverkan är ett nygammalt utvecklingsområde som initierades under året. Yrkeshögskoleutbildningar är viktiga för arbetsgivarnas kompetensförsörjning och kompetensutveckling men fortfarande okänt för många arbetsgivare. Handelskammaren Mälardalen, Örebro kommuns näringslivskontor, Yrkesutbildningscenter och regionen har start upp ett gemensamt arbete med riktade aktiviteter mot näringslivet. En förstudie pågår också för att ta reda på hur en regional yrkeshögskolesamverkan kan organiseras och finansieras mer långsiktigt.

Förvaltningen Regional utveckling arbetar med EU-programmet Erasmus+ för att stärka kompetensförsörjningen, studie- och yrkesvägledningen samt för att öka kunskapen om programmet i länet. Syftet är att motverka pandemins effekter (ökad takt i digitalisering, nya utmaningar i elevhälsa) och att bidra till en ökad internationell dimension i utbildningar enligt läroplaner. I år har två projekt inom Erasmus+ pågått, där Region Örebro län leder konsortier. Det ena projektet, som strävar efter att främja nya arbetsmetoder för gymnasiesärskolan och vuxenutbildningen i länet, startades i 2021. Det andra projektet, som ska stärka erfarenhetsutbyte inom studie- och yrkesvägledning med extra fokus på digitalt lärande i relation till pandemins effekter, påbörjades under våren 2021.

- *Beskriv kortfattat hur olika territoriella perspektiv har beaktats i arbetet med kompetensförsörjning och kompetensutveckling. Med territoriella perspektiv avses hur*

insatser och prioriteringar tar hänsyn till varierande förutsättningar mellan till exempel landsbygder och städer av olika storlek och karaktär, men också olika funktionella samband över kommun-, läns- och landsgränser.

Det finns samverkansavtal mellan länets kommuner och Region Örebro län när det gäller gemensam gymnasiesamverkan samt kommunal vuxenutbildning. Ett syfte är att ta ett gemensamt ansvar för kompetensförsörjning. Utbildningsutbudet planeras gemensamt och kommuniceras till blivande studerande med stöd av regionen. I år genomfördes en digital regional gymnasimässa för länets ungdomar samt föräldrar. Pandemin har bidragit till mer digitala mässor men fördelen är ökad tillgänglighet för fler i länet. Inom den kommunala vuxenutbildningen pågår samverkan mellan kommunerna och utbudet av yrkesvux utbildningar är sökbara och tillgängliga för alla länets medborgare. Marknadsföring sker i samverkan och främst via sociala medier. Länets kommuner har ytterligare avtal som reglerar ekonomin och möjliggör samverkan kommunerna mellan som skolhuvudmän. Vux webben är numera en regional digital infrastruktur för vuxnas lärande. De kommunala skolhuvudmännen som deltar är även ansvariga för respektive lärcentra vilket innebär att möjligheten till anpassningar och utveckling för olika individer finns. Arbetet med att utveckla olika yrkesutbildningar kan inte göras av alla och inte heller på alla ställen utan olika noder växer fram i länet. Under året har det också öppnat upp för att skapa bättre dialoger och bygga närmare samarbeten med olika branscher. Det görs bäst med de som har branschvalideringsmodeller samt ett behov av att rekrytera dvs bristyrken.

När det gäller högre utbildning har samarbetet mellan regionerna inom ”En bättre matchning” (EBM) öppnat upp för dialog med fler lärosäten samt branscher. Kunskapen om att olika yrken och utbildningar är i olika grad lokala/regionala eller nationella samt även internationella har ökat. Det strategiska arbetet kan därefter förbättras hur efterfrågan på kompetens ser ut idag och de framtida behoven. Kunskapsunderlagen och prognoser som EBM tar fram möjliggör och ökar förutsättningar för att synliggöra vilka strukturella förändringar som behöver prioriteras på de olika nivåerna. EBM fokuserar på tre yrkes- och utbildningsområdena: Stärkt lärarförsörjning, IT/Data och Samhällsbyggare.

- *Beskriv kortfattat eventuella utmaningar i arbetet med kompetensförsörjning och kompetensutveckling.*

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling är stora områden och kräver samverkan med ett stort antal aktörer. Det innefattar de olika politikområdena utbildning, arbetsmarknad och näring. Det behöver ske i samverkan mellan olika nivåer. Under de senaste åren har den nationella nivån initierat myndighetssamverkan inom Kompetensförsörjning och livslångt lärande och Samverkansprogrammet för Kompetensförsörjning och livslångt lärande. Myndigheter är projektägare för olika kompetensförsörjningsprojekt inom exempelvis socialfonden där regionerna deltar ex. Valideringslyft. Den nationella strategin för hållbar regional utveckling och den kommande handlingsplanen kommer säkert bidra till en bättre

regional kompetensförsörjning. Ett komplext system men med en ökad tydlighet kan den regionala kompetensförsörjningen bistå i högre grad.

Förutsättningar i form av resurser för det regionala kompetensförsörjningsarbetet har under många år varit beroende av projektfinansiering. Därefter är arbetet i stor utsträckning i behov av bra kunskapsunderlag, statistik och prognoser. Det har varit stöd ifrån nationell nivå och regional kraftsamling framåt finns förhoppning om mer fast basfinansiering samt samverkan för att tillhanda hålla statistik och prognoser. Samtidigt som vissa myndigheter ännu inte är klara med uppdrag och uppbyggnad ex. Arbetsförmedlingen. Reglab, Nationella kompetensförsörjningsdagarna och Tillväxtverket bistår att upprätta dialog och fokus på området kompetensförsörjning och kompetensutveckling utifrån ett livslångt lärande.

Grunden för innovation och förnyelse är kunskap därefter utveckling av förmågor samt tillgång till spetskompetens. Grunden till näringslivsutveckling är också beroende av tillgången till kompetens. Behov av kompetens ska tillgodoses på olika platser och inom olika yrken. Det finns en stor verktygslåda för att åstadkomma matchningen. Utmaningen i detta är att det behöver ske i nära samverkan med näringslivet/arbetslivet. En utmaning inom det nuvarande regionala kompetensförsörjningsarbetet är att det finns mycket få tillfällen där dialog sker med arbetsgivare. Det innebär att de aktörer som deltar behöver utveckla sin kunskap och kompetens att involvera näringslivet/arbetslivet. Samt att det behövs fler aktörer som erbjuder stöd till små- och medelstora företag med deras strategiska kompetensförsörjningsarbete. Det pågår mycket utvecklingsarbetet som ligger i linje med detta. Fler plattformar för näringslivsutveckling byggs upp regionalt ex. Agro Örebro och Industri hub. Samt även uppdrag och medel för kompetensutveckling inom yrkeshögskolan och högskolan.

Reformeringen av Arbetsförmedlingen och myndighetens fortsatta uppdrag med samverkan med lokala och regionala aktörer pågår. Arbete med ESF+ pågår inför programperioden 2021-2027 fortfarande är mycket oklart men det kommer troligtvis påverka det regionala arbetet med kompetensförsörjning och kompetensutveckling.

Som beskrivet ovan arbetar förvaltningen Regional utveckling också med EU-programmet Erasmus+ för att stärka kompetensförsörjningen, studie- och yrkesvägledningen samt för att öka kunskapen om programmet i länet.

1.3.2 Mål för kompetensförsörjningsarbetet

- Beskriv kortfattat vilka mål som har tagits fram för arbetet med kompetensförsörjning och kompetensutveckling. Beskriv även hur ni arbetar med att följa upp målen.

I detta sammanhang, beskriv även kortfattat hur ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet integrerats i arbetet.

Ni erbjuder även att kortfattat redovisa hur arbetet har bidragit till Agenda 2030.

- Har ni en politiskt fastställd strategi och/eller handlingsplan specifikt för kompetensförsörjning? Ja ☒ Nej ☐

Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) utgör styrdokumentet. Det innehåller nuläge och utmaningar, strategiska inriktningar och önskvärt läge 2030. Detta är utgångspunkten för den regionala handlingsplanen för kompetensförsörjning samt indikatorerna för RUS.

Indikatorerna för området är främst utbildningsnivå, matchning och sysselsättning som redovisas för kön, kommunnivå och för utländskbakgrund. Den regionala handlingsplanen har i dialog med kommuner, utbildningsanordnare, branscher/arbetsgivare och myndigheter fördjupat samtalen utifrån de strategiska inriktningarna och ramar in de mest angelägna utvecklingsområdena.

Handlingsplanen identifierar följande insatsområden där utbildningssystemets aktörer bör initiera samverkan:

- Utbildningslösningar där språk- och yrkeskunskaper integreras
- Utbildningar inom bristyrken i samverkan mellan utbildningssystemets aktörer och arbetsgivare inom uttalade bristyrken
- Utbildningar som understödjer den fortsatta utvecklingen av länets styrkeområden
- Normbrytande arbetssätt som ger ungdomar och vuxna relevant kunskap och större intresse och förståelse för utbildningar inom bristyrken och regionala styrkeområden.
- Samverkan inom befintliga program- och branschråd
- Samverkanslösningar mellan utbildningsanordnare, branschorganisationer och arbetsgivare med syfte att synliggöra kompetensbehov och kontinuerligt lärande
- Validering en del i utbildningsanordnares arbete med kompetensförsörjning

Handlingsplanen identifierar följande insatsområden där branschorganisationer, arbetsgivare och kompetensfrämjande aktörer bör initiera samverkan:

- Utvecklad rådgivning kring strategisk kompetensförsörjning inom det företagsfrämjande systemet
- Samverkan mellan arbetsgivare, branscher och utbildningssystemets aktörer
- Breddad rekrytering genom sänkta trösklar och stegförflyttning i arbetsorganisationen.
- Former för stödstrukturer på arbetsplatsen som främjar lärande, inkludering och mångfald
- Validering som en del i rekrytering och kompetensutveckling

Uppföljning av handlingsplanen sker årligen i samband med uppföljning av genomförandet av RUS. Det sker en kvantitativ uppföljning av indikatorerna och det sker en kvalitativ uppföljning genom en enkät till aktörerna som förväntas initiera och driva insatserna.

1.3.3 Insatser utifrån framtagna analyser och prognoser

- *Beskriv kortfattat hur arbetet med analyser och prognoser har genomförts under året. Ange även vilka aktörer ni har samverkat med.*

*I detta sammanhang, beskriv även kortfattat hur ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet integrerats i arbetet.
Ni erbjuds även att kortfattat redovisa hur arbetet har bidragit till Agenda 2030.*

Region Örebro län har deltagit i Reglab lärprojektet Regionalt kompetensbehov under 2020-21. Lärprojektet ska utveckla det regionala prognosarbetet och stärka dialogen med utbildare och arbetsmarknadens parter.

Under året har ett internt arbete pågått för att ta fram en kompetensförsörjningsrapport. Den är framtagen med hjälp av Power BI som enkelt kan analysera stora mängder data. Kompetensförsörjningsrapporten bidrar till kunskap om nuläget och framtiden. Rapporten uppdateras automatiskt med aktuell data. Kompetensförsörjningsrapporten innehåller statistik för sju län och viss data kan brytas ner till kommunal nivå. Det finns information om näringslivsstruktur, åldersavgångar, utbildningsflöden på ungdomsgymnasiet, yrkesvux och matchningsgrad. Våren 2022 kommer Kompetensförsörjningsrapporten uppdateras med den regionala prognosen, av utbildning- och arbetskraft fram till 2035. Framtagandet av kompetensförsörjningsrapporten har skett till stor del av analytikerna inom Region Örebro län men med stöd från utvecklingsledare inom både området utbildning och arbetsmarknad och området näringslivsutveckling. Nu finns kompetensförsörjningsrapporten på plats och en kommunikationsplan finns framtagen. Det är en rad aktörer som behöver ha kunskap om att och var kompetensförsörjningsrapporten finns. Dessutom bör vissa aktörer även ha en mer förtrolig kunskap om innehållet för att använda sig av den i utbildningsplanering eller branscherna/arbetsgivarna i det strategiska kompetensförsörjningsarbetet. En lansering av kompetensförsörjningsrapporten kommer ske internt först i början av 2022. Samt därefter kommer aktörer bjudas in till fokusgrupper där vi kommer både ge stöd att hitta den information man behöver samt få in synpunkter på hur kompetensförsörjningsrapporten kan utvecklas. Det är av stor vikt att myndigheter och andra lägger upp öppen data så att med hjälp av Power BI statistik kan samlas in. Kompetensförsörjningsrapporten kommer utgöra ett viktigt verktyg i att bygga kunskap om nuläge och fortsatta dialoger om insatser.

1.3.4 Validering på regional nivå

- *Beskriv kortfattat hur arbetet med validering har genomförts under året. Ange även vilka aktörer ni har samverkat med.*

*I detta sammanhang, beskriv även kortfattat hur ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet integrerats i arbetet.
Ni erbjuds även att kortfattat redovisa hur arbetet har bidragit till Agenda 2030.*

Det regionala arbetet med validering i syfte att uppnå effektiva strukturer för validering pågår. Projektet Valideringslyftet (Yrkeshögskolan projektägare inom ESF) har i hög utsträckning bidragit till att ge stöd och nya kunskap. Genom det regionala projektet Validering i regional kompetensförsörjning finns även förutsättningar att etablera en regional struktur kring validering. Validering är ett svårt område men genom samverkan med

myndigheter och andra regioner har det tagits nya steg under året. Det regionala arbetet fokuserar på samarbete med ansvariga för branschvalideringsmodellerna och yrkesvux. Inom ÖMS planeras samtal för att föra dialog om möjlig storregional samverkan för effektivare strukturer.

Inom Region Örebro län är det flera utvecklingsledare som har till uppdrag att delta i det regionala valideringsarbetet. Validering är en del av den regionala kompetensförsörjningen och en prioriterad insats i den regionala handlingsplanen. Validering handlar om att få fler att kunna använda sina kunskaper och tillgodose behovet av arbetskraft vilket har betydelse för alla perspektiven för hållbarhet.

Samverkan sker främst med ansvariga för branschvalideringsmodellerna som efter dialog ser behov och intresse. Under året har dialog initierats med SKTC (Skärteknikcentrum), BYN (Byggbranschens utbildningsnämnd), Fastun (Fastighetsbranschens utbildningsnämnd), TYA (Transportfackens Yrkes- och Arbetsmiljönämnd) och UHR (Hotell & restaurang branschens gemensamma yrkesråd). Samtalen landar i att olika branscher och branschvalideringsmodeller har olika behov av stöd eller samarbete på regional nivå. Olika branschvalideringsmodeller har kommit olika långt. BYN är de som tydligast efterfrågat stöd av samarbete för att undersöka möjligheterna till den kommunala vuxenutbildningen och etablering av testcenter. Region Örebro län är mycket positiva till och har planerat dialogmöten med start i januari där yrkesvux inom Bygg kommer delta.

UHR har vi stöttat genom att skapa möjlighet att informera via det regionala aktörsnätverket inom Besöksnäringen. UHR gav information och möjligheter att finansiera validering tyvärr deltog inte några arbetsgivare. UHR signalerade även brist på samverkan med Arbetsförmedlingen. Efter dialog regionalt med Arbetsförmedlingen var återkopplingen att UHR behöver ha dialog på mer storregional eller nationell nivå.

Det regionala arbetet med validering tar tid men arbetssätt och kontakten med branschvalideringsansvariga har gett mycket på olika sätt. Det kommer att fortsätta.

Dessutom har dialogen med ansvariga för yrkesvux inom kommunerna och nätverket REKO fortsatt. Region Örebro län kommer i närmare dialog med en nystartad referensgrupp fortsätta arbetet. Sydnärkesutbildningsförbund arbetade med validering inom vård- och omsorg under 2018-2020 vilket har gett ett varaktigt resultat i form av valideringsingång att söka. Ambitionen kan vara att göra detta inom fler yrkesvuxutbildningar i samverkan med samtliga kommuner. Via projektet valideringslyft och den regionala coachning som sker, bidrar det i hög utsträckning till ökad kunskap inom Region Örebro län som tydliggör vilka frågeställningar som bör ingå i regional kompetensförsörjning.

1.3.5 Regionalt yrkesvux inom kommunal vuxenutbildning

- *Beskriv kortfattat hur arbetet med yrkesvux inom kommunal vuxenutbildning har genomförts under året. Ange även vilka aktörer ni har samverkat med.*

I detta sammanhang, beskriv även kortfattat hur ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet integrerats i arbetet.

Ni erbjuds även att kortfattat redovisa hur arbetet har bidragit till Agenda 2030.

Fler yrkesvux utbildningar utifrån det regionala arbetslivets behov har utvecklats. Information om samtliga utbildningar är tillgängliga via den nya webbplatsen, vux.regionorebrolan.se. Information och marknadsföring samordnas regionalt. Samverkan mellan branscher, arbetsmarknadsparter och myndigheter och kommuner, utbildningsanordnare är här central. Information är framtagen för att ge stöd till att fler gör normbrytande utbildningsval.

Webbportalen är idag ett viktigt verktyg och utveckling sker kontinuerligt. Fler yrkesvux utbildningar är nu sökbara och tillgängliga för alla länets medborgare i behov av utbildningen, karriärväxling eller kompetensutveckling. Ett insatsområde är utbildningslösningar där språk- och yrkeskunskaper integreras. Under året har fler nya kombinationsutbildningar startas för studerande inom SFI och ytterligare fler planeras. Numera finns efterfrågan även från branscher ex. bygg och transport. Regionala program- och yrkesråd har under årets startats inom två yrkesprogram, IT/dator och Handel- och administration. Eftersom det fanns ytterligare behov att kartlägga brister och ge stöd till även andra yrkesprogram. Projekt Regionala program- och yrkesråd har startats. Syfte är att etablera fler regionala program- och yrkesråd. Det är en viktig struktur för samverkan mellan utbildningsanordnare och arbetsgivare för gymnasiala utbildningar för unga och vuxna som behöver vara funktionell.

Resultat på kort sikt är nya yrkesutbildningar startar utifrån arbetsgivarnas efterfrågan i länet. Tillgänglighet och sökbarhet har ökat via vuxwebben. Den digitala plattformen startade januari 2021. Effekter på medellångsikt innebär att arbetsgivare kan rekrytera fler med rätt kompetens ökar. Webbplatsen synliggör det regionala utbildningsutbud av yrkesvux utbildningar. Det är viktigt att kommunicera till branscher och arbetsgivare. Det är generellt fler vuxna utrikesfödda som har behov av utbildning på gymnasial nivå. Framförallt viktigt att barn och ungas föräldrar har egen försörjning. En viktig faktor är en relevant yrkesutbildning utifrån arbetsmarknadens efterfrågan

Det är i samverkan mellan kommunerna och Region Örebro län i nätverket REKO som det regionala utvecklingsarbetet med yrkesvux samordnas. Där deltar även Arbetsförmedlingen. Dock har det under året inneburit att vissa utbildningar inom yrkesvux också har erbjudits som arbetsmarknadsutbildningar vilket resulterat i att yrkesvux utbildningarna fått minskat antal sökande. En aktuell dialog är nu om former för samrådet behöver ses över.

Uppfattningen är att yrkesvux utbildningar utifrån behov som ska startas därefter kan ytterligare arbetsmarknadsutbildningar som komplement upphandlas.

Dialogen med arbetsmarknadsparter på ett Efterfrågeforum har inte anordnats under 2021 dock har vissa branscher och arbetsgivare fört direkt dialog med kommun och region. Ett Efterfrågeforum planeras till våren 2022 i samband med att de nya regional utbildnings- och arbetsmarknadsprognosen 2035 publiceras.

1.3.6 Etablering av lärcentrum

- Beskriv kortfattat hur arbetet med etablering av lärcentrum har genomförts under året. Ange även vilka aktörer ni har samverkat med.

I detta sammanhang, beskriv även kortfattat hur ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet integrerats i arbetet.

Ni erbjuds även att kortfattat redovisa hur arbetet har bidragit till Agenda 2030.

Örebro län som många andra län startade upp lärcentra under kunskapslyftstiden på 00-talet. Numera använder vissa kommuner begreppet lärcentra, campus eller egna namn ex. Masugnen i Lindesberg. Alla kommuner i länet har ett lärcentrum och flertalet har under de sista åren utvecklats och stärkts genom att flertalet beviljats stadsbidrag. Det är bra att det finns lärcentra i samtliga kommuner. Det som kan behöva utvecklas inom varje länsdel är troligtvis ett campus för att stärka förutsättningarna att mer strategiskt arbeta med kompetensförsörjning.

1.3.7 Insatser – kompetensförsörjning och kompetensutveckling

- Ge exempel på insatser som har genomförts under året. Insatserna kan vara helt eller delvis finansierade med anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder men även insatser med egna medel/annan finansiering kan redovisas. Ange 5 – max 10 insatser och fyll i tabellen nedan.

Namn på insats och kort beskrivning	Mål <i>Ange vilket eller vilka mål, fastställda i den regionala utvecklingsstrategin, det regionala strukturfondsprogrammet respektive de territoriella samarbetsprogrammen (Interreg), som insatsen ska bidra till.</i> <i>Ni erbjuds att ange vilket eller vilka av de globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030 som insatsen ska bidra till.</i>	Resultat i form av prestationer <i>Beskriv resultat av insatsen eller förväntade resultat.</i> <i>Med prestationer avses antal och omfattning av genomförda aktiviteter. Till exempel antal deltagande organisationer eller antal framtagna kunskapsunderlag.</i>	Resultat i form av effekter på kort, medellång och lång sikt <i>Beskriv resultat av insatsen eller förväntade resultat.</i> <i>Ange om resultatbeskrivningen baseras på en uppföljning, utvärdering eller egen bedömning. Ange även om det är faktiska eller förväntade resultat.</i> <i>Med effekter på kort sikt avses förändrad förmåga hos målgruppen. Till exempel ny/ökad kunskap.</i> <i>Med effekter på medellång sikt avses förändrat beteende hos målgrupper. Till exempel tillämpning av ny kunskap eller nya varor/tjänster.</i>
--	---	--	---

			<i>Om möjligt, beskriv även effekter på lång sikt. Med effekter på lång sikt avses effekter av förändrat beteende hos målgruppen eller på samhällsnivå. Till exempel ökad konkurrenskraft eller bättre hälsa.</i>
Validering i regional kompetensförsörjning Projektet ska etablera en regional struktur kring validering.	RUS – Kompetensförsörjning och matchning Bidrar till att nå målet om Förbättrad kompetensförsörjning.	Fas 1 Kartlagt nuläge gällande regional struktur för validering Fas 2 Framtagen och förankrad målbild kring framtida struktur Fas 3 Handlingsplan kring validering Fas 4 Genomförda aktiviteter kopplade till framtagna handlingsplan Fas 5 Etablerad och förankrad regional struktur	Övergripande mål En etablerad struktur för arbetet med validering bidrar till att kvalitetssäkra kompetenser, öka individernas anställningsbarhet, och öka arbetsgivares förmåga att hitta rätt kompetens. Projektmål En väl förankrad regional struktur kring validering har etablerats
Yrkestraineer – för ett hållbart och konkurrenskraftigt näringsliv i Örebro län Projektet ska bidra till att stärka näringslivet genom att etablera och sprida lärlingsanställningar (med lön) till gymnasieskolor i Örebro och initiera lärlingsanställningar på vuxenutbildningen.	RUS – Kompetensförsörjning och matchning samt Näringsliv och entreprenörskap Bidrar till att nå målet om Ökad tillväxt i näringslivet. Medfinansiering Regionalfonden	Mål om att minst fyra gymnasieskolor startar upp (klara för start eller har startat) GLA på 1 eller 2 gymnasieprogram (snitt 1,5). Fem företag kopplas till varje program vilket innebär att $4 \cdot 1,5 \cdot 5 = 30$ företag. De 30 deltagande företagen får stöd i form av information/kunskap, erfarenhetsutbyte, handledarutbildning samt tillgång till metod och modeller för att kunna ta emot lärlingsanställningar. Minst 4 gymnasieskolor ska ha startat eller vara redo för start med GLA inom ett eller två av yrkesprogrammen. Dessa kommer få praktiskt stöd i form av hjälp med kontakter mot företag, framtagande av	Övergripande mål Att bidra till att lösa små och medelstora företags kompetensförsörjningsbehov, deras konkurrenskraft och hållbara utveckling Projektmål Att Yrkestraineer bestående av lärlingsanställning med lön är en känd och etablerad, fungerande och använd anställningsform som kostnadseffektiv kompetensförsörjningsmetod för företag inom flera branscher i Örebro län.

		struktur/modell för GLA, utbildningar för elever och handledare.	
--	--	--	--

1.3.8 Tidigare insatser inom ramen för arbetet med kompetensförsörjning och kompetensutveckling som har gett resultat under året

- Om möjligt – ge exempel på insatser som genomförts tidigare år men som gett resultat under 2021. Ange 5 – max 10 insatser och fyll i tabellen nedan.

Inget ytterligare att rapportera än övriga texter

1.4 Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet

1.4.1 Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande

- Ange vilka prioriteringar inom det strategiska området innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande som ni har arbetat med under året.

Omställning genom starka regionala innovationssystem och smart specialisering: Ja ☒ Nej ☐

En konkurrenskraftig, cirkulär och biobaserad samt klimat- och miljömässigt

hållbar ekonomi: Ja ☒ Nej ☐

Tillvarata digitaliseringens möjligheter: Ja ☒ Nej ☐

Ett gott näringslivsklimat med goda ramvillkor och väl fungerande kapitalförsörjning: Ja ☒ Nej ☐

Internationalisering, investeringsfrämjande och ökad export: Ja ☒ Nej ☐

- Beskriv kortfattat hur arbetet med innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande har genomförts under året. Beskriv även eventuella utmaningar i genomförandet.

I detta sammanhang, beskriv även kortfattat hur ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet integrerats i arbetet.

Ni erbjuds även att kortfattat redovisa hur arbetet har bidragit till Agenda 2030.

För insatser kopplat till en konkurrenskraftig, cirkulär och biobaserad samt klimatomässigt hållbar ekonomi se avsnitt 4.3.

Wa3rm -Sveriges grönaste industriprojekt – som skapar över 200 nya gröna jobb och Sveriges största växthusbaserade tomatodling samt Europas första landbaserade scampiodling i Frövi. Projektet kommer att bygga 20 hektar växthusodling som återvinner restvärme och koldioxid från Billerud Korsnäs.

Det handlar om banbrytande teknik inom re-generativ energi, som skapar nya värden ur befintlig basindustri med nya metoder och processer. Tekniken för att tillvarata spillvärme ur industri är ny och därtill en förutsättning för att elintensiv industri (t.ex. batterifabriker) skall kunna möta de högt ställda miljökrav som ställs på denna typ av etableringar. I en nästa fas så kan en fiskodling komma att anläggas som en andra verksamhet. Förutom stora

miljövinster så skapas cirka 220 nya heltidsjobb. Det kommer även att ge utvecklingsmöjligheter avseende innovationsprojekt, branschutveckling, test-demo och stärker ambitionen för länet att ta initiativ runt utveckling av industriell symbios. Det möjliggör vidare en positionering inom ett prioriterat område som ökar tillväxt- och utvecklingsmöjligheterna för länet.

Bidragande till resultatet är långsiktigt strategiskt arbete i Business Region Örebro (BRO) för att marknadsföra Örebroregionen som ett attraktivt investeringsalternativ. Långsiktigt strategiskt arbete med tydliga innovationsstrategiska prioriteringar, sammanhållet investeringsarbete och progressiv myndighetsdialog som ger möjligheter framåt.

Utmaningen kopplat till detta är samverkan mellan olika myndigheter, kommuner och organisationer. Hela projektet bygger på miljömässig hållbarhet.

Etablering av en industrihubb. Flödesanalyser samt lärdomar från avslutade insatser vittnade om ett glapp i främjandeinsatser. Samtidigt skapades en gemensam och ökad förståelse och kunskap kring industrins betydelse för den regionala ekonomin samt industrins förutsättningar för hållbar utveckling. Allt detta bidrog till en initiering av en Industrihubb/IUC i länet. Detta resulterar i stärkt industriellt utvecklingsarbete som tydliggör relationen mellan bredd- och spetsinsatser för industrin. Det möjliggör en tydligare rollfördelning mellan innovationssystemets aktörer som bidrar till effektivare leverans mot företagen.

En utmaning i att rigga industrihubben är att få engagemang från industrin så att arbetet som kommer bedrivs i hubben verkligen utgår från reella behov.

Entreprenörskapet hos barn och unga är starkt i länet. Det har skett långsiktigt strategiskt arbete med att främja det unga entreprenörskapet och stärkt finansiering av UF. Rekordmånga UF-elever (både på gymnasiet och grundskola) och ENSA-projektet möjliggjorde för spridning av konceptet Ung Drive från 1 till 7 kommuner.

Den största utmaningen i detta är att hålla i det initierade arbetet i de sex nya kommunerna och att sprida konceptet till övriga. I denna insats finns tydliga ambitioner med den sociala hållbarheten då konceptet är tillgängligt och aktivt sprids i socialt utsatta områden.

AI-mobilisering. Det långsiktiga arbetet med tydliga innovationsstrategiska prioriteringar har gett fortsatt mobilisering runt AI. Detta bidrar till ökad omställningstakt internt inom Region Örebro län och i att driva datadriven samhällsutveckling genom det regionala innovationssystemet.

Socialt företagande - Region Örebro län har också arbetat förutsättningsskapande för sociala företag där bland annat ett seminarium arrangerades tillsammans med parter inom EU-nätverket REVES, i vilket vi har skapat en arena för att främja länets aktörer och etablerat ett samarbete i formen av en EU ansökan inom Eurocluster.

- *Beskriv kortfattat hur arbetet med innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande har bidragit till att möta samhällsutmaningarna och ta till vara möjligheterna med demografiska förändringar, globalisering, miljöproblem och klimatförändringar, socioekonomi och sammanhållning samt teknisk utveckling.*

Det strategiska arbetet med innovationsstrategiska prioriteringar förväntas över tid bidra till att skapa lösningar på breda samhällsutmaningar. Det kan röra välfärdens utmaningar, tillskapandet av nya innovationer, produkter/tjänster, ökad förståelse för hur teknologisk innovation kan användas för att förstå komplexa samhällsskeenden, samt, driva tillväxt och jobbskapande genom teknologisk utveckling. Arbetet med Smart Specialisering är strukturomvandlande och därigenom långsiktigt i att adressera hållbarhetsaspekterna.

- *Beskriv kortfattat hur olika territoriella perspektiv har beaktats i arbetet med innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande. Med territoriella perspektiv avses hur insatser och prioriteringar tar hänsyn till varierande förutsättningar mellan till exempel landsbygder och städer av olika storlek och karaktär, men också olika funktionella samband över kommun-, läns-, och landsgränser.*

Arbetet utgår från det regionala utvecklingsuppdraget, som till sin natur förutsätter en bred territoriell ansats där länets kommuners olikheter beaktas. Tydlig inomregional samverkan präglar näringslivsfrågorna genom Business Region Örebro och överregional samverkan inom Östra Mellansverige är avgörande för innovationsarbetet. Andra typer av funktionella samband söks med regioner som har likalydande tematiska intressen, samt, i förekommande fall med angränsande län utanför NUTS-II regionen.

Region Örebro län driver även satsningar på den internationella arenan för att nå utökad industriell utveckling och attraktionskraft i länet. Det görs främst inom S3 plattformar och vårt samarbete inom Vanguard.

Dominansen av digitala arbetssätt i det företagsfrämjande systemet kanaliserar insatser i hela länet. Både rådgivning och events är tillgängliga för alla (med bredband).

Det entreprenörskapsstärkande ramprojektet ENSA säkerställer att de olika delprojekten kommer hela länet till del oavsett geografi.

- *Ge exempel på insatser som har genomförts under året. Insatserna kan vara helt eller delvis finansierade med anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder men även insatser med egna medel/annan finansiering kan redovisas. Ange 5 – max 10 insatser och fyll i tabellen nedan.*

Namn på insats och kort beskrivning	Mål <i>Ange vilket eller vilka mål, fastställda i den regionala utvecklingsstrategin, det regionala strukturfondsprogrammet respektive de territoriella samarbetsprogrammen (Interreg), som insatsen ska bidra till.</i> <i>Ni erbjuds att ange vilket eller vilka av de globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030 som insatsen ska bidra till.</i>	Resultat i form av prestationer <i>Beskriv resultat av insatsen eller förväntade resultat.</i> <i>Med prestationer avses antal och omfattning av genomförda aktiviteter. Till exempel antal deltagande organisationer eller antal framtagna kunskapsunderlag.</i>	Resultat i form av effekter på kort, medellång och lång sikt <i>Beskriv resultat av insatsen eller förväntade resultat.</i> <i>Ange om resultatbeskrivningen baseras på en uppföljning, utvärdering eller egen bedömning. Ange även om det är faktiska eller förväntade resultat.</i> <i>Med effekter på kort sikt avses förändrad förmåga hos målgruppen. Till exempel ny/ökad kunskap.</i> <i>Med effekter på medellång sikt avses förändrat beteende hos målgrupper. Till exempel tillämpning av ny kunskap eller nya varor/tjänster.</i> <i>Om möjligt, beskriv även effekter på lång sikt. Med effekter på lång sikt avses effekter av förändrat beteende hos målgruppen eller på samhällsnivå. Till exempel ökad konkurrenskraft eller bättre hälsa.</i>
Bergslagen på G Tillsammans med destinationens besöksnäring ska projektet utveckla och förstärka reseanledningarna till Bergslagen inom segmentet friluftsliv och outdoor. Gästfriheten, kunskap och vetskap om hela destinationen ska förbättras hos besöksnäringen, med fokus på att få gästen att stanna längre och återkomma oftare. Fler upplevelser ska bli säljbara, året om.	RUS – Näringsliv och entreprenörskap Bidrar till att nå målet om Ökad tillväxt i näringslivet.	Delmål 1: Aktörer inom besöksnäringen har utvecklat sin roll som både informatörer och säljare av hela destinationen och dess samlade utbud. Delmål 2: Aktörer inom besöksnäringen har utvecklat sin kunskap om de viktigaste digitala verktygen kopplat till företagens affärsnytta. Delmål 3: Fler samarbeten/affärer har skapats mellan lokala aktörer och ett nytt samarbete mellan regionala destinationer har påbörjats. Delmål 4: Bergslagen har fått minst två signaturleder för upplevelsecykling och fler sjöar som kan varvas på två hjul. Delmål 5: Destinationen startar upp två friluftsevent i samverkan med lokala aktörer.	Övergripande mål Bergslagen har utvecklats till en växande destination för naturupplevelser och friluftsliv. Antalet besökare och övernattande gäster har ökat och de möts av en nyutvecklad gästfrihet och kunnsighet som stärker deras upplevelse och kunskap av platsen. Projekt mål Projektet har utvecklat reseanledningarna för att få fler gäster som stannar längre och därmed förflyttar sin turistkonsumtion till Bergslagen och dess besöksnäring.
Utveckling och breddning av förinkubation fas två. Projektet ska utveckla och bredda arbetet med förinkubation för att	RUS – Innovationskraft och specialisering Bidrar till att nå målet om Ökad	Arbetet kommer att ske i två omgångar där lärdomar i omgång ett tillförs omgång två för ytterligare utveckling, kalibrering och anpassning till omvärlden. Ca 15-20	Fler kunskapsintensiva tillväxtbolag utvecklas, skapar arbetstillfällen och nyttjar modern teknik för sin affärsutveckling. Projekt mål

bygga livskraftiga och hållbara innovativa företag. Det kommer ske två omgångar där lärdomar i omgång ett tillförs omgång två för ytterligare utveckling, kalibrering och anpassning till omvärlden.	entreprenöriell aktivitet.	case/företag kommer att ta del av projektets insatser. Delmål 1: Genom starkare och ökad interaktion och nära samarbete med ORU Innovation Arena och AI Impact Lab dra nytta av den potential som finns i akademin. Delmål 2: Färre möjliga tillväxtbolag faller bort på grund av uteblivet stöd. Delmål 3: Bolagen som går till inkubation är bättre förberedda. Delmål 4: Ökad förmågan till affärsmässig utveckling av bolagen.	Breddat intag och arbete med case och företag med yngre entreprenörer samt ett utvecklat och integrerat samarbete med ORU Innovation Arena.
Utveckla företagens affärs- och produktutveckling i destinationer Projektet ska långsiktigt bidra till ökad tillväxt av besöksnäringen med nya och utvecklade reseanledningar samt en starkare samverkan mellan offentliga aktörer, stödfrämjare och näringslivet.	RUS – Näringsliv och entreprenörskap Bidrar till att nå målet om Ökad tillväxt i näringslivet. Finansiering söks också från Tillväxtverkets utlysning ”Produkt- och affärsutveckling för företag i destinationer”.	Minst 10 nya upplevelseprodukter har utvecklats. Minst 6 företag har sammanförts för gemensam affärs- eller produktutveckling. Minst 20 företag har tagit del av rådgivning i form stödfrämjarsystemet. Öka kännedomen av företagsstöd och Omställningscheckar med minst 6 nya ansökningar.	Övergripande mål Projektet ska bidra till ökad tillväxt av besöksnäringen med nya och utvecklade reseanledningar samt en starkare samverkan mellan offentliga aktörer, stödfrämjarsystemet och näringslivet, som en del av att vara en attraktiv region att besöka, bo och verka i. Projektmål Stärkt förmåga hos företagen/föreningarna att utveckla nya besöksanledningar, enskilt och i samverkan med varandra, samt förmågan att ta del av länets stödfrämjarsystem.
Industihubb Örebro län Projektet ska leda till en etablering av en industriell utvecklingsorganisation – en Industrihubb med utgångspunkt i industrins behov, förmåga och engagemang.	RUS – Näringsliv och entreprenörskap Bidrar till att nå målet om Ökad tillväxt i näringslivet.	Delmål 1: Skapa en samlad regional behovsbild hos länets små- och medelstora industriföretag. Delmål 2: Ta fram en strategi och verksamhetsinriktning med tillhörande medlemsavtal. Delmål 3: Ett upparbetat samarbete med aktörer i regionen och nationellt med etablerade gränssnitt för samverkan. Delmål 3: Ett upparbetat samarbete med aktörer i regionen och nationellt med	Övergripande mål Ett mer effektivt behovsstyrt industristöd till länets små- och medelstora företag, vilket bidrar till hållbara och långsiktigt konkurrenskraftiga industriföretag. Projektmål En bärkraftig verksamhet för industriell utveckling har etablerats.

		etablerade gränssnitt för samverkan.	
Utvidgning av det Nationella nätverket för gruvkommuner. Projektet ska stötta deltagande kommuner i deras arbete att tillse att gruv- och mineralprojekt bidrar till positiv samhällsutveckling och välfärd.	RUS – Näringsliv och entreprenörskap Bidrar till att nå målet om Minskad klimatpåverkan.	Delmål 1 Deltagande kommuner har engagerat sig i huvuddelen av de gruvnärlingsrelaterade ärenden och utvecklingsmöjligheter (oavsett nivå/ärendetyp) som pågår inom kommunen och dess närområde. Delmål 2 Alla deltagande kommuner har egna politiker och/eller tjänstemän med kapacitet att medverka till att gruv- och mineralprojekt bidrar till hållbar samhälls- och näringslivsutveckling. Delmål 3 De av kommunen till projektet utsedda, politiker och tjänstemän (individer) har ökat sin kapacitet att medverka till att gruv- och mineralprojekt bidrar till hållbar samhälls- och näringslivsutveckling. Delmål 4 Vid projektslut har ett ökat antal kommuner i Region Örebro och Bergslagen uppnått ökad kapacitet att medverka till att gruv- och mineralprojekt bidrar till hållbar samhälls- och näringslivsutveckling.	Projektets övergripande mål Bidra till en omställning till en hållbar gruvnäring. Projektmål Målet är att flera kommuner i Bergslagen har utvecklat förmåga, intresse, kunskap och kapacitet för att kunna ta till vara de lokala möjligheterna till hållbar samhälls- och näringslivsutveckling som nya gruvprojekt erbjuder och samtidigt bidra till att omställningen på det regionala/nationella/internationella planet lyckas.
ÖMSINT Projektet ÖMSINT är en satsning på att framtidssäkra de mest innovativa och skalbara bolagen (SME) i Östra Mellansverige med störst tillväxtpotential på en global marknad. Detta sker genom att erbjuda avancerad affärsutveckling.	RUS – Näringsliv och entreprenörskap Bidrar till att nå målet om Minskad klimatpåverkan. - fel Medfinansiering Regionalfonden	Delmål 1: Ökad omsättning för deltagande företag. Delmål 2: Göra tillväxtföretag investeringsbara så att de kan attrahera kapital för sin fortsatta tillväxt. Indikatorer: - Framtaget innehåll till investeringsunderlag och analyserat kapitalbehov (för 56 företag).	Projektets övergripande mål Stärka näringslivets återhämtningsförmåga efter pandemin och förstärka trender och förändrade beteenden som utvecklas under pandemin och som gynnar den gröna och digitala omställningen. Fortsatt utveckling av regionens gemensamma utmaningsområden och smart specialisering.

		Delmål 3: Närvaro och / eller försäljning på en internationell marknad Indikatorer: Delmål 4: Ökad andel hållbara affärer och ökad lönsamhet kopplat till smart hållbarhetsarbete i deltagande företag	Bidra till att skapa ett grönare och mer koldioxidsnålt Östra Mellansverige. Bidra till tillväxt på internationella marknader för deltagande bolag. Projektmål Deltagande företag har utvecklats och därmed accelererat den hållbara tillväxten för innovativa företag i hela ÖMS-regionen.
AMLift Projektet ska resultera i en ÖMS-gemensam modell för att introducera AM som tillverkningsmetod för företag. Modellen kommer då även vara testad praktiskt, vilket stärker möjligheterna till att fler företag i framtiden får ett intresse av att delta vid kommande program.	RUS – Innovationskraft och specialisering Bidrar till att nå målet om Ökad innovationskraft Medfinansiering Regionalfonden	- Praktiska workshops för utvalda aktörer i innovationssystemet AMAP Mål: Minst 10 coacher har genomgått denna praktiska workshop -Inspirationsseminarier Mål: 50 deltagare -Handlingsplan genom coachning med AMAP som verktyg Mål: 1 företag per coach, dvs 10 företag får coachning via AMAP -Omställning med hjälp av tekniska workshopar Mål: 10 företag genomgår tekniska workshopar -Affärsutveckling, via Sprint events Mål: 5 företag deltar i Sprint events - Lärande, utvärdering, förfinande Målsättningen är att i slutet av projektet, tillsammans med deltagande företag, ha utvecklat 5 produkter med tydlig positiv miljöpåverkan	Projektets övergripande mål Innovation, omställningsförmåga, ökad tillväxt samt en ökad grad av hållbar produktion hos företag i ÖMS. Projektmål En ÖMS-gemensam modell för att introducera AM som tillverkningsmetod för företag. Modellen kommer då även vara testad praktiskt, vilket stärker möjligheterna till att fler företag i framtiden får ett intresse av att delta vid kommande program.
Ängelinvesterarbolag (ÄIB) kopplat till Inkuberas implementation Projektet ska sätta upp och implementera en ÄIB-struktur (Ängelinvesterarbolag)	RUS – Näringsliv och entreprenörskap Bidrar till att nå målet om Ökad tillväxt i näringslivet	Delmål 1 Uppsättning av ÄIB är klart Delmål 2 Saminvest som en part i satsningen Delmål 3 Starta en första runda av investering i startups	Projektets övergripande mål Det övergripande målet på lång sikt är att skapa ökad innovationskraft, fler kunskapsbaserade företag och en utveckling av regionens näringsliv i linje med de mål och strategier som är satta. Projektmål

för startups kopplade till Inkuberas program.			Ett etablerat arbetssätt och legal struktur för att driva och starta nya affärsängelbolag.
RATSAM Samverkansprojekt mellan Coompanion och Activa. Projektet ska utveckla, testa och implementera en användbar och resurssnål metod för skattning av hållbarhet hos sociala företag som har sin grund i civilsamhället t.ex. kooperativ och ideella föreningar med näringsverksamhet och små och medelstora företag som i sin affärsidé har en tydlig bäring mot att lösa samhällsutmaningar.	RUS – Näringsliv och entreprenörskap Bidrar till att nå målet om Ökad tillväxt i näringslivet	Delmål 1 Utveckla och förfinas den metod presenterats i rapporten till Regionen och Tillväxtverket Delmål 2 Betaversionen av metoden har utvärderats i samverkan med användare. Delmål 3 Metoden har testats av minst två offentliga upphandlare i skarpt läge. Delmål 4 Metoden är utvärderad och accepterad i vår region av minst en kommun och av Region Örebro län. Utvärderingen ska tydligt redovisa på vilket sätt metoden säkerställer jämlikhet/jämställdhet/mångfald när den används. Delmål 5 Metoden är färdig att använda och kan spridas nationellt.	Projektets övergripande mål Öka medvetenheten och förmågan kring frågor om hållbarhet hos små och medelstora företag (inkl. sociala företag) i länet genom att utveckla och sprida en metod för att screena företags hållbarhetsarbete som utvecklar företagen internt samt ger möjlighet att kommunicera detta externt och därmed förstärka marknadspositionen och öka tillväxten. Projektmål Att senast 2022/23 ha utvecklat och implementerat en metod för screening av hållbarhet hos små och medelstora företag, en metod som direkt kan påverka företagets hållbarhetsarbete och indirekt ger möjlighet till tillväxt och ökad lönsamhet hos de företag som använder metoden.

1.4.2 Tidigare insatser inom ramen för arbetet med innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande som har gett resultat under året

- Om möjligt – ge exempel på insatser som genomförts tidigare år men som gett resultat under 2021. Ange 5 – max 10 insatser och fyll i tabellen nedan.

Namn på insats och kort beskrivning	Vilka resultat har uppnåtts? <i>Ange om resultatbeskrivningen baseras på en uppföljning, utvärdering eller egen bedömning.</i>
RES 2020 Örebro och Västmanland Projektet ska ta fram en regional handlingsplan för RES-arbetet i Örebro och Västmanlands län inklusive en marknad- och kommunikationsplan.	Egen uppföljning utifrån slutrapport och avslutssamtal Projektmål En regional handlingsplan för RES arbetet i två län som även innehåller en marknad- och kommunikationsplan. Grundstrukturen för en handlingsplan är utvecklad och de flesta rubriker har aktiviteter kopplade till sig. En kommunikationsstrategi är framtagen. En del av slutsatserna är att nätverk är en av de tre viktigaste vägarna framåt enligt de intervjuade företagarna. Det är oftast genom nätverk som de bearbetar sina marknader. De flesta svarade även att kontakter och nätverk är en av

	de största utmaningarna inom internationalisering. Mer än hälften efterfrågar ett särskilt nätverk för kvinnor, som kan stötta varandra, med fokus på affärer. Här finns alltså förbättringspotential för företagatorganisationer och myndigheter att bygga upp en anpassad mötesplats för kvinnor som driver företag.
ACES Projektet ska lägga grunden för en gemensam plattform och ett gemensamt arbetssätt mellan AM-insatser (Additiv tillverkning) i Östra och Norra Mellansverige (ÖMS, NMS).	Egen uppföljning utifrån slutrapport och avslutssamtal Projektmål En samordnad och koordinerad ÖMS/NMS-gemensam plattform för AM-utveckling. Projektet gör bedömningen att projektplanen följts till stor del och att samtliga delmål till största del har uppnåtts. Resultaten kan därför anses ha bidragit till effektmålet ökad innovationskraft i den regionala utvecklingsstrategin. Den etablerade samverkansplattformen består av nio aktörer som träffats kontinuerligt under projektperioden och samverkan fortsätter även efter projektavslut. Inom ramen för samarbetsplattformen har 18 gemensamma projektkoncept skapats, varav 7 är startade. Ett internationellt seminarium genomfördes under hösten 2020 som föranledde 4 stycken projektansökningar och bidrog även till att flytta fram aktörernas positioner inom Vanguard. Inom området 3D hälsa så finns en plan för detta framtiden, i dagsläget saknas dock finansiering för genomförande. Frågan om 3D hälsa finns nu hos Region Örebro län för att integrera detta i sina verksamheter, genom att exempelvis tillsätta resurser för forskning inom området.
Växtzon 2 – ANSP Projektet ska bidra till en utvecklad effektiv samhandlingsplattform för innovationsstöd och hållbar konkurrenskraft i Östra Mellansverige. Därmed skapas bättre förutsättningar för hållbar tillväxt i innovativa bolag med stor potential.	Egen uppföljning utifrån slutrapport och avslutssamtal Projektmål Växtzon 2 syftar till att skapa en gemensam plattform för innovations- och företagsstöd i ÖMS med en tydlig koppling mellan näringsliv, akademi och offentlig sektor. Målen bedöms till stora delar är uppfyllda i de delar som aktivt berört Alfred Nobel Science Park (ANSP). Projektet har haft en stödjande roll till det övergripande projektet Växtzon 2 när det kommer till att föra in nya metoder, arbetssätt och processer i de delar som passar med ANSPs kompetens och profil. De kvantitativa aspekterna som berör antal företag har inte uppnåtts fullt ut i relation till de specificerade nivåerna. Det har varit en utmaning att uppnå nivåerna eftersom antalet företag med hög tillväxtpotential är relativt begränsat inom ÖMS. Projektet kan anses i viss utsträckning ha bidragit positivt till effektmålet om ökad tillväxt i näringslivet i

	den regionala utvecklingsstrategin, då främst inom de delar som varit relevanta för projektet.
Växtzon 2 – Inkubera Projektet ska resultera i en utvecklad effektiv samhandlingsplattform för innovationsstöd och hållbar konkurrenskraft i Östra Mellansverige. Därmed skapas bättre förutsättningar för hållbar tillväxt i innovativa bolag med stor potential.	Egen uppföljning utifrån slutrapport och avslutssamtal Projektmål En utvecklad effektiv samhandlingsplattform för innovationsstöd och hållbar konkurrenskraft i Östra Mellansverige. Därmed skapas bättre förutsättningar för hållbar tillväxt i innovativa bolag med stor potential. Inom ramen för huvudprojektet Växtzon 2 har Inkubera haft huvudansvaret för att utveckla en modell för hållbarhetsanalys av företags affärsplanering. En modell har tagits fram och testats med ett antal så kallade scale-up bolag med goda resultat. Ytterligare en positiv aspekt i projektet har varit att arbetet bedrivits i samverkan med andra inkubatorer och science parks inom ÖMS. Att vara en del av ett större nätverk öppnar upp för mindre aktörer som Inkubera att ta del av möjligheter som annars skulle vara svåra att ta del av. Olika regioner har också olika styrkeområden som kompletterar varandra och skapar en samlad kompetens, vilket också bidrar till ett större intresse gentemot investerare och andra intressenter. Projektet kan därför anses ha bidragit positivt till effektmålet om ökad tillväxt i näringslivet i den regionala utvecklingsstrategin
Växthus – fokus USA och Tyskland Många små- och medelstora företag har potential att växa på en internationell marknad. Det finns kompetens, bra produkter och tjänster. Det som brister när företagen planerar inför en exportsatsning är kunskap om vald marknad, relevanta kontakter och en exportstrategi. Projektet kommer att erbjuda företag som valt marknad/marknader fördjupad kunskap, kontakter och coachning för att lyckas med en etablering	Egen uppföljning utifrån slutrapport och avslutssamtal Projektmål De företag som deltar i projektet har nått de utvalda nya marknaderna/marknaden och hälften av företagen har skrivit affärskontrakt med relevanta affärspartners alternativt forskningspartners. Projektet gör bedömningen att huvuddelen av projektets mål och delmål uppfyllts under projektperioden. Totalt deltog 18 företag, varav 9 från Örebro län, i skräddarsydda exportprogram. Vidare deltog totalt 90 personer på inspirations- och kunskapsseminarier om den amerikanska och tyska marknaden. Från dessa valdes ett 30-tal företag ut för djupintervjuer för att kartlägga motivation, drivkraft och exportmognad. Projektet har tillsammans med relevanta aktörer också utvecklat och genomfört 4 skräddarsydda workshops per marknad tillsammans med deltagande företag.

1.5 Tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystemet

1.5.1 Tillgänglighet genom digital kommunikation och transportsystemet

Observera att bredbandsutbyggnad redovisas separat under 1.5.2.

- Ange vilka prioriteringar inom det strategiska området tillgänglighet genom digital kommunikation och transportsystemet som ni har arbetat med under året.

Förbättrad tillgång till snabbt bredband och ökad digital användning: Ja ☒ Nej ☐

Tillgänglighet genom hållbara transportsystem: Ja ☒ Nej ☐

- Beskriv kortfattat hur arbetet med tillgänglighet genom digital kommunikation och transportsystemet har genomförts under året. Beskriv även eventuella utmaningar i genomförandet.

I detta sammanhang, beskriv även kortfattat hur ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet integrerats i arbetet.

Ni erbjuds även att kortfattat redovisa hur arbetet har bidragit till Agenda 2030.

Påverkansarbete internationellt och storregionalt har varit ett viktigt arbete under året. Arbetet har skett genom att Region Örebro län har arbetat inom ramen för olika nätverk såsom Conference of Peripheral Maritime Regions, CPMR, EnBättreSits inom Mälardalsrådet, Bottniska korridoren, Oslo-Stockholm 2.55, Scandria alliance med mera. Vår förlängda arm i Bryssel, Central Sweden, har också bidragit i arbetet. Resultat av vårt påverkansarbete är bland annat att ScanMed-korridoren har förlängts norr om Hallsberg längs Bottniska korridoren. Oslo-Stockholm har kommit med i Norges nationella plan och är aktuell på Sveriges regerings bord. Dubbelspåret Hallsberg-Degerön (sträckan Hallsberg-Stenkumla) beviljades i juli 2021 CEF-finansiering. Vi har påverkat EUs transportagenda genom flertalet samrådssvar, däribland hållbar mobilitet och TEN-T. Trafikverket fattade i juni 2021 beslut om att Sveriges första permanenta elväg ska byggas mellan Hallsberg och Örebro.

Region Örebro län har fortsatt sitt arbete inom European Regions Research and Innovation Network, ERRIN. Region Örebro läns deltagande i de nätverk och sammanhang som ERRIN erbjuder är av stor vikt för vår positionering på europeisk nivå kopplat till transportfrågor och energi/klimatfrågor. Under 2020 har Region Örebro län deltagit i en koordinerad ansökan från ERRIN som resulterat i att projektet RECIPROCITY inom Horizon-2020 beviljats. Genomförandet av projektet RECIPROCITY påbörjades i 2021 där Region Örebro län deltar för erfarenhetsutbyten kopplat till smart mobilitet.

Strukturbilderna i den regionala utvecklingsstrategin har legat till grund för trafikpliktsbeslut och storregional tågtrafik. Trafikpliktsbeslut har fattats med inriktningen att det finns en kapacitetsstark kollektivtrafik där många reser (de interregionala och regionala transportsambanden) och en mindre kapacitetsstark kollektivtrafik utanför dessa samband. En omprioritering har därför skett så att linjelagd kollektivtrafik i större utsträckning försörjer de starka stråken och där en satsning görs på närtrafik utanför de starka stråken. Den minskade kollektivtrafiken utanför de starka stråken har under året lett till vissa synpunkter från olika intressenter. För att få en kapacitetsstark stadstrafik i Örebro och också höja medelhastigheten görs en satsning på Bus Rapid Transit (BRT) i ett stråk inom Örebro

stad. Infrastrukturen byggs ut succesivt och planen är att börja trafikera stråket fullt ut 2024 med BRT-anpassade bussar. BRT-stråket kan också användas av de regionbussar som ankommer till Örebro i de delar där BRT-stråket går. Detta förkortar även restiden för de resenärer som ankommer Örebro i de regionbussarna.

Under 2021 har arbetet med att ta fram en ny länsplan för regional transportinfrastruktur pågått. Länsplanen är just nu ute på remiss utan politiskt ställningstagande. Innehållet i länsplanen beaktar denna gång mer det finmaskiga vägnätet och ytterligare förflyttning har gjorts från stora objekt till mindre åtgärder.

Örebro län har sedan november 2020 en digitaliseringsstrategi som ska tydliggöra hur vi tillsammans ska använda digitaliseringen som ett strategiskt verktyg för att vara en del i och driva samhällsutvecklingen, erbjuda bättre samhällsservice och öka invånarnas delaktighet. Under våren 2021 arbetades en handlingsplan fram som innehåller förslag på organisering, aktiviteter och önskade resultat för Örebro län att prioritera som gemensamma områden. Efter att handlingsplanen varit ute på remiss bland alla samverkande parter (länets kommuner, länsstyrelsen, universitetet och Inera) antogs den under hösten av Regionstyrelsen. Nästa steg är nu att starta genomförandet och prioriteringen av aktiviteterna för 2022.

Parallellt med det länsgemensamma digitaliseringsarbetet har det även tagits fram ett internt program för digitalisering för regionen som antagits av regionstyrelsen. Programmets övergripande strategi är att genomföra olika aktiviteter inom Region Örebro län för att uppnå målen i den nationella digitaliseringsstrategin och även länets digitaliseringsstrategi. Några exempel på pågående projekt och uppdrag inom programmet är införandet av Teams och framtagandet av utbildningskoncept kring digital transformation.

- *Beskriv kortfattat hur arbetet med tillgänglighet genom digital kommunikation och transportsystemet har bidragit till att möta samhällsutmaningarna och ta till vara möjligheterna med demografiska förändringar, globalisering, miljöproblem och klimatförändringar, socioekonomi och sammanhållning samt teknisk utveckling.*

Införandet av appen Serviceresan har ökat tillgängligheten till verksamheten inom serviceresor. Införandet av skärmar i bussarna har ökat möjligheten att digitalt få ut information till resenärerna.

- *Beskriv kortfattat hur olika territoriella perspektiv har beaktats i arbetet med tillgänglighet genom digital kommunikation och transportsystemet. Med territoriella perspektiv avses hur insatser och prioriteringar tar hänsyn till varierande förutsättningar mellan till exempel landsbygder och städer av olika storlek och karaktär, men också olika funktionella samband över kommun-, läns-, och landsgränser.*

I samband med arbetet om framtagande av prioriteringar inom det nya bredbandstödet har samtliga kommuners behov beaktats och byggnader prioriterats genom LänsIT-rådet.

Under 2021 har samhällsbyggnadsnämnden beslutat om att införa närtrafik. Det innebär att där det är gles eller ingen alls linjelagd kollektivtrafik så går det att bli hämtad på en angiven adress och körd till en närtrafikhållplats. En närtrafikhållplats har tillgång till tätare linjelagd kollektivtrafik och ligger oftast i anslutning till andra samhällsfunktioner eller kommersiell service.

- Ge exempel på insatser som har genomförts under året. Insatserna kan vara helt eller delvis finansierade med anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder men även insatser med egna medel/annan finansiering kan redovisas. Ange 5 – max 10 insatser och fyll i tabellen nedan.

Namn på insats och kort beskrivning	Mål <i>Ange vilket eller vilka mål, fastställda i den regionala utvecklingsstrategin, det regionala strukturfondsprogrammet respektive de territoriella samarbetsprogrammen (Interreg), som insatsen ska bidra till.</i> <i>Ni erbjuds att ange vilket eller vilka av de globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030 som insatsen ska bidra till.</i>	Resultat i form av prestationer <i>Beskriv resultat av insatsen eller förväntade resultat.</i> <i>Med prestationer avses antal och omfattning av genomförda aktiviteter. Till exempel antal deltagande organisationer eller antal framtagna kunskapsunderlag.</i>	Resultat i form av effekter på kort, medellång och lång sikt <i>Beskriv resultat av insatsen eller förväntade resultat.</i> <i>Ange om resultatbeskrivningen baseras på en uppföljning, utvärdering eller egen bedömning. Ange även om det är faktiska eller förväntade resultat.</i> <i>Med effekter på kort sikt avses förändrad förmåga hos målgruppen. Till exempel ny/ökad kunskap.</i> <i>Med effekter på medellång sikt avses förändrat beteende hos målgrupper. Till exempel tillämpning av ny kunskap eller nya varor/tjänster.</i> <i>Om möjligt, beskriv även effekter på lång sikt. Med effekter på lång sikt avses effekter av förändrat beteende hos målgruppen eller på samhällsnivå. Till exempel ökad konkurrenskraft eller bättre hälsa.</i>
BRT 3 – Lansering och kommande etapper 21RS9097 20345918 Samverkansprojekt mellan Region Örebro län och Örebro kommun. Projektet ska fullfölja utvecklingen av ett fullskaligt BRT-system ³ i Örebro, som har påbörjat i tidigare projekt och fortsatt utreda och projektera för de	RUS – Transporter och infrastruktur Bidrar till att nå målet om Minskad klimatpåverkan	Delmål 1 Kommunikation för etapp 1 Delmål 2 Nya bussar med BRT-systemegenskaper är i trafik Delmål 3 Etapp 1 är färdigbyggd Delmål 4 Projektering av etapp 2 är klar Delmål 5 Förprojektering av etapp 3 är klar	Övergripande mål BRT innebär att en stor del av resenärerna kommer att få kortare restider, högre komfort, bättre tillförlitlighet. För samhället innebär det minskad klimat- och miljöbelastning, bättre folkhälsa, bättre tillgänglighet på arbetsmarknaden. Detta nås genom en ökad

³ Bus Rapid Transit, snabbussar

kommande två etapperna av BRT-systemet.			marknadsandel för kollektivtrafiken. Projektmål Ettapp 1 av BRT är lanserad, projektering av ettapp 2 och förprojektering av ettapp 3 är genomförda.
---	--	--	--

1.5.2 Bredbandsutbyggnad

- Beskriv kortfattat hur arbetet med att främja bredbandsutbyggnad har genomförts under året. Beskriv även eventuella utmaningar i genomförandet.

I detta sammanhang, beskriv även kortfattat hur ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet integrerats i arbetet.

Ni erbjuds även att kortfattat redovisa hur arbetet har bidragit till Agenda 2030.

Redovisningen bör fokusera på det arbete som eventuellt har bedrivits utöver det som har utförts av regionala bredbandskoordinatorer.

Utöver arbetet av bredbandskoordinator kopplat till det nya statliga stödet och dialog med såväl offentliga och privata aktörer har även en genomlysning av kommunernas arbete med elektronisk kommunikation i planeringen genomförts. Den ekonomiska aspekten (företagande) har beaktats i samband med prioritering kopplat till det statliga stödet. All bredbandsutbyggnad har potentialen att minska det fysiska resandet i länet och därmed bidra ett minskat klimatavtryck.

- Beskriv kortfattat hur olika territoriella perspektiv har beaktats i arbetet med att främja bredbandsutbyggnad. Med territoriella perspektiv avses hur insatser och prioriteringar tar hänsyn till varierande förutsättningar mellan till exempel landsbygder och städer av olika storlek och karaktär, men också olika funktionella samband över kommun-, läns-, och landsgränser.

Dels beaktas det territoriella i samband med de regionala prioriteringarna som genomförs i samband med det statliga stödet för bredband. (Bredbandsstöd 2021 | PTS) Den helterritoriella aspekten innebär att varje kommun i länet får en tilldelning baserat på antal stödbara byggnader i kommunen. Denna tilldelning av prioritering fördelas sedan i dialog med kommunerna i syfte att maximera attraktiviteten att söka medel i Örebro län. Det förs även dialog med närliggande län i syfte att finna synergier.

Genomlysningen av kommunernas planering inkluderar samtliga kommuner i länet.

- Ge exempel på insatser som har genomförts under året. Insatserna kan vara helt eller delvis finansierade med anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder men även insatser med egna medel/annan finansiering kan redovisas. Ange 5 – max 10 insatser och fyll i tabellen nedan.

Se text ovan

1.5.3 Tidigare insatser inom ramen för arbetet med tillgänglighet genom digital kommunikation och transportsystemet som har gett resultat under året

- Om möjligt – ge exempel på insatser som genomförts tidigare år men som gett resultat under 2021. Ange 5 – max 10 insatser och fyll i tabellen nedan.

Namn på insats och kort beskrivning	Vilka resultat har uppnåtts? Ange om resultatbeskrivningen baseras på en uppföljning, utvärdering eller egen bedömning.
BRT i Örebro, genomförande av etapp 1 Projektet syftar till att ge underlag för att ta de avgörande stegen mot ett system för BRT, bus rapid transit.	Egen uppföljning utifrån slutrapport och avslutssamtal Projektmål Ta fram underlag för att införa ett system för BRT i Örebro Projektets arbete fortsätter i enlighet med de uppsatta delmålen. Det finns ett delprojekt som arbetat med att utarbeta förslaget till linjenät där också BRT ingår och som det ska föras dialog om. Projektet har också gjort klart med utformningen av standardiserade hållplatser för BRT där utformningen har skett med beaktande av prognoser på framtida resande. Samtidigt har arbete utförts avseende väderskydd och digital teknik i anslutning till hållplatserna. Här har arbetet dock blivit lidande av att det under en tid saknats kommunikatörsresurser för utformning av BRT varumärket, där också väderskydd ingår. Projektet har genomfört preliminära beräkningar för linjetätheten i BRT och simuleringar av trafiken har också genomförts för etapp 1. Utredning av stomlinjer ingår som en del av en översikt av kollektivtrafiksnätet. En kommunikationsplan har utvecklats tillsammans med Örebro kommun och arbete pågår nu för att förverkliga innehållet i planen. Detta innefattar framtagandet av två informationsfilmer med syfte att öka kännedomen om BRT som riktas till alla medborgare i Örebro kommun. Filmerna kommer spridas i regionens och kommunens olika kanaler. Parallellt med detta arbetar kommunen med riktad kommunikation i de områdena som innefattas av arbetet med etapp 1.
Västra Logsjön Projektet ska genomföra en bredbandsutbyggnad i Tångeråsa i Lekebergs kommun så att både företagare och privatpersoner kan erbjudas tillgång till fiber.	Egen uppföljning utifrån slutrapport och avslutsmöte Projektmål Företag och fastighetsägare har tillgång till fiber efter projektets slut.

	Projektet gör bedömningen att projektmål och delmål har uppnåtts. Projektet kan därför anses ha bidragit positivt till effektmålet om ökad tillväxt i näringslivet i den regionala utvecklingsstrategin. Totalt har samtliga 17 fastigheter inom området för projekt Västra Logsjön blivit erbjudna bredbandsanslutning via fiber. Av dessa 17 är det totalt nio stycken fastigheter som valt att ansluta sig, varav fyra fastigheter bedriver företagsverksamhet. Möjligheten till efteranslutning finns för fastigheter inom området.
Combine Detta projekt är Region Örebro läns del i ett större projekt inom Östersjöprogrammet. Projektet COMBINE handlar om att förmedla nytta och utveckla dessa multimodala transportlösningar i Östersjöregionen. Region Örebro läns del i projektet kommer vara att genomföra en pilotstudie med fokus på ”the last mile” där man i form av studier undersöker förutsättningarna för att implementera specialfordon (HCT - High Capacity Transports – Längre och/eller tyngre lastbilar) till och från terminal i vår region.	Egen uppföljning utifrån slutrapport och avslutsmöte Projektmål Ökad kunskap kring förutsättningarna för implementering av specialfordon i Örebroregionen. Projektet gör bedömningen att projektmål och delmål har uppnåtts. Projektet kan därför anses ha bidragit positivt till effektmålen om ökad global konkurrenskraft och minskad klimatpåverkan i den regionala utvecklingsstrategin. Om man ser till projektet som helhet, med alla ingående parter, har resultatet bidragit till att höja kunskapsnivån i olika nätverk. För Region Örebro läns del har projektet stärkt förmågan att ta till sig och förmedla ny kunskap inom CLOSER och andra nätverk, men också att generalisera kunskaperna till länets kontext. Projektet har skapat ett intresse bland lokala företag och aktörer kring möjligheter med längre lastbilar som inte används i Örebroregionen idag. Åtta lokala case har identifierats där konceptet kan tas vidare och ge mer kunskap om vilka övergripande vinster som kan genereras av ett multimodalt transportupplägg
Baltic Loop Projektet Baltic Loop fokuserar på att förenkla transportflödena genom att utveckla lösningar för att hantera transportflaskhalsar i delar av det området som idag kallas för Northern Growth Zone (Oslo-Stockholm-Helsingfors (Tallinn, Riga)-St. Petersburg).	Egen uppföljning utifrån slutrapport och avslutsmöte Projektmål Ta fram förslag på åtgärder och rekommendationer för hur man kan uppnå förkortade restider för passagerare och gods samt minskade utsläpp i delar av korridoren Northern Growth Zone. Projektet bedöms ha god måluppfyllelse och i vissa fall har utpekade mål överstigit. Projektet kan därför anses ha bidragit positivt till effektmålet om ökad global konkurrenskraft i den regionala utvecklingsstrategin. De främsta leveranserna består av kunskapsunderlag i form av ett antal rapporter som belyser de aktuella frågorna specificerade i projektets delmål. Dessa rapporter innehåller också förslag på åtgärder och rekommendationer kopplat till identifierade utmaningar.

Återrapportering 2 – Fördelning av anslag

1:1 Regionala tillväxtåtgärder

- Beskriv kortfattat hur regionen har fördelat anslaget mellan projektverksamhet, regionala företagsstöd och stöd till kommersiell service med fokus på förändringar som har skett i förhållande till förra året.

I detta sammanhang, beskriv även kortfattat hur ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet integrerats i arbetet.

Ni erbjuds även att kortfattat redovisa hur arbetet har bidragit till Agenda 2030.

Observera! Belopp fördelat på olika stödtyper behöver inte redovisas då den informationen inhämtas i Tillväxtverkets årliga uppföljning av regionala företagsstöd, projektmedel samt stöd till kommersiell service.

Region Örebro läns inriktningsbeslut anger en indikativ fördelning utifrån historisk fördelning av anslaget mellan regionala utvecklingsprojekt och företagsstöd samt hur stor del av medlen som avsätts för uppföljning och utvärdering av anslaget. Det totala anslaget 40 480 000 kr fördelas indikativt med 26 520 000 kr till regionala utvecklingsprojekt samt 13 960 000 kr till företagsstöd. Av dessa medel disponeras högst 1 000 000 kr till uppföljning och utvärdering av insatser finansierade med anslaget. För att utnyttja anslaget optimalt kan justeringar av fördelningen i samband med verkställighet ske under året efter hur behovet ser ut. Det faktiska utfallet blev 24 220 000 kr till projekt, 15 360 000 kr till företagsstöd och 900 000 kr till uppföljning och utvärdering

Företagsstöd

Under 2021 har Region Örebro län fattat beslut om 139 ansökningar om företagsstöd. Av dessa har 76 ansökningar beviljats. Av dessa är 12 st. inom kommersiell service, varav två stycken hemsändningsbidrag. Beviljade stöd inom kommersiell service uppgår till 1 Mkr kr. Övriga beviljade företagsstöd uppgår till cirka 13,5 mkr. Då många företag under 2020 förlängde sina investeringsperioder över till 2021 pga. pandemin så har vi under 2021 haft mindre utrymme att fatta beslut därav färre beviljade stöd 2021 jämfört med 2020. Stöd har beviljats till företag i samtliga kommuner i länet.

Våren 2021 sökte regionen stöd från EU:s regionalfond inom REACT-EU till stöd för företag som påverkats negativt av pandemin. Region Örebro län beviljades 4,8 mkr och har under 2021 beviljat två stöd. Stöden ges i form av externa konsultinsatser med fokus på digitalisering, internationalisering och grön omställning.

Företagsstöd har beviljats till en rad olika branscher och satsningar. Främst till satsningar och utpekade branscher som finns i inriktningsbeslutet. Det gäller då företag med nya affärsidéer, företag som drivs av kvinnor, avancerad tillverkningsindustri,

internationalisering samt företag som investerar i miljövänliga och effektiva lösningar. Företagen som beviljas medel ska kunna uppvisa en långsiktig och hållbar tillväxt.

Regionen tog under våren 2020 fram så kallade Omställningscheckar till företag som trots krisen planerade att göra någon sorts satsning på vidareutveckling av verksamheten. Satsningen har fortsatt under 2021 och resulterade i många oftast mindre ansökningar. Med omställningscheckarna har regionen nått ut till kvinnor som driver företag. Av 13 st. beviljade omställningscheckar under 2021 har 10 st. gått till kvinnor som driver företag. Sett över samtliga företagsstöd har cirka 30 procent av de beviljade stöden gått till kvinnor som driver företag.

Informationsinsatser har på grund av pandemin under 2021 till största del varit digitala under 2021.

Projekt

Medfinansiering från 1:1-anslaget har beviljats till 14 projekt enligt följande fördelning:

<i>Enligt Inriktningsbeslutet prioritet</i> <i>Se nedan</i>	<i>Likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet</i>	<i>Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet</i>	<i>Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet</i>	<i>Tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystemet</i>
<i>Hållbart näringsliv</i>			<i>11</i>	
<i>Hållbar omställning</i>			<i>1</i>	
<i>Attraktivt län</i>		<i>1</i>		<i>1</i>
<i>Rusta barn och unga</i>				
<i>Minskat utanförskap</i>				

Internationellt perspektiv – Programmeringsarbete utifrån ny programperiod 2021-2027

1:1 anslaget har stor betydelse för medfinansiering av kommande nya strukturfondsprogram.

Under året har Region Örebro län tillsammans med övriga län i Östra Mellansverige arbetat med att ta fram förslag till nytt regionalfondsprogram samt arbetat med förberedelser inför kommande handlingsplan inom ESF+.

Region Örebro län har deltagit i programmeringsgrupper gällande utformningen av nästa programperiods Interreg-program, mer specifikt Central Baltic programmet och Östersjöprogrammet

- *Finns det en plan, strategi eller prioriteringsordning för fördelning av anslaget mellan projektverksamhet, regionala företagsstöd och stöd till kommersiell service?*

Ja ☒ Inriktningsbeslut

Vi tar fram riktlinjer och inriktningsbeslut. Syftet med riktlinjerna är att ange ramarna för anslaget utifrån de förordningar som styr användning av det statliga anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder. Vad gäller projektverksamhet är också syftet att ange ytterligare kriterier för projektfinansiering. Riktlinjerna följs av inriktningsbeslut för projekt och företagsstöd. Inriktningsbesluten ska ange vilka insatser som är särskilt viktiga att prioritera under kommande år samt eventuella prioritetshöjande kriterier. Inriktningsbesluten ska även visa på en indikativ fördelning mellan företagsstöd och projekt. Den löpande uppföljningen av den regionala utvecklingsstrategin ligger till grund för nya inriktningsbeslut.

Projektmedel

Inom ramen för nedanstående inriktningar är medfinansiering till EU prioriterat och även innovativa lösningar för att lösa samhällsutmaningarna. T.ex. kan digital teknik och kompetens bidra till att hitta lösningar för bland annat minskad miljö- och klimatpåverkan, klimatanpassning, social sammanhållning och demografisk utveckling.

Region Örebro län kan bevilja medel till projekt som ligger i linje med RUS:ens prioriterade områden och som bidrar till att stärka den regionala konkurrenskraften och tillväxten. Region Örebro län prioriterar projekt enligt nedan:

- Projekt som främjar en utveckling av näringslivet som är långsiktig och hållbar inom följande områden: Insatser som bidrar till förbättrad samverkan mellan akademi och små och medelstora företag. Förbättrade förutsättningar att nyttja digitaliseringens möjligheter. Affärsutvecklingsinsatser som innefattar kunskap, rådgivning, coachning, internationalisering och tillgång till olika nätverk. Kapitalförsörjning i tidiga skeden. Utveckling av utbildningar som matchar näringslivets behov, stärka företagens förmåga i kompetensförsörjningsarbetet.
- Projekt som bidrar till att skapa en långsiktig och hållbar omställning av Örebro län inom följande områden: Främja energieffektiviseringsåtgärder. Främja förnybar energi. Utveckla smarta energisystem. Smarta nät och smart lagring på lokal nivå. Främja övergången till en cirkulär ekonomi.

- Projekt som bidra till att Örebro län bli ett mer attraktivt län att bo, leva, besöka och verka i inom följande områden: Destinationsutveckling. Ökad tillgänglighet till arbetsmarknad och studier till och inom arbetsmarknadsregionen (digitalt och fysiskt). Utveckla och attrahera kompetens som bidrar till att befintliga företag och verksamheter kan växa. Projekt med inriktning på minskad bostadssegregation (investeringar kan dock inte finansieras) .
- Projekt som bidrar till att rusta barn och unga inom följande områden: Projekt som bidrar till att fler fullföljer och avslutar sin grundläggande utbildning i hela länet och att målpuppfyllelsen i grund- och gymnasieskolan ökar, att fler klarar gymnasiet samt att skillnader mellan olika grupper minskar.
- Projekt som bidrar till ett minskat utanförskap inom följande områden: Projekt som bidrar till att förbättra förutsättningarna för fler att uppnå egen försörjning. Projekt som bidrar till normbrytande arbetssätt för att fler ska komma i arbete och bryta segregation på arbetsmarknaden. T.ex. insatser som bidrar till förbättrad samverkan mellan utbildningsanordnare och små och medelstora företag. Utveckla stödstrukturer som främjar lärande, inkludering och mångfald. Direkta stödinsatser till enskilda individer kan inte finansieras.

Det finns ingen rangordning eller prioritering mellan dessa områden, utan alla är lika viktiga.

Företagsstöd

- Företag med nya affärsidéer. Bidraget underlättar för nya företag att starta och ger befintliga företag en möjlighet att växa. Det ger i sin tur konkurrens, förnyelse av näringslivet och en ökad sysselsättning.
- Företag som drivs av kvinnor. Kvinnor är underrepresenterade vad det gäller företagandet och behöver ta del av de insatser och resurser som finns vad det gäller våra regionala företagsstöd.
- Företag inom avancerad tillverkningsindustri där produkterna kräver avancerad teknisk utrustning och speciell kompetens.
- Företag med en hög internationalisering. Export och import är viktiga delar i näringslivet för ett litet land som Sverige med en begränsad marknad. Det är förknippat med risker och kräver kapital.
- Företag som investerar i miljövänliga och effektiva lösningar. Stödet ska stimulera företag till miljödriven affärsutveckling för att öka sin konkurrenskraft.
- *Är planen, strategin eller prioriteringsordningen politiskt antagen?*

Ja ☒

- *Hur har anslaget bidragit till att nå regionala utvecklingspolitikens mål utvecklingskraft med stärkt lokal och regional konkurrenskraft för en hållbar utveckling i alla delar av landet? Beskriv kortfattat, gärna i punktform.*

- Anslaget bidrar till att nå målen i RUS och RUS:en i sin tur ska bidra till att realisera målet för den regionala utvecklingspolitikens mål.
- Region Örebro län kan bevilja medel till projekt som ligger i linje med RUS:ens prioriterade områden och som bidrar till att stärka den regionala konkurrenskraften och hållbar utveckling.
- *Har anslaget bidragit till att nå målen i den regionala utvecklingsstrategin?*

Ja ☒

Beskriv kortfattat, gärna i punktform, hur anslaget har bidragit till att nå målen i den regionala utvecklingsstrategin.

- Medfinansiera projekt som ligger i linje med RUS:ens prioriteringar
- Projekten har legat i linje med inriktningsbeslut

Nej ☐

Om nej, ange anledningen till det.

- *Har anslaget bidragit till att nå målen i det regionala strukturfondsprogrammet?*

Ja ☒

Beskriv kortfattat, gärna i punktform hur anslaget har bidragit till att nå målen i det regionala strukturfondsprogrammet.

- Inom ramen för inriktningsbeslutets prioriteringar är medfinansiering till EU prioriterat.
- Under 2021 har 4 projekt beviljats som också har medel från regionalfonden

Nej ☐

Om nej, ange anledningen till det.

- *Har anslaget bidragit till att nå målen i de territoriella samarbetsprogrammen (Interreg)?*

Ja ☒

Beskriv kortfattat, gärna i punktform hur anslaget har bidragit till att nå målen i de territoriella samarbetsprogrammen (Interreg).

- Inom ramen för inriktningsbeslutets prioriteringar är medfinansiering till EU prioriterat.
- Vi har två projekt (Combine och Baltic Loop) som beslutades under 2019 men som avslutades under 2021 med anslag 1:1 som medfinansiering.

•

Nej ☐

Om nej, ange anledningen till det.

- Beskriv kortfattat, gärna i punktform hur anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder används i relation till strukturfondsmedel respektive annan finansiering av det regionala utvecklingsarbetet, till exempel egna medel.
- 1:1-anslaget är ett viktigt verktyg för att bidra till målen i den regionala utvecklingsstrategin tillsammans med EU-medel, nationella, regionala och lokala finansiärer. Företagsstöden ger företag en möjlighet att våga satsa och växa både nationellt och internationellt.
- Vi tar inriktningsbeslut för dessa medel. Se vidare ovan.
- Beskriv kortfattat, gärna i punktform på vilket sätt olika territoriella perspektiv har beaktats och påverkat fördelningen av anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder inom länet. Med territoriella perspektiv avses hur insatser och prioriteringar tar hänsyn till varierande förutsättningar mellan till exempel landsbygder och städer av olika storlek och karaktär, men också olika funktionella samband över kommun-, läns- och landsgränser.
- Vad avser den inomregionala fördelningen så ska, i enlighet med våra riktlinjer för projektverksamhet, samtliga projekt som beviljas medfinansiering ha ett regionalt mervärde, det vill säga inte endast beröra enskilda kommuner.
- Inom ramen för företagsstöd finns ett stöd det s.k. mikrobidraget, som ges till företag i hela länet förutom i Örebro tätort. Örebro tätort har en betydligt högre tillväxt och investeringstakt än övriga delar av länet. Det finns dock vissa undantag där mikrobidrag kan ges i Örebro tätort:
- För att främja möjligheterna att ge stöd till en underrepresenterad grupp kan, inom Örebro tätort, mikrobidrag ges till företag som drivs av personer födda utanför Norden. Region Örebro län bedömer att genom att gynna en viss kategori av stödmottagare kan positiva effekter uppnås för både företag och samhälle.
- För att öka möjligheterna för kvinnor som driver företag att söka mikrobidrag, men också för att nå ut till fler branscher kan mikrobidrag även ges i Örebro tätort till företag som drivs av kvinnor för nya innovativa idéer i befintliga företag.

Återrapportering 3 – Samverkan med andra aktörer

3.1 Samverkan med länsstyrelsen

- Beskriv kortfattat inom vilka områden eller processer samverkan har skett med länsstyrelsen

Länsstyrelsen är med i det tidigare nämnda Partnerskapet för regional utveckling. De finns även med i flera nätverk kopplat till den regionala samverkansstrukturen. Sedan 2018 finns också en överenskommelse om fördjupad länssamverkan mellan Regionen och länsstyrelsen i prioriterade frågor som kan variera över tid.

Projektet integration inom regional kompetensförsörjning samt framtagande av den regionala handlingsplanen för kompetensförsörjning som beslutades under 2020 bidrog till att tydliggöra roller och ansvar mellan länsstyrelsen och Region Örebro län inom regional kompetensförsörjning. Inom jämställdhet och fokus på kompetensutveckling till personal inom skolan har samverkan skett. Seminarium om våld i nära relationer har arrangerats och skolpersonal från skolor i länet har deltagit.

Region Örebro län samordnar Partnerskapet för sociala innovationer. Syftet med Partnerskapet är att stötta framväxten av idéer som kan utvecklas till sociala innovationer, dvs. nya lösningar på samhällsutmaningar. Partnerskapet består av 40 organisationer från hela länet, både offentlig verksamhet och civilsamhället och den sociala ekonomin. Länsstyrelsen deltar i partnerskapet men har pausat sitt aktiva engagemang i och med pandemin. Partnerskapets verksamhet är exempelvis rådgivning, seminarier och projektsamverkan.

Inom kulturområdet sker vid behov samverkan med länsstyrelsen kring frågor kopplat till kulturmiljö, kulturarv och integration. Länsstyrelsen har gett projektstöd till den regionala biblioteksverksamheten.

Inom digital infrastruktur sker varannan veckas avstämningar kopplat till bredbandsutbyggnad och de två statliga stöden. Länsstyrelsen har också representation i det regionala nätverket för bredbandssamordnare.

Inom besöksnäringen har vi samverkat med Länsstyrelsen i frågor gällande Måltidsturism, Hållbar turism och ledutveckling. Ett gemensamt arrangemang är Hållbarhetsdagen.

Region Örebro län samverkar med Länsstyrelsen Örebro län runt en gemensam handlingsplan för länets livsmedelskedja som omsätter Regeringens nationella livsmedelsstrategi till regional utveckling och hållbar tillväxt i länet. Arbetet är flerårigt och

Region Örebro läns leverans är relaterat både till näringslivsarbetet och till regionala innovationsstrategiska insatser.

Samverkan med Länsstyrelsen sker inom energi- och klimatarbetet genom gemensamt framtagande och genomförande av Örebro läns energi- och klimatprogram. Programmet har under 2021 reviderats och antagits av både Länsstyrelsen och Region Örebro län. I genomförandet av programmet genomförs aktiviteter och insatser som leds och initieras gemensamt av båda organisationerna, bland annat en årlig konferens med energi och klimat som tema. Samverkan sker även genom Örebro läns energi- och klimatråd. Rådet har initierats av båda organisationerna gemensamt och ordförandeskapet delas. Rådet har startat under 2021 och består utöver Länsstyrelsen och Regionen av både kommuner, företag, universitetet och samverkansorganisationer.

Inom området entreprenörskap så sker samverkan med länsstyrelsen genom utvecklandet av den digitala plattformen Företagsresan och uppdaterad info på verksamt.se. Region Örebro län driver nätverket Företagsutvecklarna där Länsstyrelsen är representerad.

Område välfärd och folkhälsa deltar i Samhällsråd T och arbetsgrupper för brottsförebyggande arbete, våld i nära relationer och föräldraskapsstöd som drivs av länsstyrelsen, ibland i samverkan med Region Örebro län. Länsstyrelsen deltar i Demokratinätverk Örebro län som drivs av regionen (Staben för hållbar utveckling och välfärd och folkhälsa. I samband med demokratifirandet 2021 arrangerade länsstyrelsen en Demokrativecka i september, där regionen var medarrangör. I arbetet med förstudie barnfattigdom har länsstyrelsen deltagit vid work-shops.

- *Bedöm och motivera kortfattat hur samverkan med länsstyrelsen har fungerat under året. Beskriv gärna även eventuella utmaningar eller framgångsfaktorer.*

Gällande digital infrastruktur – Dialogen är konstruktiv och givande för det regionala nätverket för bredbandssamordnare. En utmaning är att tillsammans med Länsstyrelsen identifiera vilken data som finns inom området.

Samverkan överlag gällande kompetensförsörjning fungerar bra. Det finns utmaningar i tolkningarna av det regionala utvecklingsuppdraget. Framgångsfaktorer vid all samverkan är dialog, där vi inom flera områden har kontinuerliga avstämmningar.

Samverkan med Länsstyrelsen gällande livsmedelsstrategin kan effektiviseras utifrån att en ökad tydlighet nås i vari respektive organisations uppdrag består så tydliga gränssnitt kan etableras för att öka effektiviteten i utvecklingsinsatser.

Samverkan fungerar bra inom energi och klimatarbetet. Det är en styrka att genomföra insatser tillsammans då det innebär att två starka organisationer står bakom. Det är positivt att våra mål och insatser antas av både Region Örebro län och Länsstyrelsen. Det ger en

tydlig bild av länets arbete och målsättning. En utmaning är att vi och Länsstyrelsen får uppdrag som är mycket lika. Men det arbetar vi med i vårt län genom att ha en öppen dialog mellan organisationerna och att arbeta med energi- och klimatfrågor tillsammans.

Samverkan med Länsstyrelsen i nätverket Företagsutvecklarna fungerar bra.

- *Beskriv kortfattat hur samverkan med länsstyrelsen har bidragit till en hållbar regional utveckling.*

En del i arbetet för hållbar regional utveckling handlar om kulturmiljö, integration och att hitta nya lösningar på samhällsutmaningar.

Digital infrastruktur – Genom ett samtal mellan de två aktörerna med delansvar för det två stöden skapas förutsättningar för utbyggnader av bredband i länet.

När samverkan fungerar så blir erbjudandet större och effektivare gentemot företagen i besöksnäringen. Vi har utifrån natur, måltid och hållbarhet samverkat och rollfördelat frågan utifrån ansvar och kunskap för ett tydligare budskap i dialogen ut mot företagen.

Samverkan bidrar till hållbar regional utveckling genom att ömsesidig måluppfyllelse eftersträvas utifrån handlingsplanen för Örebro läns livsmedelskedja.

En tydlig målbild gör det enklare att arbeta tillsammans för samma mål. En tydlighet innebär även att det är enklare att kommunicera arbetet till fler parter. Vårt gemensamma energi- och klimatprogram utgör en bra grund för vårt gemensamma arbete i omställningen. Samverkan har även resulterat i bildandet av energi- och klimatrådet där fler av länets starka aktörer deltar. Rådet ska öka takten i omställningen och skapa konkreta insatser inom energi och klimat.

Genom samverkan belyses landsbygdsperspektivet och insatser som är riktade mot företag på landsbygden kommuniceras till det företagsfrämjande systemet.

Kommentar: I de fall insatser är relevanta under mer än en fråga behöver de enbart redovisas en gång och vid behov hänvisas till andra punkter i redovisningen, där insatsen också är relevant.

3.2 Samverkan med andra statliga myndigheter

- *Beskriv kortfattat inom vilka områden eller processer samverkan har skett med respektive myndighet.*

Inom kompetensförsörjningsarbetet erbjöd **Tillväxtverket** regionerna möjlighet till dialog med **Skolverket**, **Myndighetens för yrkeshögskolan** och **Arbetsförmedlingen**. Regionerna i Stor-ÖMS tackade ja till erbjudandet och samordnade mötet tillsammans. En av slutsatserna blev att det bör genomföras mer regelbundet för att på sikt kunna leda till

samverkan. Regionerna i Stor-ÖMS och ÖMS har ett formellt samarbete inom kompetensförsörjning vilket alltid är en möjlighet för myndigheterna för samtal och samverkan.

Pilot myndighetssamverkan med ÖMS som leds av Tillväxtverket har starta upp under 2021. Utgångspunkten är i ÖMS Smart Specialisering - Smart industri och kompetensförsörjningsaspekten. En workshop har arrangerats under hösten och ytterligare aktivitet planeras.

Inom en EBM, En bättre matchning, har samverkan skett med Tillväxtverket och Universitetskanslersämbetet, UKÄ, utifrån uppdraget digital spetskompetens. En gemensam workshop arrangerades utifrån förslag till fortsatta arbete. EBM är en arena för samarbete med högskolor och universitet i frågor gällande kompetensförsörjning för numera nio regioner.

Skolverket har bjudit in till samråd utifrån det förberedande uppdraget om regionala planeringsunderlag. Skolverket genomför även regionala dialoger med ansvariga skolhuvudmän med ansvar för vuxenutbildning. Region Örebro län bistår här Skolverket med förankring och deltar på de regionala träffarna. Samverkan med Skolverket har under de senaste åren utvecklats positivt inom regional kompetensförsörjning. Det kommer bli intressant och följa Skolverkets mer regionala arbete och fortsatt samverkan eftersom Region Örebro län även arbetar med skolutveckling i samarbete med kommuner och lärosäte.

Med Myndigheten för yrkeshögskolan sker samverkan inom främst validering och yrkeshögskoleutbildningar. Myndigheten för yrkeshögskolan har under året alltid erbjudit dialog och bidragit med kunskap i olika processer och nya verktyg. De är projektägare för Valideringslyft vilket uppskattas och bidrar till lärande och bättre strukturer för validering. Under året har dialog om ökad samverkan för att nå ut till näringslivet med mer information om yrkeshögskoleutbildningar mm. Myndigheten deltar på regionala möten för näringslivet vilket är positivt.

Arbetsförmedlingens reformering har stor påverkan på samverkan både lokalt och regionalt. De tidigare upparbetade kontakterna och gemensamma arbetssätt regionalt har till stor del upphört eller förändrats. Det är säkert flera orsaker personella förändringar inom Arbetsförmedlingen med nya uppdrag som ännu inte är beslutade. Arbetsförmedlingen samverkan med många aktörer som kommuner m.fl. är viktig dock är det sällan som regionen nämns.

Örebro universitet ingår som en aktiv part i Partnerskapet för sociala innovationer. Samverkan med Örebro universitet sker också inom projekt kopplade till kultur och hälsa.

Samarbete och samverkan mellan region och statliga myndigheter inom kulturområdet är en viktig del i kultursamverkansmodellen och sker regelbundet inom de särskilt utpekade kulturområdena. **Statens kulturråd** har en särskilt viktig roll genom sitt ansvar för kultursamverkansmodellen. Andra myndigheter i kultursamverkansmodellen är **Svenska Filminstitutet, Nämnden för hemslojdsfrågor, Riksantikvarieämbetet, Riksarkivet och Konstnärsnämnden**. Generellt sett sker alltid en samfinansiering mellan stat och region inom kulturen genom kultursamverkansmodellen. Statens kulturråd fördelar också sökbara extramedel. 2021 till musikfrämjande, filmfrämjande, konstfrämjande och litteraturfrämjande. Region Örebro län fick även extramedel för att stötta regionala kulturinstitutioner och andra aktörer som ingår i kultursamverkansmodellen på grund av pandemin. Statens kulturråd och Region Örebro län har även fördelat krisstöd till fria professionella kulturaktörer i länet.

Samverkan har skett med **Trafikverket** inom ramen för genomförande av länsplan för regional transportinfrastruktur 2018-2029, framtagande av länsplan för regional transportinfrastruktur 2022-2033, genomförande av elvägspilot Hallsberg-Örebro, i det storregionala godstransportrådet samt inom andra projekt och utredningar som syftar till att utveckla länets och Östra Mellansveriges transportinfrastruktur. Under året har även ett arbete inletts för att formalisera samverkan med Trafikverket genom framtagande av ett samverkansavtal som väntas antas under 2022. Samverkan har skett med **Post- och Telestyrelsen (PTS)** kopplat till hantering av kvalitetssäkring och regionala prioriteringar för PTS bredbandsstöd.

Inom besöksnärringsbranschen har vi en kontinuerlig dialog med Tillväxtverket och **Visit Sweden** som är två nationellt samordnande krafter över alla besöksnärringsbranscher. Främst tar vi del av deras framtagna statistik, kunskapsseminarium och marknadskanaler som varit betydelsefulla under pandemiåret. De har även varit med och hållit flera presentationer i våra möten inom Samverkansstrukturen samt Hållbarhetsdagen. Utvecklingsledare för turism har även varit inbjuden att hålla presentation på Tillväxtverkets hållbarhetseminarium.

Samverkan med relevans och bärighet på Region Örebro läns innovationsstrategi för Smart Specialisering har under 2021 utverkats med Tillväxtverket (både i egenskap av myndighet under Näringsdepartementet, men även i egenskap av förvaltande myndighet för Europeiska Regionala Utvecklingsfonden), samtliga Regionalt Utvecklingsansvariga inom NUTS II SE-12 Östra Mellansverige, samt Örebro universitet. I det senare fallet har gemensamma satsningar på nyttiggörande av forskning inom Artificiell Intelligens (AI) stått i centrum.

I arbetet med att utveckla gemensamma och överregionala innovationssystemstärkande satsningar i Östra Mellansverige med Smart Specialisering som utgångspunkt har dialog och samverkan skett med **Vinnova**.

Samverkan med **Energimyndigheten** har framförallt genomförts genom att Fastighetsnätverket i Örebro för energi- och miljöfrågor utgör strateginod kopplat till Energimyndighetens nationella sektorstrategier. Framförallt bidrar Fastighetsnätverket till framfart inom sektorerna ”Resurseffektiv bebyggelse” och ”Flexibelt och robust energisystem”. Under 2021 har Fastighetsnätverket organiserat webinarium för att sprida erfarenheter från Örebros stadsdel Tamarinden med fokus på energigemenskap och att dela el mellan byggnader. Det bedöms ha bidragit till förändrad förordning som möjliggör att el kan delas mellan byggnader.

Inom entreprenörskapsområdet sker samverkan med Örebro universitet om studenters entreprenörskap genom, regelbundna avstämningar och utveckling av konceptet. Universitetet deltar också (både anställda och studenter) i två av regionens nätverk: Företagsutvecklarna och Entreprenörskapsteamet. Kontakt sker med Tillväxtverket om verksamt och Regional Exportsamverkan.

Uppdrag från **Folkhälsomyndigheten** i föräldraskapsstödsarbetet. En viktig skyddsfaktor för barns hälsa och utveckling är ett gott föräldraskap. Att klara skolan är en annan viktig skyddsfaktor genom hela livet. Förutom skolan så har föräldrar eller andra viktiga vuxna runt barn en unik möjlighet att ge förutsättningar för barnet att nå målpuppfyllelse i skolan. I Örebro län bedrivs sedan flera år ett omfattande och långsiktigt föräldraskapsstödsarbete som innebär utveckling av det stöd som regionen i samverkan med kommunerna och civila samhället kan ge till föräldrar i deras viktiga roll som vårdnadshavare. Arbetet avser familjecentraler, särskilda program för föräldraskapsstöd, samverkan med biblioteksutveckling för att främja läsförståelse osv.

Samverkan sker på nationell nivå genom partnerskapet – stöd för kunskapsstyrning inom socialtjänsten. Sveriges kommuner och regioner (SKR) och socialstyrelsen äger partnerskapet och övriga ingående myndigheter är t ex FORTE, Folkhälsomyndigheten, Statens institutionsstyrelse (SIS), Inspektionen för vård och omsorg (IVO), socialstyrelsen och e-hälsomyndigheten. Område välfärd och folkhälsa har deltagit i ett arbete kring kartläggning av tidiga insatser avseende försörjningsstöd och missbruk.

- *Bedöm och motivera kortfattat hur samverkan med respektive myndighet har fungerat under året. Beskriv gärna även eventuella utmaningar eller framgångsfaktorer.*

Tillväxtverket som är den myndighet som under året stöttat det regionala kompetensförsörjningsarbetet har fortsatt anordnat digitala mötesplatser för erfarenhetsutbyte mellan regioner samt myndigheter. Dock har under året inte funnits några särskilda projektmedel att söka. Framgångsfaktor under året har varit många möjligheter via digitala forum att samtala. Dock oklart inför framtiden vilket uppdrag och roll Tillväxtverket kommer få i förhållande till regionerna och det regionala kompetensförsörjningsarbetet.

ESF-rådet har bjudit in Region Örebro län under framtagande av nationellt program. ESF-rådet och regionerna i ÖMS har samverkat kring framtagandet av regional handlingsplan för ESF+ inför ny programperiod 2021-2027. En framgångsfaktor är delaktighet och möjlighet att framföra synpunkter. Samt att det är tydligt i ansvar och arbetssätt mellan region och förvaltande myndighet. Ännu finns en del oklarheter inför programperioden dock pågår en process.

Kulturområdet hos Region Örebro län har 2021 samverkat mer än normalt med både Sveriges kommuner och regioner och Statens kulturråd på grund av pandemin och viljan att tillsammans med övriga regioner dämpa effekterna av pandemin inom den kulturella infrastrukturen i länets regioner. Det har skett inom strukturerna för ordinarie samverkan men med en betydligt större frekvens än normalt.

Samverkan med Örebro universitet inom Partnerskapet för sociala innovationer har utvecklats positivt under året.

Samverkan med Trafikverket har fungerat bra. En framgångsfaktor är att etablera samverkan i tidiga skeden av exempelvis utredningar och framtagande av planer för att skapa samsyn kring problembild och gemensamma målsättningar för arbetet. Utmaning under 2021 har varit att genomföra samverkan trots pandemirestriktioner och periodvis hög arbetsbelastning. Samverkan med PTS har fungerat bra sett till att båda uppgifter har genomförts utan problem. Utmaningen som har funnits under arbetet är möjligheten för Regionen att få tillgång till relevant data för att på ett underbyggt sätt, framförallt, skulle kunna genomföra kvalitetssäkring med högre kvalité.

Samverkan har fungerat bra inom besöksnärsområdet utifrån dialog och snabba återkopplingar. En utmaning är att känna påverkan och delaktighet i förflyttningen och i de insatser som skapas som inte alltid känns relevanta eller behovsstyrda utifrån län i landsbygden.

Samverkan både med Energimyndigheten och deras nätverk är värdefull. Det möjliggör på ett effektivt sätt att hantera hinder och möjligheter som mer är av nationell karaktär än regional. Det kan t.ex. handla om lagar kring hur el får fördelas och säljas mellan olika fastighetsägare eller brandskyddskrav kopplat till solel och batterilager.

Samverkan med Örebro universitet fungerar bra kring studenters entreprenörskap. Framgångsfaktorer är god kommunikation och bra kännedom om varandras verksamheter. Samma sak gäller kontakterna med Tillväxtverket. Dialogen med Vinnova präglas av samförstånd och ambition av att stärka de regionala processer som bidrar in i det nationella innovationssekosystemet. Här har särskilt värde tagits hem ur det faktum att Örebroregionen inte har någon större Vinnovafinansierad innovationsmiljö. Det innebär att ett lärande implicit skapas i dialogen runt hur samverkan

inom ÖMS och nationellt kan utverkas och, inte minst, hur Örebroregionen och dess aktörer kan bidra i de processerna.

- Beskriv kortfattat hur samverkan med respektive myndighet har bidragit till en hållbar regional utveckling.

Samverkan med myndigheter har varit viktig för att stärka länets kulturella infrastruktur på bästa möjliga sätt under pandemin.

Trafikverket och Region Örebro län delar målsättningen om att utveckla länets infrastruktur i linje med nationella och regionala mål om klimat, tillgänglighet, trafiksäkerhet och konkurrenskraft. Samverkan har bidragit till att skapa gemensamma problembilder och samsyn om mål och vägen framåt. Detta har t ex lett till beslut om att elvägpiloten genomförs i Örebro län på sträckan Hallsberg-Örebro och att gällande länsplan för regional transportinfrastruktur har en hög grad av genomförande och att förslaget till ny länsplan för regional transportinfrastruktur bedöms leda i riktning mot såväl nationella som regionala mål för transportsystemet.

Det stöd som getts från PTS har gett mer digital infrastruktur vilket har en mycket positiv inverkan på hållbar regional utveckling.

Tillväxtverket och Visit Sweden påvisar stort engagemang, förmedlar mycket kunskap och bistår ofta med sin tid vilket stimulerar vår gemensamma utveckling tillsammans med kommunerna och företagen.

Att bekräfta och förstå de regionala innovationssystemen, dess uppbyggnad, finansiering och underliggande logik är av värde för nationella myndigheter för att kunna rikta insatser som driver kraft ur regionala prioriteringar för Smart Specialisering. Det stärker förutsättningarna för att driva regional utveckling och utveckla hållbarhetsaspekter i relation till detta.

Tillsammans med LÅGAN (ett av Energimyndighetens nätverk) bedrivs ett projekt med fokus på att få fler fastighetsägare att renovera och energieffektivisera ur ett livscykelkostnadsperspektiv. Tre piloter har initierats under 2021. Fastighetsnätverket har även agerat referensgrupp för att ge inspel till uppdatering av Energimyndighetens energiutbildning inom fastighetsbranschen "Energilyftet".

Kommentar: Samverkan med andra statliga myndigheter inom och/eller utanför länet kan beskrivas. I de fall insatser är relevanta under mer än en fråga behöver de enbart redovisas en gång och vid behov hänvisas till andra punkter i redovisningen, där insatsen också är relevant.

3.3 Samverkan med kommuner

- Beskriv kortfattat inom vilka områden eller processer samverkan har skett med kommuner.

Inom kompetensförsörjning sker samverkan med kommunerna i stor omfattning. Främst när kommunerna är skolhuvudmän inom grundskola, gymnasium och vuxenutbildning. Samverkan sker med kommun som arbetsgivare. Samverkan sker med de i kommunerna med ansvar för arbetsmarknadsfrågor. Samverkan har under året startat upp igen med några av kommunens näringslivsansvariga. Alltså en omfattande samverkan med kommunerna inom regional kompetensförsörjning. Samverkan mellan Region Örebro län och länets kommuner sker även formaliserat inom Regionala samverkansrådet på politisk nivå samt med tjänstepersonstöd. Det finns tre specifika samverkansråd varav ett inom skola, utbildning och kompetensförsörjning.

Samarbete och samverkan mellan region och kommuner är en viktig del i kultursamverkansmodellen och sker regelbundet inom de särskilt utpekade kulturområdena. Ett exempel 2021 är ett påbörjat arbete för att utveckling kulturnoder i olika delar av länet så att kultur ska kunna genomföras för alla kommuner i länet.

Merparten av länets kommuner deltar i Partnerskapet för sociala innovationer.

Samverkan sker bland annat genom Forum för samverkan kring fysisk planering med regional bärning och Regional beredningsgrupp till regionala chefsamverkansgruppen inom området trafik och infrastruktur. Utöver detta sker samverkan med kommunerna inom arbetet med trafikförsörjningsprogram, länsplan för regional transportinfrastruktur och inför varje trafikpliktsbeslut. Inom digital infrastruktur har det varit tät dialog mellan region och kommun i samband med regionala prioriteringar i det statliga bredbandsstödet.

Alla kommuner finns representerade i en regional turismutvecklingsgrupp, RTU, som träffas 6 gånger per år. Gemensamma processer i år är bland annat en klusteranalys och en kartläggning över Hållbar Turism.

Business Region Örebro (BRO) är en plattform för näringslivsfrågor i länet. Där samlas 12 kommuner regelbundet kring frågor gällande framförallt kommunservice, investering/etablering och näringslivsutveckling. Under verksamhetsåret har fokus legat på att tillsammans driva etablering- och investeringsarbete, där BRO varit avgörande för den framgångsrika etableringen Wa3rm nämnd ovan. BRO har även varit värdorganisation för den nystartade struktur som ska stötta den industriella utvecklingen i länet.

I det entreprenörskapsstärkande ramprojektet ENSA är det flera kommuner som driver delprojekt framtagna i samverkan med RÖL. Timbanken har tagits fram tillsammans med kommunerna och utvecklingen av konceptet sker i systematisk kommunal dialog.

Samverkan i det regionala innovationssystemet utvecklas i förekommande fall genom gemensamt ägda aktörer där Alfred Nobel Science Park och Inkubera (regional inkubator) kan nämnas särskilt. Örebro Kommun och Karlskoga Kommun är finansierare utöver Örebro

universitet och Region Örebro län. Den kommunala finansieringen säkerställer dels en inomregional närvaro utöver centralort Örebro, men breddar även kunskapsöverföringen och engagemanget genom länet. Dessa verktyg blir därigenom centrala för Region Örebro läns uppdrag att verka för tillväxt i hela Örebro län. I denna gruppering har under året strategiska diskussioner förts runt hur det regionala innovationssystemet skall utformas och med vilka arbetssätt det skall drivas. Utkomsten av detta materialiseras under kommande verksamhetsår.

Inom energi- och klimatfrågor samverkar Regionen och Länsstyrelsen med länets alla kommuner genom ett nätverk för klimatstrategier. Nätverket träffas cirka fyra gånger per år för att diskutera olika ämnen, och utbyta erfarenheter.

I olika projekt pågår samverkan med kommunerna, bland annat inom ramen för hållbart resande och fordon och drivmedel. Det har även bildats olika typer av nätverk utifrån deltagande kommuners önskemål.

Region Örebro län har tillsammans med länets kommuner tecknat länsdelsvisa överenskommelser om samverkan för en god, jämlik och jämställd hälsa. Nuvarande löper under perioden 2018 – 2023. Baserat på överenskommelserna samt RUS handlingsplaner tas gemensamma samverkansplaner i det lokala och regionala folkhälsoarbetet fram. Samverkan i folkhälsoarbetet med länets kommuner sker också genom det specifika samverkansrådet för folkhälsa samt dess tjänstepersonstöd, chefsgrupp folkhälsa.

Samverkan bedrivs löpande i en mängd frågor av utvecklingskaraktär och operativ karaktär mellan kommunernas socialtjänst och hälso- och sjukvård samt regionens hälso- och sjukvård. Område välfärd och folkhälsa driver ett flertal nätverk för nyckelpersoner i kommunernas socialtjänst. Genom dessa utvecklas och förmedlas kunskap i relationen kunskapsproducerande myndigheter och lokala utförare. Samverkan med länets kommuner sker också genom det specifika samverkansrådet för social välfärd samt vård och omsorg samt dess tjänstepersonstöd, chefsgrupp social välfärd samt vård och omsorg.

- *Bedöm och motivera kortfattat hur samverkan med kommuner har fungerat under året. Beskriv gärna även eventuella utmaningar eller framgångsfaktorer.*

Samverkan med kommunerna som skolhuvudmän främst gymnasium och vuxenutbildning bygger på samverkansavtal från 2016. Samverkan har under åren utvecklats alltmer. Från 2019 finns en person på Region Örebro län med särskilt ansvar att vara processledare för de två nätverken Gysam och REKO. Det har gett utväxling i konkreta resultat samt bidrar i hög utsträckning i genomförandet av den regionala handlingsplanen för kompetensförsörjning.

Samverkan med de med ansvar för arbetsmarknadsfrågor har under året varit mer avvaktade eftersom de inväntar arbetsförmedlingens reformering samt ev. nya avtal som reglerar samverkan.

Samverkan med kommunerna som arbetsgivare är numera formaliserad via ett personalchefsnätverk. Personalchefsnätverket för kommun och personalchef inom Region Örebro län. De har även egna projekt varav ett arbetar med att ta fram en gemensam kompetensförsörjningsplan inom vård och omsorg. Avstämningar sker mellan ansvarig personalchef för Region Örebro län samt det regionala kompetensförsörjningsarbetet.

Samverkan inom kulturområdet sker inom en väl upparbetad struktur där länets samtliga kulturchefer och kulturpolitiker från varje län är representerat. Det finns också en gemensam handlingsplan för vad som ska samverkas kring. Det är viktigt för framgång.

Inom Partnerskapet för sociala innovationer skulle samverkan med länets kommuner kunna utvecklas ytterligare.

Med få undantag har dialogen fungerat utmärkt med kommunerna inom digital infrastruktur. En styrka är med vilket engagemang kommunens representanter har bidragit i dialogen för kloka regionala prioriteringar.

Samverkan med kommunerna har väsentligt förbättras i samband med den nya samverkansstrukturen. Det finns generellt ett stort engagemang för utveckling och tillväxt av besöksnäringen. Utmaning är att våra kommuner har olika förutsättningar och har skilda interna dialoger som kan försvåra förankring.

Samverkan med kommunerna under året har varit bra men en utmaning under året har varit att överföra träffar och dialoger till digitala forum. En majoritet av nätverksträffarna inom Fossilfritt 2030-Rena resans och alla inom Fossilfritt 2030 –fordon och drivmedel har genomförts digitalt. Det digitala arbetssättet har fungerat bra i stort, men för att utveckla samverkan ytterligare behöver det digitala arbetssättet kompletteras med fysiska möten. En fördel med det digitala har varit att fler kunnat delta utan att behöva resa. Bra funktioner i det digitala mötet har varit att dela upp i mindre grupper för att få igång diskussionerna i mötena vilket annars kan vara utmanande.

Stärkt dialog inom näringslivsfrågor under 2021 jämför med tidigare möjliggör för ännu bättre samverkan framåt.

Inom område välfärd och folkhälsa fungerar samverkan fungerar bra. En utmaning är att få till gemensamma kraftsamlingar i länet och att kunna påverka de regionala, socioekonomiska och demografiska skillnaderna i länet. En annan utmaning är att använda de insatser och metoder som fungerar och ger resultat för befolkningen.

- *Beskriv kortfattat hur samverkan med kommuner har bidragit till en hållbar regional utveckling.*

Kommunernas breda delaktighet utifrån de olika kommunala perspektiven i framtagande av RUS samt regional handlingsplan för kompetensförsörjning, samt samverkan i genomförandet av insatser bidrar till en hållbar regional utveckling.

Samverkan inom kulturområdet är en del av kultursamverkansmodellen och nödvändig om syftet är att skapa en väl fungerande kulturell infrastruktur eftersom huvuddelen av länets kultur är kommunal.

Länet tilldelades en ansevärd del av det statliga bredbandsstödet där har ovanstående dialog haft effekt.

Med ett stort engagemang hos kommunerna får vi en bättre behovsbild från marknaden inom besöksnäringen och har lättare att göra riktade och rätt insatser. Bland kommunerna finns idag ingen större konkurrens vilket leder till fler samverkansmöjligheter att etablera länsövergripande samarbeten och upplevelser.

Samverkan med kommunerna i näringslivsfrågor är avgörande för en god hållbar regional utveckling. Att lyssna in kommunernas behov, bjuda in dem till dialog och låta dem vara med att bestämma insatsernas utformning, är viktigt för att få kraft i genomförandet.

Kommentar: Samverkan med kommuner inom och/eller utanför länet kan beskrivas. I de fall insatser är relevanta under mer än en fråga behöver de enbart redovisas en gång och vid behov hänvisas till andra punkter i redovisningen, där insatsen också är relevant.

3.4 Samråd med organisationer

- *Beskriv kortfattat inom vilka områden eller processer samråd har skett med organisationer.*

Örebro läns Bildningsförbund, ÖLBF, är folkbildningens gemensamma mötesplats i Örebro län. Här ingår folkbildningsorganisationer för samverkan, erfarenhetsutbyte och utvecklingsarbete. Deltar gör elva studieförbund, sex folkhögskolor, Biblioteksutveckling Region Örebro län och Amatörteatersamverkan Örebro län. De var delaktiga i framtagandet av den regionala handlingsplanen för kompetensförsörjning. Samt ingår de i partnerskapet för regional utveckling.

Handelskammaren Mälardalen ingår i partnerskapet för regional utveckling. De deltog i framtagandet av den regionala handlingsplanen för kompetensförsörjning. De driver en del regional verksamhet med koppling till regional kompetensförsörjning. De driver även en rad projekt inom det regionala kompetensförsörjningsarbetet i nära samverkan med Region Örebro län.

Svenskt Näringsliv deltog i framtagandet av den regionala handlingsplanen för kompetensförsörjning. De deltar vid olika dialogmöten samt genomför även olika mötesplatser inom kompetensförsörjning i samarbete med Region Örebro län. Anslutna arbetsgivarorganisationer deltar i dialogmöten och flertalet är aktiva inom program och yrkesråd mm.

Ibland sker samråd med Trygghetsrådet och omställningsorganisationerna.

Det finns fler organisationer som deltar eller ingår i arbetet med regional kompetensförsörjning. Pandemin har dock påverkat vissa upparbetade mötesplatser och forum inom regional kompetensförsörjning. Fokus är en regional infrastruktur för företag och individer för kompetensförsörjning och livslångt lärande.

I Partnerskapet för sociala innovationer i Örebro ingår cirka 40 organisationer. Ungefär hälften av dem är organisationer inom civilsamhälle och social ekonomi: Örebro läns bildningsförbund, Studieförbundet Vuxenskolan, Studieförbundet, Arbetarnas bildningsförbund, Coompanion, Stiftelsen Activa, Länsbyggerådet Örebro län, RF-Sisu Örebro län, Hällefors folkhögskola, Studieförbundet Bilda, NBV, Medborgarskolan, Friluftsförbundet region öst, Verdandi, Konstfrämjandet Bergslagen, Möckelnföreningarna, Röda Korset Örebro, Hopajola. Svenska Kyrkan, Re:form, Örebro Stadsmission, Fontänhuset Örebro och Örebro Rättighetscenter.

Årligen genomförs dialoger med regionala organisationer, föreningar och studieförbund som får årligt föreningsstöd. Där ingår också kulturföreningar.

Inom serviceresor finns ett kundforum där Region Örebro län träffar intresseorganisationer som representerar stora kundgrupper.

I den nya samverkansstrukturen finns ett aktörsnätverk som träffas 3 ggr per år i syfte om att arbeta mot en gemensam bild av turism- och besöksnäring samt rikta våra insatser tydligare och samlat mot företagen. De som finns representerade i aktörsnätverket är Länsstyrelsen, Agro, Visita, Coompanion, Virginska Gymnasiet, Örebro Universitet, Business Region Örebro, Handelskammaren och Almi. Vi samverkar även inom kompetensförsörjningsområdet med Mälardalens Handelskammare.

Fokus för innovationsutvecklingen har under året legat på AI-frågor. En stärkt samverkan har fortsatt drivits med AI of Sweden som har det nationella uppdraget att samla AI-arbetet. Genom denna struktur har även samarbete med flera av landets regioner inom denna fråga utvecklats och ett gemensamt lärande uppnåtts. Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, samt Myndigheten för Digital Förvaltning (D.I.G.G) kan särskilt omnämnas som viktiga i dessa dialoger. Dessa samverkansparter kommer fortsatt vara viktiga som en

framgångsfaktor för Örebro fortsatta position inom området. Utöver detta har dialoger och samråd gällande det kommande Regionalfondsprogrammet även genomförts.

Nya kontaktytor har etablerats och dialoger inlett med paraplyorganisationen Sweden Food Arena inom Livsmedelsområdet och med SweLife för att undersöka möjligheter till ömsesidig måluppfyllelse inom life-sciencesektorn.

Handelskammaren Mälardalen finns representerade i vår regionala exportsamverkan (RES), våra nätverk för det företagsfrämjande systemet, och de driver också olika projekt.

Även Svenskt näringsliv och Företagarna sitter med i våra nätverk kopplat till näringslivsfrågor och vi har också haft flera enskilda träffar med dem.

Region Örebro län har tillsammans med RF-SISU och Örebro läns bildningsförbund tecknat överenskommelser om samverkan för en god, jämlik och jämställd hälsa. Nuvarande löper under perioden 2018 – 2023. Baserat på överenskommelserna samt RUS handlingsplaner tas gemensamma samverkansplaner i det lokala och regionala folkhälsoarbetet fram. Samverkan i folkhälsoarbetet med länets kommuner, RF-SISU och ÖLBF sker också genom det specifika samverkansrådet för folkhälsa samt dess tjänstepersonstöd, chefsgrupp folkhälsa.

Samverkan med flera ideella organisationer sker också i pågående förstudie Barnfattigdom Örebro län samt pågående projekt CROSS och Cherries. I Demokratinätverket Örebro län deltar flera representanter från det civila samhället.

Region Örebro län är medlemmar i WHO Healthy Cities Network Sverige inom vilken vi får ett internationellt perspektiv på arbete om jämlik hälsa, främst utifrån ett barnfattigdomsperspektiv.

- *Bedöm och motivera kortfattat hur samråd med organisationer har fungerat under året. Beskriv gärna även eventuella utmaningar eller framgångsfaktorer.*

Under 2021 har Partnerskapet för sociala innovationer arbetat utifrån en gemensam verksamhetsplan. Partnerskapet har genomfört aktiviteten Samhällsamtalet och deltagit i projektansökningar.

I den årliga dialogen för föreningar och studieförbund diskuterades bland annat pandemins effekter.

Samverkan fungerar bra inom besöksnäringen, vi har skapat en tydligare gemensam bild och för dialog kring gemensamma viktiga frågor. Utmaningen ligger i att få en kontinuitet eftersom samverkan ibland är projektfinansierad.

Samverkan fungerar väl. Stor praktisk erfarenhet och kunskap finns i det civila samhället. En utmaning är att respektera det fria och frivilliga och att bjuda in tidigt för diskussioner och samverkan. En annan utmaning är att använda de insatser och metoder som fungerar och ger resultat för befolkningen.

- Beskriv kortfattat hur samråd med organisationer har bidragit till en hållbar regional utveckling.

Dialog och samverkan med civilsamhället är en grund för att arbeta förebyggande med hållbar utveckling exempelvis för social sammanhållning. Genom dialog och samverkan identifieras den gemensamma problembilden på ett djupare sätt utifrån en mer direkt kontakt med den enskilde individen.

Dialogen inom aktörsnätverket skapar förutsättningar för ökad samverkan mellan aktörerna vilket är till fördel för företagen inom besöksnäringen. I insatserna i kompetensförsörjningsprojektet når vi direkt ut till besöksnäringensföretagen.

Att eftersöka samverkan med andra organisationer som kan komplettera RUA-uppdraget är nödvändigt för att förstå hur det egna utvecklingsuppdraget kan stärkas och accelereras. Det är en naturlig del i ett strategiskt arbete med omvärldsbevakning.

Svenskt näringsliv och Företagarna driver sina medlemmars frågor och det är mycket viktigt för oss i det offentliga att på ett smart sätt fånga upp dessa frågor för att ta med dem i vårt arbete med hållbar regional utveckling.

Det civila samhället fungerar som kompetenta aktörer i välfärds- och folkhälsoarbetet vilket bidrar till tillit och sammanhållning. Folkbildningen, folkhögskolorna och föreningslivet är viktiga lokala och regionala demokratiaktörer.

Kommentar: Samråd med organisationer inom och/eller utanför länet kan beskrivas. I de fall insatser är relevanta under mer än en fråga behöver de enbart redovisas en gång och vid behov hänvisas till andra punkter i redovisningen, där insatsen också är relevant.

3.5 Samråd med näringsliv

- Beskriv kortfattat inom vilka områden eller processer samråd har skett med näringsliv.

Samråd med näringsliv är ett utvecklingsområde inom regional kompetensförsörjning. Eftersom det regionala kompetensförsörjningsarbetet är organiserat inom område utbildning och arbetsmarknad har ett internt utvecklingsområde varit att samverka med området näringslivsutveckling. Under det senaste året har samverkan utvecklats men mer kommer att göras.

Gemensamma möten har skett med område näringslivsutveckling och regional kompetensförsörjning med aktörer som Handelskammaren Mälardalen, Svenskt Näringsliv och Företagarna. Handelskammaren Mälardalen driver flera projekt och samverkar både med området näringslivsutveckling och regional kompetensförsörjning.

Under året har en samverkan med näringslivskontoret Örebro kommun startas upp eftersom de har ett uppdrag inom kompetensförsörjning och tillväxt med fokus på pandemins konsekvenser. Arbete pågår inom industrins kompetensförsörjning och näringslivets behov av yrkeshögskoleutbildningar.

Fokus på branschvalidering i dialog med ansvariga har öppnat upp nya kontaktvägar och möjliga samverkan med näringslivet. Fokus på program och yrkesråd öppnar också upp nya möjligheter med samverkan med både näringsliv, branscher och enskilda företag.

Region Örebro län deltar även som part i arbetet med Teknikcollege där Teknikföretagen och IF metall finns med och ca 90 industriföretag i länet. I januari kommer en ny certifiering ske en process som Region Örebro län stöttar samt bidrar med finansiering.

Region Örebro län arbetar med att stärka förutsättningar för socialt företagande i länet bland annat genom uppdrag till Coompanion.

Det sker regelbundna dialoger med kulturföretag i länet, varav en del får årliga verksamhetsmedel och andra har fått del av stödåtgärder på grund av pandemin under 2021.

I den nya samverkansstrukturen finns ett branschråd där besöksnäringens olika branscher finns representerade. Branschrådet träffas 3 gånger per år och är ett viktigt bollplank för att insatserna ska bli behovsstyrda. Den Regionala Turismutvecklingsgruppen är närmast företagen och här finns en bra dialog som även når ut till Regionens arbete. Kartläggningen av Hållbar Turism utgick från djupintervjuer hos 21 av länets företag.

Till del har representanter för näringslivet varit en del av RUS-revideringen, främst genom Handelskammarens plats i de remissinstanser som finns etablerade.

Region Örebro län och Länsstyrelsen har tillsammans startat upp Örebro läns energi- och klimatråd. Rådet är ett samarbete med länets kommuner, universitet och näringsliv. Syftet med rådet är att skapa samarbeten för att öka takten i omställningen för en hållbar utveckling.

I Timbanken har vi regelbundna avstämningar och veckovisa kontakter med de upphandlade privata affärsrådgivarna.

I arbetet med Ung Företagsamhet sker regelbundna träffar med näringslivet.

- *Bedöm och motivera kortfattat hur samråd med näringsliv har fungerat under året. Beskriv gärna även eventuella utmaningar eller framgångsfaktorer.*

Det har varit ett stort intresse hos de deltagande företagen i branschrådet för besöksnäringen och ett fortsatt stort intresse av att delta i branschrådets möten. Även delaktigheten av gemensamma enkäter, mätningar, samtal och kartläggningar har deltagandet varit stort och med entusiasm.

Det saknas en tydlig, samlad röst för länets näringsliv, den är fragmenterad. Det gör dialog/samråd utmanande där dialog behöver ske med många parter. De grupperingar som finns är dock en aktiv samtalspart i många fall och där finns ett ökat intresse för ömsesidig dialog, särskilt inom de grupperingar i länet som samlar industribolagen.

Samarbetet med näringslivet inom Örebro läns energi- och klimatråd har inletts under 2021 och är därmed ganska nytt. Intresset för energi- och klimatfrågor är stort och arbetet pågår för att skapa ett väl fungerande råd med konkreta insatser och resultat. Ännu har inget konkret arbete initierats.

- *Beskriv kortfattat hur samråd med organisationer har bidragit till en hållbar regional utveckling.*

För att klara omställningen måste vi arbeta tillsammans. Många frågor kräver ett samarbete mellan olika branscher eller mellan näringsliv och det offentliga. Örebro läns energi- och klimatråds syfte är att möta det behovet för att öka taken i omställningen.

Kommentar: Samråd med näringslivet inom och/eller utanför länet kan beskrivas. I de fall insatser är relevanta under mer än en fråga behöver de enbart redovisas en gång och vid behov hänvisas till andra punkter i redovisningen, där insatsen också är relevant.

Återrapportering 4 – Hållbarhet i det regionala utvecklingsarbetet

FN:s Globala mål och Sveriges strategi Agenda 2030 är utgångspunkten i vårt hållbarhetsarbete inom det regionala uppdraget. De globala målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. Region Örebro läns RUS speglar dessa ambitioner inom vårt arbete med jämställdhet, integration samt miljö och klimat.

Region Örebro län har av Tillväxtverket beviljats medel i projektet Vägar till hållbar utveckling. Syftet med projektet är att hitta nya arbetssätt och ett ledarskap som främjar hållbar utveckling. Målet är att få bättre samordning och redskap för att lösa samhällsutmaningar samt att bygga innovationsförmåga och innovationskultur inom arbetet med regional utveckling. Den långsiktiga effekten av arbetet är att det regionala utvecklingsarbetet i högre utsträckning än tidigare, bidrar till samtliga tre dimensioner av hållbarhet. Vilket i sin tur möjliggör genomförandet av Örebro läns regionala utvecklingsstrategi.

4.1 Jämställdhet

- *Beskriv kortfattat hur arbetet för att stärka jämställdhet i det regionala utvecklingsarbetet har genomförts under året. Beskriv även eventuella utmaningar i genomförandet.*

Ni erbjuds även att kortfattat redovisa hur arbetet bidragit till Agenda 2030.

Jämställdhet är en viktig utgångspunkt i den regionala utvecklingsstrategin och ska genomsyra både strategin och de handlingsplaner samt de projekt som kopplas till RUS. I RUS-uppföljningen följs mål och indikatorer upp uppdelat på kvinnor och män, flickor och pojkar, i de fall det är möjligt. I de interaktiva analyser som tagits fram under året (se under återrapportering 5), går det att ta fram könsuppdelad statistik. RUS:ens handlingsplaner är i hög grad jämställdhetsintegrerade, men en utmaning är att sedan ta det från ord till handling.

I arbete med att ta fram gemensamma analyser som stödjer genomförandet av RUS samt den regionala handlingsplanen för kompetensförsörjning har vi under året lanserat ett nytt interaktivt statistikverktyg, kompetensförsörjningsrapporten. Den innehåller möjlighet att bryta ned viss statistik på kön.

Inom Förvaltningen Regional utveckling finna en särskild processgrupp (JÄST) vars uppdrag är att stödja verksamhet och chefer i jämställdhetsintegrering. JÄST-gruppen har fortsatt sitt arbete under 2021 i enlighet med den aktivitetsplan som tagits fram.

Inom företagsstöd sker en fortsatt prioritering av företag som drivs av kvinnor med fokus på information och samarbeten med ALMI, kommuner, banker samt övriga inom stödsystemet. Många företag som drivs av kvinnor har sökt och beviljats våra omställningscheckar ofta med en digitaliseringssatsning där de går från en lokal marknad till en nationell.

Timbanken är länets system för gratis affärsrådgivning för de minsta bolagen. Initiativet startade som en insats för kvinnor som driver företag och vi kan se att 52% av bolagen som fått stöd 2021 är företag som drivs av kvinnor.

I de projekt som beviljats medfinansiering från 1:1-anslaget ställs krav på ett aktivt arbete med jämställdhet i genomförandet. Detta följs sedan upp i lägesrapporter och slutrapport.

Ett exempel är projektet Rena resan som stöttar bland annat kommuner med kampanjer riktade till medarbetare och medborgare med syfte att få dem att resa mer miljövänligt. Projektet har stort fokus på att målgruppsanpassa kampanjerna. Till exempel är män underrepresenterade i det kollektiva resandet och här har kampanjerna varit anpassade till att just få män att resa mer.

I ett annat projekt arbetar Fastighetsnätverket aktivt med att tänka på representation för att främja ökad jämställdhet och mångfald. Fastighetsbranschen är i dag väldigt mansdominerad. När projektet upptäckte att cirka 80 procent av de som dyker upp på träffarna är män, skapades kampanjen ”Leif och Lena” där fler kvinnor uppmuntras att vara med och påverka och bidra. Kampanjen startade i början av år 2021 genom ett direktadresserat, fysiskt pappersutskick till kvinnor som ingår i våra medlemsföretag. Det var dock svårt att mäta någon direkt effekt av dessa utskick, så har precis startat ytterligare en kampanj.

En viktig slutsats är att det inte finns någon snabb lösning på jämställdhetsintegrering utan det är något som måste arbetas med regelbundet. Det måste också finnas förståelse för att det i början av projekt kan vara svårt att se hur jämställdhetsintegreringen ska genomföras och att det arbetet delvis bör få utarbetas under projektets gång.

En intersektionalitetsutbildning har genomförts för länets folkhälsoteam. Syftet var att fördjupa kunskapen om intersektionalitet och betydelsen av detta perspektiv för god, jämlik och jämställd hälsa. Insatsen förväntas ha betydelse för att synliggöra intersektionella skillnader i hälsa i länets befolkning både på kort, medellång och lång sikt samt ha betydelse för hur insatser för att främja god, jämlik och jämställd hälsa kan riktas till relevanta grupper i befolkningen på ett bättre sätt.

Under året har Region Örebro län i samverkan med länets kommuner startat dansinterventioner för flickor med lättare psykisk ohälsa. Andelen flickor med upplevd psykisk ohälsa är betydligt högre än bland pojkar. Insatsen förväntas bidra till att minska lättare psykisk ohälsa bland unga flickor både på kort, medellång och lång sikt.

Intern dialog om jämställdhetens koppling till utbyggnad av digital infrastruktur, bedöms ge starkare underlag för prioritering av utbyggnad av digital infrastruktur t.ex. kan förekomst av ensamstående vårdnadshavande kvinnor utgöra grund för effektbedömning.

- *Ge exempel på insatser som har genomförts under året. Insatserna kan vara helt eller delvis finansierade med anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder men även insatser med egna medel/annan finansiering kan redovisas. Ange 5 – max 10 insatser och fyll i tabellen nedan.*

Kommentar: I de fall insatser är relevanta under mer än en fråga behöver de enbart redovisas en gång och vid behov hänvisas till andra punkter i redovisningen, där insatsen också är relevant.

Se text ovan

4.2 Integration

- *Beskriv kortfattat hur arbetet för att stärka integration i det regionala utvecklingsarbetet har genomförts under året. Beskriv även eventuella utmaningar i genomförandet.*

Ni erbjuds även att kortfattat redovisa hur arbetet bidragit till Agenda 2030.

Integrationsperspektivet är bärande i hela förvaltningens verksamhet. Under året har en uppdatering skett av vår Regionala utvecklingsstrategi där perspektivet på ett tydligare sätt än tidigare genomsyrar alla prioriteringar.

Den nationella verksamheten ”Konsten att delta”, matchning mellan nyanlända professionella kulturskapare och etablerade professionella kulturskapare i länet finns kvar i länet men är vilande på grund av pandemin. Etnisk mångfald är också en av sex perspektiv som de aktörer som får årliga regionala verksamhetsbidrag ska ha en handlingsplan för. Följande aktörer får regionala verksamhetsbidrag: Länsmusiken Örebro, Örebro länsteater, Örebro läns museum med slöjdekonsulenter, Arkivcentrum Örebro län, Opera på Skäret, Stadra teater, Skoindustrimuséet, Alfred Nobels museum, NJOV, Frövifors pappersbruksmuseum, The non existent center, amatörteaterkonsulent, amatörmusikkonsulent, regionbiblioteket samt främjandeverksamhet inom område kultur och ideell sektor: film, teater, dans, bild och form, musik och litteratur.

Integrationsperspektivet har fått en tydlig plats i de huvudsakliga processerna som rör arbetet med kompetensförsörjning. Vilket också återspeglas i den framtagna handlingsplanen för kompetensförsörjning. Integrationsperspektivet ingår också som

en del i det nya Regionala kompetensforum som är tematisk och genomförs årligen för att driva på insatserna inom den regionala handlingsplanen för kompetensförsörjning.

I inriktningsbeslutet för fördelning av företagsstöd finns en särskild prioritering för företag som drivs av kvinnor och företag som drivs av personer utanför norden. Prioriteringen har lett till att allt fler stöd delats ut till dessa målgrupper.

Vi kraftsamlar kring föräldraskapsstöd i länet. Det innebär att vi jobbar så att alla föräldrar med barn 0-18 år ska få möjlighet att få råd och stöd i sitt föräldraskap. En del i det arbetet är riktat till nyanlända och asylsökande föräldrar. Alla länets kommuner, några studieförbund samverkar nu kring programmet Föräldraskap i Sverige som ger asylsökande och nyanlända föräldrar kunskap och förståelse om att vara föräldrar i Sverige. Därefter kan det gå vidare till ytterligare föräldraskapsprogram som kommunen erbjuder.

Inom kultur och ideell sektor har arbete skett med att sammanföra kulturskapare från vårt län med kulturskapare som har flyttat till länet från annat land, insatsen går under namnet "Konsten att delta". Syftet med arbetet är att ge inflyttade kulturskapare ett kontaktnät i länet samt att ge kulturskapare i länet internationella kontakter. Ytterligare ett syfte är möjlighet till ny samverkan och kulturell utveckling i vårt län.

Biblioteksutveckling har genom projektet Bokstart Örebro län, tillsammans med Velfärd & Folkhälsa och Barnhälsovården samverkat för två insatser som berör integration

- Tagit fram rapporten Språkutveckling och integration på familjecentralerna i Örebro län. Syftet med insatsen var att inventera, undersöka och kartlägga de språkutvecklande insatser som genomförs och erbjuds på länets familjecentraler. Ett annat syfte med kartläggningen var att se över om insatserna erbjuds jämlikt i Örebro län.
- Påbörjat ett pilotarbete i Vivalla med riktade språkstödande insatser för att förbereda barnen inför skolstart. Detta sker genom att stödja föräldrar med verktyg och kunskap som stärker barns språkutveckling. Arbetet sker även i samverkan med logopedin på USÖ samt Örebro kommun. Insatserna kommer att utvärderas och vid gott resultat spridas i länet.
- *Ge exempel på insatser som har genomförts under året. Insatserna kan vara helt eller delvis finansierade med anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder men även insatser med egna medel/annan finansiering kan redovisas. Ange 5 – max 10 insatser och fyll i tabellen nedan.*

Kommentar: I de fall insatser är relevanta under mer än en fråga behöver de enbart redovisas en gång och vid behov hänvisas till andra punkter i redovisningen, där insatsen också är relevant.

Se text ovan

4.3 Miljö och klimat

- *Beskriv kortfattat hur arbetet för att stärka miljö och klimat i det regionala utvecklingsarbetet har genomförts under året. Beskriv även eventuella utmaningar i genomförandet.*

Ni erbjuds även att kortfattat redovisa hur arbetet bidragit till Agenda 2030.

Arbete med omställning och resurseffektivitet har skett under året. Genom att ta fram analyser och underlag, nätverkande och samarbeten, kunskapshöjande insatser, uppsökande och rådgivande verksamhet och arbete med konsultcheckar, har energieffektivisering hos företag skett i allt större grad. Koldioxidutsläppen har minskat i länet, dock behöver minskningen öka kraftigt för att vi ska nå målen. Det har även skett en ökad investeringstakt av solceller hos små och medelstora företag. Skogens betydelse i energi- och klimatfrågor har belysts.

Genom bland annat fastighetsnätverkets påverkansarbete med politiska inspel har man fått till stånd en lagändring för energidelning mellan fastigheter.

Arbete för att öka det hållbara resandet i länet har skett. Bland annat genom test och upplevelse av hållbara resealternativ, förändringar i den fysiska miljön och genom att öka medvetenheten om hållbart resande. Det har arbetats med framtagande av gemensamma krav för upphandling, bland annat för hållbara transporter och energikartläggning. En annan del är visualisering av tekniska och beteendemässiga lösningar för energieffektivisering. Dessa delar ska bidra till att visa på nya framtidslösningar för ökad takt i omställningen.

Som ett led i att stärka miljö och klimatarbetet har Region Örebro län tillsammans med övriga län inom Östra Mellansverige arbetat fram förslag till insatser för politikområde 2, ett grönare och koldioxidsnålare Europa, inom kommande regionalfondsprogram. Programmet är en viktig finansieringskälla för kommande projekt som ska bidra till att realisera RUS och nå våra klimatmål i länet.

Region Örebro län är medlemmar i European Federation of Agencies and Regions for Energy and the Environment och påverkar EUs agenda inom klimat och energi via de offentliga samråd som lanserats under 2021.

- *Ge exempel på insatser som har genomförts under året. Insatserna kan vara helt eller delvis finansierade med anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder men även insatser med egna*

medel/annan finansiering kan redovisas. Ange 5 – max 10 insatser och fyll i tabellen nedan.

Kommentar: I de fall insatser är relevanta under mer än en fråga behöver de enbart redovisas en gång och vid behov hänvisas till andra punkter i redovisningen, där insatsen också är relevant.

Namn på insats och kort beskrivning	Mål <i>Ange vilket eller vilka mål, fastställda i den regionala utvecklingsstrategin, det regionala strukturfondsprogrammet respektive de territoriella samarbetsprogrammen (Interreg), som insatsen ska bidra till.</i> <i>Ni erbjuds att ange vilket eller vilka av de globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030 som insatsen ska bidra till.</i>	Resultat i form av prestationer <i>Beskriv resultat av insatsen eller förväntade resultat.</i> <i>Med prestationer avses antal och omfattning av genomförda aktiviteter. Till exempel antal deltagande organisationer eller antal framtagna kunskapsunderlag.</i>	Resultat i form av effekter på kort, medellång och lång sikt <i>Beskriv resultat av insatsen eller förväntade resultat.</i> <i>Ange om resultatbeskrivningen baseras på en uppföljning, utvärdering eller egen bedömning. Ange även om det är faktiska eller förväntade resultat.</i> <i>Med effekter på kort sikt avses förändrad förmåga hos målgruppen. Till exempel ny/ökad kunskap.</i> <i>Med effekter på medellång sikt avses förändrat beteende hos målgrupper. Till exempel tillämpning av ny kunskap eller nya varor/tjänster.</i> <i>Om möjligt, beskriv även effekter på lång sikt. Med effekter på lång sikt avses effekter av förändrat beteende hos målgruppen eller på samhällsnivå. Till exempel ökad konkurrenskraft eller bättre hälsa.</i>
Hållbar omställning i ÖMS 2021-2021 De fyra Almibolagen går med de tre Energikontoren i Östra Mellansverige i in i en gemensam satsning för att på bästa sätt koordinera främjandeaktörernas expertis för att stödja företag i en grön, digital och långsiktigt hållbar omstart som en bärande del i affärsutvecklingen. Grön omställning genom ökad resurseffektivitet och hållbara lösningar i företag bidrar långsiktigt	RUS – Näringsliv och entreprenörskap Bidrar till att nå målet om Ökad tillväxt i näringslivet Medfinansiering Regionalfonden	Delmål 1 – Företag har ökad förmåga att hantera omstart och omställning under och efter pandemin Delmål 2 – Företag har ökad förmåga till grön omställning Delmål 3 – Företag har ökad förmåga till digital omställning Delmål 4 – Främjandesystemet har utvecklats genom ökad interaktion mellan Almi och Energikontoren i ÖMS. Delmål 5 - Minst 30 procent av företagarna som deltar i analys- och rådgivningsinsatser är kvinnor Antal behovsanalyser - 900 företag varav 250 i Örebro län.	Övergripande mål Projektet har följande övergripande mål: 1. hållbar tillväxt, ökad sysselsättning och konkurrenskraftiga gröna och/eller digitala företag i hela ÖMS 2. framtidssäkrade företag som säkerställer arbetstillfällen och minimerar effekter av varsel och uppsägningar i ÖMS 3. koldioxidneutralitet genom grön omställning som bidrar till hållbara tjänster, produkter och processer i ÖMS.

till att nå FN:s 17 hållbarhetsmål i Agenda 2030. Projektet bidrar också med en strukturskapande del för främjandeaktörerna, att lära känna varandras verksamheter, utrymme att linjera arbetsprocesser och verktyg och konkret öka samverkan runt företag.		Fördjupande insatser (kunderbjudanden), i grupp eller företagsspecifikt- 350 företag varav 100 i Örebro län. Antal förmedlingar/slussningar till Energikontor – 105 st. varav 30 i Örebro län Antal gemensamma möten och aktiviteter kring företag med Energikontor – 60 st. varav 15 i Örebro län Antal energi/effekt/resursgenomgångar med företag – 75 st. varav 30 i Örebro län Antal förmedlingar/slussningar till Almi – 45 st. varav 10 i Örebro län	Projektmål Stärka företags konkurrenskraft och regionernas förutsättningar för hållbar tillväxt, grön och digital omställning samt främjandet av ett robust främjarsystem som verktyg för företagets omstart och omställning
---	--	--	--

Återrapportering 5 - Arbetet med att analysera, följa upp och utvärdera det regionala utvecklingsarbetet

- Beskriv kortfattat hur arbetet med analyser, uppföljningar och utvärderingar har genomförts under året med fokus på förändringar som skett i förhållande till förra året. Beskriv även eventuella utmaningar i genomförandet.

I detta sammanhang, beskriv även kortfattat hur ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet integrerats i arbetet.

Ni erbjuds även att kortfattat redovisa hur arbetet har bidragit till Agenda 2030.

Förutom de uppföljningar och analyser som är kopplade till löpande arbete, såsom uppföljning av RUS och handlingsplaner, uppföljning av 1:1-finansierade projekt och företagsstöd, analyser framtagna inom ramen för projekt etc., så har flera rapporter kopplade till effekterna av coronapandemin tagits fram.

Ett stort steg har tagits under året med att ta fram ett flertal interaktiva rapporter som presenteras i Power-BI. Tanken är att dessa rapporter ska användas som kunskaps-, analys- och planeringsunderlag för länets kommuner och aktörer, såväl som för Region Örebro län och de kommer att uppdateras årligen. De som tagits fram under året är

Uppföljning Östra Mellansverige kopplat till ERUF och ESF+

Örebro läns befolkning

Varsel, konkurser och arbetslöshet i Örebro län.

Innovation, företagande och tillväxt

Kompetensförsörjning i Örebro län och ÖMS-länen.

Samtliga rapporter finns att nå via:

<https://utveckling.regionorebrolan.se/sv/dokument/rapporter/>

Utöver RUS-uppföljningen och de interaktiva rapporterna, har en rad analysrapporter kopplade till olika delar av vår verksamhet tagits fram. Ett urval av dessa presenteras i tabellen.

I RUS-uppföljningen 2021 har tre områden att kraftsamla kring och integrera i genomförandet identifierats, som innefattar en kombination av utmaningarna beskrivna i RUS och en kombination av inriktningar i de prioriterade områdena. Dessa innehåller samtliga tre dimensioner av hållbarhet, vilket framgår av RUS-uppföljningen.

Ökad inkludering

Stärka barn och ungas förutsättningar att möta sin framtid

Omställning till ett långsiktigt hållbart näringsliv och en cirkulär ekonomi

Efter en uppdatering av RUS som genomförts under året, går samtliga av RUS 10 prioriterade områden mot samtliga tre dimensioner av hållbarhet. RUS som helhet är Region Örebro läns bidrag till Agenda 2030.

En utmaning är att samordna och effektivisera de tre övergripande uppföljningar regionerna har att hantera: uppföljning av RUS, uppföljning av verksamhetsplan och återrapporering av villkorsbeslut. Vi har tagit ett första steg i år genom att starta uppföljningen gemensamt inom förvaltningen genom att fokusera på vilka förflyttningar, resultat på kort eller medellång sikt, som uppnåtts i det regionala utvecklingsarbetet. Tanken är att vi genom det fått en stomme till en berättelse som kan användas i alla tre uppföljningar.

- *Beskriv kortfattat hur olika territoriella perspektiv har beaktats i analyser, uppföljningar och utvärderingar. Med territoriella perspektiv avses hur insatser och prioriteringar tar hänsyn till varierande förutsättningar mellan till exempel landsbygder och städer av olika storlek och karaktär, men också olika funktionella samband över kommun-, läns-, och landsgränser.*

I de flesta av de analyser, uppföljningar och utvärderingar som är listade i tabellen nedan, har territoriella perspektiv beaktats. I de interaktiva rapporterna går det att ta fram och se geografiska skillnader som underlag för vidare analys. I de analyser som genomförts som är kopplade till socioekonomiska skillnader, befolkning och barnfattigdom, är det territoriella perspektivet centralt. I uppföljningen av projekt och företagsstöd finansierade med 1:1-medel framgår den geografiska fördelningen.

- *Finns det en plan, strategi eller motsvarande för arbetet med analys, uppföljning och utvärdering för regionen?*

Ja ☒

Nej ☐

- *Beskriv kortfattat om och hur ni säkerställer att arbetet med analys, uppföljning och utvärdering genomförs löpande, systematiskt och långsiktigt.*

Region Örebro län följer en uppföljnings- och analysplan kopplad till RUS som också fungerar som lärandeplan. Genom det säkerställs att vi arbetar systematiskt och strukturerat med analys, uppföljning och utvärdering i flera olika processer. Analys- och uppföljningsplanen innehåller en årsplanering som utgår från uppföljning och analys av RUS som sedan ska ligga till grund för planering i mål- och budgetprocessen, såväl som för inriktning för 1:1-medlen. Uppföljningen görs dels genom att följa upp RUS prioriterade områden och handlingsplaner, och dels genom att följa upp genomförandet av RUS. Genom brett deltagande i Forum för genomförande, bidrar utvecklingsledare och chefer inom Regional utveckling i att knyta samman de

prioriterade områdena och handlingsplanerna, genom att identifiera större komplexa samhällsutmaningar som vänds till kraftsamlingar.

Under året har planen med uppföljning, utvärdering och lärande kopplat till projekt finansierade med 1:1 anslaget operationaliserats, digitaliserats och implementerats. Alla 1:1 finansierade projekt registreras i vårt gemensamma verksamhetssystem (Stratsys) och kopplas till relevanta fokusområden och mål i den regionala utvecklingsstrategin. Uppföljningsmöten hålls sedan med projekten efter halva projektperioden, och avslutsmöten inför projektens slutrapportering. Dessa möten dokumenteras enligt en semi-strukturerad form och dokumentationen förs in i verksamhetssystemet. Efter att projektens slutrapportering inkommit görs en sammanfattande analys av projektets måloppfyllelse, genomförande och långsiktighet. Analysen utgör sedan underlag till den årliga uppföljningsrapporten för de projekt som slutredovisats under året, rapporten sammanställs direkt i verksamhetssystemet.

Vidare har en effektutvärderingsplan utvecklats för perioden 2021-2025. Enligt denna plan genomförs utvärdering av en grupp av projekt årligen med samhällsutmaningarna från den gemensamma RUS-uppföljningen som utgångspunkt. I november 2021 påbörjades den första effektutvärderingen enligt denna plan med 8 projekt som kopplas till samhällsutmaningen ”långsiktig och hållbar omställning av Örebro län”. Utvärderingen slutförs i början av 2022.

Samhällsutmaningarna återspeglas även i vårt ”inriktningsbeslut för finansiering från det statliga anslaget 1:1 – Regionala tillväxtåtgärder” som utgör grunden för ett pågående arbete med att utveckla portföljstyrning för 1:1 anslaget både avseende projektfinsiering och företagsstöd. Inriktningsbeslutet och portföljen följs upp kontinuerligt dels genom kvartalsvis uppföljning av hur finansieringen fördelas, dels genom en portföljanalys som genomförs halvårsvis. Den kvartalsvisa uppföljningen sammanställs i en interaktiv webbrapport där användare själva kan utforska fördelningen av både projektmedel och företagsstöd. Medan den halvårsvisa portföljanalysen redovisas i rapportform.

- *Lista max 15 av de viktigaste analyserna, uppföljningarna och utvärderingarna som genomförts under året kopplat till regionens regionala utvecklingsarbete i tabellen nedan.*

<i>Namn på insats och kort beskrivning</i> <i>Ange även om det är en analys, uppföljning eller utvärdering.</i>	<i>Helt eller delvis finansierat av anslag 1:1</i> <i>Valbara alternativ: ja, nej eller delvis.</i>	<i>Huvudsakligt syfte</i> <i>Valbara alternativ: kunskaps-utveckling, löpande rapportering, underlag till beslut, underlag till beslut – coronarelaterat, underlag till strategi eller övrigt.</i>	<i>Hur har erfarenheter och kunskap från analysen, uppföljningen eller utvärderingen tagits till vara i regionens regionala utvecklingsarbete?</i>
Analys: Socioekonomisk analys på demografiska statistikområden (DeSO) i Örebro län	Nej	Kunskaps-utveckling	Syftet med analysen är att ge en övergripande bild av socioekonomiska likheter och skillnader inom länet på en mer detaljerad nivå än mellan länets kommuner. Analysen används: - Som underlag till den återkommande uppföljningen av länets regionala utvecklingsstrategi (RUS) med tyngdpunkt på hela länets utveckling. - För att belysa och identifiera områden dit olika insatser kan fokuseras eller där djupare analys krävs. - Som underlag till andra analyser och kartläggningar inom specifika områden som är prioriterade i RUS.
Analys: Befolkningsutvecklingen i Örebro län under Coronapandemin	Nej	Coronarelaterat	Analysen fokuserar på hur den pågående Coronapandemin påverkat befolkningsutvecklingen i Örebro län och dess kommuner. Analysen kan exempelvis användas i scenarioplanering för framtida utveckling, eller som utgångspunkt i en djupare analys kring vad som orsakat de avvikelser som identifierats.
Analys: Portföljanalys av pågående projekt med 1:1 finansiering	Ja	Löpande rapportering	Portföljanalysen genomförs halvårsvis. Uppföljning av fördelning av projektmedel i enlighet med inriktningsbeslut samt RUS:ens mål. Används som beslutsunderlag för att planera och mobilisera.
Uppföljning: Interaktiv webbrapport med uppföljning av 1:1 projekt och företagsstöd	Ja	Löpande rapportering	Uppföljningen genomförs kvartalsvis. Kontinuerlig uppföljning av fördelning av projektmedel och företagsstöd. Används för att följa upp och bibehålla en aktuell bild av fördelningen av 1:1 anslaget.
Uppföljning: Slutredovisning av 1:1 finansierade projekt avslutade 2020	Ja	Löpande rapportering	Uppföljningen av avslutade projekt genomförs löpande och sammanställs i rapportform årsvis. Av uppföljningen framgår vilka resultat projekten uppnått när de avslutas i relation till dess syften.
Utvärdering: Processutvärdering av ramprojektet	Ja	Kunskaps-utveckling	Syftet med utvärderingen var att med utgångspunkt i ramprojektet ENSA utvärdera

Entreprenörskap genom samhandling (ENSA)			ramprojekt som arbetssätt för finansiering av delprojekt (med 1:1 anslag) inom ett sakområde, med syfte att bedöma arbetssättets applicerbarhet i genomförandet av handlingsplaner med koppling till den regionala utvecklingsstrategin (RUS).
Analys: Kartläggning CROSS, enkät- och intervjustudie	Nej	Kunskapsutveckling	Enkät- och intervjustudie riktad mot kommuner, region och civila samhället för att undersöka i vilken mån det finns möjligheter till ett ökat samarbete mellan dessa tre aktörer. Inbegriper aktörer de sex kommuner som är med i CROSS i olika länsdelar (Ljusnarsberg, Hällefors, Kumla, Askersund, Karlskoga, Nora).
Uppföljning: Uppföljning 2021 av Tillväxt och hållbar utveckling i Örebro län, regional utvecklingsstrategi 2018-2030.	Ja	Löpande rapportering	I uppföljning 2021 har tre samhällsutmaningar identifierats, vilka innehåller samtliga tre hållbarhetsdimensioner. Uppföljningen ligger till grund för planering.
Analys: strategisk hållbarhetsbedömning kopplat till framtagande av ny länsplan för transportinfrastruktur	Nej	Kunskapsutveckling	Analysen innehåller såväl en lagstadgad miljöbedömning som ett tillägg där vi även gjort en social konsekvensanalys på strategisk nivå. Resultatet har använts som beslutsunderlag i val av fördelning av medel och utredningsområden för åtgärder i länsplanen. Vi har framförallt tittat på socioekonomi, ohälsa och ursprung (diversitet) där ett kombinerat index visat var det geografiskt i länet finns ansamlingar av olika sociala problem.
Uppföljning: Kartläggning av coronapandemins effekter på kultur och civilsamhälle	Nej	Coronarelaterat underlag	Resultatet har använts för att fatta politiska beslut i kulturnämnden kring olika slag stödåtgärder så som: stipendier och stöd för inkomstbortfall till professionella kulturskapare, beslut att inte använda 2020-2021 som utgångspunkt för fortsatt bidragsgivning, beslut om att medel som ha fördelats 2020-2021 även kan användas 2022, stöd för fortbildning om digital utveckling för kulturskapare i länet.
Analys och kartläggning: Barnfattigdomen i länet	Nej	Kunskapsutveckling	Rapporten har delats upp på varje länsdel så de lätt kan se hur det står till i respektive länsdel, kommande arbete handlar om vad som skulle kunna göras i varje kommun och länsövergripande. Rapporten används av regionen som ett underlag för fortsatt arbete men också som underlag för kommunerna som får data nedbrutet per DeSo-område för att kunna fortsätta arbetet med att motverka barnfattigdom. Nästa steg är att bena ut vad vi kan göra tillsammans (civila aktörer, kommuner och region). Vi ska också söka medel för att kunna skala upp vårt arbete via Delmos eller EFS och då kommer vi kunna ta spjörn mot denna klarläggning och analysrapport.
Analys: Sociala och folkhälsokonsekvenser av Covid	Nej	Coronarelaterat underlag	Revidering pågår. SKR har delat den i sin strategiska kommungrupp för folkhälsa samt

19			kommunicerats i olika grupperingar.
Analys: Folkbibliotekens arbete med allmänhetens digitala delaktighet	Nej	Kunskapsutveckling	Resultatet används för att kunna vara med och stötta folkbibliotekens arbete med digital delaktighet.
Analys: Transporter (och infrastruktur) när det gäller biblioteksmedier mellan folkbiblioteken i länet	Nej	Kunskapsutveckling	Resultatet används för att förbättra folkbibliotekens samverkan kring transporter mellan folkbiblioteken i länet.
Analys: Kartläggande litteraturöversikt om familjecentraler	Nej	Kunskapsutveckling	Kartläggande litteraturöversikt kring vad som är känt om betydelsen av familjecentralers hälsofrämjande- och förebyggande arbete för att främja barn och familjers hälsa och välmående. Internationellt och Nationellt perspektiv, inget regionalt. Uppdraget kom från Folkhälsomyndigheten, rapporten publiceras i december.

6 Övriga medskick ni vill göra angående det regionala utvecklingsarbetet 2021.

Arbetet med kompetensförsörjning påbörjades 2010 i samband med uppdraget etablera kompetensplattformar. Många utmaningar finns kvar regional kompetensförsörjning men bra resultat, effekter och lärdomar finns numera med i det fortsatta arbetet. 2015 bildades Region Örebro län och från 2019 är samtliga regioner. Numera finns myndighetssamverkan samt samverkansprogram inom kompetensförsörjning och livslångt lärande. En nationell handlingsplan där kompetensförsörjning och kompetensutveckling är ett prioriterat område för regional utvecklingspolitik. Behovet är att fortsätta samverkan inom de olika politikområden, mellan olika nivåer och med olika aktörer och där regional kompetensförsörjning gärna fortsätter med att bidra med samordning.

Några medskick i relation till Tillväxtverkets nationella finansiering och våra egna regionala ambitioner att utveckla finansieringen till det regionala innovationssystemet och i förlängningen utvecklingen av vår RUA-roll. Utgångspunkten hämtar stöd i rapporten; ”Framtida utmaningar och prioriteringar - Utvecklingskraft i hela Sverige 2030. Kunskap om regionala förutsättningar för tillväxt”;
<https://tillvaxtverket.se/download/18.4c1250a116d1bb3a3f01c602/1568298948074/Slutrapport%20U%202.9%20Kunskapsutvecklande%20rapport%202019.pdf>

Särskild vikt kan läggas på skrivelserna nedan, som i allt väsentligt är utgångspunkten i vår ambition med projektet att skruva styrning och ledning av vårt regionala innovationssystem; ”Tillväxtverket tar fasta på att nationell nivå måste vara en partner med regional och lokal nivå för att bland annat säkerställa att finansiella resurser allokeras på bästa sätt. Ett övergripande nationellt åtagande för regeringen och statliga myndigheter är att säkerställa överblick, samordning samt uppföljning och utvärdering av nationella mål och prioriteringar. Dessutom måste nationell nivå enskilt samt tillsammans med regionerna identifiera och prioritera behov. Det åligger också nationella aktörer att vid behov optimera samt omfördela resurser mellan regioner och sektorer”.

För att nationell nivå ska kunna ta det nationella ledarskapet och vara en relevant partner till regional nivå bör regeringen överväga:

- Asymmetriska lösningar. Genom att styra med tillit inom beslutade mål och ramar möjliggörs ett fokus på vad och inte hur samt experimenterande. Det handlar också att formulera uppdrag tillsammans med regionerna. Ett viktigt nationellt åtagande är att samordna insatser samt uppföljning och utvärdering.

Kommentar; detta är helt i linje med vår tanke runt hur vi vill styra vårt regionala innovationssystem.

- En mer flexibel och samordnad finansiering av det regionala utvecklingsarbetet för att möjliggöra ett helhetsperspektiv och regional anpassning. Territoriella kontrakt som bygger på tillit samt nationella och regionala mål och prioriteringar skulle kunna vara ett instrument att arbeta i denna riktning.

Kommentar; Vi efterfrågar en ökad flexibilitet i att styra regionalt via uppdrag och ej enbart via 1:1 projekt och uppföljning av dessa. Här finns, ser vi, stora vinster i att våga jobba annorlunda med 1:1 och utifrån t.ex. RUS/Smart Spec låta RUA ha större flexibilitet i användningen.

- Fortsatt och utökad sektorsmedverkan samt samarbetsmöjligheter. Regeringen bör säkerställa uppdrag och resurser så att statliga myndigheter kan medverka i det regionala tillväxtarbetet. Det kan till exempel handla om att medverka i framtagandet och genomförandet av regionala utvecklingsstrategier, delta i dialoger samt genomföra insatser. Dessutom finns behov av att säkerställa finansiella och legala förutsättningar för samarbete över läns- och landsgränser och sektorer samt mellan privata och offentliga sektor. Vidare är det viktigt med intressentinvolvering i framtagandet samt genomförande av insatser.

Kommentar; intressentinvolveringen ligger implicit i Smart Specialisering, därtill är det relevant med möjligheter att finansiera samarbeten utanför NUTS-II områden, inte minst i relation till våra ambitioner i kommande EU-programperiod.

2020-12-17
N2020/03076

Näringsdepartementet

Adressater:
Se bilaga 1

Villkor för budgetåret 2021 för regionerna och Gotlands kommun inom utgiftsområdena 1 Rikets styrelse, 19 Regional utveckling och 22 Kommunikationer

Riksdagen har för budgetåret 2021 beslutat om anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden vad gäller utgiftsområdena 1 Rikets styrelse (prop. 2020/21:1, utg.omr. 1, bet. 2020/21:KU1, rskr. 2020/21:87), 19 Regional utveckling (prop. 2020/21:1, utg.omr. 19, bet. 2020/21:NU2, rskr. 2020/21:130) och 22 Kommunikationer (prop. 2020/21:1, utg.omr. 22, bet. 2020/21:TU1, rskr. 2020/21:131).

Regeringen beslutar att följande villkor ska gälla för budgetåret 2021 för regioner och Gotlands kommun vid användandet av medel från anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse, från anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder inom utgiftsområde 19 Regional utveckling, samt från anslaget 2:5 Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation inom utgiftsområde 22 Kommunikationer. Det som sägs om regionerna i detta beslut gäller även Gotlands kommun.

1 VERKSAMHET

Regionerna ska lämna en redovisning till regeringen (Näringsdepartementet) senast den 21 februari 2022, om inget annat framgår. Redovisningen ska ske enligt de återrapporteringskrav som framgår av detta beslut.

Återrapportering

Återrapportering 1

Utifrån 5–7 §§ lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar respektive 3, 5 och 8–10 §§ förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete ska

regionerna ge en sammanfattande beskrivning av verksamheten under året. Redovisningen ska innehålla uppgift om:

- Hur arbetet med den regionala utvecklingsstrategin och samordningen av insatser för att genomföra strategin har bedrivits.
- Vilka insatser som har genomförts, vilka resultat de har medfört eller förväntas medföra samt hur de har bidragit till att nå de mål som fastställts i den regionala utvecklingsstrategin, det regionala strukturfondsprogrammet respektive programmen för Europeiskt territoriellt samarbete.
- Vilken hänsyn som har tagits till de olika förutsättningar som råder i olika delar av länet.

Redovisningen ska innehålla en beskrivning av arbetet med att främja tillgänglighet till kommersiell service i serviceglesa områden under året. Redovisningen ska innehålla uppgifter om hur insatserna har bidragit till att nå de mål som fastställts i den regionala utvecklingsstrategin och andra relevanta strategier.

Redovisningen ska innehålla en beskrivning av arbetet med att främja bredbandsutbyggnad under året. Redovisningen kan också innehålla uppgift om det arbete som eventuellt har bedrivits utöver det som har utförts av regionala bredbandskoordinatorer.

Eventuell redovisning av insatser inom kompetensförsörjning bör vara strukturerad utifrån den inriktning och de fokusområden som anges i erbjudande 4 i Villkor m.m. för budgetåret 2018 (N2017/07699).

Återrapportering 2

Utifrån 5 § lagen om regionalt utvecklingsansvar respektive 7 och 15 §§ förordningen om regionalt tillväxtarbete ska regionerna ge en beskrivning av arbetet med fördelningen av medel från anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder inom utgiftsområde 19 Regional utveckling. Redovisningen ska innehålla:

- En förklaring till fördelningen av medel från anslaget mellan projektverksamhet, regionala företagsstöd och stöd till kommersiell service.

- Uppgift om hur fördelningen av medel från anslaget har bidragit till att nå målen i den regionala utvecklingsstrategin, det regionala strukturfondsprogrammet och de territoriella samarbetsprogrammen.
- En beskrivning av på vilket sätt de olika förutsättningar som råder i olika delar av länet har påverkat fördelningen av medel från anslaget inom länet.

Aterrapportering 3

Utifrån 5, 8 och 9 §§ lagen om regionalt utvecklingsansvar respektive 5 § förordningen om regionalt tillväxtarbete ska regionerna ge en beskrivning av hur samverkan med andra aktörer har bedrivits under året. Redovisningen ska innehålla uppgift om:

- Inom vilka områden samverkan och gemensam finansiering har skett med länsstyrelsen och andra statliga myndigheter samt vilka resultat denna samverkan och gemensamma finansiering har medfört eller förväntas medföra.
- Inom vilka områden samverkan och gemensam finansiering har skett med länets kommuner samt vilka resultat denna samverkan och gemensamma finansiering har medfört eller förväntas medföra.
- Inom vilka områden samråd och gemensam finansiering har skett med berörda organisationer och näringsliv.

Aterrapportering 4

Utifrån 5 § lagen om regionalt utvecklingsansvar och 4, 16 och 17 §§ förordningen om regionalt tillväxtarbete ska regionerna ge en beskrivning av:

- Hur ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet har integrerats i analyser, strategier, program och insatser i det regionala tillväxtarbetet.
- Vilka insatser som har genomförts för att stärka jämställdhet, integration och miljö, inklusive klimat i det regionala tillväxtarbetet.
- Vilka resultat dessa insatser har medfört eller förväntas medföra samt hur insatserna har bidragit till att nå de mål som angetts i den regionala utvecklingsstrategin, det regionala strukturfondsprogrammet respektive de territoriella samarbetsprogrammen.

Aterrapportering 5

Utifrån 5 § lagen om regionalt utvecklingsansvar respektive 7, 9, 16 och 17 §§ förordningen om regionalt tillväxtarbete ska regionerna ge en

beskrivning av hur arbetet med att analysera, följa upp och utvärdera det regionala tillväxtarbetet har bedrivits under året. Redovisningen ska innehålla uppgift om:

- Vilka analyser, uppföljningar och utvärderingar som har genomförts.
- Vilka av dessa analyser, uppföljningar och utvärderingar som helt eller delvis har finansierats med medel från anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder inom utgiftsområde 19 Regional utveckling.
- Hur erfarenheter och kunskap från analyser, uppföljningar och utvärderingar har tagits till vara.

Återrapportering 6

Regionerna erbjuds att översiktligt redovisa hur arbetet inom ramen för deras ansvar enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar har bidragit till Agenda 2030.

Uppdrag

Uppdrag 1

Regionerna ska bidra till att säkerställa nationell uppföljning av det regionala tillväxtarbetet samt uppföljning av anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder inom utgiftsområde 19 Regional utveckling. Arbetet ska genomföras i samarbete med Tillväxtverket.

Uppdrag 2

Regionerna ska bidra till att utveckla de selektiva regionala företagsstöden avseende jämställdhet, integration och miljö, inklusive klimat för att därmed bidra till omställningen till en hållbar regional utveckling. Arbetet ska genomföras i samarbete med Tillväxtverket.

Pågående uppdrag och erbjudanden

Pågående uppdrag och erbjudanden anges i *bilaga 2*.

Anslagen 5:1 Länsstyrelserna m.m. och 1:1 Regionala tillväxtåtgärder

Regionernas medel från anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse framgår av villkor för respektive länsstyrelses anslagspost i regleringsbrev för budgetåret 2021 avseende anslaget.

Regionernas medel från anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder inom utgiftsområde 19 Regional utveckling framgår av regleringsbrev för budgetåret 2021 avseende anslaget.

Underlag till Tillväxtverket

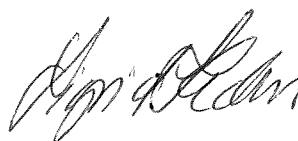
Regionerna ska förse Tillväxtverket med det underlag som myndigheten begär inför arbetet med Tillväxtverkets årsredovisning, budgetunderlag och finansiella delrapporter. Vidare ska prognoser för bemyndigande och anslag lämnas i enlighet med anvisningar från Tillväxtverket.

Regionerna ska, i enlighet med Tillväxtverkets anvisningar, lämna uppgifter till myndigheten avseende utgiftsprognoser, utfall och åtaganden med stöd av beställningsbemyndigande gällande anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder inom utgiftsområde 19 Regional utveckling.

På regeringens vägnar

Jennie Nilsson

Sigrid Hedin

Kopia till

Statsrådsberedningen/EU-kansliet och SAM
Utrikesdepartementet/FH
Socialdepartementet/EIS
Finansdepartementet/BA, BB, K, SFÖ och SPN
Utbildningsdepartementet/F, GV och UH
Miljödepartementet/KL NA och NM
Kulturdepartementet/CSM, KO och KL
Arbetsmarknadsdepartementet/A och IAS
Infrastrukturdepartementet/E, ESD, TP, TM och US
Riksdagen, arbetsmarknadsutskottet, konstitutionsutskottet, näringsutskottet
och trafikutskottet
Arbetsförmedlingen
Boverket
Havs- och vattenmyndigheten
Kammarkollegiet
Konstnärsnämnden
länsstyrelserna
Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
Myndigheten för yrkeshögskolan
Naturvårdsverket
Nämnden för hemslöjdsfrågor
Post- och telestyrelsen
Riksantikvarieämbetet
Riksarkivet
Riksgäldskontoret
Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige
Skatteverket
Skogsstyrelsen
Statens energimyndighet
Statens jordbruksverk
Statens kulturråd
Statskontoret
Sveriges geologiska undersökning
Tillväxtverket
Trafikverket
Verket för innovationssystem
Almi Företagspartner AB
Riksteatern

Stiftelsen Norrlandsfonden
Stiftelsen Svenska Filminstitutet
Sveriges export- och investeringsråd
Sveriges Handelskamrar
Sveriges Kommuner och Regioner

Adressater:

Gotlands kommun
621 81 Visby

Region Blekinge
371 41 Karlskrona

Region Dalarna
Box 712
791 29 Falun

Region Gävleborg
Regionkontoret
801 88 Gävle

Region Halland
Box 517
301 80 Halmstad

Region Jämtland Härjedalen
Box 654
831 27 Östersund

Region Jönköpings län
Box 1024
551 11 Jönköping

Region Kalmar län
Box 601
391 26 Kalmar

Region Kronoberg
351 88 Växjö

Region Norrbotten
971 89 Luleå

Region Skåne
291 89 Kristianstad

Region Stockholm
Box 22550
104 22 Stockholm

Region Sörmland
Repslagaregatan 19
611 88 Nyköping

Region Uppsala
Box 602
751 25 Uppsala

Region Värmland
651 82 Karlstad

Region Västerbotten
901 89 Umeå

Region Västernorrland
871 85 Härnösand

Region Västmanland
Regionhuset
721 89 Västerås

Region Örebro län
Box 1613
701 16 Örebro

Region Östergötland
581 91 Linköping

Västra Götalandsregionen
Regionens hus
462 80 Vänersborg

Pågående uppdrag och erbjudanden

Uppdrag/erbjudande	Berörda aktörer	Lämnat	Giltighetstid
Erbjudande om regionala serviceprogram till och med 2020	Alla regioner	Den 2 maj 2013 N2013/02300 N2016/07807	2014–2020
Inrättande av regional kontaktpunkt och en regional rådgivande grupp för EU:s territoriella samarbetsprogram Norra Periferin och Arktis 2014–2020	Region Jämtland Härjedalen och Region Västerbotten	Den 18 december 2014 N2014/05280	2014–2022
Inrättande av nationell kontaktpunkt och subkommitté för EU:s territoriella samarbetsprogram för Nordsjöregionen 2014–2020	Region Halland, Region Kronoberg, Region Skåne, Region Värmland och Västra Götalandsregionen	Den 18 december 2014 N2014/05281	2014–2022
Erbjudande till Gotlands kommun att genomföra insatser för tillväxt i Gotlands län	Gotlands kommun	Den 30 juni 2016 N2016/04642 N2017/04522	2016–2020
Uppdrag respektive erbjudande att ta fram och genomföra regional handlingsplan för att integrera och stärka klimat- och miljöperspektiven i det regionala tillväxtarbetet	Alla regioner	Den 22 december 2016 N2016/08077	2017–2020

Erbjudande om regionala bredbandskoordinatorer	Alla regioner	Den 19 november 2020 I2020/02966	2021–2025
Erbjudande om att genomföra insatser inom kompetensförsörjnings- området	Alla regioner	Den 18 december 2017 N2017/07699	2018–2021
Erbjudande om att upprätta en funktion som regional digitaliseringskoordinator	Alla regioner	Den 7 juli 2018 N2018/04129	2018–2020

9

Medfinansiering av Utveckling av Project Support Office med inriktning Artificiell intelligens, AI 21RS11730

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 21RS11730

Organ
Regional tillväxtnämnd

Medfinansiering av Utveckling av Project Support Office med inriktning Artificiell intelligens, AI

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att delegera till ordförande att, efter hörande av presidiet, fatta beslut om medfinansiering av projektet Utveckling av Project Support Office med inriktning AI med högst 6 000 000 kronor samt

att finansiering sker inom ramen för regionalt utvecklingsstöd – statligt stöd.

Sammanfattning

Region Örebro län, Kliniskt forskningscentrum FoU, ansöker om medfinansiering till projekt Utveckling av Project Support Office med inriktning Artificiell intelligens, AI.

Projektet ska leda fram till att hållbara processer för innovationsstöd, projektstöd och mäklande av idéflöden (Forskning och Utbildning, idéutveckling, bolag) inom AI Hälsa har utvecklats och etablerats.

Projektet har skapat förutsättningar för effektiv intern samverkan och ökat förståelsen för hur Region Örebro län kan erbjuda ett effektivt stöd för såväl externa som interna utvecklings- och innovationsprocesser kopplat till AI Hälsa.

Region Örebro län söker även finansiering från det regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i regional tillväxt och sysselsättning Östra Mellansverige. För närvarande pågår beredning av ansökan hos Tillväxtverket och vissa kompletteringar och justeringar av projektet kommer att göras. Strukturfondspartnerskapets prioriteringsmöte sker den 25 februari. Mot denna bakgrund saknas idag en komplett ansökan för ett beslut angående

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 21RS11730

medfinansiering av 1:1 anslaget. I och med att nästa regionala tillväxtnämnd sker först den 30 mars föreslås att ordföranden ges i uppdrag att ta beslut om medfinansieringsärendet, efter hörande av presidiet, efter justerad ansökan och underlag.

Bedömning

Projektet genomförs enligt den regionala utvecklingsstrategins prioriterade område Innovationskraft och specialisering och bidrar till att nå målet om ökad kunskapsintensitet. Projektet ligger också i linje med Innovationsstrategin.

Finansiering söks också från det regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i regional tillväxt och sysselsättning Östra Mellansverige.

Nämnden för regional tillväxt har fattat beslut om inriktning för finansiering för det statliga anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder (2021-04-07 § 26). Projektet bedöms ligga i linje med den prioriterade inriktningen ”Projekt som främjar en utveckling av näringslivet som är långsiktig och hållbar”.

Ekonomiska konsekvenser

Finansiering sker från det statliga anslaget för regionala tillväxtåtgärder som Region Örebro län har att besluta om.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd den 10 februari 2022.

Petter Arneback
Förvaltningschef

Skickas till:

Lena Kihl, Regional utveckling

10

Utökad medfinansiering och
förlängning av
projektperioden i projekt
East Central Sweden (ECS)
The Innovative Smart
Region
17RS5764

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 17RS5764

Organ
Region tillväxtnämnd

Utökad medfinansiering och förlängning av projektperioden i projekt East Central Sweden (ECS) The Innovative Smart Region

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att Region Västmanland beviljas ytterligare 687 500 kronor för genomförande av projekt East Central Sweden (ECS) The Innovative Smart Region,

att finansiering sker inom ramen för regionalt utvecklingsstöd – statligt stöd samt

att projektet avslutas senast 2023-06-30.

I övrigt gäller regional tillväxtnämnds beslut från 2017-12-07. Projektet har också tidigare beviljats en förlängning av projektperioden till 2021-12-31.

Sammanfattning

Projektet ska leda till en väl uppbyggd struktur, arbetssätt, samarbetsformer, kompetens och ledarskap, inom områdena Hållbar livsmedelsförsörjning, Life science med välfärd och hälsa, Morgondagens energilösningar och Smart industri, som gör att de kommer fler företag, entreprenörer såväl som andra personer inom forskningsmiljöer, offentliga verksamheter osv till nytta.

Östra Mellansverige har identifierat fyra områden där regionen har samlad kompetens att adressera utvecklingsriktningar i näringslivet. De fyra områdena är: Hållbar livsmedelsförsörjning, Life science med välfärd och hälsa, Morgondagens energilösningar och Smart industri. Östra Mellansveriges fem län har enats kring att fortsätta utvecklingen inom dessa områden för att stärka näringslivet, forskningsmiljöerna och kopplingen dem emellan. Östra Mellansverige vill även öka det internationella samarbetet, involvera mindre

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 17RS5764

företag i innovationsprocesserna och öka företagens investeringar i forskning och utbildning.

Bedömning

Mot bakgrund av kvarvarande medel inom Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) ansöker Region Västmanland om en utökning av projektets medfinansiering med 687 500 kronor samt en förlängning av projektperioden till 2023-06-30.

Projektet finansieras också av det regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i regional tillväxt och sysselsättning Östra Mellansverige (ERUF). Då programstarten för ERUF är senarelagd, troligen till slutet av 2022 eller senare blir en projektförlängning av ECS en överbryggningsåtgärd till programstart. Förlängningen av ECS inriktas på att resultat, lärdomar och pågående processarbete från arbetet med strukturuomvandling kan säkras till programstarten.

Projektet genomförs enligt den regionala utvecklingsstrategin, målområde Entreprenörskap och företagande och bidrar till att nå målet om fler och växande företag.

Nämnden för regional tillväxt har fattat beslut om inriktning för finansiering för det statliga anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder (2021-04-07 § 26). Projektet bedöms ligga i linje med den prioriterade inriktningen "Projekt som främjar en utveckling av näringslivet som är långsiktig och hållbar".

Ekonomiska konsekvenser

Finansiering sker från det statliga anslaget för regionala tillväxtåtgärder som Region Örebro län har att besluta om.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd den 10 februari 2022.
Projektbeskrivning den 17 januari 2022.
Tidigare Projektbeskrivning den 23 oktober 2017.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 17RS5764

Petter Arneback
Förvaltningschef

Skickas till:

Therese Kristensson, Region Västmanland
Lena Kihl, Regional utveckling
Emanuel Raptis, Regional utveckling

Utökad medfinansiering och förlängning av projektperioden i projekt East Central Sweden (ECS) The Innovative Smart Region

Sammanfattning

Region Västmanland ansöker om en utökning av projektets medfinansiering med 687 500 kr samt en förlängning av projektperioden till 2023-06-30.

Region Örebro läns medfinansiering uppgår då till 11 procent av bokförda kostnader, dock högst 2 187 500 kr.

Projektet ska leda till en väl uppbyggd struktur, arbetssätt, samarbetsformer, kompetens och ledarskap, inom områdena Hållbar livsmedelsförsörjning, Life science med välfärd och hälsa, Morgondagens energilösningar och Smart industri, som gör att de kommer fler företag, entreprenörer såväl som andra personer inom forskningsmiljöer, offentliga verksamheter osv till nytta.

Skäl för det föreslagna beslutet

Mot bakgrund av kvarvarande medel inom Europeiska regionala utvecklingsfonden ansöker Region Västmanland om en utökning av projektets medfinansiering med 687 500 kronor samt en förlängning av projektperioden till 2023-06-30.

Projektet finansieras också av det regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i regional tillväxt och sysselsättning Östra Mellansverige. Då programstarten för ERUF är senarelagd, troligen till slutet av 2022 eller senare blir en projektförlängning av ECS en överbryggningsåtgärd till programstart. Förlängningen av ECS inriktas på att resultat, lärdomar och pågående processarbete från arbetet med strukturuomvandling kan säkras till programstarten.

Projektet genomförs enligt den regionala utvecklingsstrategin, målområde Entreprenörskap och företagande och bidrar till att nå målet om fler och växande företag.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Projektforum
2022-01-17

Projektbeskrivning
Dnr: 17RS5764

Nämnden för regional tillväxt har fattat beslut om inriktning för finansiering för det statliga anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder (2021-04-07 § 26). Projektet bedöms ligga i linje med den prioriterade inriktningen ”Projekt som främjar en utveckling av näringslivet som är långsiktig och hållbar”.

Bakgrund

Östra Mellansverige har identifierat fyra områden där regionen har samlad kompetens att adressera utvecklingsriktningar i näringslivet. De fyra områdena är: Hållbar livsmedelsförsörjning, Life science med välfärd och hälsa, Morgondagens energilösningar och Smart industri. Östra Mellansveriges fem län har enats kring att fortsätta utvecklingen inom dessa områden för att stärka näringslivet, forskningsmiljöerna och kopplingen dem emellan. Regionen vill även öka det internationella samarbetet, involvera mindre företag i innovationsprocesserna och öka företagens investeringar i FoU.

Kostnads- och finansieringsbudget

Bokförda kostnader	Utfall tom Q3 2021	Q4 2021	2022	2023	Totalt
Egen personal	4 877 789	300 592	2 705 876	1 347 538	9 231 795
Externa tjänster	2 263 058	1 236 026	680 000	123 566	4 192 650
Resor och logi	457 890	45 000	60 000	20 000	582 890
Schablonkostnader	3 149 349	201 475	1 813 640	903 201	6 067 665
Summa bokförda kostnader	10 748 086	1 673 093	5 259 516	2 394 305	20 075 000

Finansiär	Utfall tom Q3 2021	Q4 2021	2022	2023	Totalt
Offentlig finansiär					
Region Örebro län 1:1-anslaget	1 221 374	190 124	536 572	239 430	2 187 500
Region Västmanland 1:1-anslaget	1 221 374	190 124	536 572	239 430	2 187 500
Region Södermanland 1:1-anslaget	1 221 374	190 124	536 572	239 430	2 187 500
Region Uppsala 1:1-anslaget	188 549	76 050	262 997	129 193	656 789
Region Uppsala RUA	300 000	0	220 474	110 237	630 711
Region Östergötland 1:1-anslaget	1 221 374	190 124	316 098	129 193	1 856 789
Region Östergötland RUA	0	0	220 474	110 237	330 711
ERUF	5 374 041	836 547	2 629 757	1 197 152	10 037 498
Summa finansiering	10 748 086	1 673 093	5 259 516	2 394 305	20 075 000

East Central Sweden (ECS) The Innovative Smart Region

Sammanfattning

Region Västmanland ansöker om 1 500 000 kr för projekt East Central Sweden (ECS) The Innovative Smart Region under perioden 2018-01-01—2020-12-31.

Projektet ska leda till en väl uppbyggd struktur, arbetssätt, samarbetsformer, kompetens och ledarskap, inom områdena Hållbar livsmedelsförsörjning, Life science med välfärd och hälsa, Morgondagens energilösningar och Smart industri, som gör att de kommer fler företag, entreprenörer såväl som andra personer inom forskningsmiljöer, offentliga verksamheter osv till nytta.

Skäl för det föreslagna

Projektet genomförs enligt den regionala utvecklingsstrategin, målområde Entreprenörskap och företagande och bidrar till att nå målet om fler och växande företag.

Projektet ska vidareutveckla och befästa smart specialisering som strategi på ÖMS-nivå och bidrar till nödvändig strukturomvandling. Region Örebro län ser ett mervärde av att fortsätta arbeta över länsgränserna inom Östra Mellansverige för en ökad innovationskapacitet. Det gemensamma arbetet stärker vårt eget länsarbete och är en möjliggörare för starkare internationell konkurrenskraft. Gemensamt utformade erbjudanden från våra aktörer i Östra Mellansverige stärker hela Östra Mellansverige som en innovativ region och därmed vårt eget län. Region Örebro län ser att en viktig grund för projektet är att säkerställa att pågående stora satsningar landar och förstärker effekten ut i näringslivet och det omgivande forsknings- och innovationssystemet. Betydelsefullt är också insatserna för att få regionala, nationella och de enskilda organisationernas (företag, innovationsmiljöer, akademins) att samspela tätare och mer samordnat.

För 2017 har Nämnden för regional tillväxt fattat beslut om en inriktning för finansiering från det statliga anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder (2016-10-27, § 65). Enligt inriktningsbeslutet är projektet prioriterat enligt rangordningen ”1. Ansökningar som avser medfinansiering till EU-projekt oavsett utvecklingsområde i Utvecklingsstrategi för Örebroregionen (RUS).”

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Eva Getzman

Projektforum
2017-10-23

Projektbeskrivning
Dnr: 17RS5764

Projektet ansöker också om medfinansiering från det regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i regional tillväxt och sysselsättning Östra Mellansverige.

Bakgrund

Under flera år har det utvecklats en fördjupad samverkan mellan länen som finns inom Östra Mellansverige (ÖMS). Man har tillsammans identifierat fyra områden där det finns samlad kompetens och förmåga att adressera viktiga utmaningar och utvecklingsriktningar i näringslivet. Inom dessa råder enighet att fortsätta utvecklingen och stärka näringslivet, forskningsmiljöerna och kopplingen dem emellan. De fyra områdena är; Hållbar livsmedelsförsörjning, Life science med välfärd och hälsa, Morgondagens energilösningar och Smart industri.

Nu genomförs en gemensam utvecklingsprocess i syfte att stärka det samlade innovationssystemet och skapa bättre förutsättningar för samarbete mellan näringsliv, akademi och andra viktiga organisationer. Östra Mellansverige är en av Sveriges starkare innovationsregioner. Där finns ett antal av Sveriges största innovationsföretag och flera universitet som har bidragit till att ett betydande antal högteknologiska företag vuxit fram de senaste decennierna. Där finns ett välutvecklat innovationsstödsystem med universitet och högskolor, företagsinkubatorer, teknikparker, forskningsinstitut, kluster- och innovationsplattformar som driver på underifrån. Det har tagits viktiga steg framåt för att adressera utvecklingsbehov och brister i nuvarande system. Detta ger fler och bättre verktyg ut mot de primära målgrupperna i programmet och minskar risken för överlappningar.

Denna insats syftar bland annat till att fortsätta utveckla de regionsövergripande kopplingarna genom konkreta samarbeten och utvecklingsinsatser, testa nya lösningar, arbetssätt och korskopplingar mellan branscher och kompetenser.

Genom projektet vill man öka det internationella samarbetet, bättre involvera mindre företag i innovationsprocesserna, öka företagens investeringar i FoU och bidra till att investeringar i organisatorisk utveckling och marknadsinnovationer, samt att sociala och ekologiska innovationer stärks.

Den primära målgruppen är de regionala innovationssystemens aktörer och regionalt utvecklingsansvariga organisationerna, för att stärka deras förmåga att skapa bättre förutsättningar för små och medelstora företag/näringslivet, entreprenörer, forskare, forskargrupper och även personer i offentliga organisationer (t.ex. inom välfärd och hälsa).

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Eva Getzman

Projektforum
2017-10-23

Projektbeskrivning
Dnr: 17RS5764

Övergripande mål

Ökad tillgång till stöd för företag, ökad tillgång och utbyte med forskningsmiljöer och förutsättningar att skapa en hållbar struktur för kontinuerligt interregionalt samarbete kring smart specialisering i de fem regionernas verksamheter.

Projektmål

En väl uppbyggd struktur, arbetssätt, samarbetsformer, kompetens och ledarskap inom områdena som gör att de kommer fler företag, entreprenörer såväl som andra personer inom forskningsmiljöer, offentliga verksamheter osv till nytta.

Projektet ska också leda till att:

300 företag får stöd

8 mkr i privata investeringar matchar offentligt stöd till innovations- eller FoU-projekt

300 företag får annat stöd än ekonomiskt

100 företag samarbetar för att stärka sin innovationskraft

Delmål

- Sammankoppling av satsningar, innovationsstödjande aktörer och miljöer inklusive i akademien som stärker Östra Mellansveriges samlade innovationskapacitet.
- Utveckling och förstärkning av svaga delar i systemet.
- Fokusering av pågående satsningar och ordinarie strukturer så de samlas/lotsas/förenklar istället för fler SMF i ÖMS, och förstår potentialen med de identifierade styrkorna för SMF.
- Säkerställa ett medvetet integrerat arbete med de horisontella kriterierna jämställdhet, integration och likabehandling, baserat på relevant analys av målgrupperna, nuläge och målsättningar.
- Ökat antal internationella samarbeten - med andra regioner och i konkreta operativa samarbeten kring test och demonstrationsmiljöer, personutbyten, forskningsprojekt och företagssamarbeten.
- Forskningsmiljöer inklusive test- och demonstrationsmiljöer inom akademien och instituten involveras tätare i samverkan med omgivande näringsliv och offentliga aktörer, och fler samarbeten med SMF skapas.
- Utveckla aktiva beställare/behovsägare, speciellt i offentlig sektor med verktyg som upphandlingar och testverksamheter som innovationsverktyg.
- Utveckla förståelsen för kompetensförsörjning och attraktionsfrågor, inom samverkansområdena.

Aktiviteter

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Eva Getzman

Projektforum
2017-10-23

Projektbeskrivning
Dnr: 17RS5764

Gemensamt ÖMS-strategiarbete för respektive samverkansområde samt för utveckling av kopplingarna mellan samverkansområden och aktörer

Identifiering och planläggning av arbete för gemensamma utvecklingsinsatser på rullande satsningar och ordinarie strukturer.

Identifiering och planläggning av arbete för nya insatser och projekt som behöver mobiliseras för att utveckla området.

Kravställare och avropare av resurser internt och externt för att stärka ÖMS-systemet inom utpekade områden, t ex resurser från ordinarie utvecklingsledare/motsvarande i respektive region.

Kompetensplattformarnas personal för att identifiera och utveckla arbetet med kompetensförsörjning och utveckling inom små och medelstora företag m.fl.

Arbeta med att säkra upp och engagera i arbetet: referensgrupper av företag, lärosäten, näringslivsrepresentanter/-företrädare och andra viktiga grenar av tillväxtarbetet

Utvecklingsaktiviteter för respektive samverkansområde

Arbetspaketen kommer att utvecklas under hand och kan till del komma att likna varandra på en abstrakt nivå. Förutsättningarna är olika, områdena är olika starka och utvecklade, det finns olika typer av aktörer osv.

Hållbar livsmedelsförsörjning

Utveckla och stärka innovationssystemet för lantbruks- och livsmedelsnäringen inom ÖMS:

- Nätverksbyggande och strategiutvecklande insatser med de aktörer som identifierats, och utveckla den grupp som bildats på området.
- Insatser för att korskoppla lantbruks- och livsmedelsnäringen med andra styrkeområden inom ÖMS, som t.ex. smart industri samt hälsa och välfärd.

Stärka utvecklingen i små och medelstora företagen:

- Samordning och samarbete med det nationella projektet Livsmedelsacceleratorn
- Insatser för att främja de mindre företagens tillgång till testbäddar och akademiska miljöer
- Insatser för att stödja affärsutveckling, entreprenörskap och affärsmodellinnovation

Utveckla nationella och internationella samarbeten:

- Utveckla det gemensamma arbetet inom EU:s S3 Plattform Agri food.
- Verka för att regionala SMF/näringslivets behov och intressen tas i tillvara i det nationella forskningsprogram som FORMAS fått i uppdrag att utforma.
- Bidra till VINNOVA:s uppdrag att utveckla och främja inkubation i livsmedelskedjan genom att förmedla erfarenheter från tidigare och pågående projekt och verksamheter

Smart industri

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Eva Getzman

Projektforum
2017-10-23

Projektbeskrivning
Dnr: 17RS5764

Utveckla gemensamma erbjudanden:

- Tydliga enkla erbjudanden till företagen från innovationsaktörer och miljöer, som kopplar ihop utveckling av teknik och affärsutveckling
- Identifiering och tillgängliggörande av starka test- och demonstrationsmiljöer
- Kompetensutveckling och utveckling för ökad förståelse av nya affärsmodeller och arbetssätt hos främjarorganisationer som jobbar med bland annat kompetensförsörjning, affärsutveckling och omställning i små och medelstora företag
- Hitta tydlig samverkan med de Strategiska Samverkansprogrammen

Genomföra och följa koordinerande satsningar:

- Koppling mot andra projekt och organisationer med företagsuppsökande verksamhet, som kan exponera och marknadsföra projektets erbjudanden till företagen
- Samordning med pågående arbete för kompetensutveckling

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Eva Getzman

Projektforum
2017-10-23

Projektbeskrivning
Dnr: 17RS5764

Internationell samverkan i S3-plattformen och andra nätverk:

- Ingång i Vanguard-initiativet. Pilot igång genom Örebro där ÖMS kan utveckla fler initiativ som aktörer tar lead eller ingår i.
- Undersöka möjligheter att låta Region Örebro läns medlemskap tillgängliggöras för samtliga ÖMS-RUA. Ett ÖMS-övergripande politiskt åtagande, men med Region Örebro län som fortsatt juridisk medlemsorganisation.
- Industrial modernisation och intereuropisk regionsamverkan. Inledande workshop genomförs i inledningen av hösten 2017.

Etablera ÖMS som en av EU:s Digital innovation hubs.

Life Science med välfärd och hälsa

Utveckla och stärka innovationssystemet inom hälso- och välfärdsteknik:

- Nätverksbyggande och erfarenhetsutbyte mellan de aktörer som finns på området, samt nationella initiativ
- Utveckla samarbeten och innovationstävlingar på området för att nyttja de kompetenser som finns på andra områden i ÖMS, såsom robotiken, sensorer och inbyggda system osv.
- Bygga upp och förankra ett tydligt internt (regionalt) behovsägande. Utveckla konsensus och samarbetsformer med behovsägare. Ta initiativ för att testa hur bland annat upphandlingar i vård och omsorgsorganisationerna kan vara ett instrument för att öka innovationshöjden på områden där det finns starka behov, samt införa och utveckla nya lösningar.
- Sprida och skapa dialog kring kartläggningar av dels utmaningar i området i ÖMS och dels investeringsaktiviteterna inom mer traditionell hälso- och sjukvård som gjorts i syfte att identifiera och sprida initiativ i respektive region för att utveckla området.

Stärka utvecklingsstödet för små och medelstora företag:

- Insatser för att främja de mindre företagens tillgång till existerande testbäddar, innovationsslussar och inte minst de verksamheter som ger tillgång till brukare för testning och utveckling av nya idéer.
- Kartlägga kompetenserna som idag finns inom ÖMS mer finfördelat, samt hur man får tillgång till dessa som företagare och entreprenör

Utveckla samarbetet med akademin:

- Undersöka och kartlägga de miljöer som är intressanta vid lärosätena och i forskningsinstituten på området
- Identifiera pågående utveckling inom utbildningarna på lärosätena och i vilken mån nya lösningar och tänkesätt kan tas in bland framtidens studenter

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Eva Getzman

Projektforum
2017-10-23

Projektbeskrivning
Dnr: 17RS5764

Morgondagens energilösningar

Etablera ÖMS som en självklar samverkans- och utvecklingsregion inom Morgondagens energilösningar, nationellt och internationellt:

- Involvera fler grupper och fortsätta utveckla flera lärosätens roll i pågående satsningar
- Ökad mängd behovsmotiverad forskning med småföretagens behov i fokus.
- Etablera samverkan med regioner i Europa och utvecklingskluster inom EUs samverkansplattform Energy, samt även i de internationella nätverk som bland annat finns inom större bolag och lärosätena med test-, demonstrations- och utvecklingsmiljöer.

Stärkt regionalt innovationssystem, inklusive stärkt kompetens och utvecklingskapacitet hos noder för förbättrad samordning mellan olika aktörer/initiativ, speciellt:

- Genom existerande noder (inkubatorer, acceleratorer osv) kartlägga och etablera samverkan med starka nationella och internationella miljöer på området.
- Verka för att genomföra investerings- och utvecklingsmöten med leverantörer, kunder och investerare samt initiera utvecklingsprojekt som en utkomst av dessa tillsammans med viktiga aktörer på området.

Verka för att ta fram samlade erbjudanden till de test- och demoanläggningar som byggs upp och stärka tillgången till dessa för små och medelstora företag:

- Bjuda in till regionvisa näringslivssamlingar, både kunder och leverantörer, ta fram en process hur dessa kommer in i miljöerna och initierar steg i sin egen utveckling
- Genomföra näringslivsworkshops med andra samverkansområden såsom smart industri och hållbar livsmedelsförsörjning, för att undersöka kopplingarna mellan och hur de olika delarna kan stötta företagens utveckling

Ingående kommuner

Samtliga kommuner i Östra Mellansverige.

Genomsyrande perspektiv

Kopplat till identifierade områden ska det finnas ett medvetet integrerat arbete för de horisontella kriterierna jämställdhet, integration och likabehandling, baserat på relevant analys av målgrupperna, nuläge och målsättningar.

Långsiktighet

Efter projektiden ska det finnas en väl uppbyggd struktur, arbetssätt, samarbetsformer, kompetens och ledarskap inom områdena som gör att de kommer fler företag, entreprenörer såväl som andra personer inom forskningsmiljöer, offentliga verksamheter osv till nytta.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Eva Getzman

Projektforum
2017-10-23

Projektbeskrivning
Dnr: 17RS5764

Uppföljning

Huvudmodellen för utvärdering och lärande kommer att vara självvärderingar för att bedöma den interna effektiviteten och kontinuerliga speglingar relativt hur andra regioner och områden utvecklar tillväxten. Ett stöd kommer att upphandlas för att följa projektet, där ett fokus kommer vara på att ge omvärldsspaning och input så att utvecklingsarbetet håller hög nationell och internationell nivå. Handlingsplan för identifierade svaga områden och utmaningar kommer att utformas. Här kommer en uppföljning av arbetet med horisontella kriterier vara en del av utvärderingen för att säkerställa att steg tas både i termer av resultat och i arbetssätt.

Projektet ska löpande återrapporteras till beslutande organ i Region Örebro län.

Resultatspridning

Extern kommunikation och resultatspridning kommer att ske till stor del genom de ordinarie forum och strukturer som finns i respektive region och ÖMS-gemensamt.

Utöver detta kommer ett aktivt kommunikations- och spridningsarbete att ske genom de nätverk och samarbeten som etablerats i tidigare gemensamma projekt, samt under projektets gång, inklusive mot andra regioner, nationella aktörer och upparbetade kanaler och aktörer inom EU.

Projektorganisation

Projektleddning och administration kommer att finnas hos Region Västmanland som ansvarar för övergripande riktning och framdrift samt rapportering av projektet mot styrgrupp och Tillväxtverket. Inom varje samverkansområde kommer en person på deltid att anställas för att driva på det operativa arbetet.

Arbetsgrupp ÖMS Smart specialisering består av utvecklingsledare/motsvarande från respektive region. Arbetsgruppen ansvarar för att säkerställa en operativ koppling till pågående smart specialiseringsarbete i respektive region.

För att säkerställa regional förankring och strukturuomvandling som är målsättningen, så kommer personer med ett relativt brett mandat att tillsättas i projektets styrgrupp.

ÖMS ledningsgrupp och politiska styrgrupp kommer kontinuerligt involveras och informeras om utvecklingen.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Eva Getzman

Projektforum
2017-10-23

Projektbeskrivning
Dnr: 17RS5764

Avgränsning ordinarie verksamhet

Projektets insatser utgör ett omfattande utvecklings- och strukturomvandlingsarbete av interregional karaktär som idag inte inryms i ordinarie verksamhet. Projektet kommer att särredovisas från ordinarie verksamhet.

Kostnads- och finansieringsbudget

Bokförda kostnader	2018	2019	2020	Totalt
Egen personal	2 612 758	2 612 758	2 612 758	7 838 274
Externa tjänster	1 395 000	1 395 000	1 395 000	4 185 000
Övriga kostnader	392 242	392 242	392 242	1 176 726
Summa bokförda kostnader	4 400 000	4 400 000	4 400 000	13 200 000

Finansiär	2018	2019	2020	Totalt
Offentlig finansiär				
Region Örebro län 1:1	500 000	500 000	500 000	1 500 000
Region Västmanland	500 000	500 000	500 000	1 500 000
Region Östergötland	500 000	500 000	500 000	1 500 000
Regionförbundet Sörmland	500 000	500 000	500 000	1 500 000
Region Uppsala	200 000	200 000	200 000	600 000
ERUF	2 200 000	2 200 000	2 200 000	6 600 000
Summa finansiering	4 400 000	4 400 000	4 400 000	13 200 000

11

Utökad medfinansiering
samt förlängd projektperiod
i projekt Smart tillväxt

20RS3419

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 20RS3419

Organ
Regional tillväxtnämnd

Utökad medfinansiering samt förlängd projektperiod i projekt Smart tillväxt

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att Almi Mälardalen AB beviljas ytterligare 426 275 kronor för genomförande av projekt Smart tillväxt 2021-2023 till och med 2023-09-31,

att finansiering sker inom ramen för regionalt utvecklingsstöd – statligt stöd samt

att projektet får påbörjas tidigast 2021-01-01 och avslutas senast 2023-09-31.

I övrigt gäller regional tillväxtnämnds beslut från 2020-08-24.

Sammanfattning

Projektet ska utveckla metoder för hållbar affärsutveckling som utformas utifrån de regionala utmaningar som finns i respektive län.

Förlängningen innebär att projektet kan arbeta med ytterligare 61 (252 tidigare) företag med behovsanpassad rådgivning och bidra till ytterligare 68 (336 tidigare) arbetstillfällen i Mälardalen. Almi kan ta ett steg i att implementera sitt lärande kring Team för Tillväxt och realisera modellen tillsammans med utvalda aktörer. En förlängning ger möjlighet att paketera och förankra arbetet med jämställdhetsintegrering över hela Östra Mellansverige (ÖMS) och tillsammans med stödsystemet ta fram nya arbetssätt för att nå personer med utländsk bakgrund. Genom förlängningen kan Almi komma längre i arbetet med kompetensförsörjningsfrågan i företagens strategier. Projektet vill också testa en ny modell för expertfrågor där ALMI bolagen i ÖMS samverkar i kundmöten via digitala verktyg. För att stärka återkoppling och lärande från projektet kommer projektet att sätta upp en utökad styrgrupp som även innefattar Regionalt utvecklingsansvariga på regionerna i ÖMS.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 20RS3419

Bedömning

Projektet genomförs enligt den regionala utvecklingsstrategins prioriterade område Näringsliv och entreprenörskap och bidrar till att nå målet om ökad tillväxt i näringslivet.

Mot bakgrund av kvarvarande medel inom Europeiska regionala utvecklingsfonden ansöker Almi Företagspartner Mälardalen AB om en utökning av projektets medfinansiering med 426 275 kronor samt en förlängning av projektperioden till 2023-09-31.

Projektet finansieras också av det regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i regional tillväxt och sysselsättning Östra Mellansverige.

Nämnden för regional tillväxt har fattat beslut om inriktning för finansiering för det statliga anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder (2021-04-07 § 26). Projektet bedöms ligga i linje med den prioriterade inriktningen "Projekt som främjar en utveckling av näringslivet som är långsiktig och hållbar".

Ekonomiska konsekvenser

Finansiering sker från det statliga anslaget för regionala tillväxtåtgärder som Region Örebro län har att besluta om.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd den 10 februari 2022.

Projektbeskrivning den 17 januari 2022.

Tidigare Projektbeskrivning den 15 juni 2020.

Petter Arneback
Förvaltningschef

Skickas till:

Almi Företagspartner Mälardalen AB
Lena Kihl, Regional utveckling
Emanuel Raptis, Regional utveckling

Utökad medfinansiering samt förlängd projektperiod i projekt Smart tillväxt

Sammanfattning

Almi Företagspartner Mälardalen ansöker om en utökning av projektets budget med 426 275 kr samt en förlängning av projektperioden till 2023-09-31.

Region Örebro läns medfinansiering uppgår då till 13 procent av bokförda kostnader, dock högst 2 338 675 kr.

Projektet ska utveckla metoder för hållbar affärsutveckling som utformas utifrån de regionala utmaningar som finns i respektive län.

Skäl för det föreslagna beslutet

Projektet genomförs enligt den regionala utvecklingsstrategins prioriterade område Näringsliv och entreprenörskap och bidrar till att nå målet om ökad tillväxt i näringslivet.

Mot bakgrund av kvarvarande medel inom Europeiska regionala utvecklingsfonden ansöker Almi Företagspartner Mälardalen AB om en utökning av projektets medfinansiering med 426 275 kronor samt en förlängning av projektperioden till 2023-10-30.

Projektet finansieras också av det regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i regional tillväxt och sysselsättning Östra Mellansverige.

Nämnden för regional tillväxt har fattat beslut om inriktning för finansiering för det statliga anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder (2021-04-07 § 26). Projektet bedöms ligga i linje med den prioriterade inriktningen ”Projekt som främjar en utveckling av näringslivet som är långsiktig och hållbar”.

Bakgrund

Förlängningen innebär att projektet kan arbeta med ytterligare 61 (252 tidigare) företag med behovsanpassad rådgivning och bidra till ytterligare 68 (336 tidigare) arbetstillfällen i Mälardalen. Almi kan ta ett steg i att implementera sitt lärande kring Team för Tillväxt och realisera modellen tillsammans med utvalda aktörer. En förlängning ger möjlighet att paketera och förankra arbetet med jämställdhetsintegrering över hela ÖMS och tillsammans med stödsystemet ta fram nya arbetssätt för att nå personer med utländsk bakgrund.

Tjänsteställe, handläggare

Projektstöd, **Lena Kihl**

Projektforum

2022-01-17

Projektbeskrivning

Dnr: 20RS3419

Genom förläningen kan Almi komma längre i arbetet med kompetensförsörjningsfrågan i företagens strategier. Projektet vill också testa en ny modell för expertfrågor där ALMI bolagen i ÖMS samverkar i kundmöten via digitala verktyg. För att stärka återkoppling och lärande från projektet kommer projektet att sätta upp en utökad styrgrupp som även innefattar Regionalt utvecklingsansvariga på regionerna i ÖMS.

Kostnads- och finansieringsbudget

Bokförda kostnader	2021	2022	2023	Totalt
Egen personal	4 864 088	4 864 088	2 702 120	12 430 296
Externa tjänster	1 428 000	1 428 000	983 543	3 839 543
Resor och logi	147 199	147 199	98 329	392 727
Indirekta kostnader	729 613	729 613	1 289 148	2 748 374
Summa bokförda kostnader	7 168 900	7 168 900	5 073 140	19 410 940

Finansiär	2021	2022	2023	Totalt
Offentlig finansiär				
Region Örebro län 1:1-medel	852 500	852 500	633 675	2 338 675
Region Västmanland	852 500	852 500	633 675	2 338 675
Tillväxtverket ERUF	3 138 200	3 138 200	2 228 190	8 504 590
Almi Mälardalen	1 705 200	1 705 200	1 267 350	4 677 750
Privat finansiär				
Intäkter företag	620 500	620 500	310 250	1 551 250
Summa finansiering	7 168 900	7 168 900	5 073 140	19 410 940

Smart tillväxt 2021 - 2023

Sammanfattning

Almi Företagspartner Mälardalen AB ansöker om 13 % av projektets bokförda kostnader, dock högst 1 912 400 kr för projekt Smart tillväxt 2021 – 2023 under perioden 2021-01-01—2023-03-31.

Projektet ska utveckla metoder för hållbar affärsutveckling som utformas utifrån de regionala utmaningar som finns i respektive län.

Skäl för det föreslagna beslutet

Projektet genomförs enligt den regionala utvecklingsstrategins prioriterade område Näringsliv och entreprenörskap och bidrar till att nå målet om ökad tillväxt i näringslivet.

Projektet finansieras också av det regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i regional tillväxt och sysselsättning Östra Mellansverige.

För 2019 har Nämnden för regional tillväxt fattat beslut om inriktning för finansiering för det statliga anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder (2018-11-28 § 83). Enligt inriktningsbeslutet är projektet prioriterat enligt rangordningen ”1. Ansökningar som avser medfinansiering till EU-projekt oavsett prioriterat område i den regionala utvecklingsstrategin.”

Bakgrund

Sedan 2018 har Almi, inom projekt Smart tillväxt, jobbat med hållbar tillväxt i små och medelstora företag i Östra Mellansverige. Total budget i projektet var 73 mkr.

Smart Tillväxt är ett i raden av pärlbandsprojekt som genom åren gjort avtryck i Almis ordinarie verksamhet. En tydligt sådant är kunderbjudandet affärsutveckling i grupp, VD-grupp som helt har sitt ursprung från dessa projekt och som är ett mycket framgångsrikt koncept, högt uppskattat av Almis kunder. Under Smart Tillväxt har möjligheten att anpassa och utveckla konceptet VD-grupp testats och hos Almi Mälardalen har en pilot under rubriken ”Innovativ hållbar tillväxt” tagits fram och genomförts. Piloten är en avancerad rådgivningsprodukt som erbjuder deltagande företag ett lärande om hur man dels skapar högpresterande team i företag i kombination med hur innovation skapas i befintliga bolag. Inom ramen för piloten har även hållbarhetsstrateg kopplats in. Under kommande del av Smart tillväxt kommer piloten att i omarbetat format genomföras igen, eventuellt i digitalt format beroende på samhällsläget.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Projektforum
2020-06-15

Projektbeskrivning
Dnr: 20RS3419

Genom denna fortsättning kommer projektet att utveckla metoder för hållbar affärsutveckling som utformas utifrån de regionala utmaningar som finns i respektive län. Små och medelstora företag ska kunna dra nytta av kunskap och nätverk kopplat till Smart specialisering. Projektet ska fördjupa metodutveckling i form av TillväxtTeam kring företag från Almi och andra aktörer i stödsystemet. Viktiga områden att utveckla i projektet är innovation i etablerade företag, innovativa affärsmodeller, kompetensförsörjning, internationalisering samt arbete kring hållbarhet. Coronapandemin har förändrat villkoren för många företag och den kommer att fortsätta påverka under lång tid. Det kommer att behövas insatser för företagens uppbyggnads- och förändringsarbete, vilket projektet Smart tillväxt har verktyg för. Företagen står inför utmaningar som ökad konkurrens, digitalisering, effektivisering och globalisering.

Kvinnor och personer med utländsk bakgrund är underrepresenterade grupper i Östra Mellansveriges näringsliv. Företagen i Östra Mellansverige har en utmaning i att dra nytta av hållbarhet som affärsmöjlighet.

Denna ansökan avser Örebro och Västmanlands del i projektet. Total budget för hela Östra Mellansverige uppgår till 49 mkr.

Övergripande mål

Hållbar tillväxt i deltagande små och medelstora företag genom att företagarna stärks i sina ledarroller, får ökad förmåga att driva och hållbart utveckla sina företag, ökade insikter om global konkurrens och om den egna regionens styrkeområden (Smart specialisering).

Projektmål

Almi har utvecklat sin rådgivningsverksamhet på nya sätt, t.ex. fokus på Smart specialisering, TillväxtTeam, samverkan, anpassad rådgivningsmetodik med nytänk kopplat till innovation i befintliga företag, ledningssystem osv vilka kombineras med tidigare etablerade tillväxtteorier.

Delmål och aktiviteter

Fler av regionens SMF ska dra nytta av kunskap och nätverk kopplat till Smart Specialisering inklusive samarbete med akademien.

Här har projektet kommit en bit på väg. Man börjar lära känna smart specialiseringsområdena både på ÖMS nivå och på regional nivå. Här handlar det om många olika organisationer och kluster som ska hitta möjliga sätt att samverka, att det finns en mottagare vid slussningar och förmedlingar samt krocka organisationernas olika uppdrag och förväntningar till en vilja till att bidra till kundernas behov.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Projektforum
2020-06-15

Projektbeskrivning
Dnr: 20RS3419

Dra större nytta av kompetenser inom rådgivningssystemet och bidra till en ny struktur för rådgivning i ÖMS.

En ny modell testas just nu. Utvärdering sker under hösten för att på sikt kunna utmynna i ett nytt sätt att arbeta för ökad användning av hela stödsystemet.

Genom behovsanpassad rådgivning och affärscoaching öka affärsförnyelsen och utvecklingen av hållbara affärsmodeller i regionens företag.

Arbete pågår och några olika tester har gjorts. Utvärdering sker under hösten för att utvärdera hur man i förlängningen kan få än större utväxling.

Stärka regionens SMF konkurrenskraft internationellt.

Till alla företag projektet arbetar med ställs frågor kring deras internationaliseringsarbete. Ökad samverkan med Regionalt exportsamverkan.

Ingående kommuner

Askersund, Degerfors, Hallsberg, Hällefors, Karlskoga, Kumla, Laxå, Lekeberg, Lindesberg, Ljusnarsberg, Nora, Örebro, Arboga, Fagersta, Hallstahammar, Kungsör, Köping, Norberg, Sala, Skinnskatteberg, Surahammar, Västerås.

Perspektiv

Med hållbar tillväxt menas att fler företag ska hitta affärsmässiga fördelar med miljö, jämställdhet och integration. För att kunna göra detta krävs också en förståelse för och att den ekonomiska hållbarheten finns på plats. Målet är att fler av företagen som får en leverans inom projektet Smart Tillväxt ska reflektera över hållbarhet och bli bättre på att ta medvetna beslut inom området. Genom denna stimulans finns det stora möjligheter att öka andelen företag som integrerar hållbarhet i sin affärsmodell.

Under första delen av Smart Tillväxt har fokus kopplat till området jämställdhet inriktats på dels en genomlysning av Almis kommunikation i form av analys av bilder, texter, säljmaterial, hemsida med mera, genomfört av extern konsult och dels inriktat mot att öka antal kvinnor i tillväxtrådgivning kopplat till kvantitativa mål, med syftet att nå ut till kvinnor som driver företag med tillväxtpotential i projektet. Undersökningar generellt visar att det är männen som i högre utsträckning tar del av tillväxtrådgivning och att medvetna satsningar och strategier krävs för att en ökad andel kvinnor tar del av detta. Resultatet av kommunikationsgranskningen visade att Almi hade en relativt jämställd kommunikation utifrån genus men att bolaget behövde se över mångfaldsperspektivet utifrån inte bara integrationsperspektiv utan även ålder.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Projektforum
2020-06-15

Projektbeskrivning
Dnr: 20RS3419

Som ett resultat av granskningen har nytt grafiskt material tagits fram, nya bilder har köpts in till Almis moderbolags bildbank. När det gäller företagsrådgivning sattes kvantitativt procentuella måltal upp på andel kvinnor i företagsledande roller som deltagare i projektet vilket i sig satt fokus på frågan om kvinnor och tillväxtrådgivning. I syfte att öka tillströmningen av kvinnor som driver företag med tillväxtpotential till Smart Tillväxt har man till exempel identifierat mikroföretag med kvinnor som ledare inom ESF-projektet Solomikro som drevs av Almi Mälardalen under åren 2016-2019. Inom Solomikro deltog företag med anställda på utbildningssatsningar och de som bedömdes ha någon form av tillväxtpotential kontaktades med erbjudande om vidare behovsanalys och möte med Almirådgivare. När man inom Smart Tillväxt organiserat VD-grupper (rådgivning i grupp) har man haft en medveten strategi att försöka få in åtminstone en kvinnlig företagsledare i varje grupp och ett antal kvinnor har kommit ur deltagargruppen i projektet Solomikro. Generellt är utmaningen att nå ut till målgrupp med rätt erbjudande och i rätt kanal och att man från Almis sida måste vara aktiv med införsäljning hos vissa målgrupper. Under våren 2020 genomförs inom ramen för ett EEN-projekt en undersökning som riktar sig till kvinnors behov av affärsutveckling generellt och vilken typ av insatser som önskas med grundkoppling till internationalisering. Delar av resultaten och kontakten med de svarande kommer naturligt att ske genom slussningar mellan EEN-projektet och projektet Smart Tillväxt. En utmaning i projektet Smart tillväxt är att arbeta med målet kopplat till integration/utrikes födda företagare som driver företag med tillväxtpotential, det finns troligtvis kvarvarande kartläggningsbehov och tydliggörande av målgruppsdefinition, hur stor målgruppen är, i vilka branscher samt hur man når fram.

Långsiktighet

Projektet kommer att bidra till att utveckla hur Almis rådgivning utformas (tidigare projekt har haft inflytande över hur Almis rådgivning är utformad idag, tex grupprådgivning och är en del av Almis grunderbjudande till företag).

Uppföljning

Projektet kommer att följa upp på lite olika vis. Dels kommer man att mäta de lite mer ”hårda” värdena genom att bland annat köpa in information från UC hur det har gått för företagen och för projektet. Man kommer också att mäta de lite mer ”mjuka” värdena genom enkäter och fokusgrupper. Det kommer genomföras löpande och återkommande utbyten av erfarenheter mellan deltagande samverkansparter. ERFA möten med samtliga rådgivare för att lära av varandra och utveckla erbjudanden.

Det finns också en upphandlad följeforskare som kommer att följa projektet löpande.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Projektforum
2020-06-15

Projektbeskrivning
Dnr: 20RS3419

Resultatspridning

Projektets resultat kommer att sammanställas och spridas i form av en skrift av resultat, föreläsningar och företagsträffar. När projektet är slut kommer det att genomföras en slutkonferens för att sprida resultaten inom stödsystemet och inom Almikoncernen.

Projektorganisation

Projektet har en gemensam huvudprojektledare samt ekonomifunktion (Almi Östergötland) Almis VD:ar utgör gemensam styrgrupp. Varje Almibolag har en delprojektledare. Almirådgivare i respektive bolag allokera tid i projekt och genomför aktiviteter för att nå delmål. Projektet har upphandlad följeforskning samt även upphandlade exporter inom olika sakområden att användas i exempelvis affärsrådgivning i grupp.

Avgränsning ordinarie verksamhet

Almi är i grunden en anslagsfinansierad verksamhet med statliga och regionala ägare. Bolagen arbetar efter en uppsatt målgruppsmodell och har ett uppdrag att arbeta med tillväxt. Ett antal låne- och rådgivningserbjudanden finns i verksamheten.

Projektverksamhet ger möjlighet att växla upp Almis verksamhet efter de faktiska behov som ständigt uppstår i näringslivet utifrån de villkor som företag ställs inför där pågående strukturomvandling i samhället påverkar och utmanar företag, exemplen är många på de långa processer som pågår där globalisering, automatisering, digitalisering är några.

Konjunktursvängningar är ett annat exempel och en oförutsedd pandemi ett tredje.

Genom att driva projekt som ger utrymme för metodutveckling, kompetensutveckling, rådgivningsinsatser i större omfattning och på nya vis så bidrar Almi till regional och nationell näringslivsutveckling med ett genomslag som få andra aktörer gör. I projekten provas ständigt nya metoder och tillvägagångssätt som bidrar till tillväxt i företag men som också ständigt förbättrar Almis verksamhet, inte bara i dotterbolagen utan påverkar och bidrar till hela Almis verksamhet totalt sett. Fler företag får möjlighet att erbjudas affärsutveckling genom allt mer utvecklade rådgivningsinsatser.

Kostnads- och finansieringsbudget

Bokförda kostnader	2021	2022	2023	Totalt
Egen personal	4 864 088	4 864 088	1 037 014	10 765 190
Externa tjänster	1 428 000	1 428 000	302 600	3 158 600
Resor och logi	147 199	147 199	28 034	322 432
Indirekta kostnader (Schablonkostnader)	729 613	729 613	155 552	1 614 778
Summa bokförda kostnader	7 168 900	7 168 900	1 523 200	15 861 000

Tjänsteställe, handläggare
 Projektstöd, Lena Kihl

Projektforum
 2020-06-15

Projektbeskrivning
 Dnr: 20RS3419

Finansiär	2021	2022	2023	Totalt
Offentlig finansiär				
Region Örebro län 1:1	852 500	852 500	207 400	1 912 400
Region Västmanland	852 500	852 500	207 400	1 912 400
Tillväxtverket ERUF	3 138 200	3 138 200	693 600	6 970 000
Almi Mälardalen	1 705 200	1 705 200	414 800	3 825 200
Privat finansiär				
Intäkter från företag	620 500	620 500		1 277 400
Summa finansiering	7 168 900	7 168 900	1 523 200	15 861 000

12

Utökad medfinansiering och
förlängning av
projektperioden i projekt
Fossilfritt 2030 – Rena
resan

19RS7576

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 19RS7576

Organ
Regional tillväxtnämnd

Utökad medfinansiering och förlängning av projektperioden i projekt Fossilfritt 2030 – Rena resan

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att Region Örebro län beviljas ytterligare 289 268 kronor för genomförande av projekt Fossilfritt 2030 – Rena resan,

att finansiering sker inom ramen för regionalt utvecklingsstöd – statligt stöd, samt

att projektet avslutas senast 2023-10-31.

I övrigt gäller regional tillväxtnämnds beslut från 2019-12-11.

Sammanfattning

Projekt Fossilfritt 2030 – Rena resan beviljades 2019-12-11, 2 567 649 kronor från det statliga 1:1-anslaget. Ett samverkansprojekt mellan Region Örebro län, Biogas Öst AB, Region Östergötland och Region Sörmland som ska bidra till att minska klimatpåverkan från resor i Östra Mellansverige (ÖMS).

Projektmålet är att projektet ska bidra till att det hållbara resandet ökar i ÖMS, vilket innebär att fler ska välja cykel eller kollektivtrafik vid projektets slut.

Mot bakgrund kvarvarande medel inom Europeiska regionala utvecklingsfonden söker Region Örebro län om en utökning av projektets medfinansiering med 289 268 kronor samt en förlängning av projektperioden till 2023-10-31. Den nya totala medfinansieringen i projektet blir därmed 2 856 917 kronor. Den nya procentsatsen blir 21 procent.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 19RS7576

Bedömning

Projektet genomförs enligt den regionala utvecklingsstrategin, prioriterat område Konsumtion och försörjning och bidrar till att nå målet om minskad klimatpåverkan.

Nämnden för regional tillväxt har fattat beslut om inriktning för finansiering för det statliga anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder (2021-04-07 § 26). Projektet bedöms ligga i linje med den prioriterade inriktningen ”Projekt som bidrar till att skapa en långsiktig och hållbar omställning av Örebro län.”

Projektet har sökt medel från det regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i regional tillväxt och sysselsättning Östra Mellansverige.

Ekonomiska konsekvenser

Finansiering sker från det statliga anslaget för regionala tillväxtåtgärder som Region Örebro län har att besluta om.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd den 10 februari 2022.

Projektbeskrivning 2022-01-17.

Tidigare Projektbeskrivning 2019-11-04.

Petter Arneback
Förvaltningschef

Skickas till:

Mirja Mattsson, Regional utveckling

Mirela Redzic, Regional utveckling

Emanuel Raptis, Regional utveckling

Anneli Baier, Regional utveckling

Utökad medfinansiering och förlängning av projektperioden i projekt Fossilfritt 2030 – Rena resan

Sammanfattning

Region Örebro län ansöker om 289 268 kr i utökad medfinansiering i projekt Fossilfritt 2030 – Rena resan och en förlängning till 2023-10-31. Den nya totala medfinansieringen i projektet blir därmed 2 856 917 kr och den nya procentsatsen blir 21 %.

Ett samverkansprojekt mellan Region Örebro län, Biogas Öst AB, Region Östergötland och Region Sörmland som ska bidra till att minska klimatpåverkan från resor i Östra Mellansverige (ÖMS). Projektet är en del i en helhet tillsammans med projekt Fossilfritt 2030 – Fordon och drivmedel. Detta projekt kommer arbeta med beteendeförändring samtidigt som Fordon och drivmedel kommer att arbeta för att ställa om till hållbara fordons- och bränslealternativ.

Skäl för det föreslagna beslutet

Projektet genomförs enligt den regionala utvecklingsstrategin, prioriterat område Konsumtion och försörjning och bidrar till att nå målet om minskad klimatpåverkan.

Nämnden för regional tillväxt har fattat beslut om inriktning för finansiering för det statliga anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder (2021-04-07 § 26). Projektet bedöms ligga i linje med den prioriterade inriktningen ”Projekt som bidrar till att skapa en långsiktig och hållbar omställning av Örebro län.”

Projektet har sökt medel från det regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i regional tillväxt och sysselsättning Östra Mellansverige.

Beskrivning av ärendet

Mot bakgrund av den valutaväxling som inneburit kvarvarande medel inom området, inom regionalfonden, söker Region Örebro län möjligheten till att förlänga pågående projekt till år 2023 och utökning av budget.

Fossilfritt 2030 – Rena resan är ett samverkansprojekt mellan Region Örebro län, Biogas Öst AB, Region Östergötland och Region Sörmland. Projektmålet är att projektet ska bidra till att det hållbara resandet ökar i ÖMS, vilket innebär att fler ska välja cykel eller kollektivtrafik vid projektets slut.

Tjänsteställe, handläggare

Projektstöd, Mirela Redzic

2022-01-17

Projektbeskrivning

Dnr: 19RS7576

En förlängning av projektet skulle innebära en möjlighet att nå fler människor med projektets aktiviteter. Planerade aktiviteter som hindrats av pandemin kan genomföras, och samverkan mellan aktörer kan fördjupas. Det innebär ingen förändring av målen i projektet. Genom en förlängning kan projektet jobba inom ramen för befintliga aktiviteter som alla kan utökas och förändras efter behov.

Några av de förändringar förlängningen och utökningen skulle innebära:

- Kampanjer med vikcyklar samt andra kampanjer inom kollektivtrafik
Planerade aktiviteter har behövts skjutas upp pga. covid-19 och restriktioner. Dessa skulle kunna genomföras. Ser även ett utökat behov av andra former av kampanjer inom kollektivtrafiken efter pandemin. Tillkommer en prova-på-kampanj inom kollektivtrafiken.
- Utåtriktad verksamhet
Utställningar, event, mässor odyl har fått gett vika för ett mer digitalt arbetssätt under pandemin. Genom en förlängning finns möjlighet att synas ute i samhället på olika sätt och kan medverka i cykel och mobilitetsevent av olika slag som en del i kommunikationsarbetet.
- Fler vill vara med
Fyra ytterligare kommuner i ÖMS vill delta i projektet
- Fysiska möten och ökad samverkan
Majoritet av mötena har pga. pandemin varit digitala. Många kommer även fortsättningsvis vara digitala av miljöskäl, men finns ett behov av fler möjligheter att mötas fysiskt. Den externa utvärderaren har i senaste utvärderingsrapport lyft vikten av att projektaktörernas samverkan fördjupas genom fysiska möten, något som kan förverkligas genom en förlängning.
- Studieresor och studiebesök
Förlängning kan bidra till samverkan och lärande mellan deltagande aktörer, tex kan fler resor och studiebesök genomföras. Den externa utvärderaren har i senaste utvärderingsrapport lyft vikten av att projektaktörernas samverkan fördjupas genom studiebesök och studieresor, något som förhindrats pga pandemins restriktioner.

I övrigt gäller tidigare beslut från den 2019-12-11.

Tjänsteställe, handläggare

Projektstöd, Mirela Redzic

2022-01-17

Projektbeskrivning

Dnr: 19RS7576

Kostnads- och finansieringsbudget

Bokförda kostnader	2019	2020	2021	2022	2023	Totalt
Egen personal	7 837	1 249 410	1 818 711	2 133 576	1 544 373	6 753 907
Externa tjänster	0	337 683	2 025 279	2 529 280	996 000	5 888 242
Resor	0	3 684	1 903	205 000	185 000	395 587
Indirekta kostnader	1 176	187 412	272 807	320 036	231 656	1 013 086
Summa kostnader	9013	1 778 189	4 118 701	5 187 892	2 957 029	14 050 823

Finansiär	2019	2020	2021	2022	2023	Totalt
Offentlig finansiär						
Region Örebro län 1:1	0	0	801 394	1 143 504	912 020	2 856 917
ERUF	4 506	1 031 222	2 175 415	2 866 755	1 535 010	7 612 907
Länsstyrelsen Örebro	4 507	119 967	185 526	0	0	310 000
Region Sörmland 1:1	0	472 000	472 000	672 000	300 000	1 916 000
Region Sörmland övriga	0	0	0	100 000	0	100 000
Region Östergötland	0	0	240 000	240 000	0	480 000
Örebro kommun	0	50 000	50 000	50 000	50 000	200 000
Karlskoga kommun	0	20 000	20 000	20 000	20 000	80 000
Örebro universitet	0	0	0	30 000	30 000	60 000
Strängnäs kommun	0	0	0	20 000	0	20 000
Privat finansiär						
Biogas Öst/Biodriv Öst		85 000	85 000	85 000	10 000	265 000
Summa finansiering	9013	1 778 189	4 118 701	5 187 892	2 957 029	14 050 823

Direktfinansierade kostnader (in natura)	2019	2020	2021	2022	2023	Totalt
Örebro kommun, Karlskoga kommun, Kumla kommun, Örebro universitet, Länsstyrelsen Östergötland, Åtvidabergs kommun, Finspång kommun, Mjölby kommun	0	284 255	232 128	545 617	112 990	1 174 990

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

2022-01-17

Projektbeskrivning
Dnr: 19RS7576

Fossilfritt 2030 – Rena resan

Sammanfattning

Region Örebro län ansöker om 23 % av projektets bokförda kostnader, dock högst 2 567 649 kr för projekt Fossilfritt 2030 – Rena resan under perioden 2019-12-02 – 2023-03-31.

Ett samverkansprojekt mellan Region Örebro län, Biogas Öst AB, Region Östergötland och Region Sörmland som ska bidra till att minska klimatpåverkan från resor i Östra Mellansverige (ÖMS)¹. Projektet är en del i en helhet tillsammans med projekt Fossilfritt 2030 – Fordon och drivmedel. Detta projekt kommer arbeta med beteendeförändring samtidigt som Fordon och drivmedel kommer att arbeta för att ställa om till hållbara fordons- och bränslealternativ.

Skäl för det föreslagna beslutet

Projektet genomförs enligt den regionala utvecklingsstrategins prioriterade område Konsumtion och försörjning och bidrar till att nå målet om minskad klimatpåverkan. Projektet ska arbeta med hållbart resande med mål om att fler ska minska klimatpåverkan från resor.

För 2019 har Nämnden för regional tillväxt fattat beslut om inriktning för finansiering för det statliga anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder (2018-11-28 § 83). Enligt inriktningsbeslutet är projektet prioriterat enligt rangordningen ”1. Ansökningar som avser medfinansiering till EU-projekt oavsett prioriterat område i den regionala utvecklingsstrategin.”

Projektet finansieras också av det regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i regional tillväxt och sysselsättning Östra Mellansverige.

Bakgrund

Målet på både nationell och regional nivå är en fossiloberoende fordonsflotta till år 2030. Samtidigt kommer nästan 40 procent av utsläppen i Östra Mellansverige från resor och transporter. Ökade insatser krävs för att få till en förändring. Genom att möjliggöra och visualisera flera olika sorters sätt att resa kan projektet bidra till att minska utsläppen. Dagens bensin- och dieslbilar måste inom kort ersättas av andra fordon som drivs av förnybara drivmedel, enligt forskning från tidigare projekt, men det kommer inte att räcka bland annat

¹ Regionalt strukturfondsprogram (EU-program) Programområdet omfattar Uppsala, Västmanlands, Sörmlands, Östergötlands och Örebro län.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

Projektforum
2019-11-04

Projektbeskrivning
Dnr: 19RS7576

eftersom förnybara drivmedel i dag inte produceras i tillräckligt stor utsträckning. Förutom en omställning av fordonsflottan måste även bilresandet minska.

Andelen av befolkningen som åker kollektivet eller cyklar i stället för att ta bilen måste öka om målen ska nås. Det finns en ovilja hos många att ställa om till ett mer hållbart resande. Det handlar bland annat om status, vanebeteende och förutsättningar att byta färd sätt. Det finns också en brist på resealternativ där man kombinerar olika färdmedel, särskilt på mindre orter.

Region Örebro län bedriver idag projektet Hållbart resande i Örebroregionen, (2 114 002 kr under perioden 2017-01-02 – 2020-03-31) där olika aktiviteter och åtgärder genomförs. Projektet har som syfte att stötta företag och organisationer till ett effektivare arbete med hållbart resande. De konkreta åtgärder som har genomförts inom projektet har varit uppskattade av deltagande aktörer och resultatet hittills är både koldioxidbesparingar och beteendeförändringar i länet.

Trots en positiv utveckling inom området är det långt kvar till målet 2030. Tidigare erfarenheter visar att kampanjer och åtgärder behöver anpassas efter kommuners storlek och geografiska läge för att ge god effekt. Det finns en skillnad mellan stad och land och kommuners förutsättningar att arbeta med hållbart resande. Kommunerna efterfrågar ett mer anpassat stöd för arbetet med hållbara resor. Det här projektet avser därför arbeta behovsanpassat utifrån länens olika kommuner. Det pågår ännu inte något arbete över länsgränserna, eller något arbete där vi tar hänsyn till kommuners olika förutsättningar. Men genom ett samarbete med andra regioner i Östra Mellansverige kan arbetet förbättras.

Forskning visar att fler kvinnor än män reser hållbart. Män är idag mindre benägna att resa med cykel eller kollektivtrafik, detta gäller även tjänsteresor. Om män reste som kvinnor skulle de alternativa bränslen som man har räcka för att klimatanpassa transportsystemet. Att använda jämställdhet som hävstång i omställningen och rikta fler kampanjer mot gruppen män kan därför vara nödvändigt i det framtida arbetet med hållbart resande. Projektet bör arbeta med en normförskjutning.

Projektet kommer att samarbeta med projektet *Fossilfritt 2030 - fordon och drivmedel* för att arbeta med klimatfrågan från två håll. I detta projekt kommer man att arbeta med beteendeförändring samtidigt som Fordon och drivmedel kommer att arbeta för att ställa om till hållbara fordons- och bränslealternativ.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

Projektforum
2019-11-04

Projektbeskrivning
Dnr: 19RS7576

Den primära målgruppen är anställda inom organisationer och kommuner i de deltagande länen, samt användare av deras tjänster som idag gör sina privata- eller tjänsteresor med diesel- eller bensinbil. Sekundära målgrupper är andra organisationer och företag som inte deltar aktivt i projektet men som kan inspireras av projektets goda exempel. Samt politiker och makthavare som genom ökad medvetenhet kan bidra till en snabbare omställning.

Övergripande mål

Andelen hållbara persontransporter i Östra Mellansverige ska vara minst 30 procent år 2030.

Projektmål

Projektet ska bidra till att det hållbara resandet ökar i ÖMS, vilket innebär att fler ska välja cykel eller kollektivtrafik vid projektets slut.

Delmål och aktiviteter

Delmål 1. 15 procent av deltagare i aktiviteter börjar resa hållbara resor

Exempel på aktiviteter

Platskampanj - Riktade platsspecifika kampanjer på arbetsplatser eller geografiska platser. Kan innehålla tävlingsmoment, prova på moment, eller olika sorters test-cyklare.

Beteendekampanjer – visuella normbrytande kampanjer sociala medier används för att rikta budskap till olika grupper. Tävlingsmoment kan komma att ingå

Alternativa resesätt - Genom att visa olika alternativ som finns kan projektet ge en möjlighet för personer att hitta nya sätt att resa. Exempelvis genom cykelbibliotek med olika cykelmodeller, kombinerade resor i kollektivtrafiken med vikcykel och cykelpool.

Fysiska nudgar i praktiken - Genom att förändra något i den fysiska miljön så kan alternativ till bilen bli mer tydliga, vilket leder till nya sätt att resa. Genom små enkla knuffar styrs människor till att göra ett önskat val utan att värderingarna ändras. Exempelvis fysiska förändringar i gatumiljö, målning, föremål/konst som vägvisning, tillfällig avstängning av gata.

Flexibla arbetssätt - En omställning kräver nya sätt att se på de system som finns idag, och utvärdera om det går att förbättra delar av det. Ett förändrat sätt att se på hur vi arbetar kan ge bra förutsättningar för att minska antalet resor och minska utsläpp från tjänsteresor och möten. Exempelvis genom ökad användning av digital teknik och möjlighet till distansarbete.

Storregional samverkan – verka för länsövergripande samarbete och kunskapsutbyte. Arbeta fram och sprida informationsmaterial och goda exempel.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

Projektforum
2019-11-04

Projektbeskrivning
Dnr: 19RS7576

Delmål 2. Målgruppen män har fått kunskap om hållbart resande

Olika sätt att resa hållbart ska testas under projektets tid och dess olika aktiviteter. Exempel på aktiviteter, beteendekampanjer, platskampanjer och alternativa resesätt.

Delmål 3. Deltagarna i projektaktivitet ska ha provat kombinerade resor inom ÖMS

Exempel på aktiviteter, alternativa resesätt.

Delmål 4. Deltagarna har provat att resa hållbart på för dem nya sätt

Exempel på aktiviteter: platskampanjer, fysiska nudgar i praktiken och alternativa resesätt.

Delmål 5. Ett samarbete har etablerats kring hållbara resor mellan 25 organisationer från olika sektorer under projektiden

Exempel på aktiviteter, löpande nätverksträffar, verka för länsövergripande samarbete och kunskapsutbyte, arbeta fram och sprida informationsmaterial med goda exempel från projektet storregionalt.

Första halvåret av projektet kommer handla om att välja inriktning utifrån de individuella behov som finns hos olika aktörer i projektet. Genom dialog i olika nätverk ska projektet arbeta med att ta fram rätt aktivitet för rätt kommun. Projektägaren kommer att utgå från aktivitetslista i diskussionerna med aktörerna och välja lämplig aktivitet utifrån förutsättningarna. Alla aktiviteter kommer inte att ske överallt.

Inför varje aktivitet tar projektledare och delprojektledare, i samråd med externa utvärderare, fram en nulägesbild genom exempelvis mätning, enkäter, offentlig statistik, forskning eller annan fakta som bedöms relevant för aktivitetens karaktär. Varje aktivitet följs upp och utvärderas under projektets gång.

Ingående län

Örebro, Södermanland, Östergötland

Regional samverkan

Projektet är ett samverkansprojekt mellan Region Örebro län, Biogas Öst, Region Östergötland och Region Sörmland. Man kommer att samarbeta mellan regioner, kommunerna och andra offentliga organisationer.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

Projektforum
2019-11-04

Projektbeskrivning
Dnr: 19RS7576

Kommuner och organisationer som är med och finansierar projektet med tid eller pengar kommer att delta i genomförandet av projektets insatser. Men man kommer även att arbeta med samtliga kommuner i de deltagande länen på olika sätt.

Perspektiv

Forskning visar att fler kvinnor än män reser hållbart. I projektet kommer flera av kampanjer att vara riktade mot gruppen män för att öka resandet i denna grupp.

Aktiviteterna i detta projekt syftar till att skapa nya vanor och beteenden som gynnar resor med kollektivtrafik eller cykel, vilket ska bidra till minskad klimatpåverkan.

Långsiktighet

Effekterna kommer att inkluderas i det arbete som bedrivs i länen för en hållbar regional tillväxt, i enlighet med målen i Europa 2020-strategin. Det innebär att resultat och de effekter av projektet kommer att vara grund för kommande projekt, linjeverksamhet och som underlag för framtida mål, och regionala handlingsplaner och strategier.

Upparbetade nätverk kommer vidare i respektive län efter projektet.

Uppföljning

Projektet ska löpande återrapporteras till beslutande organ i Region Örebro län.

Intern uppföljning kommer att läggas in som återkommande aktivitet i projektplanen, samt extern uppföljning kommer att ske löpande under projektets gång. Projektet kommer att fokusera på lärande och återknyta erfarenheter från genomförda aktiviteter till deltagare i Östra Mellansverige så att ett gemensamt lärande uppstår. Detta sker genom nätverksträffar av olika slag. De länsövergripande samarbetena kan bli viktiga i framtida arbete med hållbara resor. Upparbetade nätverk kommer att kunna leva vidare i respektive län.

Arbetet för att ta fram en utvärderingsplan kommer att inledas vid projektets start. Planen kommer att utvecklas av styrgruppen i samverkan med extern utvärderingskompetens.

Resultatspridning

Vid projektets start kommer projektkommunikatören att ta fram en kommunikationsplan inklusive hållbarhetaspekterna. Det innebär att informationsmaterial ska ha ett lättläst och inkluderande språk. Bildmaterial, aktiviteter och kampanjer ska utformas för att kunna öka jämställdheten inom hållbart resande. Det kan betyda att ett kön kan vara underrepresenterat i

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

Projektforum
2019-11-04

Projektbeskrivning
Dnr: 19RS7576

kampanjer och material, men det görs i så fall för att minska skillnader mellan mäns och kvinnors resor.

Information om projektet kommer att spridas under både lokala och storregionala träffar som anordnas via projektet. Gemensamma mallar kommer att tas fram för alla samverkande län att använda vid extern kommunikation.

Projektorganisation

Projektet är ett samverkansprojekt mellan Region Örebro län, Region Sörmland, Region Östergötland och Biogas Öst. Region Örebro län är projektägare och driver arbete i Örebro län, samt samordnar det övergripande arbetet mellan deltagande län.

I styrgruppen ingår projektägaren och projektledaren samt representanter från övriga finansierande parter. Styrgruppen samordnas med projektet för fordon och drivmedel som drivs av Biogas Öst för att säkerställa en god samordning mellan de två insatserna inom transportområdet. Styrgruppen har ansvar för att följa upp och besluta om projektets ramar och om eventuella projektavsteg.

Projektledare och delprojektledare från respektive samverkande aktör bildar en storregional grupp där kontinuerlig kontakt och samordning av projektet sker.

Region Örebro läns projektgrupp består av projektledare och projektmedarbetare, kommunikatör och ekonom från Region Örebro län. Här kommer aktiviteter för länet att samordnas. Sörmlands län och Östergötlands län har egna projektgrupper där projektledare och övriga projektaktörer från länet ingår. Här kommer aktiviteter för länet att samordnas.

Avgränsning ordinarie verksamhet

Det finns inget liknande arbete i den ordinarie verksamheten.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

Projektforum
2019-11-04

Projektbeskrivning
Dnr: 19RS7576

Kostnads- och finansieringsbudget

Bokförda kostnader	2019	2020	2021	2022	2023	Totalt
Egen personal	2 952	1 501 544	1 957 193	1 832 861	18 348	5 312 897
Externa tjänster	0	874 000	2 170 000	1 970 000	90 000	5 104 000
Resor	0	75 000	111 250	81 250	0	267 500
Indirekta kostnader	443	225 232	293 579	274 929	2 752	796 935
Summa bokförda kostnader	3 395	2 675 776	4 532 022	4 159 040	111 099	11 481 332

Finansiär	2019	2020	2021	2022	2023	Totalt
Offentlig finansiär						
Region Örebro län 1:1	0	430 468	1 151 107	930 525	55 549	2 567 649
ERUF	1 697	1 451 703	2 443 915	2 261 515	55 550	6 214 380
Länsstyrelsen Örebro	1 698	166 605	70 000	70 000	0	308 303
Region Sörmland 1:1	0	472 000	472 000	472 000	0	1 416 000
Region Östergötland	0	0	240 000	240 000	0	480 000
Örebro kommun	0	50 000	50 000	50 000	0	150 000
Karlskoga kommun	0	20 000	20 000	20 000	0	60 000
Örebro universitet	0	0	0	30 000	0	30 000
Privat finansiär						
Biogas Öst		85 000	85 000	85 000		255 000
Summa finansiering	3 395	2 675 776	4 532 022	4 159 040	111 099	11 481 332

Direktfinansierade kostnader (in natura)	2019	2020	2021	2022	2023	Totalt
Örebro kommun, Karlskoga kommun, Kumla kommun, Örebro universitet, Länsstyrelsen Östergötland	0	227 630	355 810	363 990	0	947 430

13

Utökad medfinansiering och
förlängning av
projektperioden i projekt
Resurseffektiva och
framtidssäkra byggnader i
Östra Mellansverige, ÖMS
19RS2711

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 19RS2711

Organ
Regional tillväxtnämnd

Utökad medfinansiering och förlängning av projektperioden i projekt Resurseffektiva och framtidssäkra byggnader i Östra Mellansverige, ÖMS

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att Region Örebro län beviljas ytterligare 171 981 kronor för genomförande av projekt Resurseffektiva och framtidsäkra byggnader i ÖMS,

att finansiering sker inom ramen för regionalt utvecklingsstöd – statligt stöd, samt

att projektet avslutas senast 2023-10-31.

I övrigt gäller regional tillväxtnämnds beslut från 2019-06-19.

Sammanfattning

Projekt Resurseffektiva och framtidssäkra byggnader i ÖMS beviljades 2019-06-19, 1 061 124 kronor från det statliga 1:1-anslaget. Projektet genomförs som ett samverkansprojekt mellan Region Örebro län, Energikontoret Östra Götaland (del av Region Östergötlands förvaltning från 2019) och Energikontoret i Mälardalen med mål om att fler företag inom sektorn bostäder och lokaler i Östra Mellansverige minskar sina klimatutsläpp och intensifierar sitt arbete för framtidssäkra, resurseffektiva byggnader. Mot bakgrund kvarvarande medel inom Europeiska regionala utvecklingsfonden söker Region Örebro län om en utökning av projektets medfinansiering med 171 981 kronor samt en förlängning av projektperioden till 2023-10-31. Den nya totala medfinansieringen i projektet blir därmed 1 233 105 kronor. Den nya procentsatsen blir 16 procent.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 19RS2711

Bedömning

Projektet genomförs enligt den regionala utvecklingsstrategin, prioriterat område Konsumtion och försörjning och bidrar till att nå målet om minskad klimatpåverkan.

Nämnden för regional tillväxt har fattat beslut om inriktning för finansiering för det statliga anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder (2021-04-07 § 26). Projektet bedöms ligga i linje med den prioriterade inriktningen ”Projekt som bidrar till att skapa en långsiktig och hållbar omställning av Örebro län.”

Projektet har sökt medel från det regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i regional tillväxt och sysselsättning Östra Mellansverige.

Ekonomiska konsekvenser

Finansiering sker från det statliga anslaget för regionala tillväxtåtgärder som Region Örebro län har att besluta om.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd den 10 februari 2022.

Projektbeskrivning 2022-01-17.

Tidigare Projektbeskrivning 2019-05-23.

Petter Arneback
Förvaltningschef

Skickas till:

Niklas Jakobsson, Regional utveckling

Mirela Redzic, Regional utveckling

Emanuel Raptis, Regional utveckling

Anneli Baier, Regional utveckling

Utökad medfinansiering och förlängning i projekt Resurseffektiva och framtidssäkra byggnader i ÖMS

Sammanfattning

Region Örebro län ansöker om 171 981 kr i utökad medfinansiering i projekt Resurseffektiva och framtidssäkra byggnader i ÖMS och en förlängning till 2023-10-31.

Den nya totala medfinansieringen i projektet blir därmed 1 233 105 kr och den nya procentsatsen blir 16 %.

Projektet genomförs som ett samverkansprojekt mellan Region Örebro län, Energikontoret Östra Götaland (del av Region Östergötlands förvaltning från 2019) och Energikontoret i Mälardalen med mål om att fler företag inom sektorn bostäder och lokaler i Östra Mellansverige minskar sina klimatutsläpp och intensifierar sitt arbete för framtidssäkra, resurseffektiva byggnader.

Skäl för det föreslagna beslutet

Projektet genomförs enligt den regionala utvecklingsstrategin, prioriterat område Konsumtion och försörjning och bidrar till att nå målet om minskad klimatpåverkan.

Nämnden för regional tillväxt har fattat beslut om inriktning för finansiering för det statliga anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder (2021-04-07 § 26). Projektet bedöms ligga i linje med den prioriterade inriktningen ”Projekt som bidrar till att skapa en långsiktig och hållbar omställning av Örebro län.”

Projektet har sökt medel från det regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i regional tillväxt och sysselsättning Östra Mellansverige.

Beskrivning av ärendet

Mot bakgrund av den valutaväxling som inneburit kvarvarande medel inom området, inom regionalfonden, söker Region Örebro län möjligheten till att förlänga pågående projekt till år 2023-10-31 och utökning av budget med 171 981 kr.

Projektet drivs gemensamt av energikontoren i Östergötland, Mälardalen och Örebro där Region Örebro län är projektägare. Projektets mål är att få fler företag inom sektorn bostäder

Tjänsteställe, handläggare

Projektstöd, Mirela Redzic

2022-01-17

Projektbeskrivning

Dnr: 19RS2711

och lokaler i ÖMS att minska sina klimat utsläpp och intensifiera sitt arbete för framtidssäkra, resurseffektiva byggnader.

En förlängning av projektet till oktober 2023 medför att pågående aktiviteter kan fortgå ytterligare cirka sex månader. Det medför att målgruppen får utökad kunskap- och erfarenhetsåterföring. Aktiviteter under 2023 gör att etablering och utveckling av fastighetsnätverk förbättras vilket leder till fortsatt kunskapsutbyte även efter projektavslut.

Vissa aktiviteter i projektet har försenats i sin uppstart pga pandemin. En förlängning av förbättrar möjligheten till att planerade aktiviteter kan genomföras. En längre projekttid medför även att utfall av genomförda aktiviteter bättre kan utvärderas.

Slutligen möjliggör en förlängning och utökad budget av projektet även att behov och förslag av tillkommande aktiviteter kan genomföras.

- Fler erfarenhetsträffar, driftsträffar och studiebesök
- Driftsturné utökas för att innefatta även ytterligare fyra fastighetsföretag
- Minst tre etablerade nätverk och utreda möjligheter till bestående samverkan efter projektslut
- Utreda förutsättningar för etablerande av kunskapsplattform för hållbara byggmaterial
- Utreda behov och kunskap kring att klimatanpassning av byggnader med fokus på åtgärder som kan minska klimatutsläpp.
- Aktuellt åtagande i pågående projekt utökas för att även inkludera Västmanland och det redan under 2022. Ambitionen är att etablera nätverk och erfarenhetsutbyte kring fastigheter även i Västmanland
- Genomföra två aktiviteter i form av seminarium eller workshop för att ytterligare driva på för en mer jämställd fastighetsbransch

I övrigt gäller tidigare beslut från den 2019-06-19.

Kostnads- och finansieringsbudget

Bokförda kostnader	2019	2020	2021	2022	2023	Totalt
Egen personal	80 139	634 270	874 459	1 500 804	727 000	3 816 672
Lönebikostnader	36 255	286 944	395 605	678 964	328 895	1 726 662
Externa tjänster	3 360	405 570	277 925	494 350	252 500	1 433 705
Resor	834	836	1 000	30 000	15 000	834
Indirekta kostnader	17 459	138 182	190 510	326 965	158 384	831 500
Summa kostnader	138 047	1 465 802	1 739 499	3 031 083	1 481 779	7 856 210

Finansiär	2019	2020	2021	2022	2023	Totalt
Offentlig finansiär						
Region Örebro län 1:1	190 234	242 901	124 750	620 541	225 889	1 233 105
ERUF	69 023	732 901	869 749	1 515 542	740 890	3 928 105
Region Örebro län	0	175 000	175 000	175 000	95 000	620 000
Region Östergötland	0	0	280 000	280 000	100 000	660 000
Energikontoret Mälardalen	0	40 000	40 000	40 000	50 000	170 000
Örebro kommun	0	80 000	80 000	80 000	40 000	280 000
Eskilstuna kommun	0	50 000	50 000	50 000	50 000	200 000
Oxelö energi	0	30 000	30 000	30 000	0	90 000
Kustbostäder	0	30 000	30 000	30 000	0	90 000
Länsstyrelsen i Örebro	50 000	25 000	0	0	0	75 000
Region Västmanland	0	0	0	150 000	150 000	300 000
Privat finansiär						
E.ON.	0	60 000	60 000	60 000	30 000	210 000
Summa finansiering	138 047	1 465 802	1 739 499	3 031 083	1 481 779	7 856 210

Resurseffektiva och framtidssäkra byggnader i ÖMS

Sammanfattning

Region Örebro län ansöker om 18 % av projektets bokförda kostnader, dock högst 1 061 124 kr för genomförande av projekt Resurseffektiva och framtidssäkra byggnader i ÖMS under perioden 2019-11-01 – 2022-12-31.

Projektet genomförs som ett samverkansprojekt mellan Region Örebro län, Energikontoret Östra Götaland (del av Region Östergötlands förvaltning från 2019) och Energikontoret i Mälardalen med mål om att fler företag inom sektorn bostäder och lokaler i ÖMS minskar sina klimatutsläpp och intensifierar sitt arbete för framtidssäkra, resurseffektiva byggnader.

Skäl för det föreslagna beslutet

Projektet genomförs enligt den regionala utvecklingsstrategin, prioriterat område Konsumtion och försörjning och bidrar till att nå målet om minskad klimatpåverkan.

För 2019 har Nämnden för regional tillväxt fattat beslut om inriktning för finansiering för det statliga anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder (2018-11-28 § 83). Enligt inriktningsbeslutet är projektet prioriterat enligt rangordningen ”1. Ansökningar som avser medfinansiering till EU-projekt oavsett prioriterat område i den regionala utvecklingsstrategin.”

Projektet har sökt medel från det regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i regional tillväxt och sysselsättning Östra Mellansverige.

Bakgrund

Sektorn bostäder och service står för nära 40 procent av Sveriges totala energianvändning. Sektorn har central betydelse för tillväxt och konkurrenskraft. Med högt tempo för nyproduktion och renovering ökar risken att kortsiktiga, billiga lösningar väljs framför långsiktigt hållbara. Utredningar har konstaterat att det i merparten byggnader sker en överanvändning av energi mellan 10-50 % (Glapp i Byggprocessen, BeBo 2014). Det finns därmed stor potential för att genom kunskapsåterföring effektivisera nyttjande av resurser både i nyproduktion och för befintliga byggnader.

En analys av näringslivets tillväxt, utveckling och konkurrenskraft i Örebro län har visat att byggindustrin har flest anställda och ett högt förädlingsvärde, konkurrenskraft och företagande

Tjänsteställe, handläggare

Projektstöd, Mirela Redzic

2019-05-23

Projektbeskrivning

Dnr: 19RS2711

jämfört med andra sektorer (Grufman Reje, analys av näringslivet i Örebro län, 2013). Tillväxttakten och förädlingsvärde i fastighetssektorn i länet har däremot varit relativt sett lågt. Beroendet mellan byggindustrin och fastighetssektorn som beställare är dock stort. Ur ett Östra Mellansverigeperspektiv är utvecklingen vad gäller investering i nya bostäder stark i Västmanland, Uppsala och Örebro län (byggbarometern). Investeringar för ombyggnad har minskat men behov av kraftfulla åtgärder för energieffektivisering fortfarande stort. År 2050 ska enligt miljöpolitiska ambitioner energianvändningen halverats.

För att kunna bidra till de globala målen inom Agenda 2030 och de nationella målen om minskad klimatpåverkan behövs effektiv kunskapsspridning om teknik, metodik och lönsamhet ur ett helhetsperspektiv. Regionala plattformar är ett viktigt redskap för detta ändamål.

Aktuellt projekt bygger vidare på gjorda erfarenheter och lärdomar från projektet *Samverkan för hållbara byggnader i en koldioxidsnål ekonomi* under perioden 2016-2019, som idag genomförs av Region Örebro län. Projektet beviljades högst 1 195 000 kr av förvaltningens utvecklingsmedel. Identifierade utvecklingsområden från detta projekt är att omfatta hållbarhetsfrågor ur ett bredare perspektiv, mer uppsökande verksamhet och anpassad kommunikation. Därigenom bedöms energieffektiviserande åtgärder genomföras av fler fastighetsägare. I det nya projektet ingår även aktiviteter som inte var med i det första, bidra till en ökad digitalisering, mer miljövänliga materialval och hur byggnader kan utgöra samhällsnytta genom exempel effektbalansering av fjärrvärme och elnät. Nytt för detta projekt är även att utöka till hela Östra Mellansverige, Energikontoret Östra Götaland (del av Region Östergötlands förvaltning från 2019) och Energikontoret i Mälardalen.

Den primära målgruppen är små- och medelstora fastighetsägare inom offentlig och privat sektor i ingående län. Fokus kommer vara att utveckla metoder för att små- och medelstora fastighetsägares ska få förutsättningar att genomföra resurseffektiva åtgärder. Den sekundära målgruppen omfattar kommuner, myndigheter, akademi, leverantörer, konsulter samt brukare-hyresgäster och branschorganisationer.

Projektets övergripande mål

Fastighetsägare i ÖMS bidrar till uppfyllande av nationella energi- och klimatmål.

Projektmål

Fler fastighetsägare i ÖMS minskar sina klimatutsläpp samt verkar för fler framtidsäkra och resurseffektiva byggnader.

Delmål

1. Ökad kunskap och erfarenhetsåterföring för att fler företag ska genomföra resurseffektiva åtgärder för hållbara och framtidssäkra byggnader
2. Effektivare kunskapsöverföring mellan akademi (forskning/expertis), fastighetsbolag (implementering) och nätverk (erfarenhetsspridning)
3. Bidra till ökad energieffektivisering och ekonomisk lönsamhet genom ökad digitalisering av fastighetsbeståndet
4. Fler företag inkluderar livscykelperspektiv och ett utökat brukarperspektiv för att bedöma resurseffektiva åtgärders ekonomiska lönsamhet
5. a.) Fler nyproducerade byggnader etableras med mer långtgående krav (än nationella regler) för hållbara och framtidssäkra byggnader baserat på ett livscykelperspektiv.
5. b.) Fler befintliga byggnader bidrar till samhällsnytta genom batterilager, effektstyrning, balansering av elnät.
6. Utökat deltagande av kvinnor i projektets aktiviteter

Aktiviteter

Projektet kommer att vidareutveckla den samverkansstruktur för erfarenhetsutbyte som har etablerats genom projektet Samverkan för hållbara byggnader i en koldioxidsnål ekonomi.

I projektets aktiviteter och arbetsgrupper ska sammansättning beaktas utifrån jämställdhets- och mångfaldsperspektiv. Vid evenemang används en checklista för att säkerställa att ett jämlikt, jämställt och miljömedvetet perspektiv efterföljs. Checklista, enkäter, deltagarlistor och webbstatistik är underlag till grund för analys av aktiviteternas jämställdhet.

Ha 1 –Utveckla klimatarbete för fastighetsägare

Aktiviteten syftar till att bygga vidare på befintligt nätverk för att få till ett ökat driv i omställningsarbetet till framtidssäkrade hållbara byggnader. Detta skall ske genom att fortsatt utveckla samverkansformer som ger möjligheter till utökade kontaktytor för olika aktörer, förbättra kunskapsdelningen mellan olika aktörer och stimulera initiativ till hållbara lösningar. I arbetet ingår bland annat uppsökande av fastighetsägare/förvaltare (totalt 114 st, Örebro 54 st, Östergötland 24 st och Mälardalen 36 st). Syftet med besöken är att en procentuell andel av dessa ska genomföra energieffektiviserande åtgärder. Målgruppsanpassade erfarenhetsträffar. Lokal och nationell omvärldsbevakning och erfarenhetsåterföring från olika nationella nätverk. Två riktade aktiviteter till mindre privata fastighetsägare för att intensifiera deras klimatarbete. Upprättande av lokalt klimatavtal för "små" privata fastighetsägare. Driftoptimeringsturné för "små" privata fastighetsägare

HA 2 - Utveckla och pröva ny modell för kunskapsöverföring

Aktiviteten syftar till att identifiera framgångsrika sätt att överföra kunskap och dela goda exempel och omfattar följande moment: a) Djupintervjuer med fastighetsägare (små/mellan) för att identifiera vilka modeller som kan vara framgångsrika för kunskapsöverföring. b) Omvärldspaning och analys av vilka metoder som kan var tillämpliga och/eller anpassas till nätverkets medlemmar. c) (Modellutveckling)

Hitta en arbetsform, struktur hur fastighetsägare och akademi kan arbeta tillsammans. Exempelvis det är svårt att hitta folk till branschen. En väg in är exjobb och praktik. Hur kan man bygga upp en struktur där man kan få dessa att hitta varandra.

HA 3 - Kunskapslyft digitalisering och utvecklingsprocesser

Aktiviteten syftar till att få fastighetsägare att i högre grad anamma ny IT och nya framgångsrika utvecklingsprocesser. Analys av minst 6 fastighetsägare. Två fastighetsägare i framkant, två stycken som påbörjat digitaliseringsarbete och två som ännu inte påbörjat arbetet. Baserat på analysen bidra till att fastighetsägare får en långsiktig plan för hur arbete med digitalisering kan fortgå, i vilken takt och med vilka prioriteringar. Aktiviteten ska resultera i en rapport för modell för kunskapsöverföring

HA 4 - Energieffektiv ekonomi

Aktiviteten syftar till att förenkla för fastighetsägaren att arbeta med framtidssäkrad byggnadsförvaltning samt att hitta samverkansformer för att involvera brukare. Det handlar om klimatnytta och resurseffektivisering i pengar, fokus på korrekta underlag som ligger till grund för besluten, både nybyggnation och renovering. Nätverksträffar energieffektiv ekonomi för ekonomichef/VD för att lyfta in resursfrågor (energi, miljö, framtidsrustade) med helhetsperspektiv till ledningsgruppen, ta fram modeller och verktyg (t.ex. exemplifierad utformning av gröna hyresavtal, modell för olika avkastningskrav på investeringar).

HA 5 - Framtidssäkra byggnader

Aktiviteter inom HA5 syftar till vilka samhällsresurser som byggnader kan bidra till (kapande av effektoppar inom fjärrvärme, balansering av elnät, minskad vattenanvändning, kravställande på materialval, yteffektivt och flexibelt byggande), Underlag för kravställande av materialval. Erfarenhetsträffar, workshops, seminarier. Lyfta fram goda exempel och sprida dem.

Ingående kommuner

Huvudaktiviteter i Örebro, Södermanland och Östergötlands län. Resultatspridning och erfarenhetsinhämtning i hela ÖMS.

Regional samverkan

Problem och målanalys för projektet är baserat på underlag från Fastighetsnätverket, underlag inhämtats och förankringsarbete förts med representant från Energimyndigheten, Fastighetsnätverket Goda hus i Växjö, E.ON, Örebro kommun samt genom de fem möten som genomförts med samverkanspartner region Östra Götaland och Energikontoret i Mälardalen.

Genomsyrande perspektiv

Projektet och dess aktiviteter har direkt koppling till hållbarhetsaspekten ”bättre miljö”.

I början av projektet kommer en workshop genomföras med projektgruppen med syfte att öka fokus på jämställdhetsintegrering och förändringslogik. Projektledaren kommer att ta fram verktyg och rutiner för att säkerställa integrering av hållbarhetsaspekterna i projektet.

Jämställdhetsintegreringen i projektet kommer att beakta bland annat följande frågeställningar:
Rekryteringsprocess

Hur rekryterar vi deltagare till projektet och samtidigt främjar jämställdhetsarbete?

Vilka jämställdhetsutmaningar står vi inför?

Budget och ekonomi

Hur kommer pengarna att fördelas mellan kvinnor och män?

Hur ska projektet följas upp för att säkerställa önskade resultat?

Med hjälp av dessa frågor kartläggs och synliggörs relevanta aspekter och kunskapsluckor gällande jämställdhetsfrågor i projektet. Dessa aspekter ligger sedan till grund för de aktiviteter som projektet kommer genomföra. En extern utvärderare kommer att kopplas till projektet och tillsammans med projektledaren kommer en plan att tas fram för hur arbetet med hållbarhetsaspekter ska följas upp.

Långsiktighet

Resultatet kommer att publiceras på webbplatsen för fastighetsnätverket (som används för projektet ”Samverkan för hållbara byggnader i en koldioxidsnål ekonomi”) och all information kommer att finnas kvar efter projektets slut, då Region Örebro län ägare av domänen. Detta innebär att möjlighet till kunskapsinhämtning kvarstår även efter projektslut.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

2019-05-23

Projektbeskrivning
Dnr: 19RS2711

Energieffektiviserande åtgärder inom projektet blir bestående i deltagande företags verksamhet. Deltagare i projektet får ökad bredd och kunskap kring hållbarhet. Även efter projektslut är de ambassadörer, informationsspridare och kravställare som bidrar till en mer hållbar fastighetssektor.

Uppföljning

Projektet ska löpande återrapporteras till beslutande organ i Region Örebro län. En extern utvärderare kommer att knytas till projektet med syfte att bidra med stöd för projektets framåtskridande. Utvärdering ska även följa upp hur hållbarhetsaspekter bidrar till projektets genomförande och resultat.

Resultatspridning

En central del i projektet är kommunikation. Med säljande och målgruppsanpassad kommunikation kan metoder utvecklas för att etablera större spridning av resultat och kunskap. En fortsatt central del kommer vara att utvärdera och presentera inspirerande exempel för att få fler fastighetsägare att genomföra resurseffektiva åtgärder. Information kommer att delges i direkta möten och nätverksträffar för företag men också genom informationskanaler så som webbplats och sociala medier.

Projektorganisation

Projektet genomförs som ett samverkansprojekt mellan Region Örebro län, Energikontoret Östra Götaland (del av Region Östergötlands förvaltning från 2019) och Energikontoret i Mälardalen. Projektägare: Region Örebro län, Projektägaren ansvarar för den övergripande projektledningen, administrationen och ekonomiska redovisningen.

En projektledare från Region Örebro län kommer att ansvara för projektets genomförande. Därtill avsetts resurser för delprojektledning för respektive samverkanspart. Projektledarens roll är att driva och samordna processer och delaktiviteter och samverkansinsatser i Östra Mellansverige. Projektledaren samordnar även övriga funktioner i en projektgrupp, bestående av projektledare, delprojektledare och kommunikatör. Resurser för ekonomi, administration och upphandlingsstöd tillhandahålls från Region Örebro län. Därtill avsetts resurser för ekonom för respektive samverkanspartner. En kommunikatör knyts till projektet från Region Örebro län samt avsetts totalt ytterligare kommunikatörstjänst för respektive samverkanspartner för lokalt kommunikationsbehov.

Till projektet knyts en styrgrupp bestående av projektägare, projektledare, ekonom samt ordförande i Region Örebro läns Fastighetsnätverk, representanter för samverkanspartner

Tjänsteställe, handläggare

Projektstöd, Mirela Redzic

2019-05-23

Projektbeskrivning

Dnr: 19RS2711

Region Östergötland och Energikontoret i Mälardalen. Styrgruppen kommer att ha det strategiska ansvaret och fatta beslut som rör projektet, följa projektet och se till att det når sina mål, ansvara för ekonomin och för att projektet genomförs enligt de lagar och regler som styr regionalfondsprojekt, förvalta projektresultat i ledamöternas egna organisationer samt sprida resultat till andra relevanta aktörer och målgrupper.

Avgränsning ordinarie verksamhet

Det finns inget liknande arbete i den ordinarie verksamheten.

Kostnads- och finansieringsbudget

Bokförda kostnader	2019	2020	2021	2022	Totalt
Egen personal	142 866	789 276	975 776	995 659	2 903 577
Externa tjänster	0	610 000	445 000	268 000	1 323 000
Övriga kostnader	91 551	530 784	660 297	673 038	1 955 670
Summa bokförda kostnader	234 417	1 930 060	2 081 073	1 936 697	6 182 247

Finansiär	2019	2020	2021	2022	Totalt
Offentlig finansiär					
Region Örebro län 1:1	67 209	475 030	295 536	223 349	1 061 124
ERUF	117 208	965 030	1 040 537	968 348	3 091 123
Region Örebro län	0	175 000	175 000	175 000	525 000
Region Östergötland			280 000	280 000	560 000
Energikontoret Mälardalen		40 000	40 000	40 000	120 000
Örebro kommun		80 000	80 000	80 000	240 000
Eskilstuna kommun		50 000	50 000	50 000	150 000
Oxelö energi		30 000	30 000	30 000	90 000
Kustbostäder		30 000	30 000	30 000	90 000
Länsstyrelsen i Örebro	50 000	25 000	0	0	75 000
Privat finansiär					
E.ON.	0	60 000	60 000	60 000	180 000
Summa finansiering	234 417	1 930 060	2 081 073	1 936 697	6 182 247

14

Egen finansiering från det
statliga 1:1-anslaget till
projekt Elkapacitet och
effektanvändande i Östra
Mellansverige

21RS12133

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 21RS12133

Organ
Regional tillväxtnämnd

Egen finansiering från det statliga 1:1-anslaget till projekt Elkapacitet och effektanvändande i Östra Mellansverige

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att Region Örebro län beviljas 9 procent av projektets bokförda kostnader, dock högst 729 708 kronor för genomförande av projekt Elkapacitet och effektanvändande i Östra Mellansverige,

att finansiering sker inom ramen för regionalt utvecklingsstöd – statligt stöd,

att projektet får påbörjas tidigast den 3 januari 2022 och avslutas senast den 31 oktober 2023 samt

att följande villkor gäller för Region Örebro läns beslut:

- Beslutet gäller under förutsättning att projektets budget är fullt finansierad.
- I samband med genomförandet av projektet ska det framgå att Region Örebro län medfinansierar projektet.
- Projektägaren får inte snedvrider konkurrensen genom att gynna vissa enskilda företag utan projektets insatser ska vara allmänt näringslivsfrämjande och komma grupper av företag till del.
- I övrigt gäller Region Örebro läns Allmänna villkor för medfinansiering (beslutades 2019-11-05, dnr 19RS9026).

Sammanfattning

Energikontoret Region Örebro län och Energikontoret i Mälardalen kommer att ta en övergripande roll för kapacitetsutmaningarna i allmänhet och nätutvecklingsplanerna i synnerhet med stöd till det regionala näringslivet i omställningsarbetet. Detta kommer bland annat att ske genom att tillsammans med elnätsföretag, näringslivet samt regioner och kommuner stärka arbetet

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 21RS12133

med att identifiera och hantera de utmaningarna som nya elsystem ställer på kommuner och regioner. Projektet kommer också arbeta för att stärka samarbetet kring dessa frågor med andra regioner, såväl som lärosäten och science-parks.

Ärendebeskrivning

För att hantera klimatkrisen krävs det att stora delar av samhället och industrin elektrifieras. Med anledning av detta finns det ett behov av att förtydliga ansvar, roller och samverkan till kapacitetsutmaningarna i elsystemet samt en ökad samverkan mellan kommuner och nätföretag. Rubricerat projekt är ett samverkansprojekt mellan Region Örebro län och Energikontoret i Mälardalen, som tillsammans kommer att ta en övergripande roll för kapacitetsutmaningarna och stödja näringslivet i omställningsarbetet.

Projektet bygger vidare på två genomförda förstudier inom Östra Mellansverige som dels visar att kommunerna behöver anpassa sina rutiner för att möta de förändringar som sker i energisystemet och för att förse elnätsföretag med information till nätutvecklingsplaner, dels visar på behovet av stöd till befintligt näringsliv att möta möjligheterna med elektrifiering. Utifrån identifierade behov är projektet att skapa stärkta möjligheter för kapacitetstillgång och smart effektanvändande hos näringsliv och samhälle.

Projektet kommer tillsammans med elnätsföretag, näringslivet, regioner och kommuner stärka arbetet med att identifiera och hantera de utmaningarna i elsystemet medför genom aktiviteter som effektkartläggningar, behovsanalys och kompetenshöjande insatser. Det regionala näringslivet kommer delta i projektet som behovsägare, deltagare i projektets aktiviteter och mottagare av projektet resultat.

Finansiering sker från det statliga anslaget för regionala tillväxtåtgärder som Region Örebro län har att besluta om.

Bedömning

Projektet genomförs enligt den regionala utvecklingsstrategins prioriterade område Konsumtion och försörjning och bidrar till att nå målen om begränsad klimatpåverkan och ökad tillväxt i näringslivet.

Projektet finansieras också av det regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i regional tillväxt och sysselsättning Östra Mellansverige.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 21RS12133

Nämnden för regional tillväxt har fattat beslut om inriktning för finansiering för det statliga anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder (2021-04-07 § 26). Projektet bedöms ligga i linje med den prioriterade inriktningen ”Projekt som bidrar till att skapa en långsiktig och hållbar omställning av Örebro län.”

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Inom energibranschen är könsfördelningen män/kvinnor ca. 80/20. Det innebär stora utmaningar men också stora möjligheter. Genom att kombinera energi- och effektfrågan med andra frågeställningar kring exempelvis hållbarhet, entreprenörskap och digitalisering skapas förutsättningar att få ett brett deltagande vilket medför möten mellan människor som vanligtvis inte har någon arena där de kan träffas. Kommunikation är ett viktigt verktyg för att nå projektets mål och för att kunna arbeta med hållbarhetsaspekterna. Det handlar om att inte använda stereotypa skrift- och bildspråk i exempelvis informationsmaterial, men också att eftersträva en jämn könsfördelning på exempelvis seminarier och konferenser. Under projektets gång kommer workshops att hållas där hållbarhetsaspekterna kommer att hanteras, bland annat utifrån en framtagen plan för hållbarhetsaspekter. Då erhålls mer kunskap om målgruppen och dess utmaningar och då kan det vara lättare att se hur hållbarhetsaspekterna kan ytterligare integreras. Projektet kommer även användas sig av Checklista hållbarhetsaspekter. Indikatorer för individer ska vara könsuppdelade. Projektet kommer kunna följas upp genom statistiken och vid behov vidta åtgärd och/eller ge styrning för att säkerställa påverkan efter identifierat behov.

Projektet kommer kunna bidra till en bättre miljö för alla genom att fokusera på mer hållbar användning av naturresurserna. Detta gör projektet genom att påverka energianvändning och därmed miljömässiga faktorer som påverkar miljön och hälsan. Projektets utåtriktade perspektiv påverkar genom att öka möjligheterna för elektrifiering och andelen förnybar energi, vilket leder till minskade koldioxidutsläpp och bättre klimat och miljö. Projektet kan även internt säkerställa användning och återanvändning material på ett effektivt sätt, sparar energi, minskar utsläpp och använder miljöanpassade transporter. Vid behov av upphandlingar och inköp ställa miljökrav om gällande ramavtal möjliggör detta.

Ekonomiska konsekvenser

Finansiering sker från det statliga anslaget för regionala tillväxtåtgärder som Region Örebro län har att besluta om.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 21RS12133

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd den 10 februari 2022.
Projektbeskrivning den 17 januari 2022.

Petter Arneback
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till:

Stefan Bernström, Regional utveckling
Mirela Redzic, Regional utveckling
Emanuel Raptis, Regional utveckling
Anneli Baier, Regional utveckling

Elkapacitet och effektanvändande i Östra Mellansverige

Sammanfattning

Region Örebro län ansöker om 9 procent av projektets bokförda kostnader, dock högst 729 708 kronor för projekt Elkapacitet och effektanvändande i Östra Mellansverige under perioden 2022-01-03 – 2023-10-31.

Energikontoret Region Örebro län och Energikontoret i Mälardalen kommer att ta en övergripande roll för kapacitetsutmaningarna i allmänhet och nätutvecklingsplanerna i synnerhet med stöd till det regionala näringslivet i omställningsarbetet. Detta kommer bland annat att ske genom att tillsammans med elnätsföretag, näringslivet samt regioner och kommuner stärka arbetet med att identifiera och hantera de utmaningarna som nya elsystem ställer på kommuner och regioner. Projektet kommer också arbeta för att stärka samarbetet kring dessa frågor med andra regioner, såväl som lärosäten och science-parks.

Skäl för det föreslagna beslutet

Projektet genomförs enligt den regionala utvecklingsstrategins prioriterade område Konsumtion och försörjning och bidrar till att nå målen om begränsad klimatpåverkan och ökad tillväxt i näringslivet.

Projektet finansieras också av det regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i regional tillväxt och sysselsättning Östra Mellansverige.

Nämnden för regional tillväxt har fattat beslut om inriktning för finansiering för det statliga anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder (2021-04-07 § 26). Projektet bedöms ligga i linje med den prioriterade inriktningen ”Projekt som bidrar till att skapa en långsiktig och hållbar omställning av Örebro län.”

Bakgrund

Energifrågor och elrelaterade frågor är något som debatteras just nu: internationellt, nationellt, regionalt och lokalt. Några av de begrepp som används i samband med detta i den nationella kontexten är elbrist, effektbrist och nätkapacitetsbrist.

Frågan är inte ny i östra Mellansverige (ÖMS). 2019 tog SWECO fram en rapport som heter Kraftförsörjning inom ÖMS. Slutsatserna från rapporten var:

- Det finns behov av att förtydliga ansvarstagande, roller och samverkan kopplat till kapacitetsutmaningar och kraftförsörjningens samspel med samhällsplanering.
- Ökad samverkan mellan kommuner och nätföretag i tidiga skeden. Ett regionalt perspektiv viktigt, varpå mötesplatser och arbetssätt behöver skapas och utformas.
- Behov av en nationell bild av kapacitetläget för att minska osäkerhet och öka kunskap kring kapacitetstillgången i elnäten.
- Ansträngt kapacitetsläge i flera län begränsar möjliga etableringar inom näringslivet samt kan begränsa infrastruktursatsningar och bostadsbyggande.
- Kartläggning av kommande effektbehov på regional nivå är en dynamisk process som kräver löpande dialog. ÖMS regionerna kan med fördel sprida goda exempel på arbetssätt över kommun- och regiongränser och samtidigt betona vikten av ett ÖMS-/systemperspektiv.
- Utmaningar kopplat till proaktiv nätutbyggnad i samspel med samhällsutveckling, då skillnaden i ledtid mellan etablering av verksamheter och det elnät som ska försörja dem är betydande.
- Behov finns att sprida och öka nyttiggörandet av den utveckling som sker inom energisystemen i ÖMS.

Den gröna omställningen som måste till för att hantera klimatkrisen kräver att stora delar av samhället och industrin elektrifieras. Detta i kombination med att vissa energikällor fasas ut och andra tillkommer ställer nya krav på vårt elsystem. Delvis som en följd av detta har EU:s Ren energi-paket tillkommit som ska implementeras i svenska lagar och förordningar. Energimarknadsinspektionen har lämnat ett förslag till Regeringen på hur detta skulle kunna se ut. I förslaget finns bland annat en översiktlig beskrivning om att elnätsföretag ska ta fram nätutvecklingsplaner minst vartannat år med syfte att stärka förutsättningarna att tillräcklig kapacitet finns tillgänglig i elnäten. Nätutvecklingsplanen ska omfatta distributionsinfrastruktur och även användningen av efterfrågefleksibilitet, energieffektivitet, energilagransanläggningar och andra resurser som elnätsföretag kan använda som ett alternativ till en utbyggnad av systemet. Ännu finns ingen detaljerad beskrivning på hur detta ska gå till. Däremot vet vi att det kommer att behövas information och underlag till dessa planer och att ansvarsfördelningen behöver redas ut.

Det finns en god uppfattning (exempelvis genom färdplaner för smart specialisering och energi- och klimatstrategin) om vad som behöver göras för att uppnå morgondagens elektrifierade samhälle. Dock behöver ytterligare resurser allokeras för att ett reellt och kraftfullt omställningsarbete ska komma till stånd. Det behöver ske en kapacitetsutveckling hos såväl regionala som lokala aktörer, där dessa frågeställningar ofta hamnar mellan stolarna då ägarskapet för frågan i många fall är otydligt. En styrka för detta projekt är att det tar ett

helhetsgrepp, vilket möjliggör nya aktörskonstellationer, benchmarking och nya innovativa lösningar.

Energikontoret Region Örebro län och Energikontoret i Mälardalen kommer i detta projekt att ta en övergripande roll för kapacitetsutmaningarna i allmänhet och nätutvecklingsplanerna i synnerhet med direkt stöd till det regionala näringslivet i omställningsarbetet. Detta kommer bland annat att ske genom att tillsammans med elnätsföretag, näringslivet samt regioner och kommuner stärka arbetet med att identifiera och hantera de utmaningarna som vårt nya elsystem ställer på våra kommuner och regioner. Projektet kommer också arbeta för att stärka samarbetet kring dessa frågor med andra regioner, såväl som lärosäten och science-parks.

Kommuner, regioner och små och medelstora företag är primär målgrupp. Kommuner och regioner har ett samlat ansvar att tillväxt och utveckling sker, samtidigt som omställning av vårt energilandskap sker med elektrifiering av stora industrier och transportsektorn. Kommuner kan skilja sig ganska mycket från varandra vad gäller storlek, effektbehov, befolkning, vilka industrier som finns och så vidare. Projektet kommer beakta olika förutsättningar och ser att en grupp med kommuner som har olika förutsättningar är en styrka då det speglar hur kommunerna ser ut i Östra Mellansverige. Det regionala näringslivet kommer delta i projektet som behovsägare, deltagare i projektets aktiviteter och mottagare av projektet resultat. Elnätsföretag och företag blir projektets sekundära målgrupp. Elnätsföretagen är de som kommer ta fram nätutvecklingsplanerna delvis utifrån vad de offentliga aktörerna planerar. Likväl som kommuner är olika är också elnätsföretag olika i sammansättning och storlek. Därför är det även här viktigt att ha förståelse för att det kan finnas olika sätt att hantera kommunikationen. Ett kommunalt energibolag som äger lokalnät kommer med största sannolikhet att hanteras annorlunda än ett stort rikstäckande regionnätstföretag. Företag kommer direkt påverkas i projektets moduler genom stöd och piloter baserat på identifiering av företagens utmaningar för att möta kraven på nätutvecklingsplanerna men också få möjlighet att delta i de regionala dialogerna. Andra företag påverkas indirekt av projektet genom att de får förbättrade förutsättningar att elektrifiera samt utöka sin verksamhet.

Övergripande mål

Stärkta förutsättningar för hållbar tillväxt, ökad sysselsättning och konkurrenskraftiga gröna företag i Östra Mellansverige.

Projektmål

Stärkta möjligheter för kapacitetstillgång och smart effektanvändande hos näringsliv och samhälle

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

2022-01-17

Projektbeskrivning
Dnr: 21RS12133

Indikator 1: Antal deltagande individer

Delmål och aktiviteter

Delmål 1: Stärkt struktur i arbetet kopplat till kapacitetsutmaningar på kommunal nivå

Leverans delmål 1: Kommuner har utvecklat underlag som stärker arbetet med att hantera kapacitetsutmaningar

Leverans delmål 1: Energikontoren har utvecklat metoder för att stötta kommuner i arbetet med att hantera kapacitetsutmaningar

Delmål 2: Stärkt struktur i arbetet kopplat till kapacitetsutmaningar regionalnivå

Leverans delmål 2: Regionerna har identifierat vilken statistik som de bör ta fram för att hantera kapacitetsutmaningar

Delmål 3: Stärkt regional samverkan i frågor kopplade till kapacitetutmaningar

Leverans delmål 3: Varje i projektet aktuell region har ett regionalt forum där kapacitetsfrågan diskuteras

Delmål 4: Stärkt storregional samverkan i frågor kopplade till kapacitetsutmaningar och hållbar tillväxt i näringslivet.

Leverans delmål 4: Ett regionalt forum på Östra Mellansverigenivå där kapacitetsfrågan diskuteras

Delmål 5: Stärkta förutsättningar för näringslivet att hantera utmaningar kopplade till ett energisystem under förändring

Delmål 6: Stärkta förutsättningar för samverkan mellan energifrågor kopplat till vårt elsystem och olika innovationssystem som möjliggör hållbar tillväxt i näringslivet.

Hållbarhetsmål: Stärkta förutsättningar för god miljö och en jämställd mångfald.

Projektet är uppbyggt av sex moduler med aktiviteter som är kopplade till delmålen.

Aktiviteter ska ses som förslag som projektet kan arbeta med. Regionerna har olika behov och därför kan intensiteten i respektive modul variera mellan regionerna och anpassas efter målgruppens behov.

Modul 1: Regionala förutsättningar samt intresse från andra aktörer att samarbeta

Tjänsteställe, handläggare

Projektstöd, Mirela Redzic

2022-01-17

Projektbeskrivning

Dnr: 21RS12133

Ex på aktiviteter: samverkan med andra regioner, skapa samverkansformer mellan de olika aktörerna i projektet, Energitinget, Samarbete med BRO

Modul 2: Regionala förutsättningar. Vilken aktör har idag ansvar för statistik

Ex på aktiviteter: tydliggöra vilka underlag till nätutvecklingsplanerna som Regionerna bör ansvara för, utred vilken statistik som behövs, scenarion

Modul 3: Kommunala förutsättningar. Kommuner har olika typer av arbetssätt och underlag

Ex på aktiviteter: förankring hos kommunerna, kompetenshöjande insatser, skapa forum kring kapacitetsfrågor och stötta kommuner i analyser mm. Kommuner har olika typer av arbetssätt och underlag

Modul 4: Förutsättningar hos olika lärosäten.

Ex på aktiviteter: Utredda hur universitets styrkeområden kan användas för energiomställningen i länen och hur energiomställningen kan kopplas till Smart specialisering, undersöka möjligheten att koppla ihop studenter från olika lärosäten, behovsanalyser i företag, matcha behov mot befintliga lösningar och att matcha behov mot innovativa startups och scale ups. Initiera piloter och testverksamhet hos företag som har förutsättningar och behov

Modul 5 Näringsliv.

Ex på aktiviteter: möten med SMF kring hållbarhetssäkring genom effektoptimering, effektkartläggning i företag, kompetensutveckling inom industriella SMF och gemensamt erfarenhetsutbyte gällande jämställdhetsarbete. Även lotsning utifrån företagsbehov till andra samverkande projekt för affärsutveckling och grön omställning. Ev pilotprojekt.

Modul 6. Regionen och Energikontorens stöttning av nätägare i regionerna

Ex på aktiviteter: Kunskapsöverföring av resultat i projektet genom att genomföra Modul 3 med andra nätägare och andra kommuner. Fortsätta arbetet med andra kommuner och nätbolag. Arbetet i denna modul är beroende av hur arbetet i modul 3 löper.

Ingående kommuner

Örebro, Södermanland, Västmanland, Uppsala län

Regional samverkan

Projektet avser arbeta med att förebygga, anpassa och stärka förutsättningarna för att kapacitetsutmaningen inte ska motverka hållbar omställning och utveckling. Detta behöver ske strategiskt, samordnande och operativt hos näringslivsfrämjande offentliga aktörer för att

parallellt stödja näringslivet så att grön omställning och digitalisering kan mötas i balans med resurserna. Projektförslaget har utvecklats i dialog med de fyra berörda regionerna samt Region Östergötland och ett nära samarbete kommer att ske i det motsvarande projekt som de utvecklat. Samverkan sker även med andra ERUF-finansierade projekt i ÖMS där så är relevant. Regionelnätsägare, kommuner, Länsstyrelser, BRO, Regional utveckling har bidragit i arbetet med att ta fram projektansökan. Under projektets genomförande planeras ett samarbete med bland annat elnätsägare, Länsstyrelse, BRO. Dessa aktörer arbetar inom områden som påverkas av tillgången till elenergi. Elnätsägarna behöver ge input till projektet vad kommuner och regioner bör ta fram för underlag till nätutvecklingsplanerna. Länsstyrelserna i de olika länen arbetar i varierande grad med frågor relaterade till elenergi i regionen och hos kommuner och det är därför viktigt med ett nära samarbete för att undvika dubbelarbete och att både regioner och Länsstyrelser kontakter kommuner med samma typ av frågor. BRO arbetar mycket med kommunernas näringsliv och tillgång till elenergi och eleffekt är en fråga som har stark koppling till näringslivets utveckling

Perspektiv

Hållbarhetsaspekterna är viktiga för att nå verkligt goda resultat i projektets genomförande. En ännu ej publicerad rapport från Linköpings universitet kring energieffektivitet, genus och jämställdhet visar att kvinnor generellt har lägre kunskapsnivå kring energifrågor än vad män har, men att kvinnor i högre utsträckning än män utför handlingar som leder till energibesparing samt att de har en mer positiv attityd till energifrågor. Detta indikerar att det är viktigt att jobba med såväl kompetensutveckling som attitydförändringar, men att olika typer av insatser kan vara aktuella beroende på hur målgruppen är sammansatt för en specifik aktivitet. Vidare visar studien att de industrier som deltog som respondenter har en positiv syn till en jämn könsfördelning bland de anställda men att man samtidigt har svårt att rekrytera kvinnor till sina företag. Att väva ihop hållbarhetsfrågor med kompetensförsörjningsfrågor kan därför vara en viktig metod för att nå företag i detta projekt, men också för att nå verkligt genomgripande och långsiktiga resultat.

Inom energibranschen är könsfördelningen män/kvinnor ca. 80/20. Det innebär stora utmaningar men också stora möjligheter. Genom att kombinera energi- och effektfrågan med andra frågeställningar kring exempelvis hållbarhet, entreprenörskap och digitalisering skapas förutsättningar att få ett brett deltagande vilket medför möten mellan människor som vanligtvis inte har någon arena där de kan träffas. Kommunikation är ett viktigt verktyg för att nå projektets mål och för att kunna arbeta med hållbarhetsaspekterna. Det handlar om att inte använda stereotypa skrift- och bildspråk i exempelvis informationsmaterial, men också att eftersträva en jämn könsfördelning på exempelvis seminarier och konferenser. Under projektets

gång kommer workshops att hållas där hållbarhetsaspekterna kommer att hanteras, bland annat utifrån en framtagen plan för hållbarhetsaspekter. Då erhålls mer kunskap om målgruppen och dess utmaningar och då kan det vara lättare att se hur hållbarhetsaspekterna kan ytterligare integreras. Projektet kommer även användas sig av Checklista hållbarhetsaspekter. Indikatorer för individer ska vara könsuppdelade. Projektet kommer kunna följas upp genom statistiken och vid behov vidta åtgärd och/eller ge styrning för att säkerställa påverkan efter identifierat behov.

Projektet kommer kunna bidra till en bättre miljö för alla genom att fokusera på mer hållbar användning av naturresurserna. Detta gör projektet genom att påverka energianvändning och därmed miljömässiga faktorer som påverkar miljön och hälsan. Projektets utåtriktade perspektiv påverkar genom att öka möjligheterna för elektrifiering och andelen förnybar energi, vilket leder till minskade koldioxidutsläpp och bättre klimat och miljö. Projektet kan även internt säkerställa användning och återanvändning material på ett effektivt sätt, sparar energi, minskar utsläpp och använder miljöanpassade transporter. Vid behov av upphandlingar och inköp ställa miljökrav om gällande ramavtal möjliggör detta.

Projektet bidrar till en bättre mångfald genom att bereda plats i projektet för alla människor oavsett kön, etniskt ursprung/tillhörighet, trosuppfattning eller övertygelse, funktionsvariation, ålder, sexuell läggning samt könsöverskridande identitet eller uttryck. Detta gör projektet genom att tillämpa meriterande mångfaldskriterier vid projektsammansättning och eventuell rekrytering. Om möjligt bör målgrupperna för projektets moduler medvetet väljas ut med syfte att få in personer med olika bakgrund och kön. I ett utåtriktat perspektiv har projektet möjlighet att påverka representationen och möjligheten att arbeta inkluderande genom medvetna val.

Långsiktighet

Det planeras för ett nytt projekt som ska ses som en vidareutveckling och fortsättning på detta projekt. En projektansökan planeras att skickas in till den nya programperioden.

Uppföljning

Projektet ska löpande återrapporteras till beslutande organ i Region Örebro län.

En extern utvärderare kommer att upphandlas för att utvärdera hur projektet genomförs och vad aktiviteterna leder till på kort och på lång sikt. Utvärderingen kommer att genomföras löpande under projektets gång. Hållbarhetsaspekter vägs in vid bedömning av anbud från utvärderare. Projektledaren hos projektägarorganisationen har ansvar för hållbarhetsaspekterna i projektet. Hållbarhetsaspekterna kommer att diskuteras på pulsmöten när det är lämpligt och ett antal projektgruppsmöten med fokus på hållbarhetsaspekterna kommer att hållas.

Den externa utvärderaren kommer att få i uppgift att presentera förslag på hur detta skall gå till. I tidigare projekt har utvärderaren där det varit möjligt följt upp projektets kvantitativa resultat i form av deltagarantal och sänkt energianvändning. De har även genomfört kvalitativa undersökningar i form av intervjuer med projektdeltagare och projektledare. Hur uppföljningen ska ske i detta projekt kommer att utformas i samarbete med projektledare i projektet och den externa utvärderaren.

Resultatspridning

Projektet kommer att arbeta med extern kommunikation och resultatspridning under hela projektet. När projektet startar kommer projektledare och kommunikatör att påbörja arbetet med att planera för extern kommunikation och resultatspridning.

Projektorganisation

Samverkansprojekt med Region Örebro län som projektägare och Energikontoret Mälardalen som samverkanspart. Stödmottagaren och samverkanspart kommer att bemanna projektet med befintlig personal och vid behov nyanställa.

Projektägaren ansvarar för den övergripande projektledningen, administrationen och ekonomiska redovisningen. Region Örebro län ansvarar för projektledare med huvudansvar, projektekonom, administration. Inköp/upphandling av större art, regional projektledare och kommunikatör.

Energikontoret i Mälardalen ansvarar för regional projektledare, inköp/upphandling av mindre art där regional anknytning är lämplig, ekonomisk uppföljning och redovisning samt eventansvarig för Energitinget och kommunikatör.

Samverkansparterna ansvarar för att bedriva projektet i sina respektive regioner på ett sådant sätt att mål och förväntade resultat efterlevs. De två Energikontoren kommer att arbeta med samtliga moduler men i olika omfattning beroende på olika förutsättningar i respektive region. Referensgrupp kommer att tillsättas vid positivt projektbeslut. Aktörer från Elnätsföretag, kommun, lärosäte, Region, konsult och branschföreträdare/näringsliv kan bli aktuella att tillfråga. Styrgrupp är projektägare och samverkanspart.

Avgränsning ordinarie verksamhet

Ingen ordinarie verksamhet förekommer inom detta område

Tjänsteställe, handläggare

Projektstöd, Mirela Redzic

2022-01-17

Projektbeskrivning

Dnr: 21RS12133

Kostnads- och finansieringsbudget

Bokförda kostnader	2022	2023	Totalt
Egen personal inkl lönebikostnader	3 266 448	3 107 793	6 374 241
Övriga projektkostnader 40%	1 306 579	1 239 734	2 546 313
Summa bokförda kostnader	4 573 027	4 347 527	8 920 554

Finansiär	2021	2022	Totalt
Offentlig finansiär			
Region Örebro län 1:1	401 015	328 693	729 708
Regionalfonden	3 422 012	3 268 834	6 690 846
Region Uppsala	250 000	250 000	500 000
Region Sörmland	200 000	200 000	400 000
Region Västmanland	250 000	250 000	500 000
Eskilstuna kommun	50 000	50 000	100 000
Summa finansiering	4 573 027	4 347 527	8 920 554

15

Utökad medfinansiering och
förlängning av
projektperioden i projekt
Visual lift
20RS7153

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 20RS7153

Organ
Regional tillväxtnämnd

Utökad medfinansiering och förlängning av projektperioden i projekt Visual lift

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att Linköpings universitet beviljas ytterligare 500 000 kronor för genomförande av projekt Visual lift,

att finansiering sker inom ramen för regionalt utvecklingsstöd – statligt stöd samt

att projektet avslutas senast 2023-10-31.

I övrigt gäller delegationsbeslut från 2020-12-07.

Sammanfattning

Projekt Visual lift beviljades 2020-12-07, 750 000 kronor från det statliga 1:1-anslaget. Det är ett samverkansprojekt mellan Linköpings universitet, Örebro universitet, Mälardalens högskola, Curt Nicolin Gymnasiet AB, Mälardalens Industrial Technology Center AB och Norrköpings Science Park AB. Projektet syftar till att skapa en innovations-, utvecklings- och lärandemiljö både virtuellt och fysiskt. Fokus ligger också på verktyg, tjänster och kompetens som på kort sikt kan stötta industrin till att bli effektiv och lönsam. Mot bakgrund kvarvarande medel inom Europeiska regionala utvecklingsfonden söker Linköpings universitet om en utökning av projektets medfinansiering med 500 000 kronor samt en förlängning av projektperioden till 2023-10-31. Den nya totala medfinansieringen i projektet blir därmed 1 250 000 kronor. Procentsatsen blir 7 procent.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Mirela Redzic

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 20RS7153

Bedömning

Projektet genomförs enligt den regionala utvecklingsstrategins prioriterade område Innovationskraft och specialisering och bidrar till att nå målet om Ökad innovationskraft.

Nämnden för regional tillväxt har fattat beslut om inriktning för finansiering för det statliga anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder (2021-04-07 § 26). Projektet bedöms ligga i linje med den prioriterade inriktningen ”Projekt som främjar en utveckling av näringslivet som är långsiktig och hållbar”.

Projektet har sökt medel från det regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i regional tillväxt och sysselsättning Östra Mellansverige.

Ekonomiska konsekvenser

Finansiering sker från det statliga anslaget för regionala tillväxtåtgärder som Region Örebro län har att besluta om.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd den 10 februari 2022.

Projektbeskrivning 2022-01-17

Tidigare Delegationsbeslut 2020-12-07

Petter Arneback
Förvaltningschef

Skickas till:

Peter Westerdahl, Linköpings universitet

Mirela Redzic, Regional utveckling

Emanuel Raptis, Regional utveckling

Utökad medfinansiering och förlängning av projektperioden i projekt Visual lift

Sammanfattning

Linköpings universitet ansöker om ytterligare 500 000 kr för genomförande av projekt Visual lift och förlängning till 2023-10-31. Den nya totala medfinansieringen i projektet blir därmed 1 250 000 kr. Procentsatsen blir 7 %.

Samverkansprojekt mellan Linköpings universitet, Örebro universitet, Mälardalens högskola, Curt Nicolin Gymnasiet AB, Mälardalens Industrial Technology Center AB och Norrköpings Science Park AB. Projektet tar sin utgångspunkt i visualisering och simulering med centrumbildningen Visual Sweden vid Linköpings Universitet som projektägare. Projektet syftar till att skapa en innovations-, utvecklings- och lärandemiljö både virtuellt och fysiskt. Fokus ligger också på verktyg, tjänster och kompetens som på kort sikt kan stötta industrin till att bli effektiv och lönsam.

Skäl för det föreslagna beslutet

Projektet genomförs enligt den regionala utvecklingsstrategins prioriterade område Innovationskraft och specialisering och bidrar till att nå målet om Ökad innovationskraft.

Nämnden för regional tillväxt har fattat beslut om inriktning för finansiering för det statliga anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder (2021-04-07 § 26). Projektet bedöms ligga i linje med den prioriterade inriktningen ”Projekt som främjar en utveckling av näringslivet som är långsiktig och hållbar”.

Projektet har sökt medel från det regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i regional tillväxt och sysselsättning Östra Mellansverige.

Beskrivning av ärendet

Mot bakgrund av den valutaväxling som inneburit kvarvarande medel inom området, inom regionalfonden, söker Linköpings universitet möjligheten till att förlänga pågående projekt till år 2023-10-31 och utökning av budget.

Visual lift är ett samverkansprojekt mellan Linköpings universitet, Örebro universitet, Mälardalens högskola, Curt Nicolin Gymnasiet AB, Mälardalens Industrial Technology Center

Tjänsteställe, handläggare

Projektstöd, Mirela Redzic

2022-01-17

Projektbeskrivning

Dnr: 20RS7153

AB och Norrköpings Science Park AB. Projektmålet är genom att etablera visualiseringsnoder i regionen och ett centralt industriellt inriktat visualiseringslabb ge ÖMS-regionens företag möjlighet att utveckla sina verksamheter med stöd av visualiseringsteknikens möjligheter.

Projektet har hittills sett ett växande intresse även inom helt andra branscher där Visual LIFT fått hög synlighet genom sitt arbetssätt och sitt goda resultat. Det finns en stor potential att i framtiden med samma arbetssätt närma sig även andra branscher än tillverkande industri. SME-målgruppen breddas därmed något genom att i ökad uträckning inkludera tillverkande industri med kunder inom sektorerna energi, bygg och livsmedelsproduktion

Ur en hållbarhetsaspekt förväntas en stor efterfrågan från målgruppen att visualisera sina hållbarhetsaspekter såsom t.ex. Co2, markanvändning etc. som man önskar kommunicera. Här kommer projektet bidra med konkreta exempel och best-practice.

Projektets aktiviteter är desamma som i ursprungliga projektet men utökas till en bredare målgrupp och håller på längre i och med förlängningen.

5 företag per nod förväntas få operativt stöd för visualiseringslösningar. Förutom dessa kommer projektet följa upp följande:

Antal företag som tagit del av 3D-visualisering kopplat till ritningar (CAD etc.): 25 Företag

Antal företag som tagit del av kompetens- och forskningsresultat rörande Digitala tvillingar: 50 Företag

Antal företag som ingått omvänt mentorskap eller annan assistans från LiUs utbildningar: 35 Företag

Antal företag som har digital presentation: 15 Företag

Hur många företag som köpt visualiseringstjänster under projektiden: 8 Företag

I övrigt gäller tidigare beslut från den 2020-12-07.

Kostnads- och finansieringsbudget

Bokförda kostnader	2020	2021	2022	2023	Totalt
Egen personal	685 213	2 809 374	2 879 608	3 757 247	10 131 442
Externa tjänster	20 000	110 000	110 000	110 000	350 000
Resor och logi	50 000	85 000	85 000	30 000	250 000
Investeringar	365 449	1 124 643	1 124 643	870 000	3 484 735
Indirekta kostnader	275 165	1 004 754	1 022 313	1 025 455	3 327 688
Summa bokförda kostnader	1 395 827	5 133 772	5 221 565	5 736 558	17 487 722

Finansiär	2020	2021	2022	2023	Totalt
Offentlig finansiär					
Region Örebro län 1:1	150 000	300 000	300 000	500 000	1 250 000
ERUF	826 987	2 441 617	2 606 978	2 868 767	8 744 349
Linköpings universitet	92 209	382 964	392 416	310 256	1 177 845
Linköping universitet (Visual Sweden)	211 273	641 223	647 504	326 000	1 826 000
Visual Sweden kontanter	0	0	0	200 000	200 000
Region Östergötland	0	0	500 000	500 000	1 000 000
Region Sörmland	0	300 000	300 000	300 000	900 000
Region Västmanland	0	600 000	0	250 000	850 000
Norrköping Science Park AB	50 000	200 000	200 000	200 000	650 000
Mälardalens högskola/Automation Region MD	21 786	89 323	91 556	93 845	296 509
Privat finansiär					
Curt Nicolín Gymnasiet AB	21 786	89 323	91 556	93 845	296 509
MITC	21 786	89 323	91 556	93 845	296 509
Summa finansiering	1 395 827	5 133 772	5 221 565	5 736 558	17 487 722

Tjänsteställe, handläggare
Regional utveckling, Mirela Redzic

Datum
2020-12-07

Beteckning
20RS7153

Linköpings universitet
Att: Peter Westerdahl
581 83 Linköping

Medfinansiering av Visual LIFT

Linköpings Universitet ansöker om 750 000 kr för projekt Visual LIFT.
Ansökan avser perioden 2020-10-01 – 2022-12-31.

Beslutet

- Linköpings Universitet beviljas 7 % av projektets bokförda kostnader, dock högst 750 000 kr, för genomförande av projekt Visual LIFT.
- Projektet får påbörjas tidigast 2020-10-01 och avslutas senast 2022-12-31.
- Finansiering sker inom ramen för regionalt utvecklingsstöd - statligt stöd.

Följande villkor gäller för Region Örebro läns beslut:

- Beslutet gäller under förutsättning att projektets budget är fullt finansierad.
- I samband med genomförandet av projektet ska det framgå att Region Örebro län medfinansierar projektet.
- Projektägaren får inte snedvrider konkurrensen genom att gynna vissa enskilda företag, utan projektets insatser ska vara allmänt näringslivsfrämjande och komma grupper av företag till del.
- I övrigt gäller Region Örebro läns Allmänna villkor för medfinansiering.

Sammanfattning

Samverkansprojekt mellan Linköpings universitet, Örebro universitet, Mälardalens högskola, Curt Nicolin Gymnasiet AB, Mälardalens Industrial Technology Center AB och Norrköpings Science Park AB.

Projektet tar sin utgångspunkt i visualisering och simulering med centrumbildningen Visual Sweden vid Linköpings Universitet som projektägare. Projektet syftar till att skapa en innovations-, utvecklings- och lärandemiljö både virtuellt och fysiskt. Fokus ligger också på verktyg, tjänster och kompetens som på kort sikt kan stötta industrin till att bli effektiv och lönsam.

Skäl till beslut

Projektet genomförs enligt den regionala utvecklingsstrategins prioriterade område Innovationskraft och specialisering och bidrar till att nå målet om Ökad innovationskraft.

För 2020 har Nämnden för regional tillväxt fattat beslut om inriktning för finansiering för det statliga anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder (2020-01-22 § 6). Enligt inriktningsbeslutet är projektet prioriterat enligt rangordningen ”1. Ansökningar som avser medfinansiering till EU-projekt oavsett prioriterat område i den regionala utvecklingsstrategin.”

Projektet finansieras också av det regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i regional tillväxt och sysselsättning Östra Mellansverige.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Visualisering med digital teknik är ett starkt växande område inom både forskning och industri. Den tekniska utvecklingen, den pågående digitaliseringen och det uppkopplade samhället utvecklas i snabb takt, genererar stora datamängder och nya möjligheter. Visualiseringslösningar ger möjligheter för industrin att lösa befintliga och nya utmaningar i den uppkopplade värld vi alla vant oss med under Corona-pandemin.

Flera drivkrafter har uppstått i krisens spår. Ett intresse har fångats upp hos de större företagen (kundföretag till många SME-företag), t ex inom fordonsindustrin, att i ökad utsträckning söka sig till inhemska leverantörer och omvänt hos leverantörsföretagen att öka sin leveransomfattning. Dessa leverantörsföretag har i många fall drabbats hårt av krisen, men ser här möjligheter även i en situation med lägre produktvolym hos kundföretagen.

Större leveransomfattning kan avse ett större åtagande i kundens produkter och system, t ex genom att erbjuda leveransansvar för angränsande komponenter till de som man idag levererar. För att göra detta möjligt krävs ett mer integrerat gränssnitt mellan kund och leverantör samt breddning med kompletterande produktionsteknik. Visualiseringsteknik är en nyckel för en effektiv dialog kring det direkt produktrelaterade mellan kundföretagen och leverantörer i SME-segmentet, men också internt hos leverantörsföretagen. Med hjälp av avancerad visualisering kan företagen även synliggöra det mer abstrakta i dessa dialoger, som produktrelaterade kvalitetsparametrar, leveransprecision med mera.

Projektet har föregåtts av en förstudie. Förstudiearbetet gjordes med syftet att bädla för ett genomförandeprojekt som bredd skulle stärka visualiseringstekniken för såväl SME som storföretag. I den nya inriktningen med koppling till Covid-19-krisen blir den primära målgruppen de tillverkande SME-industriföretagen, såväl rena kontraktstillverkare som de som har egna produkter. Förstudien har visat att dessa företag har behov av tre olika slag: Visualisering av

produktionssystem för att kunna synliggöra sitt erbjudande på ett attraktivt sätt, 3D-visualisering av egna produkter eller för att kunna föra en dialog kring större leveransåtaganden kring komponenter i kundens produkter och system samt att kunna visualisera ekonomi- och kvalitetsdata genom informationsvisualisering.

Dialog har förts med flertalet av ÖMS-regionens noder inom Smart Industri som kommit fram till ett antal behov för industrin som matchar både projektaktörernas kompetens och tänkta visualiseringslabb ute hos noderna. Inom industrin finns även behov av kompetenshöjning inom dataanalys och visuella lösningar. Projektet avser hjälpa SME-företag inom ÖMS med fyra noder (Science Parks och centrumbildningar) som samverkanspartner och garantier för att väl matcha behoven.

För att kunna nyttja de innovationsmöjligheter och den kommersiella potentialen som finns i visualiseringstekniken krävs satsningar på fysiska miljöer med spetsteknik, såväl som tekniskt kunnande. Detta är något som SME-industrin i Sverige har tillgång till. Projektet skapar flera visualiseringslabb där företagen kan få demonstrationer och lära om kommersiella och innovativa lösningar.

Den primära målgruppen för Visual LIFT är små och medelstora industriföretag. En sekundär målgrupp är startup-företag med behov av teknisk infrastruktur och know how för demonstration och test av idéer inom ramen för innovations- och kommersialiseringsprocesser.

Projektets övergripande mål

Små och medelstora företag inom industrin har stärkt sin konkurrenskraft genom en bättre och mer integrerad dialog med nya och befintliga kunder och leverantörer.

Projektmål

Genom att etablera visualiseringsnoder i regionen och ett centralt industriellt inriktat visualiseringslabb ge ÖMS-regionens företag möjlighet att utveckla sina verksamheter med stöd av visualiseringsteknikens möjligheter.

Delmål och aktiviteter

Delmål

- Projektet har tagit fram erbjudanden i form av recept/pipelines i enlighet med genomförd behovsinventering.
- Ett industriellt visualiseringslabb har etablerats i anslutning till Visualiseringscenter C i Norrköping.
- Visualiseringslabb i mindre format har etablerats i 5 noder(minilabb)
- SME-företag som deltar i projektet har fått kunskap i hur de kan:
 - visualisera data, information eller erbjudanden.
 - representera sig själva eller sina erbjudanden digitalt i virtuella sammanhang eller fysiska möten.
 - använda digitala 3D-modeller och tvillingar i fler användningsområden.

Aktiviteter

- Genomföra undersökningar före och efter. Behovsanalyser samt utvärderingar.
- Etablering av 5 visualiseringslaboratorium. På Visualiseringscenter C samt ute hos noderna
- Visualiseringsproduktion - produktion av innehåll som digital tvilling, 3D-visualisering samt Informationsvisualisering. Exjobb, projektkurser och forskarassistans samt övrigt arbete med målgruppen.

Projektet kommer etablera en arbetsprocess med sin bas i Visual Sweden och Visualiseringscenter C som gör att skalfördelar kan uppnås med stöd av noderna och de virtuella kanalerna. När visualiseringslabbet på Visualiseringscenter C är etablerat kommer det hållas fysiska seminarier för inspiration och nätverkande. Projektet kommer i samverkan med Noderna paketera ett antal erbjudanden som anpassas till respektive målgrupp och kanal som används. Det handlar om visualiseringslabbet på Visualiseringscenter C, minilabben ute hos noderna samt virtuellt. Studenternas involvering förbereds under hösten 2020 och det finns ett antal relevanta kurser och projekt som startar 2021. Exempel på insatser som företagen kan få stöd med: visualisering av ombyggnader av produktionssystem i planeringsarbetet inför beslut, operatörer kan provköra virtuella maskiner inför både utveckling och investering och hitta felen innan de uppstår i verkligheten och blir dyra att

Företagen i målgruppen nås primärt via noderna som är samverkansparter. De får en central samverkansroll genom att de känner företagen ute i regionerna och kan kvalitetssäkra deras behov. Noderna kommer också stå värd för ett varsitt mindre visualiseringslabb dit företag kan komma för att prova på tekniken och genomföra tester etc. Det kommer även öppnas upp för möjligheter att arbeta på distans mellan noder och företag, respektive mellan det centrala labbet i Norrköping och såväl noder som företag. Det regionala näringslivet deltar på två nivåer, dels genom att fem SME-industrieföretag per nod får direkt operativt stöd i sina respektive visualiseringsprocesser, dels genom att ett större antal företag i målgruppen bjuds in till öppna aktiviteter där de får ta del av resultat och inspiration för egen exploatering av visualiseringsteknikens möjligheter.

Följande aktivitetsmål finns i projektet:

- Bistå 5 företag per nod/region på djupen med behovsanpassad visualiseringslösning inom ramen för projektet.
- Bistå 10 företag per nod/region övergripande inom ramen för projektet.
- Ett industriellt visualiseringslabb ska etableras i anslutning till Visualiseringscenter C i Norrköping.
- Visualiseringslabb i mindre format etableras hos noderna/samverkansparterna (minilabb)
- Det centrala labbet ska innehålla utrustning för visualisering inom områden som företagen har känt relevanta. Den befintliga visualiseringsdomen och

VR-arenan på Visualiseringscenter C ska också användas vid behov av storskaliga visualiseringar och/eller nätverksträffar mellan företagen.

Ingående kommuner

Kommuner i Västmanland, Östergötland, Örebro och Södermanlands län

Regional samverkan

Projektet kommer etablera en arbetsprocess med sin bas i Visual Sweden och Visualiseringscenter C som gör att skalfördelar kan uppnås med stöd av noderna och de virtuella kanalerna. För Örebro län sker samarbetet med Örebro Universitet och närmare bestämt AI-impact lab. De har redan ett väl förankrat samarbete med industrin gällande AI och här kommer Visual LIFT kunna komplettera med visualisering som expertområde ovanpå AI-delar. Projektet kommer samverka i och med att vi etablerar mini-visualiseringslabb hos noderna (i fallet Region Örebro län AI-Impact Lab) paketera ett antal erbjudanden som anpassas till respektive målgrupp och kanal som används. Regionerna medfinansierar en del, samverkansparterna/noderna medfinansierar med egen tid (förutom Örebro Universitet och AI-impact lab där Region Örebro län finansierar motsvarande deras del).

Perspektiv

För ökad innovationskraft krävs att fler upptäcker potentialen i tekniska möjligheter och att fler perspektiv och behov kommer in i innovationsprocesser. Kvinnor är underrepresenterade bland såväl teknikutvecklande företag som producerande industriföretag. Förstudien och statistik säger att målgruppen består av anställda i de högre åldrarna och män är överrepresenterade. Samtidigt har relevanta civilingenjörsutbildning från Linköpings universitet en överrepresentation av kvinnliga studenter. Andelen ungdomar med två utrikesfödda föräldrar som går vidare till högskolan är numera densamma som för de som har svenskfödda föräldrar. Projektet kan tillföra mångfaldsperspektiv genom ett inkluderande förhållningssätt vad gäller ålder, kön, etnicitet, funktionsnedsättning etc. Ett verktyg för detta är omvänt mentorskap, dvs att studenter och medarbetare hos industriföretagen kopplas ihop på individnivå för kunskapsöverföring. I projektets inledning görs en inventering rörande mångfaldssituationen i målgruppen med hjälp av noderna. Den följs sedan upp med en attitydundersökning i projektets slutskede.

Bristen på jämställdhet är problematisk både hos industriföretagen och de teknikutvecklande företagen, då kvinnors perspektiv och behov riskerar att inte beaktas i innovationsprocesser och nya viktiga lösningar, och kvinnors kreativitet och potential inte tas tillvara. Utöver den bristande jämställdheten behöver fler intressera sig för teknik och rekryteringsbasen behöver generellt breddas gällande såväl kön och ålder som ursprung om företag ska lyckas med hållbar kompetensförsörjning och bibehållen innovationskraft.

Hållbarhetsaspekter genomsyrar allt arbete och ett verktyg som testas är omvänt mentorskap där studenter agerar mentor åt äldre anställda inom modern

visualiserings- och produktionsteknik. Att integrera studenter med relevant högskoleutbildning och med övervägande unga kvinnor förväntas påverka projektet och målgruppen positivt ur många aspekter. I regi av både Visual Sweden och Visualiseringscenter C kommer det bjudas in till flera inspirerande event kring visualiseringsteknik. Årligen kommer det ordnas mångfaldsevent som tar sin utgångspunkt i behov som inventeras tidigt i projektet tillsammans med samverkansparterna.

Långsiktighet

Målsättningen för projektet är att noderna efter projekttiden slut (2023-) ska kunna överta kompetens kring de erbjudanden inom visualisering som projektet erbjuder företagen i målgruppen. Genom etablering av visualiseringslab hos varje nod säkras kontinuerlig relation med dem, projektets experter och involverade företag och det blir naturligt att fortsätta med påbörjade initiativ.

Uppföljning

Projektet ska löpande återrapporteras till beslutande organ i Region Örebro län.

En extern part kommer att anlitas för utvärdering och kontinuerligt lärande. Detta görs tidigt i projektet och följer gängse väl etablerade modeller för lärande och utvärdering. Här genomförs regelbundna möten med utvärderaren.

Enkätundersökning för resultatmätning genomförs före och efter med projektets målgrupp tillsammans med noderna.

Det går inte utesluta att vissa företag snabbt kan komma att öka sin omsättning, som ett direkt resultat av att man kan inleda nya typer av dialoger med nya och befintliga kundföretag. Att omställning ibland kan gå snabbt har många företag visat under den nuvarande krisen, särskilt för de som medverkat i tillverkning av sjukvårdsutrustning. Resultaten kommer följas upp både med attitydundersökning (före och efter) och faktiska siffror från företagen.

Förutom de obligatoriska aktivitetsindikatorerna kommer projektet följa upp:

- Antal företag som tagit del av 3D-visualisering kopplat till ritningar (CAD etc.): 15 företag
- Antal företag som tagit del av kompetens- och forskningsresultat rörande Digitala tvillingar: 25 företag
- Antal företag som ingått omvänt mentorskap eller annan assistans från LiUs utbildningar: 20 företag
- Antal företag som har digital presentation: 15 företag
- Hur många företag som köpt visualiseringstjänster under projekttiden: 5 företag

Resultatspridning

Inom Visual Sweden finns väl etablerade rutiner för extern kommunikation och resultatspridning som kan sammanfattas i följande punkter:

- Varje projekt har en egen undersida på Visual Swedens webbplats (www.visualsweden.se). Det blir en naturlig plats på webben för Visual LIFT.
- Ett nyhetsbrev distribueras till ca 2000 personer var fjortonde dag
- Närvaro på sociala medier under egna sidor och kanaler:

Dessutom har samtliga noder egna webbplatser där Visual LIFT får egna sidor med nodspecifik information som dessutom länkar vidare till huvudsidan hos Visual Sweden, samt närvaro på sociala medier. Förutom den mediebaserade kommunikationen kommer även ett antal evenemang att genomföras hos noderna och i anslutning till det centrala labbet i Norrköping, totalt 6 st (1 per nod och 2 i Norrköping, varav ett utgör slutseminarium). Det eftersträvas att alla evenemang av hållbarhetsskäl ska genomföras som dialog, dvs med möjlighet till distansdeltagande.

Projektorganisation

En styrgrupp kommer tillsättas med representanter från Linköpings universitet, industrin (stort bolag samt SME) och representanter från samverkansnoderna samt medfinansiärerna.

Projektet leds av projektledare från Linköpings universitet. Ekonomi, administration och upphandling hanteras av Linköpings universitet. Forskare och forskningsingenjörer hämtas från Linköpings universitet.

Studentprojekt kommer också involveras utanför projektets budget och koordineras av Linköpings universitet och avdelningen för maskinteknik. Samtliga roller bemannas av redan anställd personal inom Linköpings universitet. Eventuellt kommer forskningsingenjör behöva rekryteras. LiUs avdelning för maskinkonstruktion deltar med forskarkompetens, ingenjörer och olika studentprojekt som kurskurser, projektkurser och exjobb. Även dessa kurser har en uppsättning motsvarande nodernas visualiseringslabb och kommer kunna delta även virtuellt på olika sätt. De kommer ha flera resurser som knyter an till praktisk handledning av målgruppen och koordinering med studenter.

För varje nod utses en ansvarig kontaktperson. Noderna ute i regionen ser lite olika ut men gemensamt för alla är att de kommer utrustas med ett litet visualiseringslabb. Noderna håller med lokaler och viss teknisk kompetens. De kommer få relevant teknisk handledning och för att kunna presentera och kommunicera projektets erbjudanden. De kommer också sköta matchning av behov mellan målgruppen och övriga projektorganisationen.

Avgränsning ordinarie verksamhet

Projektet drivs och leds av Linköpings Universitet med dedikerade resurser och budget för projektets verksamhet. Visual Sweden är en central aktör projektet men som också är en del av Linköpings universitet i nuläget.

Kostnads- och finansieringsbudget

Bokförda kostnader	2020	2021	2022	Totalt
Egen personal	471 780	1 934 298	1 982 655	4 388 733
Externa tjänster	20 000	110 000	110 000	240 000
Resor och logi	50 000	85 000	85 000	220 000
Investeringar	365 449	1 124 643	1 124 643	2 614 735
Indirekta kostnader	488 598	1 879 831	1 919 267	4 287 696
Summa bokförda kostnader	1 395 827	5 133 772	5 221 565	11 751 164

Finansiär	2020	2021	2022	Totalt
Offentlig finansiär				
Region Örebro län 1:1	150 000	300 000	300 000	750 000
ERUF	826 987	2 141 616	2 906 977	5 875 580
Linköpings universitet	92 209	382 964	392 416	867 589
Linköping universitet (Visual Sweden)	211 273	641 223	647 504	1 500 000
Region Östergötland	0	0	500 000	500 000
Region Sörmland	0	600 000	0	600 000
Region Västmanland	0	600 000	0	600 000
Norrköping Science Park AB	50 000	200 000	200 000	450 000
Mälardalens högskola	21 786	89 323	91 556	202 665
Privat finansiär				
Curt Nicolin Gymnasiet AB	21 786	89 323	91 556	202 665
MITC	21 786	89 323	91 556	202 665
Summa finansiering	1 395 827	5 133 772	5 221 565	11 751 164

För Region Örebro län

Petter Arneback
Regional utvecklingsdirektör

Eva Getzman
Enhetschef

16

Rapportörer med uppdrag
från regional tillväxtnämnd

22RS791

Tjänsteställe, handläggare
Regional utveckling, Eva Getzman

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 22RS791

Organ
Regional tillväxtnämnd

Rapportörer med uppdrag från regional tillväxtnämnd

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att införa ett rapportörskap för löpande bevakning av olika sakfrågor,

att ersättning och arvoden utgår ifrån gällande reglemente avseende Arvoden och ersättningar till förtroendevalda i Region Örebro län 2019-2022 samt

att ordföranden i nämnden ges uppdrag att besluta att utse rapportörer för utvalda sakområden, efter hörande av presidiet, och i samverkan med berörda förtroendevalda.

Sammanfattning

Regional tillväxtnämnd föreslår utse rapportörer för att bevaka och följa olika sakfrågor lite extra. Nämndens ansvarsområden är breda och många varpå det skulle stärka nämndens samlade kompetens om några förtroendevalda utses att särskilt följa några sakfrågor.

Rapportörsuppdraget innebär att löpande följa och hålla sig uppdaterad inom det specifika sakområdet. Rapportörerna återkopplar till nämnden vid lämpliga tillfällen. Rapportören upprättar med fördel kontakt med tjänstemännen inom förvaltningen Regional utveckling utifrån angiven sakfråga att följa.

Uppslag till sakområden att bevaka och följa är i dagsläget:

- Folkhögskolorna
- Regionalt kompetensförsörjningsarbete (exempelvis utbildning, validering, matchning eller kompetensattraktion)
- Kulturella och kreativa näringar samt sociala företag
- Energiområdet

Tjänsteställe, handläggare
Regional utveckling, Eva Getzman

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 22RS791

- Skogen
- Besöksnäring
- Velfärdsfrågor utifrån beslutade handlingsplaner
- Landsbygdsfrågor
- Företagsstöd och projektstöd.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Beslutet medför inga konsekvenser för dessa perspektiv.

Ekonomiska konsekvenser

Arvoden och ersättningar följer gällande reglemente avseende Arvoden och ersättningar till förtroendevalda i Region Örebro län 2019-2022.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd den 10 februari 2022.

Petter Arneback
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till:

Regional utveckling – Projektstöd

17

Verksamhetsstöd till Agro Örebro för år 2022

22RS421

Tjänsteställe, handläggare
Näringslivsutveckling, Kristina Eklöf

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 22RS421

Organ
Regional tillväxtnämnd

Verksamhetsstöd till Agro Örebro för år 2022

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att ge ett driftsbidrag till Agro Örebros verksamhet till ett belopp av 800 000 kronor för verksamhetsåret 2022 samt

att driftsbidraget belastar befintlig budget för regional tillväxtnämnd.

Sammanfattning

Region Örebro län och Länsstyrelsen Örebro har gemensamt tagit fram en handlingsplan för livsmedelskedjan i Örebro län. Handlingsplanen består av fyra insatsområden;

- 1) Konkurrenskraft, konsument och marknad
- 2) Regler och villkor
- 3) Offentlig konsumtion och upphandling
- 4) Innovation och utbildning

Inom respektive insatsområde finns prioriterade åtgärder.

Region Örebro län har ett delat ansvar med Länsstyrelsen Örebro i genomförandet av handlingsplanen. Det delade ansvaret ligger inom områdena konkurrenskraft, konsument och marknad och offentlig konsumtion och upphandling.

Den ekonomiska föreningen Agro Öst, en plattform för östsvenska utvecklingsprojekt inom lantbruks- och livsmedelsindustrin, har sedan några år drivit en lokalförening i Örebro län, kallad Agro Örebro. Agro Örebros uppdrag är att samverka med länets livsmedelsproducenter (primärproduktion och industriell produktion/förädling) för att stärka förutsättningarna för ökad

Tjänsteställe, handläggare
Näringslivsutveckling, Kristina Eklöf

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 22RS421

konkurrenskraft och lönsamhet men även för ökad attraktionskraft för branschen som sådan och för regionalt producerade produkter och tjänster. Ett tredje fokus för Agro Örebro är skapa bättre förutsättningar för stärkt kompetenskraft i företagen.

Agro Örebro driver sin verksamhet framförallt i enlighet med de prioriterade åtgärderna inom handlingsplanen för den regionala livsmedelsstrategins områden konkurrenskraft, konsument och marknad” samt ”offentlig konsumtion och upphandling”. Därutöver förväntas Agro Örebro stötta de delar inom området ”innovation och utbildning” som rör kompetensförsörjning.

Tidigare har det årliga verksamhetsbidraget från Region Örebro län varit 500 000 kronor.

Förslaget är att Region Örebro län för verksamhetsåret 2022 ger ett årligt verksamhetsbidrag på 800 000 kronor till Agro Örebro. Verksamheten har utvecklats och tar en allt större roll i genomförandet av den regionala livsmedelsstrategin. Se redovisad Verksamhetsrapport för 2021.

Agro Örebro förväntas löpande redogöra för verksamhetens framdrift med förvaltningen Regional utveckling. En verksamhetsrapport ska lämnas till regional tillväxtnämnd senast december 2022.

Bedömning

Agro Örebro har via sina övriga samarbetspartners och finansiärer en stark förankring och kunskap inom de gröna näringarna. De kan därför på ett bra sätt identifiera behov och möjligheter samt även ha kraft att genomföra åtgärder för en fortsatt hållbar utveckling och tillväxt i länets livsmedelskedja.

Genom att stödja Agro Örebro bidrar Region Örebro län till att målen i handlingsplanen för livsmedelskedjan i Örebro län uppfylls.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Insatsen bedöms inte ha några konsekvenser på barn- och jämställdhetsperspektiven.

De insatser och åtgärder som görs ska dock alltid beakta samtliga perspektiv.

Tjänsteställe, handläggare
Näringslivsutveckling, Kristina Eklöf

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 22RS421

Ekonomiska konsekvenser

Driftsstödet på 800 000 kronor kommer att belasta befintlig budget för den regionala tillväxtnämnden.

Uppföljning

Agro Örebro ska årligen lämna en rapport om hur arbetet med genomförandet av handlingsplanen för livsmedelskedjan i Örebro län framskrider.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd den 10 februari 2022.

Årsrapport 2021 med bilagor för Agro Örebro.

Petter Arneback
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till:

Regional utveckling - Ekonomi
Agro Örebro

Årsrapport 2021

Samverkansplattformen

I egenskap av samverkansplattform är transparens och extern kommunikation viktigt för Agro Örebro. Året som gått har varit utmanande till följd av Coronapandemin men genom att ställa om till digital kommunikation har öppenheten kunnat upprätthållas. Årets AgroMorgon har sänts digitalt via Facebook och AgroÖrebros youtubekanal. Även 2020 års AgroDag som sköts fram på grund av rådande smittläge genomfördes i digital form under januari månad. 2021 års AgroDag, som genomfördes i november, blev en semidigital version. Glädjande nog samlades runt 65 personer på plats på Berga Gård för att ta del av vad AgroÖrebro gjort under året. Sändningen finns se på <https://www.agroorebro.se/agrodagen-2/> och har visats 150 gånger.

- Hemsidan www.agroorebro.se:
 - Genomsnitt 451 besökare/månad (2020: 400)
 - 1265 sidklick/månad (2020: 550)
 - Genomsnittlig besökstid 2 min och 8 sekunder (2020: 1 min och 23 sekunder)
- Via Facebook når Agro Örebro ca 1500 följare, vilket är en ökning från 2020.

2020 – 1468 följare

2021 – 1504 följare

Skoglig bioekonomi, Paper Province

I egenskap av samverkansplattform deltog AgroÖrebro i workshop med Paper Province för att hitta möjliga samarbetsområden mellan Paper Province och Örebro län. I workshopen deltog AgroÖrebro, Region Örebro län, AI Impact Lab, Alfred Nobel Science Park och Paper Province. Samtliga deltagare såg gemensamma projekt och olika typer av samarbeten som en spännande utvecklingsmöjlighet. Idag är det brist på plattformar för att utveckla bioekonomin vilket hämmar entreprenörskap inom området. Genom att samla och samordna kommunikation och aktiviteter skulle utvecklingen kunna snabbas på.

Möjliga områden för samarbete skulle kunna vara:

- Logistik och utvecklingen av försörjningskedjor
- Hållbara förpackningar
- Industriellt träbyggande
- Industriell symbios/cirkulär ekonomi
- Automation av skogsavverkning
- Samarbeten mellan universitet

Månadsrapporter

Samtliga månadsrapporter finns samlade i Bilaga 7.

AgroMorgon

Över tid har vi noterat ett vikande intresse för konceptet AgroMorgon där antalet visningar har varierat från några hundra upp till ca 1600 med marknadsföring. Ett tydligt hopp i intresset kunde noteras i samband med att konceptet flyttades ut till en lokal livsmedelsföretagare vilket genererade 2900 visningar. Med detta i åtanke har ett nytt koncept tagits fram för att sprida information för den som är intresserad av vad som händer inom livsmedelssystemet och vad AgroÖrebro gör kopplat till detta (se På Besök).

På besök

Konceptet "På Besök" togs fram under hösten för att utöka AgroÖrebros informationsflöde. Konceptet har fallit väl ut med ökande tittarsiffror. Del 1: Bryggerikrogen sågs av 3407 personer, del 2: 30 tum farm 3081, del 3: E-gsatronomi 3618 och del 4: LOKAL 5540 personer. Förutom att innehållet tilltalar en bred målgrupp ser vi också stora vinster i kontakten med företagen som besöks eftersom mötena ger möjlighet till nya kontaktytor och spontana samtal där många nya infallsvinklar kommer upp som vi kan ta med oss in i verksamheten.

AgroDagen

Pandemin till trots genomfördes årets AgroDag i fysisk form vilket var uppskattat. På plats i lokalen fanns runt 65 personer och sändningen har 154 visningar. Det totala intrycket av dagen är att programmet var intressant och inspirerande men att mindre tid borde läggas på våra sponsorer och mer fokus läggas på djupdykningar i verksamheten (Bilaga 8).

Konkurrens- och attraktionskraftsfrågor

Ett växande Kvinnersta

Under året har utvecklingen av Kvinnerstaområdet tagit fart och AgroÖrebro är engagerade i frågan både på ett övergripande plan, hur skulle området kunna utvecklas i stort, och mer konkret i en analys av möjligheterna att bygga ett produktionsväxthus på platsen. En förstudie genomfördes under hösten på uppdrag av Örebroporten gällande förutsättningarna att etablera en växthusproduktion och vilka intressenter som skulle kunna vara intresserade av detta. I arbetet ingick att undersöka möjligheter och utmaningar i producent-, logistik- och förädlingsled samt att utreda vilka synergier i stort som skulle kunna uppstå till följd av en etablering. AgroÖrebro kan konstatera att det finns en stor vilja att utveckla området och att intresset är stort från flera håll vad gäller möjligheterna att använda mark och resurser för såväl produktion som resurs inom kunskapsbyggande, utbildning och forskning. (Bilaga 1)

"Local foods"/MUJI

Arbetet tillsammans med MUJI, Åhléns City Stockholm, har gått in i en ny fas där AgroÖrebro ger stöd i att arrangera månatliga happenings i varuhuset. Under året har representanter för de lokala varor som säljs varit på plats och lyft fram sina produkter. Även AgroÖrebros projekt "Mer vildsvinskött i Örebro-regionen" har deltagit och serverat pasta med vildsvinsköttsfärsås, vilket var uppskattat. Det är glädjande att de lokala produkterna har fått en etablerad plats i sortimentet och att MUJI nu allt mer driver försäljningen som en ordinarie del av verksamheten. Genom satsningen har Lokal foods vuxit till 25% av matförsäljningen i butiken. Framåt fokuserar vi på att lyfta fram producenterna ytterligare för att kunderna ska en starkare relation till varorna.

Lokalt på tallriken

Under sommaren genomfördes "200% lokalt på tallriken" i samarbete med Smaka på Västmanland. Satsningen är en del i Smaka på Västmanlands projekt Lokalt på menyn där AgroÖrebro är en

samarbetspart. Projektets mål är att minska avståndet mellan producent, restaurang och konsument/gäst samt att öka antalet producenter och stärka tillväxten för befintliga producenter genom olika insatser och aktiviteter. I Örebro deltog 8 restauranger och utfallet blev över förväntan med över 5000 sålda portioner (målet var 3000). Säsongen avslutades i samband med Matresan i Örebro län där AgroÖrebro fanns representerade på Göksholms gård och serverade haloumi-, nötkötts- och vildsvinsburgare till besökande. Satsningen har bidragit till bestående effekter i form av samarbeten mellan primärproduktion och förädling även efter avslutad kampanj. (Bilaga 2)

Mer vildsvinskött i Örebroregionen

AgroÖrebro driver ett av tretton projektet kopplat till Jordbruksverkets utlysning "Främjande av vildsvinskött" under rubriken "Mer vildsvinskött i Örebroregionen". Projektet ska stärka och främja förutsättningarna för att marknadsföra, sälja och servera vildsvinskött. Efter projektets slut skall det finnas metoder, kanaler och modeller som på lång sikt gynnar försäljningen av köttet. Under året har projektet bidragit till att vildsvinskött säljs i lokala ICA butiker i Hallsberg och Askersund samt att fyra restauranger (som deltog i projektet Lokalt på menyn) serverade vildsvinskött under sommaren. I arbetet har AgroÖrebro även deltagit i Matresan och deltagit i Vinterfestivalen.

Smakevent "Utforska vildsvin som råvara" arrangerades tillsammans med Länsstyrelsen i Örebro och Exceptionell råvara med fokus på en provsmakning utförd av Exceptionell Råvara. På eventet samlades jägare, kockar, landsbygdsföretagare och andra möjliggörande aktörer för att utbyta perspektiv och utforska vildsvin som råvara. Syftet för dagen var att öka den gemensamma kunskapen och skapa en gemensam bild för att höja kvalitén, analysera olikheterna, förstå helheten och öka konsumtionen av svenskt vildsvinskött.

(Bilaga 3: a, b, c, d, e)

Mat från nära håll

I dagsläget finns ingen tydlig kanal för försäljning av småskaligt och lokalt producerad mat i Örebro län. Varje delområde har sin egen lösning där t ex producenterna själva står för hela kedjan fram till konsument, lokala logistikföretag agerar mellanhand mellan producent och kund samt e-handelsföretag med distributionslösningar hem till kund. Traditionellt har stuprören inte varit ett hinder för företagandet, men med den generationsväxling som är på gång inom primärproduktionen och den småskaliga livsmedelsförädlingen väcks nya behov och krav på nya lösningar som kan effektivisera och möjliggöra nya affärsmodeller och lösningar för att nå ut med sina produkter.

En ansökan om att arbeta med frågan lämnades in till Jordbruksverket i utlysningen "Geografiska varumärken" under hösten och projektet kommer att få ett formellt beviljande under första kvartalet 2022. Planering och formering inom projektet har påbörjats med tillsättande av roller och konkurrensutsättning av inköpt tjänst. (Bilaga 6)

Komptenskräftsfrågor

ESF: Grön kompetens - livsmedel

Projektet startade 20200701 och pågår fram till 20221231. Målet är att hitta modeller för hur personer som står långt ifrån arbetsmarknaden och som har erfarenheter och kunskaper som matchar kompetensbehovet inom livsmedelsproduktionen kan slussas genom de strukturer som finns idag utan att fastna i systemet. Resultatet ska efter avslutat projekt kunna implementeras i ordinarie verksamheter och under projektets genomförande testas och utvecklas metod och utbildningsalternativ för att nå så god matchning som möjligt mot branschens behov.

Under året har en första utbildningsomgång genomförts (mars-oktober) med 15 deltagare. Under utbildningen försvann två deltagare, en till anställning och en gick tillbaka till SFI. Av de tretton som fullgjorde utbildningen har fem gått vidare till arbete och tre planerar att starta eget inom området och har därför slussats vidare till startcentrum för att få stöd i detta. Två deltagare kunde konstatera att livsmedelsproduktionen inte var det område de kunde tänka sig att arbeta med och tre söker idag arbete i branschen.

Under november startades utbildningsomgång två. I denna omgång är deltagarantalet lägre, totalt åtta, och fler har svenska som modersmål. Under utbildningsomgång ett var språket en utmaning då majoriteten hade arabiska eller persiska som modersmål varför det var viktigt med en flerspråkig lärare. I början av utbildningsomgång i hade vi inte heller klart med ett språkstöd vilket gjorde lärarens språkkunskap ännu viktigare. Inför utbildningsomgång två förändrades förutsättningarna avsevärt både språkmässigt och behovsmässigt. Vid starten fanns också ett språkstöd på plats för arabisktalande deltagare. Detta medförde att en ny lärare anställdes utifrån de nya behoven och deltagarkonstellationen, något som i dagsläget verkar falla väl ut. Utbildningsomgång två avslutas i början av juni, vilket kommer att vara en bra tid i förhållande till säsong, för deltagarna att komma ut i arbetslivet och öka möjligheterna till anställning.

Naturbruksutbildning med inriktning Lantbruk

Arbetet med "Framtidstro för Naturbruksutbildningen" startades upp under 2020 och har lett till att inriktning lantbruk återstartade ht 21. AgroÖrebro ingår i det programråd som finns kopplat till utbildningen och det blir spännande att se hur det nya upplägget och förläggningen av gymnasiegemensamma kurser till Karolinska gymnasiet kommer att falla ut.

Örebro Universitet

Samverkan med Örebro Universitet har utvecklats under året och AgroÖrebro har på olika sätt och olika sammanhang varit delaktiga i vad som händer på universitetet.

RHS Grythyttan

AgroÖrebro har föreläst för studenterna i en tredjeårskurs inom området innovation och lokalproducerad mat. Fokus låg på länets olika lokala livsmedelsproducenter, potentiella samarbeten med dem, deras behov och problematiken med länets matidentitet.

Måltidsekologprogrammet

Måltidsekologprogrammet har genomgått en transformering vilket har bidragit till spännande diskussioner om innehåll och upplägg samt nya samarbeten. Flytten från Grythyttan har gjort Kvinnerstaområdet högaktuellt i dialogen kopplat till den förstudie AgroÖrebro genomfört på Örebroportens uppdrag. Under våren kommer AgroÖrebro även att ta emot en Måltidsekologstudent på praktik som vi hoppas kommer att kunna vara en bra resurs inom projektet "Mat från nära håll".

Samverkan inom AgroÖst och ÖMS

Interregionala samarbeten är viktiga för effektivt arbete och bred kunskapsspridning. Två förstudier har genomförts inom ramen för detta.

Investeringskapital till livsmedelssystemet – en förstudie

Det övergripande målet med förstudien var att identifiera och föreslå metoder, modeller, insatser och aktiviteter som kan öka tillväxten och konkurrenskraften för små och medelstora företag i livsmedelssystemet. Studien fokuserade på företagens behov av investeringskapital och

finansieringslösningar för att kunna växa, stärka lönsamheten samt att tydliggöra livsmedelsföretagens värden ur ett investeringsperspektiv och nya sätt att tillgängliggöra kapital. Förstudien skulle också utreda vilka riktade aktiviteter som behövs där inspiration kan delges, idéer delas, samarbeten upprättas, möten mellan finansiärer och företag möjliggöras och konkreta insatser utvärderas.

Arbetet genomfördes som ett interregionalt samarbete mellan Östergötland, Sörmland och Västmanland med AgroÖst (Agro Sörmland och A, Vreta Kluster, Agro Sörmland, AgroÖrebro och Länsstyrelsen i Västmanland som aktörer. Förstudien avslutade under november månad och resulterade i en ansökan om ett genomförandeprojekt "Affärs- och tillväxtkraft i ÖMS för ökad, långsiktig och hållbar livsmedelsförsörjning". (Bilaga 4)

Data som strategisk resurs i jordbruket - en förstudie

Teknikutvecklingen inom lantbruket har tagit fart under senare tid men lantbruket ligger fortfarande långt efter många andra branscher. För att påskynda utvecklingen skapades Lantbrukets dataplattform (LDP) som ska kunna samla och presentera information så att företag och aktörer i primärproduktionen får ett digitalt och kvalitativt beslutsstöd som underlättar produktionen av tjänster, produkter och maskiner samt i förlängningen produktion av livsmedel. Genom LDP ska det också bli möjligt för fler mjukvaruföretag att utveckla och nå ut med sina produkter och tjänster till svenska lantbruk.

Förstudien skulle genom att formera innovationspartnerskap kombinera dessa data utifrån marknadens behov och företagets kompetens för vidare utveckling av applikationer, produkter och tjänster som kan öka lantbrukets precision, robusthet och lönsamhet. Målet var att ta fram ett underlag för ett genomförandeprojekt som operativt kan utveckla och testa moduler samt applikationer som kan göras tillgängliga för näringen på en nationell webbaserad dataplattform. (Bilaga 5)

Arbetet genomfördes i samarbete mellan Agro Sörmland, AgroÖrebro och Agronod (tidigare LDP) och avslutades i november. Av organisatoriska skäl inom Agronod har ingen ansökan om ett genomförandeprojekt lämnats in, men om en lämplig utlysning kommer och organisationen har stabiliserats finns det en ambition att detta ska ske. I skrivandets stund har en ny utlysning släppts från Tillväxtverket som skulle kunna vara intressant för ett genomförandeprojekt. Inom området finns det möjligheter att söka medel för en fördjupning av förstudien. Det finns också intressanta kopplingar till ett projekt som RISE arbetar med och som vi skulle kunna bli samarbetspart i. Vidare kan det vara intressant att göra en ansökan i samarbete med Länsstyrelsen inom digital mognad. De olika alternativen utreds och beslut kring vilka vägar vi går vidare med fattas vid årsskiftet.

Bilagor

- **Bilaga 1: Resultat analys Kvinnersta**
- **Bilaga 2: Lokalt på menyn**
- **Bilaga 3: Mer vildsvinskött i Örebroregionen**
 - **3a: Vildsvinspaketet redovisning**
 - **3b: Vildsvin Jordbruksverket 9 juni**
 - **3c: Enkätresultat, djupintervjuer, hela kedjan**
 - **3d: Mer vildsvinskött mätbara indikatorer**
 - **3e: utvärdering Utforska vildsvin**
- **Bilaga 4: Investeringskapital i livsmedelssystemet – en förstudie**
- **Bilaga 5: Data som strategisk resurs i jordbruket - en förstudie**

- **Bilaga 6: Mat från nära håll**
- **Bilaga 7: Månadsrapporter**
- **Bilaga 8: Utvärdering AgroDagen nov**

Resultat

Analys kopplat till etablering av produktionsväxthus på Kvinnersta

Ett analysarbete i samarbete mellan

Innehållsförteckning

Sid 2	Innehållsförteckning
Sid 3	Bakgrund med mera
Sid 4	Genomförande av analysen
Sid 5-7	Resultat av analysarbetet Generellt om växthus kopplat till Sveriges livsmedelsstrategi
Sid 8-9	Resultat av analysarbetet Om växthus som produktionsenhet
Sid 10-17	Resultat av analysarbetet Djupintervjuer
Sid 18	Resultat av analysarbetet Sammanfattning alla djupintervjuer
Sid 19-20	Resultat av analysarbetet Sammanfattning av potentiella synergier
Sid 21	Resultat av analysarbetet Sammanfattning alla djupintervjuer och potentiella synergier
Sid 22	Ekonomi Följande investeringsstöd/lån finns att få för gröna odlingar
Sid 23	Sammanfattning ekonomi
Sid 24	Sammanfattning alla insatser och frågeställningar
Sid 25	Rekommendation kopplat till resultatet
Sid 26-27	Genomförandeprojekt

Bakgrund

Örebroporten Fastigheter AB har ambitionen att utveckla Kvinnersta utifrån den övergripande parollen/konceptet "Växande Kvinnersta".

En del i "Växande Kvinnersta" är etablering av nya företag och affärskoncept.

En möjlig etablering är så kallade produktionsväxthus för odling av grönsaker.

Analys

AgroÖrebro fick uppdraget av Örebroporten att göra en analys som skall undersöka förutsättningarna för en etablering av växthus. En marknad för lokalodlade grönsaker, primärt gurka och tomater, är redan identifierad genom företaget Trädgårdshallen i Sverige AB.

Syfte med analysen

Syftet med uppdraget var att utreda om det finns en hyresgäst/entreprenör/producent till ett stort växthus med etablering på Kvinnersta.

Målsättning med analysen

Målsättningen med uppdraget var att resultatet skapar förutsättningar för ett så kallat genomförandeprojekt.

Genomförande av analysen

Djupintervjuer

Följande djupintervjuer har genomförts.

- Fastighetsägare, Örebroporten Fastigheter AB, Affärsutvecklare
- Grossistföretag, Trädgårdshallen Sverige AB, VD Urban Kropp
- Producentföretag, Stora Mellösa Potatis AB, VD Anders Bodewall
- Förädlingsföretag Karintorps Förädling AB, VD Helena Angelsten

Potentiella synergier

Följande intervjuer har genomförts

- LRF
- HS-konsult
- Campus Risbergiska (Örebro kommuns ansvarige organisation för Yrkesvuxutbildning och arbetsmarknadsutbildning av rekryterande karaktär)
- Måltidsekologprogrammet, Örebro universitet
- Food-projektet (Fram till 30 april 2022, driver Region Örebro län och Örebro universitet Holding AB ett projekt för att utveckla innovationer och processer inom Food-sektorn i regionen. Projektet leds av Torbjörn Karlgren)
- Region Örebro Län

Ekonomi

I analysen skall följande frågeställningar besvaras

Vilka investeringsstöd/lån finns att få för gröna odlingar samt vilka bidrag/stöd under etablering och under driftläget finns att få?

Resultat av analysarbetet

Generellt om växthus kopplat till Sveriges livsmedelsstrategi

Intresset för att som privatperson odla i växthus har ökat i Sverige. Inte minst kopplat till begreppet stadsodling/urban odling.

Utdrag ur rapport

"Urban odling är temat av en ny rapport om projektet CityFresh, vilket genomfördes under 2018 av Invest Stockholm, IVL Svenska miljöinstitutet och en grupp experter med stöd från Naturvårdsverket.

I rapporten finns exempel på klimatsäkrade odlingar från olika delar av världen, förslag på innovativa tekniker och systemlösningar samt beskrivningar av testbäddar och aktuella stadsodlingsprojekt i Sverige och världen.

Rapporten belyser ämnet urban odling från ett helhetsperspektiv och berättar om nyttan i att odla året runt för fastighetsägare, staden och klimatet.

Stadsjordbruk och urban livsmedelsproduktion har alltid varit en del av städernas verksamheter. Idag är detta en betydande och växande del av städernas livsmedelsförsörjning. Stockholm, liksom många andra svenska städer, har en lång historia av stadsodling.

Idag upplever stadsodlingen en renässans, i Stockholm och andra större städer. Även om merparten av den urbana och peri-urbana stadsodlingen fortfarande baseras på frilandsodling utomhus, så kan man idag identifiera fyra trender inom urban odling:

- *Nya klimatsäkrade odlingsmetoder och tekniska system som också radikalt ökar stadsodlingens produktivitet, energi- och vattneffektivitet genom moderna och ytsnåla odlingsmetoder. Vanligtvis innebär detta att odlingen sker i klimatsäkrade odlingssystem som i växthus eller inomhus.*
- *Växthusodlingar eller inomhusodlingar som byggs för att kunna utnyttja flödet av urbana fysiska resurser för växtodling, och då kunna vara en del av stadens cirkulära ekonomi. Spillvärme, säsongslagrad värme, renat dag-, grå- och avloppsvatten och vissa avfallsfraktioner blir resurser för livsmedelsproduktion.*
- *Odlingar på tak till större byggnader eller inomhusodling med LED-belysning i konverterade industribyggnader, underjordiska utrymmen och tidigare parkeringshus. Främst för grönsaker, men också i ökande utsträckning för fiskodling i landbaserade odlingar och odling av svamp, alger och insekter.*
- *Odlingar som förläggs mycket nära restauranger, caféer, pubar eller livsmedelsbutiker, och i många fall att växtodlingen är en del av butiken eller restaurangen eller finns i eller vid samma byggnad.*

Sammantaget har dessa trender och utvecklingsmöjligheter lett till många fungerande verksamheter i Nordamerika, delar av Europa och i Asien. Utvecklingen av klimatsäkrad livsmedelsproduktion i städerna i växthus och inomhus är idag starkt växande globalt, men har ännu mycket få tillämpningar i Sverige.”

Vår uppfattning inom AgroÖrebro är följande.

Om vi i Sverige skall märka någon större skillnad kopplat till landets livsmedelsförsörjningsgrad (idag cirka 52 %) måste större etableringar av till exempel större produktionsväxthus-anläggningar komma till. Trender och satsningar enligt ovanstående rapport blir ett bra och mentalt viktigt komplement men löser inte den större utmaningen, nämligen att vår nationella och inhemska livsmedelsproduktion måste öka rejält.

Om växthus som produktionsenhet

I Italien på 1500-talet byggdes världens första växthus. En komplicerad konstruktion som tog flera timmar att göra klar för natten och var ytterst svår att få att hålla en jämn temperatur. Trots bristerna spreds dock denna konstruktion till både England och Holland innan den franska botanikern Jules Charles revolutionerade växthusens konstruktion.

Jules Charles växthus var enkla att sköta om och konstruktionen gjorde att det räckte med ett fåtal personer för att hålla en jämn temperatur i växthusen. Enkla lösningar med öppningsbara fönster gjorde det lätt att kontrollera luftgenomflödet och en serie protokoll upprättades för hur man håller växthuset både varmt och tätt. Utifrån dessa idéer föddes de moderna, mindre växthus som man ser i våra trädgårdar idag. Givetvis har material och utseende förändrats ett antal gånger men teorierna är fortfarande desamma.

I riktigt moderna växthus finns det även självvattnare och elektroniska fönsteröppnare som gör växthusen mer eller mindre automatiska. De senaste åren har helt nya lösningar och innovativa idéer kommit till gällande växthus. Här nedan presenteras några lösningar som är igång eller planeras.

Koncept Frövi

Tillsammans med BillerudKorsnäs koncernen och WA3RM så förbereds nu ett Regenergy projekt i Frövi. Projektet kommer att bygga 20 hektar växthusodling som återvinner restvärme och koldioxid från industrin. I en nästa fas så kan en fiskodling komma att anläggas som en andra verksamhet. Förutom stora miljövinster så skapas cirka 220 nya heltidsjobb.

Läs mer genom att följa länken:

<https://www.regenergy.se/regenergy-frovi-ab/>

Koncept Kumla/Hallsberg

Industrikoncernen Vossloh är specialister på järnvägsrelaterade produkter. I Örebro, på CV området, driver man en fabrik för järnvägsväxlar. Den skall flyttas till en nybyggd och modern fabrik närheten av Kumla/Hallsberg.

För att lösa uppvärmningen av fabriken samarbetar Vossloh med en grupp tekniker och innovatörer som har en växthusböslösning som alstrar varmvatten som, via en kulvert, kan gå från växthuset in i fabriken.

Växthuset, som byggs på en tomt i anslutning till fabriken, i sig är helt robotiserat, ett så kallat vertikalt växthus (cirka 30 meter högt) där grödorna odlas i Isländsk pimpsten. Växthuset och tekniken är bäst anpassat till så kallade bladgrönsaker (basilika och pak choi med mera). Investeringen är på totalt 104 miljoner.

Koncept Härnösand

Agtira är världsledande inom området akvaponi där de utvecklar både odlingsmetoder och mjukvarustöd för odlingssystem för fisk och grönsaker i urbana miljöer. Framtidens odling styrs av artificiell intelligens. De besitter en unik kompetens när det gäller akvaponisk odling och kan leverera ett färdigt system med minimal inverkan på miljön – och med stor driftsäkerhet. Som första aktör presenterar de ett helhetskoncept där de erbjuder anläggning, mjukvara och support.

<https://www.agtira.com/se>

Koncept Kvinnersta

De planer som finns på Kvinnersta angående etablering av produktionsväxthus i större skala bör dra nytta av de tekniska lösningar och innovativa idéer som redan idag finns inom detta område. För att få till ett tekniskt modernt, hållbart och lönsamt koncept.

Djupintervjuer

Fastighetsägare, Örebroporten Fastigheter AB, Affärsutvecklare

Frågeställningar

Är det några speciella/generella förutsättningar som måste in i analysen utifrån att ni är ett kommunalt aktiebolag?

Vi är ett AB men lyder under LOU (Lagen om Offentliga Upphandling). Vår styrelse är politisk. Vi måste ta hänsyn till andra verksamheter på t ex Kvinnersta. Vi måste också ta hänsyn till våra ägares beslut och ambitioner.

Har Örebroporten några speciella företagspolicys som vi måste ta hänsyn till i analysen?

Kopplat till vårt uppdrag. Vi skall utveckla Kvinnersta och ta hänsyn till hållbarhetsaspekten. Vi måste också ta hänsyn till Örebro Kommuns övergripande ambitioner, planer och beslut. Det måste vara ekonomiskt gångbart, långsiktigt, hållbart och ett plus att det utvecklar näringslivet och skapar arbetstillfällen.

Berätta om Kvinnerstaområdet i relation till Örebroporten.

Ägarstruktur/förvaltningsstruktur mm

Mark och byggnader ägs av Örebroporten sen fyra år tillbaka. Annan mark runt området ägs av Örebro kommun. Statusen på byggnader har ett generellt behov av renovering och även infrastruktur typ vatten, värme med mera måste förnyas. Har inte sköts historiskt bra. En förvaltare sköter förvaltningen av området. En styrgrupp är bildad.

Berätta om begreppet "Växande Kvinnersta".

Hur ser planerna/visionen ut för Kvinnersta ur ett långsiktigt perspektiv?

Kvinnersta ska växa på många olika sätt. Människor ska växa, näringslivet skall växa. Helheten är det viktigaste. Våra ägare är beredd att satsa pengar för att nå visionen med "Växande Kvinnersta".

Vilken roll/vilka roller kan ni tänka er ha kopplat till planen med produktionsväxthus?

ÖP ska vara fastighetsinvestorare. Ett konkret på bevis på "Växande Kvinnersta". Vi är beredda att investera och bygga växthuset. Om det finns förutsättningar för en långsiktig kalkyl. 7-10 års avtal med ett driftsföretag. Kalkylmässigt hamnar man på ca 4000:-/kvm i investeringsbudgeten. Totala investeringen är ca 50 miljoner vilket ger en hyra på cirka 2-3 miljoner/årigen.

Berätta om Örebroportens investeringsmodell/finansieringsmodell kopplat till planen med produktionsväxthus?

Vi jobbar med olika lösningar. I detta fall kan vi tänka oss olika lösningar. Nyckelfärdigt eller något annat. Vi är öppna för olika lösningar och även släppa en kombination av externa investerare och oss på Örebroporten. Bästa lösningen utifrån ett långsiktigt perspektiv. Vi har olika samarbetsformer t ex med Mariebergs Köpcentrum. Där är vi flera intressenter. Ett liknande samarbete är runt Gustavsvik. Vi är inte låsta. Affärsmässigheten är avgörande.

Finns det några speciella omständigheter, ur ett Örebroporten perspektiv, som vi måste ta hänsyn till kopplat till just Kvinnersta området?

En viktig och positiv omständighet är att det finns en underjordisk sjö på Kvinnerstaområdet så det går att säkerställa vattentillgången för ett växthus på ett hållbart sätt. Det är mycket positivt om området utvecklas utifrån Gröna Näringar. En imagefråga.

Vilka konsekvenser får det för resten av området om planerna med att etablera produktionsväxthus blir verkligheten?

ME-skolan behöver omlokaliseras vilket inte behöver bli sämre för deras verksamhet. Vi kan vara beredda att utveckla deras område utifrån deras behov. Det kan bli ett dragplåster för nya företag, boende som flyttar in med mera. Sannolikt kommer fastighetsvärdet att öka om vi får till investeringar typ ett större produktionsväxthus.

Vilka är de största utmaningarna för att planen med produktionsväxthus på Kvinnerstaområdet skall bli verklighet?

Att hitta någon som kan driva verksamheten operativt. En hyresgäst som kan driva verksamheten lönsamt och långsiktigt. Att affärsplanen och affärsmodellen håller.

"Sista ordet"

Vad kan vi som fastighetsbolag göra för att skapa förutsättningar för att få till det här. Vi kan vara en stark part när det gäller att lägga hela driftspusslet. Vi har erfarenhet och kunskap.

Hela intervjun, som är inspelad, finns som bilaga till detta dokument

Grossistföretag, Trädgårdshallen Sverige AB, VD Urban Kropp

Kort om Trädgårdshallen. Företagsstruktur/kundsegment/omsättning mm.

Trädgårdshallen 5 grossistföretag i Sverige. Säljer frukt och grönsaker till det offentliga, restauranger och butiker. Dominerande målgrupp är butik (75 %/25%). Omsätter cirka 500 miljoner. Vi ingår i koncernen Greenfood som i sin tur ägs av Nordic Capital.

Berätta övergripande om ert varumärke/koncept "Ju närmre desto bättre".

Vad innebär det konkret?

Varumärket innebär att vi skall samordna och stärka den lokala och regionala produktionen av grönsaker och frukt. Stärka känslan av närproducerat/inhemsk produktion. Så nära det är möjligt i Sverige kopplat till säsong och tillgång. Avståndet är inte viktigt men svenskt är viktigt.

Kännedomen om varumärket bland våra kunder är stor. Vi söker produkter så nära det går!

Beskriv hur ni idag köper grönsaker och vilka kopplat till varumärket "Ju närmre desto bättre".

Ma o den lokala marknaden.

Idag köper vi produkter från Örebro län och Östergötland med varumärket "Ju närmre desto bättre". I Örebro län är det primärt Källsprängs Gård och Stora Mellösa potatis. Källsprängs Gård har cirka 20 artiklar som kan variera år från år. Våra kunder styr vad som skall odlas.

Vilka är de övergripande målsättningarna för er när det gäller tillgång till lokala produkter?

Vad? Hur? Vilka?

En målsättning är att utöka vår portfölj av lokalproducerade grönsaker. Vi jagar förutsättningar att köpa mer lokalproducerat. Bäst med växthus, friland är svårare p g a klimatzoner med mera.

Tomater och gurka primärt, ständig efterfrågan och liten risk.

Vilka volymer pratar vi om på årsbasis för att det skall vara intressant för er?

Erfarenhetsmässigt, Karintorps tomater har ca 5000 kvm växthus. När vi samarbetade tog vi hela deras produktion och det täckte vårt behov till våra butikskunder men bara i Örebro.

Om det etableras produktionsväxthus. Var måste de placeras geografiskt för att det skall vara intressant för er?

Gärna i Örebro län. Jag vill nyttja våra returfrakter för att hämta upp produkter. Sörmland och Västmanland skulle också fungera. Logistik- och hållbarhetsskäl. Miljöfrågan står över ekonomin.

Berätta om varför Kvinnerstaområdet skulle kunna vara intressant ur ert perspektiv?

Bra logistiskt läge. Underjordiska sjön mycket intressant. En avgörande faktor är energipriset vilket kommer påverka priset på produkterna.

Finns det några nackdelar med Kvinnerstaområdet?

Ingen nackdelar

Vilken roll/roller vill Trädgårdshallen ta vid en eventuell etablering på Kvinnerstaområdet?

Vår utgångspunkt är att vi skall vara mottagare för de produkter som odlas och hur de skall paketeras med mera. I någon form skulle vi kunna vara med och investera. Men vi är bäst på att köpa och sälja produkter. Vi kan och vill köpa all produktion. Viktigt att det kommunala aktiebolaget Örebroporten tar ett ansvar för lokalproduktion av i det här fallet grönsaker. Vi kommer också anställa en person som kommer att jobba med att utveckla varumärket "Ju närmre desto bättre". Den personen kommer att kunna stötta det här projektet. Vi kan också ta ansvar och kostnader för att utveckla design och förpackningar.

Vilka lokaler/utrymmen och logistiklösningar behövs, på Kvinnerstaområdet, för att serva hela kedjan kopplat till etableringen av produktionsväxthus?

Trädgårdshallen har inga lokalbehov på Kvinnerstaområdet. Men den som driftar måste ha lokal för paketering samt kylmöjligheter. Kanske några hundra kvadrat.

Beskriv prisbilden kopplat till lokalt odlade grönsaker idag? I relation till import och odlat i Sverige i övrigt mm?

Våra kunder är beredda att betala ett högre pris för en lokalproducerad produkt. Kanske upp till cirka 20-30 % högre pris. En Kvinnerstaprodukt påverkar prisbilden för Örebromarknaden. Finns mervärden.

Hur långa avtal är ni beredd att skriva med en aktör som på kommersiella grunder har förutsättningar att drifta produktionsväxthus?

Vi lämnar en garanti till producenten att vi köper det som produceras. Vi skriver årsavtal med alla våra samarbetspartners.

Vilka är de största utmaningarna för att planen med produktionsväxthus på Kvinnerstaområdet skall bli verklighet?

Tidsaspekten är en utmaning. Jag vill gärna att det står ett hus på Kvinnersta inför säsongen 2023. Det bygger på efterfrågan från våra kunder.

"Sista ordet"

Ni måste hitta producenten. Tror att ni kommer lyckas. Det finns stora förutsättningar för att detta skall komma att bli verklighet.

Hela intervjun, som är inspelad, finns som bilaga till detta dokument

Producentföretag, Stora Mellösa Potatis AB, VD Anders Bodewall och dotter Ellinor

Kort om Stora Mellösa Potatis. Företagsstruktur/ kundsegment/omsättning mm.

Beskriv din verksamhet idag?

Började 1988. Levererar potatis till hela Mellansverige. Ingen egen odling. Köper upp potatis från lokala odlare. En ägare, Anders. En av mina döttrar är med i verksamheten.

Sköter bland annat gårdsbutiken.

Företaget omsätter ca 20-22 miljoner/år (optimalt)

Vår största kund är Axfood (Willys och Hemköp). 65-70 % av omsättningen.

Trädgårdshallen är också en av mina kunder.

Hur ser du på planerna att etablera produktionsväxthus på Kvinnerstaområdet?

Mycket bra!

Har du en tillgång vatten via den underjordisk sjön skapar det mycket bra förutsättningar. Kanske ska kolla med energiverket i Örebro för att ta vara på spillvärme. Ligger bra strategiskt och logistiskt. Energin viktig.

Vilka skulle vara förutsättningarna för dig att drifva verksamheten på Kvinnerstaområdet?

Hur intresserad är du/ni?

Gillar i grunden att starta projekt. Därför är jag mycket intresserad. Vi har pratat växthus under längre tid bland annat med Trädgårdshallen. Förutsättningar finns i närområdet. I vår familj finns också ett stort intresse via min dotter.

Vilken roll vill du eventuellt ha. Äga eller driva eller någon annan form? Är ni själva beredda att investera på Kvinnerstaområdet?

I grunden vill vi äga. I det här fallet måste vi inte äga allt. Örebroporten bygger och vi hyr. Men vi är beredda att diskutera alla olika lösningar.

Kan du/ni tänka er att äga ett driftsbolag där det finns externa ägare/investerare med?

Har du någon grunduppfattning angående ägarform?

I det här projektet måste vi nog ha in externt kapital/investerare. Har nog handplockade investerare. Intressant.

Vet du i vilken omfattning det går att få bidrag och stöd till den här typen av etableringar?

Vi har sökt tidigare. Har erfarenhet. Sökt via Länsstyrelsen. Vi kan tänka oss den typen av lösning.

Utifrån dina erfarenheter hur stora växthus bör man bygga för att det skall vara bäst ur ett ekonomiskt perspektiv? Så kallade brytpunkter.

Ingen exakt uppfattning. Mellan 5000 – 10000 kvm för att vara lönsamma. Har ingen direkt erfarenhet från växthusodling.

Storlek på växthus, skörd utifrån kvm. Optimal nyttjandegrad.

Ingen erfarenhet men har kontakter för att göra bra kalkyler. Går att lösa kompetensmässigt.

Vilken är den absolut bästa lösningen, tror du. Att bygga i etapper eller bygga allt på en gång?

Billigast att bygga allt på en gång. Jag skulle nog bygga i etapper. Man bygger för marknadens behov plus 30-40 %.

Vilka övriga lokaler behövs för att driva produktionsväxthus t ex personalutrymmen, förädlingslokaler, gödsel förvaring bekämpnings-medel, logistiklösningar mm.

Kylrum för tomater, lager och paketeringsyta ca 400-500 kvm.

Samt yta under tak för gödning.

Kontor

Personalutrymmen

Vi kommer inte flytta vår verksamhet från Odensbacken

Detta är en tänkt filial

Vilka övriga lösningar behövs för att driva produktionsväxthus t ex el till belysning, värmebehov, ventilation/styrning, vattenbehov mm.

Värme och ljus. Vatten och gödning. Måste vi ta reda exakt hur det funkar. Har aldrig byggt ett växthus. Måste kolla på tekniken hur. Färdiga moduler. Krävs lyftkranar. Vi tittar nog på entreprenörer som kan bygga växthus. Ingen projektledning. Intresserad av driften. Ingår gärna i projektledning. Måste finnas en projektledning.

Vad passar bäst att odla i grönsaksväg i ett s k produktionsväxthus. För att få ett optimalt ekonomiskt utfall.

Bulkprodukter. Tomater. Gurka. Som bas. Snabbväxande grönsaker. Helst någon form av djurhållning för att få fram gödsel. Gärna starta en kycklingproduktion (inomhus)

Vilken odlingsmetod skulle du föreslå? Ekologiskt/konventionellt mm.

Konventionell odling, en prisfråga. Kanske en mindre del som är ekologisk. Ingen produktion november - februari. Ljus via LED. Det är tillgång på energi som är avgörande för hur lång säsongen blir. Börja att odla svenskt sen gå över till ekologiskt.

Vilken erfarenhet har du av att ha personal som har någon form av stödåtgärd, går på praktik motsv.

Jag har jobbat med personal i cirka 30 år. Vana att jobba med olika arbetsmarknadsåtgärder. En driftsledare sen behövs det händer och fötter!

Prisbild! Hur ser du på prisbilden för lokalproducerade grönsaker. Idag och framåt!

Slutkunden bestämmer. Utmaningen blir prisbilden. Olika priser på t ex tomater i oktober mot mitten i juli. Odlingskontrakt. Intresset för lokalproducerat ökar vilket påverkar hela upplägget.

Köpare. Beskriv vilka krav du skulle ställa på eventuella köpare av dina produkter. Avtalsmässigt, prisbild mm. För att etableringen på Kvinnerstaområdet skall vara intressant för dig.

Våra köpare har en stor uppgift att motivera och argumentera varför priset för lokalproducerat är högre. Vi har en mycket bra dialog med Trädgårdshallen idag. Vi måste ha tacksägelse för produktion och en vinst.

Platsen

Bra att det finns en anknytning till orten "Kvinnerstatomaten" "Kvinnerstagurkan".

Förädling

Tror det finns stora förutsättningar. Bra exempel <https://www.wapno.se>

Vilka är de största utmaningarna för att planen med produktionsväxthus på Kvinnerstaområdet skall bli verklighet?

Odlingstekniken och kompetens/utbildning inom företaget som kan drifva verksamheten (Ellinor). Vilja, förmåga men saknar kompetens.

"Sista ordet"

Om vi skall bli självförsörjande, lokalt, på t ex tomater måste hela kedjan hänga med prismässigt. Växthusodling som utbildning? Förstår att detta blir en utmaning men vana att jobba med detaljer. Jag är van att se helheten.

Hela intervjun, som är inspelad, finns som bilaga till detta dokument

Tillägg. Valde att följa upp ovanstående djupintervju med ytterligare ett möte via TEAMS där jag djupade i nedanstående frågeställningar. Genomfördes den 24 november 14.00-14.30

1. Investeringsmodell kopplat till investeringen?
2. Driftsbudget?
3. Kompetensfrågor?

Förädlingsföretag Karintorps Förädling AB, VD Helena Angelsten

Kort om Karintorps Förädling AB. Företaget och ägarbild.

Startade Karintorps tomater 1995. Sålde 2005. Startade då förädlingsföretaget. Jag och min man äger företaget. Byggede nuvarande produktionsanläggning 2004. Allt ligger i nära anslutning till växthusområdet. Omsätter cirka 1 miljon om året. Företaget är ett s k försörjningsföretag. Försörjer en person. Ingen uttalad vinst. Det går jämt upp.

Berätta om er affärsidé.

Vår affärsidé är att ta tillvara på/köper tomater som inte går att sälja till butiker/restauranger. Av dem förädlar vi och tar fram olika produkter.

Berätta om er produktion av lokalproducerade produkter? Hur? Vilka?

Småskaligt mathantverk. Allt görs för hand. Konventionellt odlade tomater. Inte ekologiskt. 100 % av tomaterna kommer från Stockagården utanför Lidköping i Västra Götaland. Nästan allt vi använder i våra produkter är svenska råvaror. Utom vissa kryddor.

Vår tomatdressing original står för 25 %. Av ca 44 000 producerade produkter.

Berätta om hur ni säljer era produkter? Var? Vilka? Försäljningsmodell?

Vi säljer till butiker eller till återförsäljare/grossister. 80 % i Örebro län. Idag blir vi kontaktade, vi jagar inga nya kunder. Vi säljer primärt till våra trogna och långvariga kunder.

Hur ser marknaden ut för era produkter? Idag och framåt?

Det vi har sett de senaste två åren är en stark ökad efterfrågan. Säsongen har blivit längre. Våra produkter säljs året runt.

Vill ni växa? Öka er produktion för att sälja mer? I så fall hur skall det gå till?

Tillväxt är bra. Jag är mer i produktionen. Inte primärt vara arbetsledare. För mig är tillväxt positiv om jag får "stå i grytorna". Som jag har det just nu har jag nått taket produktionsmässigt.

Hur ser ni på planerna att etablera produktionsväxthus på Kvinnerstaområdet för odling av grönsaker. Berätta om dina erfarenheter.

Det finns stora och framtida förutsättningar för en etablering utifrån tillgång på vatten, ökat intresse för lokalproducerat och hållbarhetsperspektivet

Skulle en filial på Kvinnerstaområdet för er vara möjlig om tillgången till råvara fanns där?

Absolut. Speciellt nu när jag inte längre köper tomater från Karintorps tomatodling. Så tillgång till tomater på Kvinnersta är en grym förutsättning. Skulle kunna säkerställa att varumärket, Karintorp, finns kvar efter att jag slutat. Men vi tror det sker i en annan ägares regi.

Vad krävs för att öppna en produktionsfilial på Kvinnerstaområdet?

Lokaler, maskiner, utrustning mm.

Enligt senare

Är ni själva beredda att investera på Kvinnerstaområdet för att öka produktionen där?

Inte i nuläget

Är ni beredda att själva driva en eventuell verksamhet på Kvinnerstaområdet eller bör det vara någon externt?

Jag vill inte driva någon verksamhet på Kvinnersta. Däremot kan jag bistå med recept, kunskap och till och med sälja min verksamhet eller delar av min verksamhet. Eller ett eventuellt samarbete där vi delar upp marknaden.

Produktutveckling. Kan en etablering på Kvinnerstaområdet skapa förutsättningar för produktutveckling. I så fall vad/vilka?

Bland annat har jag recept på en gurmik (Bostongurka) som görs på små slanggurkor. Innehåller också lite paprika.

Vilka är de största utmaningarna för att planen med produktionsväxthus på Kvinnerstaområdet skall bli verklighet?

Av erfarenhet! Att de som etablerar växthus, äger och driver inte själva arbetar i driften. Fungerar inte. Engagemanget och kunskap. Den stora utmaningen när det gäller att odla tomater att lära sig klimatförhållande (tjuvar). När måste man göra olika typer av insatser. Anlita någon som gått trädgårdsutbildning.

"Sista ordet"

Allt går bara man vill. Det har vi bevisat här i vår verksamhet.

Hela intervjun, som är inspelad, finns som bilaga till detta dokument

Sammanfattning alla djupintervjuer

Samtliga det som djupintervjuats anser att det finns stora förutsättningar för att starta någon form av odling i växthus på Kvinnerstaområdet.

Intresset för lokalproducerat från butiker, restauranger, konsumenter och restauranggäster ökar mycket kraftigt.

Varumärket Kvinnersta är bara intressant för närmarknaden!

Rollerna är identifierade:

- Örebroporten bygger och investerar
- Trädgårdshallen vill köpa produkter
- Stora Mellösa Potatis vill drifva verksamheten
- Karintorps förädling kan tänka sig att "låna ut" sitt varumärke/alternativt sälja sin verksamhet eller delar av sin verksamhet. För förädling av produkter kopplat till växthuset.

Cirkeln är sluten när det gäller alla funktioner och intressen för att få den här idén till etablering att bli verklig. Alla kan, alla vill och alla har förutsättningar.

Ett mycket starkt argument för etableringen är det faktum att det finns tillgång till vatten via den underjordiska sjön.

En avgörande förutsättning för etableringen är att man tar hänsyn till hållbarhetsaspekten.

Trädgårdshallen, med flera, lyfte fram Kvinnerstas logistiska fördelar. Trädgårdshallen åker ut till sina kunder fullastade med varor på morgonen och tomma hem. Här kan lastbilarna lätt svänga in och lasta på "dagens produktion".

De företag som vill drifva verksamheten måste stärka sin kompetens när det gäller att odla i och driva växthus. Framförallt när det gäller odling av grönsaker.

Odlingen bör vara konventionell och inte ekologisk av ekonomiska skäl.

Ingen kunde i dagsläget svara på hur den ekonomiska kalkylen ser ut för den här satsningen, investeringskostnad, kopplat till drift, kopplat odling och skörd samt försäljning och eventuell förädling.

Storlek på växthuset måste man räkna på, skall man bygga i etapper, allt på en gång och hur skall växthuset vara utifrån marknadens behov kopplat total driftsekonomi.

Lokaler som behövs förutom växthuset är lager, packning samt kylrum.

Totalt ca 400 kvm. Dessutom lagerutrymme under tak för gödsel med mera.

De verksamheter som finns på Kvinnersta idag och primärt berörs av etableringen är ME-skolan. De är vidtalade och ser positivt på att de eventuellt måste flytta delar av sin verksamhet.

Sammanfattning av potentiella synergier

I AgroÖrebro analys av potentiella synergier vid etablering av ett produktionsväxthus ingick representanter från följande organisationer och satsningar:

- LRF
- HS-konsult
- Campus Risbergiska (Örebro kommuns ansvarige organisation för Yrkesvuxutbildning och arbetsmarknadsutbildning av rekryterande karaktär)
- Måltidsekologprogrammet, Örebro universitet
- Food-projektet (Fram till 30 april 2022, driver Region Örebro län och Örebro universitet Holding AB ett projekt för att utveckla innovationer och processer inom Food-sektorn i regionen. Projektet leds av Torbjörn Karlgren)
- Region Örebro Län

Summerat ser alla responderande organisationer att en etablering av ett produktions-växthus på Kvinnerstaområdet kan ge synergier till ytterligare utveckling inom Växthusodlingsområdet, och för livsmedelssystemet överlag om förutsättning för detta tänks in vid byggnationen ett nytt växthuskomplex på Kvinnerstaområdet.

Flera av aktörerna uppvisar dessutom konkreta behov av andra lokaler och ytor och om Örebroporten kan möta dem i deras behov men också ekonomiskt vad kommer till hyresnivåer, kan etableringen av dessa organisationers verksamheter ge fina synergier till ett Växande Kvinnersta.

I Sammanhanget har Måltidsekologprogrammet behov av testkök, yta för frilandsodling, teorilokaler samt del av yta i ett anpassat växthus. Då Måltidsekologerna brutit sitt samarbete med Restauranghögskolan i Grythyttan har de behov av alla dessa förutsättningar från 2023 men ytan för frilandsodling behöver de tillgång till redan våren 2022. Kan Örebroporten möta Måltidsekologprogrammet/Örebro Universitet i deras behov och till en rimlig hyresnivå, är Kvinnerstaområdet prioriterat för Måltidsekologerna.

Vidare är Kvinnerstaområdet även prioriterat för Campus Risbergiska.

Med tanke på att Utvecklingen kring Växthusodling i Regionen (läs in Frövisatsningen) är det intressant för Yrkesvux att satsa på kurser i Växthusodling. Om ytor för detta skapas på Kvinnersta och om hyresförutsättningen är rimlig, är Campus Risbergiska intresserade av en dialog med Örebroporten. Förutom del i växthus är teorilokaler och testkökstillgång intressant för Campus Risbergiska, dels utifrån ett Yrkesvuxperspektivet men också utifrån perspektivet att Campus Risbergiska sökt Yrkesvuxperspektivet som driver detta behov. Den 11/1 2022 får kommunen och Campus Risbergiska besked om de får driva aktuella Yrkesvuxperspektivet. Start sker då hösten 2022.

Övriga aktörer som intervjuats av AgroÖrebro ser att en satsning på ett produktions-växthus på Kvinnersta, även öppnar för en satsning på framtidens växthusodling.

För Region Örebro Län är denna tanke synnerligen intressant utifrån ett näringslivsperspektiv men också utifrån perspektivet att akademi och näringsliv kan sys ihop i gemensamma projekt där produktion, cirkularitet, logistik mm blir byggstenar i processer som riktar in sig på framtidens behov och produktion.

Vid en sådan satsning kan Regionen bli en inkubator, men det kräver ett mod från Örebroportens sida vad kommer till att våga bygga något större ytor växthus än vad en producent i grundaffären behöver. Det behövs helt enkelt ytor som kan användas för utbildning och innovation.

I bilaga 1 till denna rapport återfinns en sammanställning av samtliga intervjuer på temat synergier som gjorts med ingående organisationer. I bilagan återfinns också de frågor som respektive aktör anser är viktiga för Örebroporten ta i beaktan. I denna sammanfattning väljer vi dock att synliggöra de tre mest frekvent återkommande frågorna, frågor som är avgörande för att byggnationen av ett produktionsväxthus även ska ge andra synergier till satsningen på ett Växande Kvinnersta.

- Är Örebroporten beredda att bygga för ytterligare behov redan från början förutsatt att byggnationen av ett produktionsväxthus kommer till stånd?
- Vilka risker vågar Örebroporten ta för nå en högre utveckling?
- På vilka sätt kan Örebroporten arbeta med hyreslösningar för att möta intressenters skiftande behov?

Sammanställning av samtliga intervjuer finns som bilaga till detta dokument

Sammanfattning alla djupintervjuer och potentiella synergier

Fyra djupintervjuer och totalt 6 intervjuer genomförda. En mix av representanter för näringslivet och det offentliga. Alla med olika intressen, förutsättningar och uppdrag. Samtliga som blivit intervjuade ser en potential i en utveckling av Kvinnersta. Generellt men även en direkt koppling till sin verksamhet.

För två av de som blivit intervjuade är det akut. Trädgårdshallen vill inte tappa marknadsposition genom att etableringen av växthus i Frövi kan påverka företagets affärer. För Måltidsekolog-programmet på Örebro universitet är det riktigt akut. De har behov av lokaler och mark kopplat till sin utbildning redan våren 2022.

Ekonomi

Stöd vid företagsetablering

Investeringsstöd: Ökad konkurrenskraft inom och trädgård (JBV)

Stöd kan sökas för köp av nytt material/fast inredning samt köp av tjänst för ny-, om- och tillbyggnad av växthus. Stödet omfattar även inköp av programvara och patentansökningar, licensavtal skydd av upphovsrätt och varumärken eller för köp av tjänst för utveckling av programvara, om detta direkt kan kopplas till ovanstående. Stöd beviljas för högst 40 procent av utgifterna. Om investeringen har koppling till ett innovationsprojekt inom ramen för det europeiska innovationspartnerskapet (EIP) kan ytterligare 10 procent ges i stöd. Stöd beviljas till ansökningar mellan 100 tkr och 1 mkr.

Startstöd (JBV)

Startstöd kan ges till fysisk person under 40 år som vill starta/ta över ett trädgårdsföretag. Stödet kan ges till primärproducenter vid första ägar- eller delägarskapet. Stödsökande får inte ha varit etablerad trädgårdsföretagare mer än 24 månader innan ansökan. Om företaget är en juridisk person måste stödsökande äga minst 50% av aktier/andelarna. För att räknas som företagare ska du arbeta minst 860 timmar i företaget per år och max 17 200. Förutom gymnasieutbildning ska du ha utbildning inom trädgård. Företaget får ha högst 50 anställda och inte omsätta mer än 10 miljoner euro per år. Startstödet är på 250 tkr och betalas ut det i två omgångar.

Företagslån

ALMI företagslån

Mikrolån

Lånet passar den som har ett mindre kapitalbehov max 200 tkr t ex i samband med uppstart av företag och kan användas till investeringar och rörelsekapital.

Företagslån

Företagslån är företagets motsvarighet till topplån.

Tillväxtlån

Lånet riktar sig till innovativa små/medelstora företag och kan användas för investeringar eller rörelsekapital och ska ge möjlighet för innovativa företag att utveckla innovationer och affärsidéer som ger tillväxt och lönsamhet. Minimibeloppet är 250 tkr och kan vara max till 80 procent av det totala lånebehovet.

Uppstartslån (Marginalen Bank i samarbete med NyföretagarCentrum)

Lånet riktar sig till alla aktörer som vill starta ett nytt företag. Företaget som ansöker om ett lån får ha upp till 9 anställda och maximalt 20 mkr i omsättning. Nystartade företag behöver även genomgå en rådgivning hos NyföretagarCentrum. I bedömningen av nystartade företag är det affärsidéns bärkraft och ledningens kompetens som väger tungt. Lånen möjliggörs genom en garanti från Europeiska Investeringsfonden. Lånet kan omfatta 100-250 tkr.

Tillväxtbolaget

Tillväxtbolaget lånar ut pengar i partnerskap i samsyn med övriga medfinansiärer och tillväxtbolagets andel i företaget blir 10-20%. Vid beviljande av lån ligger vinstförmåga och hållbarhet i fokus och man ser gärna att företaget har stora möjligheter att växa till högre nivåer. Lån beviljas för investeringar, expansion, nystart, ägarskiftet och reinvesteringar i samband med expansion.

Sammanfattning ekonomi

En omfattande ekonomisk kalkyl samt olika idéer på finansieringslösningar är nästa steg och det avgörande momentet för att få etableringen till stånd.

Hänsyn tas till olika intressen, olika tekniska driftslösningar för växthus, hållbarhetsaspekten, långsiktighet och möjligheten att få olika ekonomiska stöd till den här typen av etableringar. Olika former av simuleringar ingår som en del för att få fram den optimala lösningen, tekniskt, storleksmässigt och driftsmässigt.

Som en del i den ekonomiska processen måste en konkret och tydlig driftkalkyl tas fram som speglar förutsättningarna för att odla, sälja och förädla produkter från den här typen verksamheter.

När det gäller investeringsstöd/lån finns det, enligt analysen, en hel del olika stöd/lån som går att söka för den här typen av etablering. Någon funktion, väl insatt i hur detta fungera, bör stötta med råd och erfarenhet för att söka rätt typ av insats.

Det kan finnas regionala/lokala, privata investerare som kan tycka att det är angeläget med en ökad lokal livsmedelsproduktion.

Sammanfattning alla insatser och frågeställningar

Sammantaget utifrån all fakta, genomförd omvärldsbevakning runt växthus, all övrig in put, alla djupintervjuer och alla intervjuer kopplat till synergieffekter finns mycket goda förutsättningar för att denna etablering kan komma till på Kvinnerstaområdet utanför Örebro.

En etablering av ett så kallat produktionsväxthus på området kan bli en stark symbol för de ambitioner Örebro Kommun har med Kvinnerstaområdet genom konceptet "Växande Kvinnersta". Örebroporten får ett ordentligt skyltfönster vilket kan bana väg för andra företags-etableringar på området.

I och med andra hållbara växthusetableringar i Örebroregionen blir etableringen på Kvinnerstaområdet ytterligare ett bevis på hållbara och långsiktiga satsningar kopplat till vår nationella/regionala livsmedelsstrategi. Etableringen på Kvinnersta finns med i ett sammanhang som ytterst är väldigt positivt för klimatet och ytterst människorna som bor och verkar i Örebro Kommun/Örebroregionen.

Utifrån Trädgårdshallens perspektiv blir etableringen på Kvinnersta en mycket stark symbol för att man menar allvar med sitt varumärke "Ju närmre desto bättre". Trycket på företaget, från sina kunder, är mycket stort att köpa in och sälja produkter som har en uttalad prägel av lokalproducerat. En attitydförändring har skett de senaste åren. Marknaden tål ett högre pris om man lyfter fram alla fördelar med lokalproducerat. Via så kallad "storytelling" och argument som lyfter värdet av att producera till exempel grönsaker lokalt.

De företag som skall driva verksamheten måste ha en kunskap om hur den här typen av odlingar, i växthus, fungerar och hur den blir lönsam. En kunskap som går att skaffa bland annat genom Karintorps Förädling AB. De har gjort resan en gång, de har erfarenhet och kunskap och idéer samt ett positivt engagemang i frågan. De ser också stora möjligheter att utveckla sin verksamhet genom etableringen på Kvinnersta.

Stora Mellösa Potatis AB har goda förutsättningar att lyckas med en etablering av ett produktionsväxthus på Kvinnerstaområdet. Det finns en stor portion självinsikt, ödmjukhet, drivkraft och ett engagemang. Ägarens dotter Ellinor har en längre tid velat utvecklas genom att etablera till exempel ett växthus. Med Anders (ägare/pappa) i botten finns förutsättningarna.

När det gäller synergier kopplat till andra organisationer ses en etablering av ett produktionsväxthus på Kvinnerstaområdet som mycket positiv.

Det kan ge synergier till ytterligare utveckling inom växthusodlingsområdet och för livsmedelssystemet överlag om förutsättningarna för detta tänks in vid byggnationen ett nytt växthuskomplex på Kvinnerstaområdet.

Flera av aktörerna uppvisar dessutom konkreta behov av andra lokaler och ytor och om Örebroporten kan möta dem i deras behov men också ekonomiskt vad kommer till hyresnivåer, kan etableringen av dessa organisationers verksamheter ge fina synergier till ett "Växande Kvinnersta".

Rekommendation kopplat till resultatet

Vi rekommenderar starkt att man utifrån resultatet av analysen går vidare till ett så kallat genomförandeprojekt. Där fokus ligger på ekonomi- och kompetensfrågor. Två vägar:

1. Antingen genom det genomförandeprojekt som Örebroregionen via AgroÖst/AgroÖrebro är en del av. Se nedan underlag för ansökan.
2. Alternativt att Örebroporten själva startar upp nästa del i processen och där AgroÖrebro kan finnas med som en part som driver processen framåt.

Genomförandeprojekt

Den 30 november 2021 lämnade AgroÖst/AgroÖrebro in en gemensam ansökan (till Tillväxtverket) med AGRO Sörmland, Länsstyrelsen i Västmanland samt Vreta Kluster i Östergötland. Ansökan är kopplad till ett genomförandeprojekt utifrån en nyss genomförd förstudie.

Rubriken för projektansökan är:

Affärs- och tillväxtkraft i ÖMS (Östra Mellansverige) för ökad, långsiktig och hållbar livsmedelsförsörjning

Målet för projektet är beskrivet enligt följande:

Övergripande mål är att möjliggöra för livsmedelsproducerande företag att växa genom behovsanpassat stöd där stöd från befintligt främjarsystem kombineras med skräddarsydda insatser. Projektet bidrar också till att aktörer i främjarsystemet ökar kunskapen och förståelsen för företagen inom den livsmedelsproducerande branschen för att på sikt möjliggöra ett kontinuerligt stöd.

Övergripande bidrar projektet också till:

Ökad samverkan mellan främjande aktörer inom gröna näringarna samt regioner.

Ökad samverkan och erfarenhetsutbyte mellan innovationsstödsaktörer med fokus på de gröna näringarna inom ÖMS, vilket höjer aktörernas insikt om livsmedelsproducerande företags utvecklingsbehov.

Projektmålet är att testa ett arbetssätt för affärsutveckling där innovation, kapital, hållbarhet, jämställdhet och mångfald integreras

Arbetssättet tas fram gemensamt, över länsgränserna, av projektets parter

Målet är att 8 företag ska ha deltagit, de ska ha tagit fram en aktivitetsplan för hur de når utveckling/tillväxt och de ska ha påbörjat genomförandet av aktiviteter i sin tillväxtplan.

I ansökan har vi beskrivit hur vi skulle vilja integrera Kvinnerstaprocessen i genomförandeprojektet:

AgroÖrebro har byggt upp ett starkt nätverk av företag och organisationer relaterat till branschen.

Lokalt finns ett starkt intresse och ambition att utveckla Kvinnerstaområdet strax norr om Örebro.

Där detta projekt skulle kunna bidra med en viktig del utifrån tillväxtperspektivet för relevanta företag. Det finns starka planer på att förlägga en större växthusanläggning på Kvinnersta vilket skulle underlätta nuvarande logistiska problem för de som är inblandade.

Företaget Örebroporten AB kan investera i fastigheter och byggnader då de förvaltar och vill utveckla området inom ramen för sitt koncept "Växande Kvinnersta" vilket har positiv inverkan på det regionala näringslivet.

En av Sveriges största grönsaks- och fruktgrossister, Trädgårdshallon Sverige AB strävar efter att utveckla sitt varumärke "Ju närmare desto bättre" och öka tillgången till lokalt producerade produkter.

Karintorps förädling AB har planer på att expandera då efterfrågan på deras förädlade produkter ökat markant de senaste åren och de ser potential i någon form av förädlingsproduktion på Kvinnerstaområdet.

Genomförandet av detta projekt bidrar direkt, i flera perspektiv, till hela regionens utveckling och viktiga mål i Livsmedelsstrategin och i RUS.

AgroÖrebro's kommentar

Får vi ansökan beviljad kan vi arbeta med utvecklingen av Kvinnerstaetableringen inom ramen för det projektet och den ekonomin.

Besked om vi vår ansökan blir beviljad kommer senast den 28 februari 2022.

Utvärdering kampanjen 200 % Lokalt på Tallriken

Bakgrund

2019 genomförde AgroÖrebro ett pilotprojekt i Örebro under arbetsnamnet 100% Örebro. Syftet med "piloten" var att testa hur restauranger och gäster skulle ta ett emot en kampanj/koncept där alla råvaror i en huvudrätt bestod av till 100% lokala råvaror. De två restaurangerna som ingick i "piloten" var Gamla Örebro i Wadköping och Mojo i Örebro City. Utvärderingen visade att bägge restaurangerna var nöjda med utfallet, det såldes totalt ca 600 portioner under kampanjperioden (slutet juni till slutet augusti). När AgroÖrebro inledde ett samarbete med Smaka på Västmanland genom projektet Lokalt på Menyn var en ny kampanj, där bägge regionerna var med, en del i den övergripande projektplanen.

Syfte/mål

Västmanland

Målsättningen var att få med restauranger från så många kommuner som möjligt för att visa bredden i länet. Målsättningen var också att ca 10 restauranger skulle delta i kampanjen. Detta var första gången för kampanjen i Västmanland men vi satte ett högt mål på 3000 sålda portioner.

Syften med kampanjen var att:

Skapa lönsamma affärsrelationer mellan restauranger och livsmedelsproducenter som gärna fortsätter efter kampanjen.

Öka förståelsen för restauranggästerna vart livsmedlen kommer från.

Visa på styrkan i vad som produceras i länet och samtidigt få en bild av vilka typer av livsmedel det finns en marknadsplats att fylla.

Örebroregionen

Målsättningen var att samla in tio restauranger från Örebro län som skulle delta i kampanjen 200% Lokalt på Tallriken. Det togs ett beslut att rekryteringen skulle vara så geografisk spridd som möjligt från hela länet. Först togs det fram ett utkast på 20 tal olika restauranger som skulle vara intressanta att rekrytera. Sedan reducerades listan ner till 13 som ansågs vara intressanta till projektet. Det konkreta målet var att restaurangerna tillsammans skulle sälja cirka 3000 portioner under kampanjperioden.

Syftet med kampanjen var att stärka förutsättningarna för restauranger och gäster att få ta del av det lokala utbudet av lokalproducerade produkter. Samt att producenter och restauranger byggde upp relationer mellan varandra. Genom kampanjen "hittade" dem varandra. Ett annat syfte var att testa olika logistiklösningar för att göra produkterna mer tillgängliga. Ett annat syfte var att testa förutsättningarna för råvaran vildsvin att etableras på restauranger. Ingår som en del i ett annat projekt som AgroÖrebro driver, "Mer vildsvinskött i Örebroregionen". Fyra restauranger skapade rätter med vildsvin som huvudråvara.

Genomförande

Västmanland

Arbetet startade med att skapa en bruttolista på restauranger som kan tänkas vilja vara med i denna kampanj. Till hjälp med detta kontaktades näringslivsavdelningar eller turistavdelningar i samtliga (undantaget Västerås) Västmanländska kommuner. Listan bearbetades med samtal till samtliga ca 40 restauranger där de fick information om projektet och erbjöds delta. 12 restauranger var mycket intresserade i första skedet men antalet sjönk till 6 restauranger som till slut engagerade sig i kampanjen.

En sidonotis om varför antalet deltagare sjönk kan främst hänvisas till två orsaker: Den pågående pandemin har fått restaurangerna att fokusera till 100% på sin kärnverksamhet och inte haft tid med övrigt. Några restauranger hade också svårt att skapa rätter som följde reglerna till 100% då det uteslutande var livsmedel från Örebro eller Västmanland som fick användas.

Deltagande restauranger:

Västerås Officersmäss, Västerås

Djäknebergets restaurang, Västerås

Rocklunda Bar och konferens, Västerås

Måns Ols Utvårdshus, Sala

Hotell Gillet, Köping

Baggå Skola, Skinnskatteberg

Information om kampanjen lades ut på vår hemsida: www.smakapavastmanland.se med information om restaurangerna samt var alla livsmedel kommer ifrån. Även kampanjfilmen som producerades visas där.

Fotograf Avig Kazanjian från Västerås Tidning besökte restaurangerna och tog bilder av maträtterna och köksmästarna som sedan användes av både oss och andra parter i marknadsföringen av kampanjen.

Efter pressreleasen den 14/6 kontaktades Rikard Skanevall av två tidningar (Sala Allehanda och Västerås Tidning) som skrev reportage om kampanjen.

I samarbete med Västmanlands Turism fick kampanjen stor publicitet på deras hemsida som har hög trafik.

Västerås Tidning kontaktades och där fick vi stor publicitet för en relativt billig penning i sommarbilagan.

Kampanjen pågick mellan 15 juni och 5 september.

Örebroregionen

Rekryteringen genomfördes genom en direktkontakt med köksmästarna på respektive restaurang. En del var telefonmöten, andra fysiska möten. När det var två månader kvar inför kampanjstart var tio restauranger klara inför kampanjen, väl utspridda åt samtliga väderstreck inom länet. AgroÖrebro agerade som bollplank för framtagning av den lokala rätten till de restauranger som behövde stöttning. I form av att leta upp lokala producenter till en viss råvara som restaurangen efterfrågade.

Därefter kopplades det ihop med en mellanhand så logistiken skulle lösas. När kampanjen började närma sig anlätades en fotograf som besökte samtliga deltagare och fotograferade deras bidrag och ansvarig kock för kampanjens marknadsföring.

De producerades också olika kampanjfilmer som spreds i sociala medier samt även ett tryckt kampanjmaterial som delades ut till restaurangerna via personliga besök innan kampanjen. Det anlätades även in en socialmedia-kommunikatör som ansvarade för ett konto på Facebook och Instagram som var ämnat till den här kampanjen, @200LPT.

Under kampanjperioden lades det upp regelbundet bildmaterial från fotograferingen samt content som berättade om de deltagande restaurangerna och producenterna från både Örebro län och Småland på Västmanlands område.

En aktivitet som socialmediakommunikatören hade var att utlysa en tävling som gick till på följande vis: *Få en gäst som beställt den lokala rätten på någon deltagande restaurang att fotografera rätten och dela med sig detta i sitt flöde och tagga kampanjen.*

Kampanjen började i mitten av juni och flertal restauranger startade succesivt sälja sina lokala rätter. Tre rapporteringar skedde under kampanjperioden. Dock uppmärksammades det tidigt in på perioden att några deltagare inte erbjöd sin lokala rätt på menyn, dessa kontaktades och ströks från kampanjen.

De restauranger som deltog i kampanjen var:

Bryggerikrogen i Nora

Gamla Örebro i Wadköping i Örebro

Grythyttans Gästgivaregård

GRO i Örebro

Krogen som inte finns på Askersunds Golfklubb (t o m mitten på juli)

Lake Lodge i Karlskoga

Naturens Hus i Örebro

Tetsu i Örebro

Utfall

Västmanland

Kampanjen avslutades 5 september och totalt sålde restaurangerna i Västmanland 1,300 portioner. Som synes i listan nedan var det tre restauranger som tyvärr hade svårt att leverera då de som nämnts tidigare varit tvungna att fokusera på annat i sina verksamheter.

Konkreta utfall sålda portioner

Västerås Officersmäss, Västerås	0 portioner
Djäknebergets restaurang, Västerås	180 portioner
Rocklunda Bar och konferens, Västerås	230 portioner
Måns Ols Utvårdshus, Sala	830 portioner
Hotell Gillet, Köping	30 portioner
Baggå Skola, Skinnskatteberg	30 portioner

Örebroregionen

Kampanjen avslutades 5 september och totalt sålde Örebros restauranger 5082 rätter. Detta innebar Av dessa innehöll 1669 portioner råvaran vildsvin.

Under perioden tappade vi tre deltagare som inte stod upp för det som dom hade lovat att göra under kampanjen, att ha sin rätt på menyn. Under kampanjperioden uppmärksammade vi även att tävlingen inte gick alls bra, hypotesen var att aktiviteten för kunderna att lägga upp en bild på sina sociala medier konton och tagga tävlingen inte förmedlades fram på rätt sätt så kampanjen avslutades utan några tävlingsbidrag. Vi utförde aktiviteter på kontot som beskrev detta uppreparande gånger.

Konkreta utfall sålda portioner

Bryggerikrogen i Nora	884 portioner
Gamla Örebro, Wadköping	280 portioner
GRO, Örebro	425 portioner
Grythyttans Gästgivaregård	176 portioner
Krogen som inte finns på klubben, Askersunds GK	320 portioner
Lake Lodge, Karlskoga	1070 portioner
Naturens Hus, Örebro	1887 (vegetarisk)! portion
Tetsu, Örebro	40 portioner

Utfall marknadsinsatser i sociala medier

Metoden för att mäta insatserna i sociala medier har genomförts genom att se över hur stor räckvidd samtliga inlägg har gjorts tillsammans på Facebook. Totalt har samtliga inlägg nått 50 373 stycken.

Utvärdering

Västmanland

Kampanjen 200% Lokalt på Tallriken har varit en intressant utmaning som lärt oss mycket. Projektet Lokalt på menyn har i stort påvisat styrkan i att samarbeta med andra aktörer, i detta fall Agro Örebro där vi skapat en bra förutsättning för framtida samverkan och samarbete.

Mer specifikt för kampanjen 200% Lokalt på tallriken:

- Påvisat svårigheterna med att hitta alla ingredienser till en rätt lokalt varför det finns alla förutsättningar för nya företag/entreprenörer att hitta en plats. Efterfrågan finns.
- Samarbeten med både Västmanlands turism och Västerås Tidning har varit givande och en bra relation för framtida samarbeten är grundlagd.
- Vissa restaurangers bidrag har varit lite svåra så där behövs i nästa kampanj göras ett mer coachande arbete.
- Den kalla våren gjorde att vissa grödor inte fanns i början av kampanjen
- I Västmanland engagerade dessa sex restauranger inte mindre än 29 livsmedelsproducenter för att skapa sina maträtter. Ett faktum som lyfts medialt och till Länsstyrelser. Kan vi i nästa kampanj lyfta detta starkare så det fördelarna med lokalt producerade livsmedel når fram till den stora massan.
- Namnet 200% lokalt på tallriken har kanske varit lite svårt att greppa och förstå vad det handlar om. Till nästa år bör vi se över om det ska justeras.
- Regeln att uteslutande använda sig av lokala råvaror är svår och luddig då man tex kan få använda kryddor och hjälpmedel för smak men inte tex olja. Denna aspekt bör beaktas inför nästa års "regelverk".
- Restaurangerna i kampanjen har skapat nya affärsrelationer vilka förhoppningsvis kan fortsätta efter kampanjen och på så sätt bidra till mer lokalproducerat på restaurangerna på lång sikt också.

Örebroregionen

Namnet på kampanjen 200% Lokalt på Tallriken har inte klingat rätt hos deltagande restauranger samt gäster. Många har ifrågasatt just 200% som inte kan finnas på en tallrik. Många restauranger verkar ha sålt rätten som "den lokala rätten" i stället för att de inte har varit gillande av namnet.

Gällande att marknadsföra det med 100% lokala råvaror har det inte varit helt sanningsenligt på grund av att vi har sagt undantagsmässigt "smaksättningar" och därav blir det inte 100%. Detta blir en otydlighet i kommunikationen när varumärket säger en väldigt tydlig sak som sedan produkten inte kan stå upp för. Detta bör vi tänka på till nästkommande kampanjer.

Kravet på 100% lokala råvaror kan ha varit lite för begränsande för vissa av kockarnas kreativitet och ekonomiska marginal på rätten. För det finns vissa basvaror som används i en stor omfattning i de flesta rätterna som de inte fick använda eller att det lokala alternativet inte är ekonomiskt försvarbart. Detta tror jag kockarna ser som begränsande i stället för kreativt utmanande när perioden är så lång. Om uppdraget hade varit utformat till enbart en kort period eller enstaka tillfälle tror jag deltagarna hade känt en större lust och engagemang på grund av det inte försvårar deras ekonomi lika mycket då det inte påverkar marginalerna lika mycket under deras ekonomiska viktigaste period under året.

Kampanjperioden började för tidigt, utbudet av grönt var väldigt snålt i mitten av juni och detta begränsade också kockarna. Min bedömning efter att ha pratat med producenterna skall något sådant här börja tidigast i slutet av juli då utbudet av nyskördade grönsaker är mycket högre.

Under rekryteringen av kampanjen frågade en kock varför vi rekryterade så många restauranger som redan jobbar väldigt lokalt. Är det inte bättre att rekrytera restauranger som inte jobbar lokalt överhuvudtaget? Att vi har gjort det för lätt för oss och driver kampanjen på de som redan gör något bra. Detta är en väldigt bra synpunkt som borde föras vidare till senare liknande projekt. Att satsa mer resurser på att inspirera andra restauranger som inte jobbar lokalt och få dom att få in några få lokala råvaror, kanske inte ändra en rätt 100% men bara några få huvudkomponenter.

De restauranger som serverade vildsvinskött trodde inte de skulle sälja så mycket som de gjorde, detta kan peka mot att det finns en större efterfrågan på denna råvara än vad kockarna tror. Detta är väldigt positivt kopplat till vårt andra projekt.

Vissa av kockarna har behövt lägga mer tid på att hitta nya råvaror för deras utvalda rätt har förändrats kontinuerligt med odlingssäsongen, därför har kunskapen ökats bland vissa av kockarna om vilka råvaror som finns i närområdet just under den perioden. Dessutom har det även påbörjats mer direktkommunikation mellan producenten och kocken som har fortsatt efter kampanjen i form av att producenten skickar en gång i veckan vad som finns nyskördat och kocken utformar sin meny efter detta. En beteende som vi hoppas på kommer bli en standard.

Sammanfattning bägge regionerna

Kampanjnamn

Namnet på 200 % Lokalt på Tallriken har uppfattats som luddigt och skapat onödiga diskussioner i sociala medier och på restaurangerna.

Kampanjperiod

Kampanjens längd kopplat till den när den började och slutade uppfattas som för lång. Började för tidigt och slutade för sent. Det är rätt period på året då kampanjen är i anslutning till turismsäsongen.

Relation producent och restaurang med flera

Många nya relationer har skapats mellan olika intressenter, producenter, restauranger och grossister. Men även mellan organisationerna AgroÖrebro och Smaka på Västmanland, vilket varit mycket givande och positivt i ett kort och långt perspektiv.

Gränsen för lokala råvaror

För stor utmaning för många restauranger att hålla sig till att maträtterna skulle innehålla till 100 % lokala råvaror (exklusive smaksättare). Innebar begränsningar utifrån tillgång på råvaror. Samtidigt var det viktigt att det fanns grundkriterier för att få delta.

Utfall sålda portioner

Det skiljer sig mycket när det gäller det totala utfallet mellan de olika regionerna. En förklaring är att Örebroregionen hade testat konceptet redan 2020. Två restauranger deltog i ett pilotprojekt med gott resultat. En annan förklaring är en resursfråga. AgroÖrebro har haft flera personer/funktioner som haft möjlighet att jobba operativt med kampanjen.

Lönsamhet

Lönsamhetsaspekten har inte varit i fokus. Något att ta med sig är följande exempel, Naturens Hus i Örebro valde att servera en vegetarisk rätt där man tog lika mycket betalt som en traditionell fisk-/kött rätt. Enligt dem blev slutkalkylen mycket angenäm, bra netto. Det borde gå att få ut en bättre kalkyl om man serverar en maträtt med lokala inslag. Under förutsättning att man kan stärka mervärdena genom t ex storytelling.

Marknadsföring/kommunikation

I slutändan handlar det om resurser. Personella och ekonomiska. Utifrån de resurser som lagts måste vi ändå vara nöjda med utfallet. Men finns mycket mer att göra när det gäller kommunikation/marknadsföring.

Support

En lärdom är att restaurangerna måste få mycket mer support/coaching för att lyckas fullt ut. Val av rätter, produkter samt tips och råd när det gäller marknadsföring. Hands on råd! Några restauranger har varit väldigt duktiga på att lyfta fram sin rätt och kampanjen. På andra har det inte märkts överhuvudtaget. Högre krav och mer support är nyckeln.

Sammanfattningsvis måste vi vara mycket nöjda. Vi har startat upp ett koncept som primärt skapat förutsättningar för att producenter och restauranger utvecklat sina affärsrelationer samt gett restauranggästerna en möjlighet att ta del av kreativa rätter med lokala råvaror.

Dessutom förstärkt uppfattningen att verksamheterna AgroÖrebro och Smaka på Västmanland kan samarbeta över regiongränserna.

Framtid

Det finns stora förutsättningar att utveckla konceptet/kampanjen utifrån årets kampanj, erfarenheter och utfall.

Föreslår en workshop med representanter för AgroÖrebro, Smaka på Västmanland, två producenter, två restauranger samt grossistföretag m fl. Regionöverskridande. Utfallet av workshopen skapar förutsättningar nästa års kampanj.

Rikard & Claes & Ola

Delredovisning ”Mer vildsvinskött i Örebroregionen” tom okt 2021

1. Genomförda aktiviteter

Enkätundersökning kring attityder till vildsvinskött i samarbete med Länsstyrelsen Örebro och Hushållningssällskapet.

Publicering av projektet på Agro Örebros webbplats: <https://www.agroorebro.se/mer-vildsvinskott-i-orebroregionen/>

Samarbete har upprättats med Länsstyrelsen och Hushållningssällskapet kring samarbeten med deras projekt inom Vildsvinsfrågan.

Redovisning av genomförda och planerade aktiviteter presenterad 9/6 (Bilaga 3b).

Publicering av projektet på Agro Örebros webbplats: <https://www.agroorebro.se/mer-vildsvinskott-i-orebroregionen/>

2. Uppnådda resultat

Hela kedjan, insatsplan samt resultat av enkät och djupintervjuer (Bilaga 3c)

Kopplat till Bilaga 3b:

- Enkät och djupintervjuer redovisades i föregående rapport.
- Mediaevent 19/5: <https://www.agroorebro.se/pressmeddelande-mer-vildsvinskott-i-orebroregionen/>
- 200% lokalt på tallriken planerades initialt med fyra restauranger men endast tre genomförde satsningen. En restaurang föll bort på grund av logistiska svårigheter.
- Detaljhandel: Demonstrationsinsatser planerades för lansering av vildsvinskött i två lokala ICA-butiker varav en genomförts under denna redovisningsperiod. I samband med demonstrationen delades receptboken ”Svenskt vildsvinskött” från Jordbruksverket ut och produkterna fick en unik etikett.
- Matresan: Projektet deltog i Matresan och lyfte fram vildsvinsburgare som produkt.
- MUJI: Projektet lyfte fram vildsvinskött i MUJI:s butik i Stockholm.

3. Mätbara indikatorer

Se bilaga 3d. (expertevent med 50 deltagare genomförs under oktober månad och redovisas i 2022 års rapport).

Mer vildsvinskött i Örebroregionen

Ingår i Jordbruksverkets utlysning ”Främjande av vildsvinskött”

Grundförutsättning

FRÄMJANDE AV VILDSVINSKÖTT I ÖREBROREGIONEN

Tillsammans för mat,
hälsa och hållbarhet i Örebro län

Hushållnings
sällskapet

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling. Europa
investerar i landsbygdsområden

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling. Europa
investerar i landsbygdsområden

Främjande av vildsvinskött i Örebroregionen

Enkätresultat. Konsument

Resultat

1040 svar

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling, Europa
investerar i landsbygdsområden

Främjande av vildsvinskött i Örebroregionen

Djupintervjuer

Resultat

17 genomförda

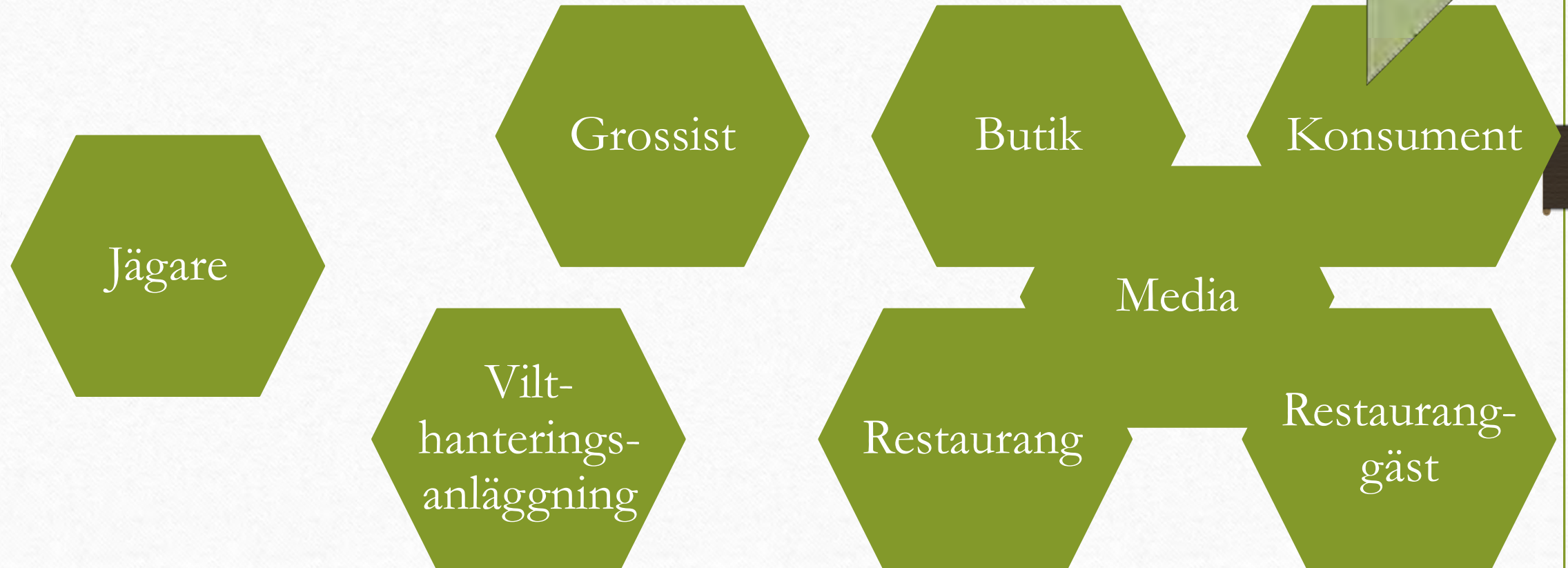
Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling, Europa
investerar i landsbygdsområden

Främjande av vildsvinskött i Örebroregionen

Slutresultat

Kunskap-Tillgänglighet-Popularisera-Inspirera-Action

Främjande av vildsvinskött i Örebroregionen

Mediaevent 19 maj

Utfall

SVT 3:25 in i sändningen: [Lokala Nyheter Örebro | SVT Play](#)

NA: [De vill lägga vildsvin på pizzan och i burgaren: "Fint, gott och tämligen klimatvänligt kött" \(na.se\)](#)

Radio Örebro: [Vildsvinskött populärt enligt enkät: "Väldigt högt intresse" - P4 Örebro | Sveriges Radio](#) eftermiddagsprogrammet 20 min in: [Eftermiddag i P4 Örebro 19 maj kl 15.00 | Sveriges Radio](#)

Läns-Posten: [På bred front för vildsvinskött – Länsposten \(lansposten.se\)](#)

Karlskoga-Tidning: [Nu ska det bli lättare att köpa vildsvinskött i länet - KT-Kuriren](#)

Med mera

Kampanj 15 juni-5 september

Utfall

Fyra restauranger hakar på

- **Bryggerikrogens** rökta vildsvin från Bergslagen med ramslöksfärskost, Karintorpstomater och grönsaker från lokala gårdar. Bryggerikrogen röker vildsvinskarrén själva, ramslöken är plockad i Kilsbergen och blandas med färskost. Serveras med färska och torkade Karintorpstomater samt grönsaker och rotfrukter från lokala gårdar och producenter efter säsong.
- **Gro** erbjuder en rosmarin & äppelglaserad vildsvinssadel från Bergslagen med pure av palsternacka, rapsrostade Karintorpstomater och nässelchips.
- **Krogens som inte finns klubbens** vildsvinsisterband med svängdörr. Denna rätt är vår tolkning av den klassiska korven i bröd på Sveriges golfanläggningar. Vi lyfter vildsvinet och våra lokala samarbetspartners i denna lite vilda rätt. Rätten visar hur vi tänker på vår golfrestaurang, klassiskt men med vår twist och ärlighet.
- **Tetsus** vildsvinsramen kan beskrivas som slowcooked fastfood. Basen är en långkokt buljong från vildsvinsben, nudlar, marinerade ägg, vildsvinssida, lök, kål och svamp.

Detaljhandel

ICA
Supermarket
Allé

ICA
Supermarket
Torghallen

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling, Europa
investerar i landsbygdsområden

Utfall

Vildsvinsortiment och exponering

Start innan midsommar 2021

Vildsvinsfärs (500 g)
Vildsvinsburgare (90 g)
Vildsvinsytterfilé

AgroÖrebro-Lokal producent-Lokal logistiklösning-Lokal butik

Aktivitet
4-5 september 2021

Matresan

Upptäck mathantverk i Örebro län

G Ö K S H O L M
G Å R D

Hösten/vintern 2021

Demo i butik

Event i Stockholm på MUJI

Event exceptionell råvara

MUJI
無印良品

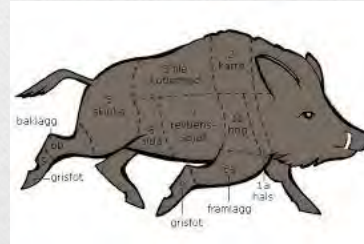
EXCEPTIONELL
råvara

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling, Europa
investerar i landsbygdsområden

Mer vildsvinskött i Örebroregionen

Ingår i Jordbruksverkets utlysning ”Främjande av vildsvinskött”

Mer vildsvinskött i Örebroregionen

Från skepsis till nyfikenhet till ”big business”

Restaurangkampanj ”200 % Lokalt på Tallriken” 1669 portioner

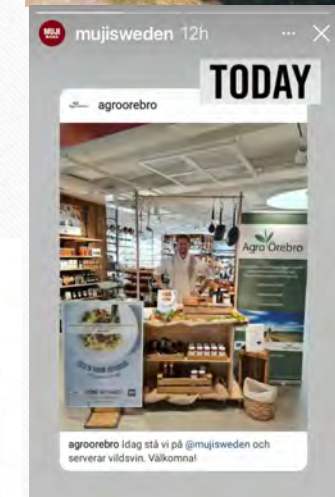
DEMO i ICA-butik i Hallsberg 150 smakportioner

Event Matresan 150 vildsvinsburgare

Pilotförsäljning på ICA 200 kilo

DEMO MUJI i Stockholm 120 smakportioner

Expertevent 50 personer

Utvärdering: Utforska vildsvin som råvara

Ett event där jägare, kockar, landsbygdsföretagare och andra möjliggörande aktörer möts för att utbyta perspektiv och utforska vildsvin som råvara. Syftet för dagen är att öka den gemensamma kunskapen och skapa en gemensam bild för att höja kvalitén, analysera olikheterna, förstå helheten för att öka konsumtionen av svenskt vildsvinskött. Med ett fokus på en provsmakning utförd av Exceptionell Råvara.

Eventpartners:

AgroÖrebro (ekonomisk finansiering och arbetstid för planering av event)

Länsstyrelsen Örebro län (ekonomisk finansiering och arbetstid för planering av event)

Exceptionell Råvara

Bergslags Delikatesser (sponsor av råvaran)

Datum:

18 oktober 2021

Plats:

Konserthuset Foajén, Örebro

Deltagare:

52 stycken

Målgrupp: jägare, slaktare, kockar, upphandlare, offentliga kök, DVH och media

Resultat

Sammanfattning av dagen

Dagen inledes med presentationer av representanter från olika utvalda målgrupper (allmänna fakta, jägare, förvaltning och kockens perspektiv) som jobbar med vildsvin för att bredda förståelsen i hela kedjan. Därpå genomfördes en provsmakning på fyra olika variabler utifrån ålder och kön, rödgris, brungris, sugga och galt. Analysen utfördes på styckningsdetaljerna karré och kotlett. Dagen avslutades i en workshop där alla deltog i ett samtal utifrån dagens nya insikter och vad skall göras härnäst.

Åsikter Deltagare

Största delen av deltagare i rummet var väldigt positivt förvånade över de stora skillnaderna mellan de olika grupperna på vildsvinskött. Trots att det var många jägare i rummet hade de aldrig jämfört köttet på det här viset. Kockarnas reaktion var insikten över den stora potentialen med råvaran.

Många tyckte verkligen det var bra att samla så stor del av kedjan som möjligt och placera i samma rum för att diskutera detta. Det ger hela gruppen ett helhetsperspektiv de kan sakna i många andra tillfällen.

Det vara blandat med åsikter kring de presentationerna som hölls, en del tyckte att det var för mycket regler och teori som var irrelevant för deras intresse.

Deltagarna såg väldigt positivt till ett vildsvinsevent i början på hösten för att lyfta denna råvara.

Åsikter Exceptionell råvara

För få jägare på plats på eventet

Köket var låg standard att jobba i för förberedelserna, ett brandlarm som var nära att starta flertal tillfällen. Hade gärna haft ett öppet kök så kan deltagarna intrigera i tillagningen.

Hade gärna velat se kostnaderna på en presentation från alla de olika delarna i kedjan.

De insatser Stefan Eriksson sammanfattade dagen med:

1. Skicka ut en inbjudan till alla viltslakterier, kockar, jägare.

Vi kommer göra en selekterings/klassificeringsgrund för vildsvin. Är ni med?

Datum. Snart.

Plats. Örebro

2. Jobba med lösning för inlämning av djuren tillsammans. Slakteri/jägare.

3. Samt kommunikationslösning med kockar och tillgång. App/sms enkel lösning snabba svar.

4. Charkprodukter. Högsta kvalitet.

5. Styck och tillagningsdag tillsammans. Alla.

Lärdomar

För få lantbrukare som inte jagar som tar stor skada av vildsvinen

Media

<https://sverigesradio.se/artikel/prisade-kockarna-ska-fa-fler-att-ata-vildsvin-finns-manga-myter>

<https://www.ja.se/artikel/2229497/en-dag-fr-att-utforska-vildsvin-som-rvara.html>

<https://www.jaktjournalen.se/vildsvin-som-ravara-skarskadades-vid-event/>

https://www.youtube.com/watch?v=XhyBYMMPzhs&t=3s&ab_channel=Agro%C3%96rebro

Läges- och slutrapport

Regionala strukturfondsprogrammen
Nationella regionalfondsprogrammet

Del 1 - Lägesrapport

Avser innevarande rapportperiod. Ifylld rapport bifogas som fil (pdf) i Min ansökan under rubriken "Lägesrapport".

1. Grundinformation

Projektnamn	Ärende-ID	
Investeringskapital till livsmedelssystemet - en förstudie	20300294	
Stödmottagare	Organisationsnummer	
Agroöst Ideell Förening	802434-7679	
Redovisningsperiod fr.o.m	t.o.m	Lägesrapport nr.
2021-02-01	2021-11-30	
Projektets startdatum	Projektets slutdatum	
2021-02-01	2021-11-15	

2. Gör en övergripande beskrivning av projektets verksamhet

Beskriv övergripande vad ni arbetat med i projektet under aktuell redovisningsperiod. Redogörelsen bör innehålla beskrivning av:

- övergripande verksamhet
- hur ni arbetat mot mål och delmål
- eventuella avvikelser från projektbeslutet
- eventuella ändringar
- hur ni arbetat med horisontella kriterier
- vilka processer som initierats
- kommentarer kring eventuella aktiviteter och resor utanför programområdet.

--

3. Beskriv genomförda aktiviteter

Beskriv de aktiviteter och därtill kopplade delaktiviteter som genomförts under aktuell period. Utgå från aktiviteterna som framgår av ert beslut.

Akt.	Delakt	Aktivitetsbenämning	Beskrivning
X	☐	Kartläggning	Kartläggning av vilka aktörer som berörs, både företag inom livsmedelssystemet samt finanssektorn samt sammanställning av tidigare projektresultat inom sektorn.
X	☐	Enkät	Genomförande av enkäter
☐	X	Enkät: Entreprenörer	Genomförande av enkät till "Entreprenörer med tillväxtambition" och "Jordbruksföretag som sökt Gårdsstöd"
☐	X	Enkät: Investerare	Genomförande av enkät till "Investerare"
X	☐	Djupintervjuer	
☐	X	Djupintervjuer: Entreprenörer	Genomförande av djupintervjuer av "Entreprenörer med tillväxtambition" och "Jordbruksföretag som sökt Gårdsstöd"
☐	X	Djupintervjuer: Investerare	Genomförande av djupintervjuer av "Investerare"
X	☐	Sammanställning: Goda exempel	Sammanställning av information om framgångsrika exempel på företagsmodeller och investeringslösningar inom sektorn.
X	☐	Workshop	Genomförande av workshop med goda exempel och investerare samt åhörare från livsmedelssystemet, investerare och media
X		Behovsanalys	Genomförande av en behovsanalys baserad på enkät, djupintervjuer samt workshop.

X		Målgruppsanalys	Genomförande av en målgruppsanalys för att undersöka om det finns grupper som har särskilda behov utifrån hållbarhetsaspekterna, utifrån svar från djupintervjuer samt workshop.
---	--	-----------------	--

4. Beskriv resultat och utfall under aktuell redovisningsperiod

Redogör för vilka direkta resultat och utfall som projektet uppnått. Beskriv även kopplingen mellan projektets målsättning och det specifika mål som projektet beviljats stöd inom. Tänk på att utfallen på de valda indikatorerna ska redovisas i tabellen i avsnitt 5.

1. Bakgrund

Förstudiens mål att utreda om det finns arbetssätt och metoder som kan utveckla stödstrukturen runt företagen i livsmedelskedjan.

En behovsbild skulle kunna ge underlag till ett eventuellt genomförandeprojekt och vilka insatser som i så fall skulle utveckla stödstrukturerna. Det övergripande syftet med ett sådant genomförandeprojekt är att öka volymen av inhemsk livsmedelsproduktion och förädling i linje med regeringens livsmedelsstrategi.

I förstudien användes fyra metoder för att utreda behovsbilden; Kartläggning, Enkätundersökningar, Djupintervjuer och Workshop.

2. Kartläggning

Förstudiens mål var att kartlägga vilka aktörer som berörs samt att kartlägga inom vilka områden av livsmedelssystemet där det finns störst behov och potential att attrahera externt kapital. Kartläggningen visade att ett flertal projekt och initiativ har tagits för att belysa livsmedelssystemets förutsättningar. I förstudiens kartläggning fann vi ett flertal angränsande rapporter bl a "Geografiska matvarumärken – en accelererande kraft för lokal mat, Jordbruksverket", "Innovation och samverkan, Handelshögskolan i Jönköping", "Livsmedelskedjans regionala innovationssystem, RISE", "Kapitalförsörjning på landsbygden och EU:s finansiella instrument, AgriFood economics centre", "Vägen till finansiering av ditt lantbruksföretag, LRF", "Finansieringshandbok för lokala entreprenörer, Hela Sverige ska leva", Förstudie: Investeringskapital i livsmedelssystemet, Agro Örebro", "Aktörsanalys Livsmedelskedjan i Västmanland, Länsstyrelsen i Västmanland" och "Förstudie: Säkra våra lokala livsmedelskedjor genom medborgarstödd finansiering, Vreta Kluster" samt en intervju med "Stolt mat i Sörmland"

2.1 Entreprenörsperspektivet

Förstudien var avgränsad till primärproduktion och livsmedelsproducenter och flera av projekten/studierna belyser dessas situation ur olika perspektiv, bl a ur innovationskraft/möjlighet, förädlingsvärde, hållbarhet, tillväxtintresse/förmåga/möjligheter och kapitaltillgång. Endast en rapport menade att få svenska lantbrukare anser att tillgång till finansiering är ett stort problem. Övrig kartläggning tydde på att det finns ett problem.

Resultatet från kartläggningen beträffande entreprenörer ledde till ett antal frågeställningar som sedan låg till grund för enkätfrågorna. Några frågeställningar som väckes var:

- *Kan det vara intresset av att innovera verksamheten för att öka tillväxt och lönsamhet som varierar, i.e. och därmed varierar behovet/svårigheten att finna kapital?*
- *Om intresset och nödvändigheten av detta finns, kanske utmaningen kring finansiering uppstår?*
- *Vad vet vi om intresset och viljan att växa?*

2.2 Investerarperspektivet

Kartläggningen visar att det finns ett flertal analyser/rapporter av hur offentligt kapital (olika typer av bidrag och lån) utnyttjats av målgruppen. Det erbjuds finansiering men det kan vara mer eller mindre enkelt att ansöka/erhålla dessa. Privata aktörer är framförallt lokala banker eller några få långivare med särskild inriktning på livsmedel. Oavsett om lån/kredit ställs ut av offentliga eller privat finns alltid kraven på säkerhet i kombination med krav på egenfinansiering vilket gör det svårt att finansiera investeringar som snarare bygger på framtida potentiell avkastning än säkerhet i "pant".

Svaren kopplat till intresse av att investera i Livsmedelsföretag visar att det finns ett allmänt till stort intresse hos investerarna, vilket bekräftas av att över 70% vill få kontakt med och lära sig mer om Livsmedelsföretag.

Horisontella kriterier

60% av de svarande i gruppen "Entreprenörer med tillväxtambition" var mellan 26- 56 år mot 40% bland de som sökt "Gårdsstöd". 29% i den förra gruppen var kvinnor mot endast 18% i den senare.

Resultatet från kartläggningen beträffande investerare ledde till ett antal frågeställningar som sedan låg till grund för enkätfrågorna. Några frågeställningar som väckes var:

- Många företag i livsmedelssystemet (främst primärproduktion och närproducerat) som är i kontakt med investerare/finansiärer och att investerarna anser att tillväxtplanerna är övervägande bra men ca 40% som hamnar ändå på "minus". *Hur ökar vi kunskapen?*
- Det uppstår ett gap i att investerarna anger att "Förtroende för ledningen" är viktigast vid en finansiering samtidigt som väldigt få möten verkar ha gått på djupet kring entreprenörernas vilja och farhågor kring externt riskkapital. *Hur förändrar vi kunskap och kultur?*
- Ett tydligt gap märks i att investerarna främst söker techbolag och av de entreprenörer vi tillfrågat finns få sådana. *Finns det något däremellan?*
- En speglade utmaning ligger i att såväl investerare som entreprenörer ser "låg lönsamhet" som det största hindret för tillväxt. Hur kan ökad lönsamhet uppnås?

Horisontella kriterier

80% av de svarande var mellan 41- 65 år och närmare 70% var män. Andelen män i finansbranschen är stor så därför är detta inte ett avvikande resultat.

4. Djupintervjuer

Resultaten från kartläggning och enkäter och de frågor som väckts låg till grunde för de frågor som ställdes i djupintervjuerna. En mall för djupintervju togs fram för entreprenörer och en för investerare.

4.1 Djupintervjuer av entreprenörer

(Fullständiga referat och sammanfattningar finns i bilagorna)

Frågorna berörde följande områden:

- Företagsbeskrivning och historik

Företagen har stor variation och stor produktion, primär och sekundärled, kött och spannmål, traditionellt och modernt, grönsaksodling, slakt, styckning, paketering och förädling av vilt, äggproduktion, nötköttproduktion, mjölkproduktion och så en partihandlare i ost. De flesta har börjat med egen mark, som funnits inom familjen och tagit över och utvecklat ett befintligt lantbruk. Ett par har köpt mark eller anläggning och startat därifrån. De flesta arrenderar mark för att kunna komma upp i volym och öka kapaciteten. De flesta har under de senaste åren expanderat och investerat sin produktion. Omsättning från 5 msek till 80 msek.

- Tillväxtambitioner

Nästan alla hade tillväxtambitioner. Antingen i ökad volym, dvs antal djur eller hektar eller alt. både och att optimera den produktion man har idag för att få högre avkastning med samma fasta investeringar. De stora kostnaderna är mark, personal och maskiner.

Kan man öka produktion i befintlig verksamhet så är det större vinstlyft för många. Det kan också röra förändringar i marknadens konsumtionsmönster och krav på omställning till mer ekologisk och regenerativ produktion. De utstrålar en öppenhet för att ställa om produktionsinriktning till andra grödor, djur eller andra säljkanaler.

- Utmaningar och begränsande faktorer

1. Regelverket och komplex byråkrati som man upplever hämmar produktionen!

2. Att hitta personal med rätt kompetens och lust att jobba inom näringen.

3. Låg lönsamhet

- a. Dåligt betalt för produkterna

- b. Låg konkurrenskraft mot andra länder med andra produktionskrav

- c. Dagligvaruhandeln ställer stora krav på producenter och betalar dåligt

- d. Få stora handelsaktörer sätter priset och det finns inga alternativ

De med tydliga tillväxtplaner har utmaningar inom teknisk utveckling och kapital.

Det finns också stora kunskapsluckor när det gäller fördelar och nackdelar

med att ta in externa investerare och extern kapital. En del ser fler hot än möjligheter.

Några nämner vikten av att en framtida extern partner måste kunna tillföra mer än bara pengar. Kunskap som utvecklar de framtida affärerna.

- Tillgång till kapital

De flesta har finansierats verksamheten banklån, bidrag och med egna medel. Två har tagit in externt kapital. Tillgången till kapital är inte en begränsande faktor om man har en bra kalkyl. Traditionella banker är den vanligaste finansiärer och gårdarna är en säkerhet för bankerna – lätt att låna till bra villkor. Priset på mark är en begränsande faktor och kan vara svårt att få lån att köpa gårdar och mark för att växa.

- Lönsamhetskrav

Delningen mellan risk och lönsamhet är orättvis i förhållande till detaljistledet. Finns även de som har utmaningar med interna mål bilder och kompetensförsörjning.

Vissa har tydliga lönsamhetskrav, andra mindre och en del vet att det går back men kör på ändå för att de ser långsiktigt och försöker vara uthålliga med tanke på att öka senare eller optimera avkastningen. Nischa sig för att få möjlighet till högre priset något bättre marginaler där med lönsamhet. Utveckling av teknologi och förändring av sen kanaler för att för att effektivisera och nå högre tillväxt och på sikt lönsamhet.

- Affärsplaner, rådgivning

Många använder sina bankkontakter som stöd och hjälp att ta fram affärsplaner. Det finns även annan hjälp att få från andra rådgivningsföretag. Men flera av entreprenörerna menar att näringen generellt inte tar den hjälp som finns.

- Framtid

Här råder stor enighet. Självförsörjningsgraden kan öka men då behöver det bli mer lönsamt att sälja inom Sverige. Närodlat, kundanpassat och nya, mer direkt kanaler till marknaden är en förutsättning. Flera kommer tillbaka till vikten av öka lönsamheten och priset på lokalproducerat måste upp. Alla målgrupper måste förstå vikten av att lokalproducerade livsmedelsprodukter får kosta mer än t ex import. Det skapar förutsättningar för lönsamma lantbruks- och livsmedelsföretag. En del bygger långsiktigt en verksamhet för att lämna vidare till nästa generation och en del vill bygga en verksamhet som kan vara attraktiv att sälja den dag som det är dags att gå i pension.

4.2 Djupintervjuer av investerare

(Fullständiga referat och sammanfattning finns i bilagorna.)

- Bakgrund

Investerarna representera på ett bra sätt olika delar av kapital försörjningskedjan. Några är anställda i privat eller statlig verksamhet som ställer ut lån mot säkerhet (långgivare nedan). Och andra är privata eller statliga investerare som ställde ut konvertibler eller köper aktier i nya missioner för att investera och med högrisk och hög avkastningsförväntan utan säkerhet (riskkapital nedan). Och vissa är mer aktiva i sina engagemang och andra är helt passiva. Det senare gäller framför allt de som lånar ut kapital.

- Kapital (hur mycket, avkastningsförväntan? Tidshorisont?)

Långgivare

Någon som lånar ut kapital mot den här branschen har gjort under lång tid har goda och långa relationer med sina kunder. Det handlar nästan uteslutande om att finansiera utveckling av Skogs eller lantbruk/djupproduktion och deras och behov av kapital för investering i till exempel maskinpark, produktionsanläggningar, lokaler och förvärv av gårdar/mark. Den starka värde utveckling som har råddit på den svenska marknaden vad gäller fastighet och markpriser samt skogens värde har flera gårdar kan att belåna sina fastigheter för att lånat kapital till förmånliga villkor. Och detta har på senare tid lätt till att fler och fler storbanker vill positionera sig och rekrytera de mest attraktiva kunderna som låntagare. Som ett komplement till målgruppen utgör ett låg risk scenario som komplement till traditionella företagskunder som lånar mot företagsinteckning med högre risk för banken.

Riskkapital

Genomgående för riskkapitalisterna oavsett om de är privata investerare eller institutionella, är att kriterierna för att investera just i livsmedel inte skiljer sig från andra branscher. Nästan enhetligt anges också att tillväxtpotential och skalbar lönsamhet är högst på agendan. Man vill se att företagen har en innovation eller affärsmodell som löser någon av de globala utmaningarna och samtidigt ligger rätt i tajming för megatrender som till exempel digitalisering och automatisering. Avgörande för att investera är att teamet som leder verksamheten har kompetens inom inte bara inom det specifika området utan också inom entreprenörskap och finansiering av tillväxtföretag. Kapitalnivån är naturligtvis lägre för privatinvesterare och ligger någonstans från 200 000 upp till 10 miljoner. Här kanske syndikerings sker med statliga Almi Invest som också kan vi investera på de nivåerna men då krävs det att 50 % kommer ifrån privata investerare. Nivån över det kommer de privata riskkapitalfonderna och här kan kapital från 10 upp till 100 msek investeras men då ska bolagen vara mer mogna och omsätta någonstans över 50 miljoner. Genomgående är att det måste finnas en tydlig och kraftig tillväxtpotential och därmed potentiell avkastning för att riskkapitalet ska vara intresserat. Den allmänna hållningen är att man letar efter bolag som kan ge minst tio gånger investeringen. De företag som möter dessa förväntningar och dessutom erbjuder lokalt och ekologisk odlad mat kan i viss mån ses som en mer attraktivt investering än andra motsvarande företag eftersom de senare också appellerar emotionellt och stärker investerarens goodwill.

- **Kompetens**

Långivare

De aktörer vi intervjuat har alla en mycket god kompetens på området och har lång erfarenhet både inom verksamheten och de specifika personer vi talat med. De vet förutsättningarna för vad som kan finansieras och det finns väldigt tydligt regelverk för hur. Det har de senaste tio åren blivit ytterligare uppstyrt i regelverket vilket gör att det inte längre finns möjligheter att göra lokala avvikelser till exempel på grund utav långvarig relation och förtroende för kunden. Säkerhet tas därmed genom inteckning i bolaget samt ofta i fastigheten. Almi tar också en mindre borgen.

Långivare uppger också att kunderna alltså entreprenörerna har god kunskap om hur de ska presentera sina investeringsplaner. Några menar att de har bristande kompetens på mer innovativa lösningar och hur en sådan tillväxt skulle finansieras. Intresse finns dock för att lära sig mer.

Riskkapital

Några privatinvestorerare har inriktat sig på att investera i så kallad foodtech och har därför skaffat sig särskilda faktakunskaper i området. De flesta privatinvestorerare är dock intresserad utav skalbara bolag i tidiga skeden i allmänhet och det kan snarare ses som förstärkande positivt om företagen dessutom gynnar svensk matproduktion lokalt och med en ekologisk hållbar verksamhet. Flera privatinvestorerare uppger att hen inte har tillräcklig kompetens i sakfrågorna och tar då hjälp men skulle gärna lära sig mer.

Institutionella kapitalet har en oerhört professionell inställning och gör genomgripande due diligens i alla sina investeringar och har resurser för det. WeFood som exempel har gjort en genomgripande analys utav de globala utmaningarna på matområdet och sammanfattat att det i en rapport som projektet fått tagit del av. De söker sedan aktivt företag med transformativa innovationer som löser någon eller några av dessa globala utmaningar.

- **Kultur (finns hinder?)**

Långivare

Flera av aktörerna har en uttalad policy att utveckla och värna om svenskt lantbruk och skogsbruk. Det innebär att det ligger i deras värdegrund att erbjuda denna bransch finansieringslösningar. Det är snarare det globala regelverket som styr vem som får finansiering eller inte. Det som kan orsaka problem är att kundens familj ofta bor i fastigheten. Att belåna sitt företag kan ibland uppfattas som konflikt med den privata sfären om det handlar om inteckningar i den fastighet som man också bor i privat.

Riskkapital

Ett återkommande tema är att riskkapitalet är intresserat av att investera i innovationer och företag som gör världen bättre. En svårighet i bedömningarna är att avgöra huruvida produktionen av grödorna eller djuren verkligen har en hållbar hållning. Inom just den här förstudiens perspektiv handlar det om att producera mat alternativt förädla mat t ex på ett sätt som gör att jorden förbättras utan kemikalier, att matsvinnet minskar genom cirkulära affärsmodeller, att nya miljövänligare födoämnen kan ersätta traditionella, till exempel insekter och grödor som vi tidigare inte använt som föda. Privata investerare är lite olika i profil men tobak, cannabis samt sprit möter inte vissas värdegrund. Medan andra till exempel kan tänka sig investera i alkoholdryck t ex ölproduktion eller bryggerier.

Slutsatsen var att riskkapital söker sig till hög risk som kan ge hög avkastning. Det är inget nytt. Inget tyder på att investerare bedömer potentiella investeringar i livsmedelsföretag på något annat sätt än investeringar i alla företag från andra branscher. Det är innebär att företagen behöver ha ett starkt entreprenöriellt team och en tillväxtplan med helst global marknadspotential. Det är nämligen en förutsättning för att kunna nå en avkastning som är över tio gånger kapitalinsatsen. Analysen är att entreprenörer i svensk livsmedelsproduktion till största del utgörs av småskaliga verksamheter med begränsad möjlighet till hög lönsamhet och framför allt brist på stark tillväxt. Det i sin tur gör att den typen av företagsutveckling troligen inte kan finansieras med traditionellt riskkapital. Analysen säger däremot att företag som har en disruptiv innovation eller affärsmodell och global marknadspotential i kombination med ett entreprenöriellt team har en möjligen starkare möjlighet att attrahera extern riskkapital om de inte bara löser en global utmaning utan också ett lokalt matproduktionsbehov. Den traditionella skogs och spannmålsproduktionen upplevs inte ha några bekymmer att få finansiering från traditionella långgivare. Utmaningen ligger i om de vill utveckla verksamheten på något sätt som inte går att ta säkerhet i, tex varumärke, nya distributionskanaler osv.

Resultatet av intervjuerna med investerarna är att det uppstår ett gap för företag med mindre verksamhet som vill utvecklas genom innovativt produktionsmetod, alternativa tillverkningsprocesser, nya grödor, modernisera kommersialiseringskanaler för att öka sin produktion och sälja t ex lokalt/regionalt. Skalbarheten och tillväxtpotential är för liten för traditionellt riskkapital och den innovativa satsningen saknar realkapital för en långivare att ha säkerhet i. Entreprenörens situation KAN bli att den osäker planen i kombination med låg lönsamhet inte kan finansieras och därmed uteblir.

5. Workshop

Resultaten från kartläggning, enkäter och djupintervjuer föranledde ett projektmöte med omfattande diskussion kring hur workshops bäst skulle genomföras för att nå ytterligare resultat. I ansökan hade angivits att fyra workshops skulle hållas, en i respektive län. Beslutet blev EN gemensam workshop och eftersom detta var en förändring från plan väljer vi att redovisa utdrag från projektmötesprotokollet:

5.1 Förberedelser av workshop

Diskussion antal workshops

Vi inledde med att föreslå två stycken workshops med olika teman. Efter en del olika inlägg kommit fram till att det var samma tema vi ville lyfta och därmed fel anledning till att ha flera workshops. Vi enades om vikten av att få hög nivå på diskussionen och många deltagare samt undvika att ta för mycket tid av såväl entreprenörer som finansierar.

Beslut: Vi beslutade att hålla en gemensam workshop. Troligen med en hybrid lösning.

Diskussion kring tema

Vi ville utgå ifrån vikten utav att skapa lönsamhet eftersom det är det som attraherar så var det kapital som kompetens på sikt. Vi ansåg att det var viktigt att inspirera också de som inte har tillverkat planer och därför skulle goda exempel kunna vara ett bra upplägg.

Beslut: Tema: Lönsamhet i livsmedelsbranschen - goda exempel som lyckats attrahera kapital och personal

Diskussion kring målgruppen

Vi diskuterade huruvida vi skulle dela upp det i primär och sekundär är målgrupper men kom fram till att vi ville ha med alla led. Vi var också inne på att vi ville ha entreprenör och finansiärer med samt diskuterade om politiker skulle ha en central roll i workshopen.

Beslut: Vi beslutade att ha med fyra stycken exempel på entreprenörer som lyckats nå lönsamhet eller är på god väg dit. Gärna genom innovativa lösningar och storskalig produktion.

Vi vill också få representanter ifrån de olika näringarna kött, ägg, spannmål, förädling.

Vi vill också ha med två representanter från finansiärer och förslagen var tillväxt bolaget och Almi.

Diskussion kring frågeställningar

Vi diskuterade hur vi skulle få fram vad som var viktigt att lära sig utav de goda exemplen. En tanke var att lyfta fram vad de hade för möjligheter och eventuella hinder som kan lösas på bästa sätt. Gärna inom kultur, kapital, kompetensförsörjning och erfarenhet. Förslag: Respektive entreprenör får inleda med att beskriva hur de har byggt upp sin verksamhet för att nå lönsamhet.

5.1 Genomförande av workshop

Vi bjöd in under rubriken Lönsamhet och kapital i livsmedelsbranschen – vad krävs för att växa? Fyra lantbruksföretag berättar.

Dessa "goda exempel", var fyra entreprenörer (1 kvinna och tre män) som var med på plats och vi bad dem lyfta fram vad som har varit förutsättningar/hinder inom perspektiven:

- kultur
- kapital
- kompetens (affärsmodell, varumärke, produktion, innovation mm)
- personalförsörjning

De tre finansiärerna (Tillväxtbolaget, Almi och LIAF) fick beskriva sina verksamheter och erbjudanden som potentiellt bättre lösningar på kapitalfrågan.

Resultatet av workshopen blev att ca 40 deltagare var på plats på Vreta Kluster och ca 40 deltog online. Se inbjudan i bilagorna. Seminariet spelades och finns tillgängligt online.

Tydligt var att dessa goda exempel hade tydligt tillväxtfokus. Två hade civ. ing. Examen och de andra hade tillväxt med sig i familjetraditionen. Alla kom in med erfarenheter av tillväxt/företagande från andra områden och att man kan ana att det faktumet har varit viktigt. Livsmedelsproduktion behöver impulser från andra branscher och annat kunnande för att kunna utvecklas. Finansiering hade framförallt skett genom lån från bank med gården och mark som säkerhet i kombination med tydliga tillväxtkalkyler med god återbetalningsförmåga samt goda relationer med banken. Det tydliga budskapet var dock att framtida generationer inte kommer att kunna förlita sig på samma finansieringslösning eftersom bara förvärvet av gård/mark kommer att innebära hög initial belåning. Detta i kombination med låg lönsamhet och ökade krav på ekologisk odling som medför krav på nya lösningar för regenerativ/cirkulär odling och produktion.

Tillväxtbolaget visade hur de kan låna ut som komplement till bank, Almi presenterade ett nytt Grönt lån med bättre villkor och LIAF presenterade sin strategi. En slutsats var traditionell utveckling genom investering i produktionsanläggning o dyl görs väl genom bank och liknande. Men att regionala tillväxtsatsningar som bygger på uppbyggnad av nya produkter, eget varumärke, ny affärsmodell osv inte attraherar traditionellt riskkapital eftersom dessa investerare förväntar sig 5 till 20 gånger investeringen i avkastning, vilket ligger utanför dessa livsmedelsproducenters potential.

Resultatet av workshopens diskussion var tankar och idéer på lösningar var bla:

- Nya kanaler direkt till slutkund (genom egna varumärken och samarbeten med angränsande branscher som smarta logistiklösningar) för att öka marginal och lönsamhet
- Nya automatiserade produktionssätt för att minimera personalkostnader och skapa hållbara processer utan miljöpåverkan

- Ny typ av statlig finansiering som kan ta mer risk än Tillväxtbolaget och Almi och till bättre villkor
- Väcka intresset för tillväxt genom goda exempel och kunskapsförstärkning inom affärsutveckling och finansieringskalkylering hos entreprenörer i livsmedelssektorn
- Försöka matcha regionala tillväxtentreprenörer mot en ny kategori investerare som har impact och regionala matperspektivet i större fokus än den monetära avkastningen

5. Beskriv utfall av indikatorer under aktuell redovisningsperiod

Fyll i samtliga indikatorer och måttenheter i direkt i formuläret i Min ansökan. Formuläret för indikatorrapportering i Min ansökan finns under rubriken "Lägesrapport". Utgå från ert beslut om stöd.

N/A

6. Övriga utfall och/eller goda exempel

Här kan ni lyfta fram övriga utfall eller goda exempel som skapats inom projektet och som knyter an till projektets mål men som inte direkt belyses av indikatorerna. Exempel på detta kan vara utveckling av nya varor och tjänster, insatser som bidragit till företags konkurrenskraft, särskilt framgångsrika arbetssätt mm.

N/A

7. Beskriv eventuella bidrag i annat än pengar (privat och offentligt)

Redogör för vad de olika resurserna har tillfört projektet, exempelvis hur medfinansiärens personal arbetat med periodens aktiviteter.

Läs mer om [medfinansiering på Tillväxtverkets webbplats](#).

N/A

8. Beskriv eventuella aktiviteter av socialfondskaraktär

Beskriv eventuella aktiviteter av socialfondskaraktär och kostnaderna kopplade till dessa. Läs mer om kostnader av [socialfondskaraktär i handboken på Tillväxtverkets webbplats](#).

N/A

9. Beskriv eventuella aktiviteter som genomförts utanför programområdet

Beskriv vilka aktiviteter som genomförts utanför programområdet under aktuell redovisningsperiod och varför.

N/A

10. Beskriv aktiviteter som innehåller de minimis och/eller statsstöd

Det framgår av beslutet om ert projekt beviljats stöd i form av de minimis eller statsstöd. Beskriv endast de aktiviteter som fått denna typ av stöd under aktuell redovisningsperiod

Läs mer om [statsstöd i handboken på Tillväxtverkets webbplats](#).

N/A

11. Övriga kommentarer

Ange eventuell ytterligare information om projektet och dess resultat som bör uppmärksammas

N/A

Del 2 - Slutrapport

Avser hela projektperioden 2021-02-01 till 2021-11-15

12. Sammanfattning av projektet, dess aktiviteter, mål och resultat

Investeringskapital till livsmedelssystemet - en förstudie

Denna förstudie avsåg utreda om det finns arbetssätt och metoder som kan utveckla stödstrukturen för företag i livsmedelskedjan. Förstudiens mål är att utreda vad som behövs för att stärka berörda små- och medelstora företags förutsättningar att få tillgång till olika former av investeringskapital. Nedan har vi valt att bryta ned målbeskrivningen i delmål och ange aktiviteter och resultat kopplade till dessa delmål.

Delmål: aktiviteter och resultat

- 1. att utreda om det finns arbetssätt och metoder som kan utveckla stödstrukturen runt företagen i livsmedelskedjan.**
 - Aktiviteter: Enkäter, djupintervjuer och workshop
 - Resultat: Det finns behov av att skapa och sprida arbetssätt och metoder som hjälper företagen i livsmedelskedjan
- 2. att utreda vad som behövs för att stärka berörda små och medelstora företags förutsättningar att attraheras av att investera samt att få tillgång till olika former av investeringskapital**
 - Aktiviteter: Enkäter, djupintervjuer och workshop
 - Resultat: Det finns behov av att höja kunskapen hos små och medelstora företag inom tillväxtplaner och finansiell kalkylering
- 3. att utreda vad som behövs för att företag i livsmedelssystemet ska kunna möta finansiärer med förbättrade förutsättningar**
 - Aktiviteter: Enkäter, djupintervjuer och workshop
 - Resultat: Det finns behov av att öka kunskapen om vad externa finansiärer förväntar sig och bidrar med samt etablera metoder och strukturerade process för att dessa företag ska få tillgång till en ny och relevant typ av investerare med riskkapital
- 4. att kartlägga vilka aktörer som berörs**
 - Aktiviteter: Regionala kartläggningar och gemensam sammanställning och analys
 - Resultat: Aktörer som berörs är små och medelstora företag inom primärproduktion och förädling/sekundärledet samt finansiärer (bank, Almi mm) men främst personer med lokalt engagemang, intresse för mat och impact samt finansiell förmåga att investera utan krav på hög avkastning. Dessutom logistikföretag samt företag med plattformar/koncept för livsmedelsproduktion och distribution. Även företag med kunskap inom affärsutveckling, varumärke och investeringsförberedelser är aktörer som berörs.
- 5. att kartlägga inom vilka områden av livsmedelssystemet där det finns störst behov och potential att attrahera externt kapital**
 - Aktiviteter: Regionala kartläggningar och gemensam sammanställning och analys samt enkäter, djupintervjuer och workshop

- Resultat: Slutsatsen är att det kommer att krävas en ökad produktion i primärledet för att nå livsmedelsstrategins mål. Vilken typ av produktion och ökad efterfrågan behöver komma ifrån sekundärledet/förädling varför denna grupp är särskilt viktig att undersöka ytterligare i ett eventuellt genomförandeprojekt. Detta för att identifiera specifika områden samt förse dessa med befintliga koncept och processer för effektiv produktion och distribution med färre led till slutkunden. En förutsättning för att öka lönsamheten och därmed öka betalningsförmågan och efterfrågan gentemot den regional primärproduktionen, vilket skulle ge dem tillväxtincitament till utökad produktion.

Obligatoriska resultatkriterier och resultat

Bakgrund och omvärld

- Varför behövs genomförandeprojektet? Beskriv viktigaste skälet och orsakerna till att situationen ser ut som den gör.
- Vilken efterfrågan finns från näringslivet?

Mål och resultat

- Hur kan projektet bidra till EU:s mål och strategier?
- Vad ska projektet resultera i? Formulera resultatet som mätbara mål.
- Vilka effekter kommer projektet ha för regionen?

Målgrupp

- Vilka ska delta i projektet?
- Vilka intressenter finns?

Organisation

- Hur kan det framtida projektet organiseras?
- Vilka roller behövs?
- Vem ska äga projektet?

Genomförande

- Vilka aktiviteter ska ingå?
- Beräknad tidsplan?
- Hur kan miljö, jämställdhet, integration och mångfald användas som verktyg i projektet?

Samverkan

- Ska projektet genomföras som ett samverkansprojekt?
- Finns det kopplingar till andra program?
- Kan projektet genomföras som ett så kallat Östersjöstrategiprojekt?

13. Kommentera det slutliga utfallet av indikatorerna

Jämför ackumulerat utfall mot målvärde (se punkt 5 ovan) och kommentera eventuella avvikelser samt vilka lärdomar ni har dragit av detta.

14. Beskriv hur ni arbetat med att sprida projektets resultat

Beskriv större informationsinsatser som utförts i samband med projektavslutet, projektets eventuella resultat samt hur EU:s medverkan har synliggjorts. Bilägg gärna eventuella utvärderingsrapporter.

Respektive part marknadsför resultatet i respektive aktörs sociala medier och nätverk samt att resultatet av förstudien och dess slutsatser leder vidare till en ansökan om ett genomförandeprojekt och det sättet förvaltas resultatet för ett nästa steg.

Slutrapporten alt. en sammanfattad populärversion kommer att skickas till alla som bidragit och deltagit till förstudien.

Information har nått många också under själva förstudien genom att vi redan i juli skickade ut information till ca 6000 företagare i branschen om enkätresultaten i förstudien. Intresset var därför stort när seminariet genomfördes. Hela seminariet finns nu att se på YouTube och har redan lockat ca 200 personer som sett det drygt 2 timmar intressanta seminariet.

På AgroÖrebros hemsida har det under förstudien funnits en unik undersida <https://www.agroorebro.se/investeringskapital/> och i samband med AgroDagen 2021:2 den 11 november lyftes resultatet fram genom en presentation av projektledaren.

Tidningen Land och Lantbruk kommer att publiceras en redaktionell artikel om förstudien i deras decembernummer 2021.

Som exempel på uppföljning så tack vare resultatet av förstudien genomförs just nu ett analysarbete kopplat till planerna att etablera sk produktionsväxthus på Kvinnerstaområdet i Örebro. Vilket bl a skulle kunna innebära att det som är konstaterat i förstudien skulle kunna appliceras i ett genomförandeprojekt på Kvinnerstaområdet.

15. Beskriv uppföljning, utvärdering och lärande

Utifrån Tillväxtverkets riktlinjer avseende utvärdering (3P och 3N) beskriv metoder och insatser för att följa upp och utvärdera projektet samt hur utvärderingen använts för att skapa ett lärande. Bilägg gärna eventuella utvärderingsrapporter.

Utöver kontinuerlig uppföljning och utveckling av det interna projektsamarbetet gjordes en utvärdering av slutseminariet på Vreta Kluster som bifogas. Förstudiens syfte var att skapa underlag för ett eventuellt genomförandeprojekt så uppföljningen av projektet blir en ansökan om genomförandeprojekt.

16. Diskussion och slutsatser

Beskriv vilka delar av projektet som varit framgångsrika och vilka delar som inte har fungerat lika bra. Ange orsaker och vilka lärdomar som uppstått till följd av detta.

Samarbetet mellan deltagarna från de fyra regionerna har varit mycket fruktbart. Det har resulterat i ökat samarbete även gällande andra projekt inom grön näring. Tack vare arbetet med och resultatet av förstudien finns förutsättningar att det leder till ett genomförandeprojekt som kommer göra stor skillnad kopplat till den nationella livsmedelsstrategin. Att skapa förutsättningar för tillväxt för lokala företag inom lantbruks- och livsmedelsföretag, på ett hållbart sätt och med lönsamhet i fokus.

- Styrka att redan i förstudie arbeta över flera län – det ger bred kompetens och erfarenheter, vi drar nytta av varandras nätverk, insatserna får en bra spridning och vi delar på resurser
- Det blir lite mer admin och praktiskt rodd, tex hitta möten, invänta synpunkter, etc när man är fler – men fördelarna överväger nackdelarna med hästlängder!
- Bra steg och metodik för genomförande – 1. Samla gjorda insatser 2. Enkäter till fler respondenter 3. Intervjuer 4. Seminarie 5. Sammanfattning 6. Ansökan genomförandeprojekt
- Metodik och struktur för genomförande har lett till att vi samlat in kunskap i lagom stora steg systematiskt och hunnit med att analysera, vänt oss till rätt målgrupper, mm.
- Har varit ett attraktivt ämne som har gjort det lätt att engagera och få intervjua företag, bra svar enkäter, intresse från banker, investerare, mm.
- Vi har borrarat "lagom" djupt inom respektive område – och fått aktörer som normalt inte möts att mötas – vilket har lett till nyfikenhet hos dessa aktörer
- Vi har identifierat tydliga behov till fortsatta insatser och verksamhet
- Media intresset kunde varit större. Land Lantbruk besökte seminariet men några ytterligare tidningar har vi inte kunnat locka (ännu).

Den viktigaste inför ett eventuellt genomförandeprojekt är att vi på ett tidigare stadium bör skapa en kommunikationsplan för att bättre sprida information om projektets resultat, under och efter projektet.

17. Efter projektslut

Beskriv hur ni arbetar vidare med projektets resultat efter projektet har avslutats

Alla parter i genomförandet av förstudien har gått vidare med att formulera en ansökan av ett genomförandeprojekt i bifogad utlysning. <https://tillvaxtverket.se/vara-tjanster/utlysningar/utlysningar/2021-10-21-sok-finansiering-for-eu-projekt-i-ostra-mellansverige.html>

Genomförandeprojektet formuleras tillsammans med de projektparter och med erfarenheter från en annan förstudie i samma utlysning som denna, FOODÖMS.

De gemensamma slutsatserna och i förstudierna identifierade behoven har genererat i ett upplägg av ett genomförandeprojekt. I det projektet kommer fortsatt samverkan ske mellan förstudiens parter, i fyra län. Södermanland, Örebro, Västmanland och Östergötland. Regionerna i respektive län är positiva och kommer medfinansiera ett beviljat projekt.

Genomförandeprojektet kommer att gå ut på att två SME livsmedelsförädlade företag i respektive län, dvs sammantaget åtta stycken, får stöd med ett affärsanalys samt behovsanpassade insatser som kan bidra till, ökad effektivitet, lönsamhet, produktion och innovationsgrad. Projektet kommer att arbeta mot det etablerade främjarsystemet och utvärdera dess potential att ge stöd och möta de livsmedelsproducerande företagens behov. I projektet kommer också incitament och vilja för riskkapital att investera i livsmedelsproducerande företag att utredas mer djupgående.

Se förändringslogiken i separat bilaga.

18. Övriga kommentarer

Ange eventuell ytterligare information om projektet och dess resultat som bör uppmärksammas

Data som strategisk resurs – slutrapport till Tillväxtverket

November 2021

Sammanfattning – projektet har genererat flera idéer som kan fördjupas vidare i ett genomförandeprojekt

Sammanfattning från intervjuer, workshop, arbetsmöten och analyser

TJÄNSTER INOM TRE OMRÅDEN

DETALJERING

- **1. Lösningar riktade direkt till lantbrukare**
 - Årlig grundrapportering – delning av data och färdiga rapporter till exv. kommuner, länsstyrelser och Jordbruksverk
 - Cross compliance – verktyg för att hjälpa lantbrukaren driva produktionen i linje med de komplexa lagar, regler och riktlinjer denne har att förhålla sig till
 - Tillståndsansökningar – generera rapporter och underlag för användning i vanliga tillståndsprocesser
 - Miljöhusesyn – förenkla och automatisera
 - Delning grunddata – om företaget och dess produktionskontext
 - Benchmarking – produktionsnyckeltal
- **2. Lösningar riktade till större aktörer/partners till lantbrukaren (exv. slakterier, mejerier, spannmålsförädlare, rådgivare m.fl.)**
 - Klimatberäkningslösning – integrerad lösning för att beräkna, analysera och prognosticera lantbrukares klimatavtryck
 - Biologisk mångfald – viktigt att kvantifiera det positiva avtrycket i svenskt lantbruk
 - Produktionssystemet Tuppen är ett bra referenscase för Agronod
- **3. Sammanlänkning maskinsystem**
 - Adapter maskinsystem – möjliggöra inhämtning och delning av data mellan de stora maskinleverantörerna inom mjölk och växtodling

396 (465)

Bakgrund och syfte

- Lantbruket ligger i många fall långt efter andra branscher vad det gäller användning av digital teknologi (t.ex. inom produktionsstyrning, beslutsfattande och resurseffektivisering). En huvudanledning är att den värdefulla data som ligger till grund för algoritmer och beräkningsmodeller finns spridda bland ett stort antal olika organisationer och företag.
- Fyra svenska lantbruksaktörer formerade under 2020 det nationella initiativet Agronod, för att skapa standardiserad och säker tillgång till lantbruksdata. Målbilden med initiativet är ökad lönsamhet och hållbarhet för svenska lantbrukare genom att möjliggöra för digitala tjänster.
- Under våren och hösten 2021 bedrevs en förstudie att utreda vilka behov som finns hos näringen, vilka data som finns tillgängliga och hur dessa data kan processas och kombineras för att nå näringens behov. Mer specifikt ska förstudien
 1. Identifiera specifika behov av data inom livsmedelssektorn.
 2. Identifiera och utvärdera tillgängliga data som kan användas.
 3. Identifiera prioriterade och avgränsade verksamhetsområden, som kan ligga till grund för dataanalys och process.
 4. Att med hjälp av en målgruppsanalys för att undersöka behovet av och vilka hållbarhetsaspekter som behöver främjas med stöd av data och vilka som bör ingå i arbetet.
- Förstudiens övergripande mål är att ta fram ett underlag till ett genomförandeprojekt som kan bidra till att genom datadelning och gemensam digital utveckling arbeta fram nya digitala lösningar som ökar svenska lantbrukares lönsamhet och sänker dess klimat- och miljövtryck.

BAKGRUNDSINFORMATION AGRONOD

398 (465)

Lantbruket står inför ett paradigmskifte – de digitala produktionssystemens intåg

Våg 1 –

Elektrifieringen av landsbygden

Våg 2 –

De tunga produktionsmaskinerna

IDAG

Våg 3 –

De digitala produktionssystemen

Stabil kraftförsörjning

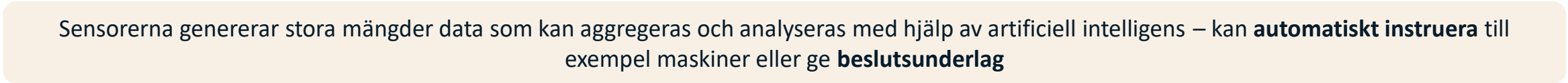
- Bättre belysning – längre arbetstider
- Nya eldrivna maskiner, t.ex. mjölkseparatorn

Fler hästkrafter

- Sänkta arbetskrafts- och insatskostnader
- Bärare av nya och tyngre redskap och verktyg

Uppkoppling och intelligens

- Integrerad produktions-automatisering
- Datadrivet beslutsfattande

Fyra svenska lantbruksaktörer har bildat ett gemensamt bolag för att möjliggöra för digitala tjänster inom lantbruket – Agronod

- Har cirka **140 000 medlemmar** från hela Sverige, de flesta är lantbruksföretagare. LRF ägs också av 25 organisationsmedlemmar – större kooperativa företag med stark koppling till det gröna näringslivet

- LRF är en intresseorganisation som arbetar för att skapa hållbar tillväxt, lönsamhet och attraktionskraft i de gröna näringarna.

- Lantmännen är ett kooperativ som ägs och styrs av cirka **20 000 medlemmar**, svenska lantbrukare inom växtodling och djurhållning. Lantmännen är uppdelat i 20 medlemsdistrikt som finns i hela Sverige.

- Lantmännen är en ledande aktör inom lantbruk, maskin, bioenergi och livsmedel. Verksamheten sträcker sig från jord till bord – med fokus på spannmålsproduktion och -förädling.

- Växa är Sveriges största husdjursförening, ägs av cirka **6 300 medlemmar**. Dessa är mjölk- och köttproducenter, som finns från norra Sverige till Halland i väst, Småland och Blekinge i söder och Öland samt Gotland i öst.

- Växa Sveriges verksamhet spänner över områden som semin, avelsrådgivning, förebyggande djurhälsoarbete, affärs- och företagsrådgivning för mjölk- och köttproducenter.

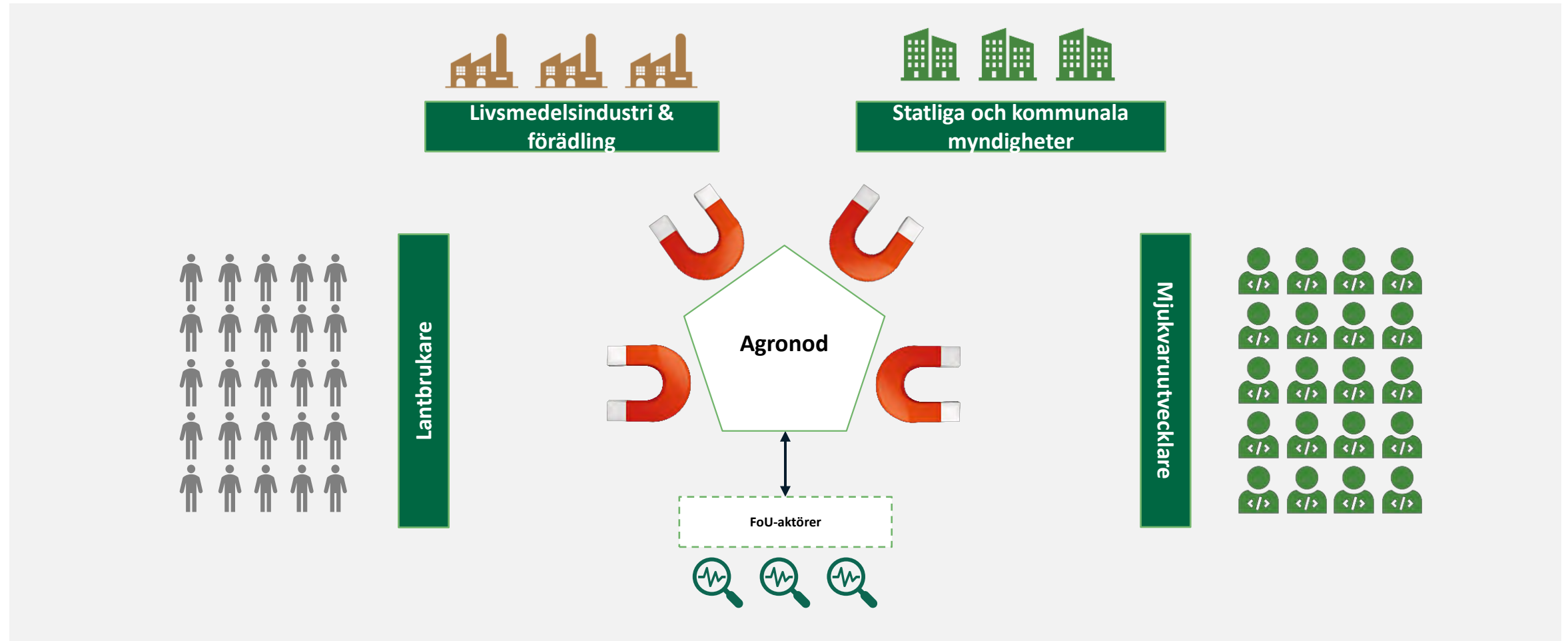
- Hushållningssällskapet utgörs av 15 fristående sällskap över hela landet som tillsammans samlar cirka **25 000 medlemmar** som finns inom alla stora näringsgrenar i lantbruket

- Hushållningssällskapet driver försöksgårdar, forskningsprogram och erbjuder rådgivning för lantbrukets och landsbygdens utveckling inom bl.a. husdjur, växtodling och bygg.

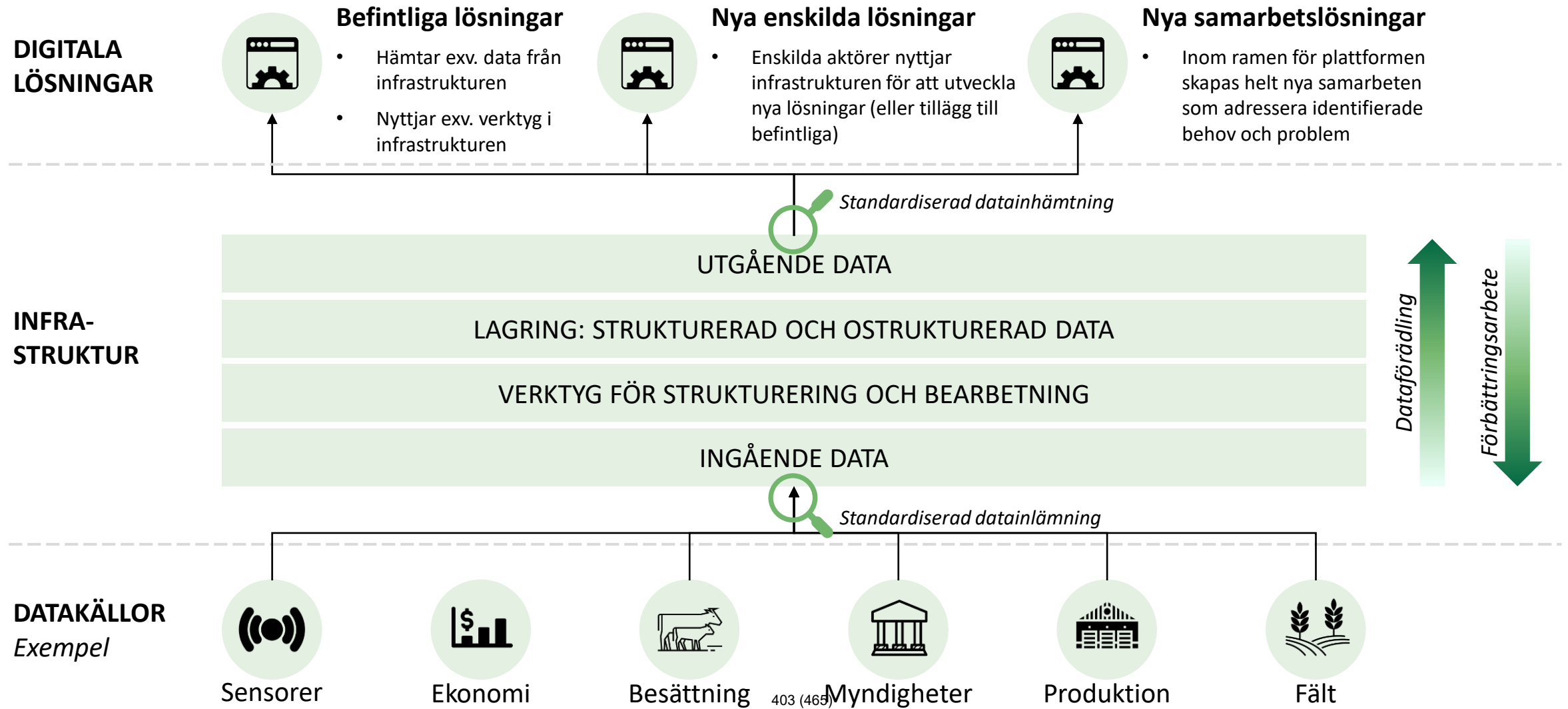
*En styrka för initiativet, som tillsammans **samlar en betydande andel av Sveriges lantbrukare**, är att **många av lantbrukarna är medlemmar i flera av organisationerna**.*

*Tillsammans har de fyra aktörerna **betydande nationell verksamhet inom de stora näringsgrenarna** (växtodling, mjölk och kött)*

Agronod vill som central facilitator koppla ihop branschen – satsningen samlar data, tillför domänkunskap, skapar insikter och tillgängliggör dem

Genom Agronod möjliggörs en digital utveckling inom sektorn som annars inte varit möjlig

Ett viktigt område för Agronod är att stimulera och formera strukturerade samarbeten för digital utveckling

Skapa tillgång till data och infrastruktur för digital utveckling

- Kraftigt förenklade möjligheter att skapa effektiv tillgång till data
- Säkra och stimulera datadelning från lantbrukare
- Tillgång till moderna system för utveckling av morgondagens lösningar

Stimulera och formera strukturerade samarbeten för digital utveckling

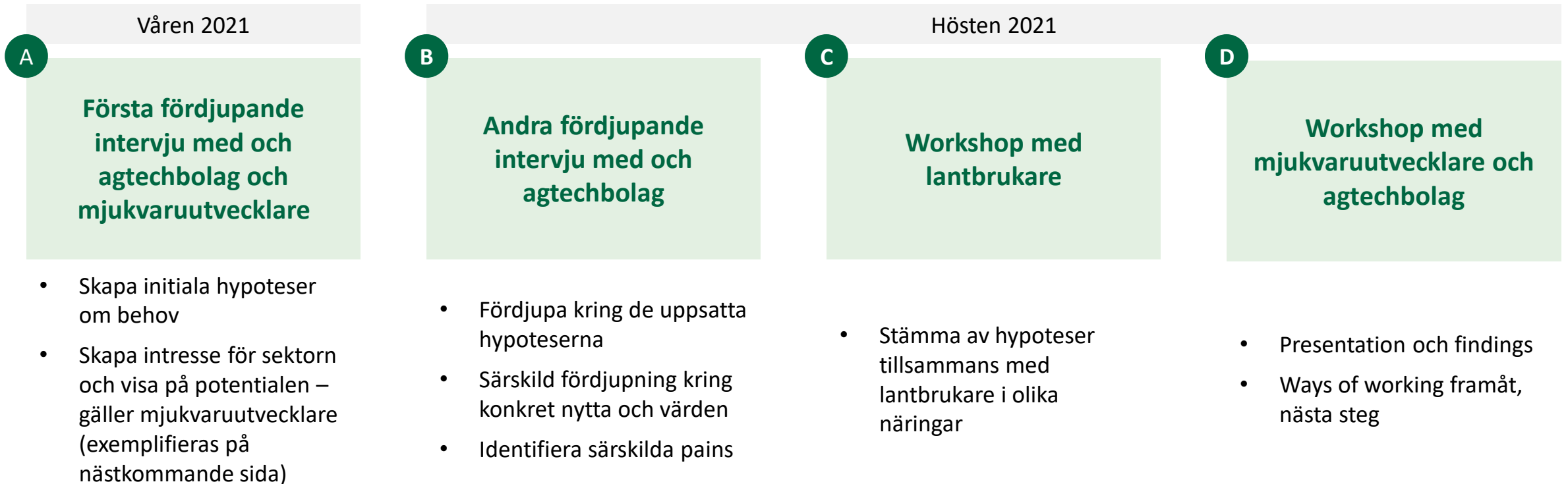
- Formering av behovsfokuserade samarbeten mellan branschaktörer
- Identifiering av behov och problem som kan adresseras genom digitala lösningar

UPPLÄGG

405 (465)

I projektet har vi arbetat hypotesdrivet för att identifiera pains på lantbruksnivå som kan adresseras med hjälp av ökad datadelning och digitalisering

HUVUDMOMENT

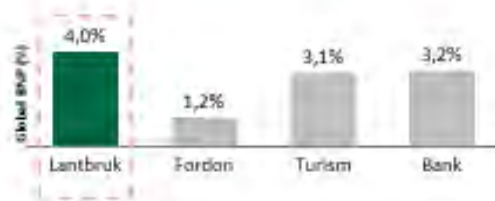

I tillägg har vi beskrivit möjligheter som denna sektor kan erbjuda för duktiga mjukvaruutvecklare

Syftet har varit att skapa ett intresse kring sektorn för duktiga mjukvaruföretag som ännu inte är exponerade mot lantbruket

Digitala tjänster mot lantbrukare har potential att bli en viktig affär för svenska mjukvaruföretag

LANTBRUKET ÄR AV VÄRLDENS STÖRSTA SEKTORER

- Lantbruk är en av världens största sektorer – står för ungefär 4 % av global BNP.
- Lantbruket är en homogen sektor – skapar hög förutsättning att erbjuda skalbara produkter och tjänster.

MINST DIGITALISERADE SEKTORN – FIRST-MOVER ADVANTAGE

- Lantbruk är den minst digitaliserade sektorn, men omfattande digitaliseringssatsningar genomförs.
- Möjligt för IT-/mjukvaruutvecklare att skapa ett First-Mover Advantage.

GLOBALA IT-AKTÖRER BÖRJAR PROFILERAR SIG MOT AGTECH

- Flera bolag riktar sina molnplattformar mot lantbruket
- Globala IT-bolag omvärldsbevakar och profilerar sig inom Agtech för att säkra kompetens och marknadsandelar.

Finns ett tydligt behov av mer avancerade tjänster för att stärka lönsamheten och hållbarheten för svenska lantbrukare – innebär betydande affärspotential för duktiga mjukvaruföretag som vill etablera sig inom sektorn

A

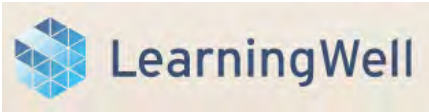
Fem bolag har intervjuats, med fokus på att förstå deras verksamhet och utmaningar kopplat till datadelning

DELTAGARE

AGTECHBOLAG

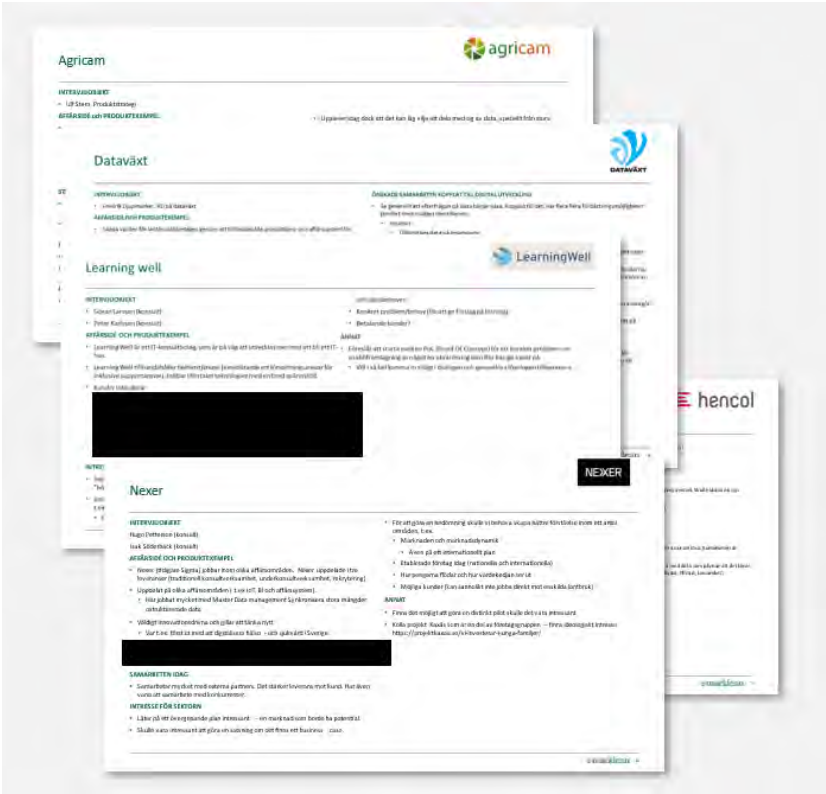

MJUKVARU-UTVECKLARE

Analys av intervjuerna genererade en lista av behov samt konkreta hypoteser kring områden att detaljera

ANALYS

Hypoteser

AGTECH	MJUKVARUUTVECKLARE
Datinhämtning myndigheter – förenklad tillgång till data, t.ex. - CDB-register - Kemikalieinspektionen - Slaktdata/återrapporteringsfiler Bygga egna register för (1) insatsvaror(kem, näring, grov- och kraftfoder, utsäde) och (2) recept (t.ex. styrfiler, foderstat) Integration med managementsystem mjölk (t.ex. delaval och lely) Generellt sammanställa/tillhandahålla öppna data via Agronod - Ska data finnas i plattformen, eller bibliotek om var data finns/API-dokumentation Agronod – fungera som en adapter mellan olika maskindatalösningar? - Använda befintlig infrastruktur (t.ex. Agrirouter etc.)... - Eller bygga egen infrastruktur? Öppna affärer för datadelning B2B i livsmedelskedjan (t.ex. ICA, livsmedelsindustri etc.)	Intresse för branschen, men låg domänkunskap. Dessa aktörer bedöms ha lägre prioritet initialt (längre uppstartssträcka), men kan bli viktigare spelare för ekosystemet på sikt. Därför viktigt att sätta struktur för att få in nya aktörer i branschen. Förslag: - Skapa informationsmaterial om Branschen och marknaden - Utmaningar/behov som kan adresseras - Use case/hypoteser Gemensam brainstorming-session – bjuda in för deltagande på arbetsmöte med Agtech-bolag Eventuellt Proof of Concept-studie

Hypoteser detaljerades och kategoriserades inom sex olika fokusområden, efter ytterligare en djupintervju med agtechbolagen (I/II)

DETALJERING INTERVJU 2

Intervjuerna har genererat en lista av behov samt konkreta hypoteser kring områden att detaljera

- 1 Tillgång till rådata
- 2 Tillgång till förädlade dataset
- 3 API-katalog
- 4 Business 2 Farmer-tjänster
- 5 Business 2 Business-tjänster
- 6 Andra

Hypoteser detaljerades och kategoriserades inom sex olika fokusområden, efter ytterligare en djupintervju med agtechbolagen (II/II)

ATT DISKUTERA:

- 1. Vilka dataset och datakällor ska vi prioritera?
- 2. Framgångsfaktorer datainhämtning (SJV, Eurofins /andra labb, insatsvaruleverantörer växtodling och mjölk)

Fokusområde 1: tillgång till rådata

OBS! Listan är ej uttömmande

1. Tillgång till rådata

NÖT/MJÖLK

- Besättningsinformation (ålder, ras, härstamning, avelsvärden etc.)
- Produktionsnyckeltal
- Labanalyser mjölk
- Veterinärjournaler
- Foderinnehåll/ -deklarationer
- Foderstater
- Foderprover
- Återrapporteringsfil slakterier
- Kvalitetsdata mejerier
- Orderinformation insatsvaror (fr. fakturor/ekonomisystem)

VÄXTODLING

- Innehåll/deklaration utsäde
- Innehåll/deklaration växtnäring
- Innehåll/deklaration växtskydd
- Grundinformation fält (skiftesgränser etc.)
- Jordprover
- Satellitbilder
- Styrfiler
- Skördekartering
- Maskin användning
- Labanalyser vall
- Labanalyser spannmål
- Fältförsök
- Mätvärden från maskiner (vikt, protein etc.)
- Orderinformation insatsvaror (fr. fakturor/ekonomisystem)

Fokusområde 25

2. Tillgång till förädlade dataset och konsumtionsstyr för definierade verksamhetsområden

- Data för optimerad vallodling – besättningsdata, foderstat (grov, kraft och mineraler & vitaminer), grovfoderparametrar (vikt och kvalitet), odlingsvariabler (mark, mekanisk bearbetning, vallfröblandningar, sort - och fältförsök samt övriga insatsvaror).
- Data från nötkedjan – data från managementsystem, besättningsdata och återrapporteringsfiler samt prognosticerad slaktmognad.
- Klimatdata – för gårdens olika verksamhetsdelar, strukturerad, taggad, mappad och kvalitetssäkrad data
- Insatsvaruregister – uppdaterad, strukturerad och standardiserad data om centrala insatsvaror som används på svenska gårdar: utsäde, växtnäring, växtskydd & foder

3. API-katalog

- Strukturerad dokumentation som beskriver tillgänglig relevant data och API:er som andra aktörer än Agronod tillhandahåller – t.ex. väder, maskindata, öppen satellitdata

4. Business 2 Farmer-tjänster – lösningar riktade direkt till lantbrukare

- Årlig grundrapportering – delning av data och färdiga rapporter till exv. kommuner, länsstyrelser och Jordbruksverket

- Cross compliance – verktyg för att hjälpa lantbrukaren driva produktionen i linje med de komplexa lagar, regler och riktlinjer denne har att förhålla sig till
- Tillståndsansökningar – generera rapporter och underlag för användning i vanliga tillståndprocesser
- Digital rådgivning – tillhandahålla gränssnitt för produktions - och ekonomidata samt nyckeltal för lantbruksrådgivare

5. B2B-tjänster – lösningar riktade till större aktörer/partners till lantbrukaren (exv. slakterier, mejerier, spannmålsförädlare, rådgivare m.fl.)

- Klimatberäkningslösning – integrerad lösning för att beräkna, analysera och prognosticera lantbrukares klimatavtryck
- Biologisk mångfald och övergödning – integrerad lösning för att beräkna, analysera och prognosticera lantbrukares biologiska mångfald och övergödning

6. Andra

- Adapter maskinsystem – möjliggöra inhämtning och delning av data mellan de stora maskinleverantörerna inom mjölk och växtodling
- Exv: John Deere, Agrirouter och Data Connect samt DeLaval och Lelys managementsystem

Fetmarkerade punkter bedömdes som särskilt intressanta

C Fokusområdena diskuterades med lantbrukare inom olika relevanta näringsgrenar...

- **Rossviks säteri**
 - **Stenta Gård**
 - **Womtorps Lantbruk**
 - **Berga Gård**
 - **Sjögesta Gård**
 - **Lunds Gård**
-

... och flera av de hypoteserna kvitteras av de intervjuade lantbrukarna

TJÄNSTER INOM TRE OMRÅDEN

KVITTERADE IDÉER

- **1. Lösningar riktade direkt till lantbrukare**
 - Årlig grundrapportering – delning av data och färdiga rapporter till exv. kommuner, länsstyrelser och Jordbruksverk
 - Cross compliance – verktyg för att hjälpa lantbrukaren driva produktionen i linje med de komplexa lagar, regler och riktlinjer denne har att förhålla sig till
 - Tillståndsansökningar – generera rapporter och underlag för användning i vanliga tillståndsprocesser
 - Miljöhusesyn – förenkla och automatisera
 - Delning grunddata – om företaget och dess produktionskontext
 - Benchmarking – produktionsnyckeltal
- **2. Lösningar riktade till större aktörer/partners till lantbrukaren (exv. slakterier, mejerier, spannmålsförädlare, rådgivare m.fl.)**
 - Klimatberäkningslösning – integrerad lösning för att beräkna, analysera och prognosticera lantbrukares klimatavtryck
 - Biologisk mångfald – viktigt att kvantifiera det positiva avtrycket i svenskt lantbruk
 - Produktionssystemet Tuppen är ett bra referenscase för Agronod
- **3. Sammanlänkning maskinsystem**
 - Adapter maskinsystem – möjliggöra inhämtning och delning av data mellan de stora maskinleverantörerna inom mjölk och växtodling

413 (465)

Identifierad knäckfråga – ekonomisk ersättning för datadelning?

1. Förväntan från flera aktörer om ekonomisk ersättning för datadelning
 - › Lantbrukare
 - › Mjukvaruutvecklare
2. Hur prissätts delning av data?
 - Finns det inte en risk att hämmar utvecklingen och att tjänsterna blir dyrare lantbrukare?
3. Eventuell betalningsmodell?

REKOMMENDATION FRAMTIDA ARBETSPROCESS

Områden att fördjupa i ett eventuellt kommande genomförandeprojekt

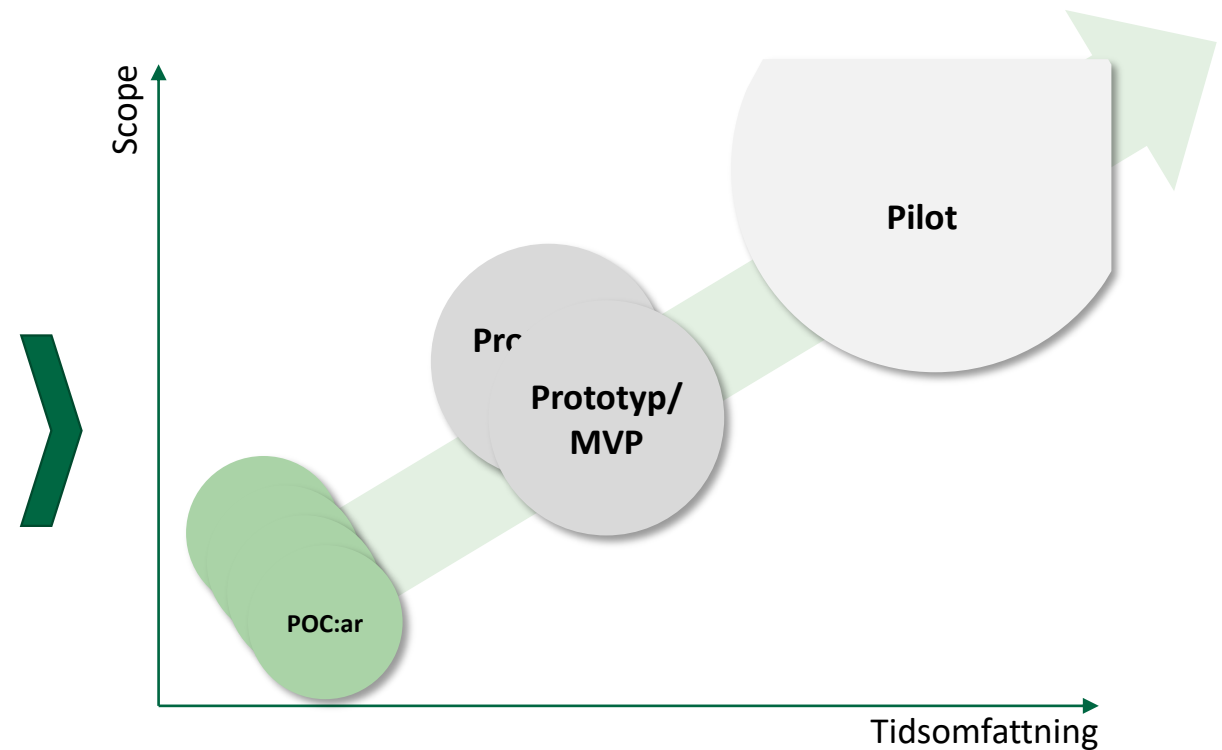
Områden med kvittens från såväl lantbrukare som agtechbolag

- **1. Lösningar riktade direkt till lantbrukare**
 - Årlig grundrapportering – delning av data och färdiga rapporter till exv. kommuner, länsstyrelser och Jordbruksverk
 - Cross compliance – verktyg för att hjälpa lantbrukaren driva produktionen i linje med de komplexa lagar, regler och riktlinjer denne har att förhålla sig till
 - Tillståndsansökningar – generera rapporter och underlag för användning i vanliga tillståndsprocesser
 - Miljöhusesyn – förenkla och automatisera
 - Delning grunddata – om företaget och dess produktionskontext
 - Benchmarking – produktionsnyckeltal
- **2. Lösningar riktade till större aktörer/partners till lantbrukaren (exv. slakterier, mejerier, spannmålsförädlare, rådgivare m.fl.)**
 - Klimatberäkningslösning – integrerad lösning för att beräkna, analysera och prognosticera lantbrukares klimatavtryck
 - Biologisk mångfald – viktigt att kvantifiera det positiva avtrycket i svenskt lantbruk
 - (Produktionssystemet Tuppen är ett bra referenscase för Agronod)
- **3. Sammanlänkning maskinsystem**
 - Adapter maskinsystem – möjliggöra inhämtning och delning av data mellan de stora maskinleverantörerna inom mjölk och växtodling

Sammanfattning förslag framtida arbetsprocess – så kan slutsatser omsättas i praktiken

ARBETSGÅNG – WAYS OF WORKING

- Gemensamt arbetsmöte, med diskussion om hypoteser
 - Gemensam prioritering fokusområden
 - Hitta idéer för PoC
 - Arbetssätt
 - Samarbetsmodell
 - Affärsmodell
 - PoC-förslag
- Uppstart PoC
 - Fokus om idéer/hypoteser är möjliga att genomföra
 - Mycket väldefinierat och begränsat scope som genomförs under begränsad tid
 - Fokus hur tjänsten/datadelning ska implementeras
 - Inkluderar vanligtvis första utveckling/design av idé med första version användargränssnitt
- Uppstart Prototyp/MVP
 - Fokus hur tjänsten ska utvecklas
 - Inkluderar vanligtvis första utveckling/design av idé med första version användargränssnitt
- Eventuell möjlig pilot

Under POC:en undersöks ett mycket tydligt fokusområde under en begränsad tidsperiod, vanligtvis ett par veckor

VIKTIGA KOMPONENTER	BESKRIVNING
Tydlig uppdrag	Utvecklingen utgår ifrån ett tydligt beskrivet uppdrag med bland annat förväntningar, arbetsmetod, organisation/resurser och önskad leverabel.
Tydligt fokusområde	- POC:ar utgår ifrån på ett i förhand tydligt definierat fokusområde som undersöks - Rekommendation om lämpliga PoC-område sker utifrån strukturerat ramverk
Fokus söka risker/glapp	- Viktigt fokus för POC:en är att söka efter och bedöma risker och glapp som kan påverka/hindra det framtida utvecklingsarbetet - Exempel på hinder kan vara dålig datakvalitet
Strikt begränsad tidsomfattning	- Viktigt med strikt tidsomfattning som måste hållas, vilket tvingar utvecklingsteamet att arbeta fokuserat och målinriktat. - Vanligtvis bedrivs POC:ar under ett par veckor.
Frihetsgrader i utvecklingsarbete	- Utvecklingsteam behöver höga frihetsgrader och möjligheter att justera scope och leverans beroende på projektets utveckling. - För att möjliggöra agil utveckling behöver en beslutsgrupp från LDP vara redo att fatta snabba beslut

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

Rossviks säteri

Stenta Gård

Womtorps Lantbruk

Berga Gård

Sjögesta Gård

Lunds Gård

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Ansökan om projektstöd

Mat från nära håll

Din ansökan

Vem söker du för?

Företag, förening eller organisation

Uppgifter om fullmakt och sökanden

Organisationsnummer

8024347679

Namn

AGROÖST IDEELL FÖRENING

Utdelningsadress

Högåsa Gård

Postnummer

58576

Postort

VRETA KLOSTER

c/o adress

Telefonnummer - inklusive riktnummer

Mobilnummer

0706247494

E-postadress

magnus.borjeson@telia.com

Välj stöd

Välj inriktning

Valda inriktningar

Samarbete ☐ Skapa nya jobb ☐ Livsmedel

Genomförande

Här ska du svara på frågor som handlar om vad du söker stöd för och hur du ska genomföra projektet, investeringen eller etableringen.

Beskriv tydligt och kortfattat vad du söker stöd till

Intresset för lokalproducerade livsmedel blir allt större och konsumenten vill känna en närhet till den mat som äts. Detta kan byggas upp genom transparens i livsmedelssystemet och lokal produktion. Corona-pandemin har ändrat köpbeteendet och e-handeln är större än någonsin och en effektiv väg att nå ut. Genom närproducerad mat, effektiva logistikkedjor och god tillgänglighet. bidrar detta till att nå hållbarhetsmålen genom ökad efterfrågan, kortare transporter och ökad lönsamhet.

En utmaning är att hitta former för att sälja, marknadsföra, lagra och distribuera lokal mat då de enskilda aktörerna ofta är relativt små och inte kan producera stora volymer. För var och en är det inte lönsamt att bygga upp en organisation kring frågorna. En annan utmaning är att bygga upp den långsiktiga relationen till lokal mat i konsumentled för att dels bygga upp den privata efterfrågan, men också skapa ett tryck i leden mellan producent och slutkonsument som bidrar till att lokalt producerad mat hittar vägen in i fler verksamheter.

Intresset för t ex REKO-ringar ökat markant. Konceptet skapar en nära kontakt mellan producent och konsument med närhet och möjlighet att bygga upp en relation till maten. Samtidigt är det inte skalbart att varje producent bygger upp sin egen logistik och att konsumenten tar sig till utlämningsplatsen. Detta är heller inte en möjlig väg att gå för den som behöver säkra produktleveranser och kontinuitet i råvaruflödet, t ex restauranger och offentliga kök. Det finns begränsningar som hindrar uppskalning t ex i form av produktionsvolymer, logistik och lagerhållning. Det är också en utmaning för den enskilde att nå ut med sina produkter på en större marknad när produktionsvolymerna inte tillåter stora marknadsföringsinsatser. Många har heller inte kunskap om hur marknadsföring kan ske på effektivt sätt. Utmaningarna blir tillsammans ett stort hinder för både säljare och kund.

Om utvecklingen för det lokalproducerade ska fortsätta öka behövs nya tankesätt, men också arbete för att säkra efterfrågan även i framtiden. En stor del av vår relation till maten byggs upp under uppväxten varför den offentliga måltiden har stor betydelse för hur våra framtida konsumtionsmönster kommer att se ut. Genom att nå ut till offentliga aktörer med information om mervärdena i lokalproducerad mat och hur denna kan tillgängliggöras läggs grunden för en fortsatt positiv trend för de lokala produktionen.

I Örebro län finns aktörer som var för sig tagit sig an utmaningen att skapa vägar för att den närproducerade maten ska nå konsumenten på ett smidigt sätt t ex genom e-handel med hemleveranser, lager och logistikfunktionen företag emellan samt direktleverans till butiker i liten skala. Dessa samlande aktörer skulle också kunna bidra till att förmedla produkter av samma slag från flera producenter för att få upp volymerna så att produkterna skulle kunna vara intressanta även för större kunder. Ingen av dessa aktörer har dock i dagsläget hela behovet tillgodosett inom sina verksamheter. Nya system för att tillgängliggöra den lokala maten kan bidra till att öka tillgängligheten och lönsamheten i primproduktionen.

AgroÖst (AgroÖrebro) vill se över möjligheterna inom befintliga verksamheter, aktörskedjor och enskilda aktörer för att hitta en gemensam namngiven väg i form av ett lokalt varumärke/signum som kan gynna alla intressenter utifrån befintliga förutsättningar och önskade utvecklingsmål och samla dem under en gemensam flagg. Genom samarbete där de olika affärskoncepten vävs samman som tillgodoser hela kedjan från producent till kund skapas möjlighet till fler jobb inom såväl produktion och e-handel som lager och logistik. Genom att både skapa kanaler för tillgänglighet och att förankra den lokala maten i matidentiteten genom en informationskampanj möjliggörs affärsutveckling och framtagande av nya produkter hos producenter i länet genom tydliga försäljningskanaler och ökad omsättning för den som är intresserad av att skala upp.

Var ska du genomföra ditt projekt?

Ett eller flera län

Välj de län där du ska genomföra investeringen eller etableringen

Örebro

Välj de kommuner där du ska genomföra investeringen, projektet eller etableringen

Askersund, Hällefors, Lekeberg, Degerfors, Ljusnarsberg, Karlskoga, Lindesberg, Örebro, Nora, Hallsberg, Laxå, Kumla

Kommer du genomföra din investering, projekt eller etableringen på en annan adress än din hemadress?

Ja

Gatuadress, gårdsbeteckning eller motsvarande

AgroÖrebro c/o LAVI gruppen AB Bettorpsgatan 10

Postnummer

70369

Postort

Örebro

Slutdatum

2023-04-30

Upphandlingsskyldighet

Är du som stödmottagare skyldig att följa någon av upphandlingslagarna?

Svar

Nej

Generella frågor om projektet

Varför vill ni genomföra projektet och beskriv hur projektet bidrar till att uppfylla identifierade behov?

Hjälpstext

Förklara målbilden så tydligt som möjligt genom att skriva en motivering till varför du ska genomföra projektet samt hur projektet bidrar till att uppfylla identifierade mål.

Svar

I dagsläget finns ingen tydlig kanal för försäljning av småskaligt och lokalt producerad mat i Örebro län. Varje delområde har idag sin egen lösning där t ex producenterna själva står för hela kedjan fram till konsument, lokala logistikföretag agerar mellanhand mellan producent och kund samt e-handelsföretag med distributionslösningar hem till kund. Traditionellt har stuprören inte varit ett hinder för företagandet, men med den generationsväxling som är på gång inom primärproduktionen och den småskaliga livsmedelsförädlingen väcks nya behov och krav på nya lösningar som kan effektivisera och möjliggöra nya affärsmodeller och lösningar för att nå ut med sina produkter. Genom att samla företagen genom en gemensam försäljningskanal och utbilda i smarta och effektiva marknadsföringsinsatser kan ett större ekonomiskt utrymme skapas som i förlängningen leder till en starkare och livskraftigare lokal livsmedelsproduktion.

För att det lokalproducerade ska kunna växa behövs både kunskap hos konsumenten och de enskilda företagen samt kanaler för produkterna att nå ut. Idag är det svårt för den småskaliga produktionen att finansiera marknadsföring av produkterna och egna logistiklösningar. Det är heller inte alltid så lätt för aktörer som är i behov av lite större volymer, t ex skolkök, att hitta ingångar för att kunna köpa in produkterna på ett samlat och smidigt sätt. Genom att samla båda frågorna under ett paraply kan små producenter som vill utvecklas få ett nätverk att knyta an till där det finns stöd för produktdistribution samtidigt som den lokala maten marknadsförs och befästs i konsumentens medvetande. En stor del av vår matidentitet och relation till mat byggs upp redan under skollåldern och den offentliga måltiden och skolan blir därför en inspirationskälla och en möjlighet att skapa kunskap och intresse för den lokala maten. Ett samlande paraply kan agera som en väg in i dessa sammanhang och samtidigt bli en hävstång för framtidens efterfrågan vilket i sin tur ställer krav på tillgängligheten. För att nå dit behövs en kanal som möjliggör för de mindre producenterna att kunna svara på upphandlingar och att upphandlingarna möjliggör för dessa att kunna leverera.

Genom samarbeten mellan de olika leden skulle det kunna bli möjligt att bygga upp strukturer som möjliggör för en enskild producent att nå nya marknader inom e-handel, dagligvaruhandel och restauranger/storkök genom en och samma kanal där lagerhållning och logistik finns tillgängliga även för den småskaliga produktionen. Ett system som innehåller både småskaliga och stora aktörer gör det möjligt att skapa finansiering för en verksamhet som kan komma alla till nytta utan att det blir en för tung ekonomisk börda samtidigt som det underlättar inköp för större aktörer. Optimering genom varje led kan ytterligare bidra till att den lokala maten blir prisvärd även om det är en utmaning att konkurrera med den prisbild som finns på storskaligt producerade och importerade alternativ.

Samarbetena skulle bidra till att uppfylla målen i livsmedelshandlingsplanen med ökad inhemsk produktion av livsmedel och upplysta konsumenter som gör medvetna val samtidigt som hållbarhetsmålen möts t ex i form av ökad lönsamhet och minskad miljöbelastning till följd av långa transporter. Sist, men inte minst, behöver produkterna vara lättillgängliga för konsumenten. I dagen samhälle finns inte utrymme att lägga tid på att åka till flera olika platser för att kunna fylla sin matkasse och det är heller inte hållbart miljömässigt.

Genom att AgroÖst (AgroÖrebro) tar ett samlande grepp runt frågan kring hur den lokala maten kan tillgängliggöras och lyftas fram kan en grund skapas för de lokala livsmedelsaktörerna att ansluta till och över tid driva i egen regi. Projektets yttersta syfte blir att erbjuda möjligheter och lösningar samt ge ett förslag utifrån den lokala företagsfloras behov och som kan öppna upp möjligheten för lokala produkter att bli upphandlade kommunalt och nå fler kunder.

Utvecklar projektet ny teknik eller nya metoder?

Svar

Ja

Om ja, beskriv hur.

Svar

Projektet utvecklar nya vägar till och nya typer av samarbeten som kan leda till affärsutveckling inom flera delar av livsmedelssystemet.

Kommer projektet att kunna bidra till att uppfylla miljö- och klimatmål?

Svar

Ja

Om ja, beskriv hur.

Svar

Genom att tillgängliggöra lokalt producerade livsmedel minskar utsläpp till följd av långa transporter. Med hjälp av modern teknik och artificiell intelligens för ruttoptimering kan miljöpåverkan minskas ytterligare. Systemen används redan av lokala aktörer och med samordning kan kan fler företag ta del av fördelarna samtidigt som varje del i

kedjan används på ett mer effektivt sätt.

Den svenska primärproduktionen är internationellt sett hållbar även om det finns utvecklingsmöjligheter, vilket gör att om fler köper närproducerat minskar miljö- och klimatbelastningen jämfört med importerad mat. En lokal livsmedelsproduktion skapar även förutsättningar för ökad biologisk mångfald, både i odlingslandskapet och i val av sorter och raser i produktionen. När den lokala produktionen och konsumtionen är i balans ökar också möjligheterna för att få till stånd en fungerande cirkulär ekonomi där restprodukter går tillbaka in i produktionen på ett naturligt sätt.

Kommer projektet att bidra till ekonomisk nytta för målgruppen eller näringen?

Svar

Ja

Om ja, beskriv hur.

Svar

Genom att tillgängliggöra lokalt producerade livsmedel på ett sätt där det blir lätt för konsument och mellanled att välja det lokala och bidra till ökad omsättning ökar den ekonomiska nyttan i alla led eftersom distribution och lagerhållning är en förutsättning för tillgängligheten. Med ökad tillgänglighet, optimerade transporter, exponering av lokala produkter, ökade marknadsföringskunskaper, stöd för marknadsföring t ex i form av en lathund och kunskapsspridning ökar också intresset för och efterfrågan på lokalproducerat vilket bidrar till en positiv spiral som skapar förutsättningar för en levande landsbygd och ökat ekonomiskt utbyte för företagen. Fler lokala små och medelstora företag med god ekonomi bidrar till en större resiliens i livsmedelssystemet vilket också är ett av målen i livsmedelsstrategin.

Samarbetspartners

Lägg till namn och organisationsnummer på alla företag och organisationer som du vet eller tror kommer att delta i samarbetsprojektet.

Samarbetspartners	Organisationsnamn	Organisationsnummer
Ekonomisk förening	Örebro MatLän ekonomisk förening	769623-0486
Jordbruks-, trädgård-, eller rennäringsföretagare	Råberga Ekoprodukter	559124-9163
Små och medelstora företag, ej primärproduktion	Lokal Eko	559004-3245
Dagligvaruhandel	Maxi ICA Stormarknad Örebro Boglundsängen	556589-593
Jordbruks-, trädgård-, eller rennäringsföretagare	Lilla Väsby Gård	934001-5107
Små och medelstora företag, ej primärproduktion	Karintorps förädling AB	556695-2726
Små och medelstora företag, ej	RIMA seafood	556778-8327

Utbildning och erfarenhet

Vilken kunskap har du eller din organisation som har betydelse för projektet som du söker stöd för?

Svar

AgroÖst är en ideell förening som har skapats för att främja företagsutveckling med anknytning till de gröna näringarna i östra Sverige. Genom mötesplatser och nätverk bidrar AgroÖst till samarbeten och skapar drivkraft i livsmedelssystemet. Genom att söka medel och förmedla forsknings- och utvecklingsuppdrag till de medlemmar som har bäst kompetens att driva projekten har en bred verksamhet av tillämpad forskning och utveckling byggts upp som fångar bra idéer och främjar utvecklingen av lantbruk och landsbygd. AgroÖst har sin förankring i Östergötland och genom moderna Agro Sörmland och Agro Örebro bedrivs verksamhet med lokal anknytning i de båda länen där samarbete och kunskapsutbyte bidrar till att nå uppsatta mål på ett effektivt sätt.

I Östergötland har Östgotamat fått stort genomslag genom att bli ett signum för den lokala maten och produktionen. Motsvarande funktion har Sörmlands matkluster i sitt län. Genom samarbeten som synliggör den lokala maten och skapar event och händelser runt den byggs ett intresse och en efterfrågan upp som gynnar det lokala företagandet. Från flera håll höjs röster för att efterfrågan på lokalproducerat ökar. Orklas hållbarhetsbarometer pekar på att 35% av svenskarna har ett ökat intresse för att köpa lokalproducerad mat (MyNewsdesk 20201228).

REKO-ringarna i Örebro har fått ett rejält uppsving och utökats till sex stycken i länet. Allt fler producenter vill vara med och kunderna ökar i antal (svt.se 20210401) och utvecklingen är densamma runtom i Sverige. RIMA Seafood en lokal distributör av sjömat men utbudet av varor som kan distribueras är mycket större. Rickard Ekbohm som driver företaget brinner för lokal produktion och ser ett stort behov av att samordna och förenkla distributionen av lokala produkter mellan företag men även till slutkonsument (ja.se 20170420). På e-handelssidan finns idag Närmat som erbjuder en digital butik och hemkörning av i huvudsak lokalproducerade varor. Målet för företaget är att underlätta för mindre företag att nå nya kunder med sina produkter (Länsposten.se 20201012). Inom matkasseområdet finns Den lokala kassen som levererar matkassar hem till dörren med lokala råvaror. Sammantaget pekar allt detta på att det finns ett stort intresse för att köpa och använda lokala produkter.

I länet finns även Örebro Mat (orebromat.se 20210721) som arbetar för att lokalproducerat ska bli mer tillgängligt för såväl handel och restauranger som konsument. En viktig del i att lyckas med detta och bygga efterfrågan är, enligt styrelseledamot Emanuel Eskilsson, att nå ut till de unga i samhället. Under vår uppväxt spenderar vi mycket tid i skolan vilket gör att den mat som serveras och kunskap runt den har stora möjligheter att påverka våra matval (Elevhälsportalen, 20210721). Genom att erbjuda en positiv måltidsmiljö och kombinera detta med den pedagogiska verksamheten kan vår syn på mat och vad som efterfrågas skapa en positiv utveckling för den lokala produktionen. Det är bevisat att valet av råvaror och den mat som serveras i skolan påverkar våra matvanor. Genom att utveckla måltidspolicyn så att t ex lokal mat blir en prioritet kan detta även kommuniceras pedagogiskt. Genom att nå ut med den lokala maten till skolorna och även arbeta med att kommunicera mervärdena byggs den medvetna konsument upp som ska driva utvecklingen framåt. Detta kräver att de offentliga köken har möjlighet att köpa in lokalt producerad mat varför det också är viktigt att titta på hur den offentliga upphandlingen kan möjliggöra för den lokala maten att köpas in.

Enligt denna samlade kunskap bör en insats som både stärker konsumentmedvetenheten och möjligheten att köpa lokala produkter via en samlad kanal kunna bidra till att vi når mål såväl inom hållbarhetsområdet som inom livsmedelsstrategin.

Vilken erfarenhet har du eller din organisation som har betydelse för projektet som du söker stöd för?

Hjälpstext

Här fyller du i uppgifter om din och andra deltagares kunskap och erfarenhet som har betydelse för investeringen.

Svar

Inom AgroÖrebro har frågan kring lokalproducerade livsmedel och lokala varumärken varit på agendan i det utvecklingsråd som finns knutet till noden för att fungera som en kompass för vilka arbetsområden som bör prioriteras i verksamheten. Rådet består av representanter för primärproduktion, livsmedelsförädling, logistik och lager samt dagligvaruhandel. I rådet har man framfört en tveksamhet kring att ta fram nya varumärken då man ser en styrka i det varje producents varumärke står för. Samtidigt ser man vinsterna med att försöka hitta gemensamma kanaler som kan bidra till att underlätta företagandet och öppna upp nya försäljningskanaler.

Exemplen Östgötamat och Sörmlands matkluster visar att det inte behöver finnas ett motsatsförhållande mellan de egna varumärkena och en samlande benämning vilket borde vara fallet även i Örebro. Bland de aktörer som idag är aktiva inom livsmedelssystemet finns alla funktioner som behövs för att bygga upp ett ekosystem kring lokal mat. Idag har dock ingen av aktörerna ekonomiska eller affärsmässiga möjligheter att driva utvecklingen framåt eftersom allt för stor del av tiden går åt till att lösa utmaningar utanför det egna verksamhetsområdet.

AgroÖrebros bild av situationen är att det för varje enskild företagare är viktigt att bevara sin identitet, men att detta inte borde behöva vara ett hinder för att utveckla samarbeten och gemensamma vägar för försäljning och distribution som under ett gemensamt namn kan lyfta och tillgängliggöra den lokala maten. Projektet kommer att ta fram ett förslag på hur en samsamarbetsstruktur kan se ut och organiseras för en potentiell gemensam väg framåt liksom ett namn eller benämning som kan accepteras av ingående parter.

Har projektet andra deltagare med relevant kunskap och erfarenhet?

Svar

RIMA seafood, lager och logistik samt distribution av lokala livsmedel med god kunskap om behov och efterfrågan inom branschen.

Närmat, e-handel och distribution av lokala livsmedel med kunskap om behov och utmaningar i arbetet med att nå ut till konsument och att bygga upp ett gott samarbete med producenterna.

Örebro Matlän är verksam för att ge närproducerade livsmedel en större tillgänglighet, för konsumenter via såväl livsmedelshandel som restauranger och har god kunskap om befintliga vägar för den lokala maten och vilka utmaningar som finns.

ICA Maxi Boglundsängen, intresserade av att öka försäljningen av lokala produkter och har god kunskap kring de utmaningar det kan stöta på.

Primär- och förädlingsproducenter från länet som ser utvecklingsmöjligheter i det regionala livsmedelssystemet och som har ett intresse i att lösningar tas fram i samverkan mellan alla led.

Målgrupp

Ange vilken och hur stor målgrupp projektet gynnar och på vilket sätt.

Svar

Målgrupperna är länets primärproducenter, små och medelstora livsmedelsförädlare, offentliga kök och aktörer som kan förmedla mervärdet i lokal mat samt unga som fortfarande bygger upp sin relation till maten. Genom att bygga upp en gemensam kanal av lagerhållning och logistik tillgängliggörs lokala produkter på ett enkelt sätt för konsument och kunder i livsmedelssystemet. Arbetet med att samtidigt befästa värdena i den lokala maten bygger en långsiktig efterfrågan som kan säkra den lokala livsmedelsproduktionen i framtiden.

Du ska ange vilka de mätbara målen är vid projektets slut samt sett på längre sikt

Ange målen vid projektets slut.

Svar

Vid projektets slut ska:

- Det finns ett förslag på hur en samlad kanal kan se ut för den lokala maten som underlättar tillgänglighet, lagerhållning, logistik och möjligheterna vid upphandling samt ligger i linje med hållbarhetsaspekterna socialt, ekonomisk och miljömässigt.
- Det finnas ett förslag på ett namngivet koncept med geografisk anknytning som aktörer i livsmedelssystemet kan anknyta till och som kan ägas och drivas av berörda parter.
- Kunskapen kring hur marknadsföringen av småskaligt producerad mat har ökat i producent och förädlingsled genom att projektet erbjuder utbildning.
- Medvetenheten kring mervärdena i den lokala maten har ökat vilket bygger medvetna konsumenter för framtiden genom riktade insatser till offentliga kök och privatpersoner i form av en digital informationsinsats.
- Samarbetspartners i produktion, förädling, logistik och handel ser ett ökat ekonomiskt resultat till följd av de insatser som genomförs i projektet.

Ange målen på lång sikt.

Svar

Fler lokala företag med inriktning på primärproduktion och förädling har utrymme att skapas och växa genom ökad efterfrågan vilket bidrar till fler arbetstillfällen, ökad hållbarhet ur alla perspektiv (socialt, ekonomiskt och miljömässigt) och större målpuppfyllelse inom livsmedelsstrategin.

Beskriv vad som händer efter projektet

Vad händer efter projektet?

Svar

Efter projektet har de strukturer som etablerats stabiliserats och uppvisat sin potential så att de kan fortleva på egna meriter och tillgängligheten kan möta en ökad efterfrågan på ett smidigt och hållbart sätt.

Hur ska ni sprida resultatet?

Svar

Resultatet sprids via hemsidor och sociala medier t ex AgroÖsts och AgroÖrebros.

Projektorganisationen

Lägg till namn, roll och kompetens på de personer som ska genomföra projektet.

Roll i projektet	Namn	Utbildning	Yrkes- och branscherfarenhet
Ekonomiansvarig	Malin Myhrberg	Hortonom, Gymnasielärare.	Naturbrukslärare, Konsult inom livsmedelsstrategin i LAVI gruppen AB, Verksamhetsledare AgroÖrebro
Projektledare	Ola Albrektsson	Måltidsekolog	Egenföretagare inom livsmedelsförädling, Konsult inom livsmedelsstrategin i LAVI gruppen AB och verksamhetsledare AgroÖrebro.

Andra sökta och beviljade stöd

Har du beviljats andra stöd för utgifter som du tar upp i denna ansökan?

Hjälpstext

Med andra stöd menar vi dels offentliga pengar från till exempel en kommun, myndighet eller EU, dels privata pengar från till exempel en stiftelse eller fond.

Svar

Nej

Har du sökt andra stöd som du ännu inte har fått beviljade för utgifter som du tar upp i denna ansökan?

Hjälpstext

Med andra stöd menar vi dels offentliga pengar från till exempel en kommun, myndighet eller EU, dels privata pengar från till exempel en stiftelse eller fond.

Svar

Nej

Har din verksamhet fått stöd som är av typen stöd av mindre betydelse, under de senaste tre beskattningsåren?

Hjälpstext

Det offentliga (stat, kommun, landsting och andra organisationer som är offentliga) kan ge stöd enligt regler om stöd av mindre betydelse upp till 200 000 euro över tre år per stödmottagare, förutsatt att de krav som finns i förordningen om stöd av mindre betydelse uppfylls. Det ska i så fall stå utskrivet i beslutet om stöd att stödet ges enligt regler om stöd av mindre betydelse och ha en uttrycklig hänvisning till den förordningen med angivande av förordningens titel och en hänvisning till offentliggörandet av den i Europeiska unionens officiella tidning. För ytterligare information av statsstödsreglerna se information på www.jordbruksverket.se.

Svar

Nej

Utgifter och Finansiering

Här ska du fylla i dina utgifter och finansieringen för det stöd som du söker.

Är du skyldig att redovisa moms för investeringen eller projektet?

Ja

Om du svarat nej eller delvis, motivera ditt svar

Utgifter

Information till sökande

Innan du fyller i dina utgifter ska du fylla i en budgetmall. [Du hittar budgetmallen här.](#)

I budgetmallen lägger du in projektets budget fördelat på aktiviteter. Längst ner i budgetmallen får du en summering fördelat på utgiftstyper. Det är dessa summor som du ska föra in här.

1. Livsmedel

Samarbete ☐ Skapa nya jobb

Utgiftstyp	Beskrivning	Belopp
Övriga utgifter	Konsultarvoden fördelat på arbete i AgroÖrebro och inköpta tjänster för informationskampanj.	926 000 kr
Totala utgifter till inriktning 1		926 000 kr

Finansiering

Finansieringstyp	Finansiär	Belopp
Egen privat finansiering	AgroÖst	92 600 kr
Projektstöd	Jordbruksverket	833 400 kr
Summa finansiering:		926 000 kr
Summering utgifter och finansiering:		
Summa utgifter		926 000 kr
Summa finansiering		926 000 kr
Skillnad mellan utgifter och finansiering		0 kr

Kontaktpersoner

Här fyller du i uppgifter om exempelvis ekonomiansvarig, projektledare eller andra personer som kan svara på frågor om ansökan. Fyll även i dina egna uppgifter om du söker stöd som representant för någon annan. Du kan lägga till högst fyra personer.

Namn	Telefon	Alternativt telefonnummer	Ansvarsområde	E-postadress
Malin Myhrberg	0729959031		Ekonomi	malin.myhrberg@agroorebro.se
Magnus Börjeson	0706247494		Projektägare	magnus.borjeson@telia.com
Ola Albrektsson	070-8127748		Projektledare	ola.albrektsson@agroorebro.se

Bilagor

Bilagor som du måste skicka in

Bilagor som du laddat upp

1. Budgetmall för projektstöd

Budgetmall_geografiska_varumarken.xlsx (1.22MB)

5. Offert eller annat underlag som visar att utgifterna är rimliga

Informationsinsats_-_underlag.docx (37.05kB)

8. Annan bilaga

Tillaggsavtal_LAVI_gruppen_AB.pdf (39.79kB)

Avtal_Lavigruppen_AB.pdf (59.54kB)

Gantt-Geografiska_varumarken.xlsx (188.86kB)

Organisation_AgroOst.docx (29.23kB)

Månadsrapport januari

ESF: Grön kompetens – Livsmedel.

Under januari månad avslutades analys- och planeringsfasen. Kvinnerstagymnasiet har anställt en lärare som står redo för start av utbildningsdelen i projektet och i mitten av februari hålls en deltagarrekruteringsmöte. Om vi samlar tillräckligt antal deltagare (14-15 st) kommer utbildningen att starta den 1/3 och om antalet inte når upp till önskvärd mängd kommer projektet att avslutas.

Vildsvin

Under januari har formerna kring samarbete kring vildsvinsfrågan formaliserats och i Örebroregionen kommer Agro Örebro att samarbeta med Hushållningssällskapet och Länsstyrelsen. Bland annat kommer enkäter och djupintervjuer att genomföras under gemensam flagg för att samordna och underlätta arbetet i våra respektive projekt.

MUJI

Den globala jättekoncernen MUJI, som vi har ett samarbete med, har utfört en nätlansering av sina livsmedelsprodukter som vi har varit delaktiga att presentera till dom.

Övrigt

Anställning och introduktion av ny verksamhetssamordnare, Ola Albrektsson.

12 jan träffade Agro Örebro Erik Alheim, student på Måltidsekologprogrammet på Örebro Universitet. Erik vill undersöka hur de odlingskoncept som förs fram inom utbildningen matchar de branschaktivas verklighet och hur akademien och branschen skulle kunna närma sig varandra i ett konkret handlande för att kunna få effekt både hållbarhetsmässigt och ekonomiskt.

13 jan hölls uppstartsmöte inom projektet "Lokalt på menyn" som drivs av Smaka på Västmanland där Agro Örebro är en samarbetspartner och kommer att arbeta med frågor kopplade till Örebroregionen. Under detta projekt kommer vi även samarbeta med Örebro Universitet i form av en praktikant från Måltidsekologprogrammet som kommer få stort ansvar i projektet.

13 jan deltog Agro Örebro i ett möte med Gröna klustren. Syftet med mötet var bland annat att diskutera hur Sveriges gröna kluster kan gå vidare tillsammans och skapa starkare samarbeten genom en projektansökan för att finansiera uppbyggandet av ett starkt nätverk. Detta ställer sig Agro Örebro mycket positiva till.

14 jan genomförde Agro Örebro projektgruppsmöte där de övergripande planerna för 2021 skall vara, den nya samordnaren, jag, fick presentera sin syn på Agro Örebro samt planering av Agro Dagen.

14 jan spelades AgroMorgon in, ett kortare inslag för att locka tittare till AgroDagen.

20 jan genomförde Agro Örebro uppstartsmöte med Vildsvinsprojekt.

20 jan deltog Agro Örebro i länsradion för att prata om AgroDagen och dess innehåll samt inriktning.

21 jan deltog Agro Örebro i seminarium kring "CAP och de sifferfatta målen i strategin "Jord till bord" – vad är det?"

26 jan kallade Agro Örebro till möte med Örebroporten runt möjligheterna att skapa ett "grönt kluster" på Kvinnerstaområdet. Örebroporten är positiv till en sådan utveckling och Agro Örebro

kallar till möte med alla intressenter (Örebro universitet, LRF, HS, Länsstyrelsen, Region Örebro) den 17/2.

27 jan genomfördes AgroDagen, vilket glädjande nog uppmärksammades av Jordbruksaktuellt (se hemsidan). Med över 300 unika tittade via Youtube kan vi se detta som ett lyckat event. Vi jobbar just nu att få in all feedback så vi vet vad som ska förbättras till nästa tillfälle.

28 jan deltog Agro Örebro i seminarium "Hur påverkas ekologiska livsmedelsaktörer av pandemin?". En slutsats därifrån blir att det ekologiska lantbruket visserligen står något bättre rustat än det konventionella när det gäller insatsvaror som t ex gödsel men att livsmedelsförsörjningen oavsett inriktning är känslig för störningar i importflödena. Detta är en fråga som alla parter inom livsmedelssystemet behöver uppmärksamma och arbeta med.

28 jan deltog Agro Örebro i det live-sända Hindersmässan och lyfta Agro Örebro, AgroDagen samt vildsvinsprojektet.

29 jan deltog Agro Örebro i Agro Sörmlands webinarie - Så bidrar lantbruket till klimatmålen. Frågan kring växthusgaser och kolinlagring är ett komplext område. Samtidigt behöver vi skapa mervärden i konsumentled som anknyter till hur vi i Sverige arbetar med frågorna. Hur detta kan göras och hur dessa mervärden kan kommuniceras är något som är viktigt att fundera på framöver.

Månadsrapport februari

ESF: Grön kometens – Livsmedel

Under månaden har två deltagrekryteringsträffar genomförts (16/2 och 23/2). Vi kommer att kunna samla tillräckligt antal deltagare för att ESF ska godkänna att projektet övergår från analys- och planeringsfas till genomförandefas. Om allt går enligt planerna startar därmed utbildningsinsatsen den 8/3. Örebro kommun har anställt en lärare till satsningen och ett språkstöd anställs som kommer att följa deltagarna under hela utbildningsinsatsen.

Vildsvin

Under månaden har vi börjat med Fas 1 i vildsvinsprojektet, (Research och analys via enkät och djupintervjuer). Efter kontinuerligt samarbete med både Länsstyrelsen samt Hushållningssällskapet tog vi tillsammans fram en konsumentenkät, och då det låg i allas uppdrag att göra en enkät så vi bestämda för att samverka här. Enkäten skickades ut vecka 8 och redan efter några dagar har vi fått in över 800 svar. Vårt mål var 500 svar. Detta kan vi se som en succé. Under februari har även projektgruppen genomfört djupintervjuer med utvalda intressenter, 15 individer.

Lokalt på menyn

Övergripande

Samarbetet med projektägaren Smaka på Västmanland fungerar bra. Det genomförs kontinuerliga projektgruppsmöten.

Affärsutveckling 1

Studenten på Måltidsekologprogrammet Örebro universitet Julia Lohaller Sachet (praktik) är igång med enkäter och djupintervjuer. Hon har fått en fin respons när det gäller företag som önskar stöd när det kommer till affärsutveckling. Vi kommer nå målet att 15 företag deltar på vår affärsutvecklingsdag den 8 april.

Möte 2 mars med Almi som driver en liknande insats. Vi har bestämt att samordna olika aktiviteter och insatser.

200% Lokalt på Tallriken

Samarbetar med Smaka på Västmanland om hur kampanjen skall säljas in samt vilka kriterier som gäller för restaurangerna som skall vara med. Bearbetningen påbörjas, för Örebroregionen i början av april.

Matresan 2021

Planeringen påbörjad. Lokalt på Menyns insats i samband med Matresan 4-5 september 2021 är planerad att ske tillsammans med Göksholms Gård. Samarbetet inleds den 2 mars.

Näringslivspartners

Här har vi under månaden tagit fram en presentation/pitch som lyfter vad Agro Örebro kan erbjuda en aktör från näringslivet som går in i ett partnerskap med oss. Vi har paketerat olika erbjudande som ska presenteras till olika verksamheter i Örebro län. Vi har redan testkört mot både på Almi och Närkekött och fått väldigt givande feedback. Vecka 9 går vi ut skarpt med den här pitchen.

Data som strategisk resurs

Det genomfördes ett uppstartmöte den 17/2 med Johan Varenius samt representanter från Lantbrukets dataplattform (LDP) och LRF. Syftet med projektet att påskynda lantbrukets utveckling

och utnyttjande av den digitala tekniken. Johan Varenius har valts ut som projektledare för förstudien.

Investeringskapital - Förstudie

Introduktionsmöte den 9/2 med Länsstyrelsen i Västmanland, Vreta Kluster, Agro Sörmland. Just nu har vi medlen klara för projektet. Länsstyrelsen har en potentiell kandidat till projektledarrollen. Vi beslutar den 1/3 om kandidaten blir projektledare.

Övrigt

11/2 deltog Agro Örebro deltog i seminariet "Lokala baljväxter, samverkan i hela värdekedjan" som arrangerades av HIR Skåne. Det är tydligt att det finns goda möjligheter att utveckla produktionen av vegetabiliska proteiner i Sverige, men det är avgörande att det finns en inhemsk förädling om detta ska vara ett hållbart alternativ att arbeta med. Stora investeringar behövs för att bygga de anläggningar som krävs för extraktion vilket i förlängningen är beroende av att vi har en avsättning för denna typ av produkter som gör det lönsamt att investera. Arbete pågår för att ta fram metoder för att få ner kostnaderna.

17/2 Agro Örebro var värd för ett möte kring möjligheterna att skapa ett Grönt nav på Kvinnerstaområdet. Mötet samlade representanter för Örebroporten, Örebro universitet, LRF, Regionen och Länsstyrelsen. Det finns många spännande tankar och idéer kring hur området skulle kunna utvecklas och användas. Inom React-EU grön omställning, finns ca 83 miljoner. Gruppen föreslår att Agro Örebro tittar på möjligheten att hitta medel inom denna utlysning för att finansiera uppbyggnaden av ett grönt nätverk på Kvinnerstaområdet. Vidare stämmer Örebroporten av inom kommunen hur man ser på tanken om att starta ett utvecklingsbolag tillsammans med andra intressenter på Kvinnerstaområdet. Agro Örebro återkopplar projektmedelsmöjligheten till LRF, Örebroporten, LST och RÖL. Nästa steg bestäms efter detta.

17/2 Agro Örebro utförde en statusrapport på AgroÖst styrelsemöte.

17/2 deltog Agro Örebro i länsradion och introducerade sin nyaste medlem.

19/2 utfördes ett styrgruppsmöte.

24/2 Agro Örebro deltog i Greppakurs "Mellangrödor med maximal nytta" som arrangerades av HIR Skåne. Ett intressant och informativt seminarium som samlade de flesta aspekter man behöver ta ställning till runt användningen av mellangrödor såsom sortval, sjukdomsresistens, kvävebindning, kolbindning, herbicidpåverkan. Under seminariet presenterade även en intressant APP som kan användas för att underlätta valet av mellangrödor kopplat till växtföljd och kända jordpatogener.

Månadsrapport mars

Lokalt på menyn

Julia, student Måltidsekologprogrammet, är nu helt klar med sin analys kopplat till eventet Affärsutveckling 1. Totalt har vi 12 företag som kommer vilja vara med på eventet som vi genomför den 8 april i Lindbacka kvarn. Programmet är formerat utifrån vad företagen känner att de måste utveckla för att nå tillväxt. Bifogar programmet. Ni är välkomna att delta via TEAMS. Anmäl er direkt till Claes.

QR-kod

Delförslaget går in i nästa fas. QR-koden börjar att användas i olika sammanhang t ex kopplat till kampanjen 200 % Lokalt på Tallriken, eventet Matresan, mm. Målet är att i olika sammanhang påvisa att QR-koden är ett verktyg enligt principen: "Storytelling leder till affärer".

Investeringskapital

Projektet är påbörjat och extern projektledare upphandlad och anlitad. Första momentet är att göra en tillbakablick som beskriver vilka insatser AgroÖrebro gjort kopplat till investeringskapitalfrågan.

AgroDagen 2021:2

Höstens AgroDag är planerad till den 4 november.

Data som strategisk resurs

Arbetet med förstudien startades upp och de inledande mötena har hållits. En arbetsfördelning har upprättats och efter godkännande från styrgrupp kommer arbetsgruppen att gå vidare med att ta kontakt med relevanta företag inom primärproduktion och mjukvaruutveckling.

React-EU

AgroÖrebro söker i samråd med Region Örebro län förstudiemedel inom React-EU för att undersöka hur socialt företagande skulle kunna vara en ingång i arbetet med kompetens inom livsmedelssektorn samtidigt som vi arbetar med lösningen av ett samhällsproblem. Besked kring projektet väntas komma i juni.

AgroKocken

Under månaden publicerades fem reklamfilmer inom MUJ:s satsning på lokala produkter via AgroÖrebros Youtube-kanal. I filmerna presenteras det senaste tillskottet i "Agro-familjen" den så kallade AgroKocken.

Övrigt

2/3 Genomfördes ett besök på Göksholm Gård och planering av Matresan 2021 påbörjades. AgroÖrebro kommer att medverka tillsammans med Göksholm Gård på Matresan. Läs mer här: <https://matresanorebrolan.se/wp/utstallare/agroorebro-goksholm-gard/>

8/3 ESF: Grön kompetens livsmedel har gått över i genomförandefas och därmed uppstart av utbildningsdelen. Utbildningen har samlat 16 deltagare som får en grundutbildning på Kvinnerstagymnasiet fram till och med slutet av april. Därefter är tanken att det i veckorna ska vara en varvning av teori och praktik. Arbetet med att rekrytera praktikgårdar pågår för fullt.

9/3 Inspelning av AgroMorgon samt inspelning av videomaterial till MUJ:s Lokalproducerade produkter som AgroÖrebro står bakom.

11/3 AgroÖrebro deltog i seminariet AGFO talk Hur påverkar klimatförändringarna framtidens tallrik? Med den kunskap vi har idag kring vad som kommer att hända med klimatet i framtiden kan vi konstatera att förutsättningarna för livsmedelsproduktionen kommer att förändras. Även om Sverige kanske till viss del kommer att få mer gynnsamma odlingsförutsättningar kommer vi att påverkas av det som händer i resten av världen då stora delar av det vi idag lägger på tallriken importeras. Hur kommer detta att påverka vår diet? En viktig del i problematiken är hur konsumenten ska kunna göra upplysta val utifrån dessa förutsättningar. Här skulle AgroÖrebro kunna ha en roll genom att skapa arenor för utveckling och information.

17-18/3 AgroÖrebro deltog i Mötesplats AKIS. Behovet av nätverk och samverkan i hela kedjan "Från jord till bord" är en viktig nyckel för att kunna nå målen inom livsmedelsstrategin men också inom The Green deal och From farm to fork på EU-nivå. Utmaningen är att väva samman alla hållbarhetsaspekter (miljömässig, ekonomisk och social hållbarhet) på ett sätt som kan ge dubbel utväxling i alla delar av kedjan och att hitta vägar till ett effektivt resursutnyttjande i alla led. Agro-familjen, med noder som samarbetar, är bara ett exempel på hur den här typen av strukturer skulle kunna se ut och förhoppningen är att motsvarande ska kunna skapas på nationell nivå.

18/3 AgroÖrebro slutredovisade resultatet av den kompetensbehovsinventering som gjorts under hösten för Landsbygdsnämnden i Örebro kommun. Den lokala inventeringen speglar de undersökningar som gjorts på nationell nivå och nämnden fokuserade också på de frågor som speglas av de nationella utmaningarna. Inom kommunen ser man det som viktigt att det finns ett förtroende för den lokala naturbruksutbildningen och att vi lyckas ta tillvara kompetenser som idag har svårt att komma in på arbetsmarknaden t ex i form av invandrad arbetskraft.

18/3 Projektgruppen för Vildsvinsprojektet samlades. Projektet är fortfarande inne i fas 1. Konsumentenkäten är avslutad, 1048 svar. Nu pågår utvärdering av djupintervjuer. Senast den 14 april finns en komplett analys av enkäten och djupintervjuerna. Ett mediaevent planeras i samarbete med Länsstyrelsen och HS. Någon gång mellan 15 april och 30 april. Vi integrerar Vildsvinsprojektet, Lokalt på Menyn i samband med Matresan. Serverar vildsvinsburgare.

19/3 AgroÖrebro deltog i Länsstyrelsens seminarium Odling utan glyfosat. Beroende på vilken väg dialogen tar inom EU finns en överhängande risk att preparatet förbjuds eller omgärdas att stora restriktioner vilket kan vara en stor nackdel i våra odlingssystem. Hur påverkar detta odlingen i framtiden? Vad behöver AgroÖrebro tänka på i sammanhanget? Detta är frågor vi bör ha med oss i bakhuvudet i den daliga verksamheten.

23/3 AgroÖrebro har dialog med Carl Selling (LRF) angående höstens mäsas på ELMIA – Matbruk. Vad skulle vi kunna bidra med som speglar Örebro på "matkartan" och hur skulle vi kunna vara behjälpliga i arbetet runt mässan? Inledningsvis undersöker AgroÖrebro möjligheten att engagera Grythyttan och universitetet, t ex Nationellt centrum för gröna proteiner, i mässan. Andra tankar är att väva in vildsvinsprojekten som drivs i regionen och att engagera företag t ex från projektet "Lokalt på menyn".

26/3 sker en diskussion med MUJI kopplat till framtida samarbetet. Vi behöver renodla vem som är avsändare samt vad som är vårt egentliga uppdrag. Lokalproducerade produkter från Örebro finns numera också i MUJIs online-butik. <https://www.mujionline.eu/se/mat?map=category-1,category-2&query=/mat/lokala-produkter&searchState>

29/3 AgroÖrebro möter Erik Lindeberg från Bryggerikrogen i Nora för att diskutera vertikalodling. Initiativet togs från Erik Lindebergs sida och AgroÖrebros intresse i frågan kan kopplas till utvecklingen av vertikalodling i länet.

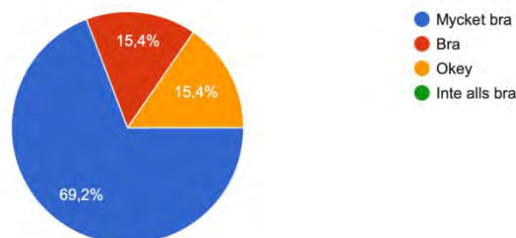
Månadsrapport april

Lokalt på menyn

Affärsutveckling 1: Genomfördes den 8 april. Ca 30 personer deltog inkl samarbetspartners. Bifogar en bild kopplat till den utvärdering som vi gjorde efter eventet:

Planeringen av insatsen 200 % Lokalt på Tallriken pågår. Aktiviteten pågår från 15 juni till 5 september. Rekrytering av restauranger har påbörjats. Deltagande i matresan planeras den 4-5 september 2021 och en digital mässa riktad till lokalproducenter, konsumenter planeras 15-16 oktober 2021.

3. Vad är helhetsintrycket av eventet
13 svar

Investeringskapital

Första delen av förstudien är genomförd. Analysen över vad respektive organisation genomfört för insatser kopplat till investeringskapital. Nästa del är på gång. En enkätundersökning kopplat till de lantbruks- och livsmedelsföretag som har en tillväxtpotential. Målsättning 50 enkätsvar per region/län.

Parallellt AgroÖrebro knutit kontakt med två etablerade lokala investerare som fungerar som referenspersoner i processen.

Vildsvin

13/4 Möte med Hushållningssällskapet och Länsstyrelsen inom Vildsvinsprojektet. Första delrapporten skickas in till Jordbruksverket och vi följer uppgjord plan.

Sammanställningen av enkäter och djupintervjuer är klar. Slutsats, för att lyckas fullt ut måste "hela kedjan" utvecklas. Ökad kunskap om vildsvin och vildsvinskött i alla led är en av nycklarna för att lyckas med att popularisera råvaran. PR/Media-event är planerat till den 19 maj. En demo-turné är planerad i höst med regionala ICA-handlare.

ESF: Grön kompetens – Livsmedel

Utbildningen är i full gång och under de sista veckorna i april börjar vi placera ut deltagare på praktik. Ungefär hälften av deltagarna är klara för utplacering och den andra hälften har placeringsintervjuer inplanerade. Några i denna grupp har också kommit in sent och kommer därför att behöva mer tid i teori innan de är redo att påbörja praktiken.

26/4 besökte Länsposten Kvinnerstagymnasiet och intervjuade personal och elever. Ett besök gjordes även på en praktikgård. Reportaget beräknas vara med i nästa nummer av tidningen.

Data som strategisk resurs

Arbetet med att rekrytera gårdar och mjukvaruföretag har startat. En mjölkgård, en spannmålsodlare och en nötköttsproducent har tackat ja till att delta i projektet. En mjukvaruutvecklare är också vidtalad och kommer att delta.

MUJI

Ett förslag har lämnats in om att AgroÖst blir MUJIs framtida samarbetspartner både juridiskt och operativt. AgroÖst anlitar sedan AgroÖrebro för att ansvara för de operativa delarna. MUJI har en mycket stark tilltro att detta produktområde kan utvecklas ytterligare.

Lokalproducerat på MUJI

Hemsida

Arbete pågår med uppdatering av hemsidan för att öka tydligheten.

Övrigt

Arbetet med att få in externa näringslivspartners och externa pengar pågår kontinuerligt.

Den 9/4 genomfördes månadens styrgruppsmöte och riktlinjerna drogs upp för hur vi arbetar med höstens AgroDag.

13/4 AgroÖrebro deltog i det digitala seminariet om Innovativa investeringar för gröna näringar.

15/4 AgroÖrebro deltog i invigningen av Framtidsgården Bjertorp. Jordhälsa och kolinlagring är ett återkommande tema som vi bör hålla ögonen på i vårt arbete.

15-16/4 AgroÖrebro deltog i Livsmedelsforskningsdagarna och fick en närmare inblick i de gröna centrumbildningar som finansierats av Formas. Det blir intressant att se vad PAN Sweden kommer att åstadkomma inom gröna proteiner och om det är möjligt för AgroÖrebro att i någon form kunna vara behjälpliga i branschkontakten regionalt.

20/4 AgroÖrebro genomförde vårens utvecklingsråd med temat "Matidentitet" kopplat till Jordbruksverkets rapport om regional märknings betydelse för varumärket. Rådet ställer sig något tveksamma till att skapa ytterligare en märkning i den djungel av märken som redan finns, men ställer sig bakom att driva lobbyverksamhet med mål att öka attraktiviteten hos regionalt producerade produkter. AgroÖrebro arbetar vidare med frågan för att hitta en väg som kan vara attraktiv för branschen.

21/4 Möte med LRF angående representation från Örebroregionen vid Matbruk på Elmia i oktober. Under månaden har AgroÖrebro undersökt möjligheten för t ex Grythyttan och PAN Sweden att delta i mässan. Även hushållningssällskapet har kontaktats inom området offentlig konsumtion och upphandling. Intresset för att delta är ganska svalt från de flesta, men LRF kommer att föra dialogen vidare med Grythyttan och HS för att se om det är intressant för dem att delta om det går att få till stånd en fysisk mässa så nära inpå som i oktober. AgroÖrebro tittar vidare på potentiella producenter som skulle kunna ställa ut på mässan och eventuellt hålla i ett inspirationsseminarium. AgroÖrebros egen medverkan kommer att ske som en del av LRF:s monter.

28/4 Agro Örebro följde professorsinstallationen på SLU. Ett spännande område att fortsätta följa är vad entreprenörskap på landsbygden innebär och hur innovationsprocessen ser ut i de gröna näringarna.

Månadsrapport maj

Lokalt på menyn

All kraft går åt till att planera och få igång kampanjen 200 % Lokalt på Tallriken. 9 restauranger i Örebroregionen medverkar:

Bryggerikrogen, Nora – Gamla Örebro, Wadköping - GRO, Örebro - Grythyttans Gästgivaregård, Grythyttan - Krogen som inte finns på klubben, Askersunds golfklubb - Lake Lodge, Våtsjön –

Naturens Hus, Örebro - Restaurang Joans, Karlskoga - Tetsu, Örebro

Bifogar två exempel på hur restauranger, kockar och maträtterna presenteras.

Kampanjperioden är den 15 juni-5 september.

AgroÖrebro stöttar också Smaka på Västmanland runt deras event Affärsutveckling 2 som skall genomföras augusti 2021.

Investeringskapital

Enkät till entreprenörer och målgruppen investerare/finansiärer är utskickad. Ett första resultat av enkäten när det gäller svarsfrekvens visar att 55 företag har svarat och då är bara första enkäten utskickad. Totala målet är 50 svar. Bra utfall.

Vildsvin

Enligt projektplanen är vi inne i fas 2.

Vilket innebär **”Konkreta insatser kopplat till målgrupperna”**.

Planerade och genomförda insatser:

- Mediaevent 17 och 19 maj med följande resultat:
- SVT 3:25 in i sändningen: [Lokala Nyheter Örebro | SVT Play](#)
- NA: [De vill lägga vildsvin på pizzan och i burgaren: ”Fint, gott och tämligen klimatvänligt kött” \(na.se\)](#)
- Radio Örebro: [Vildsvinskött populärt enligt enkät: "Väldigt högt intresse" - P4 Örebro | Sveriges Radio](#) + eftermiddagsprogrammet 20 min in: [Eftermiddag i P4 Örebro 19 maj kl 15.00 | Sveriges Radio](#)
- Läns-Posten: [På bred front för vildsvinskött – Länsposten \(lansposten.se\)](#)
- Karlskoga-Tidning: [Nu ska det bli lättare att köpa vildsvinskött i länet - KT-Kuriren](#)
- Utveckla samarbetet mellan Bergslagsdelikatesser, RIMA och typ ICA handlare i länet.
- Tre restauranger inom kampanjen 200 % Lokalt på Tallriken har vildsvinskött som huvudråvara.
- AgroÖrebro medverkar på Matresan
- Planerat event på MUJI i Stockholm
- Som ett av inslagen på AgroDagen 2021:2

En fortsatt planering inför eventet Exceptionell Råvara Vildsvin Örebro. Länsstyrelsen kommer gå in med en stor del av finansiering av eventet så det kan gå i mål.

ESF: Grön kompetens – Livsmedel

Utbildningen rullar på enligt plan.

Data som strategisk resurs

Förberedelser för intervjuer pågår. Det har blivit en viss fördröjning i arbetet då det har varit svårt att få svar kring deltagande från mjukvaruföretag i branschen.

MUJI

Ett nytt samarbetsavtal är presenterat för MUJI med AgroÖst som formell och kommunikativ part och avsändare. Möte med MUJI den 2 juni då detaljerna i samarbetet diskuteras.

QR-kod

Inte nått riktigt fram. Söker en restaurang som kan servera kött från Göksholm (primärt fårs) och som kan applicera QR-koden på menyer, hemsidor mm. Kommer att lösas under första delen av juni.

Näringslivspartners

Följande partners är klara:

Länsförsäkringar Bergslagen	50 000:-
MUJI (preliminärt)	50 000:-
Almi	7 500:-
Nordea	10 000:-
Lekebergs Sparbank	10 000:-
Dina Försäkringar	10 000:-

På gång/bearbetas

LRF (50 000 per år i två år)	100 000:-
Örebro Kommun	50 000:-
Trädgårdshallen	
Närke Kött	
Almi	
Ludvig och Co	

Hemsida

Arbete pågår med uppdatering av hemsidan för att öka tydligheten.

AgroDagen 2021:2

Uppstartsmöte för arbetsgruppen är den 8 juni, digitalt/fysiskt. Genomförandet blir den 4 november 2021

AgroMorgon

Spelas in med gäster den 8 juni på restaurang GRO i Örebro

Övrigt

Arbetet med att få in externa näringslivspartners och externa pengar pågår kontinuerligt.

3/5 Deltog AgroÖrebro på Aktörsnätverket för turism och besöksnäring möte nr. 2. För att lyssna av vad som händer inom det här området inom länet.

5/5 AgroÖrebro deltog Hampakonferens arrangerad av Swedish hemp industries. Temat var olika användningsområden för hampa och vilken potential växten har i Sverige. Användningsområdena för hampa är många (mat, fibrer, byggnadsmaterial, isolering mm) och växten tål det svenska klimatet. Hur skulle vår användning av hampa kunna utvecklas och utökas?

6/5 AgroÖrebro deltog i framtidens mat arrangerat av Mistra och Swesif. Fokus låg på hur vi kan finansiera och hitta nya finansieringsvägar för framtidens matproduktion. Olika typer av Crowd funding togs upp.

7/5 AgroÖrebro deltog ett seminarium om Biokol arrangerat av Gröna möten/Agro Väst. Biokol kan vara en resurs för kolinlagring, minskning av utsläpp av växthusgaser och växtnäringsförsörjning.

11/5 AgroÖrebro hade dialog med Daniel Erlandson om regionens förstudie inom skoglig bioekonomi. Området är spännande och skogen skulle kunna vara en del av utvecklingen av hållbara livsmedelsförpackningar. Förstudien ska utreda vilken väg regionen ska gå i sina satsningar och AgroÖrebro skulle kunna vara en del i arbetet om resultatet av förstudien är relevant för våra arbetsområden. Förstudien redovisas i november.

12/5 AgroÖrebro mötte Plushögskolan för att diskutera möjligheten att genomföra korta YH-utbildningar inom områdena förädling, företagsutveckling och ekonomi.

14/5 AgroÖrebro hade ett intromöte med DelMat, Hällefors. För att lyssna av vad dom har att erbjuda för möjligheter till att utveckla länets livsmedelsproduktion samt hjälpa mindre producenter med en utvecklingsarena.

18/5 AgroÖrebro deltog i seminariet Vem är anställningsbar i livsmedelssektorn arrangerat av KSLA. Det är dags att sluta prata om "enkla" jobb inom livsmedelsproduktionen. Det behövs utbildning och erfarenhet för att få till stånd en lönsam produktion. Det behövs insatser för att fler ska söka sig till jobb i livsmedelssystemet och det behövs relevanta utbildningar på alla nivåer.

19/5 AgroÖrebro för dialog med Hermods för att stötta i en satsning inom YH på Driftledare på distans med centralort i Örebro. Vid en start blir AgroÖrebro en del av styrgruppen.

20/5 AgroÖrebro hade sitt interna projektgruppsmöte.

26/5 deltog AgroÖrebro i Länsradion och pratade om våra pågående projekt.

27/5 Agro Örebro tog del av AGFO Talks – Morgondagens investeringar i Livsmedelssystemet. Vad behövs för att vi ska ha en livskraftig livsmedelsproduktion? AgroÖrebro deltog även i Biogas – nu och i framtiden arrangerat av Länsstyrelsen i Sörmland i samarbete med Agro Sörmland.

Månadsrapport juni

Nya projektmöjligheter

AgroÖrebro tittar på möjligheterna att söka projektmedel inom två områden:

Framtidens goda och hållbara vardagsmat - Innovationer till stöd för svensk förädling av växtbaserade råvaror (Vinnova) med sista ansökningsdag 7/9

<https://www.vinnova.se/e/framtidens-mat/innovationer-till-stod-for-ett-2021-02097/>

Region Örebro län ser positivt på en satsning inom området och önskar ett regionsövergripande samarbete inom ÖMS. Växtbaserade proteiner är en utgångspunkt och fokus i utlysningen ligger på de första förädlingsleden men i gränssnittet mot primärproduktion och vidareförädling.

Samarbetsprojekt för fler lokala geografiska matvarumärken (Jordbruksverket) med sista ansökningsdag 31/8

<https://jordbruksverket.se/stod/tillfalliga-stod-och-utlysningar/samarbetsprojekt-for-fler-lokala-geografiska-matvarumarken>

Lokal mat får allt mer uppmärksamhet och för att bli tillgänglig behövs effektiva kanaler och samarbeten inom såväl e-handel som dagligvaruhandel. Genom att samla aktörer inom primärproduktion, förädling, distribution, lager och försäljning skulle tillgängligheten kunna öka på lokala produkter som inte produceras i bulk och det lokala näringslivet gynnas.

På Besök

Under hösten kommer AgroÖrebro på besök hos företag inom livsmedelssystemet. Genom besöken vill AgroÖrebro visa bredden av det arbete som genomförs och lyfta fram några av de företagare och entreprenörer som driver livsmedelsverksamhet i Örebro län. På listan finns restaurangverksamhet, lantbruk, dagligvaruhandel samt små- och storskalig livsmedelsförädling.

Inom livsmedelssystemet finns många vägar att gå och oavsett om man vill arbeta med kundnära verksamhet, industri och robotar, naturbruk eller tillredning av mat finns det utmanande och roliga yrken att utvecklas och gör karriär inom. Följ med AgroÖrebro ut i verksamheterna och möt de fantastiska människor som ser till att du har mat på bordet.

Första stoppet på AgroÖrebros road-trip blir Bryggerikrogen i Nora. Med start i augusti kommer färden sedan att gå runt i länet med nedslag på olika platser varje gång.

Koncept:

Varje månad lyfts ett område/företag inom livsmedelssystemet fram genom en film på ca 10 minuter.

Pilot:

Från och med augusti publiceras en film per månad fram till och med november. Under december analyseras resultatet av satsningen och beslut tas kring fortsättningen.

Data som strategisk resurs

Inledande intervjuer med mjukvaruföretag har genomförts. Deltagande företag var Agricom, Hencol, Learningwell och Nexer. På grund av sjukdom i arbetsgruppen skjuts ytterligare intervjuer fram i tiden. Gemensamt för intervjuerna är att det är tydligt att många ser samma utmaningar inom området och att initiativet välkomnas för att kunna skapa nya samarbeten och vägar framåt.

Förhoppningen är att samtliga mjukvaruföretag deltagit i en första intervju innan semestrarna och därefter återupptas kontakterna i augusti.

ESF

Arbetet med att hitta praktikplatser och placera ut deltagare är klart. Under sommaren kommer läraren på Kvinnerstagymnasiet att hålla kontakten med praktikplatserna och besöka deltagarna i verksamheterna. Två deltagare har hittills varit ute i praktik så länge att de också hunnit placeras ut på en ny praktikplats innan sommarperioden. Övriga deltagare förväntas vara kvar på sina inledande praktikplatser över sommaren. Två deltagare har avslutat utbildningen, den ena på grund av önskemål om att få läsa mer SFI och den andra då han erbjudits arbete inom annan bransch.

Den 14/6 genomfördes ett digitalt förmiddagsfika med praktikhandledare. Uppslutningen var inte så stor men det gav möjlighet för de deltagande att lyfta sina specifika utmaningar och frågeställningar. En lärdom är att den möjlighet att samarbeta med projektet "Nya Nätverk" vi haft under utbildningsomgång 1 har varit väldigt positiv. Det kan vara utmanande att ta emot en praktikant och det stöd som ges till handledare inom det projektet i form av företagscoachning är ett ypperligt komplement till utbildningsinsatsen.

Under månaden har även avstämningssamtal med utvärderare från Apel AB genomförts och planen för hur den första utbildningsomgången i projektet ska belysas och analyseras har satts upp. Arbetet upptas i augusti och en utvärderings kommer att vara klar i oktober och kan användas för att lägga upp utbildningsomgång 2.

Förstudie investeringskapital i livsmedelssystemet

Förstudien är inne sin 3 fas. Det innebär att cirka 40 djupintervjuer skall genomföras totalt varav cirka 10 i Örebroregionen. Målgrupperna är lantbruks- och livsmedelsföretag samt investerare/finansiärer. Senast den 16 augusti skall djupintervjuerna vara genomförda.

Lokalt på Menyn

200 % Lokalt på Tallriken

Kampanjen är igång och sträcker sig till och med den 5 september. Tre avstämningar görs när det gäller antalet sålda portioner, senast 8 juli, början på augusti samt när kampanjen är avslutad.

Julia Lohaller Sachet, nyexaminerad måltidekolog, ansvarar under sommaren för att marknadsföra kampanjen i sociala medier.

Parallellt med kampanjen genomförs en tävling, utfallet so far är att tyvärr ännu inte så många. Därför kommer vi ta fram några actions som skall påverka detta utfall.

Smaka på Västmanland event

Smaka på Västmanland arrangerar ett event där även företag i Örebroregionen är inbjudna. Målsättning 10 företag från vår region. Nulägesstatus, nio.

Matresan

AgroÖrebro medverkar på det årliga eventet Matresan. Läs mer via denna länk:

<https://matresanorebrolan.se/wp/utställare/agroorebro-goksholm-gard/>

Affärsutveckling 2

Ett regionalt event inom projektet genomförs i slutet på oktober.

Återkommer efter sommaren!

Mer vildsvinskött i Örebroregionen

Målgrupp restaurang

Fyra restauranger i kampanjen 200 % Lokalt på Tallriken serverar vildsvin som basråvara.

Tetsu i Örebro, Restaurang GRO i Örebro, Bryggerikrogen i Nora och "Krogen som inte finns på klubben" på Askersunds Golfklubb.

Målgrupp detaljhandel

Två ICA butiker i Örebroregionen har från och med vecka 27 vildsvinsprodukter i sitt sortiment, ICA Alléhallen i Hallsberg och ICA Torghallen i Askersund.

Så här såg Torghallens första order ut:

30 kg vildsvinsburgare 90 g

20 kg vildsvinsytter

10 kg vildsvinsfärs

Att detta kommit igång är kopplat till ett samarbete mellan AgroÖrebro, Bergslagsdelikatesser, RIMA samt ICA butikerna.

Event

På dessa event kommer vildsvin serveras i någon form

- Matresan
- Exceptionell råvara
- AgroDagen
- Demoturné i butik
- MUJI event

Exceptionell råvara – Smakmöte Vildsvin

Eventet med Exceptionell Råvara (ER) har fått ett datum, 18e oktober. Det har skett ett par planeringsmöten med en arbetsgrupp från AgroÖrebro, ER och Länsstyrelsen. Upplägget på eventen har börjat planeras samt lokalisering av lokal har påbörjats. En del av eventet kommer bestå av föredrag (20min per presentation) av individer från de olika målgrupperna; jägare, slaktare, kockar och forskare. Har ni i styrgruppen förslag på en jägare och/eller forskare som skulle kunna passa i den här rollen?

MUJI-samarbetet

Ett nytt "Statement of Work" är tecknat med MUJI som sträcker sig från 1 augusti 2021 till den 31 juli 2022. Tagit fram en lista på produkter som MUJI efterfrågar inom ramen av ÖMS-området till deras höstlansering.

QR-kod projektet

Har inte riktigt kommit igång. Ny strategi och nya insatser i höst.

AgroDagen 2021:2

Nästa AgroDag genomförs den 11 november, fysiskt och digitalt. Arbetsgruppen har sitt nästa planeringsmöte den 17 augusti då temat för eventet kommer att sättas och utvecklas.

AgroMorgon

Två AgroMorgon är planerade i höst/vinter.

7 september och 7 december. I vilken form återkommer vi till.

Näringslivspartners

Just nu läggs mycket energi på att få med Trädgårdshallen som någon form av partner till AgroÖrebro. Pågår diskussioner med dem hur AgroÖrebro kan medverka i deras expansion i regionen kopplat till deras koncept "Ju närmre desto bättre". Läs mer via länken:

<https://www.tradgardshallen.nu/vara-produkter/ju-narmre-desto-battre>

Återkommer!

Övrigt

1/6 – Nytt från jordbruksverket: Så går det för livsmedelsstrategin. Jordbruksverket konstaterar att vi är på rätt väg i Sverige men att det finns stora variationer inom olika led i livsmedelssystemet och även om vi är bra finns det alltid utvecklingspotential. Den totala livsmedelsproduktionen ökar vilket är ett uttalat mål i strategin, men inom områdena konkurrenskraft, uppfyllelse av miljömål samt tillväxt och sysselsättning är resultaten mer spridda och det finns mer att önska. Glädjande är dock att inget område går bakåt i utvecklingen. Inom områdena konkurrens- och kompetenskraft finns därmed mer att arbeta med för AgroÖrebro framöver.

7/6 – När vi miljömålen med CAP? Inom CAP kommer man från 2023 och framåt att byta fokus för 25% av budgeten genom att öronmärka dessa medel för ettåriga miljöersättningar. Områden som prioriteras är kolinlagring och minskat kväveläckage, blommande slätter och kantzoner samt ekologisk produktion. Detta är framåt tre områden att hålla ögonen på.

8/6 – Hållbar konsumtion av frukt och grönsaker. Vi äter idag alldeles för lite frukt och grönsaker och en orsak till detta är att vi av olika skäl inte skapar en tillräckligt stark relation till dessa livsmedel under vår uppväxt. Skolan, samhället och familjen har ett stort ansvar för att bygga upp relationen och skapa en positiv känsla till frukt och grönt. För att nå fram behövs troligen en kombination av styrmedel i form av informationskampanjer, regleringar och skatter/subventioner. Samtidigt ligger Sverige långt efter när det gäller förädling och produktion av frukt och grönt. Vi behöver öka utbudet av bra sorter och flödet av information. Detta område är något som skulle kunna vara intressant för AgroÖrebro framöver.

15/6 – Det fossilfria lantbruket. I juli publiceras utredningen kring ett fossiloberoende svenskt lantbruk. Sannolikt kommer det i innehållet att finnas ett förslag om att ta bort avdragen för fossil diesel inom lantbruket för att istället gynna resurseffektivitet och förnybara drivmedel. Forskningen inom eldrivna fordon och bränsleceller går snabbt framåt och när systemet blivit mer robusta skulle de kunna vara ett alternativ för lantbruket. Vi tar med oss energifrågan in i diskussionerna för ett planerat Smart Farming 2022.

17/6 – EU-taxonomin. Syftet med den nya EU-taxonomin är att styra kapitalflöden i riktning mot en grön omställning. I dagsläget finns inga specifika aktiviteter kopplat till lantbruk då man valt att invänta den nya CAP:en men leden efter primärproduktionen påverkas av taxonomin direkt vilket kommer att ställa krav på lantbruket redan innan taxonomin breddats till även detta område. Taxonomin bryter ner Parisavtalet i konkreta aktiviteter som måste genomföras för att målet 2050 ska kunna nås. Jordbruket måste i detta arbete både nå nollvisionen och samtidigt bidra som en kolsänka för andra nödvändiga utsläpp. Även detta tas med i diskussionerna runt Smart Farming.

17/6 – Möte kring Kvinnerstaområdet. Efter samtal med representanter för Kvinnerstagymnasiet börjar Örebroporten få en allt bättre bild av vilka resurser som kommer att bli tillgängliga efter hand som gymnasieskolan kliver ur sina nuvarande lokaler. I september fortsätter diskussionen mellan AgroÖrebro, LRF och Örebroporten kring hur vi tillsammans kan gå vidare och stötta varandra i utvecklingen av området för att om möjligt etablera ett brett spann av verksamheter/upplevelser som kan göra området levande och attraktivt både för företag och privatpersoner.

17/6 – Möte med Universitetet för att bearbeta en starka kontakt med akademien där en av punkterna var utveckling av Måltidsekologiprogrammet.

23/6 – The missing link - Biodiversity and our Financial System. Det finns tydliga kopplingar mellan finansieringsmöjligheter och utvecklingen mot ett hållbart samhälle. Utmaningen är att ”materialisera” och uppmäta värden för att attrahera investeringskapital. Inom vissa områden, som vatten och koldioxid, finns det konkreta mätvärden för att se effekter och betydelse men inom biodiversitetsområdet är det svårare och det finns inga generella metoder. Transparens är troligen en väg framåt och ett sätt att uppnå detta är t ex att arbeta med QR-koder. Genom att bygga värde i form av information där kunden kan välja utifrån t ex hållbarhetsaspekter kan intresset för investeringar i biodiversitet öka. Det kan också handla om data och information som behöver kombineras på nya sätt för att effekterna av ett arbetssätt ska bli mätbara. Båda dessa aspekter liksom investeringskapitalsfrågan anknyter till arbete som utförs av AgroÖrebro och som vi tar med oss i vårt vidare arbete.

23/6 – Möte med Länsstyrelsen för att diskutera ingångar till Smart Farming 2022. Kolsänkor, biokol och drivmedel kom fram som potentiella ingångar att lyfta i ett event som fokuserar på energi och klimat.

Månadsrapport augusti

Förstudie investeringskapital i livsmedelssystemet

Alla djupintervjuer är genomförda i samtliga regioner. Projektledaren Björn sammanställer alla intervjuer vilket blir underlag för workshops som kommer att genomföras i respektive region under september och oktober.

Resultatet av hela förstudien presenteras på AgroDagen 11 november.

Redan nu planeras att söka pengar till ett genomförandeprojekt utifrån resultatet av förstudien.

Lokalt på Menyn

200 % Lokalt på Tallriken

Kampanjen avslutas i och med Matresan den 5 september. Redan den 7 september kommer vi presentera resultatet av hur många portioner totalt som sålts i Örebro regionen. Målet var 3000 portioner vilket kommer slås med råge. Ett exempel, på Bryggerikrogen i Nora har man gjort av med cirka 150 kg vildsvin till sin maträtt vilket skulle omfatta cirka 750 portioner. Bara där!

Ett utvärderingsmöte är planerat med restaurangerna den 15 september klockan 14.45-15.30. Via TEAMS.

Smaka på Västmanland event

Smaka på Västmanland har arrangerat ett utbildningsevent där även företag i Örebroregionen är inbjudna. Målsättning 10 anmälda företag från vår region. Totalt 18 företag var anmälda. Utvärdering genomförs under vecka 35.

Matresan

AgroÖrebro medverkar på det årliga eventet Matresan 4-5 oktober. Läs mer via denna länk:

<https://matresanorebrolan.se/wp/utställare/agroorebro-goksholm-gard/>

Framtid AgroÖrebro och Smaka på Västmanland

Samarbetsavtalet löper ut i och med den 30 september. Nytt samarbete inför 2022 diskuteras på möte med Smaka på Västmanland den 28 september.

Mer vildsvinskött i Örebroregionen

Målgrupp restaurang

Fyra restauranger i kampanjen 200 % Lokalt på Tallriken serverar vildsvin som basråvara.

Tetsu i Örebro, Restaurang GRO i Örebro, Bryggerikrogen i Nora och "Krogen som inte finns på klubben" på Askersunds Golfklubb. Resultat av sålda portioner med mera presenteras i nästa månadsrapport.

Målgrupp detaljhandel

Två ICA butiker i Örebroregionen har från och med vecka 27 vildsvinsprodukter i sitt sortiment, ICA Alléhallen i Hallsberg och ICA Torghallen i Askersund. Ett första utfall är att burgare sålt bäst generellt.

Att detta kommit igång är kopplat till ett samarbete mellan AgroÖrebro, Bergslagsdelikatesser, RIMA samt ICA butikerna.

Den 27 augusti genomfördes den första DEMO-aktiviteten i butik. På ICA Supermarket Alléhallen i Hallsberg. AgroKocken serverade vildsvinsfärssås och pasta. Cirka 150-200 personer testade vildsvin och cirka 15 paket vildsvinsfärs såldes kampanjdagen. Nästa event i butik är planerat till den 29 oktober på ICA Supermarket Torghallen i Askersund.

Matresan 4-5 september

Vildsvinsburgare (80 g) serveras under Matresan 4-5 september.

Utforska vildsvin som råvara

Eventet fortsätts planeras med Åsa Landin från Länsstyrelsen. Lokalen som har bokats är Foajén i Konserthuset. Det är idag 17 anmälda av 50 platser.

MUJI-samarbetet

Samarbetet är igång. Det första eventet i butik är planerat till den 25 september med vildsvinsfokus!

AgroDagen 2021:2

Nästa AgroDag genomförs den 11 november, fysiskt (hoppas vi) och digitalt på Berga Gård. Den 14 september spikas huvudtema, program och föreläsare.

AgroMorgon

Nästa AgroMorgon spelas in den 7 september på Naturens Hus.

Näringslivspartners/Trädgårdshallen

Just nu läggs mycket energi på att få med Trädgårdshallen som någon form av partner till AgroÖrebro. Pågår diskussioner med dem hur AgroÖrebro kan medverka i deras expansion i regionen kopplat till deras koncept "Ju närmre desto bättre". Läs mer via länken:

<https://www.tradgardshallen.nu/vara-produkter/ju-narmre-desto-battre>

Två spår angående Trädgårdshallen:

1. Det kommunala fastighetsbolaget Örebroporten är beredda att göra investeringar på Kvinnerstaområdet. Möte den 14 september.
2. Konceptet WA3RM, Trädgårdshallen och AgroÖrebro har haft ett inledande förutsättningslöst möte den 27 augusti. Återkommer. Läs mer om WA3RM och deras satsning i Frövi:
<https://www.wa3rm.com/projects/#rfab>

Projektansökningar

Under augusti månad har två projektansökningar tagits fram inom områdena "Geografiska varumärken" (JBV, sista ansökningsdag 31/8) och "Framtidens hållbara mat" (Vinnova, sista ansökningsdag 7/9). Inom området Geografiska varumärken vill AgroÖrebro titta på matens väg från jord till bord och hur denna kan förenklas och effektiviseras för att minska antalet mellanhänder och öka utbytet för producenter och förädlare. Inom Framtidens hållbara mat planeras ett samarbete med bergslagsdelikatesser för att ta fram en vegetarisk produkt för var mans bord. Det nya i detta projekt blir metoden för att ta fram produkten där ett samarbete är tänkt med ytterligare ett företag som arbetar med sensorik och paketering med utgångspunkt i vetenskapliga fakta.

ESF: Grön kompetens – Livsmedel

Utbildningsomgång 1 avslutas i oktober vilket innebär att vi påbörjar utvärderingen tillsammans med upphandlade utvärderare. Planen är att utvärderingen ska lägga grund för utbildningsomgång två

som om det går tidigareläggs och startar i november för att deltagarna ska avsluta studierna vid en bättre tidpunkt under säsongen.

Övrigt

Arbetet med att få in externa näringslivspartners och externa pengar pågår kontinuerligt.

Den 9/4 genomfördes månadens styrgruppsmöte och riktlinjerna drogs upp för hur vi arbetar med höstens AgroDagen

Den 11/8 Projektgruppsmöte

Den 19/8 Inspelning av programmet På Besök hos Bryggerikrogen i Nora

Den 24/8 Inbjudan till Dialogmöte om projektansökan för stärkt samarbete inom livsmedelssektorn i Mälardalen + Gotland

Den 24/8 besökte Örebro universitetet för att introducera AgroÖrebro till de nya Måltidsekologerna

Den 25/8 Möte med RHS för medverkan till en kurs som ska koppla ihop näringslivet i Bergslagen och RHS

Den 31/8 lansering av pilotavsnittet AgroÖrebro På Besök

Månadsrapport september

Kompetens:

ESF: Grön kompetens – Livsmedel

Preliminärt resultat för utbildningen är idag att 4-5 deltagare kommer att ha gått ut i anställning eller går ut i anställning i samband med utbildningsavslut. Framåt tittar vi inom projektet på nya möjligheter att söka projektmedel för att kunna arbeta vidare med deltagare som nu har en grund att stå på men som kan behöva ytterligare stöttning och kompetensutveckling för att gå vidare till en anställning eller att starta eget.

Möten har hållits med naturbruksutbildningens nya rektor och vi har fått godkänt för att starta upp utbildningsomgång två med befintlig personal som är anställd av Örebro kommun.

Kvinnerstagymnasiet

AgroÖrebro är en del av branschrådet för den "Nya naturbruksutbildningen" som delvis kommer att genomföras på Kvinnerstaområdet. Ett första möte har genomförts och det blir spännande att se hur upplägget med kontraktsgårdar för grundutbildning kommer att falla ut.

Yrkeshögskola

AgroÖrebro har dialog med Plushögskolan/Teknikhögskolan kring utbildning för livsmedelsindustrin. Under uppstarten av Grön kompetens – Livsmedel lyfte förädlingsindustrin behovet av kompetent personal varför vi nu tillsammans med YH vill bjuda in representanter för branschen till samtal kring kompetensbehovet och önskvärda utbildningsinriktningar på yrkeshögskolenivå.

Konkurrens och attraktion:

Förstudie investeringskapital till livsmedelssystemet

Sista aktiviteten i förstudien, workshop, genomförs den 26 oktober. På Vreta Kluster fysiskt men sänds även digitalt. AgroÖrebro har föreslagit att familjen Gustafsson som driver Nynäs Säteri och Runnaby Gård skall delta på workshopen och berätta om sin verksamhet. De omsätter i sina verksamheter cirka 55 miljoner.

Lokalt på Menyn Smaka på Västmanland övergripande

Den 5 oktober genomförs ett möte med ledningen för projektet Lokalt på Menyn och en diskussion om hur de vill samarbeta med AgroÖrebro inför 2022.

200% Lokalt på Tallriken

En utvärdering pågår som kommer vara helt klar den 4 oktober. Det finns mycket positivt att ta med sig från årets kampanj men även saker att förbättra om vi bestämmer oss för att köra även nästa år. Mycket glädjande var att restaurangerna som var med från Örebroregionen tillsammans sålde 5082 portioner (målet var 3000 rätter). Bästa var Naturens Hus som hamnade på 1887 sålda portioner av sin vegetariska rätt. Av de 5082 sålda portioner var 1669 med vildsvin som huvudrätt.

Matresan 4-5 september

AgroÖrebro medverkade, tillsammans med Göksholm Gård, på Matresan. Totalt besöktes vi av cirka 500 personer som testade och köpte nötfärsburgare, vildsvinsfärsburgare samt eldostburgare. Av de 500 portionerna var cirka 150 med vildsvin som råvara.

Bägge dagarna fick vi slut på råvaror och intresset var med andra ord mycket stort.

Mer vildsvinskött i Örebroregionen Status just nu och sammanfattning

Det finns förutsättningar för att vildsvin kan skapa nya möjligheter till framtida affärer, affärskoncept och affärsutveckling.

Mer vildsvinskött i Örebroregionen
Från skepsis till nyfikenhet till "big business"

Restaurangkampanj "200 % Lokalt på Tallriken"	1669 portioner
DEMO i ICA-butik i Hallsberg	150 smakportioner
Event Matresan	150 vildsvinsburgare
Pilotförsäljning på ICA	200 kilo
DEMO MUJI i Stockholm	120 smakportioner
Expertevent	50 personer

FRÄMJANDE AV VILDSVINSKÖTT I ÖREBROREGIONEN
Tillståndet för mat; att få vilt kött i Örebro län

Agro Örebro, Örebro län, EU, Naturlig produkt, Svenska Viltförbundet

Framtida insatser kopplat till vildsvinsprojektet

18 oktober	Utforska vildsvin som råvara
29 oktober	Demo på ICA Supermarket Torghallen, Askersund
11 november	Programpunkt på AgroDagen
4 december	Deltar på Örebrokompaniets event Vinterfestivalen i samarbete med restaurang Gamla Örebro i Wadköping.

Utforska vildsvin som råvara

Det är 41 anmälda till eventet, målsättning 50. Blandad skara från de olika målgrupperna som eventet riktar sig mot. Det har påbörjats en planering av ett material som skall tas fram av resultatet för att sprida den här informationen vidare till målgruppen som skall samverkas med Lewander & Co som också driver ett vildsvinsprojekt nere i Kalmar. <https://svensktvildsvinskott.se/>

MUJI-samarbetet

Första eventet genomfört på MUJI den 25 september. Ett lyckat event med provsmakning och försäljning av vildsvinsfärs och andra lokala produkter.

Planerade event enligt konceptet AgroKocken på besök

30 oktober	Högtorps Gård
27 november	Enligt senare/start julförsäljning
18 december	Jultema

AgroDagen 2021:2

Här kommer den inbjudan som kommer skickas ut med start den 4 oktober

AgroMorgon

Kommer att komma ett nytt koncept inför 2022.

Återkommer.

Kvinnerstaområdet

AgroÖrebro är del i två parallella processer på Kvinnerstaområdet tillsammans med Örebroporten som är fastighetsägare. Dels arbetar vi för att skapa förutsättningar för livsmedelsproduktionen att samlas på området i forma av någon form av centrumbildning eller kluster. Dels pågår mer konkreta diskussioner med enskilda företag kring etablering på området där AgroÖrebro kommer att genomföra en förstudie kring förutsättningarna för växthusproduktion.

På Besök

I slutet av förra månaden släpptes första avsnittet av På Besök i två avsnitt med två veckors mellanrum. Totalt har klippen haft 3200 visningar tillsammans. Nästa avsnitt, 30 tum farm, kommer att släppas den 28 september.

Övrigt:

2/9 AgroÖrebro deltog i mötet Matsamverkan och måltidsturism Örebro län, där det sker en samverkan mellan AÖ, Regionen, länsstyrelsen och Örebro Porten. Vi gör en kontinuerlig uppdatering hur vår verksamhet jobbar med måltidsturism. Ett förslag som lades fram av AÖ var att titta på ett landskaps terroir. Detta har gjorts både i Skåne, Stockholm, Blekinge, osv. Det har bokats ett möte med skribenten som har hjälpt de andra länen. Syftet med detta är att titta på olika beståndsdelar för att stärka länets matidentitet.

8/9 AgroMorgon släpps, debut där Ola medverkar helt själv

9/9 AgroÖrebro deltog i seminarium kring Sociala medier i landsbygdsföretag. Vi fick några konkreta tips på hur vi kan tänka kring våra egna kanaler och hur vi når ut med vårt budskap på bästa sätt.

13/9 Projektgruppsmöte

14/9 Föredrag RHS Grythyttan. Representant från AgroÖrebro hade en föreläsning om länets efterfrågan på en matidentitet och vad det finns för eventuella samarbeten mellan producenter och RHS.

21/9 AgroÖrebro deltog i möte med Gröna Kluster. Under mötet hölls en matnyttig genomgång kring problematiken runt "stöd av mindre betydelse" och hur organisationer som arbetar med primärproduktionen kan tänka för att undvika problem vid projektansökningar.

21/9 Agro väst bjöd in till ett dialogmöte om proteinskiftets möjligheter regionalt: Affärsmöjligheter kring gröna proteiner i livsmedelsindustrin. En heldag i Grästorps, där producenter och kommuner mötte forskningen och livsmedelsindustrin för att få inspel och diskutera kring potentiella affärsmöjligheter kring gröna proteiner för humankonsumtion i Västra Götaland. Under dagen fick

deltagarna ta del av pågående forskning kring så väl odling som förädling av gröna proteiner. Representanter från livsmedelsindustrin delade också med sig av de möjligheter och utmaningar de ser.

Vad vi tar med oss från kofenrensen: Sammarbetesprojektet mellan AgroVäst och RISE där de tittar på vilka sorter från omogna/gröna åkerbönor som skulle passa bäst till en humankonsumtion ur ett perspektiv utifrån t-tal samt sensoriska egenskaper.

Atria jobbar mycket med solrosprotein nu pga. dess goda kvalité att inte ha några allergener tillskillnad från baljväxter.

Syftet med att AgroÖrebro var med på den här dagen var att få inspiration att få fler lantbrukare i Örebro län att odla proteingrödor till humankonsumtion. Resultatet formades till en idé att bjuda in väl valda lantbrukare från länet till ett event och även bjuda in Kalmar Öland trädgårdsprodukter, Nordisk Råvara, Emil Olsson med flera. För att presentera de ekonomiska fördelarna att börja odla mer proteingrödor till humankonsumtion. Men detta event får avvakta tills det finns pengar från något projekt eller något samarbete från ett annat håll.

22/9 AgroÖrebro blev intervjuade av Hushållningssällskapet som har fått ett uppdrag av Länsstyrelsen i Västmanland att lägga fram en förstudie varför/hur Västmanland ska bilda ett Agro.

Månadsrapport oktober 2021

Förstudie investeringskapital till livsmedelssystemet

Sista aktiviteten genomförd. Tänkt som en workshop blev ett seminarium. Cirka 80 deltagare varav hälften deltog fysiskt på Vreta Kluster hälften digitalt. Örebroregionens representant bland presentationerna var Mikael Gilbertsson, Stjernerunds Gård.

Hela seminariet finns på Youtube.

<https://www.youtube.com/watch?v=f0RRAw5qYdQ>

Nu återstår att skriva en förstudierapport, parallellt förbereda en ansökan om ett s k genomförandeprojekt.

Lokalt på Menyn

Ett samarbete med Smaka på Västmanland inför 2022 är klart. Omfattar en ny restaurangkampanj samt support när det gäller att genomföra en mäsas i Sala 2022.

Mer vildsvinskött i Örebroregionen

Status just nu och sammanfattning

Ola och Claes har ett strategiskt möte den 17 november där aktiviteter och insatser planeras inför 2022. Samt diskuteras vilken roll AgroÖrebro kan och vill ha i den framtida utvecklingen av vildsvinskött i Örebroregionen.

Utforska vildsvin som råvara

Den 18 okt genomförde vi tillsammans med Länsstyrelsen eventet "Utforska vildsvin som råvara". Syftet med dagen var att öka den gemensamma kunskapen och skapa en gemensam bild för att höja kvalitén, analysera olikheterna, förstå helheten för att öka konsumtionen av svenskt vildsvinskött. Spontana uttryck från provsmakningen var allt ifrån delikat gåslever och ostron till toner av järn och fisk. Suggan, eller gyltingens kött, upplevdes av majoriteten som godast. Generellt var det väldigt uppskattat av deltagarna och många lyfte det positiva att så många olika målgrupper var på plats och kunde diskutera detta ämne.

Länkar till media som lyfter eventet.

<https://www.jaktjournalen.se/prisade-kockar-ska-oka-intresset-for-vildsvinsjakt/>

<https://sverigesradio.se/artikel/prisade-kockarna-ska-fa-fler-att-ata-vildsvin-finns-manga-myter>

<https://www.ja.se/artikel/2229497/en-dag-fr-att-utforska-vildsvin-som-rvara.html>

MUJI-samarbetet

Planerade event

30 oktober	Högtorps Gård
27 november	Enligt senare/start julförsäljning
18 december	Jultema

AgroDagen 2021:2

Lite trögt att få med deltagare till eventet. Stor konkurrens när det gäller olika event. Vi vädjar till att ni i styrgruppen lägger ner lite energi på att bjuda in och bearbeta olika kontakter i era nätverk. Med gemensamma krafter får vi ihop det.

AgroMorgon

Kommer att komma ett nytt koncept inför 2022. Återkommer.

Data som strategisk resurs

Intervjuer med mjukvaruföretag har genomförts och ett underlag har sammanställts för att kunna användas vid intervjuer av primärproducenter i början av november.

På Besök

Senaste avsnittet från 30 tum farm har 1400 visningar. Nästa besök kommer vara oss E-gastronomi och kommer spelas in första veckan i november och släppas direkt efter. För vi vill matcha deras premiär av lokalen. Därför kommer det inte släppas något inom oktober månad. Men det kommer bli två avsnitt i november i stället, ett i början och ett i slutet.

ESF

Utbildningsomgång 1 har avslutats i projektet och utvärdering i samarbete med upphandlade konsulter pågår. I utvärderingen ingår intervjuer med deltagare, personal och handledare och den slutliga rapporten kommer att vara klar under november månad. Vi har redan nu agerat på de delar som har kunnat redovisas hittills angående upplägg, innehåll och språkutveckling.

Vi planerar att starta utbildningsomgång 2 den 8/11 och har genomfört rekryteringsträffar. Vi kan se att potentiella deltagare den här gången har helt andra behov än de som ingick i utbildningsomgång 1 varför vi kommer att anställa en lärare med ett annat kompetensspektrum för att tillgodose behoven i den nya gruppen. Vårt språkstöd från utbildningsomgång 1 kommer att finnas med även under omgång 2.

Omgång 2 kommer att avslutas i början av juni vilket är en betydligt bättre tid för avslut än oktober för utbildningsomgång 1. Vi kan konstatera att vi ändå fått ett bra resultat där 5 deltagare går ut i arbete.

Samverkan inom skoglig bioekonomi

AgroÖrebro har intervjuats i en förstudie inom området för att utreda hur man skulle kunna arbeta med frågor inom skoglig bioekonomi och vilka aktörer som är intressanta i sammanhanget.

Ytterligare en intervju kommer att ske innan årsskiftet.

Etablering av växthusproduktion på Kvinnerstaområdet

AgroÖrebro har fått i uppdrag av Örebroporten att undersöka möjligheterna att starta upp ett produktionsväxthus på kvinnerstaområdet och vilka aktörer som skulle kunna vara intresserade av detta (producenter, logistik mf). I arbetet ingår även att titta på vilka synergieffekter en sådan etablering skulle kunna få för t ex akademi, utbildningsväsende och kringaktörer som kan dra fördelar av satsningen. Rapporten ska vara klar i mitten av december.

Övrigt

Arbetet med att få in externa näringslivspartners och externa pengar pågår kontinuerligt.

3/5 Deltog AgroÖrebro på Aktörsnätverket för turism och besöksnäring möte nr. 2. För att lyssna av vad som händer inom det här området inom länet.

6/10 AgroÖrebro deltag på Hållbarhetsdagen 2021

6/10 AgroÖrebro deltog i seminariet svenska råvaror i restaurangmaten. Där bland annat Tareq Taylor pratade om hur matevent kan vara ett verktyg för att stärka den lokala matidentiteten. Detta skall vi ha i åtanke härnäst.

18/10 AgroÖrebro deltog i seminariet Climate Change Challenges and Cross-Disciplinary Ways Forward. Vi kan konstatera att hela samhället på ett globalt plan behöver arbeta tillsammans för att vi ska kunna komma framåt i arbetet mot klimatförändringarna

18/10 AgroÖrebro deltog i seminariet Framtidens mjölk och nöt. Vi tar med oss vikten av djuren i ett hållbart livsmedelssystem i vårt framtida arbete.

20-21/10 AgroÖrebro deltog i FOU-dagarna inom ekologisk produktion. Under dagarna presenterades intressanta tankar kring odlingssystem och hur olika grödor reagerar utifrån odlingsmetod. Strip cropping/pixel cropping och olika typer av agro forestry-system kan öka skördarna men det beror på vilka växter som används och vilka förväntningarna är när det gäller det ekonomiska utfallet över en tidsperiod. Den här typen av odling kräver ett nytänk kring arbetsinsats, återbetalningstid och vilka produkter som kan vara säljbara.

20/10 Deltog AgroÖrebro en kort stund under Eldrimners SM i Mathantverk i Östersund.

21/10 AgroÖrebro deltog i Aktörsnätverket för besöksnäringen i Örebro län

22/10 AgroÖrebro har dialog med Upplevelsecentrum för livsmedel i Mjölby. AgroÖrebro kommer att stötta initiativet och delta i fokusgrupperna.

25/10 AgroÖrebro deltog i samverkanmöte med regionen, länsstyrelsen, Örebroporten, almi, hushållningssällskapet för diskutera med Maria X om en terroiratlas är något som vi i vårt län skall försöka utveckla fram

29/10 AgroKocken serverar vildsvinsfärs hos ICA Torghallen Askersund

Månadsrapport november 2021

Förstudie investeringskapital till livsmedelssystemet

Förstudien är nu avslutad.

Genomförandeprojekt investeringskapital

De fyra regionerna, Sörmland, Västmanland, Örebroregionen samt Östergötland har gemensamt skickat in en ansökan till Tillväxtverket om ett gemensamt genomförandeprojekt baserat på resultatet av förstudien.

Lokalt på Menyn

Projektgruppsmöten genomförda under november när det gäller Smaka på Västmanlands medverkan på Salamässan. Uppstartsmöte angående nästa års restaurangkampanj (200 % Lokalt på Tallriken) är satt till den 13 januari. Återkommer med strategi inför den kommande planerade kampanjen.

Mer vildsvinskött i Örebroregionen

Sista aktiviteten för året kopplat till vildsvinsprojektet genomförs i Wadköping den 4 december. I samband med Vinterfestivalen och i samarbete med restaurangen Gamla Örebro. Planeringen inför 2022 påbörjas i december.

MUJI-samarbetet

Den 27 november genomfördes ett event där kocken Anders Johnsson signerade sin kokbok Härifrån. Samt också bjöd på en smakportion från en av rätterna i boken. Totalt 28 böcker såldes och 120 smakportioner bjöd Anders på.

Planerade event 2021

18 december

Jultema med paketinslagning

AgroDagen 2021:2

Totalt cirka 90 deltagare. Vid utvärderingen (som bifogas) framkom kritik att de eventpartners som erbjöds vara med fick för stort utrymme samt att de som presenterades hade fel budskap i sammanhanget. Att ta med sig, ett snittbetyg på drygt 5,0, på en 6-gradig skala när det gäller helhetsintrycket!

Förstudie: Data som strategisk resurs

Under månaden har de slutliga intervjuerna med mjukvaruutvecklare genomförts och en slutrapport lämnats in till Tillväxtverket. Förstudien visar att det finns underlag för att kunna söka ett genomförandeprojekt, men vi kommer att invänta en lämplig utlysning för att göra denna ansökan.

ESF

Utbildningsomgång två startades upp den 8/11 med 9 deltagare. Den något mindre gruppen gör att vi kommer att behöva revidera projektet, men då många deltagare har högre ersättningsnivåer (underlag för medfinansiering) i den här utbildningsomgången kommer det inte att ha så stor inverkan på upplägget. Andelen infödda svenska deltagare är högre i den här utbildningsomgången vilket har gjort att vi beslutat att byta till en svensktalande lärare och då vi nu har med ett språkstöd från start bedömer vi att detta ska fungera bra. Den stora utmaningen i den här utbildningsomgången är snarare vad deltagarna har med sig i bagaget i form av diagnoser och liknande än språket.

Vid möte angående utvärdering av utbildningsomgång ett kunde vi konstatera att de gjorda justeringarna ligger i linje med vad som framkommit under utvärderingen. En slutrapport sammanställs under december månad.

Etablering av produktionsväxthus på Kvinnerstaområdet

Intervjuer med potentiella producenter och aktörer som skulle kunna vara intresserade av en etablering på Kvinnerstaområdet har genomförts. Det finns många synergieffekter av en etablering av ett produktionsväxthus på området och en sammanställning av svaren ska lämnas in till Örebroporten i mitten av december.

Genomförandeprojekt: Investeringskapital

En projektansökan har tagits fram av AgroÖst i samarbete mellan Agro-noderna och Västmanland. Ansökan lämnas i den 30/11.

Smart Farming

Förberedelser för att arrangera ett Smart Farming i Örebro i januari pågår. Det har varit utmaningar kopplat till hur Maskinfirmorna har tänkt kring sin medverkan under Hindersmässan, men under månaden stod det klart att de inte planerar att ha något arrangemang varför det inte kommer att finnas något konkurrensförhållande om deltagare. Däremot har vi i stället fått tänka om kring hur vi ska samarbeta med dem i vårt event. Klart är dock att dagen arrangeras på Kvinnerstområdet den 27/1 med fokus på det koldioxidneutrala lantbruket.

På Besök

Förra avsnittet på besök hos E-gastronomi satte ett nytt visningsrekord på 2300 visningar. Nästa avsnitt spelas in den 30 november och skall lanseras kort därefter.

Övrigt

Arbetet med att få in externa näringslivspartners och externa pengar pågår kontinuerligt.

4/11 Deltagande i Lantbrukets lönsamhet arrangerat av Agro Sörmland med bra insikter kring de svenska produkternas mervärden och hur detta skulle kunna gynna producenterna.

10/11 Deltog i webinariet Tomorrow's Food Travel 2021, hölls av Visit Sweden. Tomorrow's Food Travel var en konferens med sikte på framtiden som vill inspirera och ge plats för nätverkande och kunskapsutbyte inom måltidsturism. De djupdök i trender och fakta kring morgondagens måltidsturism och lyfter ämnen som smaken av Sverige, framtiden för svensk dryckesturism och HUR man möter den medvetna måltidsturisten med mat och dryck.

De talade om branschens viktiga arbete med hållbarhet samt spännande tankar kring tradition och innovation för aktörer i måltidsbranschen.

10/11 Deltog AgroÖrebro i länsradion och promotade AgroDagen

11/11 AgroDagen

17/11 Kunskapsutbyte om innovationsfrämjande i Livsmedelsstrategiarbetet arrangerat av Tillväxtverket. En slutsats är att arbetet med handlingsplanen ser mycket olika ut i olika delar av landet. Det skulle vara bra om tätare kontakter knöts mellan olika aktörer inom strategin för att kunna dra större nytta av varandra.

19/11 Webinariet ÖMS Kunskapskonferens-

Dagen fokuserade mot offentlig sektor med frågor som på olika sätt bidrar till besöksnäringens utveckling i Östra Mellansverige och vill utvecklas i sin roll som rådgivare och möjliggörare. De är

verksamma inom områden som samhällsplanering, miljö, kollektivtrafik, kultur, fritid, näringsliv och infrastruktur, och som har en roll som tjänsteperson eller förtroendevald.

23/11 Intervju med Oxord Research angående Region Örebros halvtidsutvärdering av arbetet inom livsmedelshandlingsplanen.

26/11 Möte med praktikant nummer två – Nicolaie från Måltidsekologprogrammet, planerad praktikperiod under våren 2022

26/11 Arbetsgruppsmöte Forskning och utbildning del 3 – Upplevelsecentrum Mjölby med intressanta inspel kring hur ett upplevelsecenter skulle kunna byggas upp och vilket innehåll som kan vara lämpligt.

26/11 Digital informationsträff om innovationsprojekt EIP

27/11 Event på Muji med Anders Johnsson, signeraring av hans bok och representant för Lokalproducerad mat hos Muji.

30/11 inspelning av På besök avsnitt 4

30/11 Programråd Naturbruk

30/11 Paper province WS – Samverkan inom skoglig bioekonomi för att ta fram möjliga projektidéer i samverkan mellan PP och Örebro län.

Månadsrapport december

Nya projektansökningar

Diskussioner förs runt eventuella nya projektansökningar inom digitalisering. Ett spår är samarbete med RISE i en av deras ansökningar. Ett annat är att gå vidare med förstudien "Data som strategisk resurs" i en egen ansökan.

ESF

Under månaden har ytterligare två deltagare anslutit till utbildningen och totalt är de nu 10. En genomgång av halvtidsutvärderingen genomfördes i samband med styrgruppsmötet och styrelsen är nu mer bekant med det upphandlade utvärderingsföretaget Apel.

Etablering av produktionsväxthus på Kvinnerstaområdet

En slutrapport har tagits fram och presenterats för Örebroporten som nu ska ta ställning till hur vi arbetar framåt i frågan.

Genomförandeprojekt: Investeringskapital

En projektansökan har lämnats in av AgroÖst i samarbete mellan Agro-noderna och Västmanland. Kompletteringar har gjorts under månaden och ansökan kommer att behandlas under januari 22.

Smart Farming

Det planerade Smart Farming i januari kommer inte att kunna genomföras som ett fysiskt event och kommer därför inte att gå under namnet Smart Farming. Vi bjuder istället in till ett digitalt event den 27/1 kl 08,45 - 16,00. Temat är som tidigare Klimatneutralt lantbruk, men då det digitala formatet inte är optimalt för nätverkande väljer vi att skjuta fram införandet av Smart Farming i Örebro till det går att genomföra fysiskt.

EIP

Under månaden har en ansökan lämnats in inom EIP för att skapa en innovationsgrupp för att kunna ta fram en kvalitetsstandard för vildsvinskött. Tanken är att en standard ska öka efterfrågan och höja prisbilden på vildsvinskött vilket i sin tur ska leda till ökad avskjutning och minska viltskador.

Vildsvin

Vildsvinsprojektet deltog i Vinterfestivalen den 4/12 tillsammans med Gamla Örebro. Det bjöds på möjlighet att smaka vildsvinskött och diskutera vildsvinsfrågor.

MUJI

AgroÖrebro på plats i butiken Muji i Stockholm med temat jul, där det gästades av en professionell gift wrap artist som hjälpte kunderna att slå in sina paket samtidigt som AgroÖrebro informerade om det lokalproducerade sortimentet.

På Besök

Under månaden släpptes det fjärde besöket, Lokal Surdegsgbageri i Kumla. Avsnittet har nått ett rekord på 3500 visningar. Detta är väldigt lovande för visningarna har ökat positivt då insatserna har varit densamma sen start. Det har även utförts en utvärdering av konceptet På Besök. Det bestämdes att vi skall fortsätta med detta. Dock skall det utföras en mer utförlig utvärdering under tiden då praktikanterna är på plats under våren.

Övrigt

2/12 Deltagande i Kick-out och kick-off i baljväxternas tecken! Arrangerat av HS Skåne.

7/12 Deltaganden i Tillsammans når vi målen i livsmedelsstrategin: Kunskap och innovation arrangerat av TVV, JBV och Vinnova.

8/12 Deltagande i Framtidens frukt och grönt arrangerat av SLU.

8/12 Deltagande ett möte för planering av ett eventuellt projekt tillsammans med Regionen, Länsstyrelsen, ALMI, Örebro Kompaniet gällande Terroiratlas.

14/12 Deltagande i Biologisk mångfald och extremt väder! Arrangerat av LRF Trädgård.

18

Redovisning av delegationsbeslut

22RS6

Tjänsteställe, handläggare
Nämndadministration, June Fors

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 22RS6

Organ
Regional tillväxtnämnd

Redovisning av delegationsbeslut

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att godkänna redovisningen.

Sammanfattning

Regional tillväxtnämnd har överlåtit sin beslutanderätt till ordförande eller tjänsteman i enlighet med gällande delegationsordning. Dessa beslut ska redovisas till den nämnd som har fattat beslut om delegering.

Nu redovisas beslut av områdeschef för Näringslivsutveckling enligt punkt 3.3 i nämndens delegationsordning.

Företagsstöd för perioden 2021-11-18 – 2021-12-31, diarienummer NypsID: REGT-109-21 med flera.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd den 10 februari 2022.

Petter Arneback
Regional utvecklingsdirektör

Tjänsteställe, handläggare
Nämndadministration, June Fors

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 22RS6

Företagsstöd

Perioden: 2021-11-18 – 2021-12-02

Dnr	Stöd	Företag	Bransch/Prioritet	Kö n	Komm un	Belopp	Beslutsfattare Områdeschef
NypsID: Regt-109-21	Såddbidrag	Lilla bombom	Utveckling av flergångsprodukter	K	Örebro	74 279	Kristina Eklöf
NypsID: Regt-131-21	Såddbidrag	Sobrius AB	Beroendevård / Avslag pga uppfyller ej kriterierna för innovation	M	Örebro	Avslag	Kristina Eklöf
Dnr: RS11694	Kommersiell service	Järnboåsbygd en AB	Stöd till drivmedelsstation	M	Nora	70 650	Kristina Eklöf
NypsID: Regt-132-21	Investerings stöd	VRMD Solutions	Plastvarutillverkning / Återtag pga ej godkända kostnader	M	Laxå	Återtag	Kristina Eklöf
NypsID: Regt-133-21	Investerings stöd	Trämekaniska Snickeriet i Hallsberg AB	Snickeri med internationell marknad	M	Hallsberg	357 500	Kristina Eklöf
NypsID: Regt-134-21	Konsulttjänst	NSYM AB	Dataprogrammering/ Avslag uppfyller ej kravet på sysselsättning	M	Karlskoga	Avslag	Kristina Eklöf
NypsID: Regt-138-21	Konsulttjänst	Mecdon i Laxå AB	Tillverkningsindustri	M	Laxå	75 000	Kristina Eklöf
NypsID: Regt-137-21	Investerings stöd	Mecdon i Laxå AB	Tillverkningsindustri	M	Laxå	45 000	Kristina Eklöf

Tjänsteställe, handläggare
Nämndadministration, June Fors

Sammanträdesdatum
2022-02-10

FöredragningsPM
Dnr: 22RS6

NypsID: Regt- 135-21	Såddbidrag	Noa Nordic Outdoor Adventures AB	Besöksnäring/ Avslag har inte någon tydlig koppling till länet	M	Stockh olm	Avslag	Kristina Eklöf
NypsID: Regt- 136-21	Mikrostöd	Margret Andersson	Fotvård/ Avslag uppfyller ej kravet på sysselsättning	K	Askers und	Avslag	Kristina Eklöf